

САНУ И КОСОВСКО ПИТАЊЕ

Сто докумената

Косово ће у 21. веку бити мера и провера свих нас – од скромних прудбеника свакодневице до патријарха и вођа српског племена. Не будемо ли достојни Косова, нећемо бити ни свог земаљског постојања. Нестаћемо као да нас није било, а на нашем месту живеће неко други.

Патријарх Павле

Библиотека
CONTINUUM

№ 15

Уредник
Часлав Оцић

*Ја дијах онај који цијели живоџ на раскрсницама
сџајах, размишљах, оклијевах.
Бијах онај који
се џиџах
како
да небо
не сџари, а из џеџа
се сџално рађају нова и нова џодишња доба...*

Натпис на стећку, околина Стоца, 1258. година

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

323(497.115)"19/20"(082)

323.2(497.11)"19/20"(082)

323.1(=163.41)(497.115)"19/20"(082)

САНУ и косовско питање : сто докумената / уредник
Часлав Оцић. - Београд : Глас јавности, 2021 (Београд : П
Принт). - XXVI, 518 стр. : илустр. ; 24 cm

Тираж 300. - Стр. VI: Косово - најскупља српска реч /
Матија Бећковић. - Регистар.

ISBN 978-86-83399-27-7

а) Чавошки, Коста (1941-) б) Српска академија наука
и уметности (Београд) в) Косовско питање -- 20в-21в
-- Србија -- Зборници г) Српско питање -- Косово и
Метохија -- 20в-21в -- Зборници д) Друштвена криза --
Србија -- 20в-21в -- Зборници

COBISS.SR-ID 35879945

САНУ
И
КОСОВСКО ПИТАЊЕ

Сто докумената

Уредник
академик
ЧАСЛАВ ОЦИЋ

ГЛАС ЈАВНОСТИ

САНУ И КОСОВСКО ПИТАЊЕ

Сто докумената

Прво издање

Београд

2021.

Издавач

ГЛАС ЈАВНОСТИ д.о.о.
Ул. Грге Андријановића I/6
Београд-Палилула, Крњача 11210
www.glas-javnosti.rs

За издавача

Радисав Родић
директор

Ликовно-графичко обликовање

Љубица Танасковић

Штампа

П Принт, Београд

Илустрација на корицама

Светомир Арсић Басара
„Оклопници цара Лазара”, 1989.

Тираж

300

©

Г

и

Часлав Оцић

Члановима
Српске академије наука и уметности
који у 21. веку
свесни да будућност припада онима који се за њу припремају
настављају дело
мудрих и часних Оснивача

ДИМИТРИЈА ИСАИЛОВИЋА ♦ ЈОВАНА СТЕРИЈЕ ПОПОВИЋА
АТАНАСИЈА НИКОЛИЋА

надахнути
постигнућима светски славних наших великана науке
НИКОЛЕ ТЕСЛЕ ♦ МИХАЈЛА ПУПИНА ♦ МИЛУТИНА МИЛАНКОВИЋА

привржени идејама
започника и жртава борбе за истину, слободу и правду
ДИМИТРИЈА БОГДАНОВИЋА ♦ ДЕЈАНА МЕДАКОВИЋА
КОСТЕ МИХАИЛОВИЋА ♦ СТЕВАНА КАРАМАТЕ

уверени да је
КОСОВО ТЕМЕЉ НАЦИОНАЛНОГ ИДЕНТИТЕТА
и
НАЈСКУПЉА СРПСКА РЕЧ

КОСОВО – НАЈСКУПЉА СРПСКА РЕЧ

МАТИЈА БЕЋКОВИЋ

Пре шест векова ништа се на глобусу није догодило значајније од боја на Косову Пољу.

И данас, после шест стотина Видовдана, за судбину српског народа ништа није пресудније од битке која траје на Косову и за Косово.

Исход Косовског боја још се не зна, како оног негдашњег, тако ни овог данашњег.

Од почетка претпрајавају две стварности и две истине. И не уступају једна другој. Што време више одмиче, све се мање зна хоће ли нас онебесати или прогутати косовска рана.

Косово освањује сваког јутра. Сваки дан је једна годишњица и једна задушница. И данас се тамо као и на Видовдан 1389. види „ко је вера, а ко је невера”.

Као да српски народ води само једну битку, гине у истом боју и на истом пољу, проширује косовску костурницу, „ридање на ригање придогаје”, нове мученике прибраја косовским мученицима.

Косово је одавно спигло до Јадовна – и право је чудо да име Косово није добила сва српска земља.

Косово је најскупља српска реч. Плаћена је крвљу целог народа. По цену те крви је усполичена на престолу српског језика. Без крви се није могла купити, без крви се не може ни продати.

САДРЖАЈ

КОСОВО ЋЕ У 21. ВЕКУ БИТИ МЕРА И ПРОВЕРА СВИХ НАС

Патријарх Павле

I

КОСОВО – НАЈСКУПЉА СРПСКА РЕЧ

Матија Бећковић

VI

I

НИЈЕ ТО БИО НАШ НЕГО ВАШ ИЗБОР

Прећутано писмо академика Косте Чавошког
академицима Василију Крестићу, Гојку Суботићу, Момчилу Спремићу,
Мирјани Живојиновић и Михаилу Војводићу
Сведок, № 1169–1170, 29. јануар 2019.

3

ПУЧ У ОДЕЉЕЊУ ДРУШТВЕНИХ НАУКА

Слободан Дивјак

Сведок, № 1143 –1144, 24. јул 2018.

7

НЕ ДАЈ БОЖЕ ДА САНУ БРАНИ АКАДЕМИК ЧАВОШКИ
КОЈИ ЈЕ СВЕ СВОЈЕ ПРИВАТНЕ СУДСКЕ СПОРОВЕ
ИЗГУБИО!

Писмо Часлава Оцића, редовног члана САНУ од 6. децембра 2018. као одговор
академику Кости Чавошком, на његово писмо,
„темперну бомбу с одложеним дејством”
Сведок, № 1169–1170, 29. јануар 2019.

13

НИЈЕ ТЕШКО ЗАКЉУЧИТИ ДА ЧАСЛАВ ОЦИЋ ВИШЕ НИЈЕ КАДАР
ДА РАЗЛИКУЈЕ ДОБРО И ЗЛО И [ДА] МОРАЛНО [ОДГОВАРА
ЗА ОНО ШТО ЧИНИ]

Коста Чавошки члановима САНУ, 1. фебруар 2019.

Сведок, № 1171–1172. 12. фебруар 2019.

16

ЧАСЛАВ ОЦИЋ:

ЉУДИ НА КОЈЕ АКАДЕМИК ЧАВОШКИ ОДАПИЊЕ СВОЈЕ ФАТВЕ,
ОДАВНО СУ ПРЕМА ТОЈ („ЦРНОМАГИЈСКОЈ“) АКТИВНОСТИ БАЦАЊА
ЧИНИ ПОСТАЛИ – РАВНОДУШНИ!

Сведок, № 1171–1172, 12. фебруар 2019.

17

ЦАБЕ ЈЕ ГЛУВОМ ВИКАТИ!

Часлав Оцић

члановима Извршног одбору Председништва САНУ,

Проф. др Бојану Бугарчићу, управнику послова

Сведок, № 1173–1174, 26. фебруар 2019.

19

ПУЧ ОСТАЈЕ ПУЧ!

ПА МАКАР ГА ВИ ЗВАЛИ И „НЕКАКАВ“

Отворено писмо академика Данила Басте

академику Кости Чавошком

Сведок, № 1185–1186, 21. мај 2019.

24

МОЈ „ПУЧ“

ИЛИ

ДРЖАВНИ УДАР ЧАСЛАВА ОЦИЋА?

Одговор академика Косте Чавошког академику Данилу Басти

(Сведок, 1185–1186, 21. мај 2019)

Сведок, № 1185–1186, 4. јун 2019.

28

Е МОЈ КОСТА, САД ЈЕ – ДОСТА!!!

ИЛИ

„ЈЕДАН (ЧАВОШКИ) ЗА СВЕ – СВИ (ИО П САНУ) ЗА ЈЕДНОГ“

Оцић одговорио Чавошком

Сведок, № 1185–1186, 4. јун 2019.

32

АКАДЕМИК ЧАВОШКИ, ВИДОВЊАК И ЛЕКАР СПЕЦИЈАЛИСТА

Одговор академика Данила Н. Басте академику Кости Чавошком

Сведок, № 1189–1190, 18. јун 2019.

37

ТЕКСТОВИМА У „СВЕДОКУ“ ОЦИЋ РУШИ УГЛЕД САНУ?!

Шта је академик Чавошки у својој анализи

за Председништво САНУ написао о Оцићу?

Сведок, № 1219 –1220, 28. јануар 2020.

45

КОСОВСКИ БОЈ У САНУ?!

Часлав Оцић: Да ли су неки потези руководства САНУ наговештај још црњих дана
за аутономију мишљења и слободу стваралаштва у САНУ

и обрачун с неистомишљеницима?
Сведок, № 1219–1220, 28. јануар 2020.

49

СЛАВА И БЕСМРТНОСТ АКАДЕМИКА КОСТЕ ЧАВОШКОГ:
Е МОЈ КОСТА, ТЕБИ НИКАД НИЈЕ ДОСТА!

Оцић одговара Чавошком
Сведок, № 1221–1222, 11. фебруар 2020.

52

У ЈАВНОСТИ СИ ГОВОРИО ЈЕДНО,
А У ТАЈНОСТИ СИ СПРОВОДИО ДРУГО
Отворено писмо Часлава Оцића Кости Чавошком

Сведок, № 1223–1224, 25. фебруар 2020.

63

ЈАВНА ПРОЗИВКА, ТАЈНО „МУЉАЊЕ”

Отворено писмо академика Часлава Оцића, председнику Српске академије
наука и уметности академику Владимиру С. Костићу

Сведок, № 1207–1208, 22. октобар 2019.

66

САНУ НА РАСКРШЋУ

Слободан Дивјак
Сведок, № 1171–1172, 12. фебруар 2019.

72

ИСТИНА И ЛАКИ КЕШ

Славољуб Лекић
Сћање ствари, 10. октобар 2020.

76

САНУ И НОВИ ИДЕНТИТЕТ СРПСКЕ ПОЛИТИЧКЕ ЕЛИТЕ

Славољуб Лекић
Нови сџандард, 29. јануар 2019.

87

СРАМОТА ВРЛИНЕ: ПОХВАЛА СРБИМА

Жан Дитур
100

ОДА ОДБРАНИ
Томислав Мијовић

105

ТРИ ПУТА ЗА ЈЕДАН ВЕК

Бошко Бојовић

27. март 2020.

106

GREŠKA ILI – ČISTKA?!

Kako u Srpskoj akademiji nauka i umetnosti
svaka nesmotrenost izaziva – reakciju

Svedok, № 1215–1216, 17. децембар 2019.

107

АКАДЕМИЦИ БАСТА И ОЦИЋ
НИСУ ДОСТАВИЛИ СЛИКЕ У КОЛОРУ!

Реаговање Српске академије наука и уметности на текст у *Сведоку* –
„Грешка или – чистка», од 17. децембра 2019. године

Сведок, № 1219–1222, 28. јануар 2020.

110

УВРЕДЉИВЕ ИЗМИШЉОТИНЕ
АКАДЕМИКА ЧАСЛАВА ОЦИЋА
Оштро реаговање Извршног одбора
Српске академије наука и уметности
на текст у *Сведоку* од 11. фебруара 2020.
Сведок, № 1225–1226, 10. март 2020.

111

РУМИНАЦИЈЕ ПРЕДСЕДНИКА САНУ
АКАДЕМИКА ВЛАДИМИРА С. КОСТИЋА
ВЕЛИК ТУРБАН, ПОД ЊИМ ХОЋЕ НЕМА

Часлав Оцић

Svedok Online, 27. август 2020.

114

ПРЕДЛОГ

АКАДЕМИКУ МИХАИЛУ ВОЈВОДИЋУ,
ПРЕДСЕДНИКУ АКАДЕМИЈСКОГ ОДБОРА
ЗА КОСОВО И МЕТОХИЈУ (АОКИМ)
ДА САНУ ОРГАНИЗУЈЕ МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ
СКУП НА ТЕМУ

„ТИРАНСКА ПЛАТФОРМА: ВЕЛИКА АЛБАНИЈА
И БУДУЋНОСТ БАЛКАНА”

Академик Часлав Оцић, члан АОКИМ-а

Из: *Спорови о будућности Србије и САНУ, Штита и како даље?*

Први део: Ојстиянак и развој, прир. академик Часлав Оцић,

Истер 21 + СКП, Београд + Нови Сад 2017, стр. 280.

141

ПИСМО АКАДЕМИКА ОЦИЋА ЧЛАНОВИМА ПРЕДСЕДНИШТВА САНУ
ПОВОДОМ ОДЛУКЕ О ЗАБРАНИ ОДРЖАВАЊА РАЗГОВОРА
ЗА ОКРУГЛИМ СТОЛОМ

О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ ОД 15. ОКТОБРА 2018.

23. октобра 2018.

143

АКАДЕМИК ЧАСЛАВ ОЦИЋ (1. ЈУЛ 2020):
ПОЗИВ АКАДЕМИКУ ВЛАДИМИРУ С. КОСТИЋУ,
ПРЕДСЕДНИКУ САНУ
ДА ПОВУЧЕ

ИЗЈАВУ ОД 18. ОКТОБРА 2015. ГОДИНЕ
КОЈУ ЈЕ У СВОЈСТВУ ПРЕДСЕДНИКА САНУ ДАО РАДИО БЕОГРАДУ
„...у овом тренутку једина политичка мудрост на који начин са неким
елементима достојанства напустити Косово...”

СЕЦЕСИЈА У СЕНЦИ КОРОНЕ

Svedok Online, 2. јул 2020.

148

ПУБЛИКАЦИЈА „СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА СРБИЈЕ У ХХИ ВЕКУ”

ОСМИШЉАВАЧА АЛ. Ћ. КОСТИЋА:

ДИВЉА ГРАДЊА ИЛИ ПОТЕМКИНОВО СЕЛО?

Допис академика Оцића академику Марку Анђелковићу,
генералном секретару САНУ

19. новембар 2019.

152

ОД КОГА ЗАВИСИ НЕЗАВИСНА ШТАМПА?

Мала преписка

Оцић; Баста → Драгољуб Дража Петровић

Драгољуб Дража Петровић → Оцић; Баста

из септембра 2020.

154

„ОЖИВЉАВАЊЕ” САРАДЊЕ С АНУРС

Писмо Часлава Оцића академику Љубомиру Максимовићу,
потпредседнику САНУ

28. септембар 2019.

157

ДЕБЛОКАДА РАДА ОДБОРА ЗА ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ
И АКАДЕМИЈСКОГ ОДБОРА ЗА ПРОУЧАВАЊЕ СТАНОВНИШТВА

Писмо Академика Ч. Оцића академику З. Поповићу, председнику

УО Фонда за истраживања у науци и уметности

28. децембар 2020.

161

ЗРНО ПО ЗРНО, КЊИГА О ПИРИНЧУ

Славица Ступарушић
Полијтика, 8. јануар 2020.

163

АКАДЕМИК МИРО ВУКСАНОВИЋ О КЊИЗИ О ПИРИНЧУ

166

ИСТИНА О СУДБИНИ КОСОВА И МЕТОХИЈЕ
КАО НАЈВЕЋОЈ ПЉАЧКИ 20. ВИЈЕКА

Емир Кустурица
Intermagazin, 29. септембар 2019.

167

ДА ЛИ ЋЕМО МОЋИ ОПСТАТИ КАО САМОСТАЛАН НАРОД
У НЕЗАВИСНОЈ ДРЖАВИ?

У НАШЕМ ПОТПУНОМ РАСУЛУ ... ПРЕКА [ЈЕ] ПОТРЕБА
ДА СПАСАВАМО

НАШ КУЛТУРНИ КАПИТАЛ

Милутин Миланковић

(1944)

Ирина Суботић, Милутин Миланковић у ликовној уметности,
у: *Стиваралашкиво Милутићина Миланковића*, уредник Часлав Оцић,
Председништво, књ. 9, САНУ, Београд 2009, стр. 190.

176

СВИТАЦ У СРПСКОМ МРАКУ

Слободан Турлаков

Београд, 16. септембра 1998.

Слободан Турлаков, *Водич за Србе њочейнике*, 7. издање, Београд 2012.

177

КОСОВСКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА ВРЛИНЕ И КАРАКТЕРА

Александар Павић

5. мај 2018.

Из: *Спорови о будућности Србије и САНУ. Шта и ако даље ?*
Друштво гео: Истина и слобода,
прир. академик Часлав Оцић, Истер 21 + 4СЕ, Београд 2018, стр. 335–337.

179

ОДЕЉЕЊЕ ДРУШТВЕНИХ НАУКА О БОЖИЋНОЈ ИЗЈАВИ

ПРЕДСЕДНИКА САНУ В. С. КОСТИЋА:

ЗАКАЗАНИ ВАНРЕДНИ САСТАНАК ОТКАЗАН ЗБОГ БОЈКОТА

ЧЕТВОРИЦЕ ЧЛАНОВА

Између сна и јаве (Блог Јове Вукелића и Славка Живанова), 20. јануар 2021.

181

ОЦИЋ И БАСТА
ЗАХТЕВАЈУ
ТРЕНУТНУ НЕОПОЗИВУ ОСТАВКУ АКАДЕМИКА КОСТЕ ЧАВОШКОГ
Обраћање члановима ОДН-а 2. децембра 2020.
188

НЕКАДА СУ СЕ ПРЕДСЕДНИЦИ САНУ БОРИЛИ ДА СЕ ТЕРИТОРИЈА
СРБИЈЕ ПРОШИРИ
А ОВИ САДАШЊИ ЖЕЛЕ ДА ЈЕ СКРАТЕ
Саопштење Народног покрета „Отаџбина”
Поводом Изјаве Председника САНУ В. Костића
Између сна и јаве, 11. јануар 2021.
190

ЧИЈЕ ЈЕ КОСОВО ПО ПРЕДСЕДНИКУ САНУ, ВЛАДИМИРУ КОСТИЋУ?
Маринко М. Вучинић
Svedok Online, 11. јануар 2021.
192

САОПШТЕЊЕ ПРЕДСЕДНИШТВА ПОКРЕТА
ЗА ОДБРАНУ КОСОВА И МЕТОХИЈЕ
ПОВОДОМ НАЈНОВИЈЕ ИЗЈАВЕ ПРОФ. ВЛАДИМИРА КОСТИЋА,
ПРЕДСЕДНИКА САНУ
12. јануар 2021.
194

ИМАЈУЋИ У ВИДУ ЗНАЧАЈ САНУ НА ЧИЈЕМ СЕ ЧЕЛУ
ПРОФ. ДР ВЛАДИМИР КОСТИЋ НАЛАЗИ,
А ИСТОВРЕМЕНО САГЛЕДАВАЈУЋИ
СВУ ШТЕТНОСТ ЊЕГОВИХ ЈАВНИХ ИСТУПА,
СМАТРАМО НЕОДЛОЖНИМ
ДА ОН ПОДНЕСЕ ОСТАВКУ
Отворено писмо деведесет троје интелектуалаца
Сћање сивари, 15. јануар 2021.
196

РЕЗОЛУЦИЈА 1244 ЈЕ КИНЕСКИ ЗИД
Новак Бјелић
Политика, 24. јун 2019.
199

„ЈЕ Л’ САД ТРЕБА ДА НАМ УЗМУ КОСОВО? ...
ПА, НЕЋЕ МОЋИ
Срђан Ђоковић
Нови стандард, 9. март 2021.
202

АКАДЕМИК КОСТА ЧАВОШКИ ИЗ БИРМИНГЕНА ПРЕДСЕДНИКУ САНУ:
„ПИСМО КОЈЕ СТЕ УПУТИЛИ СВИМ ЧЛАНОВИМА САНУ
ИЗУЗЕТНО МЕ ЈЕ УЗНЕМИРИЛО И ИЗНЕНАДИЛО.
ИАКО АКАДЕМИКА ЧАСЛАВА ОЦИЋА ЗНАМ ПРЕКО ТРИДЕСЕТ
ГОДИНА, НИСАМ НИ НАСЛУЋИВАО ДА ЋЕ ОН У СВОЈИМ
ЗАБРИЊАВАЈУЋИМ РАСПОЛОЖЕЊИМА, НЕДОПУСТИВИМ
НЕИСТИНАМА, НЕОДГОВОРНИМ ТВРДЊАМА И УВРЕДЉИВИМ
РЕЧИМА ОТИЋИ ТОЛИКО ДАЛЕКО.”
У Бирмингену, 12. септембра 2018. године

203

ЗАБОРАВНИ АКАДЕМИК ЧАВОШКИ СТАВИО
ОДЕЉЕЊЕ ДРУШТВЕНИХ НАУКА САНУ НА РЕСПИРАТОР
Часлав Оцић
25. јула 2020.

205

ПОСЛЕ БОЈКОТА ВАНРЕДНЕ СЕДНИЦЕ ОД 19. ЈАНУАРА
ОЦИЋ И БАСТА
ПОНОВО ЗАХТЕВАЈУ ОСТАВКУ КОСТЕ ЧАВОШКОГ
И ПРЕДЛАЖУ ДОПУНЕ ДНЕВНОГ РЕДА СКУПА ОДН
ЗАКАЗАНОГ ЗА 1. ФЕБРУАР 2021.
26. јануара 2021.

215

ПРОТИВПРАВНИМ ЧИНИДБАМА ДОВЕЛИ СТЕ У ПИТАЊЕ
РЕГУЛАРНОСТ ТЕКУЋЕГ ИЗБОРНОГ ПРОЦЕСА.
СТОГА ПОДРЖАВАМО ПРЕДЛОГ
ДА СЕ ПРОЦЕДУРА ИЗБОРА „ЗАМРЗНЕ”
НА ШЕСТ МЕСЕЦИ. ИЛИ ДА СЕ, ЗБОГ „ВИШЕ СИЛЕ”,
„КОНКУРС” ЗА НОВЕ ЧЛАНОВЕ ПОНОВИ КРОЗ ГОДИНУ ДАНА,
ОДНОСНО ДО ПОЧЕТКА НОРМАЛИЗАЦИЈЕ СТАЊА,
КАКО БИ ЧИТАВ ПРОЦЕС БИО МАКСИМАЛНО ТРАНСПАРЕНТАН
ЧИМЕ БИ СЕ ОБЕЗБЕДИЛО ДА У САНУ
УЋУ ЕМИНЕНТНИ ЧЛАНОВИ
С РЕСПЕКТАБИЛНИМ НАУЧНИМ И УМЕТНИЧКИМ ДЕЛОМ.
Баста и Оцић академику Чавошком
27. јануара 2021.

217

БАСТА И ОЦИЋ ТРАЖЕ ТРЕНУТНУ И НЕОПОЗИВУ ОСТАВКУ
АКАДЕМИКА КОСТЕ ЧАВОШКОГ
29. јануара 2021.

219

ЧАВОШКОМ И ЊЕГОВОЈ НЕЧИСТОЈ САВЕСТИ
ЗАХТЕВ ЗА ОСТАВКУ ПРИВИЂА СЕ КАО ПРЕТЊА.
ОТКУД ТО ДА СЕ ОДВАЖНИ ПУЧИСТА ОДЈЕДНОМ ПОЧЕО
ДА ПЛАШИ ЈАВНОСТИ?

Часлав Оцић
30. јануара 2021.
221

ЧАВОШКИ:

„ОДЛУЧЕНО ДА ОДН КАНДИДУЈЕ СЕДАМ КАНДИДАТА,
ОД КОЈИХ ЋЕ (НА ТАЈНОМ ГЛАСАЊУ У ОДН) ПРОЋИ ПЕТ,
А НА ИЗБОРНОЈ СКУПШТИНИ ТРИ” (!?)

БАСТА И ОЦИЋ:
ЗАХТЕВАМО ДА ИО П ОДМАХ ПОКРЕНЕ ПОСТУПАК
ЗА СМЕЊИВАЊЕ АКАДЕМИКА КОСТЕ ЧАВОШКОГ
СА МЕСТА СЕКРЕТАРА ОДН-А
21. марта 2021.
222

ОЦИЋ:

СВИ У САНУ ТРЕБА ДА СЕ ИЗЈАСНЕ
О КОСТИЋЕВОЈ ИЗЈАВИ О КОСОВУ
Политика, 26. фебруар 2021.
224

ПРУЖА ВАМ СЕ ПРИЛИКА ДА 3. ЈУНА ПОВУЧЕТЕ ВАШУ ИЗЈАВУ
КОЈУ СТЕ 18. ОКТОБРА 2015. ГОДИНЕ, У СВОЈСТВУ ПРЕДСЕДНИКА
САНУ ДАЛИ РАДИО БЕОГРАДУ:

„...У ОВОМ ТРЕНУТКУ ЈЕДИНА ПОЛИТИЧКА МУДРОСТ ЈЕ
НА КОЈИ НАЧИН СА НЕКИМ ЕЛЕМЕНТИМА ДОСТОЈАНСТВА
НАПУСТИТИ КОСОВО...”

И ТИМЕ ИСКАЖЕТЕ ИСКРЕНО ПОКАЈАЊЕ ЗА ЈЕДИНСТВЕН ГРЕХ
КАКАВ ДОСАД НИЈЕ ПОЧИНИО НИЈЕДАН ПРЕДСЕДНИК НЕКЕ
ОД НАЦИОНАЛНИХ, ЕВРОПСКИХ И СВЕТСКИХ АКАДЕМИЈА НАУКА
И УМЕТНОСТИ

ЧАСЛАВ ОЦИЋ: ОТВОРЕНО ПИСМО АКАДЕМИКУ
ВЛАДИМИРУ С. КОСТИЋУ

(прилог дискусији на научном скупу
„Сецесија са становишта унутрашњег и међународног права
и њене политичке последице”, 3. јун 2020)

225

ПРЕДСЕДНИК САНУ ЗАБРАНИО СКУП О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

227

НЕЋЕ МОЋИ: КОСОВСКА ЖРТВА АКАДЕМИКА КО СТИЋА

Филип Родић

Новосиби, 10. јануар 2021.

230

АКАДЕМИЈА ИЗ КНЕЗ МИХАИЛОВЕ 35

ВИШЕ НИЈЕ СРПСКА

Слободан Рељић

Печай, № 648, 15. јануар 2021.

232

ЗАШТО ПРОТЕСТ ИСПРЕД САНУ

Миша Бурковић

15. јануар 2021.

237

ПРЕДСЕДНИК САНУ БИРА СЕ И НА ОСНОВУ

ТОГА КОЛИКО ДОПРИНОСИ УГЛЕДУ САНУ

Предраг Пипер

Објављено под насловом:

СЛОВО О *НОВОЈ ВИЗИЈИ ЗА СРБИЈУ*

Печай, № 651, 5. фебруар 2021.

239

МИЛОСАВ ТЕШИЋ

ПЕЋКА ПАТРИЈАРШИЈА: *ДУД СВЕТОГА САВЕ*

243

АКАДЕМИК МИЛОВАН ДАНОЈЛИЋ

СЕКРЕТАРУ ОДЕЉЕЊА ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

АКАДЕМИКУ ЗЛАТИ БОЈОВИЋ:

МИ ПРОЦЕЊУЈЕМО СТАЊЕ ИЗ ИСТОРИЈСКЕ ПЕРСПЕКТИВЕ.

НАС ОБАВЕЗУЈЕ ИНТЕЛЕКТУАЛНО ПОШТЕЊЕ,

СА ДУЉИМ ДУХОВНИМ УВИДОМ,

СА ИСКУСТВИМА КОЈЕ ЈЕ НАРОДУ,

И НАМА КАО ЊЕГОВОМ ОСВЕШЋЕНИЈЕМ ДЕЛУ,

ЗАВЕШТАЛА ПРОШЛОСТ.

Поатје, 24 март 2021.

244

АКАДЕМИК СВЕТИСЛАВ БОЖИЋ:

ЖИВЕЋИ КОСОВО И МЕТОХИЈУ У СВОМ СТВАРАЛАШТВУ

КАО НАЈДРАГОЦЕНИЈУ ЗОНУ СВОГ УМЕТНИЧКОГ ПОСТОЈАЊА,

ПРИДРУЖУЈЕМ СЕ СТАВОВИМА АКАДЕМИКА ПРЕДРАГА ПИПЕРА,

МИЛОСАВА ТЕШИЋА, МИЛОВАНА ДАНОЈЛИЋА, ОЧЕКУЈУЋИ

ДА СЕ ЧЛАНСТВО НАШИХ ОДЕЉЕЊА КАО И ЦЕЛОКУПНО
ЧЛАНСТВО САНУ ОДРЕДИ ПРЕМА ОВОМ СУДБИНСКОМ ПИТАЊУ
НАШЕГ МАТЕРИЈАЛНОГ И ДУХОВНОГ ПОСТОЈАЊА

Члановима Одељења језика и књижевности и Одељења уметности

24. фебруара 2021.

и академику Лојаници, секретару Одељења уметности

26. фебруара 2021.

246

АКАДЕМИК МАТИЈА БЕЋКОВИЋ:

НЕОПХОДНО ЈЕ ДА СЕ СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
ЗВАНИЧНО ИЗЈАСНИ И У ОВОМ ПРЕСУДНОМ ЧАСУ

САОПШТИ СВОЈ СТАВ,

ОДНОСНО ДА СЕ ИЗЈАСНЕ СВИ ЊЕНИ ЧЛАНОВИ

члановима Одељењу језика и књижевности Српске академије наука и уметности

18. фебруара 2021.

249

АКАДЕМИК СВЕТОМИР АРСИЋ БАСАРА:

КОСОВО

ЈЕ ЗАВИЧАЈ СРПСКОГА НАРОДА.

КАДА СРБИН КАЖЕ ДА КОСОВО НИЈЕ СРПСКО ЊЕГОВ ИСКАЗ
ЈЕ ПОСЛЕДИЦА ЗАСТОЈА У РАЗВОЈУ ЊЕГОВЕ НАЦИОНАЛНЕ СВЕСТИ

Члановима Одељења језика и књижевности и члановима Одељења уметности

Мала Моштаница, 28. фебруара 2021.

250

БЕЋКОВИЋ, ПИПЕР И ДАНОЈЛИЋ: САНУ ДА СЕ ИЗЈАСНИ

ДА ЛИ ЈЕ ЗА ЊУ КИМ ДЕО СРБИЈЕ

Новосиби, 25. фебруар 2021.

253

ЗАХТЕВ ЗА ЕЛЕКТРОНСКО ИЗЈАШЊАВАЊЕ

„ПОВОДОМ НЕДАВНИХ ЗБИВАЊА У ЈАВНОСТИ ПОВЕЗАНИХ
СА САНУ” (!?)

академик Драган Мицић, секретар ОМН

257

АКАДЕМИК ВЛАДИМИР КАЊУХ:

ГОРУЂЕ ПИТАЊЕ ЈЕ СТАВ ПРЕДСЕДНИКА, ПРЕДСЕДНИШТВА,
ЧЛАНОВА САНУ И САНУ У ЦЕЛИНИ ПРЕМА СУДБИНИ

КОСОВА И МЕТОХИЈЕ.

У ТОМ СМИСЛУ, МОЈ ОДГОВОР ЈЕ:

„КОСОВО И МЕТОХИЈА СУ ДЕО СРБИЈЕ”!

258

АКАДЕМИК ДУШИЦА ЛЕЧИЋ ТОШЕВСКИ
КОСОВО И МЕТОХИЈА ЈЕ СВЕТА СРПСКА ЗЕМЉА,
НАШ АРХЕТИП И ДУХОВНА РИЗНИЦА.
КОСОВО ЈЕ НЕОТУЂИВИ ДЕО СРБИЈЕ
И ТО НЕ МОЖЕ ПРОМЕНИТИ
НИЈЕДНА ОКУПАЦИЈА
НИТИ ПОЛИТИКА
259

ДОК СЕ НАРОД ПИТА...
Миша Ђурковић
Печаш, № 649, 22. јануар 2021.
260

О САНУ И ЊЕНОМ ПРЕДСЕДНИКУ
Василије Ђ. Крестић
Печаш, № 650, 29. јануар 2021.
265

СПАСАВАЊЕ РЕДОВА КОСТИЋА
Миша Ђурковић
Печаш, № 651, 5. фебруар 2021.
270

ШТА АКАДЕМИК ВАСИЛИЈЕ Ђ. КРЕСТИЋ
ТАЈИ О ИЗЛОЖБИ
„ТОТАЛНИ ГЕНОЦИД”
Вељко Ђурић Мишина
Печаш, № 651, 5. фебруар 2021.
273

ПРОРАДИЛА ЈЕ МАШТА УМИШЉЕНОГ ТУЖИОЦА
Василије Ђ. Крестић
Печаш, № 652, 12. фебруар 2021.
279

ПРЕДЛОГ ПРЕДСЕДНИКУ АКАДЕМИЈСКОГ ОДБОРА
ЗА СРПСКО ПИТАЊЕ (АОСП-А) АКАДЕМИКУ КОСТИЋУ
И ЧЛАНОВИМА АОСП-А ДА ОВАЈ ОДБОР У СВОЈ ПЛАН РАДА
ЗА 2020. ГОДИНУ УКЉУЧИ И ИЗЛОЖБУ О ТОТАЛНОМ ГЕНОЦИДУ
(НАД СРБИМА У НДХ) НА КОЈОЈ ЈЕ РАДИО
ПРЕМИНУЛИ АКАДЕМИК
ДИНКО ДАВИДОВ
Часлав Оцић, члан АОСП-а
15. јануара 2020.
283

НИН И САНУ
Миша Ђурковић
Печай, № 653, 19. фебруар 2021.
285

ЗАСЛУЖУЈЕ ЛИ СРБИЈА ОВАКВУ САНУ
Владимир Првуловић
Полијтика, 4. фебруар 2021.
289

КУДА ИДЕ САНУ?
НЕШТО ЈЕ ТРУЛО У АКАДЕМИЈИ СРПСКОЈ
Филип Родић
Печай, № 655, 5. март 2021.
292

ФАЛАНГИ РЕЧИ НЕ ЗНАЧЕ НИШТА
Слободан Рељић
Печай, № 656, 12. март 2021.
297

КРИЗА У САНУ
ЧЕГА СЕ ТО СТИДИТЕ?
Филип Родић
Печай, № 656, 12. март 2021.
301

У ШКРИПЦУ
Љиљана Богдановић
Печай, № 656, 12. март 2021, стр. 3.
305

СПИН ДОКТОР – ЕДВАРД БЕРНЕЈС:
ПРОПАГАНДОМ ОД ХАОСА ДО ПОРЕТКА
Бошко Бојовић
309

ВЛАСТИ, САНУ И „ОКНО ОВЕРТОНА”
Дејан Р. Стевановић
14. марта 2021.
314

КОСОВО И МЕТОХИЈА:
НЕ ЗАМЕРАМ кратКОВИДом КОСТИЋУ,
ЧУДИМ СЕ ВАСИЛИЈУ КРЕСТИЋУ
Дарко Ђого
Нова српска њолијичка мисао, 9. фебруара 2021.

Објављено као „О чему се не можемо центлменски договорити да се можемо договарати...” у:

Весџи Србија, 8. фебруара 2021.

315

ЕАР.СFPP 983638: INHIBITORS OF BOTULINUM NEUROTOXINS (1)

АКАДЕМИК ШОЛАЈА –

КОСТИЋОБРАНИТЕЉ С НАЈДУЖИМ СТАЖОМ:

БРАНИ ПРЕДСЕДНИКА САНУ КОСТИЋА

И НАПАДА КОЛЕГЕ ПИПЕРА И ОЦИЋА

Између сна и јаве, 1. фебруар 2021.

319

ЕАР.СFPP 983638: INHIBITORS OF BOTULINUM NEUROTOXINS (2)

АКАДЕМИК БОГДАН ШОЛАЈА : ЧЛАНОВИМА САНУ

(1. фебруар 2021)

320

ЕАР.СFPP 983638: INHIBITORS OF BOTULINUM NEUROTOXINS (3)

АЛЕКСАНДАР В. ГОРДИЋ: ПСИ ЛАЈУ, КАРАВАНИ ПРОЛАЗЕ

(25. децембра 2018)

324

ЕАР.СFPP 983638: INHIBITORS OF BOTULINUM NEUROTOXINS (4)

АКАДЕМИК БОГДАН ШОЛАЈА:

„СЛОБОДА МИШЉЕЊА ЈЕ ЈЕДНО, А ПРИСТОЈНОСТ,

ПОШТОВАЊЕ ОСОБЕ КОЈУ КРИТИКУЈЕТЕ ЈЕ НЕШТО ДРУГО...”

(15. јануар 2019)

332

ЕАР.СFPP 983638: INHIBITORS OF BOTULINUM NEUROTOXINS (5)

АЛЕКСАНДАР В. ГОРДИЋ:

АКАДЕМИК ШОЛАЈА: ‘ШТО ЈЕ ВИШЕ КЛЕВЕТА И ЛАЖИ,

КОСТИЋ НАМ ЈЕ МИЛИЈИ И ДРАЖИ!’

(29. јануар 2019)

334

КОСОВО И МЕТОХИЈА - У ТАЧКАМА ПРЕДСЕДНИКА САНУ

ВЕЛИБОР ЏОМИЋ

протојереј-ставрофор, доктор наука и координатор Правног савета

Митрополије црногорско-приморске

Нова срјска политичка мисао, 24. фебруар 2021.

Пренето у:

Између сна и јаве, 26. фебруар 2021.

под насловом

РАЗМИШЉАЊА СУШТИНСКИ АТЕИЗИРАНОГ

И НАЦИОНАЛНО ОТУЂЕНОГ ЛЕКАРА.
 ПОВОДОМ ИЗРЕЧЕНИХ СТАВОВА ПРЕДСЕДНИКА САНУ
 О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ
 337

КАД ЊЕГОВ ИДОЛ ПАДНЕ КОМЕ ЋЕ СЕ ЧАВОШКИ КЛАЊАТИ?
 Оцић и Баста
Између сна и јаве, 6. март 2021.
 347

КОСТИЋУ, ИМАТЕ ЛИ ПОРУКУ ЗА КЛАРУ:
 ДА ЛИ ВЛАДИМИР КОСТИЋ СТВАРНО ВЕРУЈЕ
 ДА КОСОВО И МЕТОХИЈА
 НИЈЕ СРПСКО ИЛИ ЈЕ ЗАМОЉЕН
 ДА НАМ ПРВИ ЈАВИ „РАДОСНУ” ВЕСТ
 Миша Перовић
 некадашњи народни посланик ДСС и председник Скупштине града Београда
Између сна и јаве, 24. јануар 2021.
 352

ХЉЕБ ИЗДАЈЕ СЕ ЛАКО КУСА АЛИ ТЕШКО ГУТА
 ОТВОРЕНО ПИСМО АКАДЕМИКА БАСТЕ И ОЦИЋА
 ЧЛАНОВИМА ПРЕДСЕДНИШТВА И ИЗВРШНОГ ОДБОРА
 ПРЕДСЕДНИШТВА САНУ
Нова српска њолиџичка мисао, 14. март 2021.
 355

ИЗЈАВЕ ПРЕДСЕДНИКА САНУ И ГРАНИЦЕ СЛОБОДЕ ИЗРАЖАВАЊА
 Момир М. Радић
Нова српска њолиџичка мисао, 1. март 2021.
 363

ЗАШТО ТРЕБА СМЕНИТИ ПРЕДСЕДНИКА САНУ?
 ДОКЛЕ ЋЕ СЕ ИЗ БУЏЕТА СРБИЈЕ ФИНАНСИРАТИ АЛБАНСКИ ЛОБИ?!
 Славко Живанов
Између сна и јаве, 8. март 2021.
 368

СТРАНПУТИЦА САНУ И ЊЕНОГ ПРЕДСЕДНИКА
 Миломир Степић
Нови сџандарџ, 5. марта 2021.
 373

КОСТИЋЕВ СТАВ О КИМ КОРЕСПОНДИРА С ТЕЖЊАМА
 НАТО, ЕУ, ПЕНТАГОНА, БУНДЕСВЕРА...
 ОДГОВОР НА ЗАМЕНЕ ТЕЗА ПОВОДОМ ЗБИВАЊА У АКАДЕМИЈИ,

КОСОВА И СРПСКЕ
Душан Пророковић
Све о Српској, 13. фебруара 2021.
378

КОСОВО И МЕТОХИЈА:
ИЗМЕЂУ БРУТАЛНЕ РЕАЛНОСТИ И НОРМАТИВНЕ СВЕТОСТИ
Богољуб Шијаковић
Људи ѿворе, 26. фебруар 2021.
385

СЛУЧАЈ ВЛАДИМИРА С. КОСТИЋА:
ПРЕДСЕДНИК САНУ И АУТОКОЛОНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ
Бојан Драшковић
На Богојављање, 19. јануара 2021.
393

ПОКАЈАЊЕ ИЛИ ОСТАВКА!
ПОРОДИЦЕ НЕСТАЛИХ СРБА СА КОСМЕТА
ОД ПРЕДСЕДНИКА САНУ ЗАХТЕВАЛЕ
ДА ПОВУЧЕ ИЗЈАВУ О НЕЗАВИСНОСТИ КИМ
Милена Марковић
Вечерње новости, 9. марта 2021.
403

ПОСЛЕ СТАВЉАЊА ПРЕДСЕДНИКА „ПРЕД ЗИД”:
САНУ НИЈЕ УЛИЦА
Владан Динић
Svedok Online, 12. март 2021.
407

КУСТУРИЦА ОДБИО КАНДИДАТУРУ ЗА САНУ
Полиџика, 28. фебруар 2021.
409

КОСТИЋ:
КУСТУРИЦА НЕ ЗНА ШТА ЈА МИСЛИМ
О ТРАГЕДИЈИ ОТЕТОГ КОСОВА И МЕТОХИЈЕ
Полиџика, 1. март 2021.
413

КУСТУРИЦА ОДГОВОРИО ПРЕДСЕДНИКУ САНУ:
КОСТИЋ ДА СЕ ПРИЈАВИ ЗА ПОЛИГРАФ
В. М.
Вечерње новости, 1. март 2021.
419

ПРЕДСЕДНИКУ САНУ:
НАИВНОМ И НЕВЕШТОМ

Милко Грбовић
420

МАТИЈА БЕЋКОВИЋ ЗА *НОВОСТИ* О СТАЊУ
У САНУ: „ТЕЖЕ КОСТИЋУ ДА ПОВУЧЕ РЕЧ,
НЕГО ДА СЕ ПОВУЧЕМО С КОСОВА”

Љ. Бегенишић
Вечерње новости, 9. марта 2021.

421

ПОВЛАЧЕЊЕ СА ЕЛЕМЕНТИМА ДОСТОЈАНСТВА

Емир Кустурица

Искра: светила стирана свети, 25. марта 2021.

423

„КОСТИЋЕВА ПЕТОРКА” ДУГУЈЕ ДВА ОДГОВОРА

Игор Ивановић

Нови стандард, 7. март 2021.

425

АКАДЕМИК

ЉУБИША РАКИЋ:

САНУ НЕ ДЕЛИ КОСТИЋЕВЕ СТАВОВЕ ПРЕМА КОСМЕТУ.

ПОЈЕДИНИ АКАДЕМИЦИ СУ СЕ ОГРАДИЛИ

И ЈАСНО ИСКАЗАЛИ ДА НЕ МИСЛЕ КАО КОСТИЋ.

ИНДИКАТИВНО ЈЕ ДА ЊЕГОВЕ СТАВОВЕ НИКО

ИЗ РЕДОВА АКАДЕМИЈЕ НИЈЕ ЈАВНО ПОДРЖАО.

Полијтика, 11. април 2021, стр 1 и 7.

428

II

ПРИЛОЗИ

ПРИЛОГ 1

НЕКА РЕАГОВАЊА

433

PAVLE RADIĆ:

NEOŠEKIVANI ŠAMAR KVAZIPATRIOTAMA.

GLAS RAZUMA PRISTIGAO ODAKLE SE NAJMANJE NADALO

433

HELSINŠKI ODBOR:
POZDRAVLJAMO HRABAR ČIN PREDSEDNIKA SANU
434

PISMO PODRŠKE PRAVU NA JAVNI STAV
АКАДЕМИКА VLADIMIRA KOSTIĆA
109 POTPISNIKA
20. 10. 2015.
Izvor: policycenter.info
435

ВЛАДИМИР С. КОСТИЋ И КОСОВО
Александар Павић
ФСК, 20. октобар 201
438

СПОРОВИ О БУДУЋНОСТИ СРБИЈЕ И САНУ 1 (2017)
Спорови о будућности Србије и САНУ: Шта и како даље?
Први део: Ојстџанак и развој // прир. академик Часлав Оџић,
(Могуће стратегије развоја Србије 2), ИСТЕР 21 и СКП, Београд и Нови Сад 2017;
ISBN 978-86-81128-00-8, COBIS-SR.ID 253387276, XVI+406 стр.
IV КОСОВО: У ТЕМЕЉУ ИДЕНТИТЕТА
СПИСАК ПРИЛОГА, стр. 221–341.
442

СПОРОВИ О БУДУЋНОСТИ СРБИЈЕ И САНУ 2 (2018)
Спорови о будућности Србије и САНУ: Шта и како даље?
Други део: Истџина и слобода // прир. академик Часлав Оџић,
(Могуће стратегије развоја Србије 3), ИСТЕР 21, Београд 2018;
ISBN 978-86-81128-01-5, COBIS-SR.ID 264086796. – XXVIII+584 стр.
III „КОСОВО ЈЕ ГРДНО СУДИЛИШТЕ”
СПИСАК ПРИЛОГА, стр. 355–572.
443

ПЕТИЦИЈА ЗА ПОВЛАЧЕЊЕ
ПРОФ. ВЛАДИМИРА КОСТИЋА СА ПОЗИЦИЈЕ
ПРЕДСЕДНИКА СРПСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ
Радомир Батуран
Људи говоре, 4. фебруар 2021.
445

ПРИЛОГ 2
КИМ И ПРАВО: УСТАВНО И МЕЂУНАРОДНО
455

ПРЕАМБУЛА УСТАВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ИЗ 2006. ГОДИНЕ
455

РЕЗОЛУЦИЈА 1244: ГАРАНТ СВЕТСКОГ МИРА

Живадин Јовановић

Из: *Косовска вертикала или неоколонијална хоризонтала. Демографски, економски, социјални, правни, историографски и еколошки аспекти косовскометрохијског питања*, уредник академик Часлав Оцић, друго издање, Институт за европске студије, Светигора, Градска народна библиотека „Жарко Зрењанин”, Дом културе Грачаница + ТВ Храм; Грачаница, Цетиње, Београд + Зрењанин 2019, стр. 157–162.

456

МИЛЕНКО КРЕЂА:

КОСОВО ПРАВНО ПРИПАДА СРБИЈИ

Жељко Шајн

Политика, 9. март 2021.

461

САВЕТОДАВНО МИШЉЕЊЕ МСП НИЈЕ „СТАВИЛО ПЕЧАТ”
НА НЕЗАВИСНОСТ ТЗВ. КОСОВА:
НАПРОТИВ!

Александар Павић

Из: *Косовска вертикала или неоколонијална хоризонтала, Демографски, економски, социјални, правни, историографски и еколошки аспекти косовскометрохијског питања*, уредник академик Часлав Оцић, друго издање, Институт за европске студије, Светигора, Градска народна библиотека „Жарко Зрењанин”, Дом културе Грачаница + ТВ Храм; Грачаница, Цетиње, Београд + Зрењанин 2019, стр. 163–172.

465

ПРИЛОГ 3

КОСОВО КАО RES EXTRA COMMERCIIUM
ИЛИ АЛХЕМИЈА КОЛОНИЗАЦИЈЕ

Часлав Оцић

Из: *Косовска вертикала или неоколонијална хоризонтала, Демографски, економски, социјални, правни, историографски и еколошки аспекти косовскометрохијског питања*, уредник академик Часлав Оцић, друго издање, Институт за европске студије, Светигора, Градска народна библиотека „Жарко Зрењанин”, Дом културе Грачаница + ТВ Храм; Грачаница, Цетиње, Београд + Зрењанин 2019, стр. 1–20.

475

III

ПАТРИЈАРХ ПОРФИРИЈЕ О КОСОВУ

КОСОВО НАС НЕ СМЕ ДЕЛИТИ

Експрес, 30. август 2018.

497

КОСОВО – ТЕМЕЉ НАШЕГ НАЦИОНАЛНОГ БИЋА
Вечерње новости, 21. јануар 2020.

498

АКО СМО СА ХРИСТОМ, МИ СМО ЗАСИГУРНО УВЕК ПОБЕДНИЦИ
Верски мозаик Срдије, РТС 2, 12. јануар 2021.

500

НА НАШЕМ КОСОВУ ИМА МЕСТА ЗА СВЕ
Беседа на устоличењу, 19. фебруар 2021. године

501

РЕФЕРЕНДУМ О КОСОВУ ИЗВРШЕН ЈЕ 1389. ГОДИНЕ
РТС Упитник 2. март 2021.

502

КОСОВО – СРЦЕ ПОСТОЈАЊА СРПСКОГ НАРОДА
Из интервјуа ХРТ-у, 23. марта 2021. године

503

IV

ПРЕДСЕДНИКОВА МОРА (?) БИТИ ПОСЛЕДЊА

ПРЕДСЕДНИКОВА ЈЕ ПОСЛЕДЊА, ИАКО ЈЕ ОН СКЕПТИК
КОЈИ ФАТАЛИСТИЧКИ ВЕРУЈЕ,
А РЕТРОФУТУРИЗАМ ДА НЕ ПОМИЊЕМО
Председник САНУ академик Владимир С. Костић
„Наш највећи непријатељ је полуписменост”
Новости, 16. октобра 2018.

507

КУД ПЛОВИ САНУ БРОД?
Председник САНУ академик Владимир С. Костић; из предговора Зборнику
КА БОЉОЈ ДЕМОГРАФСКОЈ БУДУЋНОСТИ СРБИЈЕ

507

КУД ПЛОВИ БУДУЋНОСТИ СРПСКЕ БРОД?
ОДГОВОР ДАЈУ:
СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА СРБИЈЕ У 21. ВЕКУ
(„Циклус” Други)

508

ИНДЕКС ИМЕНА

509

I

НИЈЕ ТО БИО НАШ НЕГО ВАШ ИЗБОР

Прећутано писмо академика Косте Чавошког
академцима Василију Крестићу, Гојку Суботићу,
Момчилу Спремићу, Мирјани Живојиновић и Михаилу Војводићу
Сведок, № 1169–1170, 29. јануар 2019, стр. 4 и 5.

Поштована колегинице/колеге,

Исход гласања на заједничком скупу Одељења друштвених наука од 8. маја 2018. године, који сте, сходно члану 31 Статута САНУ, и Ви чинили, истински ме је пренеразио и ојадио, па сам га доживео и као свој лични пораз. Како смо се нас тројица од четворице чланова Одељења међусобно обавестили о томе како је ко гласао (нашег четвртог члана нисмо могли да питамо, јер би то било непримерено и неучтиво), у стању сам да наслутим како сте и за кога сте Ви гласали, а за кога нисте гласали.

Већ претходни заједнички скуп нашег Одељења од 3. априла 2018. године био је за мене изузетно непријатно изненађење. Тада је Илија Марић добио само три гласа, што значи да нико од Вас није гласао за њега, док је Слободан Антонић добио седам гласова, а Бојан Јовановић шест. Тада сам проценио да није умесно да о томе с Вама разговарам, да не бих угрозио остале наше кандидате. Једино сам Вас обавестио да се од свих нас очекује да гласамо за једног угледног кандидата са стране, кога ја иначе никада нисам видео нити сам пратио његов стручни и научни рад, али сам уважио повољан суд других о њему.

На већ поменутом заједничком састанку неколико Вас се без икаквог објашњења предомислило. Бојан Јовановић је добио само три гласа уместо ранијих шест, што значи да су бар двојица или двоје, а можда и тројица или троје из Ваших редова, приликом другог гласања, ускратили свој глас тако да он није више наш кандидат, иако је на првом гласању од 3. априла 2018. године добио двотрећинску већину.

Слободан Антонић је добио само пет гласова иако је раније добио седам гласова (више од двотрећинске већине), што значи да су му двојица или двоје из Ваших редова, приликом гласања, ускратили

свој глас. Тако он остаје наш кандидат, али, нажалост, без подршке нашег Одељења, пошто је добио само апсолутну већину.

Једино сте сви Ви без изузетка гласали за нашег кандидата **Алпара Лошонца**, на чему Вам најтоплије захваљујем.

За мене лично велико изненађење представља чињеница да су **Милена Драгићевић Шешић** и **Мирјана Рашевић** добиле по пет гласова (апсолутну већину), што значи да су бар четири, а можда и пет, Ваши гласови, којима су оне изабране. Оне тиме постају кандидати нашег Одељења, а да ми о томе нисмо били ни обавештени нити смо очекивали. Тако то бива када неко, ко је требало да нам помогне, сâм уместо нас и без нашег знања и пристанка бира наше кандидате. Прилично изненађење представља и чињеница да је **Драган Р. Симић**, декан Факултета политичких наука, добио четири гласа, од којих су бар три потекла од Вас, тако да му је недостајао само један глас па да буде кандидат нашег Одељења. Он је иначе потписао предлог за себе самог, што додуше није спорно са строго правног становишта, али је зазорно с моралног становишта.

Предлог је иначе усвојило Наставно-научно веће овог Факултета, па је декан могао да потпише пропратно писмо за друга три кандидата, док је за њега самог то требало да учини продекан.

Захваљујући промени Вашег расположења у случају **Слободана Антонића** и Вашим гласовима за **Милену Драгићевић Шешић** и **Мирјану Рашевић**, наше Одељење има три од пет кандидата који имају само апсолутну већину гласова, што значи да немају подршку Одељења, чиме су им смањени изгледи да ће бити изабрани.

Знам да ћете ми скоро сви рећи да сваки члан Одељења може да гласа како му је воља и да му се због тога ништа не може замерити. Тако како сте Ви гласали гласа се само на Изборној скупштини САНУ, на којој уопште нема било какве расправе него се одмах приступа гласању.

У сваком одељењу се, међутим, поступа битно другачије. Пре сваког гласања, а гласа се два пута (најпре на основу сажетих предлога а потом и на основу писаних извештаја), прво се води озбиљна расправа о разлозима за или против неког предложеног кандидата, па тек потом се приступа гласању. Другим речима, сваком гласању претходи подробна расправа у којој се сучељавају разлози за и против неког кандидата.

Наш први заједнички скуп одржан је 6. октобра 2017. године када смо Вам представили пет наших кандидата, углавном списком

њихових књига. Том приликом нико од Вас није оспорио било ког кандидата, него сте само тражили да се поједини предлози допуне краћом биографијом, што смо одмах учинили. Већ тада Вам је било познато да су четири наша кандидата имала подршку већине нашег Одељења.

После пријема допуњених предлога и одсуства Вашег захтева да се поново састанемо пре првог гласања, ми смо погрешно закључили да немате озбиљнијих замерки, те да ћете сви гласати за четири наша кандидата.

То се, међутим, није догодило, па **Илија Марић**, који је иначе филозоф, а завршио је и физику, није добио ниједан Ваш глас. Није искључено да сте скоро сви Ви сматрали да је он слаб кандидат.

Но како сте историчари а не филозофи, морали сте у Вашој процени бити уздржанији и опрезнији. Па зар нисте могли да мене питате, пошто сам ја колико-толико квалификован и за филозофију, о чему сведоче следеће моје књиге: *Филозофија отвореној друштва*, *Айсолућна и удџавена љравда у Есхиловој Орестјији* (коаутор **Мирјана Стефановски**), *Макијавели, моћ и љревласћ*. *Тукидидова љолийичка мисао* и *О љравди и љравичносћ*. Нисте то учинили, него сте се поуздали у властиту оцену и процену.

Било би боље да сте захтевали посебан заједнички скуп Одељења, на којем бисте Ви изнели Ваше недоумице и сумње, а ми покушали да Вас разуверимо.

Напоследку, после написаних извештаја о сваком кандидату понаособ Ви сте ускратили три гласа **Бојану Јовановићу**, чиме је он изопштен као кандидат, и два гласа **Слободану Антонићу**, чиме је он изгубио подршку Одељења.

Потпуно неочекиван био је Ваш избор **Милене Драгићевић Шешћ** и **Мирјане Рашевић**. Ја Ваш избор наравно не оспоравам. Али, зар није било боље да сте после Ваше одлуке да не гласате за **Илију Марића**, а потом и за **Бојана Јовановића**, захтевали посебан заједнички скуп са нама, како би нас убедили да бар неко од нас гласа за њих, чиме би оне добиле подршку Одељења, без које су само са Вашим гласовима остале?

У сваком случају Ви сте се без нас састајали неколико пута да бисте се договорили како ћете гласати у случају **Илије Марића**, **Бојана Јовановића** и **Слободана Антонића**, а није искључено да сте том приликом разматрали и кандидатуру за једног редовног члана.

На те састанке нас, нажалост, нисте позивали нити сте нас о њима обавештавали. А и да не помињем да сте се без нашег учешћа договорили да гласате за **Милену Драгићевић Шешкић** и **Мирјану Рашевић**, а да у том договору нико од нас није учествовао.

Па да видимо какве су све последице оваквог Вашег избора! Пошто Вам мора бити познато да је Ваш избор у свим случајевима био пресудан, будући да ми са своја четири гласа нисмо могли изабрати ниједног кандидата, из тога следи и Ваша посебна дужност и одговорност да свих пет кандидата нашег Одељења заиста буду и изабрани. Надам се да Вам је то сада савршено јасно.

Већ у овом тренутку можемо разабрати да ће у самој Академији списак од пет кандидата Одељења друштвених наука изазвати велике недоумице и коментаре. Свако ће се питати: Зашто су изабрали максималан број кандидата (до пет кандидата је допуштала одлука Председништва САНУ), а допустили су да само два кандидата имају подршку Одељења, док су преостала три остала без ње?

И то ће нама приписати, а нарочито нашој унутрашњој неслози и сукобима, због којих смо на лошем гласу. Зато Вас молим да се Вас петоро огласите у Академији и јавно кажете да то није био наш него Ваш избор.

По свој прилици ће крајем септембра и током октобра ове године председник Академије, академик **Владимир Костић**, настојати да и друга одељења упозна са кандидатима нашег Одељења, не би ли их уверио да без бирања, у блоку, гласају за све наше кандидате.

Како секретар нашег Одељења, због физичке немоћи, није кадар да дуго стоји, говори и објашњава врлине и предности наших кандидата, неко од Вас би то морао учинити уместо њега. Зато Вам предлажем да се почетком септембра поново састанете и одредите ко ће то у Ваше име чинити. Надам се да не треба да Вас подсећам да је то сада и Ваша морална одговорност.

Такође би неко од Вас требало да на изборној конференцији уместо нашег секретара, образложи предлог нашег Одељења, пошто Ви боље од нас знате ко није а ко јесте заслужио да буде у том предлогу.

Па да закључим, Ви сте могли да нам помогнете тако што бисте, после опсежног разматрања за и против предлоге, гласали за кандидате за које смо се и ми определили.

То сте учинили само у случају **Алпара Лошонца**, који је добио све Ваше гласове, док сте друга два наша кандидата сатрили, а **Слободана**

Антонића приликом другог гласања оставили без подршке Одељења тако што су се Вас двоје или двојица приликом другог гласања предомислили.

Све у свему, Ви сте уместо нас изабрали наше кандидате, чиме сте нас лишили сваке одговорности, на чему Вам најтоплије захваљујем.

С поштовањем,
10. априла 2018.
Коста Чавошки

ПУЧ У ОДЕЉЕЊУ ДРУШТВЕНИХ НАУКА САНУ

СЛОБОДАН ДИВЈАК

Сведок, № 1143 –1144, 24. јул 2018, стр. 10 и 11.

ПОКЛОНИК ТОТАЛИТАРНОГ АНТИПАРЛАМЕНТАРИЗМА КУЦА НА ВРАТА САНУ

У свом раду „Русо и Маркс”¹ кандидат за члана САНУ, **Алпар Лошонц**, настоји да анализира сличности и разлике између ова два мислиоца. Иако је тај рад написан 2012, дакле, доста после тзв. пада Берлинског зида, овај аутор сматра да су оба ова мислиоца још актуелна и да су њихове теорије још инструктивне за промишљање данашњих акутних проблема на светском и унутардржавном нивоу. И најдобронамернији читалац овога текста тешко може проникнути у ово крајње конфузно штиво у којем он углавном настоји да препричава коментаре (критичке и афирмативне) мртвих и живих марксиста: **Пуланцаса, Балибара, Агамбена, Фукоа, Бадјуа** и других од којих су неки напустили **Марксову** теорију вишка вредности, али, да би задр-

1 Алпар Лошонц, Русо и Маркс: конвергенција или дивергенција, *Филозофија и друштво*, XXIII (3), 2012.

жали **Марксову** радикалну критику капитализма и парламентаризма, налазе своју инспирацију у делу немачког радикалног критичара либералне демократије и грађанске државе, **Карла Шмита**. Оно што се ипак да разабрати јесте **Лошончев** став да и поред одређених сличности између **Русоа** и **Маркса** превагу односе разлике између њих (велико теоријско откриће!)

Међутим, оно што делује запрепашћујуће јесте то што аутор прећутно прихвата крајње импликације теоријских погледа на свет поменутих мислилаца које су готово истоветне. Наиме, без обзира на њихове евентуално племените намере, реализација њихових теорија нужно води, додуше на различите начине, у антипарламентаризам и тоталитаризам.

Русо је припадао оној просветитељској струји која је имала неограничено поверење у моћи људскога ума да свет уреди на начин који би био у складу са људском природом која је, по њему, у суштини добра, само што су је исквариле дотадашње институције. Када **Русо** истиче да се човек „рађа као слободан”, али да је „свуда у ланцима”, он заправо износи саму бит концепције по којој кључни проблем није људска природа већ постојеће институције које стога треба укинути и поставити друштво на радикално нови темељ. По **Русоу**, „људи се не налазе по природи у односима непријатељства”.

АКЛАМАЦИОНА ДЕМОКРАТИЈА

Укидање постојећих институција значило је укидање представничке демократије: „представник мора да заћути кад сâм представљени говори”. За разлику од либералних конституционалиста који су инсистирали на подели власти између владара и народа, **Русо** је истицао да је народ једини суверен, те да је његова власт неутуђива и недељива. Само народ у целини може доносити законе а не представнички систем. Међутим, непосредно презентни народ у русоовском смислу није пуки збир појединачних воља већ хомогена целина којој је иманентна општа воља (*volonté générale*) као извор свих права. Гласање је ту само средство за експлицирање опште воље, онога што у народу као целини постоји у виду латенције. Пошто општа воља одговара истинској слободи, онда онај који је надгласан није био слободан. „Било ког који одбија да се покори општој вољи, заједница у целини, истиче **Русо** у *Друштвеном ујовору*, примораће га на то, што

не значи ништа друго до то да ће он бити присиљен да буде слободан”. Није чудо што **Карл Шмит**, као радикални заговорник акламационе демократије, који се касније прикључио нацизму, велича **Русоову** општу вољу као различиту од емпиријски утврдиве воље свих, зато што на њој почива појам народне хомогености француског теоретичара. „У даљем приказивању и код развијања суштинског појма, *volonté générale*, показује се да, према **Русоу**, истинска држава постоји једино тамо где у суштини влада једногласност. Према *Друштвеном ујовору*, у држави не смеју да постоје никакве странке, никакви посебни интереси, никакве религијске различитости, ништа што раздваја људе... Према **Русоу**, једнодушност мора ићи дотле да се закони доносе *sans discussion*”.

Алпар Лошонц очито подржава овај фанатични антиплурализам када исписује праву оду **Русоовом** поимању народа: „**Русо** сугерише чар Једног... **Русо** жели народ као Један у смислу презентности која се догађа у креативном акту, он каже да нико не може отуђити своју слободу, стога нема места репрезентацији као политичкој делатности... Ниједан појединац не може бити угњетаван јер је подређење (ваљда подређивање – Д. С.) било кога уједно и подређење самога друштва”. А шта је присиљавање надгласаних на слободу ако није њихово потчињавање: по **Русоу**, прегласана мањина мора се беспоговорно приклањати вољи већине, јер се само тако може репродуковати тоталитарни антипарламентаризам, тј. једнодушност народа као Једног. „Није спорно, наставља **Лошонц**, да је његово мишљење саздано цртама (ваљда од црта – С. Д.) социјалног радикализма, али то не оправдава да се француском филозофу приписује штетан атак на богатство који се завршава у деспотизму”. Према нашем аутору, **Русо** је „итекако утицао на либертерски социјализам”, иако је он био главни идеолог чувеног јакобинског терора за који **Хегел** у *Филозофији историје* истиче: „Сада владају *крејоси* и ужас, јер субјективна крепост, која управља просто из моралне настројености, доводи са собом најстрашнију тиранију. Она врши своју моћ без судских форми, а њена је казна исто тако једноставна – смрт”. У потпуном одсуству увида у ову **Хегелову** оцену јакобинског терора, **Лошонц** конфузно констатује: „То да је **Хегел** могао да посредује између француског и немачког филозофа (нарочито узимајући у обзир ‘плебејске’ елементе **Хегелове** филозофије... нећемо довести у питање.” Нека разуме ко може.

„ХУМАНИТАРНЕ” ВОЈНЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

Тзв. хуманитарне војне интервенције у нелиберално устројене државе могу се оправдати позивањем на русоовско патерналистичко усређивање људи, јер је, према архитектама тих интервенција, у интересу самога становништва тих земаља да се у њих споља (насилно) увезе либерални облик слободе иако то становништво резолутно одбија такав облик свога усређивања. Насилно успостављање устава с либералним предзнаком представља, међутим, *contradictio in adjecto*, јер, према самом либералистичком учењу као учењу о уставно-правном поретку, доношењу таквог устава мора претходити слободно изражени пристанак огромне већине представника грађана (најчешће је реч о двотрећинској већини добијеној тајним гласањем на уставотворној скупштини). Стога су хуманитарне војне интервенције као и **Русоово** схватање слободе као позитивне а не негативне слободе дубоко антилиберални.

Кад је реч о **Марксу**, **Алпар Лошонц** с правом инсистира да је најдубља бит његове теорије дата у његовој критици политичке економије као такве, али испушта да истакне чињеницу да су, сем ретких изузетака, сви некадашњи савремени поклоници његове концепције робног фетишизма и вишка вредности који ствара радник а присваја га капиталиста, напустили ту концепцију на којој се заснива његова радикална критика капиталистичког начина производње, схвативши да је исходна тачка те критике утопија о постављању света на потпуно нови темељ – на неробни начин производње. **Маркс** је у том погледу јасан да јаснији не може бити у *Кријици Гојској програма*. „Унутар колективног, на заједничкој својини средстава за производњу заснованог друштва, произвођачи не размењују своје производе, ни рад који је утрошен на производе не појављује се овде као вредност тих производа, јер сад већ, супротно оном што имамо у капиталистичком друштву, индивидуални радови не постоје околично, него непосредно као саставни делови целокупнога рада... Овде имамо посла с комунистичким друштвом не онаквим какво се оно развило на својој властитој основи него обрнуто, онаквим какво оно из капиталистичког друштва управо излази...” Дакле, реч је о чувеном прелазном периоду ка истинском комунизму, периоду у којем су укинути приватна својина и тржиште као деперсонализовани арбитар. Међутим, велика историјска искуства у вези с прелазним периодом

показала су непобитно да се, укидањем тржишта као безличног арбитра, сâм арбитар никако не укида, већ персонализује утолико што га присваја *особа над особама*, властодржац који у својим рукама концентрише све три гране власти, чиме се ствара тоталитарни систем.

Маркс и у *Кайиџалу* асоцијацију слободно удружених произвођача описује као заједницу у којој појединци не могу делати независно једни од других нити од заједнице као целине (један за све, сви за једнога). У тој заједници рад не потврђује свој друштвено корисни карактер *post festum*, дакле на тржишту, већ он такав карактер има унапред, захваљујући тоталном планирању, те су у њој друштвени односи потпуно *ировидни*. Јасно је да таква заједница у пракси може да функционише само као тоталитарни хомогенитет у којем се не може конституисати сфера негативних индивидуалних слобода, слобода од заједнице, у којој појединац може да дела у складу са својим жељама, поштујући чисто формална ограничења која се односе на све.

Лошонц, у тежњи да **Маркса** ослободи од баласта метафизичког есенцијализма, тврди да **Маркс** не есенцијализује људску природу („родна суштина као несенцијализована категорија”) што је потпуно нетачно. **Маркс** у свом најзначанијем делу, у *Кайиџалу* суштину човека доводи у везу са сврсисходном делатношћу која производи употребне вредности; она је по њему „општи услов за размену материје између човека и природе, вечити природни услов људског живота”. Човек се отуђује од своје суштине, тј. од органског јединства рада с његовим објективним претпоставкама (средства за производњу), од предметне стране свога бића као свога анорганског тела, захваљујући појави апстрактног рада који ствара вредност чија је појавна страна разменска вредност. Дакле, тек укидањем робног облика производње, човек се враћа својој суштини. Како би то рекао радикални марксиста **Маркузе**: „Свет се опет јавља као нешто што он и јесте иза робног облика: човек је стварно човек и ствар је стварно ствар.” Међутим, овај скок из робног фетишизма у царство слободе показао се као скок у царство појединчеве поробљености.

Маркс у *Кријици Гојској ироирама* заступа застрашујући однос не тек према буржоаском праву већ и према праву као таквом. Говорећи о том прелазном периоду, он истиче: „Зато је овде право још увек буржоаско право, иако принцип и пракса нису више у опреци... једнакост се састоји само у томе што се мерење врши једнаким мерилом – радом”. Буржоаско право, међутим, „прећутно признаје не-

једнаку природну обдареност људи... Зато је оно, по својој садржини, право неједнакости, као и *свако њправо*" (курзив С. Д.) Према томе, истински комунизам постављен на властиту основу биће с ону страну права као права.

ДЕРОГИРАЊЕ ВЛАДАВИНЕ ПРАВА

Дерогирање владавине права присутно је и, рецимо, код омиљеног Лошончевог мислиоца Ђорђа Агамбена који експлицитно тврди да се иза ње скривају масовна убиства и логори смрти као парадигма модерности. Корен модерне грађанске државе је, по оваквим интерпретацијама, у арбитрарним одлукама суверена. Пошто се те одлуке не заснивају ни на законима ни на чињеницама, онда се темељ те и такве државе налази у наводно ванлегалном, утемељујућем насиљу. Тој идеји се отворено приклања и Алпар Лошонц, превиђајући да су не само Америка и Француска већ и велики број модерних држава, укључујући и Индију, после стицања независности, стекле свој уставно-правни облик захваљујући уставотворним скупштинама, дакле ненасилним путем.

Зар је могуће да теоретичар који је кандидат за САНУ, у својим списима најновијих датума не проблематизује тоталитарне импликације јакобинског терора испољеног унутар Француске револуције у којој су, наравно, учествовале и либералне струје, и Марксове промашене анализе робног начина производње која је у својој практичној примени произвела гулаге, културне револуције, голе отоке и деспотске режиме. Тим пре што такви режими више не постоје не само у Европи него ни у Азији, укључивши и Кину.

ДА ЛИ ЈЕ ИКАД У СРБИЈИ ОД 1841. ИЗВЕДЕН ПУЧ
КАКАВ ЈЕ ИЗВРШЕН У ОДЕЉЕЊУ ДРУШТВЕНИХ НАУКА САНУ?

Да ли је могуће да су четири члана Одељења друштвених наука и пет чланова Одељења историјских наука, заједно с председником Академије који је подржао све кандидате, његови истомишљеници? Ко је писао и потписао позитивно мишљење овом кандидату: да није можда „чувени филозоф” Александар Костић који је, како сам прочитао у недавно објављеном Оцићевом зборнику докумената, „све радове свих Александра Костића (укључујући ту чак и

чувенога сексолога др Александра Костића) присвојио тако што је цитате њихових радова укључио у списак цитираности Александра Ђ. Костића” (Спорови о будућности Србије и САНУ, Београд 2018)? То је акт невиђеног бешчашћа једног квазиакадемика о којем се у Академији ћути. Да ли је икад у Србији од 1841. изведен пуч какав је извршен у Одељењу друштвених наука, због којег двојици редовних чланова Академије практично није преостала никаква друга могућност осим оне да не учествују у раду тог Одељења? Постоји ли такав преседан у историји европских и других светских академија?

НЕ ДАЈ БОЖЕ ДА САНУ БРАНИ
АКАДЕМИК ЧАВОШКИ
КОЈИ ЈЕ СВЕ СВОЈЕ ПРИВАТНЕ СУДСКЕ СПОРОВЕ
ИЗГУБИО!

Писмо Часлав Оцића, редовног члана САНУ од 6. децембра 2018.
као одговор академику Кости Чавошком, на његово писмо,
„темпирну бомбу с одложеним дејством”
Сведок, № 1169–1170, 29. јануар 2019, стр. 5.

*Усїех има мноїо очева, неусїех је ванбрачно деїе.
Сви їа се одричу.
Ц. Ф. Кенеди*

Примио сам писмо академика Косте Чавошког академицима Василију Крестићу, Гојку Суботићу, Момчилу Спремићу, Мирјани Живојиновић и Михаилу Војводићу (члановима Одељења историјских наука – ОИН) у обе његове варијанте – од 8. априла 2018. и од 10. маја 2018.

У првој варијанти писма говори се о збивањима која су се десила после 10. маја 2018, а писмо је датирано с 8. априлом 2018. Доцња (time lag) – временски одсечак од тренутка писања до тренутка уручивања адресату – у обе варијанте износи око 7 до 8 месеци.

Не занима ме ни чему две варијанте писма (на исту тему) нити ме интересује калкулација академика **Чавошког** повезана с нареченим темпирањем те његове „бомбе с одложеним дејством”.

Основно питање је: шта би уопште могао да буде смисао овог његовог писма? Накнадна памет, испирање нечисте савести или нешто треће?

Сматрам да одмах треба одбацити прве две претпоставке, из једноставног разпога што је капацитет академика **Чавошког** да се суочи са својим грешкама, заблудама, прекршајима, кривицама и уопште разним огрешењима раван нули, да не говоримо о „таленту” извињења, покајања, молбе за опроштај или томе слично. Он се одавно прогласио непогрешивим и безгрешним, а у последње време (на пример, у мају ове године на годишњој скупштини САНУ) код њега су били врло приметни симптоми завршне фазе процеса самообоготворења.

Одговор је прост колико и тачан: академик **Чавошки** једноставно покушава да све грехе и грешке повезане с неуспехом – како га он види – избора за нове чланове Одељења друштвених наука, дакле, сву одговорност за „мршаве” резултате у избору дописних чланова (чија му структура такође није по вољи и разликује се од његових очекивања и неформалних договора са члановима ОИИ) скине са себе и свали на плећа петоро академика чланова Одељења историјских наука, оптужујући их за разне потајничке радње и непослушност према њему.

Не желим ни на који начин да браним колеге из ОИИ (они су у стању да се сами одбране од оптужби академика **Чавошког** и не треба им сигурно никакав адвокат) који су у изборној процедури „помагали” Одељењу друштвених наука (ОДН, а које – после пуча у том Одељењу који су извели академици **Димитрије Стефановић**, **Тибор Варади**, **Коста Чавошки** и дописни члан **Александар Ђ. Костић** – „ради” у крњем саставу и чије одлуке су (и тек ће бити) предмет оспоравања.

Њихова одговорност несумњиво постоји, али она је секундарна, у сваком случају изведена из примарне одговорности академика **Чавошког**.

Академик **Чавошки** је (да ли из незнања, ароганције, слепе привржености – која се повремено граничи с удвориштвом – председнику САНУ или из неких других, само њему знаних разлога) предложио промене Статута којима се омогућава да се у изборни процес неког малобројног одељења, с пуним правом одлучивања – од почетка до

краја – укључи до пет редовних чланова сродног одељења.

На моје питање на седници Статутарне комисије да ли тиме ти „спољни” придодати чланови имају два гласа у једном те истом изборном процесу у САНУ, академик **Чавошки** ми је рекао да је то питање глупо.

Када сам му указао на могућност да се неко од кандидата жали због овакве незаконите одредбе и да може да се деси да суд, а не Академија одлучује о њеним новим члановима, он је узвратио да ће он у таквом случају на суду бранити Академију.

Мени није ништа друго преостало него да констатујем:

„Недај Боже да САНУ брани академик **Чавошки** који је све своје приватне судске спорове изгубио”. (О расправама о предложеним статутарним променама в. подробније у зборнику *Ћирови о будућности Србије и САНУ : Шта и како даље?* Књ. 2: *Истина и слобода*, прир. Ч. Оцић, Београд 2018).

И моје друге примедбе на његове предлоге промена Статута и указивање на могуће негативне последице, он је „с презиром одбацио”. На жалост, моја предвиђања у погледу негативних последица предлога промена Статута за које се свом снагом залагао академик Чавошки – обистинила су се. Ако би неко од „пропалих” кандидата, због евидентне нерегуларности која се тиче удвостручења права петоро члано ва ОИИ, тужио САНУ, пао би читав изборни процес и догодила би се јавна брука Академије која би могла да угрози и њен опстанак.

Стога ни Сава ни Дунав не могу да оперу академика **Чавошког** од почињених огрешења и ослободе га одговорности. Он би, сматрам, уместо што пише одбранашка писма и оптужује друге за своја огрешења, почињена првенствено из помањкања разборитости, требало да упути писмо Статутарној комисији и Извршном одбору Председништва САНУ са захтевом да се повуку сви ти његови предлози статутарних промена који су се показали не само погрешним него и погубним за ОДН и САНУ у целини.

У Београду,
6. децембра 2018.

Часлав Оцић,
редовни члан САНУ

НИЈЕ ТЕШКО ЗАКЉУЧИТИ ДА
 ЧАСЛАВ ОЦИЋ ВИШЕ НИЈЕ КАДАР
 ДА РАЗЛИКУЈЕ ДОБРО И ЗЛО
 И [ДА] МОРАЛНО [ОДГОВАРА
 ЗА ОНО ШТО ЧИНИ]

Коста Чавошки члановима САНУ, 1. фебруар 2019.

Сведок, № 1171–1172. 12. фебруар 2019, стр. 4.

Поштовни чланови САНУ,

У *Сведоку* бр. 1169–1170 од 29. јануара 2019. године академик **Часлав Оцић** је објавио моје писмо петорици историчара, који су, сходно члану 31 Статута САНУ, били чланови проширеног изборног скупа Одељења друштвених наука.

Иако сам то писмо наменио једино члановима САНУ, он га је објавио само да би могао да изврши напад на мене, у којем у мојој личности запажа „врло приметне симптоме завршне фазе процеса самообоготворења”, као и слепе привржености и удвориштва појединим челницима, што се никако не може довести у склад са оним првим, пошто бог не може бити улизица и подрепаш.

Из оваквог поступка и расуђивања академика **Часлава Оцића** није тешко закључити да он више није кадар да разликује добро и зло и морално одговара за оно што чини, па му због тога нећу више одговарати.

С поштовањем,
 У Београду, 1. фебруара 2019.

Коста Чавошки

НАПОМЕНА Г. ВЛАДАНА ДИНИЋА,
 главног и одговорног уредника *СВЕДОКА*:

Тамни вилајет у Српској академији наука и уметности је све мрачнији, али из ње црнила све се боље – види?!

У прошлом броју *Сведока* објавио сам два „иřeћушана” (у јавности) писма академика **Косте Чавошог** и **Часлава Оцића** који су изазвали узбуну

у нашој, некад, најумнијој устџанови – САНУ (Кнез Михаилова 35, Београд) која, свако за себе, откривају и демаскирају мрачне тџајне у овој овој нашој високоумној устџанови, али и тџехнолојију закулисних мрачних радњџи око избора нових чланова САНУ и начина елиминисања неких ујледних људи који-ма је САНУ забравила улаз ...

Мој дујотодишњи знанац и, моју рећи, ѝријатџељ, академик Чавошки, верујући ѝојрешно да је Сведоку ѝисмо дојџурио академик Часлав Оцић, није желео да за новине насџави ѝолемику са Чаславом Оцићем, али ѝолемика је насџављена – новом ѝрејиском?!

Сведок је ојейџ добио и тџа ѝисма, а ѝошџио се ускоро ѝриближава рок за избор новој (или „сџџарој“) ѝредседника Академије, смајџрао сам да их не ѝреба скривајџи од јавносџџи и одлучио сам да их обелоданим.

PS

Иако сам ѝрецизно рекао Кости Чавошком да ѝисма која сам објавио у ѝрошлом дрџу – Сведоку није досџавио Часлав Оцић, из новој ѝисма академика Чавошког ујџћеној члановима САНУ 1. фебруара ове јодине, видим да ми Коста Чавошки није ѝоверовао на реч! Њејово ѝраво, али још једном: ѝисма су сџџџила из САНУ, али не од Часлав Оцића.

Уз ѝио, намера Сведока није била да се сџави на једну сџџрану, већ да обелодани шџџа се у САНУ ЗАИСТА исјод жиџџа ваља.

ЧАСЛАВ ОЦИЋ:
ЉУДИ НА КОЈЕ АКАДЕМИК ЧАВОШКИ
ОДАПИЊЕ СВОЈЕ ФАТВЕ,
ОДАВНО СУ ПРЕМА ТОЈ („ЦРНОМАГИЈСКОЈ“)
АКТИВНОСТИ БАЦАЊА ЧИНИ ПОСТАЛИ –
РАВНОДУШНИ

Сведок, № 1171–1172. 12. фебруар 2019, стр. 4.

Поштоване колеге,

Захваљујем ПР служби САНУ, која ми је јуче упутила писмо академика Косте Чавошког, јер ме је оно не само изненадило већ и добрано орасположило. У њему, наиме, он износи озбиљне, и на-

равно – потпуно неутемељене, оптужбе да сам ја послао листу *Сведок* његов и мој допис (објављен у двоброју тог недељника од 29. јануара 2019).

Захтевам од правника (врхунског, како он воли себи да тепа) **Чавошког** да ми у року од 24 часа достави ваљане доказе за ову тврдњу, или ако их нема (а не може да их има, јер поменуте дописе нисам ја послао *Сведоку*) да упути извињење мени и свим члановима САНУ којима је дистрибуиран његов допис због тога што нас је по ко зна који пут малтретирао својим измишљотинама.

Немам намеру да овим поводом тужим академика **Чавошког** суду због повреде мог угледа, јер сам одавно оуглао на његово овакво арогантно понашање. Повремени јавни испади академика **Чавошког** којима он с позиције врховног моралног и интелектуалног арбитра (чак и медицинског дијагностичара) с божанског трона беспризивно суди о томе ко је добар а ко зао, ко је поштен а ко покварен, ко је разборит а ко тупав, ко је здрав а ко болестан ... постали су смешни, и већина оних на које академик **Чавошки** с времена на време одапиње своје *файве* одавно су према тој његовој („црномагијској“) активности бацања чини постали – равнодушни.

А да „богови“ који се односе осионо према онима које они смаatraју *нишчима* не пропуштају прилику да врло ревностно искажу своју ватрену приврженост и подршку моћницима изнад њих показује писмо које је академик **Чавошки** послао председнику САНУ академику **Владимиру С. Костићу** негде у септембру минуле године (из „политичке“ емиграције из Бирмингена, где се повукао после организовања пуча у Одељењу друштвених наука САНУ у јуну 2017. године). Академик **Чавошки** је једини члан САНУ који је изразио безрезервну лојалност и подршку председнику САНУ коју је овај затражио од чланова САНУ у тајном циркуларном писму (који су сви чланови САНУ добили осим мене) и у коме се Председник САНУ „брани“ од мог „напада“ (тако је, наимае, он протумачио мој позив њему на дијалог) и „демантује“ моје исказе¹ дате у интервјуу *Печати* у септембру 2018).

Овде скициран образац понашања академика **Чавошког** демантује неконсистентност моје анализе (што ми он импутира) и врло

1 Како их демантује моћи ће се видети у мом одговору на ту тајну окружницу који ћу написати када добијем текст тог циркулара. Још увек је на снази забрана достављања мени тог расписа, иако сам у више наврата молио кабинет Председника да ми се тај тајни спис достави, тим пре што сам ја главни негативни јунак те окружнице.

зорно илуструје (чак доказује) тврдњу да лажни бог може итекако да буде улизица и подрепаш. Зато је и лажан.

Ако збивања у овом трагикомичном скандалу ескалирају у негативном правцу бићу принуђен да посегнем и за другим средствима заштите мог личног интегритета.

У Београду,
6. фебруара 2019.

Часлав Оцић,
редовни члан САНУ

ЦАБЕ ЈЕ ГЛУВОМ ВИКАТИ!

Часлав Оцић
члановима Извршног одбора Председништва САНУ,
Проф. др Бојану Бугарчићу, управнику послова
Сведок, № 1173–1174, 26. фебруар 2019, стр. 6 и 7.

Поштовани i. Динићу,

С обзиром на то да је Сведок једини шtamпани медиј који обухватно и нейриспирасно ираи (у последње време улавном иужна, да не кажем скандалозна) збивања у САНУ, слободан сам да Вам иошаљем мој скорашњи допис члановима Извршног одбора Председништва САНУ. Ако сматраише да би био занимљив Вашим читаоцима, слободан сам да Вам иредложим да га објавише. С обзиром на бројне моје залудне иокушаје обраћања оранима САНУ у вези с решавањем разних (ишеиних) доаћања у САНУ у последње ири године можда би најиимеренији наслов овог мог дописа могао да буде: ЦАБЕ ЈЕ ГЛУВОМ ВИКАТИ!

Наишао сам на ииернеиу на Ваш разиговор с академиком Дејаном Медаковићем из 2007. Невероваино колико речи академика Медаковића звуче акиуелно. Да ли можда имаише иранскрийи тог разиговора?

С иоштованњем
Часлав Оцић

САНУ
ИЗВРШНОМ ОДБОРУ ПРЕДСЕДНИШТВА САНУ, ЧЛАНОВИМА
ПРОФ. ДР БОЈАНУ БУГАРЧИЋУ, УПРАВНИКУ ПОСЛОВА

Поштоване колеге,

из записника са 26. седнице Извршног одбора Председништва (ИО П) САНУ, одржане 13. децембра 2018, сазнао сам (тачка 25) да је ИО П мој допис (број 58/53 од 6. 12. 2018) – у коме скрећем пажњу на неке нове моменте у **кршењу изборне процедуре 2018**, а на које је указао академик **Чавошки** у писму петорици академика историчара, упућеном и другим члановима САНУ – „примио к знању”.

Синтагма „примио к знању” израз је не само ниподаштавања личности чланова САНУ, њихових идеја и добрих намера већ и недопустивог опортунистичког **одбијања чланова ИО П САНУ да преузму одговорност** за решавање проблема у надлежности органа за чије чланство су својевремено конкурисали и на које (одговорне) функције су и изабрани (а када њихов функционални додатак не би био тако мали – рекао бих: и плаћени!).

Не чуди ме да су чланови ИО П мој допис примили к знању – то је судбина свих мојих дописа упућених у последњих неколико година (тачније: од почетка ауторитарне – која често поприма особине и тоталитарне – власти актуелног председника САНУ Владимира С. Костића) члановима ИО П, Председништва и пучистичком крилу Одељења друштвених наука.

Можда грешим у тумачењу ове синтагме. Ако сматрате да је погрешно тумачим, молио бих вас најљубазније да ми објасните шта под овом синтагмом ви подразумевате.

Надам се да нећете „примити к знању” и ову моју молбу.

У трећем пасусу „одлуке” о мом допису ИО П наводи:

„Извршни одбор САНУ истовремено је замолио да му се не достављају дописи у којима се исказује непоштовање према личностима које се помињу у допису, као и они који садрже **језик мржње**.”

Уместо да мојим аргументима супротстави квалитетније контрааргументе (да поступи *ad argumentum*) ИО П (ме напада *ad personam*) улазећи у мотиве мог реаговања (мржња!?) и интонира позив на расправу полемички (не дијалошки) оптужујући ме за „језик мржње”. Тиме ИО П укида сваку могућност разговора о крупним питањима

која у последње време муче САНУ (какво је, на пример, питање кршења изборне процедуре у 2018), а о њиховом решавању и да не говорим.

То обесмишљава и сваку констатацију са супротним предзнаком (на пример, да мој мотив није мржња него љубав; и то љубав према истини и љубав према ближњем којег покушавам да спасем од тренутачних његових слабости, пре свега сопствене неразборитости).

А да сам у томе (делимично) и успео сведочи и:

„Осврћи секретара Одељења друштвених наука.

Током протекле године, која је била и изборна, Одељење друштвених наука прошло је кроз тешка искушења. Како смо имали само шест чланова, далеко мање од 10 предвиђених чланом 31 Статута САНУ, били смо принуђени да пристанемо на допуну нашег изборног скупа члановима из сродног одељења. Сматрали смо да нам је најсродније Одељење историјских наука, с којим смо пре више деценија чинили једно одељење. То је био разлог што се петоро академика из Одељења историјских наука придружило нашем изборном скупу.

Нажалост, те наше колеге злоупотребиле су чињеницу да је однос у изборном скупу био пет према четири у њихову корист (двојица наших чланова већ дуже време не долазе на наше скупове), па су практично уместо нас, а за нас, доносили одлуке ко ће бити кандидат нашег Одељења за дописног члана САНУ.

Најпре су потопили једног нашег врсног кандидата филозофа под изговором да је слаб кандидат. Потом су на другом гласању ускратили своје гласове другом кандидату антропологу односно етнологу, а да су претходно на првом гласању дали своје гласове за њега.

Уз то су трећем нашем кандидату социологу на другом гласању ускратили два гласа, које су раније дали, тако да је он остао без подршке Одељења и захваљујући највећма томе пропао на Изборној скупштини.

Конечно, сами су, а да о томе с нама уопште нису разговарали, изабрали две кандидаткиње од којих је једна веома познат демограф, а друга **стручњак за културни менаџмент**.

Обе су добиле само њихове гласове, пошто уопште нисмо знали да су оне њихов избор, тако да су и оне остале без подршке Одељења, па највероватније стога нису ни изабране.

И што је најгоре, они су се мимо нас састајали и договарали како ће и за кога ће гласати, а да ми то уопште нисмо знали. Појединости о свему томе изложене су у мом личном писму које сам им после одлучујућег гласања одмах упутио, а на које ми они до дана-данашњег

нису одговорили. После избора то писмо сам доставио и свим члановима САНУ.

Укратко, институција пружања помоћи малобројном одељењу од стране сродног одељења тешко је компромитована. ...”

Последњом реченицом академик **Коста Чавошки** је признао да су критичари амандмана на Статут САНУ који се тичу избора – били у праву. Те амандмане је формулисао академик **Чавошки**, његов предлог је на Статутарној комисији усвојен, уз мој глас против, што је и записнички констатовано.

Ти амандмани (поред других лоших решења, на пример, да се Аудиовизуелни архив и центар за дигитализацију – АВАЦД – могу основати и без сагласности постојећег Архива САНУ) дају члановима неких одељења (противзакониту) привилегију да у два одељења (од самог почетка изборног процеса) предлажу и бирају (чак и тајно и сепаратно од четворочланог – пучистичког – дела Одељења друштвених наука како то сведочи академик **Чавошки**) нове чланове Академије (и унапређује дописне у редовне).

Поздрављам први (потребан али не и довољан) корак повратка легализму академика **Косте Чавошког**; надам се да ће уследити и други кораци.

Очекивао сам (као што се показало: узалудно) да ће се и ИО П приволети легализму и разматрати тешке оптужбе које је као доказни материјал о кршењу изборне процедуре у свом „Осврту секретара...” изнео академик **Чавошки**.

Чланови ИО П су наводе академика **Чавошког** (из овог Осврта и ранијег његовог писма петорици академика историчара и другим члановима САНУ) недопустиво игнорисали. Они су их „примили к знању”, уместо да су их разматрали и донели одговарајуће одлуке које би спречиле још један скандал (у низу скандала који прате Академију у последње време а повезани су с изјавама и понашањем челних људи САНУ) – **скандал поништења избора из 2018**. због озбиљног кршења изборне процедуре.

Најбоље би било да ИО П смогне снаге да се ухвати у коштац с бројним проблемима у вези с предизборним и изборним процесом. На пример:

1. противзаконито лобирање челника САНУ за поједине кандидате;
2. „дружење” као „легалizовано” лобирање;
3. притисци на одељења да више пута гласају о истим кандидатима све док се не појави „подобна” кадровска комбинација;

4. вишекратно и дуго – више од два сата – пребројавање гласова после гласања на изборној скупштини;

5. ниподаштавање захтева овлашћених државних служби да остваре увид у процедуру избора;

6. неуверљива и арогантна објашњења чланова ИО П – типа „ко губи има право да се љути” или и „за кафану бирамо друштво а немоли за Академију” – дата кандидатима који нису изабрани када су они јавно питали зашто нису „прошли”, јер, у односу на већину оних који су прошли, боље испуњавају услове за пријем које је САНУ дефинисала у свом позиву за кандидовање нових чланова; итд., итд.

У последњих неколико година вишекратно сам покушавао да скренем пажњу на неке, по мом суду, штетне појаве (**негативна политизација, комерцијализација, сорошизација, близикаштво, естрадизација...**) које у САНУ почињу да доминирају од краја 2015. године, ескалирале су у предизборној кампањи за новог председника САНУ којег изборна скупштина треба да изабере 4. априла 2019. Ти моји бројни покушаји (праћени и предлозима мера којим би се те појаве кориговале, односно ублажиле, ако не и искорениле) примљени су у органима САНУ (којима сам се увек прво обраћао) „к знању” или су тумачени као „увредљиви” (не као неистинити!), као „напад на достојанство ИО П”, па чак и као напад „на САНУ” (!?), који, ако се наставе, могу у Србији да изазову масовно насиље (грађански рат?!), да парафразирам изјаву председника САНУ дату у једном интервју, који искрено верује у ону лујевску: Држава (САНУ) то сам ја! И то (брозовски): без ограничења мандата!

Упркос том мом лошем искуству у обраћању органима САНУ, не напушта ме нада да ће се чланови ИО П, свесни своје одговорности, ангажовати на решавању питања која су покренута у мом допису и у Осврту академика **Косте Чавошког**.

С обзиром на то да питања кршења изборне процедуре у 2018. немају интерни карактер већ су од ширег јавног значаја, сматрао сам сврсисходним да овај мој допис учиним доступним јавности. Уверен сам да снага јавности може да подстакне чланове ИО П да крену путем легалности у решавању бројних нагомиланих проблема у САНУ, јер њихово нерешавање не само да срозава углед САНУ него и угрожава њену будућност.

У Београду, 22. фебруара 2019.

Академик **Часлав Оцић**

ПУЧ ОСТАЈЕ ПУЧ!
ПА МАКАР ГА ВИ ЗВАЛИ И „НЕКАКАВ”

Отворено писмо академика Данила Басте
академику Кости Чавошком

Сведок, № 1185 –1186, 21. мај 2019, стр. 2 и 3.

Поштовани академиче **Чавошки**,

Прослеђено ми је Ваше писмо (на којем није наведен датум) упућено Извршном одбору САНУ. У њему се осврћете на мој допис ИО-у (датум опет није наведен) који Вам је овај упутио заједно са својим писмом. Претпостављам да је реч о мом допису од 18. 1. 2019. Није ми, међутим, позната садржина писма које Вам је упутио ИО. Опет сам принуђен да претпоставим да је била реч о именовању још једног члана Одбора за филозофију између Истока и Запада чији сам председник. Одбор је, као што знате, званично предложио академика **Часлава Оцића**.

Уместо да то питање буде решено, позитивно или негативно, Ви, колега **Чавошки**, осврћући се на мој допис ИО-у, кажете како ја у њему помињем „некакав пуч” у Одељењу друштвених наука. Необично је да га управо Ви, који сте тај пуч осмислили и организовали, припремили и реализовали, који сте, дакле, његов режисер, означавате као „некакав”. Ви бисте као врхунски правник морали знати – а несумњиво и знате – како се назива чин организовања тајног састанка, на који *намерно нису њозвана двојица чланова ОДН-а* (један, наиме ја, да не би обавестио онога другог, иначе легалног и легитимног секретара Одељења, што сте отворено признали на седници Председништва САНУ!), на којем је уклоњен тај секретар, а на његово место, *соистивеним ѡреовлађујућим и одлучујућим ѡласовима*, „изабрани” нови секретар и његов заменик. То се зове и јесте пуч, макар и некакав, али ипак пуч. Његови учесници су тим недељом првенствено обрукали себе. Поврх тога и горе од тога, обрукали су и високу институцију под чијим кровом су остварили свој нечасни наум и извели свој опаки чин. (Ако су при том деловали по нечијој жељи, савету или, чак, налогу, онда то важи и за тога некога, ма ко да је.) Не помаже

ту никаква **двотрећинска већина** – једини (псеудо)аргумент на који се, немајући другог, а некмоли бољег и веродостојнијег, сви позивају, почев од Вас, академиче **Чавошки**, па до осталих у САНУ којима је тај танушан изговор подастрт. Јер, никаква већина не може учинити ваљаним *свесно кршење њроцедуре*, и то у једној установи која, по природи ствари, почива на меритократском начелу. Супротно Вашем уверењу, двотрећинска већина, образована умишљајним заобилажењем „треће трећине”, није кадра да ванредном пучистичком састанку и његовим одлукама подари било какву валидност, нити се та валидност може успоставити и одржати било чијим накнадним потврђивањем, као што Ви мислите и у писму ИО-у тврдите. Што је на самом извору противправно и нелегално, ничим потоњим се не може учинити правоваљаним и легалним. Сумњам, колега академиче, да сте заборавили, али сте за ову прилику свакако гурнули у страну чувену **Богишићеву** реч да оно што се грбо роди, вријеме не исправи.

Али, узмимо да је аргумент двеју трећина заиста оправдан и употребљив. Шта ћемо у том случају с *чудовишним њажењем људској достѡјанствѡ*? (Ту околност нисте, дабогме, унели ни у какав записник!) Заједно с још тројицом колега, Ви сте, академиче **Чавошки**, мојим срачунатим непозивањем на ваш ванредни састанак потајника, *не само насрнули на моје људско и академско достѡјанствѡ нејо стѡе ѡа хладнокрвно и брујтално ѡојазили*. Као што (би требало да) знате, и злочинац има право на поштовање свога достојанства, а утолико пре колега, неко с којим се, уза све то, познајете пола столећа! (Неко ко је, да се и то помене, једини имао времена и жеље да на Трибини Библиотеке САНУ пола сата говори о Вашој књизи о Тукидиду.) Шта ли Вас је навело на тако срамотан поступак? Да ли нека заслепљеност, нека страст, нека услужност, неки ресантиман, неки интерес? У дну душе свакако знате шта је била Ваша права побуда за сатирање мога достојанства. (Једнако као што знате и шта Вас је навело да у једној својој публикацији, не питајући живог пошиљаоца, потказивачки и зарад дискредитовања објавите једно моје давнашње приватно писмо Вама.)

Пружила ми се прилика да овде дотакнем и Ваше писмо петорки историчара (у обе његове верзије). Одмах желим да Вам кажем да се потпуно слажем са садржином и тоном тога писма. Умесно је све што сте у њему рекли, јер су ти историчари, послушно идући за својим утицајним предводником, *самостѡјалним састѡјањем и одлучивањем*

показали презрив став, неколегијалан и неакадемски однос према Вама лично и према тзв. ОДН-у. Што је горе, грубо су се огрешили о изборну процедуру и статутарну одредбу (за чију формулацију Ви нисте недужни) која им је омогућила да се (на Ваш позив) припоје малобројном ОДН-у током изборног процеса, али и да га – као што су одиста учинили – патерналистички тугоришу делујући иза његових леђа. С разлогом сте указали на све те чињенице. На жалост, нисте учинили наредни важан корак, нисте извели *йравну йоследицу* из понашања и деловања петоро историчара. А та се последица, ни мање ни више, састоји у очигледној правној мањкавости изборног процеса у ОДН-у. Да сте били доследни, Ви бисте ту мањкавост поменули, истакли њен значај и одлучно предложили и захтевали да се због ње, као апсолутно невалидан, *йонишйи* како изборни процес у ОДН-у тако и, последично, читав изборни процес у САНУ, који је оним првим суштински доведен у питање (да се и не помиње непоштовање изборних услова у случају др **Миодрага Стојковића**, што је нашу јавност узнемирило до крајњих граница и бацило тешку сенку на САНУ). Правничка свест и одговорност налагале су Вам (императивно) да то учините. Овако, својим писмом, ионако сроченим и одаслатим *post festum*, стали сте на пола пута, чиме сте га, у ствари, целог обесмислили и обеснажили, створивши јак утисак да је оно написано тек реда ради и за интерну употребу. Задовољили сте се да нешто кажете, али сте устукнули пред последицом која из свега неминовно следи. Очигледно, знате Ви добро где ваља стати, позната Вам је граница коју не треба прекорачити зарад очувања подршке оних који су од почетка прихватили (Ваш) аргумент двеју трећина, тобоже довољан да „покрије” незапамћено непочинство цепања Одељења друштвених наука по сваку цену.

Да ствари стоје баш тако, да сте Ви у непосредном дослуху и хармонији с меродавним чиниоцима, види се – јасно да јасније не може бити – по Вашем лепом и читком потпису испод предлога за сваког од четворице дојакошњих часника да поново буду изабрани на своје функције. Извесну nelaгoду (можда и хињену) што се својим потписом заложисте и за врховног часника упркос његовој негдашњој противуставној изјави о повлачењу с Косова и Метохије (додуше, „с елементима достојанства“!), глатко сте, тако рећи виспрено, отклонили недавним јавним означавањем/ублажавањем те изјаве као „несрећне”, иако у међувремену, уместо ње, није уследила никаква „срећна”. Ви, осведочени родољуб и неустрашиви борац за Косово и Метохију, који

се недавно у телевизијском разговору заложиио за улазак Војске Србије на север Косова, који **упорно говори о велеиздајницима**, па чак и о велеиздајницима у поврату, показасте овде на делу адвокатску умешност, драговољно и благонаклоно разумевање.

Уважени академиче **Чавошки**,

Некада сте се неодступно држали чврстих уверења, а сада сте се латили туђих послушања. Ви ћете најбоље знати одговоре на једноставна питања: Зашто? Чему? Ко ме?

Да се још једном вратим Вашем писму ИО-у. Веома је занимљив други његов део. Као да се ту јавио пропламсај Ваше савести, накнадно покренуте поводом негдашњег пуча. Јер, Ви ту, говорећи о избору новог секретара ОДН-а (на скупу одржаном поткрај 2018. године), велите да је „нови секретар академик **Коста Чавошки** изабран са пет гласова, *а да он сам није учествовао у гласању*. Гласала су и два нова дописна члана, тако да то није онај исти скуп *као и йоменуџи ванредни скуи одржан 2017. йодине*” (подв. Д. Б.). Своје писмо ИО-у завршили сте следећом реченицом: „Надамо се да је то довољан разлог да академици **Данило Баста** и **Часлав Оцић** почну да учествују у раду нашег Одељења, што бисмо ми радо поздравили.”

Речи које сам подвукао веома су симптоматичне. Мада опрезно, тек у наговештају и, рекло би се, помало бојажљиво, Ви се, колега академиче Чавошки, ипак дистанцирате од „некаквог пуча”. Јер, у писму ИО-у изречно кажете да на изборном скупу нисте гласали за себе самог (као што су то, иначе, 2017. године учинила двојица „двотрећинаца”, а Ви тај њихов чин – да се и на то подсети – јавно бранили). Осим тога, кажете и то да изборни скуп од 2018. није исти као и ванредни скуп одржан 2017. Мислим да не грешим када те Ваше речи тумачим као форму дистанцирања од тајног (пучистичког) састанка четворице од шест тадашњих чланова ОДН-а. Да ли је, пак, то дистанцирање уследило искрено, што би било добро, или као плод неке и нечије рачунице, што би било рђаво, то је друга ствар.

Учинили сте мали корак вредан пажње, али никако и довољан. *Неоиходно је да се ексйлицийно йонииџи све одлуке донейте на йучи-сйиичком сасйтанку*, а самим тим и састанак као такав. Другим речима, *неоиходан је йовратџак у йређашње сйање*, што Ви као правник несумњиво знате. Иако изгледа нереалан, такав корак је, уз добру вољу, по мом уверењу изводљив. Био би то одважан и начелан корак на путу правног васпостављања Одељења друштвених наука. Оно мора да

се врати у правни оквир свога постојања и деловања, тј. да се врати самом себи.

Што се мене лично тиче, неопходно је и недвосмислено извињење због недоличног насртаја на моје достојанство и његовог грубог гажења.

Као што лако можете закључити, још смо далеко од оног довољног разлога поменутог на самом крају Вашег писма ИО-у. А далеко смо и од „радог поздрављања”, прерано припремљеног.

3. мај 2019.

Данило Н. Баста

МОЈ „ПУЧ” ИЛИ ДРЖАВНИ УДАР ЧАСЛАВА ОЦИЋА?

Одговор академика Косте Чавошког
академику Данилу Басти
(Сведок, 1185–1186, 21. мај 2019)

Сведок, 1185–1186, 4. јун 2019, стр. 8 и 9.

Академику Данилу Басти,

Поштовани Данило,

Како се знамо већ педесет и једну годину (од 1968), немам намеру да Те на други начин ословљавам, што Ти иначе чиниш.

Већ одавно сам наслућивао да Ти све ово пишеш да би своје дописе сабрао у једну књигу која би била твој историјски обрачун с Академијом. Боље би наравно било да напишеш књигу „Филозофија права” или бар књигу о правди и правичности. Не видим у чему је смисао Твог упорног и дуготрајног бављења некаквим процедуралним појединоцима.

Но, кад већ постојано идеш тим путем, принуђен сам да и ја последњи пут нешто кажем о њима. Ти намерно избегаваш да поменеш

шта је претходило том наводном пучу у Одељењу друштвених наука. Сигурно се сећаш да је **Часлав Оцић**, као секретар Одељења и председавајући, почео без икаквог повода да вређа најпре **Александра Костића**, а потом и моју маленкост. То је био разлог што сам поставио питање поверења **Чаславу Оцићу** и захтевао да се о томе гласа. На трима састанцима он је процедуралним смицалицама – опструкцијом или фулибастерингом – одбијао да се то питање уврсти у дневни ред, тако што је држао дуге говоре и другима упадао у реч. Како си и Ти све то слушао и пратио, а видео сам да Ти је било изузетно непријатно јер си имао тремор једне руке, ја Те питам како би Ти правно квалификовао то **Оцићево** свесно и намерно кршење правне процедуре, што иначе и нама пребацујеш. Како си, држећи се **Лукићевог** уџбеника, наш поступак квалификовао као „пуч”, зар не би било логично да поступање **Часлава Оцића** квалификујеш као „државни удар”.

Јер, по **Лукићу**, пуч могу да изврше само они који су изван власти, док државни удар врше они који су на самом врху власти. На врху нашег Одељења био је тада **Часлав Оцић**.

После поменутих непријатних састанака ми смо се договорили да одржимо ванредни састанак Одељења на којем би сменили **Часлава Оцића**. **Тибор Варади** је о томе с Тобом разговарао и Ти си се сложио да **Часлав Оцић** треба да буде смењен. Том приликом поставио си два услова:

1. да **Чаславу Оцићу** треба пружити прилику да сам поднесе оставку на предстојећој Скупштини САНУ, што је он јавно и обећао;
2. да нови секретар не може бити моја маленкост него **Димитрије Стефановић**, пошто би то наводно мање повредило **Часлава Оцића**.

Оба ова твоја услова су прихваћена. Пошто нас је **Часлав Оцић** све обмануо, па и Тебе самог, па на Скупштини није поднео оставку на положај секретара, од Тебе се очекивало да одмах захтеваш одржавање ванредног састанка Одељења, што Ти ни на који начин ниси учинио.

Нама ништа друго није преостало него да закључимо да си прешао на **Оцићеву** страну. И то је био разлог што ниси био позван на ванредни састанак Одељења.

Пошто сам у полемици с **Чаславом Оцићем** поводом писма историчарима све рекао, немам намеру да о томе више говорим. Ја, иначе, нисам био спреман да овај спор износим у јавност, али је то учинио Часлав Оцић само да би ме намагарчио.

А сада ћу нешто речи о разлозима због којих сам подржао кандидатуру Владимира Костића за поновни избор на положај председника САНУ. За разлику од Тебе, ја сам одмах оспорио казивање Владимира Костића о Косову и Метохији тако што сам дао изјаву за „Спутњик”. Ја сам, иначе, добро промислио и закључио да кандидатуру **Владимира Костића** свакако треба да подржим бар из два разлога:

1. он је силно унапредио рад САНУ, што си и Ти вероватно приметио,

2. пошло му је за руком да у Статут САНУ унесе одредбу о *numerus clausus*, што је било изузетно тешко, пошто су два одељења са близу педесет чланова била против тога.

Ово друго заслужује посебну похвалу. Као правник, ја сам учествовао у раду Статутарне комисије и био сведок које је све препреке требало савладати. На самој Скупштини **Владимир Костић** је показао велику способност тиме што је успешно оспорио разлоге против овакве измене Статута, па је та измена прихваћена са знатно већом већином него што се очекивало. По мом скромном суду, *numerus clausus* је први велики историјски потез у САНУ после Меморандума. Ето, то су неки од разлога због којих сам подржао кандидатуру **Владимира Костића**.

Поштовани **Данило**. Ниси, нажалост, до краја схватио смисао навода у писму Извршном одбору САНУ у којем се објашњава да је „нови секретар академик **Коста Чавошки** изабран с пет гласова, а да он сам није учествовао у гласању. Гласала су и два нова дописна члана, тако да то није онај исти скуп као и поменути ванредни скуп одржан 2017. године.”

После ових речи требало је да следи објашњење које сам ја саставио, а које Одељење није прихватило. У њему је речено да ћемо се, поред правних разлога и објашњења, послужити и аналогијом коју правници повремено користе. Дуго времена после Другог светског рата Шпанија је била фашистичка држава под **Франиковом** диктатуром, па је многи нису признавали, него су одржавали дипломатске односе с избегличком републиканском владом у Мексику, што је чинила и негдашња Југославија. Но оног тренутка када су после **Франкове** смрти одржани први какви-такви слободни избори, све земље које шпанску владу до тада нису признавале, успоставиле су с њом дипломатске односе. Стога, дакле, били су довољни само једни слободни демократски избори па да Шпаније буде без стигме срама.

На изборном скупу за новог секретара учествовала су и два нова дописна члана, а нови секретар изабран је на начин који је у савршеном складу с мерилима академика **Данила Басте**. Зато се ми, надамо се с правом, питамо: Колико то нових чланова треба да добијемо и колико то пута треба да бирамо новог секретара да би академик **Данило Баста** почео да долази на скупове нашег Одељења и учествује у његовом раду?

Коначно, како Ти захтеваш повратак у пређашње стање, морам да Ти замерим што у томе ниси био доследан. Тај повратак је био могућан на Скупштини САНУ на којој се одлучивало о разрешењу **Часлава Оцића** звања секретара и избору **Димитрија Стефановића** за секретара нашег Одељења. **Часлав Оцић** је дошао на тај састанак и говорио, док ти ниси, чиме си га оставио на цедилу. Он је добио само три гласа, док је твој глас могао бити четврти. А управо си на Скупштини требало да изнесеш све оно што је садржано у овом писму мени.

Да будем искрен, нисам очекивао да ће те непозивање на онај ванредни састанак толико повредити. Жао ми је због тога. Али и сам можеш да разабереш да нисмо имали другог избора. Ти велиш да је то било чудовишно гажење Твог људског достојанства. А какво је тек било гажење нашег достојанства на свим оним састанцима на којима нас је **Часлав Оцић** не само вређао, него и систематски понижавао тако што није допуштао да се питање поверења њему уврсти у дневни ред?

Па зар се не сећаш да је изјавио како се о том питању уопште не може расправљати и одлучивати док не добије одговор на писмо које је упутио Статутарној комисији, а којег уопште није било? Па тако се не поступа ни са децом, а камоли с озбиљним људима.

У писму си поменуо још нека питања, али на њих овом приликом не могу одговорити. О свему томе могли бисмо усмено разговарати и ја сам спреман да се с Тобом састанем. Тада бих Ти могао објаснити с ким си се Ти то уортачио и какав то утисак оставља у Академији.

Пошто завршавам књигу о политичкој филозофији у **Шекспировим** драмама, немам времена да пишем дуга приватна писма. Али као секретар Одељења службено ћу одговорити на свако Твоје писмо као члан Одељења.

У Београду, 21. маја 2019.

С поштовањем,
Коста Чавошки

Е МОЈ КОСТА, САД ЈЕ – ДОСТА!!!
ИЛИ
„ЈЕДАН (ЧАВОШКИ) ЗА СВЕ –
СВИ (ИО П САНУ) ЗА ЈЕДНОГ”

Академик Часлав Оцић одговорио колеги Чавошком

Сведок, 1185–1186, 4. јун 2019, стр. 10 и 11.

Упркос обећању датом у *Сведоку* од 12. 2. 2019. (стр. 4) да ми неће више одговарати („Оцић више није кадар да разликује добро и зло и [да] морално одговара за оно што чини”), не могавши да одоли пориву „да његова буде последња”, мој уважени колега Чавошки је упутио писмо Извршном одбору САНУ (објављено у *Сведоку* од 4. 6. 2019) а прослеђено академику Данилу Басти и мени. Академик Баста му је у истом броју *Сведока* одговорио, а ја, иако невољко, то сада чиним, свестан тога да је „цабе ... глувом викати!” (мој текст у *Сведоку* од 26. 2. 2019).

Академик **Коста Чавошки**, дакле, наставља (победнички као и досад) да јуриша на магистралном путу (земаљске) славе и (ванземаљске) бесмртности, доследно својој академској беседи („Слава и бесмртност”, у: *Академске беседе*, књ. 1, ур. академик **Миро Вуксановић**, САНУ, Бгд, стр. 245–256): политичар у покушају (вишедеценијском; парадигматичан случај: „много амбиције – мало муниције”), плодан научноистраживачки радник (монографије о **Макијавелију**, **Тукидиду**, **Брозу**, **Слободану** и **Николи Милошевићу ...**), памфлетист (књиге о **Биљани Плавшић** и **Дејану Поповићу**), истовремено ројалист (члан Крунског кабинета, „влада у сенци”) и републиканац (председник Политичког савета Српског покрета „Двери”), лиценцирани (дубокс) патриота и (дубокс) сорошевац...

Ко је заправо **Коста Чавошки**? Револуционар или реформатор? Манипулатор или манипулисани? Похлепни лицемер или принципјелни и добронамерни наивни идеалиста (борац за слободу, демократију и јавност). Фауст или Мефистофелес? Др Џекил или мистер Хајд? Човек субјект? Човек објект? Човек пројект? Номо duplex или (по потреби) homo triplex?

И једно и друго (а можда и треће): у њему се боре најмање две душе. Обе примају уплате и од патриота и од сорошита. Отуд оно

горе homo džuboksiensis: кад патриоте убаце новчић у џубокс, џубокс пева патриотске песме, а када Сорошева дружина убади неки *іраніи*, џубокс изводи сорошевске попевке. То понекад зависи од његовог тренутног психичког стања, али најчешће је корелисано с висином напојница које добија за одговарајуће услуге.

Деси се ипак да понекад (из мотива само њему знаних), с пиједестала папске непогрешивости и божанске неприкосновености, тоном врховног моралног и интелектуалног арбитра (бесплатно!?) одапиње отровне стреле („фатве“): прозива, преслишава, оптужује и позива на одговорност прилично неселективно: свом куму **Војиславу Коштуници** поставља чак 39 (!) питања на које он мора (коме?) да одговори, на академика **Крестића** пребацује одговорност за неуспех избора у Одељењу друштвених наука (ОДН) САНУ у 2018, оптужује академика **Басту** за непринципијелно понашање, а најпиторескнији пример јесте случај из 2012. када је **Коста Чавошки** фалсификовао потпис академика **Љубомира Тадића** на реферату за избор **Чавошког** за редовног члана САНУ, а онда оптужио мене (?!) као главног кривца у тој афери, јер сам наводно то обелоданио, иако је у САНУ свима тада била позната чињеница да је академик **Тадић** писмом највишим органима САНУ демантовао да је он потписник предлога за унапређење **Косте Чавошког**.

У писму академика **Чавошког** објављеном у *Сведоку* од 4. 5. 2019. он, износећи искривљену хронологију пуча у ОДН и бранећи поступачничке махинације (заборављајући да о томе постоји документарна грађа објављена у зборнику *Сјорови о будућности Србије и САНУ: Шта и како даље? Други део: Истина и слобода*, ур. **Часлав Оцић**, ИСТЕР 21 и 4СЕ, Београд 2018), на самом крају пише: „Надамо се (ко смо то Ми, прим. Ч. О.) да је то довољан разлог да академици **Данило Баста** и **Часлав Оцић** почну да учествују у раду нашег Одељења, што бисмо ми радо поздравили.”

Дакле, све је **Баста** и **Оцићу** опроштено. Опростио нам је је нови „легално” изабрани (а не самопроглашени) секретар што смо се супротстављали пучистичком кршењу закона и статута. Он поступа милостиво и позива нас да из стања заблуделости пређемо у топло крило ОДН где као просвећени апсолутиста влада он. (Или мисли да влада.) Заиста великодушно, великодушније од НАТО команде после агресије 1999. И неовлашћено, јер академик **Чавошки** није секретар ОДН него само „лутка у туђим рукама”; то је **Александар**

Костић, који се од априла 2015. (дакле, и у секретарском мандату **Ба-сте** и **Оцића**) понашао као стварни секретар, а **Коста Чавошки** је и тада као и сада као „нови” секретар ту само у функцији подизвођача прљавих радова у ОДН (и у Статутарној комисији САНУ). Он је на то дефинитивно пристао 2016. када је склопио „стратешко партнерство”, *дил*, („уртачио се”, да употребим омиљени израз академика **Чавошког**) с **Александром Костићем** као фаворитом и повереником председника САНУ у ОДН. **Александар Костић** му је с рачуна Одбора за филозофију и друштвену теорију (чији је председник постао после смрти академика **Михаила Марковића**) исплатио износ од 127.000 динара. На тзв. медијацији у канцеларији академика **Димитрија Стефановића** 11. 4. 2017. „поклонодавац” и „поклонопримац” признали су да је трансакција трговине утицајем (како је дефинише **Кривични законик РС из 2009**) – обављена. Готово сам сигуран да ће тројица (од четворице) учесника (неуспеле) „медијације” тврдити да се тога не сећају.

У ствари, није то био поклон него надокнада за неколико услуга:

1. да **Коста Чавошки** изјави да ниједан реферат поднет на међународном скупу о Младој Босни (а за чије уређивање је био задужен **А. Ђ. Костић**) није квалитетан и да Зборник стога не треба да буде објављен;

2. да накнадно напише (антедатирану) рецензију за зборник о науци (чији је уредник био **А. Ђ. Костић**) који је изашао мимо сваке процедуре залагањем председника САНУ);

3. да покрене иницијативу и да напише (хвалоспевни) реферат за избор А. Ђ. Костића за редовног члана, иако овај није испуњавао ниједан услов за то;

4. да разним провокацијама креира лични сукоб Ч. Оцића и А. Костића. (Инсценирања тог сукоба требало је да буде једина препрека за избор **А. Ђ. Костића** за редовног члана.

Ту препреку би требало „у интересу Академије” да елиминисао председник САНУ **Владимир С. Костић**. Председник ће „сукоб” „превазићи” молећи емотивно-моралистички све актере у изборима да се издигну изнад *личних* размирица – и „анимозитета” – двојице чланова и да предложи **А. Ђ. Костића**, јер се он протеклих година толико *жриво*вао за Академију.

Када та „мека” диверзија није успела, онда је Председник САНУ, у сарадњи с потајничком „већинском” четворком, грубом силом јед-

ноставно академике Оцића и Басту избрисао из списка чланова ОДН онемогућивши им тако гласање на изборима у САНУ 2018. и 2019. То показује да су избори 2018. имали за примарни циљ унапређење **А. Ђ. Костића**; халабука око избора жена и „другосрбијанаца” у САНУ била је само димна завеса /false flag operation/ у функцији аванзовања **А. Ђ. Костића**);

4. да у Изборној комисији приликом гласања академик **Чавошки** учини све да **А. Ђ. Костић** добије потребан број гласова (трократно бројање је трајало више од два сата);

5. да академик **Чавошки** потпише писмо подршке за избор академика **Владимира С. Костића** за други мандат (**Чавошки** је у „председничким” изборима 2019. био члан Изборне комисије, што је еклатантан пример сукоба интереса и што доводи у питање регуларност /у ствари: руши/ изборе у априлу 2019. за ново часништво САНУ);

6. да предложи статутарне промене (за једнократну употребу!) којима се дефинише *numerus clausus* и уводи принудна управа над ОДН помоћу пет чланова из одељења сродног ОДН који предлажу и бирају чланове ОДН;

7. да се легализује запошљавање двојице пензионера-пријатеља у Аудиовизуелном архиву и центру за дигитализацију (АВАЦД);

8. да се у те (а и друге вананучне) сврхе оснује АВАЦД, иако постоји Архив САНУ, без потребне сагласности тог Архива.

Све је то штреберски педантно и поданички верно (уз огромну личну дискредитацију) урадио академик **Чавошки** за 127.000 RSD *бруио*. Шта ћете, услед светске економске кризе и растуће понуде, пала је цена оваквих услуга.

Коста Чавошки и **Александар Костић**, кршећи закон, нарушили су углед ОДН и генерисали дубоку кризу у САНУ из које је једини излаз:

1. да академик **Чавошки** („позајмљена”, ненаменски усмерена) средства врати А. Ђ. Костићу и да овај тим средствима (усмеравајући их првобитној намени) уреди и штампа зборник о Младој Босни;

2. да Александар Ђ. Костић повуче оставку на место заменика секретара ОДН;

3. да Коста Чавошки и Александар Ђ. Костић повуку потпис с дописа Извршном одбору, односно Председништву, којим се ови органи обавештавају о одлуци илегалног скупа од 15. 6. 2017. о „смењивању” легално изабраног (са 4 гласа за, два против, један уздржан) се-

кретара ОДН на скупу одржаном после неопозиве протестне оставке тадашњег секретара ОДН академика **Басте** ОДН. На том скупу (а и дан пре тога) академику **Чавошком** нуђено је да буде секретар, али је он то одбио с образложењем да *засад* то не жели, уз навођење још два разлога који због њихове бизарности нису вредни помена.

Не тражим никакво извињење од **Косте Чавошког** и других пучиста. Само брзо и неусловљавајуће испуњење услова побројаних од 1 до 3 једини је начин да ОДН изађе из дубоке кризе у коју га је гурнула неодговорна групица амбициозних потајника. Дакле, ОДН треба неодложно да се врати у пређашње стање, у нормалне правне окви-ре, да политиканство и трговина утицајем уступе место владавини права. Тиме би се створили услови за какав такав опоравак ОДН а и могло би се разговарати и о толико жуђеном трансферу „власти”. (За мене секретарисање никад није било арогантна и користољубива манифестација моћи већ мукотрпна обавеза чувања закона и статута у сврху бесконфликтног, оптималног, функционисања и аутономног плодотворног стваралаштва Одељења и његових чланова.)

Дуго сам (деценијама) **Чавошком** гледао кроз прсте, чистио за њим. Чини ми се да је коначно дошао тренутак да му кажем: Е мој **Коста**, сад је – доста!!! (Или да поновим вапај једне његове жртве од пре четврт века: „Где ће Ти душа¹, црни **Коста!**”)

На крају, пре него што се с њим опростим, молио бих врлог академика **Чавошког** да ме обавести о томе да ли се икада (и за кога) фаустовско-мефистофелесовска погодба завршавала *хејиендом*?

У Београду,
1. јуна 2019.

Часлав Оцић,
ред. члан САНУ

1 Два без душе – један без главе!

АКАДЕМИК ЧАВОШКИ, ВИДОВЊАК И ЛЕКАР СПЕЦИЈАЛИСТА

Одговор академика Данила Н. Басте,
академику Кости Чавошком

Сведок, № 1189–1190, 18. јун 2019, стр. 6–8.

Поштовани академиче **Чавошки**,

Уистину се знамо педесет једну годину, како примећујете на почетку свога одговора у *Сведоку* од 4. јуна на моје писмо које је у истом дво-недељнику објављено 21. маја 2019. Поменули сте ту чињеницу само ради продужења приснијег оловљавања мене са „Ти”, што ми, наравно, не смета.

Ви, очигледно, не сматрате да Вас наше полувековно познанство обавезује на нешто друго, боље и више него што је куртоазија у опхођењу, рецимо на поштовање моје личности и мога достојанства, о које сте се – знате Ви то добро – тешко огрешили када сте ме, сматрајући ме неподобним и непоузданим, свесно, уз садејство још тројице чланова, пребрисали из чланства Одељења друштвених наука (ОДН) САНУ, јер је извођење пуча у њему, за Вас као иницијатора и коловоду, морало по сваку цену бити ефикасно, чак и по цену жртвовања законитости и статутарности. О моралним и академским обзирима да се и не говори. Али, о томе је већ све речено, па нема потребе да се јавност још једном тиме замара.

Двоструко је занимљив други пасус Вашег текста драмски ефектно насловљеног као „Мој ‘пуч’ или државни удар **Часлава Оцића**”. Ви ту износите на видело гњили плод свога маштовитог наслућивања, своје разигране интуиције. Кажете: „Већ одавно сам наслућивао да Ти све ово пишеш да би своје дописе сабрао у једну књигу која би била твој историјски обрачун с Академијом.”

Ваше видовњаштво, од којег би могло бити и опипљиве вајде уколико би неко у њега паметно инвестирао, дало је овде себи маха као ретко кад раније. Није у плану никаква књига те врсте која Вам се, цењени академиче у улози прозорљивог видовњака, причињава. За Вас као вајног чувара САНУ нема никакве бојазни од мог историјског

обрачуна с Академијом. Нема за тим ни потребе, јер сте се историјски обрачунали с Академијом управо Ви у првом реду организовањем пуча који није забележен у целокупној досадашњој њеној историји, а потом и респектабилним бројем Ваших постпучистичких активности, рецимо у двама најновијим изборним процесима.

Али, узмимо да је Ваше видовњаштво однекуд тачно и да заиста објавим књигу чију појаву Ви проричете, а можда и прижељкујете. Требало би да знате да таква књига не би била, нити би могла бити, никакав историјски обрачун с Академијом, него би, сасвим супротно томе, била **борба за биће Академије, за њен незамућени праизвор, за њену част, њено позвање и њену улогу у народу којем припада и чије име носи.** Све је то, разуме се, изван Ваше претенциозне, а у основи скромне, видовњачке способности.

Ваше излишно и лакомислено видовњаштво брзо је прешло у исту такву поуку, што је друга занимљивост поменутог пасуса Вашег одговора мени. Ви ме, колега, брижно поучавате како не би требало да се бавим „некаквим процедуралним појединостима”, него да би било боље да напишем књигу „Филозофија права” (имате већ великодушно припремљен и наслов!) или бар књигу о правди и правичности. Запањујуће је када један правник, с више пута очитованом намером да буде врхунски, тако олако, преко колена, обезвређује процедуру, јер би морао знати (а свакако и зна, само се прави невешт) колики значај у праву, у правном животу, има форма којој припада и процедура, колико форма, између осталог, доприноси правној сигурности. Онај ко је спреман да багателише „некакве процедуралне појединости”, није ни на корак од игнорисања правно ваљаних уговора или, такође, **резолуција УН-а, па и оне с бројем 1244.**

Не кажем да сте Ви, колега академиче **Чавошки,** чак и на то спремни, али бисте морали бити свесни шта све подразумева Ваше обесмишљавање (овога пута) мога (и свачијег другог) инсистирања на поштовању процедуралних појединости. Ваљда Вам пучистички занос није сасвим помутио правничку свест!

Ваш поучни предлог да се оканем којекаквих процедуралних појединости и окренем писању књиге о филозофији права није само ироничан него је и неумесан. Када за то дође дан (наредне године, ако Бог да), бићете у прилици да се читањем неколико стотина страница осведочите о мом доприносу филозофији права на српском језику. Биће ту и радова о правди и правичности, о чему сте Ви у САНУ го-

дине 2017. објавили књигу на којој је – можда је и то процедурална појединост! – као уредник (добронамерно, али чудновато) потписан један музиколог (!). Пошто у тој књизи цитирате и мене, што показује да колико-толико знате чиме се бавим, Ваш предлог губи на снази и смислу, али не и на заједљивости.

Врло добро ми је познато шта је претходило пучу у ОДН. Није тачно, академиче **Чавошки**, када тврдите да је **Часлав Оцић**, секретар Одељења, „почео без икаквог повода да вређа најпре **Александра Костића**, а потом и моју маленкост”. Пошто нисам ничији адвокат, о поводима и разлозима може прецизно да се, још једном, изјасни пучистички смењени академик **Часлав Оцић**. Тог пуча и, последично, девастирања ОДН-а поуздано не би било само да сте Ви или неко од Ваших следбеника поднели писани предлог да се смени секретар **Оцић**. Ви сте то упорно одбијали, знајући да су писани трагови незгодно сведочанство које уме да компромитује. Па зар сте мислили (и још увек мислите) да је довољан усмени предлог на скупу ОДН-а за смену секретара, баш као што се на лицу места предлажу нове тачке дневног реда о каквом текућем питању (на пример, отпису ситног канцеларијског материјала мале вредности).

О свему томе је већ неколико пута било речи. Постоји, међутим, једна новост која заслужује пажњу. Ви се сада, после толико времена, опет показујете као дијагностичар-аматер – раније сте код једног колеге дијагностиковали како не зна да разликује добро и зло, што је био још један пример Ваше неконтролисане моралне ароганције (да употребим један сасвим прикладан **Кантов израз**). Мене самог извештавате да ми је на ондашњим скуповима Одељења било „изузетно непријатно” (проницљиво дубинскопсихолошко урањање у моју личност!). Кажете чак да сте то видели својим очима, јер сам „имао тремор једне руке”. Побогу, колега академиче. Да ли уопште знате шта говорите, шта себи дозвољавате? Није Вам, очито, била довољна, ионако захтевна, улога видовњака. Сада сте сами себи доделили и улогу лекара специјалисте. Ако сте већ сигурни да је код мене био у питању тремор (српски: дрхтање) једне руке – пропустили сте да уочите која је моја рука била под дејством тремора, што ме као моје непознато обољење и сада веома занима – могли сте ме одмах посаветовати који лек да узем и ту невољу отклоним. Када је требало, нисте као лекар специјалиста показали никакву савест и невољнику прискочили у помоћ. То би могло угрозити Вашу лиценцу.

Пошто сте код мене пре две године констатовали тремор, али ме о њему тек сада обавестили, упитали сте ме како бих „правно оквалификовао то **Оцићево свесно и намерно кршење њравне њроцедуре**, што иначе и нама пребацујеш.” Похвално је што за Вас, ево, питање правне процедуре ипак постаде значајно, иако сте ми, само неколико редака раније, замерили што се бавим „некаквим процедуралним појединостима”. Одговорићу директно: да је код **Оцића** било свесног и намерног кршења правне процедуре, то бих правно осудио и оштро му пребадио. Међутим, код **Оцића** није било таквог кршења процедуре због тога што је он само захтевао оно што је уобичајено и нормално – да добије, као што је већ казано, писани предлог тачке дневног реда о свом смењивању. Тачка би одмах била прихваћена, размотрена и о њој донета одлука. Све би ишло глатко, процедурално засновано, колегијално и успешно. Они који су желели **Оцићеву** смену, постигли би циљ мирним и уходаним путем. Али, то некоме није ишло у прилог и није било довољно. Требало је уприличити пуч, извести га у стројој тајности итд. (све је о томе већ речено и познато). Укратко: неке чланове ОДН-а понизити, а Одељење упропастити и разорити. То је постигнуто здруженом снагом четворице потајника с Вама на челу.

Сада сте Ви „секретар” *ијаквој* ОДН-а. А могли сте знатно раније постати секретар *неразрушеној* ОДН-а. После моје оставке, предлагао сам Вам лично да то будете Ви. Нисте прихватили. Затим Вам је предлагао и академик Оцић. Нисте прихватили. А у свом полемичком одговору упућеном мени тврдите, на основу разговора између колеге Варадија и мене, поклањајући апсолутно поверење само једном његовом учеснику, како је један од мојих услова био „да нови секретар не може бити моја маленкост” (тј. академик **Чавошки** – Д. Б.). Разуме се да може, два пута Вам је нуђено, али не може на пучистички начин, пучистичким средствима и бруталним кршењем чак и елементарне процедуре.

Иначе, није ми била потребна обновљена лектира уџбеника проф. **Радомира Д. Лукића** да бих знао шта је пуч, а шта државни удар. У контексту деловања Вас и Ваших једномишљеника, реч пуч сам употребљавао и употребљаваћу изван значења које јој је дао проф. **Лукић** објашњавајући незаконите начине преузимања државне власти.

Но, Вама је, колега **Чавошки**, и те како био потребан појам државног удара како га је дефинисао проф. **Лукић**, јер Ви и *функцију секретара* ОДН-а видите искључиво са гледишта власти, премда је

реч о улози првога међу једнакима. Зато је симптоматично Ваше позивање на академика Лукића када ми (сувишно, јер ми је то познато) пишете да „државни удар врше они који су на самом врху власти. На врху нашег Одељења био је тада **Часлав Оцић**.”

Примењивати категорију државне власти на одељење, на Академију, на њене органе или, поготово, на њене чланове, то није само нетачно него је и зломислено. **Власт па власт!** Стресите коначно са себе тај начин резоновања тамо где му места нема.

Када Ви, колега Чавошки, пишете како сам „прешао на Оцићеву страну” (овога пута, изгледа, без тремора!), те да је то био разлог што нисам „позван на ванредни састанак Одељења”, онда могу да Вам кажем две ствари. Прво, помињање таквог разлога није само забавно него је и недостојно било код правника, па и Вас. Друго и важније, навођењем тог разлога признајете отворено да сте умишљајно кршили процедуру, због чега би сваки независан суд такав самопредочени доказ оценио као довољан да све одлуке пучистичког чина, као и оне које су из њега проистекле, прогласи **незаконитим и ништавим**.

Ни у логици, а некмоли у праву, аналогија није на високој цени. Вама су познати строги услови које треба испунити да би она могла да се примени на тлу права. Упркос томе, Ви сте посегнули за једном одиста чудном, заправо бесмисленом и неумесном аналогијом. Призвали сте у сећање фашистичку Шпанију под **Франковом** диктатуром. Чим су после **Франкове** смрти у тој земљи одржани, како кажете, „какви-такви слободни избори, све земље које шпанску владу до тада нису признавале, успоставиле су с њом дипломатске односе. Стога, дакле, били су довољни само једни слободни демократски избори па да Шпанија буде без стигме срама.” Ово је требало да Вам послужи као довољна подлога за закључак по аналогији: пошто су и у ОДН-у одржани избори за новог секретара, тј. за Вас, уз учешће два нова дописна члана, све је тиме доведено у најбољи ред, нестала је, као и у Шпанији, стигма срама, дакле, „нови секретар изабран је на начин који је у савршеном складу с мерилима **Данила Басте**”.

Уопште ме не чуди што, како и сами признајете, ОДН није прихватио ово Ваше неуспело објашњење помоћу неодрживе аналогије између гласања за Вас као секретара ОДН-а и првих демократских избора у постфашистичкој Шпанији. Тај жути картон, који су Вам дали чланови ОДН-а, укључив и двојицу нових дописних, више је него заслужен.

Ваше разметљиво баратање једном натегнуто конструисаном аналогичјом морало је пасти у воду као сажалења достојан покушај да се политички избори у држави Шпанији после Франка повежу и упореде с изборима секретара у једном одељењу врховне научне установе наше земље.

А можда у том Вашем маневру скромног логичког домета ипак има неко зрнце истине? Јер, аналогија коју сте повукли заиста се може протумачити и као посредно признање да је ситуација у ОДН-у од тренутка извршеног пуча у њему па до Вашег избора за секретара била изопачена и неодржива са становишта легалности. Ако је тако, било би занимљиво и важно да нам кажете ко је у том случају био каудиљо у ОДН-у, а ко краљ Хуан Карлос.

Ви ћете, можебити, рећи да збијам шалу, али би ваљало да се претходно присетите да у свакој шали има и збиље. Зато би било добро, цењени колега Чавошки, да се уозБИЉИте и да свој избор за секретара ОДН-а не приказујете као богомдано решење свих његових проблема. А основни проблем је пуч. Он се, са свим последицама које су из њега произишле, мора поништити. Када се то догоди, академик Данило Баста ће повратак у пређашње стање први поздравити као воспостављање законитости и нормалности у ОДН-у. А до тада ће остати бесмислено следеће Ваше питање: „Колико то нових чланова треба да добијемо и колико то пута треба да бирамо новог секретара да би академик Данило Баста почео да долази на скупове нашег Одељења и учествује у његовом раду?”

Уважени колега Чавошки, видим да Вам је особито стало до образложења Ваше снажне подршке дате кандидатури председника САНУ, академика Владимира С. Костића, да поново буде изабран на тај положај. Навели сте два разлога: „1. он је силно унапредио рад САНУ, што си и Ти вероватно приметио, 2. пошло му је за руком да у Статут САНУ унесе одредбу о *numerusus claususus*, што је било изузетно тешко, пошто су два одељења са близу педесет чланова била против тога.”

Свако је, па и ја, могао приметити да је за свога првог мандата председник Костић унео динамизам у рад Академије, до тада на ивици учмалости. Појављивао се и у медијима кад год би могао. Али је свако, па и ја, па и Ви, могао приметити да је током тих четири године САНУ у нашој јавности била изложена озбиљним приговорима и жестокој критици као ретко кад у прошлости. Била је то, пре свега,

последица Председникове неодговорне и недопустиве изјаве о напуштању Косова и Метохије, додуше с „елементима достојанства”, коју сте Ви недавно благонаклоно оценили као тек „несрећну”, што би отприлике значило да му се омакла, па би је утолико требало разумети.

И заштитнички га саветовали да „је требало да буде далеко опрезнији”. А затим, била је то, исто тако, последица прошлогодишњег изборног процеса у САНУ, који је у јавности, не без уверљивих разлога, у неким елементима оцењиван као скандалозан.

Ви преко сваке мере хвалите Председника због увођења у Статут, при том само као палијативне мере, одредбе о *numerus-у clausus-у*. Не спорим да у томе има нечега важног. Међутим, главно питање јесте: шта је том мером постигнуто? Да ли је учињен значајан корак ка успостављању бројчане равнотеже међу одељењима, као што, иначе, налаже Статут САНУ? Није. Да ли су новоизабрани дописни чланови приметно побољшали бројчано стање у одељењима друштвених наука и уметности? Нису. Да ли између броја чланова природнонаучних одељења и ОДН-а (с друга три сродна одељења) и даље постоји однос 2:1? Постоји. И како на ту страховтну несразмеру треба гледати?

Има ли се то у виду, онда је Ваша ода Председнику због *numerus-а clausus-а* – да је овај, наиме, „први велики историјски потез у САНУ после Меморандума” – на рубу памети, неразумна и неодговорна. Шта ли би писци Меморандума, иако недовршеног и неозваниченог документа, рекли на то Ваше узношење *numerus-а clausus-а* до ранга и нивоа њиховог чина?! Можда, запањени, не би рекли ништа, већ би само слегнули раменима.

Ви ме корите што, за разлику од Вас, нисам одмах оспорио казивање **Владимира С. Костића** о Косову и Метохији, док сте Ви то учинили у изјави „Спутњику”. Вама, очигледно, није познато да сам на једној седници Председништва САНУ предложио да се о ономе што је Председник управо био рекао о Косову и Метохији разговара на неком званичном органу Академије. Обећано је да ће тако бити, али се то, наравно, вештом манипулацијом избегло. Иначе, доцније сам у изјави једном црногорском новооснованом гласилу казао да из САНУ никада не би смела доћи изјава о напуштању Косова и Метохије. – А кад је реч о Вашој изјави „Спутњику”, коју сам поново прочитао, има у њој и она реченица којом Председника правдате упозорењем да је он лекар, неуролог, и да можда мало познаје нашу историју. Да челни часник САНУ мало зна српску историју, како Ви рекосте, то за њега

мора бити дубоко **увредљиво**. Не познавати добро српску историју а бити први човек *српске* Академије, може ли се то, цењени академиче **Чавошки**, уопште замислити?!

Изгледа да Вам ни читавих пола stoleћа нашег познанства није било довољно да ме иоле боље упознате. Да је друкчије, сигурно не бисте при крају свога одговора написали следеће: „Да будем искрен, нисам очекивао да ће те непозивање на овај ванредни састанак толико повредити. Жао ми је због тога. Али и сам можеш да разабереш да нисмо имали другог избора.” Ценим што сте изразили жаљење, али га не могу примити као довољно. Моје зловољно уклањање са списка чланова ОДН-а, гажење мога достојанства људског и академског, при том и као негдашњег секретара ОДН-а – за то непочинство жаљење није реч потребне тежине.

А што се тиче суровог и фаталистичког детерминизма који вас/ Вас је толико сатерао у ћошак да нисте имали другог избора осим пучистичке акције па шта кошта да кошта, то није вредно коментара, поготово када се опоменем да такав ситно довитљиви изговор долази од некога ко је аутор ваљане књиге о могућностима слободе у демократији.

На самом крају, показали сте спремност да са мном усмено поразговарате у намери да ми, овако заблуделом и необавештеном, у четири ока објасните с ким сам се то уортачио и какав то утисак оставља у Академији. Ово је такође знак Вашег изосталог упознавања мене и после педесет година. Чему таква понуда? Да није зарад новог ортаклука? Чему разговор у четири ока (али из два угла)? Да ли сте у Академији спровели свеобухватну анкету да бисте били квалификовани тумач утиска који ја тамо остављам? – Биће боље да приватна ћаскања, далеко од других, остану за време после потпуног нормализовања стања у ОДН-у. До тада, уверавам Вас, уважени академиче **Чавошки**, да је пребивање у мањини пријатно и благотворно, чак и непосредно лековито за некога кога је, а да то није ни знао, својевремено задесио тремор једне руке.

С моје стране неће више бити полемисања с Вама. Све је речено, а мало шта учињено. Зато Вас препуштам Вашој савести. И желим Вам добро здравље. Надам се да ћете се са мном сложити да је у нашим годинама баш то – добро здравље – најважније.

У Београду, јуна 2019.

Данило Н. Баста

ТЕКСТОВИМА У „СВЕДОКУ” ОЦИЋ РУШИ УГЛЕД САНУ?!

Шта је академик Чавошки у својој анализи за Председништво САНУ написао о свом колеги Оцићу?

Сведок, № 1219 –1220, 28. јануар 2020, стр. 24.

ПРЕДСЕДНИШТВУ САНУ

Поштовани чланови Председништва САНУ,

На својој IV седници од 13. новембра 2019. године замолили сте нас да анализирамо досадашњи рад Одбора за економске науке и Одбора за проучавање становништва Одељења друштвених наука којима руководи академик **Часлав Оцић**. Такође сте наложили Служби САНУ „да дописе које академик **Часлав Оцић** упућује Извршном одбору или Председништву, уместо Одељењу друштвених наука, а односе се на питања из делокруга Одељења или његових одбора, враћа академику Оцићу са напоменом да их упути Одељењу друштвених наука”. Уз то сте закључили да се „Извршни одбор више неће изјашњавати о дописима који би по процедури требало да прво буду разматрани на Одељењу”, што је потпуно у складу са нормама САНУ.

Сматрамо да председници одбора (које именује Одељење) треба да буду у непосредној комуникацији са осталим члановима Одељења и да сарађују са Одељењем, јер одсуство такве комуникације и сарадње може да има негативан утицај на одређене делатности САНУ. Имајући то у виду, Одељење друштвених наука закључује да је дошло до забрињавајућих појава у вези са радом два одбора којима руководи академик **Оцић** које могу негативно да утичу на рад и углед САНУ. Не треба посебно наглашавати да чланови одбора морају да буду благовремено и тачно информисани, а ставови Одељења веродостојно пренети члановима одбора јер је то један од предуслова у остваривању циљева САНУ. Међутим, на основу низа докумената може се закључити да су чланови одбора које води академик **Оцић** у више наврата били потпуно погрешно информисани.

Пошто смо пажљиво проучили записнике са састанака Одбора за проучавање становништва и Одбора за економске науке којима

руководи академик **Оцић**, као и неке од његових изјава објављених у „Сведоку” које се везују за делатност ових одбора, закључили смо да они обилују неистинама и да озбиљно нарушавају углед САНУ у широј јавности.

Реч је о следећим изјавама и поступцима академика **Оцића**:

У више наврата академик **Оцић** је члановима одбора којима руководи саопштио „да је Председништво САНУ забранило одржавање разговора за округлим столом о Економским и социјалним аспектима Косовско-метохијског проблема”, о чему је обавестио јавна гласила која су ту информацију објавила. Истина о том немилом догађају је, међутим, битно другачија. Академик **Оцић** је пропустио да се претходно обрати Одељењу друштвених наука и добије његову сагласност за овај свој предлог, на шта је по правилима САНУ био дужан да учини, а да потом Извршни одбор САНУ на основу става Одељења донесе коначну одлуку о одржавању поменутог округлог стола.

Овај процедурални пропуст је утврдило и Председништво САНУ које „констатује да током организационих припрема горе наведеног скупа ниједно релевантно тело САНУ није добило никакво обавештење, да апсолутно није испоштована процедура прописана за организацију научних и стручних скупова и састанака у САНУ, те да су информације о организаторима скупа, наведене у сазиву, неадекватне. Једногласно је закључено да у таквим околностима САНУ не може да буде укључена у било који аспект организовања овог скупа, нити да пружи окриље његовом одржавању”. Упркос јасном ставу Председништва САНУ и флагрантном кршењу прописаних процедура, академик **Оцић** обавештава чланове Одбора за економске науке о „неочекиваној и необразложеној забрани Председништва САНУ”.

Поводом штампања зборника радова са скупа посвећеног економским и социјалним аспектима косовско-метохијског проблема, академик **Оцић** је довео у заблуду чланове Одбора за економске науке тиме што их је обавестио да је „убичајена процедура у потпуности испоштована”, „те да не види ниједан разлог да ИО П САНУ одбије штампање зборника Косовска вертикала или неоколонијална хоризонтала”. Чак је додао да за решавање „виталних националних и стратешких државних питања”... „врховништво САНУ, као највише националне научне и уметничке институције, очигледно није заинтересовано”.

И ова изјава академика **Оцића** обилује неистинама. Академик **Оцић** је пропустио да Одељењу друштвених наука достави рукопис

зборника са двома позитивним рецензијама на основу којих би Одељење донело одлуку о објављивању поменутог зборника, одредило њеног уредника, а рукопис и своју одлуку доставило Издавачком одбору САНУ. Неистина је, дакле, да је била посреди било каква забрана. Уместо да прихвати ово објашњење, 29. октобра 2019. године академик **Оцић** закључује да „овај пример упечатљиво илуструје све дубљу кризу САНУ коју све више краси политизација (политикарење), комерцијализација, соросизација, естрадизација и посебно (драстичније него икад раније) дилетантизација рада САНУ”.

3. На састанку Одбора за економске науке од 14. децембра 2018. године академик **Оцић** обавештава чланове Одбора да су се о кандидатима за нове чланове САНУ, које је подржао овај Одбор, „крајње негативно изјаснили чланови Одељења друштвених наука („појачани” петорицом чланова Одељења историјских наука), а на основу штурих (и уопштених) мишљења о кандидатима чији су аутори: један експериментални психолог и двојица правника. При томе, једини економист у САНУ, председник Одбора за економске науке, био је самовољним актом врховништва Академије из изборног процеса искључен.” Овај исказ академика **Оцића** садржи следеће неистине:

а. Чланови Одељења друштвених наука („појачани” петорицом чланова Одељења историјских наука) ниједном се нису у јавној расправи изјаснили позитивно или негативно о било којем предложеном кандидату.

б. Приликом тајног гласања поменути чланови нису се изјашњавали на основу штурих мишљења, него на основу подробних и опсежних реферата, које су пажљиво проучили.

в. Изражену и образложену подршку чланова Одбора појединим предложеним кандидатима академик **Оцић** није никоме доставио, па ни Одељењу друштвених наука. Другим речима, мишљење и подршка чланова Одбора које помиње академик **Оцић** ни на који начин нису могли утицати на коначан исход тајног гласања.

г. Једини економиста у САНУ и председник Одбора за економске науке, академик **Оцић**, је у току изборног процеса уредно позиван на све састанке Одељења друштвених наука, али се ниједном није одазвао. Истина је, дакле, да академик **Оцић** није „самовољним актом врховништва Академије искључен из изборног процеса”, него је то сам учинио властитом одлуком.

Поменимо и то да је академик **Оцић** позвао чланове Одбора за економске науке да се изјашњавају о предложеним кандидатима, иако

је унапред знао да њихово изјашњавање ни на који начин неће утицати на сам избор, пошто је већ донео одлуку да то у писаној форми изражено мишљење неће доставити „појачаном” Одељењу друштвених наука.

Чланове Одбора за проучавања становништва (у даљем тексту – ОПС) академик **Оцић** је обмануо и следећом изјавом од 14. децембра 2018. године: „Академик **Тибор Варади** захтева од Одељења друштвених наука да део средстава намењен раду нашег Одбора треба да буде пребачен Одбору за проучавање националних мањина и људских права (коме он председава), јер је тај Одбор у прошлој години више радио него наш (!?). То подржавају академици **Коста Чавошки** и **Димитрије Стефановић**, иако не постоје докази о томе да поменути академици имају увид у рад нашег Одбора. Интервенцијом председника ОПС-а тај покушај „редистрибуције” је онемогућен. Председник ОПС предлаже да се упути молба Извршном одбору Председништва САНУ да престане дискриминација овог Одбора (што отежава његов рад) и да, с обзиром на то, постоје сви услови за преименовање Одбора у Академијски, Извршни одбор коначно донесе такву одлуку.” Одбор за проучавање становништва је прихватио овај предлог.

И ова изјава академика **Оцића** обилује неистинама. На молбу академика **Варадија**, чији је Одбор имао највећу активност и велике издатке, Одељење друштвених наука је свим председницима одељењских одбора упутило молбу да један мањи проценат средстава својих одбора издвоје и ставе на располагање Одбору за проучавање националних мањина и људских права. Академици **Данило Баста** и **Часлав Оцић** су то одбили, па су **Александар Костић** и **Коста Чавошки** понудили да се мањи износи њихових одбора ставе на располагање Одбору који води академик **Варади**. Стога, дакле, никаквог отимања средстава и „редистрибуције” није било, па ни потребе да се она онемогући. Са жаљењем констатујемо да су чланови Одбора за проучавање становништва били су **обманути** када је од њих захтевано да упуते молбу Извршном одбору САНУ да престане дискриминација њиховог Одбора.

Наведени разлози су, сматрамо, довољни да Извршном одбору САНУ предложимо да академика **Часлава Оцића** разреши дужности председника Одбора за економске науке и Одбора за проучавање становништва.

Одлука Одељења друштвених наука донета је једногласно на Х редовном скупу, одржаном 16. децембра 2019. године.

С поштовањем,

СЕКРЕТАР
академик **Коста Чавошки**

КОСОВСКИ БОЈ У САНУ?!

Часлав Оцић: Да ли су неки потези руководства САНУ
наговештај још црњих дана за аутономију мишљења
и слободу стваралаштва у САНУ
и обрачун с неистомишљеницима?

Сведок, № 1219–1220, 28. јануар 2020, стр. 25.

Поштовани г. **Динићу**,

Пучистички секретар Одељења друштвених наука (ОДН) САНУ, академик **Коста Чавошки**, у свом тријумфалном јуришу ка слави и бесмртности („Слава и бесмртност” је тема његове беседе коју је у свечаној сали САНУ изговорио у мају 2016, поводом избора за редовног члана Академије), упркос томе што је то Одељење довео у разваљено (плачевно) стање (по сопственом признању у недавном „Осврту секретара Одељења” на рад у 2019: „Током протекле године наше Одељење је и даље у тешкој ситуацији и на ивици опстанка.”) одлучио је (дакако уз подршку председника САНУ академика **Владимира С. Костића**) да предузме „енергичне кораке” (које је пре тога најавио на седници редакције Српске енциклопедије) и да се коначно обрачуна с највећим непријатељем Академије (**Оцићем**), смењујући га с дужности двају одбора, не због евентуалне неактивности тих одбора него због „погрешне” активности (бављење **табу темама**, као што је Косово и Метохија, на неконтролисан начин), односно због **непослушности**: Председник Одбора за економске науке и Академијског одбора за проучавање становништва није пристајао на **цензуру** и друге **инкви-**

зиторске поступке којима је врх Академије покушавао да онемогући одборски тимски рад, координаторски (па чак и индивидуални) рад председника тих одбора.

Овакво понашање је наговештај још црњих дана за аутономију мишљења и слободу стваралаштва у САНУ; наиме, председник САНУ с правницима разматра могућност промена статута САНУ које би њему дале тоталну власт, пре свега да **избацује из чланства САНУ њему непоћудне чланове.**

Академик **Чавошки** се хвали да је он аутор постојећег Статута САНУ, којим су одељења, уместо са два, представљена у Председништву САНУ само с једним чланом, и то секретаром Одељења (што је довело до гашења и последњих дашака демократичности у одлучивању у врху Академије у последњих петнаестак година и што је један од два главна узрока кризе САНУ).

Нема сумње да ће академик **Чавошки** (као кооптирани члан Статутарне комисије) уложити сав свој јуристички талент и наћи „оптималну” правну формулацију која ће изаћи у сусрет жељама самовољног Председника.

Управо ова чињеница заслужује пажњу шире јавности и, по мом мишљењу, разлог је да се овај предлог Одељења друштвених наука Председништву САНУ, донет једногласном одлуком (за њега су 16. децембра 2019. године гласали сви чланови „крњег”, сецесионистичког, Одељења: академик **Коста Чавошки**, правник, академик Димитрије Стефановић, музиколог, академик **Тибор Варади**, правник, академик **Александар Ђ. Костић**, психолог, дописни члан **Алпар Лошонц**, политиколог, и дописни члан **Павле Петровић**, економист, председник Фискалног савета), објави у Вашем цењеном листу који је увек водио рачуна да се у јавним пословима (поготово оним који воде унапређењу општег добра) чују све стране.

Један од разлога против објављивања овог текста лежи у чињеници да су можда Ваши читаоци већ засићени расправама на ову тему. Да подсетим: *Сведок* је само у прошлој години објавио следеће прилоге: **Чавошки**: Није то био наш него ваш избор, *Сведок* 29. 1. 2019; **Оцић**: Недај Боже да САНУ брани академик **Чавошки** који је све своје приватне судске спорове изгубио!, *Сведок*, 29. 1. 2019; **Чавошки**: Није тешко закључити да **Часлав Оцић** више није кадар да разликује добро и зло и морално, *Сведок*, 12. 2. 2019; **Оцић**: Људи на које академик **Чавошки** одапиње своје фатве, одавно су према тој („црномагијској”)

активности бацања чини постали – равнодушни, *Сведок*, 12. 2. 2019; **Оцић**: Цабе је глувом викати!, *Сведок*, 26. 2. 2019; **Данило Баста** против **Косте Чавошког**, *Сведок*, 21. 5. 2019; **Чавошки**: Мој „пуч” или државни удар **Часлава Оцића**?, *Сведок* 4. 6. 2019; Академик **Данило Баста**: Академик **Чавошки**, видовњак и лекар специјалиста, *Сведок*, 18. 6. 2019; **Оцић**: Е мој Коста, сад је доста!!! *Сведок*, 4. 6. 2019; и Грешка или – чистка?! *Сведок*, 17. 12. 2019).

Ви, г. **Динићу**, одмерите разлоге за и против и донесите одлуку о (не)објављивању. Ако се одлучите за објављивање, молио бих Вас да, пре предлога чланова Одељења друштвених наука који је потписао академик **Чавошки**, објавите и следећу напомену:

Док (ускоро) не изађе књига *Косовски дој у САНУ*, желим да Вашим читаоцима пружим кратку хронологију тог „рата” за истину, слободу мишљења и стварања, под кровом највише националне научне и уметничке установе. Та кратка црна хроника могла би читаоцима да послужи као основа која им омогућава разумевање збивања, а евентуално и као контекст објашњења понашања актера ових жалосних догађања.

Учинио ми се да је за те сврхе најпогоднији текст који садржи шест констатација које смо 19. новембра 2018. академик **Данило Баста** и ја упутили члановима (растројеног) Одељења друштвених наука:

САНУ

Члановима Одељења друштвених наука
Архиву ОДН (госпођа Александра Ћупурдија)

КОНСТАТУЈЕМО

1. да у кршењу изборне процедуре (и намештању избора у САНУ) нисмо учествовали, јер смо из изборног поступка искључени;

2. да је у Одељењу друштвених наука (ОДН) 15. јуна 2017. извршен пуч: у потаји су се састали академици **Димитрије Стефановић**, **Тибор Варади**, **Коста Чавошки** и дописни члан **Александар Ђ. Костић** и сменили секретара ОДН **Оцића**; **Стефановић** и **Костић** (уз подршку друге двојице) самоизабрали су се за секретара, односно заменика секретара ОДН, о чему је опширно писала штампа, највише од свих Политика, у јуну 2017;

3. да су „одлуке” „већинске” четворице с тог пучистичког скупа од 15. јуна 2017, иако политички „оверене” на седници Председништва 22. јуна 2017, а „демократски” (јавним гласањем) „верификоване” на годишњој скупштини САНУ крајем маја 2018, антистатутарне, дакле, нелегалне;

4. да не производе никакво правно дејство и да су, као и све „одлуке” од 15. јуна 2017. до данас које су из њих проистекле, правно ништавне, јер, као што је општепознато – „нема права из неправа” (EX INJURIA JUS NON ORITUR!);

5. да се то односи и на све будуће „одлуке”, па и на оне које буду донете данас 19. 11. 2018;

6. да ће правни вакуум потрајати све до тренутка када се читава ствар врати у законске оквире, односно до повраћаја у пређашње стање.

Академик Данило Баста
Академик Часлав Оцић

У Београду, 19. новембра 2018.
на 177. годишњицу од оснивања
Друштва српске словесности

У Београду 23. јануара 2020. С поштовањем
Часлав Оцић, ред. члан САНУ

СЛАВА И БЕСМРТНОСТ АКАДЕМИКА
КОСТЕ ЧАВОШКОГ
Е МОЈ КОСТА, ТЕБИ НИКАД НИЈЕ ДОСТА!

Оцић одговара Чавошком

Сведок, № 1221–1222, 11. фебруар 2020, стр. 20 до 22.

У последњем броју Сведока (28. јануар о.і., сїр. 24) академик Костїа Чавошки ойїјужује академика Часлава Оцића да својим найисима у Сведоку „нарушава уїлед САНУ”. Замолио сам Оцића да йрокоментїарише ове наводе Чавошкої. Оцић ми је йослао текстїи коїи следи уз йре-

длої неколико варијантти наслова. Ойределио сам се за наслов који се не налази на *Оцићевом* сѣиску.

Владан Динић, главни и одговорни уредник *Сведока*

Поштовани г. Динићу,

На оптужбе академика Чавошког да нарушавам углед САНУ у *Сведоку*, могао бих кратко да одговорим: Не, не нарушавам углед САНУ! Чак мислим да спасавам углед Академије супротстављајући се сталним насртајима малобројних али добро организованих и чврсто интересно удружених безделника, потајника и пригодничара који све интензивнијом негативном политизацијом, комерцијализацијом, клубашењем, естрадизацијом и дилетантизацијом ударају у сѣмене темеље. Ко поименично тај углед срозава могли су се уверити стрпљиви читаоци *Сведока* који је, на својим страницама у последњих неколико година, из свих углова (држећи се златног правила обавештавања *Audiat et altera pars!*) осветљавао бројне аспекте све дубље кризе у коју је запала САНУ.

ПОСТМОДЕРНИСТИЧКИ ПРОЈЕКТ ДЕКОНСТРУКЦИЈЕ САНУ

Из десетине тих прилога објављених у последње време на страницама *Сведока* могао се јасно разазнати и лик и дело главног генератора, режисера и сценаристе, такорекућ демиурга, рецентног суноврата САНУ, али и имена извођача и подизвођача овог постмодернистичког пројекта деконструкције Академије. У том глобалистичком пројекту, иако је уверен да је „главни”, академик Чавошки је само један од (под) подизвођача (коме, узгред, ускоро, истиче рок употребе; утро је пут ка врху Академије и њеној ризници Ал. Ђ. Костићу, П. Д. Петровићу и А. Лошонцу и постао излишан; његова растућа заборавност биће згодан повод за „безболно” смењивање). У прошлом броју *Сведока* указао сам само на неколико елемената (црну хронику) који би могли да помогну у објашњењу разумевању „Анализе” академика Чавошког, у ствари предлога за „импичмент”, односно смену Оцића с места председника Одбора за економске науке и Академијског одбора за проучавање становништва (због обмањивања – народски речено: због лагања – чла-

нова тих двају одбора). За тај предлог **Чавошког**, иначе иницијатора пуча у Одељењу друштвених наука (ОДН) од 15. јуна 2017. године и (самоизабраног) секретара ОДН, за смењивање **Оцића** гласали су сви чланови Одељења (од којих су – нећете веровати – половина правници!) остварујући тако „секретарове” младалачке скојевске снове о демократском централизму, о једноумљу и једнодушју албанског и камбоџанског типа. Ту су, поред академика **Тибора Варадија**, **Димитрија Стефановића**, **Александра Ђ. Костића** и самог „секретара” (ОДН-а, не СКОЈ-а), и двојица академијских „јуноша” (**Павле Д. Петровић** и **Алпар Лошонц**) који су по свој прилици – као компетентнији и достојнији од „непријатеља” **Оцића** – виђени на месту председника двају одбора којима је досад председавао **Оцић**. **Оцић** се, дакле не смењује због нерада (занимљиво би било видети шта раде одбори којима руководе **Ал. Ђ. Костић**, **К. Чавошки**, председник **Костић** ...), или због спорних (лоших, ненаучних) резултата рада. Напротив: зборник *Косовска верџикала или неоколонијална хоризонтала* рађен у окриљу поменути два одбора којима председава **Оцић** доживео је за кратко време два издања, преведен је на руски и енглески, преводи се и на друге светске језике, његови делови објављени су у многим електронским и штампаним медијима у земљи и иностранству... Да овде не помињем волуминозни зборник *Мојуће стираијеије развоја Србије* или капиталну *Српску демографску дидлиографију*... Потцењивачким однос разних безделника, који у последње време у САНУ „шенлуче”, према овим подвижничким резултатима рада чланова Одбора за економске науке и Академијског одбора за проучавање становништва нећу толерисати, о томе ћу, између осталог, обавестити ALLEA-у (All European Academies) и друге, европске и светске, асоцијације академија чији је САНУ члан или с којима има међудржавне уговоре о сарадњи. (Недавно је ИО П САНУ свим академицима доставио заједничко саопштење: ALLEA, EUA и Science Europe под насловом АКАДЕМСКЕ СЛОБОДЕ И ИНСТИТУЦИОНАЛНА АУТОНОМИЈА: ПОСВЕЋЕНОСТ МОРА БИТИ ПРОПРАЋЕНА ДЕЛИМА. Гротескно, али истинито. И лицемерно...)

ПРЕДСЕДНИК КОСТИЋ ЗАБРАЊУЈЕ СКУП НА КОСОВСКОМЕТОХИЈСКУ ТЕМУ

Да подсетим научни скуп на косовскометохијску тему забранио је председник САНУ (тако да је он одржан електронским путем), а Из-

вршни одбор одбио је да САНУ објави зборник с тог скупа с наводним образложењем да није доследно поштована „процедура”. Истовремено је под коуредништвом председника САНУ објављен (заједно с Институтом друштвених наука) зборник *Ка бољој демографској будућности Србије*, где нема „п” (помена) од било какве процедуре. У вези с тим поставио сам 16 питања ИО П САНУ, али чланови ИО-а су та питања игнорисали тако да сам их упутио Председнику САНУ, као једином који је властан и компетентан да на њих одговори. Поменутих 16 питања, да подсетим, односе се на процедуре које (ни)су поштоване приликом објављивања зборника **КА БОЉОЈ ДЕМОГРАФСКОЈ БУДУЋНОСТИ СРБИЈЕ** (саиздавач: Институт друштвених наука, уредници **Владимир С. Костић, Славица Ђукић Дејановић и Мирјана Рашевић**, Београд 2018) на чијим корицама (додуше при дну корица а не у „иконичкој” функцији при врху) стоје ГРБ и ИМЕ САНУ. Добро је познато да све публикације на којима се налазе обележја САНУ морају да у Академији прођу одговарајућу процедуру. Стога сам замолио Председника САНУ да ми одговори на следећа питања:

1. Ко и када је покренуо иницијативу да се овакав скуп организује?
2. Ко и када је дефинисао концепт таквог једног скупа?
3. Ко и када је именовао чланове Програмског и Организационог одбора скупа?
4. Ко и када је предложио/изабрао учеснике скупа?
5. Ко је и када именовао рецензенте саопштења с овог скупа?
6. Ко и када је именовао уреднике Зборника радова с овог скупа?
7. Ко и када је разматрао рецензије радова?
8. Ко и када је одредио тираж зборника?
9. Када је надлежни орган САНУ донео одлуку о објављивању овог Зборника?
10. Постоји ли у овом случају документација која иначе „прати” издавање сваке Академијине публикације?
11. Зашто је, ако САНУ има довољно пара за штампање публикација, како тврди генерални секретар, тражена подршка швајцарских НВО – PERFORM и HELVETAS?
12. Да ли та подршка подразумева и финансијску или се односи само на моралну и идеолошку димензију?
13. Ако је подршка била и финансијска, колико је у овом случају инкасирала САНУ?
14. На шта ће та средства (ако су „легла” на рачун САНУ) бити утрошена?
15. Да ли ће овај Зборник по убрзаном поступку бити промовисан на Трибини Библиотеке САНУ и/или на новооснованој трибини АВАИЦД-а?
16. Ко је о свему овоме одлучивао, односно ко сада о томе одлучује?

До данашњег дана од Председника САНУ нисам добио одговоре на тих 16 питања. Али шта се ту може када у САНУ у том погледу

влада хотентотски морал: у интерпретацији и пракси Председника САНУ он изгледа овако: „Ја имам право да теби укинем слободу окупљања и мишљења, а ти немаш право да то урадиш мени.” Или, како би то лепо појаснио шпански диктатор генералисимус Франсиско Франко: „За пријатеље – све. За непријатеље – закон.”

КО КОГА ОБМАЊУЈЕ?

Не намеравам да исцрпно анализирам, коментаришем и/или оповргавам наводе (истине, „истине”, инсинуације и конфабулације) из поменуте **Чавошког** „Анализе” у вези с мојим „обмањивањем”. То ћу учинити у зборнику докумената *Сјорови о будућности Србије и САНУ. Шта и како даље? Књижа њрећа: Буђење*. Овде ћу само кратко коментарисати исечак из образложења за моју смену а који се тиче покушаја **отимања средстава** с рачуна одбора којима председавам и њихово пребацивање на рачун одбора којим председава академик Варади. У „Анализе” **Чавошког** пише:

4. Чланове Одбора за проучавања становништва (у даљем тексту – ОПС) академик **Оцић** је обмануо и следећом изјавом од 14. децембра 2018. године: „Академик Тибор Варади захтева од Одељења друштвених наука да део средстава намењен раду нашег Одбора треба да буде пребачен Одбору за проучавање националних мањина и људских права (коме он председава), јер је тај Одбор у прошлој години више радио него наш (!?). То подржавају академици Коста Чавошки и Димитрије Стефановић, иако не постоје докази о томе да поменути академици имају увид у рад нашег Одбора. Интервенцијом председника ОПС-а тај покушај ‘редистрибуције’ је онемогућен. Председник ОПС предлаже да се упутити молба Извршном одбору Председништва САНУ да престане дискриминација овог Одбора (што отежава његов рад) и да, с обзиром на то, постоје сви услови за преименовање Одбора у Академијски, Извршни одбор коначно донесе такву одлуку.” Одбор за проучавање становништва је прихватио овај предлог.

И ова изјава академика **Оцића** обилује неистинама. На молбу академика **Варадија**, чији је Одбор имао највећу активност и велике издатке (ко је то утврдио, без компаративне анализе рада свих одбора, *јрим Ч. О.*) Одељење друштвених наука свим председницима одељењских одбора упутило молбу да један мањи проценат средстава својих одбора издвоје и ставе на располагање Одбору за проучавање

националних мањина и људских права. Академици **Данило Баста** и **Часлав Оцић** су то одбили, па су **Александар Костић** и **Коста Чавошки** понудили да се мањи износи њихових одбора ставе на располагање Одбору који води академик **Варади**. Стога, дакле, никаквог отимања средстава и 'редистрибуције' није било, па ни потребе да се она онемогући. Са жаљењем констатујемо да су чланови Одбора за проучавање становништва били су обманути када је од њих захтевано да упуте молбу Извршном одбору САНУ да престане дискриминација њиховог Одбора."

Овде су у питању два проблема 1. Покушај отимања средстава за рад од ОПС-а и додела тих средстава одбору академика **Варадија**, и 2. Вишегодишње одбијање Извршног одбора Председништва САНУ, тачније председника САНУ, да преименује Одбор за проучавање становништа од „међудодељењски” у „академијски”, што је урађено за све одборе који су до пре неколико година носили назив „међудодељењски”. Пре годину дана добио сам од председника САНУ списак свих академијских одбора на којем је било неколико нових академијских одбора мени не баш најјаснијег имена и мисије, али у том списку није било Академијског одбора за проучавање становништва. Због овог брисања АОПС-а сам вишекратно протествовао, али узалуд. Уместо преименовања ОПС-а уследио је **први покушај пуча** у том Одбору: наиме председник САНУ академик **Владимир С. Костић**, мимо сваке процедуре, иза леђа Одбора организовао је научно-стручни скуп „Ка бољој демографској будућности Србије” (**плагирајући наслов основног истраживачког пројекта ОПС-а „Демографска будућност Србије”**). Дакле, молба „Извршном одбору САНУ да престане дискриминација њиховог Одбора” односи се на ово питање које више година кочи рад ОПС-а. **Чавошки** је површно читао записник или је **заборавио** шта у њему пише (у последње време приметно је из наступа **Чавошког** на кабловским телевизијама да код њега **заборавност** узима све већи данак). Дакле, тврдња: „Са жаљењем констатујемо да су чланови Одбора за проучавање становништва били су обманути када је од њих захтевано да упуте молбу Извршном одбору САНУ да престане дискриминација њиховог Одбора.” – потпуно је неоснована. То значи да нема захтева за престанак дискриминације због отимања средстава, нема мог обмањивања чланова АОПС-а. Али остаје **Костина** фатва и једнодушни захтев чланова Одељења друштвених наука за моје смењивање. Вратимо се на проблем број 1 (покушај отимања

средстава за рад од Одбора за проучавање становништва и пребацивање тих средстава **Варадијевом** Одбору за проучавање националних мањина и људских права. Најпре: један документ из тог времена; реч је о мом допису од 11. јуна 2018. године управнику послова САНУ, професору доктору **Бојану Бугарчићу** поводом покушаја „редистрибуције”:

„Поштовани проф. **Бугарчићу**,

шаљем Вам копију писма коју сам упутио госпођи **Ђупурдији**, техничкој секретарици Одељења друштвених наука, а поводом недавног (надам се захваљујући очекиваној Вашој интервенцији и последњег) „шенлучења” у том Одељењу. (Израз „шенлучење” није мој, скован је у једном од одељења САНУ да опише процес урушавања и гашења Одељења друштвених наука.)”

Следи допис госпођи **Ђупурдији**:

„Поштована госпођо **Ђупурдија**,

Видим да је кренула реализација циља број два у фарси званој смењивање легално изабраног секретара Одељења друштвених наука (популарно названа „пуч”, односно „Осма седница”). Циљ број један (елиминисање препреке за избор дописног члана **Ал. Ђ. Костића** у редовног) остварен је тријумфално – акламацијом (иако не испуњава услове) он је предложен, а то значи и изабран у редовног, с обзиром на то ко је власник изборних кутија и бројач гласова.

Дакле, стекли су се услови да се крене на реализацију циља број два потајничке операције – **пљачке средстава** којима руководи злогласни Ч. О., „непријатељ Академије, Извршног одбора САНУ, председника Академије лично и, посебно његовог другог мандата” у коме ће се САНУ радикално реформисати. Како извести пљачку, а да се не „повреди осетљивост” опљачканог, односно како да се не изазову „нови потреси” (фантастично – нехотично – признање да су досадашње „потресе” изазивали одељењски безделници, потајници и пригодничари, пре свих, дописни члан **Александар Ђ. Костић**).

Не занимају ме нови потреси (нити ко ће се потрести ако, односно кад ствар изађе у јавност), желим само да Вам саопштим (копију овог писма упућујем и управнику послова САНУ, проф. др **Бојану Бугарчићу**) да **забрањујем** да се из средстава Академијског одбора за проучавање становништва пребаце (ионако у односу на прошлу годину смањена) средства на било који други одбор (одељењски или академијски).

Истовремено очекујем да се оконча фарса у вези с дефинисањем статуса Одбора за проучавање становништва (као Академијског). Посебно имајући у виду да су у међувремену никли нови „пријатељски” академијски одбори за дигитализацију, за културу, за природне ресурсе, итд.), који спремно дочекују нов систем расподеле средстава Фонда за истраживања у науци и уметности, јер је постојећи због не-ефикасности и неправичности постао неодржив.

С поштовањем
Часлав Оцић, редовни члан САНУ”

Ако се упореди мој допис и „Анализа” академика **Чавошког** у погледу голих факата тешко да може да се установи нека разлика (или неко противуречје). Разлика је у стилу: „наратив” **Чавошког** је зашећерен, напарфемисан и упакован у целофан увезан машиницом розе боје, а мој стил је непријатно разбарушен и неумивен, сурово прецизан... Али, када се погледају оба писанија поставља се озбиљно питање: Где је ту **Оцићево** обмањивање? Због чега се тражи његова глава!

КОСТА – ПОКАЈ СЕ! И ВРАТИ ПАРЕ!

Када је у *Свеоку* од 4. јуна 2019. изашло моје обраћање академику **Чавошком** („Е мој Коста сад је доста!”) многи моји (и Костини) познаници коментарисали су да се Коста неће ни покајати ни вратити фамозних 127 хиљада (брuto). Ја сам био оптимиста. Мој оптимизам оснажио је и један његов исказ:

У лаганој шетњи Интернетом пре неколико месеци налетео сам на изненађујућу изјаву академика **Косте Чавошког**: „Sve što sam pisao i radio završiće na smeću”. Ово је академик **Чавошки** изјавио једном завичажном (ако се добро сећам – вршачком) листу, а зловни уредници „алтернативног” („другосрбијанског”) портала – вероватно не знајући за његову тајну сорошевску лобистичку активност и сматрајући га „непријатељем” – пренели под благо ироничним насловом *Tužna priča Koste Čavoškog* (<https://zokstersomething.com/tag/kosta-cavoski/>) и илустровали приложеном фотографијом.

Прочитавши његову изјаву помислио сам да је академику **Чавошком** можда коначно прорадила савест, да је одлучио да самокритички оцени свој рад и своје животни дело, да се можда одрекне својих непочинстава, да је, сводећи животни биланс у позним осамдесетим

успео да победи себе и да (после катарзе) крене правим, подвижничким, путем ка слави и бесмртности којој толико жуди (своја стремљења је прегнантно и надахнуто објавио у: *Академске беседе, књига 1*, уредник академик **Миро Вуксановић**, САНУ, Београд 2016, стр. 245–256, под насловом СЛАВА И БЕСМРТНОСТ).

Стога сам одлучио да му напишем приватно писмо (које ће имати карактер приватности све до тренутка док не добијем сагласност академика **Чавошког** – а за ту сагласност га овом приликом молим – да га објавим; ако ту сагласност у разумном року не добијем, сматраћу да је, по оној народној: ћутање знак одобравања, и првом приликом ћу га објавити). Послао сам му га 27. октобра 2019. преко заједничког познаника (и пријатеља) који је то писмо претходно прочитао. У том писму сам га подсетио да још „није касно да се чиста образа ослободи опасне дружине из кафане ‘Ловац’” (која њиме манипулише) и при крају писма (наивно?!) исказао своја очекивања: „Ипак се надам да ће у овом судбинском тренутку, када се у Теби боре две душе, победити онај бољи део **Косте Чавошког** и да нећеш обрукати себе и своју породицу...” Мој оптимизам, међутим, био је неоснован; једноставно: преварио сам се. Академик **Чавошки** уместо да за живота постане легенда, „историјска личност” (како га класификује новинар-водител **Ераковић** у недавном интервјуу на Мрежи) одлучио је да новим пучем (овога пута у Одбору за економске науке и Академијском одбору за проучавање становништва) крене гордо (и енергично) сорошевски у

бесповратни пут херостратске славе, потврђујући успут да је и неразборитост вечна (бесмртна).

А да при том не успе да легаллизује пуч који је **Чавошки** по налогу Председника (и у садејству с **Александром Ђ. Костићем**, **Димитријем Стефановићем** и **Тибором Варадијем**) у Одељењу друштвених наука извео 2017. године. Присиљавањем **Оцића** да се обраћа **Кости Чавошком**, „секретару” ОДН, под видом поштовања процедура у организовању научних скупова и издавања научних публикација, требало је да се пучистичке одлуке конвалидују, односно да се пуч „легаллизује” и тако изађе из „правног вакуума” у коме се то Одељење (доведено на руб егзистенције, по тврдњи самог **Чавошког**) ево већ скоро три године налази. Том приликом на потајничком скупу сецесионистичког крила Одељења 15. јуна 2017. академици **Баста** и **Оцић** су избрисани из чланства ОДН-а (остављено им је да раде само у оквиру одбора којима руководе; сада се Оцићу одузима и та могућност; да је ту реч о злоупотреби службеног положаја Председника САНУ може се видети голим оком). **Оцић** и **Баста**, иако изложени сталним притисцима и шиканирању на ту легализацију пуча нису пристајали. И данас не пристају.

ГЛАВНИ РАЗЛОГ ЗАБРАНЕ И ЗАТИРАЊА РАДА И РЕЗУЛТАТА РАДА ОЕН-А И АОПС-А ЛЕЖИ У ТЕМИ: КОСОВСКОМЕТОХИЈСКО ПИТАЊЕ

Легализација пуча у ОДН-у, упркос уложеној огромној енергији и вољи да се то питање узурпације реши новим („правним”) насиљем, био је ипак разлог број 2 за инквизиторску и цензорску чинидбу када је у питању било организовање округлог стола на тему **ДЕМОГРАФСКИ, ЕКОНОМСКИ СОЦИЈАЛНИ, ПРАВНИ, ГЕОПОЛИТИЧКИ И ЕКОЛОШКИ АСПЕКТИ КОСОВСКОМЕТОХИЈСКОГ ПИТАЊА**, односно одбијања да САНУ објави зборник с тог скупа под насловом **КОСОВСКА ВЕРТИКАЛА ИЛИ НЕОКОЛОНИЈАЛНА ХОРИЗОНТАЛА**. Главни разлог (и тајна!) забране и других облика затирања рада и резултата рада поменутих двају одбора (којима деценију и по руководи Оцић) лежи у теми: КОСОВСКОМЕТОХИЈСКО ПИТАЊЕ. Председник САНУ академик **В. С. Костић** је разматрање те теме схватио као удар на њега (а то значи на САНУ, јер он од почетка „влада” Академијом по изреци „Академија то сам Ја!”), односно да је то критика његове

антиуставне (и у сваком погледу срамне) изјаве о предавању Косова и Метохије Великој Албанији коју је **Костић** у својству председника САНУ дао непосредно по свом избору на ту функцију и од које до дана данашњег није одступио. Зато је одлучио да скуп о КИМ забрани, позивајући се *йро форма* на непоштовање процедуре (како он ту процедуру поштује види се из његове „колаборације” с Институтом друштвених наука, односно, из мојих горе побројаних 16, још неодговорених, питања). Председник **Костић** иначе не само да не трпи оне који мисле као он него их прогања, шиканира, онемогућава им рад и на разне начине их терорише. Поготово ако још има разлога за освету када тај терор не даје резултате, односно када трпи неуспех. Као што се десило у овом случају када му забрана скупа и онемогућавање штампање зборника нису пошли за руком, захваљујући пре свега, креативности и упорности чланова поменутих двају одбора. И упркос тајном писму (упутио га „Извршни одбор лично(!)”, читај: председник **Костић**!) које је послато члановима Одбора за економске науке са забраном достављања тог писма мени, иако сам ја главни негативни јунак у том писанију!

КОСТИЋ МАЈА 2017. ПРЕТИ:
УНИШТИЋУ ТЕ И РАСТУРИТИ ОДЕЉЕЊЕ
ДРУШТВЕНИХ НАУКА

А исто тако сам ја и главна мета његове шикане, која је постала директна (раније је била прикривана) и свестрана од маја 2017. када ми је запретио да ће ме уништити и растурити Одељење друштвених наука ако не поднесем оставку (односно не поступим по његовом налогу у погледу избора, односно унапређења једног његовог пријатеља и фаворита; видети: *Новосћи* од 9. маја 2017. године Секретар ОДН САНУ: „Председник Академије прети да ће растурити Одељење ако не поднесем оставку” и: зборник *Сјорови о будућности Србије и САНУ. Шта и како даље? Књија друја: Исстина и слобода*, Београд 2018, стр. 112–113).

СВЕ ЈЕ ПРОЛАЗНО

Недавно сам од мог доброг и драгог комшије **Миша Вујовића** добио на поклон друго издање његовог *Дневника йосрјања (Колумне 2017–2018)*. На почетку прве колумне („У ком смо реду”) наишао сам на следеће речи:

„И сила и власт и санџак су моји. Да ли ти је то јасно, попе? под-
викнуо је силни Мехмед паша Бушатлија светом Петру Цетињском.

За кратко, пашо. Само за кратко, смирено је узвратио господар
Црне Горе.”

„Свака сила за времена, а цареви за године!” гласи српска народ-
на пословица.

А стари мудри кинески песник констатује:

„Шта је човек, а шта је тек власт?

Све је пролазно.”

ПУТЕВИ СПАСА СУ ПРЕСЕЧЕНИ, У БРДИМА ХВАТА СЕ МРАК

Председник САНУ академик **Владимир С. Костић** не разуме спе-
цифичну тежину ових речи. Али ту помоћи нема... („Путеви спаса су
пресечени, у брдима хвата се мрак”, Мехмед-паша Соколовић).

Срдачан поздрав и свако добро

У Београду, 9. фебруара 2020.

Часлав Оцић, ред. члан САНУ

У ЈАВНОСТИ СИ ГОВОРИО ЈЕДНО А У ТАЈНОСТИ СИ СПРОВОДИО ДРУГО

Отворено писмо Часлава Оцића Кости Чавошком

Сведок, № 1223–1224, 25. фебруар 2020, стр. 22–23.

Драги Коста,

Желим да Ти се лично обратим, по свој прилици последњи пут – јер
сматрам да је наступио одсудан тренутак како за нас и наше животе
тако и за српску науку, посебно друштвене и хуманистичке дисци-
плине, али и за целу Српску академију наука и уметности, институ-
цију којој обојица припадамо и где су се наши ставови у вези с њеним
статусом и њеном будућношћу радикално разишли.

Ти си се енергично определио за другосрбијански (соросовски, колонијални) концепт САНУ, супротно Твојим досадашњим вишедеценијским схватањима и јавним наступима. Да Те подсетим, у последње време, у јавности си говорио једно, а тајно си спроводио друго. Постао си параван за обављање прљавих послова антисрпске, мале али добро умрежене, дружине **безделника, потајника и пригодничара** окупљене око садашњег председника САНУ и његове десне руке **Александра Костића**. Познајући Те годинама, нисам ни у сну могао да претпоставим да ћеш се Ти наћи у том друштву. Зато Те искрено питам да ли си се икад (пред спавање или раном зором) запитао с ким си се Ти то удружио, против кога, и у реализацији чијих циљева? Да ли заиста мислиш да Ти такво опредељење и делање у интересу супротном Твојим ранијим ставовима обезбеђује СЛАВУ И БЕСМРТНОСТ, о којима си тако надахнуто говорио у својој академској беседи маја 2016?

Претпостављам да НЕ. Пре сам мишљења да си се, отвореним залагањем за интересе председника САНУ, ставио трајно на антисрпску страну и у академском и ширем интелектуалном свету постао лоша копија **Вука Драшковића**. Зато себи а и Теби постављам питање чиме ли Те је председник САНУ омађијао да затвараш очи и зачепљујеш уши пред његовим отвореним издајничким ставовима о питању Косова и Метохије? И да се, након свега, писмено изјашњаваш за његов реизбор. Нећу да помињем Твоје вишеструко, чак свестрано, залагање за избор **Ал. Ђ. Костића** за редовног члана САНУ и других соросоваца због чега си се озбиљно сукобио и са својим дугогодишњим пријатељима из Одељења историјских наука. Све је то за посебну причу.

Ипак мислим да још увек није касно да се чиста образа ослободиш те опасне дружине из кафане „Ловац”. Јер, мали си Ти колико су они велики неваљалци. И када им крене низа страну (а то ће се, по свему судећи, због њихове незајажљивости врло брзо десити), сви ће се они извлачити преко и помоћу Твог имена, сваљујући сву кривицу на Тебе. Ти си био и остао параван иза кога су се крили; Тебе ће окривити за све своје прљаве работе (укључујући и оне материјално-финансијске природе у којима Ти ниси имао никаквог битног удела). Њима је лако, јер су већином (пре свих, **Ал. Ђ. Костић**) јавно препознатљиви, тако рећи анонимуси, а Тебе и деца на улици препознају. Зато је Твоја одговорност пред народом и историјом већа. Као што знаш, јавне личности – попут Тебе – нарочито у интелектуалној и духовној сфери јесу морални светионици и путокази једног народа. Када они потамне или посрну, народ се деморалише, а кад су они непоколебљиви и на висини историјског

задатка, народ се морално уздиже и храбри постајући тако непобедив и непропадљив. И зато би Твоја катарза, ако уопште до ње дође, имала већу специфичну тежину од било које друге у данашњем Српству. Она не би била само лични чин него би имала велику политичку и симболичку вредност – о моралној узвишености да и не говорим.

У мом јавном обраћању Теби од 1. јуна 2019 (објављеном у *Сведоку* три дана касније) написао сам:

„**Коста Чавошки** и **Александар Костић**, кршећи закон, нарушили су углед Одељења друштвених наука (ОДН) и генерисали дубоку кризу у САНУ из које је једини излаз:

1. да академик **Чавошки** („позајмљена”, ненаменски усмерена) средства врати **А. Ђ. Костићу** и да овај тим средствима (усмеравајући их првобитној намени) уреди и штампа зборник радова о Младој Босни;

2. да **Александар Ђ. Костић** повуче оставку на место заменика секретара ОДН;

3. да **Коста Чавошки** и **Александар Ђ. Костић** повуку потпис с дописа Извршном одбору, односно Председништву, којим се ови органи обавештавају о одлуци илегалног скупа од 15. 6. 2017. о „смењивању” легално изабраног (са 4 гласа за, два против, један уздржан) секретара ОДН [**Ч. Оцића**] на скупу одржаном после неопозиве протестне оставке тадашњег секретара ОДН-а академика **Басте Одељењу**.

...

Само брзо и безусловно испуњење услова из *тачака 1 до 3* једини је начин да ОДН изађе из дубоке кризе у коју га је гурнула неодговорна група амбициозних потајника. Дакле, ОДН треба неодложно *да се врати у њихово стање*, у нормалне *јравне* оквире, да *полицијанство* и *јавна администрација* уместо *владавине* *јрава*. Тиме би се створили услови за какав такав опоравак ОДН.”

И даље сматрам (а то сматрају и сви правници с којима сам се консултовао о евентуалном судском расплету ове кризе) да би требало да:

Ad 1. вратиш **Ал. Ђ. Костићу** износ од 127.000 динара и да документ о примопредаји новца (потписан од вас двојице), оверен код јавног бележника или код суда, преко доносиоца овог писма доставиш мени најкасније до 5. новембра 2019.

Ad 2. повучеш Твој потпис с дописа Извршном одбору, односно Председништву, којим се ови органи обавештавају о одлуци илегалног скупа од 15. 6. 2017. о „смењивању” легално изабраног секретара ОДН [**Ч. Оцића**]. А копију тог дописа, заведеног у писарници САНУ, преко доносиоца овог писам доставиш мени најкасније до 5. новембра 2019.

Знам да Ти ово неће бити лако, још мање пријатно, да је чак болно. Али бол је тренутан а слава је вечна. Ако не поступиш према мојим сугестијама, задобићеш славу, али херостратску, и потврдити стару истину да је неразборитост бесмртна. Ипак се надам да ће у овом судбинском тренутку, када се у Теби боре две душе, победити онај бољи део **Косте Чавошког** и да нећеш обрукати себе и своју породицу, а мене присилити да предузнем непријатније али ефикасније мере у одбрани друштвених и хуманистичких наука пред заторним насртајима **Владимира С. Костића, Сороса** и других Твојих тренутних пријатеља, а српских непријатеља. Те мере, сразмерно Твојој улози у овој афери, жао ми је, неће моћи мимоићи ни Тебе.

При томе је у питању, не напослетку, и мој лични интегритет. Нећу дозволити да га икогази.

У очекивању брзог одговора, желим Ти свако добро.

Молим се за Твоје здравље и

поздрављам Те

У Београду, 27. октобра 2019.

Часлав Оцић

ЈАВНА ПРОЗИВКА, ТАЈНО „МУЉАЊЕ”

Отворено писмо академика Часлава Оцића,
председнику Српске академије наука и уметности
академику Владимиру С. Костићу

Сведок, № 1207–1208, 22. октобар 2019, стр. 12 и 13.

Поштовани г. Динићу,

С обзиром на то да до данас 13. октобра 2019. нисам од Председника САНУ добио никакв одговор на моју молбу молио бих Вас да ово моје писмо Председнику САНУ, ако сматрате да заслужује најњу јавност, објавите у Сведоку.

Захваљујем Вам се и поздрављам Вас срдечно и с поштовањем

Часлав Оцић

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
Академику ВЛАДИМИРУ С. КОСТИЋУ
ПРЕДСЕДНИКУ САНУ

Уважени г. Председниче,
пре четири месеца упутио сам Вам следеће писмо:

„СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
Академику ВЛАДИМИРУ С. КОСТИЋУ
Председнику САНУ
Учесницима Годишње скупштине САНУ (13. јун 2019)

Предмет: захтев Ч. Оцића за скидање ознаке тајности са четири (доле наведена) документа и за њихово званично (преко писарнице) достављање Ч. Оцићу како би му била дата прилика да одговори на, у тим документима изнете тешке – а по његовом мишљењу неосноване – оптужбе против њега

Поштовани,

1. Географски институт „Јован Цвијић” САНУ (ГИ „ЈЦ” САНУ) – **крај 2015 и почетак 2016. године.** „Чланови Научног већа” Географског института „Јован Цвијић” САНУ 17. 12. 2015. године „обратили су се за помоћ” Извршном одбору САНУ (ИО П) и председнику САНУ. Извршни одбор и председник САНУ треба да им помогну у борби против председника Научног већа ГИ „Јован Цвијић” (Часлава Оцића) који, доводећи у питање реализацију споразума ГИ „ЈЦ” САНУ и приватне Београдске банкарске академије о заједничком коришћењу пословног простора (?!), инсистирањем на законитости у издавачкој делатности (да се разјасни да ли се директор Института само дописао на једну монографију /докторску дисертацију/ ауторке из Новог Сада коју Институт треба да изда или је он стварни коаутор) и другим сличним чинидбама, кочи и онемогућава развој Института. Ургентност решавања развојних питања Института (у време Оцићевог службеног одсуства из земље) у допису „чланова Научног већа” објашњава се њиховом (чланова) **психичком оптерећеношћу** (Оцићем?!) и информацијом коју си ти чланови добили од Биљане Шупут, правног експерта САНУ, да допис Извршном одбору треба доставити

што пре, никако после 25. децембра, јер после тог датума у 2015. години ИО више неће држати састанке. На седници одржаној 24. децембра 2015. под тачком 25. ИО П САНУ је закључио да су „чланови Научног већа” у главним оптужбама и захтевима у праву *визави* председника Научног већа **Оцића** и дао им неколико практичних упутстава и препорука како да у вези с тим поступају. (Подробније о томе видети у блоку „Генерална проба” 1 до 6 /где се износе документи о евентуалној вези ГИ с трговином утицајем/ у зборнику *Сјорови о будућности Србије и САНУ: Шта и како даље? Друји гео: Истина и слобода*, прир. **Ч. Оцић**, Београд: Истер 21 и 4СЕ, 2018, стр. 40–51). Допис „чланова Научног већа” Географског института Јован Цвијић САНУ ИО П САНУ од 17. 12. 2015, по мом мишљењу, садржи мноштво неоснованих оптужби на мој рачун. Средином јануара 2016. из записника са седнице ИОП од 24. 12. 2015. сазнао сам за пристрасне закључке ИО донете на основу дописа о чијем постојању (иако сам главни „јунак” тога дописа) ништа нисам знао а нисам ни позван да се пред члановима ИО о томе изјасним, дакле, лишен сам елементарног права да се чује и друга страна (*audiatur et altera pars*). Отишао сам код председника САНУ и замолио га да ми да копију дописа „чланова Научног већа” ИО П САНУ. Он се силно изненадио тим мојим захтевом („Шта ће Ти то?”) и тек на моје инсистирање дао ми приватно (да нико не сазна) копију под условом да је ником – ни члановима Одељења друштвених наука нити било ком другом – не показујем. Послао сам само потписницима тог дописа упит да бих проверио да ли су њихови потписи аутентични, с обзиром на то да ме је у међувремену, сада почивши, академик **Војислав Становчић**, председник Управног одбора ГИ „ЈЦ” САНУ, обавестио да он није потписао тај допис и да је његов потпис фалсификован. Никада никоме тај допис нисам показивао. Држао сам се дате речи. Упутио сам 13. јануара 2016. Председништву ИО П САНУ писмо (на пет страна) у коме сам осветлио проблематичну ситуацију у Институту, 11. априла 2018. од ИО П и Председника САНУ сам затражио правно тумачење неких (по мом суду противправних) одлука Института, тражио заштиту законитости.... На све ово су се ИО П и Председник оглушили. Нисам добио никакав одговор ... тражио сам у више наврата од Председника да ми „не-тајно” (дакле, званично) достави допис „чланова Научног већа” Географског института Јован Цвијић САНУ Извршном одбору П САНУ од 17. 12. 2015. Досад га нисам добио. Молио бих стога Председника да ми – без већег од-

гађања – овај допис званично (преко писарнице) достави. Такође бих молио учеснике Годишње скупштине САНУ да овај мој захтев подрже како не бих био принуђен да затражим помоћ од Заштитника грађана и/или средстава информисања.

2. Интервју Печату Ч. Оцића и тајни распис председника Косића – септембар 2018. У недељнику *Печаш* (број 535 од 7. септембра 2018) објављен је интервју са мном под насловом „Убили су Бога, сад убијају човека” (пренет у целини следећег дана у *Вечерњим новостима*, а потом на бројним порталима). ИО П САНУ (у ствари председник САНУ, јер прегледајући записнике са седница ИО П нисам приметио да је тачка под којом би се разматрало и одлучивало о предметном демантију била уопште тих дана на дневном реду седница ИО П) упутио је деманти недељнику у коме пише да је све што је Оцић рекао „ван сваке реалности”. Наравно да такав деманти који ништа аргументовано не оповргава ниједне озбиљне новине не објављују. Па се то десило и с нареченим Председниковим демантијем. Председник САНУ је онда написао на седам страница „аргументован” одговор који зачудо није послао *Печашу* него свим члановима САНУ (изузев Оцића) тражећи од њих подршку за своје ставове. (Колико се сећам, добио је само једно писмо подршке из Бирмингема, УК; погађате од кога - Косте Чавошког) Не само да тај распис није стигао до мене него је госпођи Јасмини Јовановић забрањено да тај тајни распис проследи и мени. Стога бих молио (као и у претходном случају) да ми се тај Председников распис званично (преко писарнице) достави како бих и на њега могао јавно да одговорим. Такође бих молио учеснике Годишње скупштине да овај мој захтев подрже како не бих био принуђен да се обраћам Заштитнику грађана и/или средствима информисања.

3. Забрана одржавања разговора за округлим столом о КиМ – октобар 2018. Председништво САНУ упутило је 16. 10. 2018. (директан) допис члановима Одбора за економске науке у којима их обавештава да ускраћује подршку организовању разговора за округлим столом на тему Косова и Метохије, јер је председник Одбора Оцић мимо процедуре иницирао тај скуп и за његове одржавање „придобио” остале чланове Одбора служећи се при томе „неадекватним” информацијама. Копију овог дописа Председништва члановима ОЕН добио сам од неколико чланова ОЕН и изнео га на седницу Одбора. Ставови и мишљења чланова ОЕН формулисани су у записнику чија копија је потом отишла члановима Председништва као одговор на њихову „за-

брану” скупа. Стога бих молио да ми што је могуће пре службено буде достављено ово писмо како бих могао да на њега реагујем.

4. *Забрана ијудликовања зборника радова о КиМ – њролеће 2019.*

Разговор за округлим столом о КиМ (и уз помоћ савремене електронике) резултирао је колекцијом драгоцених 18 ауторских прилога (с похвалама еминентних и компетентних рецензената); зборник је већ почетком 2019. био преломљен и спреман за штампу. ИО П САНУ је забранио штампање тог Зборника (*Косовска верџикала или неоколонијална хоризонтала? Демографски, економски, социјални, њравни, теолоџички и еколошки аспекти косовскометохијског џишања*) у серији Економски зборници (и уопште као издање САНУ). (Зборник су у међувремену објавила четири издавача, прво издање је распродато, ускоро излази друго.) Забрана је изазвала бурну реакцију међу члановима ОЕН, што се могло видети из записника. На то је реаговао Извршни одбор ЛИЧНО и упутио (опет потајнички – свим члановима, осим **Ч. Оџићу**) писмо директно члановима ОЕН у коме се (у смешном сплеткарешком стилу) **Оџић** оптужује за успостављање „паралелизма власти” и за слична злодела. Увид у садржај тог „писма” стекао сам на основу копија које су ми проследиле колеге из ОЕН. Неколико пута сам ургирао ког госпође Јасмине Јовановић¹ да ми пошаље то писмо. Она се сваки пут позивала на одлуку Извршног одбора да се то писмо не шаље мени, иако се и овде, не знам који пут, свакако већ у фарсичном виду, у тим тајним списима понавља прича о мени као главном негативном јунаку. Стога понављам молбу председнику САНУ (односно Извршном одбору „лично”) да ми званично (преко писарнице) достави копију Писма ИО члановима ОЕН (од 28. маја 2019, број 235/1) како бих могао на њега јавно да одговорим. Такође бих молио учеснике Годишње скупштине да овај мој захтев подрже како не бих био принуђен да се (изложен перманентном мобингу) – а ради заштите свог интегритета и у одбрани елементарних људских и грађанских права и слобода – обратим Заштитнику грађана и/или средствима информисања.

1 На пример: „Поштована госпођо Јовановић, Од више чланова Одбора за економске науке добио сам копију Писма (од 28. маја 2019, број 235/1) Извршног одбора САНУ члановима овог Одбора чији сам ја тренутно председник. То писмо у коме се налази безброј оптужби на мој рачун – нисам добио. Молим Вас да с тог писма скинете ознаку „тајно” и да ми га што је могуће пре службено доставите како бих могао да на њега реагујем.”

Надам се да ће овим мојим (непретенциозним) захтевима бити удовољено. Чини ми се да је за то потребно само мало – добре воље.

Уз срдачне поздраве и с поштовањем
У Београду, 12. јуна 2019.

Часлав Оцић, ред. члан САНУ

До данас 4. октобра 2019. године нисам добио ни један од наведених (тајних) докумената. Стога Вас лично молим да ми их доставите у штампаној (и електронској) форми до 15 часова 8. октобра т. г. Уколико до тог датума тражене документе не добијем ово писмо ће по-примити отворени (јавни) карактер. Истовремено ће оно постати део мог тужбеног захтева којим ћу покушати судским путем да остварим своја права – да на тајне денунцијације одговорим јавно.

Несумњиво да је у општем интересу и да овакви флагрантни случајеви самовоље и злоупотребе службеног положаја буду примерно кажњени и да о томе јавност буде обавештена. На срећу, у оваквим случајевима, наши судови у последње време реагују врло брзо тако да се надам да нећу дуго чекати на правоснажну судску пресуду. Поред наде, ту је и вера да Ваша сила ароганције (заснована на Вашем чврстом уверењу да Вам нико ништа не може, да можете да радите шта хоћете, јер имате безрезервну подршку релевантних фактора у САНУ и – још више! – ван САНУ!?) неће издржати прву озбиљну проверу. Јер:

Шта је човек, а шта је тек власт.
Све је пролазно.

Знао је то стари кинески песник још пре осам векова. Никад није касно да и ми ту мудрост усвојимо: не да је користимо као слоган предапокалиптичког маркетинга него да је – живимо.

С колегијалним поздравом
У Београду, 4. октобра 2019.

Часлав Оцић, ред. члан САНУ

Напомена: До 6. априла 2021. године нисам добио ни једно од четири тражена тајна писма. Нисам добио ни јавни одговор што ме није нимало изненадило. Чувена је љубав председника САНУ према јавности и дијалогу као виду сучељавања аргумената (Ч.О.)

САНУ НА РАСКРШЋУ

СЛОБОДАН ДИВЈАК

Сведок № 1171–1172, 12. фебруар 2019.

У нашој јавности постоје дилеме у вези с питањима која је основна сврха САНУ и на који начин она треба да делује; да ли је она само скуп међусобно независних интелектуалаца или институција која се јавности обраћа својим консензуално или већински прихваћеним саопштењима, предлозима и саветима; да ли она треба да буде аполитична установа или је неопходно и да се политички ангажује и слично.

У либерално-демократским друштвима те дилеме су, бар у начелу, одавно разрешене. Код нас, међутим, унутар саме Академије влада права конфузија у погледу односа према овим питањима којој је увелико допринело само њено руководство које тежи да што више отупи критичку функцију поменуте установе како се не би замерало властима као властима. Врх те академије у својим јавним наступима понавља да је теоријско и уметничко стваралаштво а не друштвена критика главна сврха САНУ, као да критика у својим разноврсним облицима није унутрашњи, суштински део сваког стваралаштва. Председник наше највише интелектуалне установе инсистира само на томе да је Академија искључиво скуп „уклетих индивидуалаца”, као да је она, иако је дефинисана као институција, ослобођена сваког вида институционалног делања израженог у њеним консензуално или већински прихваћеним саопштењима, предлозима и саветима. Ова два облика делања Академије – индивидуални и институционални – не морају бити ни у каквој опреци, под условом да поменута саопштења нису наметнута одозго, већ да њима претходи слободна расправа слободних појединаца која свој завршни чин има у њиховом гласању о предложеним алтернативама. У либерално-демократском друштву носиоци права су појединци као појединци и из тог примата индивидуалних права изведено је све друго, укључив и уставноправни поредак таквог друштва.

САНУ свакако треба да буде аполитична организација у смислу њеног неутралног односа према свим политичким странкама, како

оним на власти тако и онима у опозицији; у томе би, између осталог, и требало да се огледа њен аутономни карактер. Стога она не може да непосредно учествује у доношењу политичких одлука која се тичу управљања државом. Али то ни у ком случају не значи да се она не сме политички ангажовати у виду непристрасних теоријских анализа битних друштвених, економских, правних, културних, образовних и других проблема чији су саставни део и услови за критику власти од стране грађана и њихових друштвених организација, одвојених од државе. Без таквих облика друштвеног ангажмана, свака академија губи свој разлог постојања.

Примера ради, у дефиницији Америчке академије хуманистичких дисциплина и наука, као једном од најстаријих учених друштава у САД, стоји да је она посвећена проучавању кључних савремених друштвених, научних и интелектуалних проблема. Њу су током Америчке револуције основали Џон Адамс, Џон Ханкок и други који су дали изузетан допринос успостављању новог, државно-територијалног типа нације, новог начина владавине и америчког устава. У суштини, главни предмет истраживања те установе били су *демократија и њраво* (институције, индивидуална права, владавина права која подразумева независност судства). У даљем њеном раду, та установа се бавила јавном одбраном самих темеља модерне демократије и права и испостављањем предлога за побољшање ових главних димензија модерне државе.

Ове елементе дефиниције сврхе Америчке академије хуманистичко-филозофских дисциплина и науке наводим стога што је у већини тзв. посткомунистичких земаља и дан-данас горући проблем успостављање правне државе, које не може бити без поделе власти која имплицира независно судство. Не каже се за случајно да у правној држави све може имати своју алтернативу осим самих за све важећих чисто формалних правила игре јер она су услов сваког облика плурализма: идеолошко-политичког, културно-традицијског, религијског, теоријског, медијског и слично. То су правила која омогућавају слободу индивидуалног избора и ограничавају је у њеном садржају: граница појединчеве слободе је иста количина слободе свих других. Без њих, тј. без адекватно постављеног принципа легалитета, свака власт, па и она која је легитимна, тј. која има већинску подршку грађана, нужно ће владати арбитарно, следећи своје а не интересе оних који су је изабрали. Правна држава не добија се на тацни; за њу се треба борити и изборити. Један од бастиона у процесу те борбе треба да буде и Академија.

Ако су у Америци и у другим цивилизованим земљама у процесу њихове трансформације у правну државу, битну улогу имале њихове академије, то треба да важи и за САНУ, јер у Србији је правна држава још у свом заметку.

Какав је допринос САНУ као институције под садашњим њеним руководством у процесу успостављања адекватног облика правне државе у нашој земљи? Практично никакав. Штавише, према исказима наших истакнутих правника, унутар саме САНУ доношене су одлуке које нису образлагане правном аргументацијом већ принципима сврсисходности и „супстанцијалне правде”, дакле, принципима на које се позивало у тоталитарним системима. Равнодушан однос наше академије као институције према успостављању правне државе не може се правдати тезом да академици као индивидуалци имају разноврсне теоријске и идеолошко-политичке ставове, јер је правна држава институционални гарант сваког плурализма; као у основи чисто формална творевина, она је у суштини неутрална у теоријском и идеолошко-политичком погледу. Свима онима којима су једнакост свих пред законом, индивидуалне и медијске слободе, антикорупционизам, уређена, демонополизвана економија и територијални интегритет државе у срцу, мора да буде у срцу и борба за установљење правне државе у Србији.

Сâm председник САНУ је у једној својој јавној изјави извршио самокритику својих ставова који повлаче за собом потпуну маргинализацију институционалног деловања Академије. Наиме, он је том приликом отприлике рекао да би САНУ могла, пошто је „унутрашњи дијалог” о Косову пропао, да организује „тајни дијалог” о тој теми у присуству председника републике чији би крајњи резултат био њен предлог за решење тога питања. На страну то што је синтагма „тајни дијалог” *contradictio in adjecto*, као и питање чему присуство највишег представника власти на таквој расправи; битнији проблем састоји се у питању зашто унутар САНУ није за његовог мандата организована јавна расправа о стању владавине права у Србији из које би се изродили закључци и предлози у вези с том тематиком?

Одговор на то питање је једноставан. Такву расправу може да организује само оно руководство САНУ које има морални интегритет, а не оно које је склоно ономе што се означава као *Arcana imperii*. У модерном свету морални интегритет имају они људи који се залажу за изградњу онога што се на енглеском назива *the rule of law* (владавина права) а на немачком *Rechtsstaat* (правна држава) и који се понашају

у складу с њиховим начелима. Какав може бити морални капацитет једног од потпредседника САНУ, **Љубомира Максимовића** када он никада није одговорио на тешке оптужбе осморо наших еминентних историчара да је, служећи се минхаузеновским смицалицама, постао академик са само једном монографијом. Наиме, он је, по њима, приликом сваког свог реизбора и избора у више звање, укључив и звање академика, изјављивао да ће те године Српска књижевна задруга објавити његову синтезу византијске цивилизације која никада није угледала светлост дана. Њему је до права и морала стало као до „лањског снега”. Наравно, треба се запитати ко је такву личност предложио на ово руководеће место и због чега је остали део руководства те куће спреман да с њим сарађује?

Кад је реч о **Владимиру Костићу**, он ни на који начин није уверљиво демантовао тврдње неких наших истакнутих теоретичара да је број његових стварних ауторских радова знатно мањи од броја радова које је пријављивао у одређеним годинама, посебно у предизборној и изборној години. Ти теоретичари доводе ово у везу и с академиком тежњом да присваја туђу интелектуалну својину. Тако, примера ради, наш познати физичар светског гласа, **Миодраг Кулић**, који ради у Немачкој, истиче: „Председник САНУ је потписник и на радовима с више аутора, понекад чак и тридесет, а његово име утопљено је у масу других... То даје јаку основу научницима да сумњају да је на знатан број радова име председника САНУ уписано у листу аутора без његовог личног доприноса, и да се ту ради о свесном присвајању туђе интелектуалне својине... Апелујем на Етички одбор САНУ да покрене дисциплински поступак против свога председника, због основане сумње за присвајање туђе интелектуалне својине” („Суноврат академије”, сајт Видовдан).

На основу реченог, делим мишљење великог броја чланова наше интелектуалне заједнице да једино ново, морално некомпромитовано руководство може нашој Академији повратити некадашњи сјај институције која је представљала један од главних стубова српског друштва који анализира све његове фундаменталне проблеме и сугерише њихова решења.

У супротном, САНУ ће наставити да срља у мрачни бездан – у *Arcana imperii* у којој су уместо теорије, компетентности и одважности изрицања критичких судова на делу прикривене интересне калкулације и идолопоклонство.

ИСТИНА И ЛАКИ КЕШ

СЛАВОЉУБ ЛЕКИЋ

Сћање сивари, 10. октобар 2020.

<https://stanjestvari.com/2020/10/10/slavoljub-lekic-istina-i-laki-kes/>

***Наша интелектуална елита и контираелија ушанчене у САНУ
и на универзитетју закрвљене су више од сјо јодина.***

***Како бива у оваквим сукобима
јобеду ће огнетии шрећи. Анџиелија. Рогџе
је Заједница уз блајослов СПЦ***

Наше водеће културне и научне институције све чешће су у средишту распри о крупним питањима од значаја за читаво друштво. Недавно је двоје истакнутих историчара професора БУ (**Никола Самарџић** и **Дубравка Стојановић**) својим ставом према НДХ и нацистичком сателиту **Анти Павелићу** изазвало огорчење дела српске јавности и протестно писмо 26 најугледнијих интелектуалаца у Србији [1]. Глас су дигли и студенти Филозофског факултета БУ [2]. Међутим, поделе се продубљују. Историчар, професор БУ, **Милош Ковић** поднео је приватну тужбу против **Николе Самарџића** поводом његових антисрпских иступа [3]. Српска интелектуална елита различито вреднују људе и догађаје из наше даље и ближе прошлости. Разлике су непремостиве јер свако за себе тумачи историјске чињенице, правду, слободу, заједништво, љубав, смисао и др. Свако има другачији одговор на питање: шта је истина? Као да не хају за одговор који је Пилат добио гледајући Истину у очи: „Ја сам пут и истина и живот: нико не долази Оцу осим кроз мене.” [4]

БИРОКРАТСКА НАУКА

Криза модерне науке и нестајање средње класе поклопила се с променом светског поретка и пресељавањем истраживачких центара у затворене зоне уских кругова елите. Њен утицај на развој науке у Србији је неизбежан. Накратко ћемо се задржати на методама рада и расподеле које практикују српски истраживачи и професори. Ако су запослени на државним универзитетима и институтима финансирају се из буџета РС. Осим тога приходе стичу и учешћем на различитим

истраживачким пројектима, многи на једном а одабрани на више, владиних или невладиних пројеката. Једним из мноштва пројеката бавио се физичар **Филип Раке Вукајловић** у ауторском издању књиге *Промиск-19: Тешке љаре за лаку науку* (Београд 2020). Аутор је на 280 страна детаљно приказао конкурс за научне пројекте младих под називом ПРОМИС који је спровео 2019. године Фонд за науку Републике Србије. Овим пројектима додељено је готово девет милиона евра (кредит Светске банке) [5]. У књизи је анализирана квалификованост већине руководилаца пројеката на основу биографија, библиографија и скренута пажња јавности на њихове невидљиве везе (родбинске, пријатељске, пословне и др.).

Филип Вукајловић на различите начине показује да је постојећи механизам одабира пројеката подастрт законима о науци и истраживању и Фонду за науку. Механизам обезбеђује постизање два циља. Први је да неколико стотина повлашћених истраживача (од петнаестак хиљада у Србији) лако дође до буџетских средстава [6]. Други је да се истраживачи који остану без пројеката међусобно закрве и о свом јаду забаве [7]. Највећи утицај на одлуке о истраживањима у Србији имају виђени професори Хемијског факултета БУ, истраживачи из Института за физику БУ у Земуну и професори Факултета за физичку хемију. Они владају свим аспектима српске науке и образовања већ две деценије [8].

Аутор кроз читаву студију доказује да конкурс ПРОМИС не помаже младим научницима да реализују своје научне идеје како тврде у Министарству просвете. Полемише са државним секретаром у Министарству просвете РС **Владимиром Поповићем** и директорком Фонда за науку **Милицом Ђурић Јовичић**. Указује и на учеснике пројекта који су давно преваљили 35. годину. По његовом мишљењу у Србији на овом нивоу привреде нема више од три млада човека (до 35 година) толико вредна да би им требало дати 200.000 евра за спровођење изузетних идеја [9].

Да би биле јасније размере утрошка средстава за пројекат ПРОМИС, **Филип Вукајловић** их је ставио у сразмеру с националним производом Немачке и САД и израчунао да би такав пројект у Немачкој изнео целих 700 милиона евра а у САД 3,6 милијарди. И поставља питање: ко би у ове две велике државе одобрио толика средства за 320 научника и уметника да истражују према својој вољи и жељама? [10] Коликим ли тек средствима располажу **Маск**, **Цукенберг** или руски

конструктори ракета чији су резултати – сателити, информационе мреже, радари, ракете и друге технолошке иновације?

Осим приказа механизма расподеле средстава **Филип Вукајловић** наговештава да је следећи циклус истраживања ИДЕЈЕ (управо се завршава конкурс Министарства просвете РС) тежак 24 милиона евра (кредит Светске банке) **најава нове научне пљачке** [11]. Док се на хоризонту помаља највећа светска економска криза у последњих 100 година за пробране српске научнике спрема се велика гозба.

После читања књиге **Филипа Вукајловића** свакоме је јасан коруптивни механизам у области науке у Србији и зашто је на универзитету као мало где, спољна принуда замењена унутрашњим убеђењем [12].

СРПСКИ НИХИЛИСТИ

Међутим, познавање коруптивних механизма у свету науке не објашњава узроке сукоба унутар српске елите. Отуда је изузетно важно прозрети њен духовни статус, посебно докучити узроке њеног **нихилизма**, углавном прикривеног противуречним, наизглед и неразумљивим поступцима. Нихилистичко учење почива на одсуству вере у ма шта; на порицању постојања било ког циља човека, морала или вредности друштвених структура или друштвених норми [13]. Велики пропагатор нихилизма **Ниче**, уочио је да је песимизам његово припремно стање [14].

Савремена српска елита формирала се у другој половини 20. столећа углавном из редова официра, привредника, радничке класе и малобројне интелигенције. Премда успостављена да би управљала, тј. да би се бавила питањем рата и суверенитета узор јој је била америчка средња класа. Југословенском раздобљу српске интелигенције претходило је школовање на европским универзитетима (АУ, Француска, Немачка, Швајцарска, Русија) у 19. и 20. столећу. Отуда је наша елита лако пристала да Југославију, посебно СФРЈ, уреде и устроје немачки, француски, италијански и други европски национализми. Истакнути Руси, од **Гогоља**, **Данилевског** и **Достојевског** преко **Трубецкога**, **скорије Зиновјев**, **Шафаревич** и др. објашњавали су и критиковали еврошовинизам. Десило се да је српска интелигенција у једној генерацији писала „Идеје за српску историју” и заступала Србију пред Међународним судом у Хагу а већ у следећој се гушила у нетрпељивости и србофобији [15]. Прву генерацију су чинили либерали и демократе

потекли из југословенског комунизма а другу српски нихилисти ставали након распада СФРЈ, активни и данас.

О скромном билансу и утицају српске научне мисли у последњих 100 година сведоче ретки семинари и универзитетски уџбеници наших научника на иностраним универзитетима. Обимна грађа домаћих аутора о европским мислиоцима и философији те тумачења европских утицаја на српску мисао прошла је незапажено. Али нешто је другачија слика тамо где је дух доминантан, где срце носи а душа узноси: **Тесла, Његош, Црњански, Н. Велимировић, Андрић, Лубарда, Милић од Мачве...** Нису ли јуначки коњаници **Лубардиног „Косовског боја”** или непобедиви **„Оклопници цара Лазара” Светомира Арсића Басаре** речитији и упечатљивији од читаве српске хуманистике 20. столећа а српско богословље запаженије на истоку и на западу од српске философије? **Лубарда** је користио технику као и славни светски сликари али његова дела су никла из камена **Љуботиња** и тла благородне Србије. Које данас није јасно да савремене елите Бугарске, Румуније, Летоније, Пољске или Србије не могу на темељу дела великих **Немаца Хегела, Гетеа, Канта** или безнадежних либералних савременика да начине свој план?

ОЧЕВИ НИХИЛИСТА

Како год разматрали узроке нихилизма српских научника не можемо да се не упитамо: ко су родитељи нихилиста? Како је текао њихов развој? Да ли су нихилизам наследили или су га стекли? Одговор би ваљало потражити подсећањем на прве нихилисте и њихове родитеље. Вероватно да нема познатијих нихилиста од два књижевна лика: **Петра Верховенског** и **Јевгенија Базарова**. **Петар Верховенски** досегао је крајње границе анархизма и безнађа сањарећи о времену у ком ће сваки геније бити убијен још у колевци. Отац **Петра, Степан Верховенски**, пријатан и мирољубив човек припадао је плејади словенских либерала четрдесетих, радио је као професор и бавио се књижевношћу. **Достојевског** је познати професор **Т. Грановски** инспирисао да створи лик **Степана Верховенског** [16].

Присетимо ли се књижевних ликова из *Швабице Лазе Лазаревића* (19. столеће) закључујемо да њих на крају 20. столећа више нема. У **Селенићевом** роману *Очеви и оци* **Стеван Медаковић** (бристолски ђак) уверен да све око себе гледа непристрасним очима у једном мо-

менту отрежњења (између два светска рата) схвата све већу несолидност свог народа, неспособност да управља својом судбином, уочава његову бахатост и источњачку лукавост [17]. Размишљање о књижевном јунаку Стевану наводи на питање: да ли је он разумео европски свет а посебно његов профињени шовинизам уткан у сваку пору живота? Упућен на уски круг интелигенције, без увида у живот енглеског племства и европских краљевских породица, Стеван је могао да скроји слику по умереној либералној мустри и у најбољем случају да се носи с југословенском малограђанштином. Док се Лазаревићев студент у Швабици расправља с Немцем Максом, бристолски дипломац педесет година касније разочарано се препире сам са собом. Макс је и данас живахан и свадљив – тражи од Срба да промене свест. Многи су то већ учинили.

Сваки интелектуалац који се ишколује а потом и сазри не труди се превише тражећи мане свог и других народа. Још мање дангуби поредећи неупоредиво: Светог Саву и Теслу, Мендељејева и Леониду, мајора Тепића и Гауса. Пошто упозна својту он је заволи или од ње оде и поништи сопство. Народу пресуђује само горд човек довољно смео да суди људству што своју цркву носи столећима.

Данас се питамо како се носити са све раширенијим ниҳилизмом истакнутих породица српске интелектуалне елите? Деценијама посматрамо исти призор. Један из породице (либерал, демократа) ради на ширењу мржње, други (националиста) хвали окужене а трећи (реалиста) уносно послује са завађеним. Примећујемо да крајем 20. столећа у српској елити нестаје преиспитивање а разочарење које показује Стеван Медаковић прераста у разјареност и нетрпељивост. Где су границе и оквири деловања елите која је непосредно одговорна за предају суверенитета Србије странцима и за организовану трговину радном снагом (модерно робље) с ЕУ?

Можда нешто закључимо брзим погледом на највеће европске дворове. Како они решавају породично разногласје? Како обликују породицу? О томе да под једним кровом не могу бити многе политике одувек се зна. А такође и да се племство поменутих праксе придржава. Абдикација Едварда VIII (1937), удаљавање принца Ендрјуа (2020) и слични догађаји с времена на време подсећају јавност и елиту на породичну дисциплину. Столећима сталеж који Моћ ставља изнад Истине крутом дисциплином одржава Империју силе. И размишљајући о породицама на Острву питамо се зашто су наше другачије? За-

што српска елита не узвраћа лојалност персоналу који чува и одржава њен посед?

ХРИШЋАНСКО НАСЛЕЂЕ

Хришћанска мисао олакшава разумевање савремене науке и научника. Шпанац Унамуно говорио је да су Препород и Реформација, а касније и њихова кћи Револуција, донели инквизицију науке и културе, којима је подсмех и изругивање служило као оружје против свих који се не потчињавају њиховом правоверју [18]. Све троје су заједно, истиче Унамуно, придонели да католичанство изгуби своју суштину, да Европа постане некатоличка, заменом идеала о вечном надземљаском животу идејом напретка, разума, науке. Или још боље Науке с великим словом у улози неуспешног заменика религије. Најновији владајући идеал науке је Култура [19].

Живот Дон Кихота сведочи борбу између света каквог казује разум науке и оног који прижељкујемо према казивању наше вере [20]. Овај славни витез борио се ради Дулсинеје, славе, живљења, вечног трајања, а не зарад Изолде, која је вечна плот, не зарад Беатриче, која је теологија, не зарад Маргарете, која је народ; нити Јелене, која је култура [21]. И освојио ју је. Напокон, Дон Кихот је ликовео и господарио светом који му се подсмевао [22].

Христово страдање и Дон Кихотова борба свакога стављају у недоумицу: да ли без апсолутне истине има истине и како је досећи науком уз помоћ научних знања? Да ли постоји други пут осим да знања морају бити дата унапред као резултат вере а не као предмет научне демонстрације? [23]. Зашто онда само хришћанска (божанска) објава изазива силно гнушање код рационалисте док друге објаве он не побија [24]. Демократа ће без размишљања да прогласи чудним што неко у 21. столећу уопште може да верује да је краљ Божији миропомазаник који би владао Србијом [25]. Пошто не верује у бесмртност, посебно не у рај или пакао, покушаће да живот заснован на безверју одржи правном принудом и вишестраначјем. Српском либералу, демократи или социјалисти подједнако је страна идеја да је православна монархија владавина успостављена од Бога и усмерена ка другом свету, хришћанској правди и спасењу душа [26]. Ближа му је владавина коју успостављају људи окренути овоземаљској срећи без икаквог вишег циља чак и ако прерасте у анархију [27]. Ваљда зато визија јунака романа Браћа Кара-

мазови, Ивана Карамазова: ако нема бесмртности онда је све дозвољено, делује утемељеније од савремених демократских наратива.

ДУХОВНА ПОБЕДА

Сваки нихилиста поражен је не само зато што његов сан о земаљском рају води вечној беди већ и стога што се намера да поништи Бога показује изнова јаловом [28]. Ни најокорелији сарадници нациста у Србији 1941–44. нису исказивали нечајевску распаљеност, гордост и врашко користољубље попут утицајне мањине српских интелектуалаца. Њихов нихилизам је подстицај сваком ко жели избављење из такве стварности. Пошто европска наука у коју су многи од нас веровали или још увек верују, нема ни један одговор на крупна питања данашњице домаћим и иностраним либералима и нихилистима не остаје много. После европског експеримента с мигрантима и реорганизације света у предстојећој деценији настаће ново друштво и другачији државни облици. А у њима ће како је већ наговестио Ниче тријумфовати нихилизам – европска истина. Тамо ваља упутити интелектуалну елиту из пројектног играказа ПРОМИС и ИДЕЈЕ чију биографију пише Филип Вукајловић.

Наша интелектуална елита и контраелита ушанчене у САНУ и на универзитету закрвљене су више од сто година. Изгледа да их чека заслужено: нов живот у историјском изгнанству. Како бива у оваквим сукобима победу ће однети трећи. Антиелита. Родиће је Заједница уз благослов СПЦ. Чим прогледа, антиелита ће проћи каљење у бујици најстрасније постављених питања данашњице и кренути на дуго путовање кроз будућност. Ко то не види?

НАПОМЕНЕ

- [1] Видети: Протестно писмо поводом обнове и одбране усташких злочина и идеја. Стање ствари, 20.8.2020. <https://stanjestvari.com/2020/08/20/protest-protiv-poricanja-genocida/> и проширени списак потписника од 25.8.2020. <https://stanjestvari.com/2020/08/25/protest-protiv-poricanja/>
- [2] Видети: Студенти Филозофског факултета: Није филозофски ћутати – није српски увреде и издају трпети. Стање ствари, 31. 7.2020. <https://stanjestvari.com/2020/07/31/nije-filozofski-cutati-nije-srpski-uvrede-i-izdaju-trpeti/>

- [3] Видети: Милош Ковић поднео кривичну пријаву против Николе Самарџића због одобравања геноцида над Србима у НДХ. Стање ствари, 28. 9. 2020. <https://stanjestvari.com/2020/09/28/milos-kovic-podneo-krivicnu-prijavu-protiv-nikole-samardzica/>
- [4] Јеванђеље по Јовану, 14.6.
- [5] Вукајловић, Ф. 2020. Промиск-19: Тешке паре за лаку науку. Издање аутора, Београд, стр. 9.
- [6] Вукајловић, Ф. 2020. Промиск-19: Тешке паре за лаку науку. Издање аутора, Београд, стр. 21.
- [7] Вукајловић, Ф. 2020. Промиск-19: Тешке паре за лаку науку. Издање аутора, Београд, стр. 17.
- [8] Вукајловић, Ф. 2020. Промиск-19: Тешке паре за лаку науку. Издање аутора, Београд, стр. 14.
- [9] Вукајловић, Ф. 2020. Промиск-19: Тешке паре за лаку науку. Издање аутора, Београд, стр. 19.
- [10] Вукајловић, Ф. 2020. Промиск-19: Тешке паре за лаку науку. Издање аутора, Београд, стр. 10.
- [11] Вукајловић, Ф. 2020. Промиск-19: Тешке паре за лаку науку. Издање аутора, Београд, стр. 11, 21.
- [12] Роуз, С. (отац). 2019. Нихилизам. Аммоните. Књигабајт, Београд, прев. Б. Максимовић, В. Марковић, стр. 45.
- [13] Појам нихилизам потиче из латинског језика (*nihil* – ништа) а среће се у метафизици, епистемологији, етици, политици и теологији. Сковао га је Тургењев у роману „Очеви и деца” (1862) назвавши њиме покрет који се јавио у Русији у другој пововини XIX столећа. Епистемолошки нихилизам најизраженији је у екстремном облику скептицизма; етички нихилизам означава одсуство свих вредносних судова а политички позива на уништавање наслеђеног друштвеног и политичког поретка. Видети одредницу низилизам у: Риз, В. 2004. Речник. Филозофија и религија. Дерета, Београд, прев. Ј. Бабић и сар.
- [14] Ниче, Ф. 1991. Воља за моћ. Дерета, Београд, прев. Д. Станојевић, стр. 57.
- [15] Видети: Самарџић, Р. 1989. Идеје за српску историју. Београд, Југославија публик. Историчар и академик Радован Самарџић и син му Никола као савременици (оба професори Филозофског факултета БУ) у распону од неколико деценија нашли су се на различитим идеолошким позицијама. Исто важи за Радослава Стојановића професора Правног факултета БУ који је у предметима пред Међународним судом у Хагу заступао Србију и његову кћерку Дубравку.
- [16] Тимофеј Николајевич Грановски (1813-1855), историчар, просветитељ, друштвени радник. Учествује у формирању правца руске мисли који добија назив западњаштво. Између радикалног и либералног западња-

штва заузима средишњу позицију али се на крају се опредељује за либерални правац. Видети одредницу Т. Н. Грановски у: Енциклопедија руске философије. Логос, Укронија, Београд, 2009. Прев. М. Авдаловић и др.

- [17] Селенић, С. 1986. Очеви и оци. Просвета, Београд, стр 126.
- [18] Унамуно, М. 1990. О трагичном осећају живота. Београд, Алгоритам, превод О. Кошутећ, стр. 291.
- [19] Унамуно, М. 1990. О трагичном осећају живота. Београд, Алгоритам, превод О. Кошутећ, стр. 288.
- [20] Унамуно, М. 1990. О трагичном осећају живота. Београд, Алгоритам, превод О. Кошутећ, стр.309.
- [21] Унамуно, М. 1990. О трагичном осећају живота. Београд, Алгоритам, превод О. Кошутећ, стр. 313.
- [22] Унамуно, М. 1990. О трагичном осећају живота. Београд, Алгоритам, превод О. Кошутећ, стр. 313.
- [23] Роуз, С. 2019. Нихилизам. Аммоните. Књигабајт, Београд, прев. Б. Максимовић, В.Марковић, стр. 23.
- [24] Роуз, С. 2019. Нихилизам. Аммоните. Књигабајт, Београд, прев. Б. Максимовић, В.Марковић, стр. 29.
- [25] Видети изјаву Предрага Марковића, историчара и функционера СПС-а: "Чудно је у 21. веку веровати да је краљ божији миропомазаник који би владао Србијом". Према његовим речима, није ни реално очекивати да би Србија била као Шведска, ако би постала монархија.. Изјаву видети на сајту СПС-а: <https://www.sps.org.rs/2020/06/12/predrag-markovic-bio-je-gost-jutarnjeg-programa-tv-prva-na-temu-da-li-srbija-treba-da-postane-monarhija/>
- [26] Роуз, С. 2019. Нихилизам. Аммоните. Књигабајт, Београд, прев. Б. Максимовић, В.Марковић, стр. 41.
- [27] Роуз, С. 2019. Нихилизам. Аммоните. Књигабајт, Београд, прев. Б. Максимовић, В.Марковић, стр. 41/42.
- [28] Роуз, С. 2019. Нихилизам. Аммоните. Књигабајт, Београд, прев. Б. Максимовић, В.Марковић, стр. 121.

Неки коментари и Лекићево обећање дезамбигуације

Грешан, 10. октобра 2020.

@Каже нам г-дин Лекић

Наша интелектуална елита и контраелита ушанчене у САНУ и на универзитету закрвљене су више од сто година. Изгледа да их чека заслужено: нов живот у историјском изгнанству. Како бива у оваквим сукобима победу ће однети трећи.

Антиелита. Родиће је Заједница уз благослов СПЦ.

А један други аутор, г-дин Дмитар Богуновић, још пре 9 година већ је дао опис те антиелите и начине њеног деловања у Србији. Коју данас, и свих ових година, видимо како уништава последње остатке наше јадне Србије.

С благословом СПЦ !

Србија данас, једино може да служи као добар пример како не треба да се води држава. А основа таквог проблема уопште није сложена, како би неко помислио. Реч је о томе да у свакој друштвено значајној области у Србији главно слово држи одређена антиелита. Антиелита јесте група људи која је повезана различитим врстама веза (рођачке, мафијашке, политичке, обавештајне, кумовске и сл.) и која практично управља одређеном друштвеном сфером. Тако постоји антиелита у култури, политици, привреди, спорту, медицини, правосуђу, итд. Антиелиту чине они чији је посао да конкретну област у којој владају – униште. И што неко више уништава он се све више пење у круговима антиелите. Напоследку, постоји и главна антиелита Србије, а која се састоји од највећих штеточина и ниткова из сваке од тих парцијалних антиелита.

Антиелита Србијом влада већ деценијама. Да би заузела положај у друштву који је заузела она се прво морала обрачунати с елитом. Елита у Србији стварала се споро, тешко и мучно. Тај процес отпочео је још у Карађорђево доба. Развој српске елите био је оптерећен бројним проблемима: вековно ропство под Османлијама, лош геополитички положај, унутрашњи спор око тога да ли је Србији место на западу или на истоку, привредна неразвијеност, непросвећеност. Све у свему, проблеми који су актуелни и дан-данас. Међутим, Србија је тада успела да из различитости створи нови квалитет, а дефинисала је и основе државног и националног програма, које су у принципу следили и обогаћивали сви, било да је реч о конзервативцима, либералима или радикалима. И оно што је најбитније – Србија се тада, упркос свим наведеним проблемима, кретала напред.

Споро и мучно, али Србија је добијала и своју елиту. Али, то постаје проблем кад барабе, лезилебовићи и криминалци желе да управљају државом. Да би успели у свом науму они морају да наглавачке обрну ред ствари и односа. Антиелита, која се служи лажима, преварама, убиствима и гадостима најниже врсте, оптужује елиту да је ова таква, те је прогони из Србије. Део убија. Део се сам изолује. Антиелита даје машин-бравара за главног вођу, потом опасног човека с психијатријском дијагнозом и манијачком амбицијом да сачува комунизам и након пада Берлинског зида, а данас је актуелан ментално и интелектуално инфериорни „председник-манекен”.

По истом принципу антиелита даје „лидере” и у свим другим друштвеним областима. Они који вреде принуђени су да напусте Србију. Или их корумпирају, те исти почињу да служе интересима антиелите. Или и сами одустану. Ако ништа не иде од наведеног, онда их ликвидирају. Јер, циљ антиелите је јасан и прост: уништење. Тотално. Безусловно. Стога је у Србији све обрнуто наглавачке. Изокренута реалност. Ноћна мора на јави. Да би спровела своју мисију до апокалиптичног краја антиелита убеђује грађане да је Србија „лидер”, „фактор мира и стабилности”, „кључни замајац развоја нашег самоуправног друштва”. Флоскуле

се мењају периодично, али им је суштина и циљ исти.

Са вером у Господа, да ће грађани наше миле отаџбине да почисте тај антрополошки шлам који се окотио и запатио, изведу на народни суд целу банду, и после тога комплетно демолирају њихов злочиначки систем.

Грешан, 10. октобра 2020. • 21:47

И веза-линк

<http://www.frontal.ba/novost/54823>

Стоик, 11. октобра 2020. • 14:18

Г-дин Лекић каже и пророкује: „...Наша интелектуална елита и контраелита ушанчене у САНУ и на универзитету закрвљене су више од сто година. Изгледа да их чека заслужено: нов живот у историјском изгнанству. Како бива у оваквим сукобима победу ће однети трећи. Антиелита. Родиће је Заједница уз благослов СПЦ. Чим прогледа, антиелита ће проћи каљење у бујици најстрасније постављених питања данашњице и кренути на дуго путовање кроз будућност. Ко то не види?...”

Па, ево – на пример: ја никако да видим.... Зашто? Да покушам да објасним...: Г-дин Лекић се није ни потрудио да неком заинтересованом аутсајдеру, као што сам ја, који не познаје (а и не мора) његове друге текстове и идеје, дефинише тачно шта је то његова „интелектуална елита”? Из његове наведене прве реченице могло би се, можда, закључити да је та елита САНУ, а контраелита Универзитет... Каква глупост! Па – Универзитет је расадник одабраних цвећки које после пажљиве селекције бивају пресађене у САНУ, да тамо несметано расту и бујају, миомиришу, смрде, слободне од – ваљда универзитетског корова, ако су већ читавих 100 година толико закрвљени... Али, окрени – обрни, корени САНУ- оваца – тих одабраних цвећки, остају на Универзитету, а по Лекићу би се морало закључити да су цвећке из САНУ закрвљене са својим кореновима већ више од сто година? Није онда ни чудо што су им плодови такви шизофрени, какви су... Зашто, због чега, поводом чега, од када, око чега су интелектуална елита и контраелита тако закрвљене? Из текста г-на Лекића, који има све одлике неке салате од речи се ништа логично не може закључити. А онда – на крају, као Deus ex machina ис(ус)качу Лекићеви „Антиелита/Заједница/благослов СПЦ”. Ко су то? Шта је – по њему Антиелита, шта је то Заједница? Једино је јасно шта је то СПЦ, која од Лекића има изричит задатак да им пружи благослов за све оно набројано: „. каљење у бујици најстрасније постављених питања данашњице и кренути на дуго путовање кроз будућност...”. ТАНДАРАБРОЋ!!!

Зар нисте свесни да Антиелита – (прочитајте за дефиницију Дисове „Наше дане”), од вајкада – а поготово од 1945. године (с комунистичким нагласком) суверено влада – од прве (1945. године обновљене) окрвљених канци генерације – Антиелите I (негде до средине 1960-тих година) преко њене дечице, Антиелите II (1960-те до краја 1980-тих) и с данашњом – унуцима, Антиелитом III (од почетка 1990-тих, на даље) суверено владају у свим сферама. Што се СПЦ тиче, за време Антиелите I, она је била сурово тлачена, за време Антиелите II

игнорисана и невољно толерисана, а данас, у епохи Антиелите III је доспела на своје традиционално место: у идеалну симфонију с режимом и зато му и сипа све могуће благослове и ордење... ма, милина једна.

Дакле – Антиелита без, а сада и с благословом СПЦ је већ победник током последњих 75 година – на даље...а докле ће – не знамо... Остаје нејасно шта је г-ну Лекићу та његова мистериозна „Заједница” (дајте дефиницију, молим) и шта она има да тражи у садашњој идеалној симфонији? Ако ишта?

Сток То, 11. октобра 2020.

Ко је Наш и шта је наше данас? Свест, а не интелект који се покварио као пекмез. Самоубиство је за неке самоодбрана. Пређимо у мистерију свога бића. Одовори су ту.

Славољуб Лекић, 12. октобра 2020. • 15:14

Поштовани читаоци,

захваљујем се на освртима. Колико сам разумео највише је недоумица о елити, контраелити и антиелити. Оне се разликију по времену појаве, елита и контраелита су сапутници из прошлог столећа и делују заједно али повремено мењају положај у власти или само однос према њој. Антиелита је против обе и тек ће настати. О томе ће бити речи у посебном чланку у ком ће бити описане њихове везе и потенцијалне историјске путање.

Заједница је Србија савременика.

Свако добро. **Славољуб Лекић**

САНУ И НОВИ ИДЕНТИТЕТ СРПСКЕ ПОЛИТИЧКЕ ЕЛИТЕ

СЛАВОЉУБ ЛЕКИЋ

Нови сѿангард, 29. јануар 2019.

<https://www.standard.rs/2019/01/25/novi-identitet-srpske-intelektualne-elite/>

Српска академија наука и уметности основана је 19. новембра 1841. као Друштво српске словесности и временом је израсла у најутицајнију научну и уметничку установу у Србији. Значај Академије потврђен је законом којим је уређен њен правни положај, избор чланова, делатност, организација, управљање, финансирање. Академици се бирају доживотно и не подлежу смени и реизборима којим су изложени уни-

верзитетски наставници, чланови српског парламента, владе и других представничких тела. Отуда Академија поседује постојаност која академицима олакшава да кристалишу политике неопходне странкама и елитним групама на темељу знања и искуства најшколованијих и најобразованијих чланова друштва. Данас је Академија кровна организација, штаб српске интелигенције у којој трају разговори и борбе мишљења различитих идејних струја. Свака од њих бори се за првенство и тражи начин да истакне свој поглед на свет и идеје, углавном позајмљене из европске науке, философије и уметности, не би ли их уселила у срце Заједнице (Србија савременика) и обезбедила победу и примат у друштву.

НЕПОТПУНА И ПАРАЛЕЛНА ДРЖАВА

Као и раније, и 2018. године развезла се расправа о критеријумима за пријем нових чланова САНУ. Али по страни су остали дубински процеси у интелектуалним круговима који се сустичу у Академији. Први пут од оснивања, САНУ је заузела становиште о држави и њеној будућности, народу и територији, насупротив Светом Сави, кнезу Лазару, Обилићу, Карађорђу, истакнутим српским војводама и генералима, највећим уметницима и научницима и већини грађана земље који следе српске великане.

Овај заокрет разумљив је тек пошто се сагледа расцеп српске државе започет успостављањем Југославије и наметањем комунизма (1945) када је сасечен покушај утемељења новог српског племства започет у 19. столећу. Дуги процес довео је крајем 20. столећа до успостављања два супротстављена субјекта у Србији: непотпуне државе (*лишене суверенитетa*) и паралелне државе (*седиментна идеологија Револуције*) [1].

Прву оличавају председници, премијери и остали представници законодавне, извршне и управне власти Србије – на пример, С. Милошевић, Б. Тадић и А. Вучић, премијери А. Брнабић, В. Коштуница, З. Ђинђић, министри, посланици... Споља, недовршена држава изгледа као здање без столарије и намештаја. Паралелна држава чувар је идеологије Револуције и власник југословенског ентеријера. Њени истакнути појединци су Латинка Перовић, Борка Павићевић, Миљенко Дерета, Весна Пешић, Соња Лихт, Војин Димитријевић и др.

За савремена збивања у интелектуалној заједници посебно је важан начин настанка и развој паралелне државе. На самом почетку, комунистичка власт борила се против тзв. реакције – Срба монар-

хиста, четника, недићеваца, љотићеваца или православних грађана противника Револуције, тј. бавила се преваспитањем Заједнице. Но, тај је васпитач (*део државној апарати*) временом постао засебна снага, држава у држави (*иј. паралелна држава*).

Данас паралелна држава Заједници намеће културу заборављања и свеопшту нивелацију. Једини њен циљ је да прибави ма колику геополитичку ренту од Империје, која после Јосипа Броза нема установљене обавезе према југословенским елитама и њиховим наследницима [2]. Све до почетка 21. столећа паралелна држава била је мрежна, хоризонтална структура, а последњих двадесетак година, захваљујући престојавању српске интелектуалне елите, добила је свој генералштаб у САНУ. Истина је да војску и полицију паралелна држава још увек нема, али ће је позајмити (преузети) од непотпуне државе.

ИЗА КУЛИСА НАУЧНЕ БИРОКРАТИЈЕ

Академска јавност и кандидати 2018. су нашироко расправљали о значају различитих квантитативних показатеља за процену подобности и достигнућа будућих академика (на пример, Хиршовог индекса, броја и обима радова и слично). Протекла расправа показала је да је **болоњски процес прожео Академију**. Она се, као и универзитет, бирократизовала, мада су у њеном називу наука (*scientia*) и уметност (*ars*). Бирократизација школа и самог преноса знања у последњих неколико деценија довела је до снижавања образовног нивоа становништва. Масовна додела доктората у Србији само је један од бројних знакова стихије која руши старо школство и припрема терен за нове школе и односе у друштву. Посредно те неприлике потврђују и сами академици увиђајући да данашње генерације живе у суженој временској ниши која им не дозвољава да прочитају *Илијаду* или да погледају цео филм **Тарковског**, и упозоравају да човек који није дошао у додир с ренесансом с дванаест година и није се сусрео с **Достојевским** у средњој школи има трајне последице [3].

Академија је пропустила прилику да заједно с Универзитетом у Београду (најстарији у овом делу света) да суд о учинку болоњске реформе школства и предложи његов опоравак. Пошла је лакшим путем. Уместо да у први план стави љубав, достојанство, радозналост, трагалаштво, лепоту, скромност и узвишеност, она се отиснула у пребројавање радова и цитата и уздизање статистике као коначног арби-

тра у свету науке и уметности [4]. И у академским круговима индекси цитираности (као и на берзи) неретко прикривају човека, згаслу страст за знањем, скрибоманију и одсуство лепоте мишљења.

Кандидати који 2018. нису успели да постану академици позивали су Академију да поштује критеријуме за избор (*сцијенѿомеѿрију*) не увиђајући да се чланство у Академији не стиче као професорско или директорско место јавним конкурсом. Образац понашања у установама попут Академије подразумева, поред мноштва других, лојаност као важну особину кандидата. Академија ужива слободу пријема чланова, уређења унутрашњег устројства и слободу тумачења владајућих идеја. Ако кандидати за Академију отворено оспоравају њен углед, имају слабије изгледе за избор. Тако је одувек. Не чуди што је историја Академије пуна изневерених нада. Присетимо се двојице српских књижевника, **Милоша Црњанског** (1893–1977) и нашег савременика и песника **Добрице Ерића** (1936–2019). Упркос дOMETИМА, ниједан од њих није ушао у Академију, али јесу њихови савременици, хроничари и тумачи Револуције.

Вреди подсетити, од краја Другог светског рата до краја 20. столећа академици су се окупљали у неколико великих група: 1. комунисти, 2. слободни зидари, 3. националисти и 4) представници посебних интересних група (лобија), који су сарађивали међусобно и с осталим таборима према наклоности. Ова подела симболично је превазиђена пријемом у САНУ поклоника **Сороша** 2018, када су за њих гласали сви академици, укључујући и тзв. тврде националисте [5]. Да иронија буде већа, двојица академика, **Часлав Оцић** и **Данило Баста**, који јавно иступају као представници националне струје у Академији, морали су да објашњавају да нису подржали **Сорошеве** кандидате, будући искључени из процеса одлучивања [6].

Успостављање постојеће организације САНУ (одељења) не може се посматрати мимо процеса обликовања интелектуалне елите и идентитетских промена које је спровела Револуција.

РАЗДВАЈАЊЕ НАУЧНИКА

Последњих деценија била је све уочљивија подела између академика из области природних и техничких наука, с једне стране, и хуманистичких и друштвених наука, с друге. Подвајање академика наглашено је и самим законом о САНУ којим се уређује тзв. равно-

тежа у саставу чланства (чл. 11) [7]. Наиме, приметно расте утицај чланова из редова лекара, инжењера, биолога, хемичара, физичара, математичара, а слаби утицај (и број) академика из реда хуманистичких наука и уметности. И само устројство и редослед осам одељења (како су наведена у статуту Академије) посредно сведоче о поимању српске културе [8]. Академију чине одељења за: I математику, физику и геонауке (26 чланова), II хемијске и биолошке науке (24 члана), III техничке науке (17 чланова), IV медицинске науке (28 чланова), V језик и књижевност (20 чланова), VI друштвене науке (8 чланова), VII историјске науке (17 чланова), VIII ликовне и музичке уметности (15 чланова). Данас број академика (редовних, дописних и ван радног састава) из прва четири одељења (95) превазилази остала четири (60) [9].

Раскорак између утицаја и угледа академика из различитих научних поља последица је сплета бурних догађаја и историјског развоја Академије. Најпре, тумачења геополитичких процеса и политичке прогнозе бројних стручњака из области економије, политикологије, права, социологије, историографије, политичке философије у последњих неколико деценија, била су у супротности са стварношћу Балкана. Заиста, каква политиколошка или економска истраживања могу да се изводе у земљи која је у колонијалном односу с научном метрополном, лишена предмета истраживања и оригиналних друштвених подухвата (експеримената)?

Осим тога, и историјски процеси непосредно су утицали на углед истакнутих чланова академске заједнице. Наиме, успон СФРЈ, раст њене војне индустрије, школске мреже и замах потрошачког друштва довели су до брзог раста броја инжењера, ветеринара, лекара, професора и других стручњака. Осим усмерености на уски опсег материјалне стварности, ови (махом неупућени) *сйручњааци*, неретко су износили неистине и произвољна тумачења о српској прошлости, тенденциозне прогнозе будућности и високопарно су, с позиција сцијентистичких, технократских и прогресистичких мудровали о глобалној политици. Тако су технички стручњаци напредовали на социјалној лествици не ризикујући сукоб с Револуцијом. Заузврат, удобност су платили неизбежним пацифизмом и интелектуалном мимикријом. Њихова посебна знања потребна друштву и одсуство сакралног хоризонта (изузев рудимената идеологије Револуције у несвесним садржајима) улили су бројним представницима техничке интелигенције

самоувереност и осећај супериорности над друштвоњацима, вољним и невољним тумачима идеологије комунизма.

Настали односи олакшали су Револуцији да у интелектуалну елиту уврсти значајан број *стиручњака* чије истраживачко поље обухвата свет материјалног, упућених на достигнућа егзактних наука, а не културе и духовности. Уз то, згасло је интересовање за есхатолошка и идентитетска питања која је Револуција обесмислила нарцисоидном идеологијом. У таквој интелектуалној и духовној клими, већина ученика се при избору између медицине и етнологије радије опредељивала за изучавање телесног (од чега се живи), него заборављених обичаја, неретко идеолошки жигосаних. У јавном простору лингвисти су вазда били у сенци неприхваћених песника. Историчари књижевности одступали су пред историчарима Југославије, пошто је афективни живот увек ишчезавао пред вревом чаробних узлета Револуције. Психолози (*ио мојућсѝву фројдисѝи*) тумачењем сенки душе и несвесног били су поштованији од антрополога и андрагога. Напокон, историчари уметности су у јавном животу предњачили над теолозима, јер свака базилика мањи је изазов Револуцији од пламена свеће и мириса тамјана. И направљен је данашњи *ѝаксис* истраживача у коме су предњачили проучаваоци митохондрија, стратешког менаџмента, радничког покрета, армираног бетона, хирургије срца, стерола и фенола, уљаних шкриљаца и, наравно, кључа новије историје – VIII офанзиве.

САНУ ИЛИ АНУ?

Лагано и спонтано, успостављен је садашњи састав Академије, а потом су искрсла гласна размишљања да САНУ постане Академија наука и уметности (АНУ). С терена надметања струка и наука, те чврсте вере да је техника вредносно неутрална, готово неосетно, академска заједница је склизнула у разговор о питању идентитета балканских маса. Овај развој догађаја у самој Академији, којом осам деценија кормани елита Револуције, изненадио је неупућене и лаковерне.

Подвајање наука и научника није посебност балканских простора. Међутим, све велике државе, за разлику од Србије, имају столећима развијан школски и социјални систем заснован на суровој тријажи елите (устаљена стратификација, контролисана вертикална покретљивост). Данас, на невољу Заједнице, изнад САНУ и универзитетске

интелигенције не стоји организована, постојана владајућа класа, већ случајни људи, без озбиљних увида у прошло и планова за будућност, што је задатак племства. Српско племство уништено је два пута: прво на Косову (1389) и османском окупацијом, а потом су у 20. столећу истребљени најугледнији представници грађанске класе потекли од устаничких вођа и политичких првака из 19. столећа.

Свештенство и монаштво некако је преживело, али је искључено из друштва секуларизацијом (Револуција: Бога нема!). Чак су и српски комунисти (краткотрајно атеистичко племство) доживели слом после 1987. јер су се утопили у парламентарне странке и невладин сектор, где су морали да приме нову веру – капитализам неолибералног смера. Две промене вере за пола столећа, прво прелазак са хришћанства на комунизам-атеизам, потом на капитализам против кога су се раније борили, учинили су ове људе **конвертитима** без икакве духовне снаге која се стиче непрекидном борбом и чувањем чојства, угледа и достојанства. А како је неолиберални капитализам поражен (**Трампов покрет**), савремени тумачи Револуције претворили су се у аветиње. Завет Револуције заменили су службовањем финансијској интернационали, сагласни с њом само у једном – решавању српског питања. У овој ствари још увек се држе одлука Дрезденског конгреса КП Југославије и тако одржавају танану идеолошку везу са својим родитељем.

ЈЕЗИЧКА ПОДВОЈЕНОСТ

Подвојеност научника посебно се испољава на пољу језика. Свеprisутна незаинтересованост научне елите за српски језик посебно се види у домаћим стручним и научним часописима у којима чланке објављују професори универзитета, истраживачи и сами академици. Тим часописима све више превладава енглески језик; они су цењенији што су енглескији. Сматра се да је успостављена двојезичност (српски/енглески) неопходна, јер је једини излаз и начин превазилажења културног и научног јаза између домаће и светске науке. Употреба два писма (ћирилица и латиница), јединствена у свету, умножава неповољне последице двојезичности, јер продубљује раскол и промене идентитета народа. Потискивање ћирилице понекад се образлаже дактилографским разлозима – отежаним писањем стручних термина латинског, енглеског, француског... порекла. Ретко се помишља да би

већи успех српски научници постигли ако би се радовима на енглеском језику обраћали англоамеричким часописима и јавности а у домаћим неговали српски језик и стручну терминологију која убрзано закржљава захваљујући запуштању домаћих научних часописа.

Куда води језичка диглосија јасно се види у нашој емиграцији која у другој генерацији једва да говори српски језик. Неоколонијална елита убеђена је да су енглески, немачки, француски, кинески и језици других велесила примерени и довољни, како за задовољење њених класних потреба и лакше културне асимилације с метрополлом, тако и за афективни живот и обичаје народа коме припада. А поменути страни језици нису блиски ни с **Тацитом**, ни са **Хомером**, а камоли с **Карађорђем** и **Његошем**. Диглосија је само белег једне драме. Да није тако, у Београду би се у основним и средњим школама учио монголски, коптски, берберски, персијски, пошто старогрчки, латински и хебрејски скоро и немају место у нашем секуларном образовању.

Културу заборава и промене свести дочарава писмо српских академика написано на енглеском језику, упућено Французу **Жану Дитур**у (1997), којим га САНУ обавештава да је изабран за њеног иностраног члана. **Дитур** огорчено отписује и примећује да је оно написано „језиком трговаца и рекламних агената” и пита се зашто Србија не одбија језичку колонизацију САД [10]. Понекад и горе стање афричких или азијских народа (европских колонија) не умањује српску језичку драму и духовни пад. Кренувши од српског језика у 19. столећу, стигли смо до црногорског, босанског, бошњачког и наравно хрватског језика. Нема сумње, рат за језик још увек није завршен, мада је за елиту српске интелигенције он одавно изгубљен.

ЗАВРШНИЦА ПРЕУМЉЕЊА

Став председника Академије **В. Костића** о будућности Косова (Србије) одавно је тачка окупљања различитих струја револуционарне интелигенције. Председник САНУ већ је 2015. године јасно ставио до знања да би ваљало напустити Косово јер оно „ни *de facto* ни *de jure* није у рукама Србије” [11]. Он мисли да Србија треба да напусти Косово а да је једина мудрост на који начин „са елементима достојанства” то учинити [12]. Недавно је овај став (2017) утврдио сопштењем да Академија неће бити ничији тројански коњ нити тумач дневне политике, тј. **немушто је одбио да разговара о српском**

становишту [13]. Председник САНУ који заступа домаћу културну елиту радије ће у тишини размотрити начине да ћутке испуни ултиматум немачких парламентарца упућен Србији 2013. него да брани српско становиште [14]. Поред тога, **В. Костић** се шегачи са српским русофилима тврдњом да је савез с Русијом „вештачка алтернатива” и лаконски пита да ли је „неко консултовао Русију да ли уопште жели Србију?” [15].

Против јавног позива председника САНУ на капитулацију 2015. помало несмотрено се побунио тадашњи председник Србије **Т. Николић**. Изјавио је да је Костићево мишљење супротно интересима Србије и затражио његову смену [16]. Али председник САНУ је објаснио јавности да њега не може да смени шеф државе или председник владе јер га они нису ни поставили [17]. Тиме је јасно стављено до знања председнику **Т. Николићу**, али и јавности, да је у Србији једино председник Академије суверен (одлучује о изузетку). Доказ да званична власт има ограничену моћ потврдио је изостанак јавне подршке **Т. Николићу** у спору с Академијом, али и његов брз одлазак с јавне сцене.

Насупрот непотпуној држави, паралелна држава показује своју моћ и утицај – најистакнутији представници револуционарне интелигенције јавно су подржали право председника САНУ да изрази свој став о Косову против Заједнице [18]. Отуда, **В. Костић**, ујединитељ револуционарне интелигенције, одбија да приступи позицијама националиста, носиоцима идеја 19. столећа. Он гаји идеолошко чистунство и осећа моралну надмоћ над националистима, те стаје на чело нове већине која је у српској култури до јуче била споредни ток. Светосавским Србима, непријемчивим за национализам, никада се није ни бавио нити их сматра достојним разговора.

Назначене процесе у интелектуалној елити живописно потврђује развојни пут књижевника и академика САНУ **Добрице Ћосића** (1921–2014). Од када је спознао животворност Револуције, он је очајнички, до последњег дана, тражио начин да се „отарасимо” Косова. **Д. Ћосић** (књижевник, „отац нације”) дао је **В. Костићу** (лекару, неурологу) чврсту основу за визију Србије без Косова. И тако, од професора Београдског универзитета који су пре једног столећа свечано предали рапорт аустроугарским окупаторима Београда и Србије, стигли смо до драмског писца **Душана Ковачевића** (члан САНУ и Крунског савета) који објашњава Заједници да јој Косово везује руке [19]. Логос српског бића (*Косово*), који је Заједницу у најтежим вре-

менима враћао животу и слободи, револуционарна елита доживљава као препреку, сметњу, једнако као и албански побуњеници из Старе Србије. Зато отуђена елита и чини све да га избрише из сећања Срба. Да су Срби из времена **Карађорђа** и **војводе Вука** били као данашњи чланови САНУ, још увек бисмо били под Турцима.

САНУ У 21. СТОЛЕЊУ

Човечанство је савладало технику у претходна два столећа (пет технолошких таласа), али не и све чешће постављана питања: *ко смо и куда идемо?* Шести талас технолошких иновација (нанотехнологије, роботизација, вештачка интелигенција, социохуманитарне и когнитивне науке) поново ће оживети расправе о човековој души и идентитету [20]. Чини се да је време да одлучимо *да ли нам је иошредна Академија која свейским унаиуређује срјско или Академија која срјско ионишишава и нејира свейским.*

Прави је тренутак да се размотри премештање бар 80 одсто академика из прва четири одељења САНУ (инжењери, лекари, хемичари, физичари, биолози) у одговарајуће струковне академије (удружења). Тако би се пажња Академије окренула будућности и прворазредним питањима која ће се расправљати у наредним деценијама, а не заради бирократских услова за пријем у Академију. Сходно снази домаће науке и задацима које ће решавати, у САНУ би ушли зналци српског језика, књижевности, слависти (бар 25 одсто чланства), теолози, етнологзи, антрополози (20%), композитори, сликари, драмски и филмски уметници (20%), потом филозофи, психолози, социолози, историчари (15%), и напoкoн, природњаци и технички стручњаци (не више од 10%). Уз то, скромна достигнућа домаће науке у последњих четврт столећа намећу потребу да се у Академију примају личности великог угледа и досега, познате по продорима у различитим областима стваралаштва, које немају формални положај на универзитету или у научним институтима. Овај мањи број чланова (рецимо до 10%) значајно би утицао на углед Академије. Тако би у САНУ могле да уђу несвакидашње личности племенитог држања, без доктората или универзитетске каријере...

Обновљена и поново организована према потребама народа из кога црпи надахнуће и снагу, САНУ би могла да постане установа културне елите Србије, друштво учених и угледних људи. Полет би

јој дало и усвајање предлога др Миодрага Стојковића (кандидат за Академију 2018) да академици не примају плату већ да јој помажу плаћањем чланарине [21]. На овај предлог се надовезују размишљања о новом закону о Академији којим би се уредиле материјалне и друге повластице академика и Академије. Наравно, после лустрације.

ЗАЛУТАЛИ МЕТАК ИСТОРИЈЕ

Јуриш на небо и против њега, у који се упустила југословенска Револуција, прерастао је у обрачун српске револуционарне елите са Заједницом, док Европом одјекује питање побуњених маса: да ли сте с елитом или сте с народом? Пред сукоб на Балкану (најважнији после Блиског истока), у Академији се приводи крају процес фузије свих фракција српске револуционарне интелигенције наслоњене на утицајне српске (црногорске) политичке кругове. О томе посредно сведочи тврдња члана владе републике Србије да уједињење Србије и Црне Горе очекују екстремни кругови у Србији [22]. Слично стање политичке узнемирености и самоуверености у српским и црногорским врховима последњи пут смо гледали између 1980. и 1987.

Након девет столећа постојања Рашко-призренске епархије, српска паралелна држава тражи начин како да Албанији, старој једно столеће, преда Косово, централну тачку српског Логоса. Баш у време док руска војска у широком луку опкољава југ Европе (јужно крило НАТО-а), припрема преуређење остатка Блиског истока, ставља под контролу Пут свиле и уз помоћ 20 нуклеарних ледоломаца обезбеђује северноморски пут. Кремљ се обазриво усредсређује на појас земаља између Црног мора, Јадрана и Балтика. Чак и Римски клуб, збориште најутицајнијих хобиста из читавог света, разматра будућност и опрезно размишља о променама пред којим стојимо [23].

Заједницу чека главна битка – сукоб са сивим кардиналима атлантистичке елите у Србији. Мораће да искористи последње атоме снаге и поузда се у чудо иза кога стоји Божја сила и чврста вера. Само постојање Пећке патријаршије, Дечана, Грачанице, Студенице, Жиче... столећима од погибије кнеза Лазара и нестанка српске државе, сведочи велико чудо.

Пошто залутали метак увек проналази мету, остаје да видимо где ће стићи кривудаваом путањом 20. и 21. столећа.

УПУТНИЦЕ

- [1] О генези паралелне државе видети у: Лекић, С. 2012. *Велика криза Револуције*. Српски лист: <http://www.srpskolist.net/gledista/velika-kriza-revolucije>
- [2] Лекић, С. 2013. *Геополитички паразитизам југословенске револуције*. Извор: <http://dobojski.info/drustvo-i-politika/politika/item/951-slavoljub-lekic-geopoliticki-parazitizam-jugoslovenske-revolucije>
- [3] Aleksandar Kostić: Ovakav sistem obrazovanja ne može da stvori autentičnu elitu. Intervju listu *Nedeljnik*, 8. april 2018. Извор: <http://www.nedeljnik.rs/nedeljnik/portalnews/akademik-aleksandar-kostic-ovakav-sistem-obrazovanja-ne-moze-da-stvori-autenticnu-elitu>. Академик А. Костић (психолог) презимењак је садашњег председника Академије и његов близак сарадник, његова десна рука и сенка.
- [4] Миленковић М. 2009. О бројању и мерењу (других) гуди (за новац). *Епидемиолошко-антрополошке свеске* 13, 2 стр. 27-42.
- [5] Поп-Лазих, Ј. „Националистички” у САНУ. *Полијтика*. 8. новембар 2018. Извор: <https://srbin.info/2018/11/08/uz-pomoc-nacionalista-sorosevci-preuzimaju-srpsku-akademiju-nauke-i-umetnosti/?lang=lat>
- [6] Баста, Д. и Оцић, Ч. 2018. Избори у САНУ и последице. *Полијтика*, 10. новембар 2018. стр. 18.
- [7] Закон о САНУ. Извор: http://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2015/08/zakon_o_sanu-cir.pdf
- [8] Чланом 38. Статута САНУ установљено је осам одељења. Извор: <http://www.vi.sanu.ac.rs/Novosti/2017StatutSANU.pdf>
- [9] Према списку редовних и дописних чланова и чланова ван радног састава објављеном на сајту САНУ. Извор: <https://www.sanu.ac.rs/o-akademiji/clanstvo/clanovi-sanu/>
- [10] Жан Дитур је упутио следећи одговор САНУ: „Господо, захваљујем Вам се на вашем писму од 1. новембра о. г. Ја га нисам читао јер је написано на енглеском или америчком језику. Као генерал Де Гол, који је био мој ментор у домену политике, и ја одбијам да разумем тај хегемонистички језик чија општа употреба може да учини да европске нације изгубе своју душу. Морам да Вам признам да се чудим да Србија, која је имала довољно разлога да се пожали на САД ових последњих година, није себи наметнула обавезу да одбије њихову језичку колонизацију. Колико год бих био срећан да сам примио од Вас писмо написано на Вашем лепом српском језику, толико сам био разочаран што сте ми се обратили на језику трговаца и рекламних агената. Са свим мојим жаљењем, ја Вас, Господо, поздрављам.” Жан Дитур је умро 2011. године. Годину дана касније, председник Републике Т. Николић посмртно га је одликовао Сретењским орденом. Извор: <https://m.facebook.com/>

- SerbianAlphabet/posts/1109299219102519
- [11] В. Костић: Како са елементима достојанства напустити Косово? Tanjug/N1, 18. октобар 2015. Извор: <http://rs.n1info.com/a101310/Vesti/Kostic-Kako-sa-elementima-dostojanstva-napustiti-Kosovo.html>
- [12] V. Kostić: Kako sa elementima dostojanstva napustiti Kosovo? Tanjug/N1, 18. oktobar 2015. Izvor: <http://rs.n1info.com/a101310/Vesti/Kostic-Kako-sa-elementima-dostojanstva-napustiti-Kosovo.html>
- [13] Beseda predsednika SANU Vladimira Kostića: „Akademija nije politička partija i nećemo biti ničiji Trojanski konj”. *Blic*, 20. новембар 2017. Извор: <https://www.blic.rs/vesti/drustvo/beseda-predsednika-sanu-akademija-nije-politicka-partija-i-necemo-biti-niciji/4pjz9j3>
- [14] Уцене и ултиматум Србији и за 21. век. Љ. Бегенишић, *Новосџи*. 30. 3. 2013. Извор: <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/politika/aktuelno.289.html:426984-Ucene-i-ultimatum-Srbiji-i-za-21-vek>
- [15] V. Kostić: Kako sa elementima dostojanstva napustiti Kosovo? N1, Tanjug, 18.10.15. Izvor: <http://rs.n1info.com/a101310/Vesti/Kostic-Kako-sa-elementima-dostojanstva-napustiti-Kosovo.html>
- [16] T. Nikolić: Kostićevo mišljenje suprotno interesima Srbije, Beta/N1, 18. oktobar 2015. Izvor: <http://rs.n1info.com/a101400/Vesti/Nikolic-Kosticevo-misljenje-suprotno-interesima-Srbije.html>
- [17] Bura oko Kosova. Predsednik SANU za *Blic*: Nikolić me nije postavio, pa neće ni da me smenjuje. *Blic*, 20. октобар 2018, Извор: <https://www.blic.rs/vesti/politika/bura-oko-kosova-predsednik-sanu-za-blic-nikolic-me-nije-postavio-pa-neze-ni-da-me/bknr2bf>
- [18] Председника Академије В. Костића подржали су: Беба Капичић, Драган Капичић, Жарко Јокановић, Видосав Стевановић, Соња Лихт, Славиша Лекић, Слободан Гавриловић, Александар Молнар, Илија Вујачић, Дубравка Стојановић и др. Цео списак интелектуалних првака (345) који су подржали В. Костића видети овде: <http://www.policycenter.info/pismo-podrske-pravu-na-javni-stav-akademika-vladimira-kostica/>
- [19] Унутрашњи дијалог о Косову: Душан Ковачевић први у серијалу говори о НАТО, маневарском простору Србије и суседима. Душан Ковачевић, *Телеграф*, 7. 8. 2018. Извор: <https://www.telegraf.rs/vesti/politika/2981495-unutrasnji-dijalog-o-kosovu-dusan-kovacevic-prvi-u-serijalu-govori-o-nato-manevarskom-prostoru-srbije-i-susedima>
- [20] Интервју митрополита Мезогеје и Лавреотике г. Николаја Хаџиниколаја, 11. фебруар 2016. Извор: <https://www.youtube.com/watch?v=7V4yogXRHrU>
- [21] Видети конференцију за штампу М. Брдара, М. Стојковића и М. Николића одржану 18. 10. 2018. у Београду. Извор: https://www.youtube.com/watch?v=ZmGjSj_RF8s (35` 50,, - 36` 15,,).

- [22] Видети изјаву министра у влади РС Расима Љајића од 28. октобра 2018. у којој исказује став о односима Србије и Црне Горе, али и саветује Патријарха СПЦ. Извор: <https://www.cdm.me/politika/ljajic-ideja-o-ozivljavanju-zajednicke-drzave-je-iluzija/>
- [23] von Weizsäcker, E. U., Wijkman, A. 2018: Come On! Capitalism, Short-termism, Population and the Destruction of the Planet.

СРАМОТА ВРЛИНЕ: ПОХВАЛА СРБИМА

ЖАН ДИТУР

Када се нешто неодређено појави у речнику, то значи да морал капитулира, или бар да се та неодређена ствар толико распространила да се не можемо правити да је не знамо. Она постоји исто тако као и осећања, закони, срећа, метеорологија; део је света људи, улази у обичаје, с њом се мање-више слажемо. Тако је рођена реч „дезинформација”. Речник потврђује њену појаву 1954. године и за њу даје следећу дефиницију: „Коришћење техника информисања, нарочито масовног информисања, у циљу обмане, скривања или извртања чињеница.” Глагол „дезинформисати” је још експлицитнији. Појавио се 1959. године и значи, према истом речнику: „Информисати тако да се сакрију или да се фалсификују неке чињенице.”

Да би дезинформација била ефикасна, важно је да се њен монопол никако не препусти приватним иницијативама, односно новинарима, интелектуалцима, писцима, несталним особама код којих увек постоји ризик да им се јави немирна савест, недостатак храбрости, па макар да је то само хир, и да увиде, упркос предрасудама, да су извргнути руглу. Постоји ту, како се то данашњим језиком каже, „људски фактор” против кога се баш и не може заштитити. Тада се дезинформацији даје званични изглед тако што се оснива међународни суд који се смешта у један мали, уљудан и помало досадан град северне Европе. Наиме, не може се замислити да преки суд оваквог типа заседа у местима с топлим климом, у Ређо ди Калабрији, у Делфима, Монте Карлу, Памплони. Данас, морал долази из хладних крајева. Ништа не

вреди као магле севера, фламански канали, влага и ветрењаче Холандије, да би изгледало озбиљно.

Међународни трибунал додељује Нобелове награде за ратне злочине, Нобелове награде за злочине против човечности, Нобелове награде за геноциде, појединцима или колективитетима чија је основна грешка што се не допадају моћницима који владају светом и које ови желе да униште, али уз часне изговоре. Реално опрезна врлина не сме себи да дозволи да нестане кроз ове процесе који се у суштини много не разликују од Московских процеса, који су били копија Париских процеса из 1793. године.

Најпоучнији пример ових процеса је процес који се води против босанских Срба као да су они једини кривци у грађанском рату у Југославији, док су они баш ти који су највише пропали, они су народ који је упознао највише трагедија у својој даљој и ближој историји, и чије јунаштво, осећај части, једва да изгледају овоземаљски. Зашто су одабрани Срби, зашто су им натоварени сви греси, зашто су оптужени за најнеопростивије ужасе, иако су они мање тога урадили него други и, ако им се догодило да буду мало жешћи, то је пре било због потребе за очувањем или легитимне одбране него из перверзности. Али, приметио сам, да има људи којима се приписује у злочин што неће да умру. То је случај и са Србима: Турци су их набијали на колац покушавајући неколико векова да их преобрате Мухамеду и у томе нису успели, Аустроугарско царство их је стерилизовало, усташе масакрирале, били су јефтино продати комунизму на конференцији у Јалти, обезглављени од стране хрватског диктатора Тита, а они су још увек ту, опстајући у свом бићу, настављајући да одржавају у животу ту неопипљиву и бескрајно драгоцену ствар каква је национална душа. Филозофи, интелектуалци, професионални хуманитарци, владе, Уједињене нације, суд у Хагу, сви притискају Србе, убијају их или клеветају. Зашто се правда не би осетила обавезном да се придружи њиховом табору? Зашто врлина, па макар била и потпуно слепа, не би била као магнетом привучена њима који су сами против Света и који су, самим тим, нужно у праву против целог света?

Питамо, зашто су одабрани за жртвеног јарца? Због неких од оних тајних разлога за којима врлина, ако је опрезна и проницљива, мора да трага све док их, ако не идентификује, оно бар наслути. Најочитији од ових разлога је тај што Срби нису по бонтону, односно нису у складу с политичком модом ове године. Они имају три мане. Прва

је што се налазе у, ситуацији сељака који бране своју земљу. То баш нимало није отмено у очима светског мњења које захтева да се људи боре за идеје а не за парче повртњака или за неку стару порушену капелу. Њихова друга мана је што су хришћани, што изазива одвратност, према западњачком мишљењу, које се врло добро прилагођава будизму, исламу, па чак и анимистичким празноверјима и које би се, у име права човека, ничице бацило пред амајлијама вештица, а нема нимало милости за оне који се позивају на Христов крст. Трећа мана Срба, и вероватно она која се најтеже може опростити, мада никада није била помињана, јесте блиско пријатељство које су они увек осећали према Француској, и које им је Француска, доскора, узвраћала. С нама, Срби су добили рат из 1914. године, тај рат о коме се више не говори, чији се трагови грозничаво бришу, или се искривљују како би спорна слава за рађање модерног света у потпуности припала екуменском пуританизму.

Срби су били наши другови, наша браћа по оружју. Због тога, требало би да нам буду свети. После четрдесет година робовања, њихов први гест био је да се окрену к нама, да обнове старо савезништво. Требало је да нас врлина наведе да прихватимо њихов повод чак и ако није био бољи од повода других зараћених страна, да се слепо ставимо на њихову страну, не слушајући оптужбе које им се упућују.

Они који су се наметнули као судије Србији били су далековидији; њима није промакло да су, осуђујући овај народ, ову нацију која је покушавала да преживи и то је радила како је могла, индиректно наносили ударце Француској; надали су се да код нас неће наићи на довољно врлине да бисмо се солидарисали с нашим старим друговима и њихова рачуница је нажалост била тачна. Овде увек постоји неки утицај из иностранства или, ако тако више волите, опредељење за одрицањем, које је понекад најјаче, и, када је то случај, одвлачи нас у деловања или понашања због којих касније жажалимо пошто се врлина врати у наша срца.

Сенилни Запад, према ономе на шта нам личи, у овом моменту утонуо је у атмосферу жеље за осветом, непријатељства, можда мржње, против Француске. Све у свему, требало би овим да будемо прилично задовољни, јер је то доказ да нисмо постали ни тако мала ни тако безначајна земља, у шта би национални песимизам хтео да се увери. Мрзе се само нације или људи који имају душу или карактер. И антипатија се претвара у бес када се констатује да се карактер, без

обзира на напор који се улаже, на опомену која му се упућује, не мења, да задржава своја неподношљива својства и да је душа закопана тако далеко у бићу, да је немогуће одатле је ишчупати.

Основа врлине је дух контрадикторности. То је тачно у свим епохама, али можда још више у овој, у којој ми живимо, него у другима. Једна од данашњих максима или девиза, која нам долази, као што смо на то навикли, с оне стране Океана, тако је ужасна, да се усуђујемо да је сервирамо још само уз ироничан осмех: она изражава жељу да људи данашњице буду „политички коректни”, односно да сматрају добротинитељском, непобитном, и боље рећи обавезном, извесну политичку филозофију која, споља, изгледа као плод морала, толеранције, хуманитаризма, напредности, једнакости, демократског духа, док је у стварности само најауторитарнији израз интернационалног конформизма, који, изговарајући се идеализмом, може да се ода прекомерном прагматизму, који, ако му се укаже прилика, не узмиче ни пред злочиним.

Филозоф Ален (Alain) каже у више не знам ком од својих *Повода*: „Оно што се само по себи разуме, то је лоше.” Ова изрека је најтачнија баш када је реч о врлини. Она, као и добро, не долази сама од себе. Реалност света је скривена иза свих врста лажи и лицемерја. Задатак врлине је да прође кроз ту завесу као пешак који путује кроз пустињу испуњен фатаморганатама или као витез луталица чији је задатак да убије неколико змајева да би ослободио заробљену принцезу. Фатаморгане су тако уверљиве и треба се издићи изнад тога да бисмо приметили да град који смо веровали да видимо или да река која је светлукала на сунцу нису ништа друго до мала испарења. Исто такође и са змајевима. Из даљине, витезу се показују кроз шармантне црте Бјондете из *Заљубљеној ђавола*, али када им се приближи, када је готово тело уз тело, констатује, не без ужаса, да је реч о чудовиштима која бљују ватру, која су покривена крљуштима, наоружана канцама и зубима, и да нема ниједне шансе од хиљаду да их победи.

То се исто догађа и с врлином. Она захтева највећу храброст коју један човек може да испољи: храброст да буде у нескладу с духом свог времена. И како се представља дволичном, како нам лажно препушта избор између тако угодног мишљења већине и строгих захтева нашег срца, врлина се тешко може сачувати. Тешко и опасно: свет, супротно ономе што се мисли, није испуњен вуковима већ овцама, које су много опасније животиње. Када се овце не бацају у море, организују

се међународни трибунали и вешају будале које имају смелости да не урлају с њима. Јер овце урлају. Бар у 20. веку.

Жан Дитур (Jean Dutourd), француски академик и писац, инострани члан Српске академије наука и уметности (изабран 27. октобра 1997). Рођен (1920) и умро (2011) у Паризу. Члан Покрета отпора, деголист.

5. децембра 1996, за време јодиише седнице Француске Академије, Жан Дитур је јрочииао јовор („Срамотиа врлине”) чији је завршни гео објављен у лисииу Ле Фиаро од 17. децембра истие јодине јод насловом „Похвала Србима”.

Реч дана

Господо,
захваљујем Вам се на Вашем писму од 1. новембра о.г. Ја га нисам читао јер је написано на енглеском или америчком језику. Као генерал Дегол, који је био мој ментор у домену политике, и ја одбијам да разумем тај хегемонистички језик чија општа употреба може да учини да европске нације изгубе своју душу.

Морам да Вам признам да се чудим да Србија, која је имања довољно разлога да се пожали на САД ових последњеј диина, није себи наметнула обавезу да одбије њихову језичку колонизацију.

Колико год бих био срећан да сам примио од Вас писмо написано на Вашем лепом српском језику, толико сам био разочаран што сте ми се обратили на језику трговаца и рекламних агената.

Са свим мојим жаљењем, ја Вас, Господо, поздрављам.

Одговор Жана Дитура, члана Француске Академије на писмо Српске академије наука која га обавештава о његовом избору за члана САНУ

ОДА ОДБРАНИ

ТОМИСЛАВ МИЈОВИЋ

Кад је нападнут свак се брани Како ко уме или може Бране се и они савладани Својом молитвом – Помози боже	А дан ко дан гледа чека Ко ће опстати још у њему И како ће из злог поретка Наставити свој пут ка свему
Наоружани канџом кљуном Бодљом жаоком и отровом Борбом су храбром и погубном Прва препрека пред злотвором	Без одбране се знају живи Не проживи и не преживи А и оне што нису живи Брани сећање и оживи
Нападнути се успротиве Нарогуше се и најеже Избуље очи урокљиве А од јачих се крију беже	Незасито се окомило Да и чувано у души отме И да промени што је било Жели за тобом траг да потре
Лептир на крилу нашарао Око претеће величине Да би збунио заварао Грабљиво око птичурине	Брани се увек и отето И кад је свето и проклето Јер за потомке биће све то Опет предака завет с клетвом
Да се одбрана варком варка Насртљивце и прождрљивце Спасава себе од нестанка Свој леп лет мале летелице	А да ли ће се одбранити Или се неће одбранити Кад нападача неће бити Одбрањено ће сведочити
Дародавци се од зла бесног Бране презиром и лепотом Умтворина – причом песмом И рукотворина добротом	Све брањено и одбрањено Није заувек сачувано Док буде свето драгоцено Биће све жешће нападано
На свето насрће светогрђе Ко што на светлост напада мрак Од лажног сјаја мемле рђе Бране се тад и нејак и јак	Славите живи бранитеље Јунаке пале у одбрани Бранећи живот и житеље Да би живели и опстали

ТРИ ПУТА ЗА ЈЕДАН ВЕК

БОШКО БОЈОВИЋ

27. март 2020.

У три наврата у 20. веку Срби су били суочени с пресудним опредељењем у виду ултиматума, 1914, 1941. и 1999. Сваки пут је многоструко надмоћна сила диктирала ултиматум који је било веома тешко, готово немогуће прихватити, као што је цена била несразмерно, несносно висока. Суочене с овако тешким изазовима, већина земаља и народа би изабрали лакши пут, приклонити се неумољивој сили у очекивању повољнијег односа снага и међународних околности. Да ли је било потребно користити претходна искуства или је једини избор био пут својеврсног предодређења?

Србија 1914. има до тада најмоћније савезнике, Русију, Француску, Велику Британију, иако далеко од њених граница. Пружа успешан херојски отпор вишеструко надмоћном окружењу до неких година и по дана, уз сразмерно највеће људске и материјалне жртве, одлучујуће доприноси савезничкој победи и ствара велику државу која окупља највећи део српског, као и два сродна народа. Циљ Аустроугарске и Немачке је очевидно био ратни исход, тако да је ултиматум био више формалан, што значи да није било правог избора за Србију 1914.

Неупоредив је био избор 1941, када је транзит преко државне територије за наци-фашистичке снаге обезбеђивао бар привремено ненападање. Муњевит слом већих држава, Пољске, нарочито Француске и Енглеске на европском континенту (које су заједно могле окупити око 8 милиона војника), наспрам само 3 милиона за тадашњу Немачку, нису били довољно упозорење, исход је био погубнији од претходног. Поново сразмерно највећи број ратних жртава, препуштање тоталитарном режиму, стратешки опредељеном на штету српских државних и националних интереса.

По трећи пут у 20. веку Србија се нашла у фаталном процепу, потпуно усамљена, без иједног савезника, насупрот највећем војном савезу у историји, против 19 земаља НАТО пакта. Губитак хиљада људских живота, дела или делова државне територије, исходиште су безумља не само једног режима, него и кумулације генерацијског одсуства стратегије.

Британски утицај имао је пресудну улогу 27. марта 1941, који је бацио Југославију у пакао тоталног рата, с не мање погубним последицама. Пример из 1914. био је више него упутан за рецидив беспопштедног саможртвовања малог народа као најподеснијег полигона за надметање великих сила.

Кулминација те врсте погодности стекла се синхроним неумољивим ултиматумом и агресијом, без преседана у ратној историји човечанства по несразмери у односу снага, од марта до јуна 1999. Био је то „пресудан чин за будућност НАТО пакта”, како пише у стенограму америчког Сената 19. јула 1999, хибрис доминације лажне савести и искра у повоју мултиполарног света. Кумулација узрока и последица, по трећи пут у истом веку, понављање за сваку генерацију, била је пресудна за безумни цинизам 1999, чије се коначно исходиште још увек не да сагледата.

GREŠKA ILI – ČISTKA?!

Kako u Spskoj akademiji nauka i umetnosti
svaka nesmotrenost izaziva – reakciju

Svedok, № 1215–1216, 17. decembar 2019, str. 4–6.

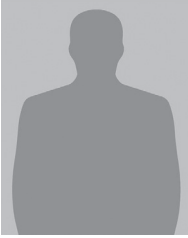
Пише: Иван И. Милан

Не прође број *Сведока*, да у њему нема прилога о Српској академији наука и уметности?! Некад – „позитивни”, покаткад „негативни”, а често и „контроверзних?!

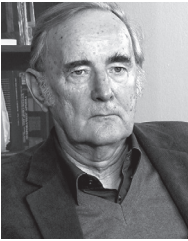
Овај текстић, више „белешка”, показује да се, тамо, у САНУ, најумнијој српској установи, или би тако требало да буде, ипак догађају и чудне ствари, да не кажем – селевачке...Ономад сам добио писмо неког ревносног читаоца *Сведока* и очито ревносног кибицера на догађања у САНУ, око једне, наоко небитме, али у сваком случају „сумњиве работе”.

Из неког разлога, доста необјашњивог, упозорава нас наш читалац, овако су – одавно - на званичној страници САНУ визуелно представљени чланови њеног Одељења друштвених наука.

1. BASTA,
Danilo

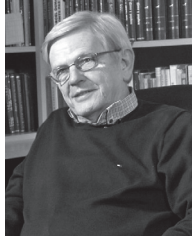

2. VARADI,
Tibor

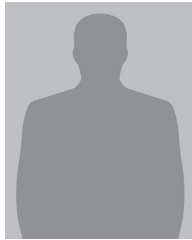
AUTOBI-
OGRAFIJA
(video u
trajanju od
50 minuta
i 18 sekundi)

3. KOSTIĆ,
Aleksandar

AUTOBI-
OGRAFIJA
(video u
trajanju od
jednog sata
14 minuta
i 52 sekunde)

4. OCIĆ,
Časlav

5. STEFANOVIĆ,
Dimitrije

AUTOBI-
OGRAFIJA
(video u
trajanju od
50 minuta
i 11 sekundi)

6. ČAVOŠKI,
Kosta

AUTOBI-
OGRAFIJA
(video u
trajanju od
46 minuta
i 22 sekunde)

7. LOŠONC,
Alpar

8. PETROVIĆ,
Pavle

На први поглед „пада у очи” да двојица од укупно осам (шест редовних и двојица недавно изабраних дописних) чланова овог Одељења НИСУ представљени фотографијама (раније су и њихове слике „висиле обешене” на сајту САНУ).

„Као што је познато”, тврди читалац *Сведока*, „брисање личности с фотографија – као и из историје – карактеристично је за тоталитар-

не режиме. И пре фотошопа ову ‘напредну’ технику користили су сви велики диктатори у двадесетом веку.”

И, пита се: „Ко је налогодавац а ко извршилац ове (прве у историји САНУ?) чистке? Да ли су академици Данило Баста и Часлав Оцић само колатерална штета једног дужег и дубљег процеса затирања друштвених и хуманистичких наука и уметности у САНУ? Да ли је њихово „симболичко убиство” само илустрација продора аутоколонијалне свести у „највишу националну научну и уметничку установу” или претња свима онима који се усуде да се супротставе цунамију преумљивања и (само)поробљавања?

Овде морамо да застанемо: верујем да је брисање слика двојице неших угледник академика, просто нечији превид, да није заборавио да замени, тим пре што су раније биле ту, на сајту?

Уз то, не верујемо, да било коме иоле паметном посленику сајта САНУ, можа да падне напамет да се овако „игра”, јер не верујем да тај „брисач слика”, заиста верују да ико у српској јавности не зна како изгледају академици Данило Баста и Часлав Оцић, или да ће тиме напакостити лику и делу наших угледних академика?!

Али, да ствар није тако наивна као изгледа, може се закључити из наставка писма нашег читаоца?!

* Ко је следећа мета Академијиних „чистача”?

* Да ли ће се на удару чистки у САНУ (због деликта мишљења или просто „деликта постојања”) наћи и неко од иностраних чланова Одељења друштвених наука САНУ (Масајуки Ивата, Вацлав Клаус, Томас Флајнер, Јирген Хабермас, Ноам Чомски и Душан Шићански)?

* Да ли је могуће зауставити овај суноврат Академије или је она осуђена на (само)разарање?

Дакле, поштовани читаоци, примећујете да у Србији све може да постане велики проблем. И, кад га нема...

Често сам на сајту САНУ, и верујте ову, да благо кажем, несмотреност опслужеоца сајта САНУ, нисам, све до писма, уочио...

Али, ево, има ко јесте!

Нисам склон теоријама завере, закулисаних радњи и обрачуну с људим...

Зато, верујем, да ће одмах по изласку овог броја *Сведока* надлежан за сајт САНУ, или онај ко брине о угледу најумније српске установе, вратити слике и академика Басте и академика Оцића, или не дај Боже што би било сулудо, поскидати све фотографије српских академика...

АКАДЕМИЦИ БАСТА И ОЦИЋ
НИСУ ДОСТАВИЛИ СЛИКЕ У КОЛОРУ!

Реаговање Српске академије наука и уметности
на текст у *Сведок* – „Грешка или – чистка”,
од 17. децембра 2019. године

Сведок, 1219–1222, 28. јануар 2020, стр. 29.

Поштовани господине **Динићу**,

У тексту под насловом „Грешка или - чистка”, који је 17. децембра 2019. године објављен у листу *Сведок*, изнесена је сумња да одсуство фотографија академика **Часлава Оцића** и академика **Данила Басте** уз њихове биографије на интернет презентацији САНУ има дубље, чак злонамерно значење.

Уз захвалност на подробном праћењу живота и рада Академије, у шта спада и представљање њених чланова у јавности, обавештавам Вас да сам академику **Оцићу** и академику **Басте**, као и свим осталим члановима Српске академије наука и уметности, 23. априла 2018. године, упутио званичан позив са молбом да за потребе новог сајта САНУ попуне биографски образац (достављен у истом мејлу) и да уз њега пошаљу своју фотографију у боји.

Једини разлог због којег на сајту САНУ нису објављене фотографије појединих академика, укључујући академике **Оцића** и **Басту**, лежи у чињеници да они до данас (а рок је био 4. мај 2018. године) нису одговорили на наведени позив.

Тренутни недостатак на сајту САНУ није могао бити отклоњен коришћењем фотографија академика САНУ са старог сајта пошто оне не испуњавају техничке услове.

Академик **Марко Анђелковић**,
генерални секретар САНУ
и главни и одговорни уредник сајта САНУ

УВРЕДЉИВЕ ИЗМИШЉОТИНЕ
АКАДЕМИКА
ЧАСЛАВА ОЦИЋА

Оштро реаговање Извршног одбора Српске академије наука
и уметности на текст у *Сведоку* од 11. фебруара 2020.

Сведок, № 1225–1226, 10. март 2020, стр. 4 и 5.

Господин **Владан Динић**, главни и одговорни уредник „Сведока”

Поштовани господине **Динићу**,

Молим Вас да у складу са Законом о јавном информисању и медијима РС у наредном броју недељника „Сведок”, објавите реаговање Извршног одбора САНУ на текст „Е мој Коста, теби никад није доста!” објављен у Вашем листу 11. фебруара 2020. године (у прилогу).

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ

11000 Београд, Кнез-Михаилова 35 Тел.: 2634-055, Факс: 2638-792

Е-mail: presidency@sanu.ac.rs

Број акта: 116/1

Датум: 13.2.2020.

Текст академика **Часлава Оцића** објављен у Вашем недељнику у броју од 11. фебруара 2020. године обилује неистинама и увредама, којима се покушава нанети штета како појединим академицима, тако и самој институцији Српске академије наука и уметности (САНУ). Не желећи да се упуштамо у подробнију анализу свих дезинформација и измишљотина изнетих у том тексту, морамо да Вам укажемо на неколико, лако проверљивих, чињеница:

- академик **Часлав Оцић** је разрешен дужности секретара Одељења друштвених наука САНУ двотрећинском већином самих чланова Одељења и нико из Извршног одбора и Председништва САНУ, а понајмање председник САНУ, није иницирао ту одлуку,

нити учествовао у њеном доношењу. Одлука Одељења је касније подржана од стране Председништва САНУ са само једним уздржаним гласом, а на Скупштини САНУ, која доноси коначну одлуку о разрешењу, усвојена је скоро једногласно од стране свих чланова САНУ (са скоро осамдесет гласова за, ниједан против и уз само три уздржана гласа).

На српске академике, чланове САНУ, ни у неким много тежим временима и око много важнијих државних и националних питања, нико није могао да утиче, тако да све тврдње академика **Оцића** о наводној манипулацији члановима САНУ од стране председника САНУ можемо само третирати као пуку измишљотину - увредљиву за научни, уметнички и људски интегритет чланова Академије;

- скуп о „косовско-метохијском питању” који у серији својих текстова помиње академик **Оцић**, никада није забрањен, а посебно не самовољном одлуком председника САНУ. Академик **Оцић** је овај скуп и потоње публикавање збирке радова о Косову и Метохији (као једини аутор који је и члан САНУ) покушао самовољно да организује, односно наметне, не поштујући ниједан корак и ниједно правило од оних која су у писаној форми прихваћена у САНУ и које други академици поштују. Председништво је и тада указало да је САНУ институција, која има своја јасна правила и процедуре, грађене од стране њених чланова скоро два века и да ничијом самовољом та правила не могу да се крше, нити САНУ може да се претвори у нечију приватну прђију.

Злоупотребљавајући разумљиву осетљивост наше свеукупне јавности на питање Косова и Метохије, најкрупнијег и најважнијег државног и националног питања, академик **Оцић** упорно покушава да оптужи САНУ да бежи од покретања расправе о питању Косова и Метохије - што је апсолутно нетачно. Целокупна јавност може да се увери да је, управо у протеклим месецима (након претходног озбиљног учешћа САНУ у јавном дијалогу о КиМ, које је резултирало и публикацијом у којој су сумирани предлози САНУ и њених чланова), покренут циклус научних састанака са називом *Српско ишћање*, у оквиру чијег тренутног програмског одбора делује преко 20 чланова САНУ, укључујући и самог академика **Оцића**. До краја године планирана су три скупа, од којих два директно везана за стање на Косову и Метохији;

- лични напади на председника САНУ, оптужбе које износи академик **Оцић** на његов рачун и на рачун других угледних српских академика су пример најниже врсте јавне комуникације, блаћења заснованог на потпуним измишљотинама које превазилазе сваку меру, усмерених на покушај људске и моралне дискредитације, при чему за те оптужбе нема никаквих упоришта у проверљивим чињеницама. Са таквим тезама, базираним на апсолутним неистинама, тешко да има аргументоване расправе, пошто се на потпуне измишљотине најтеже одговара.

Извршни одбор САНУ је стога са жаљењем принуђен да реагује и да понови да једногласно стоји иза свих својих одлука у вези са академиком **Чаславом Оцићем** (које су листом подржане и од стране Председништва и Скупштине САНУ). Тврдња да се иза њих налази искључиво председник САНУ, увредљиве за све нас, спадају у онај корпус бешчашћа са којим се не може полемисати. Уосталом, академик **Оцић** је протеклих месеци у више наврата добијао аргументоване и детаљне одговоре на своје упите (које непрестано понавља) од компетентних и за поједине области задужених чланова Извршног одбора. Академија остаје отворена институција, простор за изношење најразличитијих ставова и мишљења, за афирмацију слободне и критичке научне мисли и уметничког стваралаштва – традиција којом се САНУ с правом поноси.

Београд, 13. фебруар 2020.

ИЗВРШНИ ОДБОР
СРПСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ

РУМИНАЦИЈЕ ПРЕДСЕДНИКА САНУ
АКАДЕМИКА ВЛАДИМИРА С. КОСТИЋА:
ВЕЛИК ТУРБАН, ПОД ЊИМ ХОЋЕ НЕМА

ЧАСЛАВ ОЦИЋ

Svedok Online, 27. август 2020.

<https://svedokonline.medium.com/%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%BA-%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B1%D0%B0%D0%BD-%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%B4-%D1%9A%D0%B8%D0%BC-%D1%85%D0%BE%D1%9F%D0%B5-%D0%BD%D0%B5%D0%BC%D0%B0-c787a6772ba0>

Прир.: V.D. McMelon

Председнику САНУ академику Владимиру Св. Костићу академик Часлав Оцић упутио је Отворено писмо под насловом „Да ли ипак може да буде медијатор у дијалогу о вайроасису?“

(Академик Оцић је изворно сујерисао наслов „Председник САНУ: уместио књигом на књигу — ирејне чистикама,“ али се накнадно, имајући у виду иадашњи предизборни контекст, у сајласности с академиком Оцићем редакција Сведока, одлучила се за наслов „Да ли ипак може да буде медијатор у дијалогу о вайроасису?“).

То Отворено писмо објављено је у Сведоку 25. маја 2020. године као Оцићев одговор на „оширо рејовање“ Извршној одбору Председништва САНУ од 10. марта 2020. (иакође објављено у Сведоку од 13. марта 2020. под насловом „Увредљиве измишљотине академика Часлава Оцића“).

Председништво САНУ на својој III (електронској) седници одржаној 11. јуна 2020. године одговорило је (иачније: „одговорило је“) на отворено писмо академика Оцића од 25. маја 2020, као и на иемајски близак допис академика Данила Басије од 27. маја 2020.

Тај Одговор даје је под иачком VI (Пишања, иредлози и информације) која је унеија накнадно као дојунска иачка 3. (електронске) седнице и која иласи: Дискусија иоводом дајиса академика Данила Басије од 27.5.2020. године, отвореној писма академика Часлава Оцића упућеној Председнику САНУ, које је објављено у листу Сведок 25.5.2020. године, као и и-мејл од 29.5.2020. године.

И иоред иотоа ишио је иредмејно Оцићево писмо (осим ишио је упућено орјанима САНУ) објављено у Сведоку, наш лист иије добио Одговор Председништва САНУ, иако је ииај Одговор формулисан на крају

као једнодушан СТАВ (Председништва Академије) који би требало да буде јасан како широкој јавности (*urbi et orbi*), тако и члановима САНУ.

Љубазношћу академикâ Басиџе и Оџића редакција Свегока је сачекала увид у овај Одговор.

Објављујемо Одговор Председништва САНУ од 11. јуна 2020. („дискусију”, „закључке”, „став”, „енциклику”/?) у интегралном виду:

САНУ

Председнику САНУ, академику Владимиру Св. Костићу

Члановима Председништва

Проф. др Бојану Бугарчићу, управнику послова САНУ

ОДГОВОР АКАДЕМИКА ЧАСЛАВА ОЦИЋА
НА ЗАКЉУЧКЕ ПРЕДСЕДНИШТВА
СА СЕДНИЦЕ ОД 11. ЈУНА 2020. ДОНЕТЕ ПОД ТАЧКОМ VI
(ПИТАЊА, ПРЕДЛОЗИ И ИНФОРМАЦИЈЕ)

Прејходна напомена:

Поштовани,

Молим да овај мој Одговор не дискриминишете уврштајући га у тачку дневног реда РАЗНО (Питања, предлози и информације). Под том тачком се информише, препоручује, евентуално закључује, али се не одлучује. Одлучује се под тачкама за које је припремљен материјал, пре седнице Председништва дистрибуиран, како би његови чланови могли да се добро упознају с питањима која се разматрају и како би у могућности да донесу квалитетне одлуке.

Стога бих Вас молио да као посебну тачку дневног реда на следећој седници Председништва ставите овај мој Одговор као релевантан материјал за расправу и одлучивање. Уколико чланови Председништва имају нека додатна питања у вези с темом расправе стављам се на располагање. Другим речима, вољан сам да у овој тачци седнице Председништва присуствујем. Надам се да ћете ме седницу Председништва позвати.

Захваљујем се.

С поштовањем

Часлав Оџић

Документ 1:

ОДГОВОР ПРЕДСЕДНИШТВА САНУ ОД 11. ЈУНА 2020.

„Председништво САНУ упознано се са дописом академика **Данила Басте** од 27.5.2020. године, отвореним писмом академика **Часлава Оцића** упућеног Председнику САНУ које је објављено у листу Сведок 25.5.2020. године, као и и-мејлом академика **Ч. Оцића** од 29.5.2020. године и након опсежне дискусије донело следеће закључке:

Пре готово месец дана, академик **Часлав Оцић** упутио је председнику САНУ академику **Владимиру С. Костићу** отворено писмо под насловом „Да ли паликућа може да буде медијатор у дијалогу о ватрогаству?“ у коме наводи да он [**Вл. Св. Костић, нап. Ч.О.**] покушава да се наметне као посредник у политичким сукобима у Србији и тиме увуче САНУ у воде политике.

Ово писмо, поред наведених, садржи велики број ни на чему заснованих тврдњи и измишљотина, од којих овде треба споменути само најбестидније, оне које ништа конкретно не значе, а представљају јасне изливе мржње:

- „Општој и дубокој кризи у коју, услед негативне политизације (политичарења), комерцијализације (‘трговине утицајем’, донаторство, јачање ‘менаџерске’ функције), *близикашићва* (носебно непотизма), *клубашења*, *сорошизације*, *есирадизације* и *дилејтантнизације* (научни скупови у САНУ су све више /и/ ‘стручни’, сваштарска пролиферација председничких ‘локуција’) – *све дубље њоне САНУ...*”:

- „Посебно/ј/ похлеп/и/ и покушај/у/ лечења разних каријеристичких комплекса (као што су манија величине, манија гоњења, параноја због новог мандата Владавине, и тсл.”:

- „Шиканирањ/у/ **Оцића** и терор/у/ председника САНУ над њим као *главним* (наравно измишљеним) *йејријателем*”:

- „Председнику САНУ /који/ (кукавички се заклањајући иза традиционалног *једногласја* Извршног Одбора и Председништва, што је иначе његов омиљен начин пребацивањ/а/ одговорности на неки колективни орган одлучивања, службеницима *зобрањује* да примају **Оцићеве** дописе. Допушта му само да дописе упућује *иучисичком* секретару ОДН (**Чавошком**)”;

- Лику и делу (главног генератора, режисера и сценаристе *очигледно Владимира С. Косића*), такорекућ демијурга, рецентног суноврата САНУ.”

Хошенишојском моралу који „у интерпретацији и пракси Председника САНУ... изгледа овако ‘Ја имам право да теби укинем слободу окупљања и мишљења, а ти немаш право да то урадиш мени’. Или, како је то лепо објаснио генералисимус Франко: ‘*За њријашеље - све. За њријашеље - закон*’”:

- Председнику Костићу који „не само да не трпи оне који не мисле као он него их прогања, шиканира, онемогућава им рад и на разне начине их терорише. Поготово ако још има разлога за *освеиу* када тај терор не даје резултате, односно кад трпи неуспех”.

Друга, пак, „открића” Часлава Оцића наоко садрже форму конкретну, али представљају, у ствари, потпуне измишљотине и денунцијације које нису безазлене.

Тако, Оцић наводи да „на седницама ИО учествују *сѝрани држављани* – који нису чланови САНУ - чије жеље ИО САНУ претвара у одлуке, а одмах потом те одлуке и реализујс”. Да није жалосно, било би смешно.

На сличан начин Оцић помиње набујалу *ѝршовину уѝицајем*, „која се посебно манифестује приликом избора за нове чланове” и кршење изборне процедуре (у намештању избора у САНУ”). Како, међутим, не наводи ниједан такав случај, очигледно очекује да му се верује на реч.

Часлав Оцић потом говори о претњи чисткама „или бар у овој фази финансијск/ом/ кажњавањ/у/ – одузимања академијског додатка Оцићу и Басти *здої нерада!* Како је академијска награда утврђена Законом, њу нико никоме не може да одузме чак и када би то хтео. Сувишно је наглашавати да је ова тема једино споменута у провокативним дописима двојице академика.

Још невероватније звуче речи о „наговешта/ју/ још црњих дана за аутономију мишљења и слободу стваралаштва у САНУ”: Часлав Оцић вели „како председник САНУ с правницима разматра могућност промена Статута САНУ које би њему дале *ѝошталну власѝ*, пре свега да избацује из чланства САНУ њему непоћудне чланове, да ексклузивно одлучује о пријему нових чланова и тсл.” Свакој иоле трезвеној особи јасно је шта је истина, а који су мотиви напада Оцића и његових спонзора на САНУ више је него очигледно.

По Чаславу Оцићу, *...ѝавѝи разлої* (и тајна) *забрани* и других облика затирања рада и резултата рада поменутих двају одбора (којима деценију и по руководи Оцић) *лежи у ѝеми КОСОВСКОМЕТОХИЈСКО ПИТАЊЕ*”. Овом приликом Часлав Оцић је намерно прећутао да је на

иницијативу **Владимира С. Костића** образован Академијски одбор за српско питање, чијим састанцима Оцић, иначе, редовно присуствује, а да ће први научни скуп овог Одбора 3. јула 2020. године, под насловом „Сецесија са становишта унутрашњег и међународног права и њене политичке последице”, бити највећма посвећен Косову и Метохији.

Посебну недоумицу изазива тврдња **Часлава Оцића** да **Владимир С. Костић**, „иако у 67. години живота и с његово пола века бављења науком иза себе, још није успео да објави научну монографију чији је једини аутор”. То је такође бестидна лаж коју је лако утврдити једним погледом на библиографију **Владимира С. Костића**. Претпоставка је, ваљда, да то људи неће посебно проверавати. А реч је о једном од наших најпродуктивнијих и најцитиранијих научника.

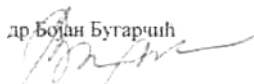
Иза свега се, као лајтмотив, појављује захтев о успостављању некадашњег стања у Одељењу друштвених наука, иако је оно двотрећинском већином још пре три године заменило секретара, што је Председништво потврдило (са једним уздржаним гласом), а Скупштина коначно прихватила са три уздржана гласа). Свако даље инсистирање на успостављању „правих” правних токова у Академији представља пуко замајавање и скретање пажње са покушаја, који су најзад морали бити осујећени, да се у Оцићевој режији организује на непрописан начин рад одбора којима је председавао, као и његова самовласна издавачка делатност и покушај нерегуларног организовања научног скупа. Испада да дугогодишњег члана Академије треба убеђивати да се Статут примењује, а не преобликује по сопственом нахођењу и при томе, ризиковати да се добије етикета о некаквом гушењу слободе (идеја?) у САНУ.

Наведени галиматијас неистина, замена теза, полустина, невероватних тврдњи које не могу имати никакву везу са стварношћу тражио би од чланова Председништва, приликом неке детаљне анализе његових појединачних аспеката, да зађу у различите судско-правне, медицинске, статутарне и многе друге сфере, што разоткривањем детаља не би битно изменило слику целине. Председништво се, пре свега, мора бавити целином и општим значењем појаве са којом је суочено. У том смислу, деловање двојице колега-академика уклапа се у све оне нападе на Академију и негативна мишљења о њој што је обично резултат неразумевања места и улоге САНУ као институције од националног значаја. Али се овде не може говорити о таквом неразумевању код оних који су прилично дуго чланови те институције. Зато Председништво, одбацујући са индигнацијом оваква иступања,

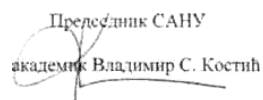
поготову због њиховог синхронизованог исказивања у јавности и у самој Академији, сматра да је САНУ овде суочена са делом оркестриране кампање негирања њеног рада и активности, која је нарочито видљива током последњих неколико година. Овај став требало би да буде јасан како широј јавности, тако и члановима САНУ.

Записник сачинио управник послова САНУ

др Бојан Бугарчић

Председник САНУ
академик Владимир С. Костић

Београд, јуна 2020. године

Сматрам да овом **Одговору** треба додати неколико докумената – дописе моје и академика **Басте** одговарајућим органима САНУ и одговоре председника САНУ и управника послова проф. др **Бојана Бугарчића** – као и кратке коментаре који би омогућили читаоцу да у континуитету прати расправу и схвати њен пуни друштвени значај:

Документ 2:

ДОПИС АКАДЕМИКА БАСТЕ И ОЦИЋА ПРЕДСЕДНИКУ САНУ,
АКАДЕМИКУ КОСТИ ЧАВОШКОМ И УПРАВНИКУ ПОСЛОВА
САНУ ОД 1. АПРИЛА 2020.

САНУ

Председник САНУ академик **Владимир С. Костић**

Академик **Коста Чавошки**

Управник послова проф. др **Бојан Бугарчић**

Цењена господо,

из кругова, који су се представили као пријатељски, сазнали смо да се, после неуспелих радњи (које се одлажу за „боља времена”) у вези с покушајем промене Статута и Закона о САНУ којим би се омогућило искључивање „непоћудних” чланова САНУ, разматрају идеја или план о коначном дисциплиновању тобоже „нерадних” академика (а „рад” се у „нашем” случају дефинише као долажење на скупове пучистичког дела Одељења друштвених наука којим руководи узурпатор академик **Коста Чавошки**).

Реч је, наравно, о академицима **Данилу Басти** и **Чаславу Оцићу**. Како смо обавештени, план има за циљ доношење одлуке о одузимању академског додатка двојници академика наводно због нерада, а по потреби и другима, непослушнима или недовољно одушевљенима идејом о председниковању академика **Владимира С. Костића** „без ограничења мандата”, или који, не дај Боже, оспоравају Костићеве противуставне изјаве о повлачењу с Косова и Метохије, не партиципирају с вољом у једногласју на седницама Извршног одбора Председништва и Председништва и сл. Додуше, од 2015. године, колико смо могли да приметимо, ниједна одлука на седницама Извршног одбора није донета без потпуне једногласности. Тај успех се постиже и на Председништву тек од краја јуна 2017, када је из тог тела избачен члан који је повремено нешто запиткивао или изражавао умерену скепсу у погледу неких предлога Председника, а повремено отварао и нека питање на тзв. табу-теме. Од 22. јуна 2017, међутим, и на седницама Председништва владају једнодушје, ничим помућена хармонија и слога. Нема ко да их „омета у раду” (што би често на седницама Председништва знао да помене академик **Зоран Поповић**, потпредседник САНУ¹).

Идеју о кажњавању двојице академика одузимањем академског додатка (као увод у њихово потпуно брисање из чланства САНУ) наводно је дао Председник САНУ, а правно би требало да је до степена савршенства доведу правници академик **Коста Чавошки** и управник послова др **Бојан Бугарчић**.

Молили бисмо академика **Владимира С. Костића** (председника САНУ), академика **Косту Чавошког** и управника послова проф. др **Бојана Бугарчића** да потврде или демантују ове наводе. Уколико у року од три дана (до 4. априла у 12 часова) не порекну горње наводе о плановима одузимања академског додатка, сматраћемо их истинитим. Јер, познато је да је „ћутање знак одобравања”! Стога бисмо изостанак јасног одговора морали да тумачимо као потврду истинитости навода о горе поменутиим противзаконитим радњама, чији су актери челни човек Академије, један академик САНУ и њен управник послова.

¹ А недавно – по инерцији, или на нечију „замолбу” – поновио на последњој седници Академијског одбора за српско питање на коме је Председник САНУ свим средствима покушао да онемогући рад Оцића у овом Одбору (нај. Ч. О.).

У том случају, бићемо принуђени да о томе обавестимо надлежне органе и јавност – домаћу и страну – пре свега Европску федерацију академија (ALLEA-у), као и друге сродне асоцијације чији је члан САНУ, којима је већ извесно време неакадемско понашање руководства САНУ предмет озбиљне пажње.

У Београду, 1. априла 2020.

Академик Данило Баста, с.р.
Академик Часлав Оцић, с.р.

Документ 3:

ЦИРКУЛАРНО ПИСМО (ОКРУЖНИЦА) ИО П САНУ, ОДНОСНО ПРЕДСЕДНИКА САНУ АКАДЕМИКА ВЛ. СВ. КОСТИЋА ЧЛАНОВИМА САНУ ОД 1. АПРИЛА 2020.

Свим члановима САНУ

Београд, 1. април 2020.

Поштована колегинице,

Поштовани колега,

уз ово обраћање достављамо Вам и писмо које је упућено ограниченом броју прималаца, назначених у заглављу. Извршни одбор је, упркос тренутка у коме се сви налазимо, разматрао ово писмо и сматра га наставком кампање малтретирања, неистина и лажи које се, сада више и не сумњамо, по опробаном рецепту свесно и планирано шире. На условљавање потписника овог писма нећемо реаговати, свесни да ће, како је уобичајено, оно веома брзо осванути на страницама неког таблоида. Стало нам је, међутим, до мишљења чланова САНУ, па вам се зато и обраћамо. У немогућности да се бавимо свим несхватљивим детаљима, изнећемо само неколико чињеница:

1. Идеја о ускраћивању академијске награде је потпуно оригинални допринос аутора наведеног писма. Таква идеја никад и ником није пала на памет, тако да се ради о потпуној измишљотини или лажи „пријатељских кругова”, ако они уопште постоје.

2. Извршни одбор нема могућности да прима, а поготову не да било кога избацује из САНУ. И добро је да је тако! Вешто се подмеће околност која се појавила након захтева и тужбе суду коју је против САНУ упутио члан ван радног састава господин Ненад Костић, који је захтевао да „иступи” из САНУ (видети записнике ИО). Постави-

ло се питање шта радити са личним захтевима за напуштање САНУ (нпр. претходно изјашњавање једног броја чланова ХАЗУ), али су и одељења која су овај проблем разматрала и Статутарна комисија одбацили чак и могућност дискусије о наведеном проблему.

3. Довођење у везу „доживотног” председника САНУ, академика **Владимира Костића**, са конфабулацијама наведеним у писму (и поред најбоље воље немамо адекватнији израз), олако блађење и оптуживање угледних колега за чињења са којима немају никакве везе, сматрамо изразом неконтролисане мржње или деловања чије мотивације нећемо коментарисати.

Уз колегијалне поздраве,
Извршни одбор САНУ
Академик **Владимир С. Костић**
председник САНУ

Документ 4:

ПИСМО ДР БОЈАНА БУГАРЧИЋА
АКАДЕМИЦИМА БАСТИ И ОЦИЋУ
ОД 2. АПРИЛА 2020.

(НИЈЕ ДОСТАВЉЕНО СВИМ ЧЛАНОВИМА САНУ)

АКАДЕМИК ЧАСЛАВ ОЦИЋ
АКАДЕМИК ДАНИЛО БАСТА

Поштовани академици,

Примио сам Ваш допис од 1. априла 2020. године и једино што могу да одговорим је следеће:

Са пуном одговорношћу тврдим да таква идеја, ни иницијатива никада није изнета нити поменута, а камоли да је осмишљен некакав тобожњи план о „одузимању академијских награда”, не само због тога што тако нешто није могуће, већ због тога што сам уверен да то никоме никада није ни падало на памет.

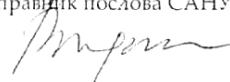
Молим Вас да тим неименованим „круговима који се представљају као пријатељски” пренесете да је академијска награда категорија уређена Законом о САНУ, у којем се у ставу 1 члана 15 наводи: „Редовним и дојисним члановима Академије припада академијска

награда као вид друшћивеној и признања, која се исплаћује месечно...". Сличну одредбу садржи и Статут Српске академије наука и уметности, који у свом члану 35 практично преузима формулацију из Закона о САНУ. Ни Закон, ни Статут САНУ не квалификују примање академијске награде било каквим условима, нити предвиђају могућност да неком члану САНУ због неактивности (или било ког другог разлога) буде ускраћена академијска награда. О измени Статута у том делу, а камоли о иницијативама за измене Закона у том правцу, никада није расправљано ни на једном органу, нити радном телу САНУ, па ни на Комисији за Статут САНУ која је задужена да припрема предлоге евентуалних измена Статута за Скупштину САНУ.

У Београду, 2. априла 2020.

С поштовањем,
др **Бојан Бугарчић**

управник послова САНУ

Документ 5:

ПИСМО АКАДЕМИКА БАСТЕ ИЗВРШНОМ ОДБОРУ
ПРЕДСЕДНИШТВА, ПРЕДСЕДНИШТВУ САНУ,
ПРЕДСЕДНИКУ САНУ, УПРАВНИКУ ПОСЛОВА
И PR СЛУЖБИ

ИЗВРШНОМ ОДБОРУ ПРЕДСЕДНИШТВА САНУ

Такође:

ЧЛАНОВИМА ПРЕДСЕДНИШТВА САНУ
ПРЕДСЕДНИКУ САНУ
УПРАВНИКУ ПОСЛОВА
PR СЛУЖБИ (с молбом да се овај мој допис, по истој процедури као и допис Председника САНУ од 1. априла 2020, упути свим члановима САНУ)

Уважене колеге,

Када смо академик Часлав Оцић и ја 1. априла 2020. године упутили допис председнику САНУ, академику Владимиру С. Костићу,

академику Кости Чавошком и управнику послова, проф. др Бојану Бугарчићу, истог дана се свим члановима САНУ у име Извршног одбора, помињући да је ИО „разматрао” наш допис (који му, иначе, није био ни упућен), али не помињући када је и како то учињено (телефоном, на електронској седници или некако друкчије), обратио Председник САНУ, јер му је „стало ... до мишљења чланова САНУ”. (Дан или два касније, проф. др Бојан Бугарчић нам је љубазно одговорио, на шта смо му одмах узвратити писмом захвалности.) Мени је, пак, стало до тога да чланови САНУ буду додатно обавештени, па очекујем да ће им ово моје писмо на исти начин такође бити прослеђено², тј. да нећу морати да то сам учиним.

До колеге Оцића и мене дошло је неформално обавештење о припремању правне могућности (правног пута, правног основа) да се нама двојици ускрати академијски додатак због нерада у такозваном Одељењу друштвених наука, чији смо легални секретари некада били. Сматрали смо да се у таквом обавештењу може налазити зрнце истине, јер је квазисекретар тог Одељења, академик Чавошки, недавно потписао записник са његове недавне седнице у којем је констатовао како (цитирам по сећању) „академици Оцић и Баста нису Одељењу поднели извештаје о свом раду током 2019. године”. Ако је тај записник упућен ИО-у и ако се с њим ИО, као што обично чини, упознао и примио га к знању, онда се и ИО сагласио с том констатацијом која би се једва могла назвати полуистинитом. Као што сам и раније чинио откако је 2017. у ОДН-у извршен чудовишан пуч, који фишкалски није могао осмислити нико други доли академик Чавошки, тако сам и овога пута свој „Индивидуални извештај о раду током 2019. године” 15. 12. 2019. мејлом упутио (сада, нажалост, покојном) академику Марку Анђелковићу, генералном секретару САНУ, који га је љубазно примио и даље проследио ОДН-у. То је свесно *прећућано* у наведеној констатацији из записника који је потписао академик Чавошки не би ли се Данило Н. Баста индиректно приказао и жигосао као нерадник, а нерадник се, наравно и логично, може и треба некако да санкционише, све са циљем принудног утеривања у

2 До данас, 24. августа 2020, ово писмо није прослеђено члановима САНУ. Осим тога, академик Баста није добио одговор ни на једно своје питање. Председник и чланови Председништва су се фокусирали на „коначни” обрачун с Оцићем (нап. Ч.О.).

тзв. ОДН. Уважене колеге, ту се налази (и сада би требало да вам је у пуном смислу јасна) мотивација која се наводи у тачки 3. Председниковог (референдумски заинтересованог) обраћања свим члановима САНУ, а која се на истом месту повезује с „конфабулацијама”, „олаким блаћењем и оптуживањем угледних колега” и „изразом неконтролисаних мржње” (читава колекција увредљивих израза у само пет редака те тачке!).

Није конфабулација, него је чињеница, да ИО скоро три године мирно посматра и толерише нелегално и нестатутарно стање изазвано 2017. године пучистичким чином четворице чланова ОДН-а. Није конфабулација, него је чињеница, да ИО с узвишеном равнодушношћу настоји да се држи „изнад метежа”, уверен да је све „демократски” решено прихватањем свих исхода и одлука пучистичког деловања – најпре од стране ИО-а, затим Председништва, и на крају Скупштине (и то *јавним џласањем, акламацијом*, што потпуно спутава слободу изјашњавања).

Није конфабулација, него је чињеница, да је на тај начин усвојено да је Данило Н. Баста, чије је људско и академско достојанство свим тим „демократским” одлукама безочно погажено, избрисан из чланства у ОДН-у, будући да га пучисти намерно нису ни љозвали на своју завереничку „седницу”. Није конфабулација, него је чињеница, да су на тој „седници”, за коју се ни данас не зна где је и како је одржана, *сојсџвеним џласовима* (јер друкчије није могло!) изабрани нови „секретар” и његов „заменик”. Занемарујући ту непријатну чињеницу, о чијим је моралним и правним аспектима било речи и у својевременој полемици вођеној у новинама, ИО је сматрао и сматра пресудном околност да су пучисти одлучивали „двотрећински”. Очигледно перући руке од нечистог и нечасног пуча у ОДН-у, последњи пут је ИО то учинио у тексту „Увредљиве измишљотине академика Часлава Оџића”, осванулом 13. фебруара 2020. на страницама, иначе „мрског”, *џаблоида* који се зове „Сведок”. Тада је ИО саопштио следеће: „Академик Часлав Оџић је разрешен дужности секретара Одељења друштвених наука САНУ двотрећинском већином самих чланова Одељења и нико из Извршног одбора и Председништва САНУ, а понајмање председник САНУ, није иницирао ту одлуку, нити учествовао у њеном доношењу.”

Такво прање руку је симптоматично, чак је и добродошло, али је – недовољно. Јер, проблем и даље постоји. Не само да није решен

него није ни учињен било какав покушај да се реши. ИО је и даље будистички миран пред чињеницом да су двојица редовних чланова, ма шта о њима мислио, самовољно и насилно уклоњени из ОДН-а, ионако малобројног, маргинализованог и на самој ивици опстанка. Да ли је и коме је у интересу да се на тај начин додатно поткопава статус друштвених наука у САНУ? Да ли о томе ИО има право да ћути? И посебно, да ли о то сме да се оглушује и да се о томе не оглашава потпредседник САНУ задужен за друштвене науке?

Крајњи је час за буђење из зимског сна који предуго траје. Крајње је време за васкрсавање добре воље и за покушај налажења решења на њеној основи. У тој ствари не сме више бити одлагања. Одговорност за нечињење повећава се сваким даном. Излазак из дубоке кризе могућан је једино повратком праву и његовом доследном поштовању.

Изволите примити изразе мога колегијалног уважавања.

У Београду, 27. маја 2020.

Данило Н. Баста

КОМЕНТАРИ

Документ 1:

„ОДГОВОР” ПРЕДСЕДНИШТВА САНУ ОД 11. ЈУНА 2020.

„Контрааргументи” у Закључцима/Ставу Председништва од 11. јуна 2020. (типа:

а) „...велики број ни на чему заснованих /Оцићевих/ тврдњи и измишљотина, од којих овде треба споменути само најбестидније, оне које ништа конкретно не значе, а представљају јасне изливе мржње...”;

б) „...’открића’ Часлава Оцића наоко садрже форму конкретног, али представљају, у ствари, потпуне измишљотине и денунцијације које нису безазлене.”

в) „Да није жалосно, било би смешно.”

г) /Оцић/ „не наводи ниједан такав случај, очигледно очекује да му се верује на реч.”

д) „То је такође бестидна лаж.”

ђ) „Још невероватније звуче /Оцићеве/ речи о...”

е) „Сувишно је наглашавати да је ова тема (чистке!, *нап.* Ч. О.)

једино споменута у провокативним дописима двојице академика.”

ж) „Свако даље инсистирање на успостављању ‘правих’ правних токова у Академији представља пуко замајавање и скретање пажње са покушаја, који су најзад морали бити осујећени...”

з) „...наведени галиматијас неистина, замена теза, полуистина, невероватних тврдњи које не могу имати никакву везу са стварношћу...”;

и) „Зато Председништво, одбацујући са индигнацијом оваква иступања”;

ј) „Свакој иоле трезвеној особи јасно је шта је истина” (!/) на нај-аутентичнији начин говоре о (не)разумевању елементарног значења ДИЈАЛОГА, а, пре свега, спремности Председника САНУ за дијалог као и о његовој капацитираности за дијалог (стога задужује/„умољава” друге да у његово име одговарају; в. Академик **Часлав Оцић** јавно пита академика **Марка Анђелковића**. Зашто се председник САНУ крије иза Ваше личности? Откуд Ви академиче **Анђелковићу** у улози громобрана?!, *Сведок*, бр. 1208–1210, 5. новембра 2019. стр. 4 и 5; в. такође и СЕДАМНАЕСТ ПИТАЊА ЗА ПРЕДСЕДНИКА КОСТИЋА, *овде у ѝрилоју*).

При томе сâм Председник САНУ, као и сваки апсолутиста који нагиње тоталитаризму, и овог пута (а ко зна по који већ пут у последњих неколико година) бежи од дијалога као ђаво од крста. Кад неко нема аргументе и не може да расправу води *ad argumentum*, он је преокреће у удар на личност опонента, дакле, *ad hominem*, претварајући тако друштвено корисни дијалог у острашћену (и и истовремено ирелевантну!) полемику („Мој обрачун с њим/а!”). Он, пре свега, улази у мотиве „напада” на њега, тј. по његовом „тумачењу” на САНУ, јер:

1. „Академија, то сам Ја”, другим речима: „напад” /иако је најчешће по среди неко безазлено питање или неслагање с неким његовим ставовима, на пример, оним противуставним о Косову и Метохији/ на Председника он тумачи као напад на све чланове Академије и на САНУ као институцију и

2. јер нема јаче доказе којим би оповргао аргументацију), што је недостојно сваког интелектуалца, а поготово оних који сматрају да су, поставши чланови „САНУ као институције од националиог значаја”, постали недодирљиви.

А истовремено неки од њих су – парадоксално – приврженици кулиџа личности Председника (или неког другог Врховника). Када он каже: „Ја сам то рекао и то је истина, ако треба то ће потврдити и неко

колективно Тело” (или Орган), ту су „евет ефендије” да ауторитетом тог тела обезбеде опште сагласје (и нови „квалитет” „демократске већине”, не хајући што се то тело од академијског *sui generis* органа тиме претвара у политичко, односно политикантско тело). Тако се Одговорност с индивидуалног нивоа Председника преноси на Орган, где чланови тог тела, када се накнадно постави питање одговорности (а **питање одговорности**, односно полагање рачуна – *однос њрема истиини и новцу* – кад-тад ће доћи на дневни ред), своде најчешће на банална „објашњења” (оправдања): „Па и сви други су за то гласали” или „Нисмо били довољно обавештени” или „Забога, зар да не верујемо нашем Председнику који нам је тако лепо објаснио зле намере (мотиве) гнусног тандема **Оцић-Баста** и њихових спонзора”, ...Итд. Итсл. Тиме се мисли да се лична одговорност „скинула” с Најодговорнијег и да се утопила у маси колективне (не)одговорности. **Није**. И да нико у тој маси неће никад сносити никакву личну одговорност за (добре и лоше) одлуке које је доносио као члан колективног Тела. **Хоће**.

У који жанр спадају сва горе цитирана општа места, отрцане фразе, етикете и „констатације”? Могао бих се лако сложити с тврдњом да је реч о **галиматијасу** (јер у Закључцима Председништва има свега и свачега, недостају само псовке и помодне оптужбе за мизогинију). Када се постави питање: „чијем?”, односно „ко је аутор ‘предметног’ галиматијаса”, ту престаје свака сагласност. **Оцић** је аутор (приређивач) књига/зборника у коме су документовани сви докази за његове тврдње и, подразумева се, аутор текста „Да ли паликућа може да буде медијатор у дијалогу о ватрогаству?”, а **они** су аутори галиматијаса. Направили су га тако што су истргнули делове реченица из контекста (остатка реченице и читавих пасуса). Ампутирани су они делови који садрже фактографију и доказе за тврдње изречене на почетку реченица (пасуса). Тако су **Оцићевом** тексту (а још више књигама на које се он ослања) узели и тачност и душу, потпуно га обесмисливши. С таквим патрљцима („траљама”, рекао би Бранко Радичевић) кренули су у страствен обрачун, сматрајући ваљда да ће те траље као и сâм аутор њихов – сада бити лак плен. Но и та ниска „опиљака” показала се као жилав створ – вратила им се у лице као **бумеранг**.

Тај свој „урадак” (компилацију исечака насумично поређаних) назвали су („**Оцићев**”) **галиматијас**, а могли су да га назову и („њихова”) **папазјанија**. Мени највише личе на (Председникове) **руминације**. Шта су сад, забога, те руминације? (Види Прилог 1: РУМИНАЦИЈА, ШТА ЈЕ ТО ЗАПРАВО?).

ДА ЛИ СЕ ЗА ЗАКЉУЧКЕ/СТАВОВЕ НА СЕДНИЦИ
ПРЕДСЕДНИШТВА ГЛАСАЛО
И КАКАВ ЈЕ РЕЗУЛТАТ ГЛАСАЊА?

У сваком случају, тај небулозни текст који Председник и чланови Председништва претенциозно називају ЗАКЉУЧЦИ/СТАВОВИ (*дали се за њих на седници Председништва гласало и какав је резултат гласања*) у старту убија сваки дијалог. У том тексту се Председништво претежно бави узвишеним послом заштите „целине” (и „општим значењем појаве са којом је суочено”), заштитом од злих волшебника угроженог достојанстава САНУ (па чак и целине њене 177-годишње традиције), а не „*замајавају се*” (омиљени израз академика **Зорана Поповића**, потпредседника САНУ) *и*уки~~м~~ детаљима, јер би то „тражи(л) о ... од чланова Председништва, приликом неке детаљне анализе његових појединачних аспеката, **да зађу** у различите судско-правне, медицинске, статутарне и многе друге сфере...” (!?!?!). **Па што не зађу?**

ВЛАДИМИР С. КОСТИЋ, „ИАКО ...С ГОТОВО ПОЛА ВЕКА
БАВЉЕЊА НАУКОМ ИЗА СЕБЕ, ЈОШ НИЈЕ УСПЕО
ДА ОБЈАВИ НАУЧНУ МОНОГРАФИЈУ
ЧИЈИ ЈЕ ЈЕДИНИ АУТОР

„Посебну недоумицу изазива тврдња **Часлава Оцића** да **Владимир С. Костић**, „*иако у 67. години живота и с његово пола века бављења науком иза себе, још није успео да објави научну монографију чији је једини аутор*”. ... ‘А реч је о једном од наших најпродуктивнијих и најцитиранијих научника.’

Шта Председника и чланове Председништва САНУ кошта да наведу наслов те научне монографије, односно да демантују (моју) „бестидну лаж коју је лако утврдити једним погледом на библиографију **Владимира С. Костића**. Претпоставка је, ваљда, да то људи неће посебно проверавати.” Другим речима, ја сам без икакве провере, изрекао „бестидну лаж” да Председник досад (иако у 67. години живота) „није успео да објави научну монографију чији је једини аутор”. Напротив, чим сам се присетио правила да кандидати за (дописне) чланове САНУ треба да имају објављену најмање једну оригиналну научну монографију, узео сам релевантни (и једини официјелни)

извор биобиблиографских података о члановима САНУ – *Годишњак САНУ*. С обзиром на то да је председник **Вл. Св. Костић** изабран за дописног члана САНУ 26. октобра 2000. године (обичај је био у САНУ да се избори одржавају првог четвртка у новембру, али изгледа да су октобарска револуционарна врења имала утицај на овакав „тајминг” избора: стога не изненађује Председникова изјава дата 16. 11. 2017: „**Kostić za Nedeljnik: Naša jedina pobjeda je 5. oktobar**”; <http://rs.n1info.com/Vesti/a342413/comments/Predsednik-SANU-Vladimir-Kostic-za-Nedeljnik-Nasa-jedina-pobjeda-je-5-oktobar.html>; занимљиви су коментари уз ову изјаву, посебно ДР-а: „А, ко сте то ВИ!???????”) посегао сам за Годишњаком САНУ за 2000. годину (*Годишњак CVII за 2000*, САНУ, Београд 2001. - УУ ISSN 0351-0336). Тамо наслов оригиналне научне монографије чији је једини аутор В. С. Костић – нисам нашао!

Али испало је по оној народној: „Терао лисицу – истерао вука!”. На страни 357 *Годишњака* стоји: „У библиографији др Костића је наведено 427 јединица.” Пребројао сам све наслове у Костићевој библиографији и установио да су тамо наведени наслови само 192 рада (!): 427 минус 192 једнако је 235. Где су наслови тих 235 радова? Да ли ти радови уопште постоје (можда – у некој виртуелној стварности) или су написани „невидљивим мастилом”? Да ли је међу њима и фамозна Костићева оригинална научна монографија? Или је цифра од 427 библиографских јединица, учтиво речено, – нацифрана! Како тумачити овај феномен? По правилу, у таквим случајевима се јављају две школе тумачења: једна тврди да је у питању (ненамерна) грешка, па нема ни криваца (ако их има, онда су они из редова техничког особља), док друга инсистира да је реч о свесној обмани у циљу стицања неоправдане користи, те да обмањивач мора да буде егземпларно кажњен.

Већина великана науке и уметности (иако јавне личности и део интелектуалне елите) стварају у тишини свог радног кабинета или атељеа. Они који мало више воле експонирање у јавности (естрадни типови) нужно су предмет обожавања шире публике, али и предмет оспоравања критичке интелигенције. А они од њих који, поред стваралачких апирација (и дела) имају политичке амбиције, који не могу да одоле зову сирена политичке славе и бесмртности, они свакодневно учествују у рововској („херојској”) политичкој борби разним дневнополитичким изјавама којима задају смртоносне ударце опонентима или намигују свим актуелним и будућим по-

тенцијалним политичким „победницима” који ће пресудно одлучивати о каријери „нашег” Челника (в. Прилог 7). Тако је и Председник САНУ својим бројним дневним политичким „очитовањем” (в. дневни пакет исечака PR службе САНУ) регрутовао силну војску фанова (fans) и follower-a, али и испровоцирао бројну публику оштрих критичара (занимљиво је читати коментаре његових иступа у електронским издањима медија). Тако се актуелни председник САНУ (можда и мимо своје воље) појављује истовремено и као јунак химничке/удворичке/глорификаторске поезије и као антихерој беспштедне критичке прозе, разапет између апологије и анатеме. Тако, на пример, за Драгана Ј. Вучићевића (*Информер*) Председник САНУ је „... највећи српски живи интелектуалац...” (в. Прилог 3), док, насупрот томе, Миодраг Кулић, доктор физичких наука, у писму из Немачке (*Сведок*, бр. 1175–1176, 12. 3. 2019, стр. 2, 3 и 4) сматра да „Владимир Костић није морално достојан места председника САНУ”.

Политички активизам Вл. Св. Костића је његов избор, његово грађанско право. Није у томе проблем. Проблем је у томе што он у реализацију својих политичких амбиција увлачи читаву Академију и што је, следствено томе, у Академији перманентна предизборна кампања. Стога би требало почети размишљати о ограничењу председничког мандата (на два). Треба следити пример једне академије из нашег окружења чији су чланови имали снаге да после неколико година трошења енергије на бесмислена политичка надгорњавања и јаловог самоисцрпљивања, изађу из кризе. Јер перманентна криза у (некој или свакој академији и, дакако, не само у академијама) у интересу је само малобројних (али добро умрежених) **нерадника**, односно безделника.

ПО ... ОЦИЋУ, ...**ГЛАВНИ РАЗЛОГ ЗАБРАНИ И ДРУГИХ ОБЛИКА**
ЗАТИРАЊА РАДА И РЕЗУЛТАТА РАДА ПОМЕНУТИХ
ДВАЈУ ОДБОРА (ЗА ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ
И ЗА ПРОУЧАВАЊЕ СТАНОВНИШТВА)
ЛЕЖИ У ТЕМИ КОСОВСКОМЕТОХИЈСКО ПИТАЊЕ”

„Овом приликом Часлав Оцић је намерно прећутао да је на иницијативу Владимира С. Костића образован Академијски одбор за српско питање (АОСП, *догао Ч. О.*), чијим састанцима Оцић, иначе, ре-

довно присуствује...”. Као статиста, додао бих, јер Председник САНУ свим могућим и немогућим средствима онемогућује ми учешће у раду Одбора с темом ЕКОНОМСКИ, ДЕМОГРАФСКИ, СОЦИЈАЛНИ И ГЕОСТРАТЕШКИ АСПЕКТИ РЕШАВАЊА КОСОВСКОМЕТОХИЈСКОГ ПИТАЊА. Питање понашања Председника САНУ у вези с овим (а и другим питањима рада АОСП) које није само неакадемско и неетичко, него представља и озбиљну злоупотребу службеног положаја, засад, остављам по страни. **О томе ћу, неком другом приликом, исцрпно и документовано, обавестити јавност.**

ПРЕДСЕДНИК КОСТИЋ ТЕШКИМ КЛЕВЕТАМА РУШИ УГЛЕД И ЧАСТ АКАДЕМИКА БАСТЕ И ОЦИЋА

Исказ „Свакој иоле трезвеној особи јасно је шта је истина, а који су мотиви напада Оцића и његових спонзора на САНУ више је него очигледно” – чији су аутори записничар (проф. др **Бојан Бугарчић**, управник послова САНУ) и оверивач Записника (академик **Владимир Св. Костић**, председник САНУ) – са седнице Председништва од 11. јуна 2020. године тешко повређује мој углед и моју част (а из контекста се види да се те клевете односе и на академика **Басту**). Стога молим господу **Бугарчића** и **Костића** да ми у неком разумном року (на пример, до 1. септембра 2020) пруже доказе (у писаној форми) о „мојим спонзорима”: 1. Како се они зову? 2. Откад (тачан датум) ја то радим за те спонзоре? 3. Колико сам за то плаћен? Да ли ме плаћају у ратама или сам једнократно исплаћен? Који су мотиви тих мојих спонзора?

Уколико те доказе не доставите мени до краја августа т.г., доставићете их на јесен редовном суду.

Документ 2.

ОДУЗИМАЊА АКАДЕМИЈСКОГ ДОДАТКА ОЦИЋУ И БАСТИ ЗБОГ НЕРАДА. КРАТАК КОМЕНТАР

„**Часлав Оцић** потом говори о претњи чисткама ... или бар у овој фази финансијском кажњавању – одузимања академијског додатка **Оцићу**

и **Басти збої нерада!** Како је академијска награда утврђена Законом, њу нико никоме не може да одузме чак и када би то хтео.”

Законом је утврђен и избор (односно смена) секретара одељења, па се 2017. ипак (из потајице) десио пуч у ОДН. Индиције о новој противправној (противзаконитој и противстатутарној) активности су постојале, али су актери на време ухваћени у покушају, отуд толика брзина (Председник је сазвао Извршни одбор истог дана – 1. априла – када је добио **Бастино** и **Оцићево** писмо) и бес који је у окружности Председништва испољио Председник САНУ.

Бес због тога што није успео подухват одузимања академског додатка непослушним члановима, који би после Председник „демократском већином” оверио на неком од колективних органа Академије. Уз „пријатељску” препоруку академицима **Басти** и **Оцићу** да га (Председника) туже суду, знајући да живимо у земљи у којој, по правилу, судски спорови трају дуже од просечног животног века.

Документ 3.

ПРЕДСЕДНИК КОСТИЋ:

„НА УСЛОВЉАВАЊЕ ПОТПИСНИКА ОВОГ ПИСМА
НЕЋЕМО РЕАГОВАТИ, СВЕСНИ ДА ЋЕ,
КАКО ЈЕ УОБИЧАЈЕНО, ОНО ВЕОМА БРЗО ОСВАНУТИ
НА СТРАНИЦАМА НЕКОГ ТАБЛОИДА

Дакле, „на условљавање потписника овог писма (претпостављам да се ово „потписник писма” односи на моју маленкост) нећемо (претпостављам да је овај плурал „царско Ми” и да се не односи на Председништво „у целини и целости”) реаговати, свесни да ће, како је уобичајено (?!), оно веома брзо осванути на страницама неког таблоида. Ово „таблоида” се вероватно односи на *Сведок*.

Оставимо по страни фасцинантну Председникову прозорљивост („свесни смо да ће” **Оцићево** писмо „веома брзо осванути на страницама неког таблоида”). Занимљива је његова дефиниција „таблоидности”, чудно флотантна: када у листу *Сведок* нешто објаве академици **Баста** и **Оцић**, онда је *Сведок* „таблоид”, а када у њему своје текстове објаве академици **Костић**, **Шолаја**, **Стевановић**, **Чавошки**... онда *Сведок* није „таблоид”. Занимљива „дијалектика” „костићевштине”, парадоксолошки импрегниране (в. Прилог 2).

Да ли је *Nedeljnik* таблоид? Ни случајно, не само због тога што (осим једном приликом) тамо своје текстове објављују (или бивају интервјуисани) – „сви Председникови људи”. А зашто и не би када су новинари тог недељног магазина прогласили председника САНУ – Човеком године за 2016. годину. С обзиром на то да је Man of the Year проглашен на „насловници” енглеског издања *Nedeljnika*, може се слободно претпоставити да његова титула покрива читаво енглеско говорно подручје (Велика Британија, САД, Канада, Аустралија, Нови Зеланд, Јужна Африка, Индија...), што је јасан доказ да је „... реч ... о једном од наших најпродуктивнијих и најцитиранијих научника” (Закључци Председништва САНУ).

Да ли су *Курир* и *Блиц* таблоиди? За **Костића** очигледно нису, јер је он 10. августа 2020. у *Куриру* у „ауторском тексту” написао ЕКСКЛУЗИВНО ЗА КУРИР! ПРЕДСЕДНИК САНУ О БОРБИ С КОРОНОМ: **Владимир Костић**: „Захвалност дугујем онима чија имена не знам!” (<https://www.kurir.rs/vesti/drustvo/3511813/ekskluzivno-za-kurir-predsednik-sanu-o-borbi-s-koronom-vladimir-kostic-zahvalnost-dugujem-onima-sija-imena-ne-znam>). Ауторски текст одмах је интегрално реплициран на страницама *Блица*. И у једном и у другом бројни лаудатори (неретко чак срцепарајућим тоном) истичу душевност и уздижу племенитост Председникову, што помало личи на предизборну кампању (ако не баш на *Полиџикину* рубрику „Одјеци и реаговања” из времена **Жике Миновића**). Дакако, притом не занемарују ни његову глобално признату стручност (експертност).

Међутим, нико не може целом селу угодити, па се нашао политичар (иначе раније блиски „пријатељ” Академије) који је (из политичког угла!) кренуо да куди Председника. (в. Прилог ДРАГАН ЂИЛАС: ... ПРЕДСЕДНИКУ САНУ НИЈЕ МЕСТО У КУРИРУ!)

Други политичар, **Велимир Илић**, у директном писаном обраћању Академији иде чак и даље: Заборављајући да у овој земљи постоји парламент, бројне политичке странке, избори и друге политичке институције, **Илић** тражи од САНУ да посредује између власти и опозиције. (<https://www.danas.rs/politika/velja-ilic-pisao-sanu-da-posreduje-izmedju-vlasti-i-opozicije/>).

(Трећи политичар – потпуно миноран и не заслужује да му се помене име – је још радикалнији: Ако се Академија друштвено не ангажује, треба је укинути! А публицист и дневно политички „аналитичар” је резолутан (парафраза): Ангажовала се друштвено или не, Ака-

демију треба укинути и њену зграду претворити у ковид болницу!)

Сви ови гротескни „захтеви” илуструју

1. Да у јавности (а донекле и у самој САНУ) не постоји свест о томе шта је Академија и шта су њена мисија, циљеви и послови...

2. Да готово свакодневне политичке (не научне или стручне!) изјаве Председника стварају о њему слику као о политичару, а не као о научнику. Он својим естрадним политичким понашањем просто призива **Ђиласа, Илића, Соњу Бисерко** и друге, да с њим „на равnoj ноzi” воде „дијалог” на политичке (или идеолошке) теме.

Чини ми се стога да би сваки „трезвен човек” (а о академику да и не говорим) требало да буде **против естрадизације Академије**, односно увлачења САНУ у каљугу дневне политике. То ниуколико

1. не значи да треба било коме ускраћивати право да се као слободан грађанин бави политиком и да заступа било које идеје из политичког спектра.

2. исто тако то ни случајно не значи да се Академија (појединци, одбори и друга радна тела) не ангажује у разматрању националних, економских, социјалних, демографских, културних, еколошких и др. стратешких питања, али, подразумева се, на научној (не политичкој, идеолошкој или било којој пропагандистичкој) основи.

Академици треба да раде оно што им је у опису радног места (и дефинисано циљевима и задацима Академије у Закону о САНУ, односно њеном Статуту), а, по мом мишљењу, ако су добри научници и уметници, онда су и добри патриоти и грађани Србије. Као грађани, они имају право да (мање или више острашћено) партиципирају у дневнополитичким свађама (у борби за власт), али нема нико право (зарад личних амбиција или нечијих интереса) да у то увлачи Академију.

Академија није ни парламент ни партија ни политички покрет. Ако се то деси, онда, по правилу, академици испадају и лоши научници (јер немају времена за озбиљан истраживачки рад) и неуспели политичари (јер професионални политичари имају више искуства и мање скрупела), а све на радост наших непријатеља, а на жалост и срамоту народа и државе.

И истине и правде.

У томе видим смисао (и мотив) мог „критичког” ангажмана у покушају деполитизације (или бар смањења негативне политизације) САНУ – како САНУ не би постала главни **апологет и брани-**

лац оправданости НАТО агресије на Србију, отимања Косова и Метохије, пљачкашке приватизације српске привреде, Србије као великог паркинга за масу азиланата из Азије и Африке, употребе њених грађана као заморчића у разним пандемијама и вакцинацијама и ГМО експериментима...

Јер:

политичари долазе и одлазе, режими долазе и одлазе. А Академија остаје. Под условом да су јој академици, пре свега њени челници, привржени. Кома је привржен Челник Академије који изјављује:

„... у овом тренутку једина [је] политичка мудрост на који начин са неким елементима достојанства напустити Косово, које *de facto* и *de jure* више није у нашим рукама.”

ПРИЛОЗИ

Прилог 1

РУМИНАЦИЈА, ШТА ЈЕ ТО ЗАПРАВО?

Термин „руминација” означава непрекидну окупацију и одржавање негативних мисли у свести. Манифестује се циклички, итеративно, „у повраћају”... Та реч долази из латинског језика; у дословном преводу значи: преживање (поновно жвакање већ прогутане хране), прежвакавање; у пренесеном смислу: нагваждање.

Три су врсте мисли које нас најчешће прогањају: руминаторне, опсесивне и беспомоћно узалудне (њихов плод је најчешће: *срдийа немоћ* исказана *јовором мржње*; школски пример: НАПРЕД цитирани извод из записника Председништва САНУ из јула 2020). Руминације су вољни мисаони токови који се често доживљавају као наметнути, али су у ствари под контролом воље и неретко се бркају с опсесивношћу.

Прилог 2

ПРЕДСЕДНИК САНУ АКАДЕМИК ВЛАДИМИР СВ. КОСТИЋ: СКЕПТИК КОЈИ ФАТАЛИСТИЧКИ ВЕРУЈЕ

„Скептик који фаталистички верује да ће и ова планета једном експлодирати попут гранате у иначе пословично незаинтересованом

космосу, са те позиције ће се чудити забринутости и страху који су покренули ову трибину, и, надам се наше будуће деловање.”

Председник САНУ академик Влад. Св. Костић; из предговора Зборнику КА БОЉОЈ ДЕМОГРАФСКОЈ БУДУЋНОСТИ СРБИЈЕ (уредници Владимир С. Костић, Славица Ђукић Дејановић и Мирјана Рашевић, САНУ и Институт друштвених наука, Београд 2018, стр. 7).

Прилог 3
 ДРАГАН Ј. ВУЧИЋЕВИЋ (ИНФОРМЕР)
 ХВАЛИ ПРЕДСЕДНИКА САНУ

„Има право председник САНУ, вероватно највећи српски живи интелектуалац, доктор Владан Костић. Будућност је најскупља српска реч. Будућност, а не Косово.”

(Извор: <http://www.nspm.rs/hronika/dragan-j.-vucicevic-buducnost-je-najskuplja-srpska-rec-a-ne-kosovo.html>)

Прилог 4
 ДРАГАН ЂИЛАС КУДИ ПРЕДСЕДНИКА САНУ:
 РЕЖИМ ОПСТАЈЕ ЗАХВАЉУЈУЋИ ТОМЕ ШТО ЋУТЕ
 АКАДЕМИЦИ, ПРОФЕСОРИ, НОВИНАРИ, ЉУДИ ИЗ КУЛТУРЕ И
 БИЗНИСА; ПО МОМ МИШЉЕЊУ ПРЕДСЕДНИКУ САНУ
 НИЈЕ МЕСТО У КУРИРУ!

„Не читам Курире, Информере, Телеграфе, као ни остала пропагандна гласила која служе за ширење мржње и ‘убијање’ свих који другачије мисле. Не коментаришем ништа што они објаве. Сматрам да је срамота што за такво гласило говори председник САНУ. Овај режим не опстаје на људима који су се продали за 30.000 динара како би преживели. Он опстаје захваљући томе што ћуте и све што се дешава прихватају као нормално академици, професори, новинари, људи из културе, бизниса... Ћуте да би избегли последице, не схватајући да ће пре или после, на овај или онај начин, зло закуцати и на њихова врата. Зато су за мене оних 3.000 лекара који су се потписали именом и презименом хероји. По мом мишљењу, др Костићу је место међу њима, а не у *Куриру*.”

(Данас, 15. август 2020: <https://www.danas.rs/politika/djilas-ovaj-rezim-opstaje-zato-sto-cute-akademici-profesori-novinari/>)

Прилог 5
СЕДАМНАЕСТ ПИТАЊА ЗА ПРЕДСЕДНИКА КОСТИЋА:
КА БОЉОЈ ДЕМОГРАФСКОЈ БУДУЋНОСТИ СРБИЈЕ
ИЛИ QUOD LICET IOVI
NON LICET BOVI!

„Претпостављам да ћете се са мном сложити да те процедуре (већ по дефиницији) важе универзално, једнако за све чланове САНУ и за све ‘случајеве’. Ако је то тако, молио бих Вас да ми, ... (као лице одговорно за примену Статута и Закона о САНУ) објасните на основу којих процедура је објављен зборник КА БОЉОЈ ДЕМОГРАФСКОЈ БУДУЋНОСТИ СРБИЈЕ на чијим корицама ... стоје ГРБ и ИМЕ САНУ. Добро је познато да све публикације на којима се налазе обележја САНУ морају да прођу одговарајућу процедуру.”

„А сада, да се вратим на питања у вези са, у САНУ прописаном, истраживачком и издавачком процедуром по којој (ни)је (!) поступано у случају Зборника КА БОЉОЈ ДЕМОГРАФСКОЈ БУДУЋНОСТИ СРБИЈЕ (саиздавач: Институт друштвених наука, уредници **Владимир С. Костић, Славица Ђукић Дејановић и Мирјана Рашевић**, Београд 2018): 1. Ко и када је покренуо иницијативу да се овакав скуп организује? 2. Ко и када је дефинисао концепт таквог једног скупа? 3. Ко и када је именовао чланове Програмског и Организационог одбора скупа? 4. Ко и када је предложио/изабрао учеснике скупа? 5. Ко је и када именовао рецензенте саопштења с овог скупа? 6. Ко и када је именовао уреднике Зборника радова с овог скупа? 7. Ко и када је разматрао рецензије радова? 8. Ко и када је одредио тираж зборника? 9. Када је надлежни орган САНУ донео одлуку о објављивању овог Зборника? 10. Постоји ли у овом случају документација која иначе „прати” издавање сваке Академијине публикације? 11. Зашто је, ако САНУ има довољно пара за штампање публикација, како тврди генерални секретар, тражена подршка швајцарских НВО – PERFORM и HELVETAS? 12. Да ли та подршка подразумева и финансијску или се односи само на моралну и идеолошку димензију? 13. Ако је подршка била и финансијска, колико је у овом случају инкасирао САНУ? 14. На шта ће та средства (ако су „легла” на рачун САНУ) бити утрошена? 15. Да ли ће овај Зборник по убрзаном поступку бити промовисан на Трибини Библиотеке САНУ и/или на новооснованој трибини АВАиЦД-а? (У међувремену је, прекоредно,

на трибини Библиотеке САНУ одржана промоција контроверзног Зборника, *нај. Ч.О.*). 16. Ко је о свему овоме одлучивао, односно ко сада о томе одлучује?

Из овога примера се види да је у пракси процедура потребан, али не и довољан услов да би се нека књига (као резултат рада у САНУ) појавила и као издање САНУ. Поред поштовања процедуре потребно је још нешто: воља, добра или зла воља (врло често само-воља најмоћнијих). А да би се реализовала та моћничка воља, посеже се и за (зло)употребом процедуре или просто (као у поменутом случају) она се – игнорише. И у САНУ изгледа да: *Quod licet iovi non licet bovi!*”

Из писма академика **Оцића** упућеног 10. јуна 2019. академику **Владимиру С. Костићу**, председнику САНУ, академику **Марку Анђелковићу**, генералном секретару САНУ, проф. др **Бојану Бугарчићу**, управнику послова САНУ и члановима Извршног одбора Председништва САНУ поводом **Костићевог** „киднаповања” теме главног научноистраживачког пројекта Академијског одбора за проучавање становништва (АОПС) „Демографска будућност Србије” и њеног прекрштавања у „политички коректнију” тему **КА БОЉОЈ ДЕМОГРАФСКОЈ БУДУЋНОСТИ СРБИЈЕ**. Председник **Вл. Св. Костић** је научно-*стручни* скуп (а после и све радње у вези са објављивањем зборника радова с тог скупа) организовао иза леђа АОПС-а и његовог председника **Оцића**. При томе је починио низ противзаконитих радњи, од којих нека спадају у домен кривичног права.

Прилог 6

УЧЕСНИЦИ НА СЕДНИЦИ ПРЕДСЕДНИШТВА САНУ ОД 14. ЈУНА 2020.

„На (електронској) седници су учествовали: председник САНУ академик **Владимир С. Костић**, потпредседник САНУ академик **Зоран В. Поповић**, потпредседник САНУ академик **Љубомир Максимовић**, председник Огранка САНУ у Новом Саду академик **Стеван Пилиповић**, председник Огранка САНУ у Нишу академик **Нинослав Стојадиновић**, секретар Одељења за математику, физику и гео-науке академик **Градмир Миловановић**, секретар Одељења хемијских и биолошких наука академик **Владимир Стевановић**, секретар Одељења медицинских наука САНУ академик **Драган Мицић**, секретар Оде-

љења техничких наука академик **Зоран Петровић**, секретар Одељења језика и књижевности академик **Злата Бојовић**, секретар Одељења друштвених наука академик **Коста Чавошки** и секретар Одељења историјских наука академик **Михаило Војводић**.

Оправдано је одсутан секретар Одељења ликовне и музичке уметности академик **Милан Лојаница**.

На (електронској) седници учествовао је и управник послова САНУ др **Бојан Бугарчић**.” (извод из Записника).

Прилог 7

ДРАГОЉУБ ЈОВАНОВИЋ: „БРШЉАН ПОЛИТИКА”

*Тийу веран, краљу одан,
овде лежи Јаша Продан.*

Епиграм-епитаф за Јашу Продановића

Прилог 8

KOSTIĆ ZA NEDELJNIK: NAŠA JEDINA POBEDA JE 5. OKTOBAR

„Припадам генерацији чија је једина права политичка борба и победа био 5. октобар, упркос покушајима да нас убеди да се тако нешто није ни догодило. Можда је наша инфантилна политичка свест - свака част појединцима - разлог daljih raspleta”, рекао је за *Nedeljnik* председник Српске академије наука и уметности **Vladimir Kostić**. [Занимљиви су коментари уз ову изјаву, посебно ДР-а: **„А, ко сте то ВИ!???????”**]

(Извор: <http://rs.n1info.com/Vesti/a342413/comments/Predsednik-SANU-Vladimir-Kostic-za-Nedeljnik-Nasa-jedina-pobeda-je-5-oktobar.html>; насловница *Nedeljnika* прештампана у: *Сјорови о будућности Србије и САНУ: Шта и како даље?, Друји гео: Истина и слобода*, Истер 21, 4СЕ, Београд 2018, стр. 16).

ПРЕДЛОГ АКАДЕМИКУ МИХАИЛУ ВОЈВОДИЋУ,
 ПРЕДСЕДНИКУ АКАДЕМИЈСКОГ ОДБОРА
 ЗА КОСОВО И МЕТОХИЈУ (АОКИМ)
 ДА САНУ ОРГАНИЗУЈЕ МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП
 НА ТЕМУ
 „ТИРАНСКА ПЛАТФОРМА: ВЕЛИКА АЛБАНИЈА
 И БУДУЋНОСТ БАЛКАНА”

Академик Часлав Оцић, члан АОКИМ-а

19. јун 2017.

Академик **Михаило Војводић**
 Секретар Одељења историјских наука САНУ
 Председник Академијског одбора за Косово и Метохију

Уважени академиче **Војводићу**,

Као што Вам је познато у последњих деценију ипо САНУ је објавила три зборника о Косову и Метохији:

Срби на Косову и у Метохији / Serbs in Kosovo and Metohia. Зборник радова с научног скупа одржаног у Косовској Митровици 27–29. маја 2005. / Радови примљени на VIII скупу Одељења друштвених наука од 13. децембра 2005. / Уредници: академик **Стеван Карамата** и дописни члан **Часлав Оцић**. Београд: Српска академија наука и уметности, 2006.

Kosovo and Metohia: Past, Present, Future. Papers presented at the International Scholarly Conference held at the Serbian Academy of Sciences and Arts, Belgrade, March 16–18, 2006 / Editor: Academician **Kosta Mihailović**. Belgrade: Serbian Academy of Sciences and Arts, 2006.

Косово и Метохија: Прошлост, садашњост, будућност / Зборник радова с међународног научног скупа одржаног у Београду 16–18. марта 2006. године. / Прихваћено на VII скупу Одељења друштвених наука од 12. септембра 2006. / Уредник : академик **Коста Михаиловић**. Београд: Српска академија наука и уметности, 2007.

Ти зборници садрже саопштења с два научна скупа која су била посвећена виталним питањима будућности српске јужне покрајине. После доношења Тиранске платформе, и ескалације векикоалбанских

експанзионистичких аспирација, верујем да би САНУ, односно Академијски одбор за Косово и Метохију, требало да организује међународни научни скуп на тему

ТИРАНСКА ПЛАТФОРМА:
ВЕЛИКА АЛБАНИЈА
И
БУДУЋНОСТ БАЛКАНА

Подразумева се да би назив скупа Одбор могао модификовати. Слободан сам да Вам предложим да на првом наредном скупу Академијског одбора за Косово и Метохију овај предлог узмете у разматрање.

С поштовањем

Часлав Оцић
Члан Академијског одбора
за Косово и Метохију

У Београду, 19. јуна 2017.

Из: Сјорови о будућности Србије и САНУ, Штита и како даље? Први део: Ојсџанак и развој, прир. академик Часлав Оцић, Истер 21 + СКП, Београд + Нови Сад 2017, стр. 280.

ПИСМО АКАДЕМИКА ОЦИЋА ЧЛАНОВИМА
ПРЕДСЕДНИШТВА САНУ ПОВОДОМ ОДЛУКЕ
О ЗАБРАНИ ОДРЖАВАЊА РАЗГОВОРА
ЗА ОКРУГЛИМ СТОЛОМ О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ
ОД 15. ОКТОБРА 2018.

23. октобра 2018.

Члановима Председништва САНУ

Проф. др Бојану Бугарчићу, управнику послова САНУ

Поштовани,

Дана 17. 10. 2018, на мој захтев, управник послова САНУ проф. др **Бојан Бугарчић** љубазно ми је ставио на располагање извод из записника Председништва (без списка присутних и без броја тачке под којом је донета одлука о забрани разговора за округлим столом: *Економски и социјални аспекти косовско-метохијског проблема: корени и алтернативни исходи решавања*), а потом сам „стандардним путем” добио и комплетан Записник из кога се види да су (на) 5. седници Председништва САНУ одржаној 15. 10. 2018. ... чланови : Председништва ... једногласно донели одлуку о забрани одржавања разговора за округлим столом о Косову и Метохији који је у организацији Одбора за економске науке и Академијског одбора за проучавање становништва (чији сам председник), а у сарадњи са члановима Академијског одбора за Косово и Метохију, требало да се одржи 24. октобра 2018. у САНУ.

Извод из записника гласи:

Тачка VII.2.

VII Питања, предлози и информације

2. Разговор за округлим столом: *Економски и социјални аспекти Косовско-Метохијског проблема: корени и алтернативни исходи решавања*

Извршни обор САНУ је 11. октобра 2018. године случајно дошао у посет Позива на разговор за округлим столом: *Економски и социјални аспекти Косово-Метохијског*

проблема: корени и алтернативни исходи решавања који је академик Часлав Оцић, уз озбиљне пропусте појединих административних радника, већ послао на већи број адреса. Састанак је планиран у САНУ за 24. октобар текуће године у Сали 1.

Извршни одбор САНУ сматрао је да је неопходно да Председништво САНУ донесе одлуку о евентуалном даљем поступању поводом најављеног одржавања округлог стола/скупа. Извршни одбор САНУ је чланове Председништва САНУ обавестио о информацијама које је ad hoc сазнао.

Након опсежне дискусије, Председништво САНУ једногласно је усвојило следеће закључке и одлуку:

Председништво Српске академије наука и уметности (САНУ) је незванично и изван устаљених процедура дошло до сазнања и остварило увид у активности академика Часлава Оцића покренуте на организовању округлог стола под насловом „*Економски и социјални аспекти Косово-Метохијског проблема: корени и алтернативни исходи решавања*“.

Председништво САНУ констатује да током организационих припрема горе наведеног скупа ниједно релевантно тело САНУ није добило никакво обавештење, да апсолутно није испоштована процедура прописана за организацију научних и стручних скупова и састанака у САНУ, те да су и информације о организаторима скупа, наведене у сазиву, неадекватне. Једногласно је закључено да у таквим околностима САНУ не може да буде укључена у било који аспект организовања овог скупа, нити да пружи окриље његовом одржавању.

Председништво САНУ сматра да су покренуте теме од изузетног значаја за нашу земљу, што је Академија доказала и вишедеценијским ангажовањем на њиховом проучавању. Скупови посвећени Косову и Метохији, превасходно због свог значаја, морају, као и сви други скупови, бити организовани на начин како то прописују Статут и правилници САНУ. Ово је неопходно да би се обезбедили организациони, научно-стручни и/или уметнички квалитети примерени овој институцији.

Пре уласка у меритум ствари, желим најпре да укажем на један проблем, можда за некога формалне природе, али важан у контексту све учесталијих кршења процедура у САНУ (и цунамија самовоље и зловоље). Неки наводи дати у изводу из записника и делови записника (који нису наведени у изводу) изазивају недоумице (и потенцијално креирају нове, по САНУ штетне и ником потребне неспоразуме), у најмању руку захтевају појашњење, а по мом мишљењу и експлицитан одговор:

1. Тачка дневног реда под којом је донета одлука о забрани гласи: Предлози, питања и информације. Подсећам: под таквом тачком дневног реда не доносе се никакве одлуке. Оне се доносе само по тачкама унапред прецизно дефинисаним и на основу писаног материјала. Из тог разлога, закључци (или „одлуке“) донети у оквиру ове тачке никога, па ни **Часлава Оцића**, не могу обавезивати.

2. Текст „одлуке” је недоречен: нису поменути чланови статутарних и законских аката које су наводно прекршили **Часлав Оцић** и две његове сараднице (**Наташа Станишић** и **Хана Наерловић**).

3. Врло су занимљиве следеће формулације које по први пут срећем у актима органа САНУ: „Извршни одбор случајно је дошао у сед...”, „Председништво САНУ је незванично и ван устаљених процедура” (за шта иначе оптужује академика **Оцића**) „дошло до сазнања и остварило увид у активности академика **Оцића**”... Да ли су ту можда Извршном одбору и Председништву САНУ на волшебан начин помогле, нама обичним члановима САНУ невидљиве силе, нека deliver you? Нисам знао, а верујем ни други чланови САНУ, да се до информација у САНУ долази и на нестандардан начин.

4. Беспризивна „одлука” о забрани одржавања поменутог разговора за округлим столом о Косову и Метохији послата је по ХИТНОМ поступку члановима оба одбора? Зашто? Да ли ме је тиме Председништво САНУ лишило права жалбе на ту „одлуку”?

5. Зашто није искоришћена могућност да будем позван на седницу Председништва? Ако ништа друго, да бих пружио потребне информације и објашњења, што би несумњиво било у духу академске колегијалности.

С обзиром на то да није било прилике да члановима Председништва пружим релевантне информације и објашњења, то ћу учинити сада. Укратко их обавештавам да у току припрема за овај скуп није било никаквог кршења процедуре.

У оквиру усвојених пројеката:

1. *Демографска будућност Србије* (Предлагач и реализатор: Одбор за проучавање становништва)

2. *Будућност Србије* (Предлагач и реализатор: Одбор за економске науке) предвиђено је и организовање разговора за округлим столовима, реализација истраживачких потпројеката и штампање одговарајућих зборника у којима би били представљени резултати истраживања. Ту могућност искористио је и председник САНУ [академик **Владимир С. Костић**] који је осмислио („побољшавајући” назив пројекта нашег „Демографског одбора” *Демографска будућност Србије* у про-активистички и оптимистички *Ка бољој демографској будућности Србије*) и организовао научно-стручни скуп не обавештавајући о томе одбор који је надлежан за ту проблематику и који је једини властан да обезбеди квалитет таквог

скупа. Ах, та процедура! Ах, та забринутост за каквоћу (не: како-оћу!) скупа о КИМ! Да ли су чланови Председништва изразили забринутост тим поводом и предузели неке мере за спречавање таквих прекршаја?

С уверењем да је рад одбора начелно аутономан (имајући такође у виду да је Извршни одбор Председништва САНУ потврдио статус чланова одбора, а и председник САНУ лично – не сумњајући у њихову компетентност – потписао решења о њиховом именовану), досад сам (у последњих петнаестак година) као председник поменутих одбора организовао десетак трибина и округлих столова (на којима су учествовали и страни, не само домаћи научници) – све у оквиру усвојених планова о реализацији стратешких пројеката у оба одбора – и никаквих проблема није било.

Овога пута сам додатно – с обзиром на значај теме – покушао с председником Академијског одбора за Косово и Метохију академиком **Михаилом Војводићем**, секретаром Одељења историјских наука и чланом Председништва САНУ да (с „његовим” Одбором) удруженим снагама организујемо поменути округли сто. Он ме је на састанку крајем септембра обавестио да због презаузетости (организује два велика скупа, један о 1918. години и други поводом 140 година од Берлинског конгреса) не може да учествује у разговору за округлим столом, али да ће замолити др **Раду Стијовић** да свим члановима Академијског одбора за Косово и Метохију упути позив за учешће на поменутом скупу. Она је то и учинила 30. септембра 2018. Уз позив послала им је и одговарајуће образложење. **Наташа Станишић**, техничка секретарица двају одбора којима председавам, упутила је 1. октобра позив (с образложењем теме скупа) члановима оба одбора да учествују у раду округлог стола, да до 5. октобра пријаве наслов саопштења, а да до 15. октобра доставе сажетак свог излагања.

Поткрај септембра најавио сам овај скуп и замолио техничку секретарицу одбора да резервише салу за одржавање скупа, што је она и учинила. Нико никакве примедбе и замерке ни мени ни **Наташи Станишић** у вези са свим оним што је рађено у оквиру припрема за округли сто није стављао. То се односи и на **Хану Наерловић** која је у међувремену заменила **Наташу Станишић**. Њих две су уредно извршиле примопредају материјала и **Хана** је од **Наташе** добила потребна упутства за рад тако да та кадровска промена није уопште

угрозила припреме скупа. Тврдим одговорно да **Наташа Станишић** и **Хана Наерловић** нису направиле никакве пропусте и да су претња кажњавањем или сâмо њихово кажњавање неприхватљиви и неумесни.

До средине октобра стигло је двадесетак пријава, односно сажетака. И пријаву теме и сажетак учесници скупа достављали су и техничкој секретарици и председнику одбора. Дакле, ништа тајанствено, ништа у потаји, све транспарентно. Нико из врховништва САНУ до пре неки дан није имао никакву примедбу на процедуру, нити ме је на неке пропусте упозоравао нити најављивао разговор на ту тему. Или, не дај Боже, позвао ме на седницу Извршног одбора Председништва, да, ако ништа друго, чује и другу страну.

Мислим да је прича о кршењу процедуре класична „операција под лажном заставом” (false flag operation).

Главни разлог за забрану је тема округлог стола – Економски и социјални аспекти косовско-метохијског проблема: корени и алтернативни исходи решавања. Не знам зашто је председник САНУ академик **Владимир С. Костић** забранио разговор за округлим столом на ову тему. Не искључујем могућност да Председник САНУ сада изјави да он није забранио тај разговор него да је то само сугестија Председништва дата под тачком Питања, предлози и информације, на којој се, како је већ речено, и не могу доносити било какве одлуке. Ако се то деси, позивам га да се обрати учесницима округлог стола о КИМ. Намеравао сам и раније (пре избијања скандала у јавности) да му таква позив упутим, али су ме у томе спречиле неодмерене одлуке Извршног одбора Председништва и Председништва САНУ.

И на крају, слажући се с мишљењем чланова Председништва да су „покренуте теме од изузетног значаја за нашу земљу”, сматрам да разговор за округлим столом о КИМ у сваком случају треба да буде одржан – било у просторијама САНУ или на неком другом месту. Ако то, силом прилика, буде на неком другом месту, онда ће се претходно одржати конференција за штампу на којој ће бити подробно обавештена јавност о овом, досад незабележеном, чину цензурисања.

У Београду, 23. октобра 2018.

С поштовањем

Часлав Оцић
Ред. члан САНУ

АКАДЕМИК ЧАСЛАВ ОЦИЋ (1. ЈУЛ 2020):
 ПОЗИВ АКАДЕМИКУ ВЛАДИМИРУ С. КОСТИЋУ,
 ПРЕДСЕДНИКУ САНУ
 ДА ПОВУЧЕ
 ИЗЈАВУ ОД 18. ОКТОБРА 2015. ГОДИНЕ
 КОЈУ ЈЕ У СВОЈСТВУ ПРЕДСЕДНИКА САНУ
 ДАО РАДИО БЕОГРАДУ
 „...У ОВОМ ТРЕНУТКУ
 ЈЕДИНА ПОЛИТИЧКА МУДРОСТ
 НА КОЈИ НАЧИН
 СА НЕКИМ ЕЛЕМЕНТИМА ДОСТОЈАНСТВА
 НАПУСТИТИ КОСОВО...”
 СЕЦЕСИЈА У СЕНЦИ КОРОНЕ

(Svedok Online, 2. јул 2020: <https://svedokonline.medium.com/%D1%81%D0%B5%D1%86%D0%B5%D1%81%D0%B8%D1%98%D0%B0-%D1%83-%D1%81%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8-%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B5-21b2e69b3fea>)

Поштовани проф. **Оцићу**,

са сајта САНУ: <https://www.sanu.ac.rs/wp-content/uploads/2020/06/PROGRAM-NAUCNOG-SKUPA-O-SECESIJI.pdf> сазнао сам да се у САНУ, у петак 3. јула, одржава научни скуп „Сецесија са становишта унутрашњег и међународног права и њене политичке последице”. С обзиром на то да је у фокусу референата овог скупа косовски сецесионизам, међу учесницима скупа нема Вашег имена иако сте аутор и приређивач већег броја радова о косовскометохијском питању (да поменем само два издања у 2019. години објављеног зборника радова КОСОВСКА ВЕРТИКАЛА ИЛИ НЕОКОЛОНИЈАЛНА ХОРИЗОНТАЛА? ДЕМОГРАФСКИ, ЕКОНОМСКИ, СОЦИЈАЛНИ, ПРАВНИ, ГЕОПОЛИТИЧКИ И ЕКОЛОШКИ АСПЕКТИ КОСОВСКОМЕТОХИЈСКОГ ПИТАЊА).

Да ли ћете учествовати у раду овог скупа и какав је уопште Ваш однос према овом скупу?

У очекивању скорог одговора поздрављам Вас с поштовањем

У Београду,
 30. јуна 2020.

Владан Динић,
 гл. и одг. уредник *Сведока*

Поштовани г. Динићу,

Захваљујем се на постављеним питањима. Хитам да на њих што брже и што краће одговорим:

Мој однос према овом скупу позитиван је као и према сваком другом научном скупу на коме се кроз дијалог унапређују наша знања о питањима на која је скуп усредсређен, а поготово ако нове идеје са скупа могу да допринесу (и) одрживом (праведном и цивилизованом) решавању питања која се на скупу разматрају. Сваки научни скуп је прилика и да се нешто научи и изоштри сопствена аргументација, тако да нема разлога да на овом скупу не учествујем, физичким присуством („под маском”) или преко линка <https://www.sanu.ac.rs/direktan-prenos/>.

Научни скуп „Сецесија са становишта унутрашњег и међународног права и њене политичке последице” је једна у низу радних манифестација Академијског одбора за српско питање (АОСП), односно један од научноистраживачких пројеката тог Одбора. То је пројект који у средишту пажње има правне и политичке аспекте питања, тако да је сасвим природно да референти буду правници и политиколози, а не економисти. Као економист, а полазећи од констатације Председника САНУ изречене у јуну 2019. на седници АОСП-а да је „у овом тренутку, најважније од свих ... питање Косова и Метохије”, предложио сам АОСП-у да се, поред две изузетно важне теме проучавања и научних расправа Академијског одбора за српско питање (1. СЕЦЕСИЈА И ГРАНИЦЕ САМО-ОПРЕДЕЉЕЊА МАЊИНА У МЕЂУНАРОДНОМ ПРАВУ /ПРАВИЛА, ИСКУСТВА, ПРЕСЕДАНИ/ И ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОДРАЗИ НА РЕШАВАЊЕ КОСОВСКО-МЕТОХИЈСКОГ ПИТАЊА; И 2. АФИРМАЦИЈА, ОЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА УМЕТНИЧКЕ И КУЛТУРНЕ БАШТИНЕ СРПСКОГ НАРОДА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ), придружи њима комплементарна тема

**ЕКОНОМСКИ, СОЦИЈАЛНИ, ДЕМОГРАФСКИ,
ГЕОПОЛИТИЧКИ И ДРУГИ СТРАТЕШКИ АСПЕКТИ
КОСОВСКОМЕТОХИЈСКОГ ПИТАЊА.**

Председник АОСП-а, међутим, на све могуће и немогуће начине блокира мој рад на овом пројекту у оквиру АОСП-а (тако, на пример, у АОСП, поред првобитних 16 чланова, усмено је „кооптирао” још

толико чланова – углавном из одељења природних и техничких наука – чији је једини задатак да одбијају моје предлоге истраживачких пројеката, „демократском већином”, дакако). Постоје и многи други проблеми који се (по мом мишљењу, непотребно) јављају у раду АОСП-а, али о њима другом приликом.

Желећи да отклоним препреке мом раду у АОСП-у, одлучио сам да поводом скупа од 3. јула (а као моје учешће у расправи на том скупу) упутим Председнику САНУ и АОСП-а Отворено писмо, све у нади да ће оно допринети да се ствари помере с мртве тачке. Шаљем Вам копију тог писма. Ако сматрате да је оно од општег интереса, слободно га објавите у *Сведоку*.

С поштовањем
Часлав Оцић, ред. члан САНУ

ОТВОРЕНО ПИСМО АКАДЕМИКУ ВЛАДИМИРУ С. КОСТИЋУ

(прилог дискусији на научном скупу „Сецесија са становишта унутрашњег и међународног права и њене политичке последице”, свечана сала САНУ, 3. јул 2020)

Академику Владимиру С. Костићу, председнику САНУ, председнику Академијског одбора за српско питање и уводничару на предметном научном скупу

Поштовани г. Председниче,

На научном скупу „Сецесија са становишта унутрашњег и међународног права и њене политичке последице”, који треба да дâ научни допринос решавању косовскометохијског питања и који у САНУ почиње у петак 3. јула (где Ви држите уводно слово), пружа Вам се прилика (вероватно последња)

да повучете Вашу изјаву

коју сте 18. октобра 2015. године, у својству председника САНУ дали Радио Београду

„...у овом тренутку једина политичка мудрост на који начин са неким елементима достојанства напустити Косово...”

и тиме исказете искрено покајање за јединствен грех какав досад није починио ниједан председник неке од националних, европских

и светских академија наука и уметности. Историја академија наука није досад забележила такав противправни, противуставни и *йосѝ-исѝински* чин.

Повлачењем Ваше изјаве опрали бисте љагу с Вашег образа и образа већине чланова САНУ (искључујем аутошовинисте који су у САНУ безначајна али врло агресивна мањина) и скинули проклетство с ове највише наше научне и уметничке установе, пре свега, њених друштвенохуманистичких и уметничких одељења. Вашом новом изјавом Ви бисте, између осталог, **поништили дејство пуча у Одељењу друштвених наука којим је прекретно ојачало затирање друштвених и хуманистичких наука (и њихова сорошизација), поништили бисте и дејство цензурисања научног скупа о КИМ, била би тако укинута и забрана објављивања зборника КОСОВСКА ВЕРТИКАЛА ИЛИ НЕОКОЛОНИЈАЛНА ХОРИЗОНТАЛА, био би деблокиран рад Одбора за економске науке и Одбора за проучавање становништва, коначно и мој рад у АОСП-у и АО за КИМ. Другим речима, то био био повратак САНУ у правни поредак, оздрављење, нормализација живота и рада, што би обезбедило опстанак и даљи развој САНУ на изворним принципима њених часних и мудрих Оснивача.**

Ако немате жеље ни воље да се одрекнете подршке сецесионистима, односно ако Вам је идеја Велике Албаније толико прирасла срцу, онда бисте могли да смогнете снаге („*йолийичке* мудрости“) да поднесете

оставку на место председника САНУ.

Верујем да ће Вам се отворити врата палате САНУ да кроз њих ишетате – „с елементима достојанства“.

Свако добро, пре свега, здравља
жели Вам

Часлав Оѝић, ред. члан САНУ

P.S.

Џонатан Џексон: Православље у свим порамa живота, *Полийичка*, 1. јул 2020, стр. 36

<http://www.politika.rs/scc/clanak/457337/Dzonatan-Dzekson-snimio-video-o-srpskim-svetinjama-Video>

У Београду, 1. јула 2020.

ПУБЛИКАЦИЈА „СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА СРБИЈЕ
У ХХИ ВЕКУ”

ОСМИШЉАВАЧА АЛ. Ђ. КОСТИЋА:
ДИВЉА ГРАДЊА ИЛИ ПОТЕМКИНОВО СЕЛО?

Допис академика Оцића академику Марку Анђелковићу,
генералном секретару САНУ

19. новембар 2019.

САНУ

Академик **Марко Анђелковић**, генерални секретар САНУ

Копије: академику **Владимиру С. Костићу**, председнику САНУ и
проф. др **Бојану Бугарчићу**, управника послова САНУ

Поштовани,

овогодишњи празник САНУ – 19. новембар – Одељење друштвених наука честитало је Академији штампањем специфичне публикације досад непознатог жанра. Она носи наслов

СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА СРБИЈЕ У ХХИ ВЕКУ
ПРВИ ЦИКЛУС (чега?)

Ова публикација (књига¹ или рекламни материјал?) по много чему је пионирског карактера: нема уредника, нема податак о тиражу, нема СІР ни ISBN, нема имена рецензента, нема трага о уобичајеној процедури (одлуке одговарајућих инстанци о штампању), једном речју – „дивља градња”. Али шљаштећа њена спољашњост све то компензује: луксузно опремљен проспект штампан је на кунстдруку, у пуном колору, лакираних корица... На корици и поткорици ове необичне публикације у дну стоји грб САНУ, исте величине су слова за САНУ и Одељење друштвених наука, што је нова мода коју промовише један члан овог Одељења (**Александар Ђ. Костић**) надарен за

1 Обим од 41 странице УНЕСКОв је услов да би се нека публикација могла сматрати књигом. Овде, дакле, није реч о књизи.

иновативна дизајнерска решења која руше традицију (од које, по његовом мишљењу, болује САНУ) и конзервативизам (од кога је донедавно нарочито боловало Одељење друштвених наука, зато је требало према овом Одељењу применити шок терапију²).

Обим ове публикације загонетног жанра је 24 стране (од тога три празне). У њој су преписани садржаји зборника штампаних у оквиру серијала СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА СРБИЈЕ У XXI ВЕКУ. И научно-стручне скупове као штампање зборника с тих скупова од почетка прати (осим тајновитости и) низ нерегуларности³ (што заслужује исцрпнији приказ и анализу).

Шта је смисао објављивања оваквих публикација? Конвалидација тајновитих (и нерегуларних) поступака двојице осмишљивача „првог циклуса” „подухвата” СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА СРБИЈЕ У XXI ВЕКУ? Најава новог циклуса тог подухвата (ако њено лансирање не успе преко Академијског одбора за српско питање)? Рекламна предизборна кампања? За кога?

ДИВЉА ГРАДЊА? ПОТЕМКИНОВО СЕЛО?

Шта Ви као лице одговорно за издавачку делатност у САНУ намеравате да предузмете у вези с овим скандалом?

Из којих средстава је финансирана ова фантомска публикација? Да ли је то још један пример ненаменског трошења средстава у Одељењу друштвених наука⁴? Да ли сте као члан Извршног одбора Председништва САНУ нешто предузели да се санкционише драстичан случај ненаменског коришћења средстава – трансфер 127.000 динара бруто на релацији Александар Ђ. Костић – Коста Чавошки? Да ли мислите да то питање треба да решавају органи ван Академије или је боље да се то реши у самој САНУ и коначно заустави урушавање њеног угледа?

Часлав Оцић, ред. члан САНУ

2 И пуч ако то траже виши интереси или моћније силе. Као што је познато, Операција је успела, пацијент је умро: ОДН је у расулу или што би зли језици рекли: у „плачевном стању”. Додуше, ту неки плачу од жалости а неки – од радости. Некима су се образи сузама оросили, а некима *соросили*.

3 О томе видети записнике Одељења друштвених наука у 2016. и 2017. години, исто тако и у: *Спорови о будућности Србије и САНУ. Шта и како даље?* Први део: Опстанак и развој (СБСиСАНУ I), Београд 2017, и СБСиСАНУ II, Београд 2018, посебно стр. 70–77.

4 Када ће изаћи зборник о Младој Босни?

ОД КОГА ЗАВИСИ НЕЗАВИСНА ШТАМПА?

Мала преписка
Оцић; Баста → Драгољуб Дража Петровић
Драгољуб Дража Петровић → Оцић; Баста
из септембра 2020.

From: Caslav Ocic [mailto:ocicc@sbb.rs]
Sent: Sunday, September 06, 2020 4:57 PM
To: 'dragoljubdrazapetrovic@gmail.com'
Cc: 'Danilo Basta'
Subject: „Reagovanje akademika Ocića i Baste na izjavu predsednika SANU akademika Kostića”

G. Dragoljub Draža Petrović
Glavni i odgovorni urednik lista Danas

Poštovani g. Petroviću,

akademik **Vladimir S. Kostić**, predsednik SANU, dao je izjavu za program Njuzmaks adrija koju je *Danas* od 30. 8. 2020. objavio pod naslovom „Država mora da ima jasno definisanu politiku prema srpskoj manjini u Crnoj Gori”. Akademik Danilo Basta i ja smo smatrali da neki delovi te izjave zaslužuju komentar. Verujući da je naša reakcija na izjavu predsednika SANU od istog značaja za javnost kao i njegova, slobodni smo da Vam, radi objavljivanja u Vašem cenjenom listu, pošaljemo prilog naslovljen kao „Reagovanje akademika Ocića i Baste na izjavu predsednika SANU akademika Kostića”.

Uz srdačne pozdrav i s poštovanjem
Časlav Ocić (ocicc@sbb.rs) i **Danilo Basta** (basta@ius.bg.ac.rs), redovni članovi SANU

U Beogradu, 6. 9. 2020.

PS

Molio Bih Vas da mi potvrdite prijem ove pošiljke na ocicc@sbb.rs (mail prof. Baste nije trenutno u funkciji).

Č. Ocić

On Wed, Sep 9, 2020 at 2:59 PM Caslav Ocic <ocicc@sbb.rs> wrote:

G. Dragoljub Draža Petrović, glavni i odgovorni urednik lista Danas

Poštovani g. Petroviću,

Molili bismo Vas da nas obavestite da li će - i kada - naš tekst biti objavljen u Vašem listu.

S poštovanjem

Danilo Basta i Časlav Očić

From: dragoljub draža petrović [<mailto:dragoljubdrazapetrovic@gmail.com>]

Sent: Wednesday, September 09, 2020 9:50 PM

To: Caslav Ocic

Subject: Re: FW: „Reagovanje akademika Očića i Baste na izjavu predsednika SANU akademika Kostića”

Poštovani gospodine Očiću,

javiću vam sutra kada pažljivo pročitam text. Prvi utisak je da je zaista predugačak za naše standarde. Ako biste mogli da ga skratite, bez onih fusnota i drugih suvišnih stvari, poput navođenja sajtova.

Srdačno, **Dragoljub Petrović**

From: Caslav Ocic [<mailto:ocicc@sbb.rs>]

Sent: Wednesday, September 09, 2020 11:57 PM

To: 'dragoljubdrazapetrovic@gmail.com'

Subject: reagovanje basta i ocic na v s kostica

Poštovani g. Petroviću,

Nije problem da se tekst skрати. Recite na koliko slovnih znakova pa ćemo tekst skratiti.

Pozdrav

Časlav Očić

From: Caslav Ocic [<mailto:ocicc@sbb.rs>]

Sent: Wednesday, September 09, 2020 11:57 PM

To: 'dragoljubdrazapetrovic@gmail.com'

Subject: reagovanje basta i ocic na v s kostica

Poštovani g. Petroviću,

U skladu s Vašim sugestijama skratili smo naš tekst. Da li dovoljno – Vi ćete da procenite. Ne želim da Vam uzimam uređivački hleb, ali primetio sam da u Vašem vikend izdanju dajete više prostora ovakvim tekstovima ...

Pozdrav

Časlav Očić

On Thu, Sep 10, 2020 at 3:41 PM Caslav Ocic <ocicc@sbb.rs> wrote:

Poštovani g. **Petroviću**,

Da li je tekst koji smo Vam sinoć poslali dovoljno skraćen i da li će i kada biti objavljen.

Unapred hvala na odgovoru.

S poštovanjem

Danilo Basta i Časlav Očić

From: dragoljub draža petrović [<mailto:dragoljubdrazapetrovic@gmail.com>]

Sent: Thursday, September 10, 2020 4:23 PM

To: Caslav Ocic

Subject: Re: FW: reagovanje basta i ocic na v s kostica

Poštovani gospodine **Očiću**, odlučićemo od ponedeljka da li ćemo objaviti tekst. Sada bi posebno bilo nezgodno imajući u vidu da je **Kostić** dao intervju *Nedeljniku*, pa bi delovali kao da mu zbog toga odgovaramo. Ali, videćemo od ponedeljka.

Pozdrav

From: Caslav Ocic [<mailto:ocicc@sbb.rs>]

Sent: Thursday, September 10, 2020 7:55 PM

To: 'dragoljubdrazapetrovic@gmail.com'

Cc: 'Danilo Basta'

Subject: FW: FW: reagovanje basta i ocic na v s kostica

Poštovani g. **Petroviću**,

Na početku našeg teksta tačno piše na koju izjavu predsednika Kostića reagujemo. Tako da nam baš nije jasno zašto bi „Sada ... posebno bilo nezgodno imajući u vidu da je **Kostić** dao intervju *Nedeljniku*, pa bi delovali kao da mu zbog toga odgovaramo.” Predsednik **Kostić** svaki drugi dan daje (političke) izjave tako da, ako usvojimo Vaš razlog za neobjavljivanje našeg teksta, to „nezgodno” bi poprimilo karakter neverenduma i postalo bitna činjenica „loše beskonačnosti”. I naš prilog nikad ne bi bio u Vašem listu objavljen.

Ili bi bio objavljen posle dva i po meseca (što bi ga potpuno obesmisliilo). A uz to pokazalo da je autorima reagovanja bilo potrebno da potroše više meseci kako bi sročili odgovor Predsedniku. Ovo pišemo imajući u vidu **Očićevo** iskustvo s Vašim listom od pre godinu-dve, a tiče se njegovog odgovora g. **Peri Šipki**.

Oprostite na direktnosti: smatramo da bi bilo korektnije da odmah date jasan i nedvosmislen negativan odgovor nego što nas uguravate u situaciju NEODLUČIVANJA, u mašinu koja ne samo melje nego i relativizuje do besmisla. Vi bolje od nas znate da te i takve „procedure” podjednako ubijaju i istinu i novinarstvo.

Ne bismo želeli da se ovaj dopis shvati kao neka vrsta pritiska na Vas i na *Danas*. Imamo i dovoljno godina da pokažemo razumevanje za Vaše obzire (i/ili obaveze) prema predsedniku SANU. Ne bi nas iznenadilo da i Vaš list ima sporazum o „specijalnim vezama” sa SANU, kao što ga ima *Nedeljnik*.

Shvatajući Vaše „oklevanje” kao „fino” odbijanje, nama jedino preostaje da o tome obavestimo javnost i bez odlaganja (ne čekajući na period „od ponedeljka”, tj. Ad calendas graecas) u kratkom roku objavimo naše Reagovanje na nekom drugom mestu, s informacijom o sudbini teksta u *Danasu*.

Želimo Vam svako dobro i pozdravljamo Vas
s poštovanjem
Časlav Očić i Danilo Basta
U Beogradu, 10. septembra 2020.

„ОЖИВЉАВАЊЕ” САРАДЊЕ С АНУРС

Писмо Часлава Оцића академику
Љубомиру Максимовићу,
потпредседнику САНУ

28. септембар 2019.

Академик Љубомир Максимовић, потпредседник САНУ
(председник САНУ, чланови ИО П САНУ, чланови Председништва
САНУ)

Уважени г. потпредседниче САНУ,
јуче, 27. септембра 2019. године, добио сам од Вас следеће писмо:

„Поштовани колега **Оцићу**,

Ми сада ‘оживљавамо’ унеколико успорену сарадњу са АНУРС. Позив за предлагање старих/нових пројеката упућен је одељењима, као што се увек ради када је у питању сарадња са страним академијама наука. Одељења треба да претресу могућности и конкретне предлоге доставе Извршном одбору који их разматра са руководством партнерске Академије. Тако се увек радило и тако се и сада ради. Није могућно узимати у поступак појединачне предлоге из разлога који су Вам свакако разумљиви.

Молим Вас да Ваш предлог спроведете на наведени начин.

С колегијалним поздравима,
Љубомир Максимовић”

Најпре бих желео да Вам се захвалим што сте ми на моју информацију (не предлог или захтев!) промптно одговорили жртвујући Ваше драгоцене време које неуморно и енергично трошите на побољшање статуса четири одељења за које сте као потпредседник САНУ задужени и на напредак друштвених и хуманистичких дисциплина (и уметности) у САНУ (и Републици Србији); таква – креативна и успешна – настојања красе Ваш први и други потпредседнички мандат и ја изражавам искрено дивљење Вашем подвижништву и на њему Вам се захваљујем. Стога и не чуди да се у том општем радном заносу успорила сарадња с АНУРС. Рекао бих: „Дешава се... није то некакав крупан пропуст због кога би некога требало позивати на одговорност” да нисам лично прилично активно учествовао у тој сарадњи (што је, нажалост, с Ваше стране остало непримећено). Као што сам Вас већ обавестио: „У међувремену ограничени ресурси намењени сарадњи САНУ и АНУРС у области друштвених наука интензивно су трошени на припрему и реализацију научног скупа ‘Развој малих земаља у условима глобализације’ одржаног у Бањалуци 16. и 17. новембра 2017, а после скупа и у рецензирању и редиговању приспелих радова објављених коначно 2019. у обимном Зборнику под насловом:

Развој малих земаља у условима глобализације // Зборник радова с научног скупа одржаног 16. и 17. новембра 2017. у Бањој Луци / Бања Лука 2019. Академија наука и уметности Републике Српске и Српска академија наука и уметности; Научни скупови : књига XLVII, Одјељење друштвених наука : књига 42 / редактори академик САНУ Часлав Оцић и дописни члан АНУРС Рајко Томаш; ISBN 978-99976-42-16-5, COBISS.RS-ID 8140824; 774 стр., 24 cm.

„Ми сада ‘оживљавамо’ унеколико успорену сарадњу са АНУРС.” Што се, дакле, мене лично тиче, нема потребе ни за каквим (ритуалним) ‘оживљавањем’, јер та сарадња у мом случају није ни обамрла, ни замрла, ни, недај Боже, „умрла”. Шта је то онда што „Ми¹ сада ‘оживљавамо’”?

На моју молбу да ми се стави на увид списак заједничких пројеката САНУ и АНУРС, 23. септембра 2019. године из Сектора за међународну сарадњу добио сам следећу информацију:

„Са Академијом наука и умјетности Републике Српске САНУ има потписан оквирни Споразум о научној сарадњи од 21. септембра 2015. године.

Од тада још увек није усаглашена листа заједничких пројеката, а тренутно се предлози прикупљају у обе академије. Академик Костић је 7.5.2019. године Одељењима САНУ послао циркуларни позив за достављање предлога заједничких пројеката са АНУРС.

До сада је Сектору за међународну сарадњу пристигло два предлога из Одељења медицинских наука.”

Шта је с осталим пројектима предлаганим (и усвојеним у уобичајеној процедури) за сарадњу после 21. септембра 2015. године? Дали су они можда предмет „демијуршке” интервенције „оживљавања”? Пре свега имам у виду два истраживачка пројекта:

1. Привредни ресурси као детерминанта привредног развоја Републике Србије и Републике Српске, и
2. Стратешки правци развоја Подриња.

Ти пројекти су предложени на 7. скупу ОДН одржаном 20. септембра 2016. (в. Допис ИО-у П САНУ број 19/111 од 22. 9. 2016. у *Прилоју*). Не постоји информација да су на Извршном одбору Председништва САНУ одбијени. Својевремено сам имао увид у списак усвојених заједничких пројеката САНУ и АНУРС и на том списку су се налазила и два поменута пројекта. Напомињем да је на основу тог документа и отпочео рад на реализацији пројекта **Стратешки правци развоја Подриња**. Прикупљена је потребна статистичка грађа и искоришћена је прилика да се „на маргини” традиционалног научног скупа ЕКОНОМИЈА ДАНАС, који се сваке године одржава у Андрић-

1 Ко смо то Ми?

граду, окупи „језгро” потенцијалног научноистраживачког тима и да се размотре нека питања („прекодринског”) састава тог тима и претресу нека прелиминарна концепцијска и методолошка питања рада на пројекту **Стратешки правци развоја Подриња**.

Имајући у виду да се у евиденцији Сектора за међународну сарадњу налазе само два предлога (из Одељења медицинских наука) поставља се питање: *иде су несћала два* горе поменута *пројекта*? Молио бих Вас да ми доставите копију одлуке којом је (и када) надлежни орган САНУ из списка пројеката које заједнички (треба да) реализују САНУ и АНУРС *искључио* следећа два пројекта:

1. Привредни ресурси као детерминанта привредног развоја Републике Србије и Републике Српске, и
2. Стратешки правци развоја Подриња.

„Није могућно узимати у поступак појединачне предлоге...” Нисам давао никакве појединачне предлоге, тако да ми је ова констатација неразумљива, те Ваш налог („Молим Вас да Ваш предлог спроведете на наведени начин”) сматрам неспроводљивим.

Ако којим случајем моју понуду да се као сауредник Зборника **Развој малих земаља у условима глобализације** укључим у његово представљање у САНУ третирасте као „појединачни предлог”, одустајем од тог предлога и предлажем да у представљању тог зборника у САНУ главни говорник буде председник САНУ академик Владимир С. Костић. Тиме би учинио велику част ауторима и уредницима тог зборника и истовремено подстакао још плодотворнију будућу научну сарадњу наших двеју академија.

У очекивању Вашег брзог одговора на питање које сам поставио, желим Вам свако добро и срдечно и с уважавањем

Вас поздрављам
Часлав Оцић, ред. члан САНУ

У Београду, 28. 9. 2019.

Прилој: 1

ДЕБЛОКАДА РАДА ОДБОРА ЗА ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ
И АКАДЕМИЈСКОГ ОДБОРА ЗА ПРОУЧАВАЊЕ
СТАНОВНИШТВА

Писмо академика Ч. Оцића академику **З. В. Поповићу**,
председнику УО Фонда за истраживања
у науци и уметности

28. децембар 2020.

САНУ

Управни одбор Фонда за истраживања у науци и уметности
Председнику УО Фонда академику **Зорану В. Поповићу**
Члановима УО Фонда

сс: председнику САНУ, академику **Владимиру С. Костићу**
потпредседнику САНУ академику **Љубомиру Максимовићу**
управнику послова проф. др **Бојану Бугарчићу**

Прегмеј: допуна дневног реда састанка УО Фонда одлуком о додели средстава Одбору за економске науке и Академијском одбору за проучавање становништва у износу од 900.000 динара у циљу деблокаде рада тих одбора

Поштовани,

Предлажем да се данашњи (28. 12 2020) дневни ред седнице УО Фонда допуни тачком којом би се донела одлука о додељивању Одбору за економске науке и Академијском одбору за проучавање становништва средстава у износу од 900.000 динара¹ како би се укинула двогодишња блокада рада тих одбора. Та блокада је била врло штетна – она је зауставила развој економских наука и демографије у САНУ (који се исказао у досад објављеним зборницима – 14 економских и 7 демографских).

¹ У последњих десетак година оба одбора су била финансирана (збирно) у износу од 450. до 500 хиљада збирно. Отуд тражени износ од 900.000 динара

Та средства би била уложена у:

1. Завршетак рада на три пројекта (Економска и демографска библиографија Краљевине СХС / Југославије 1918-1941 – степен завршености 95%; Српска економска библиографија 1945-1960. – степен завршености 90%; Српска економска библиографија 1960-1990. – степен завршености 50%; Српска економска библиографија 1991-2000. – степен завршености 60%)

2. 20 рисова папира

3. 2 комада тонера

4. Куповина софтвера за Newton Dictate (480.000 динара нето, без ПДВ-а)

5. Куповина одговарајућег хардвера на који би се могао инсталирати софтвер из тачке 4.

Трогодишњи план рада оба одбора је својевремено у редовној процедури усвојен.

Одобравањем ових средстава могло би се сматрати солидним прелазним решењем до нормализације рада тих одбора, односно до њиховог стављања у пуни погон.

С поштовањем

Часлав Оцић
Ред. члан САНУ

У Београду, 28 децембра 2020. године

Напомена: До 6. априла 2021. године нисам добио одговор на овај допис. Тражио сам пријем код потпредседника САНУ и председника Управног Одбора Фонда за истраживања у науци и уметности академика **Зорана В. Поповића**. Он је одбио да ме прими.

ЗРНО ПО ЗРНО, КЊИГА О ПИРИНЧУ

СЛАВИЦА СТУПАНУШИЋ

Полијтика, 8. јануар 2020.

<http://www.politika.rs/scc/clanak/445444/Zrno-po-zrno-knjiga-o-pirincu>

О житарици која има 140.000 култивисаних врста, академик Зоран Поповић и његова супруга Оливера 15 година су прикупљали податке – плод тог великог прегнућа је књига која има 295 страница и више од 700 фотографија и илустрација

О зрну које храни више од половине светске популације, о биљци од које се ништа не баца написана је велика прича, боље речено – књига на 295 страна и уз више од 700 фотографија и других илустрација. Зоран и Оливера Поповић прихватили су се наизглед незахвалног посла и као да свирају клавирску сонату: у четири руке, стварали су књигу, осмишљену у Валенсији, постојбини паеље, безмало деценију и по. Допуњавали је и богатели успоменама с путовања по свету где расте ова племенита биљка, записима бележеним на листићима хартије и свиме што су сазнавали од људи који од пиринча живе и заједно с њим сазревају.

Иако смо аутора првог дела *Књије о њиринчу* академика Зорана Поповића, научног саветника Института за физику и потпредседника Српске академије наука и уметности (САНУ), могли да питамо штошта о природним наукама, држимо се теме и сазнајемо да науч-

ници верују да постоји око 140.000 различитих врста култивисаног пиринча и да је за производњу само једног килограма зрна потребно у просеку око две хиљаде литара воде.

Као што су некад домаћице у Србији пребирале пиринач, одвајајући каменчиће и пиринчана зрна која нису за употребу, тако су аутори очистили ову књигу од свега сувишног, пажљиво пазећи да ниједно „покварено” или сломљено зрно, односно у овом случају реч, не нађе место у књизи. Оставили су читаоцу само здрава и лепа сазнања о житарици која храни силни људски род.

Имали смо срећу да боравимо у Валенсији, познатој по мандаринама, пиринчу и паељи. Једва смо чекали да викендом одемо на главну градску пијацу која је, бар за нас, најлепша на свету, да купујемо рибе, плодове мора и да их припремамо. Дан за паељу је петак, тада се служи у свим ресторанима. За припрему валенсијске паеље, надалеко чувеног шпанског специјалитета, дозвољена је употреба тачно одређених 10 састојака, и то пилетина, зечетина, зелена широка боранија (врста фераура), крупнозрни пасуљ (гарофон), маслиново уље, парадајз, шафран, со и наравно вода и пиринач из Валенсије. Из намере да баш ову паељу уврстимо у кућни јеловник постепено се развијало интересовање, не само за начин припреме овог деликатеса од пиринча већ и за саму намирницу – каже наш саговорник, додајући да у Београду већину потребних састојка набавља на земунској пијаци, а оно што недостаје донесе студенти, сарадници, пријатељи, родбина.

Пут од Београда до Валенсије води медитеранским појасом, поред највећих пиринчаних области у Европи, као што је око града Алесандрије у Италији, Камарг на југу Француске, делта реке Ебро у Шпанији, или околина Валенсије. Тако смо били у прилици да пратимо гајење ове биљке у њеним различитим вегетационим периодима – додаје **Поповић**.

Књига обилује подацима, ипак сваки део књиге може да се чита пре и после било ког другог дела – по избору манастир Хиландар и светогорски рецепти, филм „Горки пиринач” и фотографија **Силване Мангано**, „осликавање” пиринчаних поља на северу Јапана расађивањем различитих врста пиринча стварају се слике које се мењају сваке године (танбо арт) – до ланца производње пиринча и његове светске производње дате у милионима тона.

Научници су у суштини веома радознали, у овом случају се то односило на пиринач и јела од пиринча. Велико је задовољство било

писати, али провере су биле неопходне јер нисам у материји, с обзиром на то да сам инжењер електротехнике. Много је захтевније и теже писати за ширу публику – примећује наш саговорник, иначе аутор многих стручних књига.

БАМБУС-САРМА

Сваки рецепт је једна прича попут цонгзи, традиционалног кинеског јела од пиринча у облику замотуљка. Као наша сарма, само што се лист бамбуса, који има антибактеријска својства, не једе већ служи као „амбалажа” за пиринач припремљен с разним додацима, па може да се користи и као храна коју можемо понети. Ово јело се најчешће припрема за Фестивал змајевог чамца, који је државни празник у Кини, а истовремено се обележава и сећање на њиховог песника Ки Јуана, који се утопио у реци. Цонгзи пакетићи се ритуално бацају у воду да би се нахраниле рибе и тако одвратиле да једу песниково тело – подсећа академик Зоран Поповић и на најбољи начин руши предрасуде да пиринач служи само за пилав и сутлијаш.

Ориз, рижa, пиринач – све су то називи за исту житарицу која се у Србији „срамежљиво” користи, статистика каже свега четири грама дневно по глави становника за разлику од становника Мјанмара који у просеку дневно троше 578 грама, највише на свету.

Код нас у продавницама купац може да нађе најмање пет врста пиринча. Сваки је специфичан, намењен за одређена јела. У старим рецептима се на то није обраћала пажња. Отуда и мој предлог да енциклопедијско казивање, путописно виђење кроз пределе, обичаје и културе зачинимо рецептима познатих и непознатих јела. Тако смо одлучили да у овоме што радимо учествују и наши пријатељи, родбина, странци, сви заинтересовани јер, како кажу, дељењем се све смањује сем срећа и задовољство – каже академичка супруга коаутор **Оливера Поповић**, инжењер пејзажне архитектуре, сликар, песник, која је део свог мултиталента прелила на кулинарство коме је у књизи посвећено једно поглавље са чак 120 рецепата који плене изгледом, кажу наши саговорници и укусом, који не доводе у питање.

Свој печат у књизи оставио је и подмладак **Поповића**, ћерка **Петра**, иначе фармацеут, која живи у Италији, и син **Вук** припремили су своје омиљене пиринчане послатице и усликали их попут осталих аутора.

СУТЛИЈАШ И ПИЛАВ

Од свих каша (прасловенски назив за јела од целог или сломљеног зрна) једино су каше од пиринча (сутлијаш и пилав) турска јела која су, као и пиринач, у српску кухињу стигла посредством Османлија, у чијој исхрани је ова житарица била најзначајнија намирница, наводи се у књи-зи. Као и податак да је француски путописац и дворски саветник Бер-трандон де ла Брокијер, пролазећи Србијом у време деспота Ђурђа Бран-ковића 1433. године, уочио да је ту „једна варош звана Ниш... и у врло лепом крају, у којем много расте пиринач”.

АКАДЕМИК МИРО ВУКСАНОВИЋ О КЊИЗИ О ПИРИНЧУ

Prirodno je što Knjiga o pirinču Zorana V. Popovića i Olivera Popovića ima na počasnom mestu, u početku, stihove Konfučija o kineskoj osnovnoj hrani. Prva slika koja nam se pritom javlja približava stepenaste u vodi skrivene površine odakle zemlja s najviše stanovnika na svetu nalazi izvore života. Svestrano daroviti i radoznali Popovići, pisci jedinstvene knjige o pirinču, uputili su prvog čitaoca pažnju i na Ibzenove redove:

Najbolje knjige koje postoje su kuvari, većinu ostalih nije ni trebalo pisati, šteta samo što su pisci kuvara obično nepoznati.

Eto dovoljnih razloga da se ovaj pisac koji ume samo „jaje na oko”, u iznenadnoj i doista lepoj prilici, podseti kako je u detinjstvu rado jeo oriz, naročito kao sutlijaš, potom u gimnazijskoj menzi prečesto dobijao uvek na isti način spremljenu rižu, a tek u novobeogradskom Studentskom gradu, u okrugloj zgradurini gde je na plastičnoj tacni uzimao otvrdle gomilice pirinča, razumeo da su oriz, riža i pirinač imena za istu žitaricu što odvajkada pomaže zdravlju ljudi.

Sada, nakon čitanja Knjige o pirinču, gde je prvi put video slovo I od pirinča u boji, našao izvrsno ilustrovanu, osmišljenu i preglednu istoriju oriza, njegovu ulogu i značaj, gde je video da riža kao i sve blagorodne biljke nosi dar obnavljanja i ulepšavanja predela, odakle je na dvanaest puta deset kulinarskih načina doznao da nam je brižljivo prigotovljen pirinač mnogo bolji prijatelj no što obično mislimo, gde je našao čemu se nije nadao, ovaj pisac je razumeo koliko je malo pirinačno zrno zapravo – veliko.

Popovića knjiga o pirinču prigotovljena je tako da će mnogi poželeti da je pojedu odjednom. Ali, to nije samo knjiga za pojesti, to je i knjiga za čitati i knjiga za naučiti.

Зоран В. Поповић и
Оливера Поповић,
Књиџа о џиринчу,
Службени гласник,
Београд 2019.

Бонус: Кулинарски
додатак – више од
120 кулинарских рецепата

Жанр: Домаћи писци,
Храна и пиће;

Цена: 3850 динара

(https://www.delfi.rs/knjige/141902_knjiga_o_pirinču_knjiga_delfi_knjizare.html)

ИСТИНА О СУДБИНИ КОСОВА И МЕТОХИЈЕ
КАО НАЈВЕЋОЈ ПЉАЧКИ
20. ВИЈЕКА

ЕМИР КУСТУРИЦА

Intermagazin, 29. септембар 2019.

<https://www.intermagazin.rs/emir-kusturica-istina-o-sudbini-kosova-i-metohije-kao-najvecoj-pljacki-20-veka/>

Када је човјек натјеран да гази по плићаку времена у коме живи, није најгоре ако упореди властити живот с подрумом претрпаним стварима. Посебно ако повјерује како тамо још увијек има понешто да се нађе и да је најтеже ископати оно најважније! Ако тако нешто уопште постоји!

Када се одлучимо да кренемо у потрагу за најважнијим стварима, чека нас гомила, читава скаламерија се испријечи пред нама. Ако би тада човјек кренуо да претура по сталажама не би га гушила само прашина, нити би ствар била олакшана рембрантовским зрацима свјетла који се пробију кроз прозорче, брзо би открио како и оно што није примјетљиво као важно постаје једнако битно као ствари које су раније навирале ношене таласима сјећања.

Ипак човјек мора себи, ако никоме другом, да полаже рачуне пошто се његов живот одвија у историји, никако у вакууму, иако су у свијету и код нас тврдили 90-тих да живимо вријеме постисторије, посебно наглашавајући да је територија неважна. Онда су САД бомбардовале СР Југославију не због заштите угрожених људских права и злочина него због помјерања војне силе према Истоку.

У том својеврсном *Drang nach Osten* које су у два свјетска рата обављали Нијемци и тако је стручно обиљежили, сада је Атлантска сила показала мишиће не само нама него и Европи на чијем терену се одиграла драма. Освојена је нова територија.

Дакле, у потрази за Истином која је похрањена у подруму, од нас најбоље скривена, постоје два пута. Идеја да једино пут до Бога води до Истине и њој супротстављени рационалистички пут који нас доводи до закључка којег је у филму „Сјећаш ли се Доли Бел” изговорио отац – пијани марксиста. Он је рекао: „Човјек је изгубљен случај!” Вје-

рујем да је он говорио о јединки, тачније узорку, како су је атлантисти назвали, „златна људска милијарда”.

То је по њиховој процјени број људи на планети који могу да живе колико-толико добро. Преосталих 5 милијарди по њима нема лијека, свакако су осуђени на пропаст те се, касније, с тим у вези, правдају ратовања и цивилизовање барбара те месијанска улога протестантског пуританизма. Шта им треба питамо се? Добар купац који полако пристаје на улогу роба пошто ради за малу плату и нема историјску свијест, одговара улози која му је додјељена и вјерује да је подјела на богате и сиромашне судбина! Фатализам капитализма! Тако је и код нас било у пракси, поред успјешних приватизација, спортиста и умјетника, још једино научна памет код нас успјева да се роди, али тек када оде у печалбу докаже и уновчи своје способности.

Нови тип *хомо сайиенса* је потпуно отворено биће, убија вријеме гледајући ријалитије и порно филмове, воли да лаже, али не пристаје на илузије, не воли да ради, а желио би да буде богат, сања да ће му Бог преко Фејсбука послати најбољу дјевојку и једино је тада религиозан. Отворени је члан отвореног друштва спреман, не само на тортуре транснационалног капитала, него и трансексуалног егзибиционизма.

Ако настави овако, ускоро би могао да тражи легализацију инцеста што су неки већ покренули у Сједињеним Америчким Државама! Посљедице отјелотворених идеја пијаног марксисте нису само рационалистички закључци него и оно што ће тридесет година касније, у нашем плићаку, постати животна стварност, марксизам и либерализам су обједињени транснационалним капиталом обрћући капитал и човјека названог – изгубљени случај.

Још од Декарта и Волтера, преко Хегела и Канта, Карла Маркса, Запад је производио најбоље и најгоре, а оно што је до нас допрло је најчешће било оно најгоре. У дугом периоду од прихватања хришћанства, Западна црква је објединила библију, мач и камату, у поступку дехристијанизације фабриковала човјека убаченог у процес лишаванња својстава гдје су материјални добици и комфор замјенили потребу за човјечношћу и жртвовањем.

Да ли ћемо, поред свих ствари које смо већ продали, ставити на добош Истину! Ипак, још увијек нисмо поражени. Невјероватно је да смо ми, уз Русе, преостали дио хришћанске културе који није убачен у центрифуге атлантизма и колико-толико смо остали своји. Колико дуго још? **Зависи од тога да ли ћемо или нећемо признати Косово. И**

да ли ћемо одржати Републику Српску. Још увијек нас нису до краја лишили својстава и што је најважније, нисмо изгубили идеју да су наша црква и вјера, те наша култура, магнетне силе опстанка и наше будућности, а вјеровање у вјечност душе, врата слободе.

Јер да није тако, пише антрополог и лингвиста **Николај Трубецкој**, ни руски народ не би преживио док је под монголском влашћу, плаћајући данак, на тихој ватри, а никада није био роб, у илегални одржавао народно хришћанство које је из хибернације ушло преко **Ивана Грозног**, Ивана III, у фазу стварања царске руске историје. Исто је било и у нашој историји. Под вјековном влашћу отоманских Турака, како пише **Иво Андрић**, духовни живот, а тиме и писменост у манастирима Српске православне цркве, стварана је нераскидива веза са Косовским завјетом али и временом будућности. Зато је нама важна **Истина о Косову**.

То је највећи интимни и социјални мотив, без ког би у оном подруму о којем пишем, умјесто трагова преко којих се стиже до истине, остало брдо непотребних информација – неред у којем може да завлада промаја и не само да ја не бих могао да пронађем оно најважније што раздваја од плићака времена по којем газимо и вјеру да живот није пролазна епизода. Зашто сам се онда жртвовао и правио толике филмове. Зато што сам преко покретних слика које су монтиране у ритму срца закорачио у онострано и повјеровао да постоји вјечни дух.

Ако кренемо у копање по подруму, најтежи задатак би био како поредати све како ваља, јер у нашем плићаку чизме постају важније од ноге на коју се навлаче, капа од главе, расклимани кревет уваженији од онога који је на њему спавао, грамофонска плоча много значајнија од уха и срца до којег је хармонија допирала. Тако се данас живи. Човјек је у европској историји направио огроман круг, ослободио се ропских окова, изборио се за хришћанство, послије рационалиста и протестаната жртвовао је духовни живот у име материјалног добра.

Мрзило га да чека рај послије упокојења, па је пожурио да га направи на земљи. Послије Француске револуције, масони су произвели грађанско друштво, индустријску, па информатичку револуцију. У међувремену је створена позитивна улога у стварању синдикалне свијести, свијести о злостављању жена и свијести о угрожености животне средине. Таман када смо повјеровали да ће нови свијет ублажити експлоатисање, оно је постало најгоре. Тек данас се остварује идеја пијаног марксисте – савремени човјек, изгубљени случај, данас

се вратио на почетак. Умјесто краљева које је срушио, добио је фараоне и свијет у коме 8% људи посједује 88% свјетског богатства.

Када су јунаци филма „Сјећаш ли се Доли Бел” Дино и Кликер у лаворима испуњеним водом шарали очима надајући се да ће од тога зјенице блистати од сјаја, а дјевојке падати као зреле крушке у њихово наручје, из СФР Југославије су почели да одлазе први радници у СР Њемачку, а на радију смо, поред вијести шта је радио и гдје је био друг **Тито**, слушали **Ђелентана** и 24 хиљаде пољубаца.

Мајке су гланцале лавабое и каде плавим радионом, док су на периферијама градова наши очеви по биртијама практиковали титоизам, религију невјерника, најчешће у припитом стању никада не губећи из вида да је појава друга **Тита** важнија од титоизма. Колико год је био омражен, сви су цијенили поредак којег је успоставио, док га они који су га довели нису срушили. Тако је **Емил Сиоран** писао о **Ивану Грозном** као страшилу којем завидимо јер је учинио све што ми нисмо смјели или нисмо могли, убијао људе. Има их који тврде да су неки чак завршили на његовој трпези.

Ми смо му завидјели јер нисмо били у стању да направимо све оно што је било забрањено. И ја сам мислио да су информбиривци вољели Стаљина пошто је он волио херцеговачки дуван и имао поносног дилера који му је дотурао шкију из Попова Поља. Требало ми је много времена да схватим како **Титов** разлаз са њим није био аутентична одлука него је то одлучио исти онај који је финансирао бољшевичку револуцију (њемачки краљ **Вилхем II**, а касније **Вудро Вилсон** предсједник САД-а), а да је **Стаљинова** улога у Другом свјетском рату пореметила планове не само у цивилизовању Руса, него су им на крају Другог свјетског рата стигли до Берлина. Касније је било што је било.

Љубав српских и руских комуниста која је прекинута Информбиroom, била је такође инвестиција коју смо 90-тих скупо платили. Наша веза с Русима је остала крвно сродство, а духовност је име тог сродства. Нису само високообразовани бјелогардејци дали Београду најбоље што су могли, него је **Николај II** објавио рат Њемачкој стајући у одбрану Србије.

Дино и Кликер, у *Доли Бел*, нису радили само на гланцању очију. У тек зачетим духовним процесима они су трагали за одговором на питања свијета одраслих који су мислили да су вјеровали у комунизам и којем су они хтјели да супротставе хипнозу. Чим би извукли главе на суво тинејџери су понављали до изнемоглости „Сваки дан

у сваком погледу све више напредујем” вјерујући у моћ остваривања власти над самим собом помоћу свјесне аутосугестије, пратећи идеје славног психолога Емила Куеа.

Све би било како ваља да нису попустили живци шарматног лажова Кликера који није пристао на религиозну мантру. Није се мирио с оним дијелом „све више”, па је прекинуо те вечери духовну сеансу у поткровљу голубарника и рекао: „Добро то, а шта ћу ја сутра?” Сви смо се смијали Кликеровом изразу и док је он мислио на сутрашњи састанак с дјевојком, нас је одушевио његов смисао за реалност.

Смисао за реалност као заједничка особина која брише разлику између лажи и истине, спој јединке с остатком свијета. Али шта да радимо са тим смислом данас? Управо су надахнуће и вјера у трансценденталну способност воде у будућност. У науци, фикцији и реалности. Управо је одступање од реалности неопходна дистанца за здрав живот. Колико год Кликер није могао да се нађе на путу трансценденције, Дино јесте и зато је и био главни јунак филма. Не само да Динов идеализам звучи наивно и привлачно, чак је и Кликерова лаж данас блиска срцу јер није лагао за паре. Он је уљепшао свој свијет.

Данас, како тврде теоретичари научне културе, они који покушавају да промјене све што је човјек у историји направио, када Исис напада и уништи Палмиру, они нису узнемирени. Када послјије бомбардовања Ирака новинари питају америчког генерала зашто нису заштитили месопотамске споменике културе, он одговара да то нису били амерички приоритети.

Шта онда јесу? Затирање прошлости и хришћанске културе и успостављање најновијег поретка робовласништва и потчињавања планете. За то је потребно да **Микеланђело** буде мање важан од **Ендија Ворхола**, **Достојевски** од **Ден Брауна**, а да све што нас је инспирисало у Холивуду све до седамдесетих година треба преснимити. И то се ради. Највећи дио Холивудских хитова су римејци и видео-игре.

Човјечанство је, у међувремену, стигло на праг научног достигнућа послјије којег ћемо како тврде читати једни другима мисли, а када се то деси, јер све што човјек замисли може и да реализује, зашто да и не повјерујемо како ће онај који је вјековима наметао теорије и освајао територије потпуно овладати и у крајњем случају бити у стању да нам угаси мисли и сјећање.

Ништа од мог подрума и тајни које су у њему похрањене. Ако се и то деси, биће то искорак из припреме која тренутно влада свије-

том у коме се лаж прихавата као Истина. Како друкчије тумачити да у Пољској нико није представљао Русију и Србију на обиљежавању 80. годишњице почетка Другог свјетског рата (дакле, није у питању прослава побједе над фашизмом). Све под фирмом Стаљин и бољшевичка Русија је крива за почетак Другог Свјетског рата, наводно због потписивања уговора **Молотов–Рибентроп**.

Зар није Минхенски споразум Хитлеру дао сагласност Енглеза, Француза и Италијана да заправо освоји судетски дио Чешке? Или понижење које су приредили организатори обиљежавања краја Првог Свјетског рата када је предсједник Републике Србије **Александар Вучић** стајао по страни, а **Тачи** био уважен гост. Да ли смисао за реалност креира идеју кривотворења историје или још боље, како је рекао један историчар, да ли је послје свега Хрватска украла **Николу Теслу**, а сада и антифашистички покрет. То је тај смисао за реалност.

Велике истине су одлагане у подрум као фрагменти сложени у подруму. Тамо су наочари моје мајке. Сјећам се добро, она је тада, гланцајући кућне подове, прислушкивала разговоре оца и његових пријатеља. **Шиб**а **Крвавац** је једном рекао: „Замисли ти, онај **Декарт** вели...”, „**Који Декарт?**”, „Онај што само сумња! Он каже да је Бог стање Ума, а ови наши попови тврде како је њима Бог ствар срца. Какво срце и какви бакрачи.”

Мајка је знала за моје идеје о хипнози и већ тада, наду у „поправљање” свијета и тражила је начин како да ми препрјечи пут плашећи се да којим случајем не залутам у више сфере и да не набасам, не дај ти Боже, на самог Бога, па је погледала у плафон и рекла: „Не ваљају хоце, али богами ни попови.” Питао сам је зашто, а она каже: „Не плаћају порезе!” Није ми била потпуно блиска идеја о порезима, али сам сигуран да је ову информацију чула од оца коме економија није била струка, али се трудио да покаже као да све о томе зна.

Као и већина наших очева, и он се непрестано бавио стварима за које није био стручан. Морам да признам како би у мом ДНК могао да се пронађе такав генотип. Мене једино оправдава што копам по властитом подруму у потрази за Истином. Прокишњавање крова на кући није превише бринуло оца, али зато јесте бринуо, послје пада Совјетског Савеза „Шта ће Чеси сада са оноликим челиком?”, како је имао обичај да каже.

У епизоди мајчиног страха од моје духовне надградње, отац је ипак говорио: „Не разумијеш ти то, Сенка. Попови и хоце су ипак

надградња. Друго је материјална база!” Она је онда изговорила оно што, суровом искреношћу превазилазили све протестанте, **Декарта** који се није одрекао вјере, али и **Волтера**, **Хобса** и у Србији све омиљенијег **Вебера**: „Уздај се ти, сине, у се и у своје кљусе.”

Ова пословица је вјероватно једна од најсуровијих сугестија коју никада ниједан заговорник индивидуализма не би могао да срочи. Сигуран сам да она није знала колико је токсична била ова богохулна идеја. Чак би и **Волтер Сол** амерички социолог који је написао књигу *Волтиерова койилад* гдје насрће на западни индивидуализам који је стигао у слијепу улицу и највише се острвио на француског философа. И он би нашу народну пословицу сигурно смјестио у арсенал креатора теорије да је човјек човјеку вук, а отац додао да је човјек изгубљен случај.

Како је породична ситуација из филма „Сјећаш ли се Доли Бел” најавила данашњи живот? Када смо породично одлазили у госте, а марксистички теревенчили по сарајевским двориштима, отац је започињао философском тезом како је човјек изгубљен случај и настављао провокацијама, волио да понавља „Породицу треба укинути”. „Покупи то гардеробе, па је укини”, одговарала је у ријетким тренуцима ратоборна мајка. Много година касније марксистичка шала се претворила у реалност.

Од превеликог смисла за реалност, наши савременици буље у ријалити. Вулгарности се вјешто гарнирају у бруталну димензију која у социјалној арени игра највећу улогу преузету из атлантске шеме гажења већ ионако изгубљеног националног самопоуздања.

То је прозор који запљускује свака врста накарадности и као да све служи да дотуче породицу. Марксистички. Ријалити није обична верзија срозавања нагрижене породице, он је отворена популаризација трансродног живота која се као зараза шири интернетом, а петнаестогодишња дјеца већ траже да мијењају пол. Не знају шта чине. Чим промјене пол, схватиће да је шема иста као у сапуници, а мени то личи на изгубљени плес дјевојака које нису биле љепотице и нису биране за плес. Тако да би сада оне које очекују кључни момент на игралици или *ди-џеј* журци умјесто реченице „Сада дјевојке бирају”, могли „слободно” да изговоре: „Драга публико, овај плес транце бирају”. У томе је разлика. Неко жели жели да због незадовољства бравком у свом тијелу оде у друго. А шта ће бити када им се тамо не свиди? Није ту у питању само радозналост.

Дакле, породица није само угрожена марксистичком базом и либералном философијом на којој своје везе са свијетом већ дуго низ година остварује наша држава, а људи, шта ће друго, бјеже, не желе да буду најјефтинија радна снага у свијету. Једино што прикривени расизам данас прихвата бијеле Словене за које је по пангерманским плановима било зацртано затирање и било планирано одмах иза Јевреја и Рома буду избрисани с лица земље. Данас када се више нико не пита одакле мигрант по Европи и мало ко узима у обзир да су ратове започели они који су најгласнији борци за права миграната. Све се то неко некоме за нешто свети. Ставља се тачка на хришћанску Европу.

Отац из „Сјећаш ли се Доли Бел” није знао да ће се његове ријечи отјелотворити у нашем времену нити је могао сањати тада како ће се развити ствар са човјеком – изгубљеним случајем. Нису случајно на почетку ове приче поменути први печалбари који су се отиснули у Њемачку и друге западне земље 60-тих, а друг **Тито** их оптужио да су издајници. Данас ти издајници финансирају живот код нас.

Када неки странац набаса у Београд, пита се одакле овим људима онолики новац да читав дан глумаре по кафићима и лежерније живе од оних на Западу. Одговор је опет у шездесетим годинама када су први печалбари отишли у дијаспору која своје вишкове, из самилости и потребе да буду од помоћи, пошаље годишње 5–7 милијарди еура у отаџбину. Без тог новца, била би мрка капа. Ми не остварујемо вишкове из којих бисмо могли да финансирамо бољи живот. Ето сад и ја као мој отац, али шта да радим. Мој отац је био марксиста.

Шта би се десило када би филмски ликови оживјели данас? Кликер је имао велики нос и са њим би се десило исто, претпостављам као и с легендарним **Сираном Де Бержераком!** Мислим да би и један и други тражили пут како да скрате носеве. Кликер би, претпостављам, обавио широке консултације и закључио како је доктор у праву када каже да би нос требало скратити.

Међутим, ако би му прилике дозволиле не би се он зауставио само на носу. Претпостављам да би електронска слика на његовом ајфону открила мноштво недостатака које би наставио да коригује. Увијек је имао смисла за реалност. Ништа не би остало од Кликера за кога смо уз осмијех говорили: „Како ти дивно лажеш.” Дино би сигурно, упркос мајчином настојању да га упуту на реалност, „скренуо” у духовне воде и нема сумње да би га плићак у коме живимо погађао и да би тражио утопију. Није искључено да би се ставио под Божији ауторитет.

Када неком није најгоре да свој живот упореди с пренатрпаном подрумом и када реалност пријети да у завршној фази процеса де-христијанизације Европе поништи посљедње резерве ове културе и када зна да она још увијек пулсира на Косову, онда му ништа друго не преостаје него да схвати како би **формални губитак Косова и Метохије био завршни чин гажења све вриједности хришћанске културе**, што је случај с данашњом Европом, онда би требало газити дубље и бјежати из плићака у коме нас држи вријеме у коме живимо.

Наше трајне вриједности су завјетног типа. Утолико је и намјера да Истина у човјековом животу игра главну улогу вриједна ствар. Чак и кад би само један говорио истину, требало би га подржати. Истина о судбини Косова и Метохије као највећој пљачки 20. вијека оворена је прије неколико година као метафора.

У нашој јавности Друга Србија регрутује квазинаучнике који с подсмјехом гледају на идеју о избору царства небеског над царством земаљским. Али управо је ту подвала. Царство небеско је хришћанска идеја у коју једни вјерују, а други не вјерују. **Немањићи су ковали сребрњаке трговали и ратовали, освајали територије, али су наше дивљење изазивали својим подвижничким потезима.**

Њихови насљедници копали су руде по Косову, своју војску облачили у најмодернију ратну опрему. Како би се иначе одупрли најмоћнијој царевини петнаестог вијека у бици на Косову. Дакле, чизма која је деведесетих тамо загазила није само освојила и заузела територију да би дисциплиновала Србе. Они су стали на мјесто одакле се контролише богата моравско-вардарска долина, ту се преко Румуније излази на Црно море, а преко Македоније стиже до Солуна о којем је маштао **Бизмарк**. Аустроугари и Нијемци су то све освојили, али су на крају поражени.

Дакле, **признавање Косова** не би била само незаљечива рана оних који бирају царско небеско над царством земаљским, него легализација пљачке која се десила под отрцаном фирмом људских права и бригом за цивиле.

О овој, као и многим важним стварима за наш народ, најбоље је рекао упокојени **патријарх Павле**, чије ријечи стоје на почасном мјесту у осјећањима човјека који је помислио да је његов живот подрум претрпан стварима. Он је рекао: „**Цар Лазар** није имао ништа против царства земаљскога, али када је био принуђен да бира између земаљског и небеског, онда је он изабрао царство небеско!”

ДА ЛИ ЋЕМО МОЋИ ОПСТАТИ КАО САМОСТАЛАН
НАРОД У НЕЗАВИСНОЈ ДРЖАВИ?
У НАШЕМ ПОТПУНОМ РАСУЛУ ... ПРЕКА [ЈЕ] ПОТРЕБА
ДА СПАСАВАМО
НАШ КУЛТУРНИ КАПИТАЛ

МИЛУТИН МИЛАНКОВИЋ
(1944)

Ирина Суботић, Милутин Миланковић у ликовној уметности, у:
Стиваралашџиво Милутинова Миланковића, ур. Часлав Оцић, САНУ, Београд
2009, стр. 189–204.

... у једном драматичном тренутку, 1944. године, у писму свом пријатељу светски познатом сликару Паји Јовановићу, Милутин Миланковић, великан светске науке (добровољац у балканским ратовима, ратни заточеник у Првом светском рату, после Другог светског рат потпредседник Српске академије наука) исповедно и упитно, помало горко, али не и дефетистички, каже:

„Сећам се нашег првог састанка и познанства у Скопљу, неколико дана иза Кумановске битке (октобра 1912, *џрим. И. С.*). То су била времена наше српске славе и ми смо имали срећу да видимо како се њено сунце рађа на обзорју. Онда смо гледали, одушевљено и са пуно поуздања у будућност. – А сада, после 32 године које од тог доба прохујаше, морамо се запитати да ли нам очински дом неће бити раскопан, а име и лице угашено? Сада дођосмо до тужног сазнања да смо ми само мали један народ боље рећи једно племе, окружено и угрожено свим својим суседима. Да ли ћемо моћи опстати као самосталан народ у независној држави? Да ли ћемо бити способни да се политички, економски и културно одржимо као национална индивидуа?

Размишљајући о томе, сада сам ипак јасно увидео да је у нашем потпуном расулу када су наши политичари упропастили оно што смо вековима стварали – прека потреба да спасавамо наш културни капитал. Њега су створили наши велики синови. Они су показали до које су се висине уздигле способности наше расе¹, они ће служити за углед и подстрек млађим нараштајима.”

1 Архаизам, пре Другог светског рата уобичајен синоним за нацију (*џрим. ур.*)

СВИТАЦ У СРПСКОМ МРАКУ

СЛОБОДАН ТУРЛАКОВ

Београд, 16. септембра 1998.

Слободан Турлаков, *Водич за Србе њочейнике (1804–1941)*.
7. издање, Београд 2012, стр. 211–212.

За нас и за наш национални живот настао је [1945] мрак из ког су се, на пут светлог хоризонта, испречили — југословенство и српски комунисти што су се, додворавајући се Титу, отимали ко ће нам више зацрнити мрак, ко ће нас више ишчупати из наших корена, па чак и што више развејати с наших прадедовских огњишта.

У том и таквом Хаду ретко кад је засветлуцао неки свитац, јер би се са свих страна, као шакали, на њега обрушили српски комунисти са својим моћним догматским и издајничким шмрковима...

Српски мрак трајао је много дуже и много више но што се смело допустити.

Зато и јесмо ту где смо, зато смо онако смирено и ноншалантно доживели и проживели и губитак Српске Крајине, и Западне Славоније, и толиких градова у Западној Босни, и ко зна шта ћемо још доживети и проживети, можда и као казну Божју, рад наше интелигенције која, у принципу узев, код сваког народа представља његов гори део, а код нас и опаснији. Јер не само што се одрођује, већ тим својим одрођењем делује као пример осталом народу. Посебно младима.

И зато баш, можда и као алибијем, али још и више и као једним гласом у нашој интелектуалној пустињи, хтео бих да овај *Водич* завршим једним усамљеним свицем који данас доживљавам као лучу, као један од највећих интелектуалних херојских подвига током владавине Тита и његових српских комуниста.

Засјао је као блесак изненадне муње, кроз један добродошли повод (око дискусије о споменику кнезу Лазару), далеке 1971; дакле, кад се наша трагедија – пред оним шта ће тек да нам се деси – имала још и тек да уобличава и укрупњава... чинило ми се да тај дични подемг спада овде и као споменик његовом рано преминулом аутору,

др Лазару Трифуновићу, професору Универзитета и директору Народног музеја у Београду.

„... Србија данас није ни национална ни суверена држава, јер више не одлучује сама о својој судбини, њене границе нису ни историјске, ни етничке, већ условне и створене договором.

Народ који је подједнако с другим југословенским народима водио велику ослободилачку револуцију, изашао је из другог светског рата национално дезоријентисан и разбијен, сатеран под срамни жиг александровске диктатуре, коју не само да није желео ни волео, већ је и оборио.

Пуних 25 година тај нови ‚класно ослобођени‘ српски народ нема свој национални живот ни свој национални програм. Ситни политичари претворили су једну братску заједницу из револуције у национално антагонистичку државу, и доделили српском народу улогу жандарма и чувара Југославије, да би тим истим разлогом оптерећивали његову националну свест. Због тобожњег очувања Југославије Срби су морали да ћуте и да заблуду својих политичара (да ли само то?) плате умртвљивањем свог националног живота – уместо да га развију, разбујају и окрену модерној индустријској цивилизацији, они су га угасили и прожели комплексом страха и кривице.

Срби су заборавили своју прошлост, одрекли се своје историје, постидели својих победа на Церу и Колубари и свог пораза на Косову, јер је цела српска прошлост од Светога Саве до Солуна проглашена поповштином и мрачним православљем, национализмом и унитаризмом... на српском се шовинизму упорно инсистира и свака нормална расправа о националној култури и о оријентацији проглашава се национализмом.

Сумњиво је све, и проучавање културног наслеђа и дискусије о југословенству, и расправа око маузолеја на Ловћену и полемике о језику, и сваки разговор о националној и културној афирмацији Срба ван Србије, иако они чине 40% српскога народа. Очито је да је у питању политичка формула која више не може да се одржи, јер нема политике која страхује од историје, ни политичара који се плаше сопственога народа...”

КОСОВСКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА ВРЛИНЕ И КАРАКТЕРА

АЛЕКСАНДАР ПАВИЋ

5. мај 2018.

*Спорови о будућности Србије и САНУ: Шта и како даље? Други део:
Истина и слобода*, прир. академик Часлав Оцић, Истер 21 + 4СЕ,
Београд 2018, стр. 335–337.

Вероватно ништа боље не сажима садашњи српски историјски момент од, сада већ чувена, три питања која је **Матија Бећковић** јавно поставио пре неколико година:

„Ако Косово није наше, зашто од нас траже да им га дамо? Ако је њихово, зашто нам га отимају? А ако већ могу да га отму, зашто се толико устручавају?”

Убише се страни „демократори” и њихови домаћи помагачи и испоставе да Србе убеди да је Косово неповратно „изгубљено”, и да, ради „будућности нас и наше деце”, само треба да се помиримо с тим и – врата ЕУропског раја биће нам широм отворена, и више нећемо имати бриге на овом свету, осим како да се у исти што боље „интегришемо”.

Али је, како песник лепо примећује, чудно да на томе толико инсистирају, ако су већ толика сила, и ако је ствар већ одавно готова. Да ли, на пример, свакодневно шаљу различите „посреднике”, „координаторе”, „комесаре”, „заменике помоћника” или „помоћнике заменика” америчким индијанским племенима да им објасне да треба коначно да „оставе прошлост иза себе”, „суоче се с реалношћу” и – најважније! – потпишу „правно обавезујући споразум” с Великим поглавицом у Вашингтону?

Не! Немају потребе за тим. Та несрећна племена су листом поражена и сама су пристала, под претњом коначним истребљењем, да се сместе у резервате. За њих је одавно дошао „крај историје”, после ког се њихова егзистенција свела на животарење живота живих музејских експоната, који су се једном за свагда „суочили с реалношћу”.

Очигледно је, међутим, да Срби (засад) нису ништа слично потписали. И отуд тај немир демократора, зато та привидна нелогичност

непрестаних притисака на наводно пораженог противника, иако је, наводно, све одавно решено.

Када је народ Републике Српске у мају 1993, насилно отцепљен од матице и буквално сам против целог света, био суочен с ултиматумом да прихвати Венс-Овенов план, по ком би се одрекао око трећине територије коју је војнички одбранио, у замену за 10 територијално расцепканих „кантона” унутар нелегално отцепљене БиХ – а који би свеукупно чинили око 7% мање територије него што је Република Српска добила Дејтонским споразумом две и по године касније – он је тај ултиматум одбацио. Милион и кусур Срба против целог света – успело је да сачува своју независност и тековине своје борбе. Дакле – никаква „елита” – него народ, путем референдума, на којем се преко 96% грађана Републике Српске, укључујући и ону истинску елиту, с упориштем у народу, изјаснило да не прихвати предложени „спасоносни” мировни план. Без подршке страних медија, „грантова”, бораца/боркиња за људска права, разноразних „фондова” и „фондација” и сличног, чак и без Савета безбедности УН. А они који су имали сву ту силну подршку, сву ту „реалност” на својој страни, су – изгубили. И то стоји у темељу њиховог анимозуса према Републици Српској који траје до данашњег дана. Нико не воли сведочанства сопствене агресије, издаје, кукавичлука, малодушности, грамзивости, бескарактерности...

Данас је слична ситуација с Косовом (и Метохијом). Опет „читав свет” – с тим што је то сад лаж, јер је једнополарни момент неповратно прошао – тражи капитулацију. А Србија се не да. Иако би неки из власти и пристали, иако су се многи „одговорни интелектуалци”, „реалисти” и слични душебрижници жестоко ангажовали на „преламању мозга” тврдоглавог народа – потписа који се тражи и даље нема. Зашто? Зато што се зна – јавне и тајне анкете то непрестано потврђују – да је народ убедљиво против издаје Косова. Зато, између осталог, још увек није било ни референдума. Поучени светлим примером Републике Српске, демократори се пазе да, ако је икако могуће, не направе исту грешку (као што су се пазили и у Црној Гори поводом „демократског интегрисања” у НАТО). Па су зато притисли власт, у нади да ће им дати оно што народ још увек није дао, и не да. А власт ипак, још увек, ослушкује глас – народа. За разлику од „елите”, која глас народа презире.

Шта ће, уопште, оваквом народу, очигледно и даље квалитетном, иако вишеструко оклеветаном, једином у Европи изван Русије (укључујући и Белорусију) који није у потпуности капитулирао пред новим

походом на Исток – шта ће њему таква „елита“, која га уопште није достојна? Зашто је он дужан да и даље плаћа апанаже и привилегије не само горих од себе, него оних који су се од њега потпуно отуђили и прешли на страну непријатеља?

То је мера квалитета у данашње време, коју је, на првом месту, најновија борба за Косово – а и за Републику Српску – изоштрила. С једне стране су, на страни народа, односно непосредно повезани с њим, они који ће жртвовати и благостање, и каријере (или бар напредак у истим), па можда чак и живот за светиње наслеђене од предака – а, с друге, слуге окупатора, издајници, малодушни, каријеристи и кукавице, којима није довољно оно што већ имају, а много тога су стекли. Па су се „храбро“, како увек обавезно истакну, удружили с најснажнијим (бар на папиру) војним савезом у историји, против шаке јада (у односу на противнике) својих сународника, да би их убедили да треба „достојанствено“ да прихвате судбину америчких Индијанаца.

Није довољно бити „интелектуалац“, „проф-др-м(с)р-академик“, функционер, па чак ни председник или премијер. Треба бити човек да би био елита. И, по ко зна који пут у историји, Косово нам је учитељ, путоказ, судилиште. У новој допуни непрекидног Косовског циклуса, знаће се ко је био на којој страни и у ове „наше дане“.

ОДЕЉЕЊЕ ДРУШТВЕНИХ НАУКА О БОЖИЋНОЈ ИЗЈАВИ ПРЕДСЕДНИКА САНУ В. С. КОСТИЋА: ЗАКАЗАНИ ВАНРЕДНИ САСТАНАК ОТКАЗАН ЗБОГ БОЈКОТА ЧЕТВОРИЦЕ ЧЛАНОВА

Између сна и јаве, 20. јануар 2021.

<https://izmedjusnajave.rs/%d0%b7%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%b7%d0%b0%d0%bd%d0%b8-%d0%b2%d0%b0%d0%bd%d1%80%d0%b5%d0%b4%d0%bd%d0%b8-%d1%81%d0%b0%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%bd%d0%b0%d0%ba-%d0%be%d0%b4%d0%b5%d1%99%d0%b5%d1%9a%d0%b0-%d0%be/>

Дана 12. јануара Данило Баста и Часлав Оцић, редовни чланови САНУ, упутили су следећи допис члановима Одељења друштвених наука (ОДН) САНУ:

„From: Caslav Ocic
 Sent: Tuesday, January 12, 2021 9:47 PM
 To: 'aleksandra.cupurdija
 Cc: 'Odeljenje IDN'; 'Danilo Basta'; 'kosta.cavoski
 Subject: dopis CO i DB clanovima ODN 12 1 2021

Александра,
 Молимо Вас да овај наш допис што пре проследите свим члановима ОДН-а и да нас обавестите о датуму одржавања ванредног скупа Одељења.
 Хвала!

С поштовањем
 Данило Баста и Часлав Оцић

САНУ
 Члановима Одељења друштвених наука

Поштоване колеге,

недавни јавни наступи академика **Владимира С. Костића**, председника САНУ, изазвали су буру, пометњу, незадовољство и огорчење огромног дела наше јавности. Његове изјаве о Косову и Метохији не могу остати само његова лична и приватна ствар. Заједно с реакцијама која су изазвале, оне задиру у биће Академије и, *volens nolens*, тичу се сваког њеног члана, без обзира на то да ли се с њима саглашавао или их оспоравао.

Из тих разлога је не само пожељно него и неопходно да се закаже посебна седница ОДН-а на којој би се размотриле изјаве о Косову и Метохији академика **Владимира С. Костића** и о њима заузео став. Предлажемо да се таква седница одржи што пре.

Часлав Оцић, ред. члан САНУ
 Данило Баста, ред. члан САНУ

У Београду, 12. јануара 2021.

Академици **Баста** и **Оцић** су брзо добили обавештење госпође **Ђурдије**:

—Original Message—

From: OiDn OiDn Sent: Thursday, January 14, 2021 7:46 PM
 To: Caslav Ocic; Časlav Očić; Danilo Basta

Subject: Re: FW: dopis CO i DB clanovima ODN 12 1 2021

Драги професори,
Пренела сам проф. **Чавошком** ваш допис и у најскорије време ћете добити датум одржавања седнице ОДН.

С обзиром на то да морам да пошаљем комплетиран извештај о раду Одељења Издавачкој служби до краја недеље, да ли могу да очекујем да ћете ми послати ваше личне извештаје до тад? Одељење је већ усвојило општи извештај о раду, тако да лични извештаји не иду ни на какво усвајање, само их обједињујем и шаљем даље.

Срдачно, Александра”

Истог дана, 13. јануара 2021. године **Баста** и **Оцићу** стигао је и упит академик **Косте Чавошког**:

Sent: Wednesday, January 13, 2021 1:33 PM;
To: Caslav Ocic; Časlav Očić; Danilo Basta;
Subject: Re: dopis CO i DB clanovima ODN 12 1 2021

Академик **Данило Баста** и Академик **Часлав Оцић**

Поштоване колеге,
Примио сам ваше писмо и захтев да се одржи ванредни састанак Одељења.
Ја вас молим да ме обавестите да ли ћете на тај састанак доћи.
С поштовањем, Коста Чавошки

Истог дана **Оцић** и **Баста** су одговорили на упит академика **Чавошког**:

On 2021-01-13 21:59, Caslav Ocic wrote:

Госпођа **Александра Ђупурдија**, ОИДН САНУ

Александра,
Молимо Вас да овај допис проследите колеги **Кости Чавошком**.
(Re: dopis CO i DB ODN od 12. 1. 2021 ; odgovor od January 13, 2021, 12:33)
Захваљујемо **Часлав Оцић** и **Данило Баста**

Колега **Чавошки**,

Неозбиљно је (готово смешно) да сазивање ванредног састанка чланова ОДН-а посвећеног одређењу према изјави Председника САНУ буде условљена нашим доласком на тај састанак. Да Вас не држимо предуго у неизвесности: да, доћи ћемо на тај састанак, али тај наш долазак ниуколико неће значити Вама толико жуђено признање легалитета и легитимитета Вашег пучистичког чина из 2017. године. А и када бисмо хтели да покажемо великодушност према Вама и „опростили” Вам тај противправни чин, објективно нисмо у могућности да то учинимо све док се не оконча с тим у вези покренут правни поступак, другим речима, до правоснажне судске пресуде.

Молимо Вас да нас обавестите о датуму ванредног састанка. Надамо се да с тим нећете одуговлачити као са записником са седнице ОДН-а од 2. децембра 2020. Кад смо већ код тога, молимо Вас да нас обавестите када ћемо добити тај записник. Он нам је неопходан ради комплетирања доказне документације за суд.

С дужним колегијалним поздравом

Часлав Оцић и Данило Баста,
ред. чланови САНУ

У Београду, 13. јануара 2021.”

Врло брзо, 15. јануара 2021. од академика **Чавошког** стигао је свим члановима ОДН позив за ванредни скуп:

„From: Odeljenja istorijskih i drustvenih nauka

Sent: Friday, January 15, 2021 12:22 PM

To: Aleksandar Kostić; Aleksandar Kostić; Alpar Lošonc; Caslav Ocic; Danilo Basta; Pavle Petrović; Tibor Varadi

Subject: vanredni skup ODN

Драги професори,

У прилогу вам достављам позив за ванредни скуп Одељења који ће се одржати у уторак, 19. јануара 2021, у сали Председништва, с почетком у 11 сати.

Срдачно,

Александра Ђупурдија

Прилог

Обавештавамо Вас да ће се I ванредни скуп

Одељења друштвених наука одржати у уторак, 19. јануара 2021. године, с почетком у 11.00 сати у сали Председништва.

ДНЕВНИ РЕД:

1. Разматрање захтева академика Данила Басте и Часлава Оцића

Молимо Вас да овом скупу присуствујете.

СЕКРЕТАР
академик Коста Чавошки, с.р.

На тај скуп 19. јануара (у 11 часова у сали Председништва) Баста и Оцић уручили су академику Чавошком свој предлог документа који би требало размотрити на ванредном скупу. Академик Чавошки је тај папир примио и потписао га (в. факсимил).

Тај предлог гласи:

**КОСТИЋ НЕ МОЖЕ И НЕ СМЕ ОСТАТИ НА МЕСТУ
ПРЕДСЕДНИКА**

„Изјава председника Српске академије наука и уметности, академика Владимира С. Костића, о Косову и Метохији из 2015. године, актуелизована на Божић 2021. године, узнемирила је јавност до крајњих граница, изазвала велики број негативних, често и поражавајућих коментара, довела чак до протестног скупа испред зграде Академије, намеће неодложну потребу да се о њој и њеним последицама заузме јасан став и у Одељењу друштвених наука. Стога предлажемо да Одељење закључи:

1. Изјава председника Костића непосредно је супротна Уставу Републике Србије, по којем је Косово и Метохија неутуђив саставни део Србије. Она отворено доводи у питање територијални интегритет наше отаџбине, она је насртај на историјско биће и идентитет српског народа. Она свесно противречи међународном праву, пре свега Резолуцији 1244. Уједињених нација. Она се коси са највишим интересима државе Србије. Зато је опасна и неодговорна, непромишљена и произвољна, у сваком погледу неприлична за челну лич-

ност Српске академије наука и уметности. Она потиरे и обесмишљава све резултате до којих се под кровом Академије, на основу научне методологије, дошло у бројним истраживањима објављеним у књигама и зборницима трајне вредности.

2. Таквом изјавом, датом са врховног положаја Српске академије наука и уметности, академик Владимир С. Костић је самог себе дисквалификовао и показао се недостојним функције председника наше највише научне и уметничке установе. Због тога не може и не сме остати на месту Председника. Пошто његова изјава баца тешку сенку на Академију, огрешујући се о њену традицију, пошто она представља оптерећење за Академију и њену делатност, повлачење академика Костића са положаја Председника увелико би допринело воспостављању ауторитета, учвршћењу моралног темеља и оснаживању достојанства Српске академије наука и уметности.

Одељење друштвених наука упућује свој став Председништву Академије, с молбом и очекивањем да оно претресе новонасталу ситуацију и формулише своје гледиште о изјави коју је Председник дао о Косову и Метохији и да о томе упозна нашу јавност.”

Академик Чавошки је обавестио Басту и Оцића да је управо неколико минута (!?) пред овај скуп¹ добио обавештење од четворице чланова ОДН (Тибора Варадија, Алпара Лошонца, Павла Петровића и Александра Ђ. Костића) да ванредном скупу неће присуствовати. Сваки од њих, свој бојкот образложили су на следећи начин:

1. Тибор Варади (15. јануар)

Хвала на позиву, на жалост овом приликом не бих могао непосредно да присуствујем

са поздравом, **Тибор Варади**

2. Алпар Лошонц (January 17 2021 9:12 AM)

Драга Александра

молим вас доставите секретару Одељења информацију да у уторак нећу присуствовати ванредном скупу

срдачно **Алпар Лошонц**

¹ Датуми слања порука четворице чланова ОДН-а говоре да је у питању било не неколико минута него неколико дана.

3. Павле Д. Петровић (Sunday, January 17, 2021 10:02 AM)
 Odeljenja istorijskih i drustvenih nauka
 Vanredni skup Odeljenja
 Aleksandra,

Obavestite, molim Vas, kolegu **Čavoškog** o mom stavu.
 Poštovani kolega **Čavoški**,

Obaveštavam Vas da ne mogu da prisustvujem vanrednom skupu Odeljenja zakazanog za 19. januar. Naime smatram da akademici **Očić** i **Basta** ne mogu u isto vreme od Vas, sekretara Odeljenja, da traže zakazivanje i vođenje vanrednog skupa ODN, a sa druge strane da tvrde da Vi niste sekretar Odeljenja. Morali bi da se odluče za jednu od prethodne dve stvari.

Srdačno, **Pavle Petrović**

4. Александар Ђ. Костић (без датума)
 Поштовани колега **Чавошки**,

На захтев колега **Данила Басте** и **Часлава Оцића** сазван је ванредни скупа Одељења друштвених наука који би требало да се одржи у уторак 19. јануара. Пошто колеге **Баста** и **Оцић** Вас не сматрају легалним и легитимним секретаром Одељења, остаје нејасно зашто од Вас траже да сазовете ванредни скуп. Имајући ово у виду, обавештавам Вас да нећу присуствовати заказаном скупу.

С поштовањем, **Александар Костић**

Будући да је за кворум било потребно присуство још једног члана, учесници ванредног скупа у покушају ОДН су се мирно разишли.

Напомена: С обзиром на то да је на неформалном скупу у октобру 2020. о томе „како да Академија реагује” сугерисана процедура којом се хијерархијски дефинишу нивои расправе и одлучивања: (одбор, одељење, Извршни одбор, Председништво, годишња скупштина САНУ) то предлагачима, после одбијања чланова ОДН да о овом предлогу расправљају, остаје да тај предлог упуте Председништву САНУ у нади да на тој инстанци неће бити бојкотован, односно (само) „примљен к знању”.

У Београду,
 20. јануара 2021. године

Данило Баста и Часлав Оцић

ОЦИЋ И БАСТА
ЗАХТЕВАЈУ
ТРЕНУТНУ НЕОПОЗИВУ ОСТАВКУ
АКАДЕМИКА КОСТЕ ЧАВОШКОГ

Обраћање члановима ОДН-а 2. децембра 2020.

Оцић: Наше присуство (у потпису овог захтева је и академик Баста) овом састанку чланова Одељења друштвених наука (ОДН) ниуколико не значи легализацију (и/или легитимизацију) пуча од 15. јуна 2017. године (за којом толико жуди академик **Коста Чавошки**, вероватно дубоко свестан свог узурпаторског чина). Пуч остаје пуч! Тај противправни и антистатутарни чин не застарева. А његове последице су све погубније по читаву САНУ, посебно по Одељење друштвених наука, за које **Чавошки** у „секретарском извештају” сâм констатује да је „на ивици егзистенције”. Уместо да приступи разумном разговору о изласку из дубоке кризе (што смо му вишекратно предлагали и лично и преко органа САНУ, па чак и путем штампе и друштвених мрежа) он је, користећи методе силе (и потајице), кренуо да интригира, клевеће¹, склапа сумњиве „диллове” с **Александром Ђ. Костићем** (трговина утицајем), фалсификује чињенице, денунцира и на разне начине прогања **Басту** и **Оцића**, све у намери да им онемогући рад у САНУ и њихово учешће у процедури избора (за нове чланове и руководство САНУ), а све с крајњим циљем брисања **Оцића** и **Басте** из чланства САНУ, с оптужбом да су нерадници. И да им због тога треба одузети средства за финансирање одбора којима њих двојица председавају и да тај новац треба пребацити на одбор којим председава академик **Тибор Варади**. Када то није успело, онда смењивањем **Оцића** као председника двају одбора (Одбора за економске науке и Академијског одбора за проучавање становништва) и преумеравањем средстава за финансирање рада тих одбора на новоустановљени (или стари преименовани) индивидуални пројект² **Косте Чавошког** (апањажа 300.000 годишње). Кад је у томе успео, **Чавошки**, осокољен тим

1 Завађа ОДН с члановима одељења историјских наука. Пише тајна писма (с одложеним дејством против академика **Крестића**). Тајна писма су му омиљени жанр. На тајно писмо председника САНУ поводом **Оцићевог** интервјуа у *Печашу* у јесен 2018) он је једини који је (из Бирмингема) одговорио на тај председнички циркулар; преузимајући на себе сву одговорност за јунски пуч 2017. у ОДН.

2 Таквим пројектима у последње време председник САНУ части „пријатеље” САНУ, а кажњава „непријатеље” тако да им укида одборе и слично...

успехом, јуриша даље: он испитује „правне” модалитете за одузимање академског додатка (награде) **Басте** и **Оцићу** због „нерада”³. Кад је ухваћен с рукама у меду, брзо од тога одустаје и концентрише се на стварање виртуелне реалности која је у сагласју с његовим славољубљем и незајажљивим користољубљем. У жељи да оствари те своје амбиције, он не преза од употребе најнедостojних средстава.

Тако у *Годишњаку САНУ СХХVI* за 2019. на страни 179. стоји: „Извештаји о раду академика **Данила Басте** и **Часлава Оцића** нису достављени Одељењу друштвених наука”. То представља не само ноторну лаж, увреду и клевету академика **Басте** и **Оцића**, него и скрнављење успомене на преминулог академика **Марка Анђелковића** који је **Бастин** и **Оцићев** извештај благовремено примио и, као и извештаје за 2017. и 2018. годину, проследио ОДН (о чему постоји писана и веродостојна документација).

Коста Чавошки не понаша се само недостojно, огрешујући се о моралне и академске нормe, него је, уводећи лични режим (а закљачајући се иза „демократске већине”) он сплеткама, трговином утицајем, ненаменским трошењем средстава, креирањем и ширењем клеветничких неистина озбиљно крши закон.

Стога сматрамо да је једини излаз из овог неподношљивог стања које траје готово четири године, односно почетак оздрављења ОДН, да **Коста Чавошки** ОДМАХ ПОДНЕСЕ НЕОПОЗИВУ ОСТАВКУ на место секретара ОДН-а и тако створи простор најстаријем члану ОДН да као **транзициони секретар** започне **нормализацију стања** у ОДН.

Ово наше обраћање треба тумачити као

ЗАХТЕВ ЗА ТРЕНУТНУ НЕОПОЗИВУ ОСТАВКУ АКАДЕМИКА КОСТЕ ЧАВОШКОГ.

Уколико се не крене тим путем, тужићемо суду академика **Чавошког** и остале актере пуча из 2017.

А обавестићемо и ALLEA-у и друге асоцијације чији је члан САНУ о беспримерној инквизицији, кршењу закона и угрожавању слободе стваралаштва.

Предлажемо да се тачка 6 Дневног реда (Утврђивање броја активних чланова Одељења) избаци, јер она представља део кампање **Косте Чавошког** да нас стигматизује као нераднике и да нас лиши права које као чланови САНУ имамо, а све с крајњим циљем нашег брисања из чланства САНУ).

3 То се, да ли случајно или не, дешава у тренутку када један од „нерадника” академик **Баста** објављује своје *Сабране сјисе* у 14 томова.

Подробније образложење нашег неодступног захтева може се наћи у ЛИТЕРАТУРИ:

Сѝорови о будућности Србије и САНУ: Шта и како даље? Први гео: Ојсѝанак и развој, прир. академик Часлав Оцић, (Могуће стратегије развоја Србије 2), ИСТЕР 21 и СКП, Београд и Нови Сад 2017; ISBN 978-86-81128-00-8, COBIS-SR.ID 253387276, XVI+406 стр.

Сѝорови о будућности Србије и САНУ: Шта и како даље? Друѝи гео: Истѝина и слобода, прир. академик Часлав Оцић, (Могуће стратегије развоја Србије 3), ИСТЕР 21, Београд 2018; ISBN 978-86-81128-01-5, COBIS-SR.ID 264086796, XXVIII+584 стр.

Данило Баста, *Varia или филозофски сваѝдани, Сабрани сѝиси*, књига 14, Београд 2020.

У Београду, 2. децембра 2020. Данило Баста, ред. члан САНУ
Часлав Оцић, ред. члан САНУ

НЕКАДА СУ СЕ ПРЕДСЕДНИЦИ САНУ БОРИЛИ ДА СЕ ТЕРИТОРИЈА СРБИЈЕ ПРОШИРИ А ОВИ САДАШЊИ ЖЕЛЕ ДА ЈЕ СКРАТЕ

САОПШТЕЊЕ НАРОДНОГ ПОКРЕТА „ОТАЏБИНА”
ПОВОДОМ ИЗЈАВЕ ПРЕДСЕДНИКА САНУ В. КОСТИЋА

Између сна и јаве, 11. јануар 2021.

<https://izmedjusnajave.rs/%d0%bd%d0%b5%d0%ba%d0%b0%d0%b4%d0%b0-%d1%81%d1%83-%d1%81%d0%b5-%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4%d1%81%d0%b5%d0%b4%d0%bd%d0%b8%d1%86%d0%b8-%d1%81%d0%b0%d0%bd%d1%83-%d0%b1%d0%be%d1%80%d0%b8%d0%bb%d0%b8-%d0%b4/>

ПРЕДСЕДНИК САНУ ИЗЈАВОМ ДА „КОСОВО НИЈЕ СРПСКО”
ПРИПРЕМА ЈАВНОСТ СРБИЈЕ ДА СЕ ОДРЕКНЕ СВОЈЕ
ЈУЖНЕ ПОКРАЈИНЕ

Од свог доласка на место председника САНУ Владимир Костић се у више наврата бавио проблемом Косова и Метохије. И увек, као по правилу, он је доводио у питање целовитост Републике Србије тако што је сматрао како сѝм каже да „Косово није наше”.

И као много пута до сада после оштре реакције јавног мњења председник САНУ се повлачи говорећи да га медији нису тачно пренели, да су му реченице извучене из контекста, играјући по систему топло–хладно али прорачунато да припреми јавност Србије да се одрекне своје јужне покрајине.

В. КОСТИЋ ДАЈЕ ПОГУБНЕ ИЗЈАВЕ И ПО СЕБЕ И ПО САНУ

Током свог првог избора за председника САНУ, а да би био изабран рачунајући на гласове академика којима је национално и државно битно, он је говорио да је Косово и Метохија праисконска српска територија. Нажалост, одмах после избора он је окренуо плочу доводећи у сумњу опстанак овог дела територије у оквиру Републике Србије.

Председник САНУ нема потреба да иде далеко, довољно је да чује свог колегу академика Матију Бећковића који логично резонујући каже: „Ако Косово није наше, зашто траже да им га дамо?“

У своје време некадашњи председник САНУ Јован Цвијић био је вођа српске делегације у Лондону 1913. године на мировним преговорима којима је Србији признато право на такозвану Стару Србију односно Косово и Метохију у оквиру Старе Србије. То право су им признале ондашње велике силе Велика Британија, Аустроугарска, Русија, Немачка и Француска.

Некада су се председници САНУ борили да се територија Србије прошири а ови садашњи желе да је скрате и „осунете“.

Косовска Митровица, 10. јануара. 2021. године

ЧИЈЕ ЈЕ КОСОВО ПО ПРЕДСЕДНИКУ САНУ, ВЛАДИМИРУ КОСТИЋУ?

МАРИНКО М. ВУЧИНИЋ

Svedok Online, 11. јануар 2021.

<https://svedokonline.medium.com/%C4%8Dije-je-kosovo-po-predsedniku-sanu-vladimiru-kosti%C4%87u-a1c37361249d>

Неодговорним изјавама Владимир Костић се придружује оним грађанистичким и либерално-демократским политичким групацијама и медијима који годинама истрајавају на ставу да су Косово и Метохија камен око врата Србији, да треба што пре признати „независност” Косова, јер то је захтев и једини услов за прихватање тзв. реалности на Косову и Метохији, а представља и снажан подстрек наставку процеса европских интеграција

У нашој јавности често се могу чути приговори да се САНУ недовољно и неблаговремено оглашава када су у питању најзначајнија политичка и друштвена догађања у нашој земљи. Оваква оцена се тешко може прихватити у целости, јер се САНУ својим научним скуповима, издавачком делатношћу, пригодним саопштењима и изнетим ставовима ипак одређивала према највећим изазовима друштвених кретања, посебно када се радило о темама везаним за идентитетску проблематику и најзначајнија историјска и политичка дешавања.

Проблем настаје онда када се председник САНУ **Владимир Костић** у својим јавним иступањима (говорећи да је реч о његовим личним ставовима) посебно бавио решавањем положаја Косова и Метохије. Он је и раније налазио за сходно да изјављује да Косово и Метохије више нису део Србије и да је оно за нас изгубљено. У својој недавној изјави за Њузмакс Адриа он је отишао корак даље у свом сасвим одређеном одрицању од Косова и Метохије, који су по нашем важећем Уставу саставни део наше државне територије. Он је у овом новом обраћању рекао „Косово није наше, то треба што пре схватити. Било би сјајно да је **Владимир Костић** потписао Кумановски споразум, Дејтонски споразум и Бриселски споразум, онда имамо кривца и немамо о чему да размишљамо, јер нико, укључујући и цркву,

нема тапију над истином када је о КиМ реч”. Он се чак упитао да ли је патријарх **Арсеније Чарнојевић** био издајник када је повео Србе у сеобу, у време Аустријско-турског рата 1690. године. Ово неприкладно поређење само показује да председник САНУ не познаје довољно политичке и историјске околности које су тада довеле до велике сеобе Срба са Косова и Метохије (упућујем га на изузетну књигу **Јована Радонића** — *Ђурађ Бранковић II „Десџоџ Илирика”*) у 17. веку, јер да их темељније познаје не би се служио оваквим симплификованим и политикантским аналогијама. Ако СПЦ нема тапију на истину када је о Косову и Метохији реч, она сигурно и неупитно има тапију на Косово и Метохију, јер је већина земљишта ове наше покрајине била у њеном власништву. И не само то, елементарна је чињеница да су Косово и Метохија били и остали историјско и духовно исходиште СПЦ и српског народа, неразлучиви део његовог идентитета и постојања, не само на Косову и Метохији. О томе јасно сведочи толико пута потврђен став о Косову и Метохији садржан у одређењу да нема његове предаје и признања лажне државе Косова. То је истина о Косову и Метохији коју баштини СПЦ.

Изјава председника САНУ **Владимира Костића** да Косово није наше и да то што пре треба да прихватимо, благо речено, неодговорна је и апсолутно неприхватљива јер дезавуише институцију на чијем је челу. Да ли се он икада запитао како ову његову личну изјаву доживљавају Срби који живе и упркос свему опстају на Косову и Метохији, жртвујући често своју егзистенцију и животе. То очигледно није важно за **Владимира Костића**, јер он се позива на ексклузивно право да изнесе своје мишљење о КиМ не водећи рачуна како ће оно бити тумачено и прихваћено, а сигурно ће представљати прави поклон за албанске политичаре у Приштини. Оваквим неодговорним изјавама **Владимир Костић** се придружује оним грађанистичким и либерално-демократским политичким групацијама и медијима који годинама истрајавају на ставу да су Косово и Метохија камен око врата Србији, да треба што пре признати „независност” Косова, јер то је захтев и једини услов за прихватање тзв. реалности на Косову и Метохији, а представља и снажан подстрек наставку процеса европских интеграција. Тако се **Владимир Костић** већ увелико придружио овом „реалистичком” схватању политике, сврставајући се уз политичке снаге које истрајавају на решавању косовског проблема, који ће резултирати губитком 10% наше државне територије.

У тексту објављеном у НИН-у, 6. јануара 2021. године, под насловом Ми или они, **Владимир Костић** је записао следеће редове: „Ма како звучало уопштено нама свима су потребне мера и скромност! Потребна нам је одговорност! И потребне су нам институције засноване на законима које ћемо поштовати”. Након овако изнетих ставова логично следи питање за председника САНУ, да ли се принцип мере, скромности и, пре свега, одговорности мора примењивати и на наш однос према Косову и Метохији? **Владимир Костић** се такође залаже за институције засноване за законима, да ли се то односи и на доследно поштовање нашег Устава који је јасно одредио место Косова и Метохије у нашем политичком систему и институционалном устројству? На ово питање **Владимир Костић** одговара да се морамо што пре помирити да Косово није наше. Овако **неодговорно понашање председника САНУ** је озбиљан разлог да се покрене питање његове оставке на ову функцију, јер озбиљно угрожава углед САНУ и његових чланова. Зато су на потезу они чланови САНУ којима је искрено стало до интегритета и историјске одговорности ове највише научне институције у Србији. Само нека прочитају реаговање оца **Саве Јањића**, игумана Манастира Високи Дечани и замисле се озбиљно над деловањем председника САНУ **Владимира Костића**.

САОПШТЕЊЕ
ПРЕДСЕДНИШТВА ПОКРЕТА ЗА ОДБРАНУ
КОСОВА И МЕТОХИЈЕ ПОВОДОМ НАЈНОВИЈЕ ИЗЈАВЕ
ПРОФ. ВЛАДИМИРА КОСТИЋА, ПРЕДСЕДНИКА САНУ

12. јануар 2021

<https://pokretzaodbranukosovaimetohije.rs/%d1%81%d0%b0%d0%be%d0%bf%d1%88%d1%82%d0%b5%d1%9a%d0%b5-%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4%d1%81%d0%b5%d0%b4%d0%bd%d0%b8%d1%88%d1%82%d0%b2%d0%b0-%d0%bf%d0%be%d0%ba%d1%80%d0%b5%d1%82%d0%b0-%d0%b7%d0%b0-%d0%be/>

Председник САНУ, проф. **Владимир Костић**, поново се огласио на начин који не доликује ниједном грађанину Србије, ниједном Србину

и, најпосле, ниједном честитом човеку, будући да се насиље и зло не могу претпоставити слободи и добру.

Као и пре неколико година, када нас је господин **Костић** „обавестио” да „Косово није наше, ни *de facto* нити *de iure*”, с институционално највишег места у српској науци и уметности изнова су изговорене речи о Косову и Метохији које код пристојних људи изазивају осећање стида, већ и стога што су такве речи морали чути. Ако протеклих година није схватио да су прека решења, противна виталним интересима државе и народа, недопустива, није ни морао наново да се размеће својим игнорантским ставовима. Његово инсистирање на ампутацији Косова и Метохије сада већ делује као упорно инаћење које одговара само наopakим политичким приликама.

С политички некомпетентним и етички неприхватљивим исказима академика **Костића** о Косову и Метохији, те о прошлости и будућности српског народа, нема смисла полемисати. Ипак, у околностима уочљиве пасивности САНУ и српске научне заједнице поводом најновије, мало је рећи, штетне **Костићеве** изјаве, дужност нам је да подсетимо најширу јавност да научне институције не смеју бити заклон за такво деловање, а право на „слободу другачијег мишљења” маска за неодговорни дискурс о кључном државном питању, ма од кога долазио.

12. јануар 2020.

Председништво Покрета за одбрану Косова и Метохије:

Проф. др Митра Рељић

Проф. др Слободан Самарџић

Проф. др Богољуб Шијаковић

Проф. др Милош Ковић

Проф. др Часлав Копривица

ИМАЈУЋИ У ВИДУ ЗНАЧАЈ САНУ НА ЧИЈЕМ СЕ ЧЕЛУ
 ПРОФ. ДР ВЛАДИМИР КОСТИЋ НАЛАЗИ,
 А ИСТОВРЕМЕНО САГЛЕДАВАЈУЋИ СВУ ШТЕТНОСТ
 ЊЕГОВИХ ЈАВНИХ ИСТУПА,
 СМАТРАМО НЕОДЛОЖНИМ
 ДА ОН ПОДНЕСЕ ОСТАВКУ

ОТВОРЕНО ПИСМО ДЕВЕДЕСЕТ ТРОЈЕ ИНТЕЛЕКТУАЛАЦА

Сћање сивари, 15. јануар 2021.

<https://stanjestvari.com/2021/01/15/otvoreno-pismu-sanu/?fbclid=IwAR1YSvffq3UuL4K8dfw9--TsqGI6mG526-khigQIzpZJuipgEIwZywPERB4>

<https://www.facebook.com/blogstanjestvari/posts/3098101153623757>

Нови сѿандард, 15. јануар 2021.

file:///D:/Desktop/00000%20%20%20%20KOS%20%20%20BOJ%20%20%202/Otvoreno%20pismo_%20Tra%C5%BEimo%20ostavku%20predsednika%20SANU%20-%20Novi%20Standard.html

Уместо да се најзначајнија српска научна и културна установа припрема за обележавање велике и важне годишњице – 180 година од оснивања Друштва српске словесности, током којих су постигнута задивљујућа остварења која би требало да послуже као путоказ за делање у будућности, пажња јавности усмерена је на неприличне и неодговорне коментаре председника Српске академије наука и уметности о Косову и Метохији.

Износећи личне ставове о овом питању, а наступајући у својству председника САНУ, чиме је злоупотребио функцију, проф. др **Владимир Костић** више пута до сада, непосредно или посредно, предлагао је да се прихвати противправна одлука албанских политичких представника с Косова и Метохије из 2008. године и тако суштински призна једнострано проглашена „независност” јужне српске покрајине. Овакво залагање не само да је противуставно и лишено логике правних, историјских, економских, безбедносних, политичких и других наука већ је и дубоко неморално. На такав начин би се нашим сународницима, али и свим становницима Косова и Метохије лојалним Републици Србији послала недвосмислена порука да су препуштени сами себи, са свим последицама које то доноси.

Објашњавајући свој став политикантским паролама, заобилазећи низ лако проверљивих чињеница, председник Српске академи-

је наука и уметности покушао је и да релативизује налазе огромног броја истраживача који су своје радове посветили проблему Косова и Метохије, као и решењу којем Србија треба и може да тежи. Имајући у виду значај САНУ на чијем се челу проф. др **Владимир Костић** налази – како за српску науку и културу, тако и за развој државе и друштва у целини, а истовремено сагледавајући сву штетност његових јавних иступа, сматрамо неодложним и најбезболнијим потезом да председник поднесе оставку. На тај начин би се сачували углед, достојанство и легитимитет Српске академије наука и уметности.

Уколико се то не догоди, забринути смо да највећа жртва покушаја штетног политичког мешетарења једног човека може бити установа основана уредбом кнеза **Михаила Обреновића** далеке 1841. године.

проф. др Предраг Пипер,
академик
проф. др Богољуб Шијаковић
проф. др Ђорђе Чантрак
проф. др Миладин Шеварлић
проф. др Милан Брдар
проф. др Милан Лекић, члан
Одбора САНУ за високе
медицинске технологије
проф. др Миломир Степић
проф. др Митра Рељић
проф. др Слободан Антонић
проф. др Слободан Владушић
проф. др Часлав Копривица
Александар Вујовић, уредник
„Новог Стандарда”
др Александар Гајић, научни
саветник
Александар Лазич, уредник
„Стања ствари”
др Александар Митић, научни
сарадник
Александар Павић, политиколог
проф. др Александар Савановић
Ана Селић, преводилац

проф. др Бранимир Куљанин
Бранко М. Жујовић, публициста
проф. др Бранко Крга
проф. др Божидар Раденковић
Боривој Рашуо, књижевник
Борис Над, писац
и публициста
Весна Капор, писац
Владан Глишић, адвокат и
публициста, самостални
народни посланик
Владан Динић, новинар, уредник
др Владимир Димитријевић,
научни сарадник
Гордана Кангрга – Микулић,
дипл. инж., научни истраживач
Дане Чанковић, председник По-
крета „Избор је наш” Бања Лука
проф. др Дејан Микавица
Драган Велић, председник
Српског националног већа
КиМ Грачаница
Драган Хамовић, књижевник
проф. др Драгана Дракулић –
Пријима

- проф. др Драгољуб Петровић,
редовни професор у пензији
Драгослав Бокан, режисер
Душан Ковачев, публициста
проф. др Душан Крцуновић
проф. др Душан Пророковић
др Душко М. Челић
Желидраг Никчевић, књижевник
др Жељко Шакота, научни
сарадник
проф. др Зоран Кинђић
др Зоран Милошевић, научни
саветник
Зоран М. Николић, публициста
проф. др Зоран Чворовић
Иван Луковац, публициста
и професор књижевности,
Никшић
проф. др Игор Вуковић
Игор Ивановић, књижевник
проф. др Јован Б. Душанић,
редовни професор у пензији
Јован Маркуш, публициста,
Цетиње
проф. др Јован Попов
Јово Вукелић, проф. филозофије
и публициста
Јово Цвјетковић, издавач,
филозоф
Љиљана Богдановић, новинар и
публициста
проф. др Љубиша Деспотовић,
научни саветник
проф. др Марица Шљукић
проф. др Марко Маловић
проф. др Милан Томић
Милана Бабић, публициста
и професор књижевности,
- Требиње
Милорад Вукашиновић, новинар
доц. др Милорад Перовић
др Миодраг Кулић, теоријски
физичар
др Мирјана Анђелковић Лукић,
виши научни сарадник
проф др Митар Ковач, генерал –
мајор у пензији
Михаило Меденица, књижевник
др Миша Ђурковић, научни
саветник
Момир Радић, адвокат
Момчило Селић, књижевник
Небојша Јеврић, књижевник
Ненад Милкић, књижевник
Никола Врзић, новинар
Никола Н. Живковић,
публициста и преводаца
Никола Милованчев, публициста
Предраг Васиљевић, новинар и
уредник
доц. др Предраг Ђеранић, декан
Радован Калабић, књижевник и
историчар
Ранко Гојковић, публициста и
преводаца
Ранко Ђиновић, књижевник
Салих Селимовић, историчар
проф. др Сениша Боровић, дипл.
инж.
Сениша Љепојевић, публициста
Славко Живанов, публициста
проф. др Славољуб Лекић
проф. др Слободан Вујошевић,
редовни професор у пензији
др Слободан Јанковић, виши
научни сарадник

доц. др Слободан Рељић
 др Стеван Гајић, научни
 сарадник
 проф. др Срђа Трифковић
 проф. др Срђан Шљукић

др Филип Вукајловић, научни
 саветник
 Филип Родић, новинар
 Хаџи – Љубиша Гвоић, граф.
 инж, картограф и публициста

У Београду, 19. новембра 2019.

РЕЗОЛУЦИЈА 1244 ЈЕ КИНЕСКИ ЗИД

НОВАК БЈЕЛИЋ

Генерални директор Комбината Трепча
 током последње деценије 20. века

Политика, 24. јун 2019.

Повод да се обратим читаоцима *Политике* и широј јавности јесте чланак објављен у рубрици ПОГЛЕДИ под насловом „Која је адреса Марка Ђурића” од 14. јуна 2019. године, где је поменута и Трепча. Широј јавности је познато да се у претходне три деценије са западне стране систематски и упорно пласирају неки нови неадекватни називи појединих географских подручја, са циљем деловања на промену свести широких народних маса, ради стварања погодне климе за одређена присвајања и прекрајања постојећих граница на Балкану.

Савременици смо и сведоци да је из званичног назива српске јужне покрајне Косово и Метохија, све до пре неколико година, упорно изостављана реч Метохија. То није случајно! Метохија потиче од грчке речи метох, што у дословном преводу значи: манастирска земља, црквени посед. Све је, дакле, очигледно, откривена је зла намера творца. И уместо да се енергично супротставимо и штитимо своје националне интересе, да се и формално наша покрајна званично именује Метохија са Косовом, ми прихватимо подвалу и не само ту већ и дуги низ кривотворења као што су: Прешевска долина, западни Балкан (и

ако Србија у најгорем случају припада средишњем или источном Балкану), као и сијасет других накарада као што су: замрзнути конфликт – уместо крађе; узајамно признање – од своје покрајне; разграничење и размена територија – своје за своје; унутрашњи дијалог – разговор са самим собом и сличне небулозе. Ово није безазлено, јер свака суштина иште и одговарајућу форму.

О којој се то стварности говори у поменутом чланку? Идимо редом.

Историјско искуство нас учи да један народ може прогласити своју државу на сопственој, купљеној (Аљаска), поклоњеној или ратом освојеној територији.

Пример косовских Албанаца не може се сврстати ни у један до сада, савременој цивилизацији познати случај. Зато западни ментори ове накарадне творевине морају јавно да признају да је то јединствен случај у свету, што потврђује да је самопроглашена *џакозвана* држава Косово, уз помоћ *џакозване* међународне заједнице, украдена држави Србији, чланици и оснивачу Уједињених Нација. Из предњег следи здраворазумски закључак: да све што предузима ова *џакозвана* држава Косово непризната од државе Србије и од УН, је нелегално и нелегитимно: полиција, судство, здравство, школство, војска, косовски дијалог у Бриселу, заједница српских општина, Трепча, Газиводе чак и аеродром „Адем Јашари”, све је то *џакозовано* јер почива на крађи и лажима.

По Резолуцији 1244 *џакозвана* држава Косово не може бити чланица Уједињених Нација без признања државе Србије. Поједини самозвани и *џакозовани* политички аналитичари, који тврде да је Резолуција 1244, сламка спаса или тараба, то говоре из сопствених, приватних разлога и интереса. Резолуција 1244 је бедем, кинески зид, који гарантује територијалну целовитост и суверенитет државе Србије укључујући и њену јужну покрајну Метохију са Косовом.

Искључиво од нашег државног руководства и народа зависи да ли ће то и даље бити. Да није тако, *џакозвана* међународна заједница би то и без наше сагласности давно окончала, не би оклевала пуне две деценије.

Но, нашем руководству, поред Резолуције 1244 стоји на располагање и институт ревандикација, што ће рећи тужба сопственика – непосредника против несапственика – поседника међународном суду правде.

А што се тиче Трепче и њеног садашњег статуса, шира јавност треба да зна:

Постпетооктобарска влада Србије као марионетска (прозапад-на), већ у јануару 2001. године је извршила правно насиље над акци-онарским власништвом Трепче и превела га у државно, чиме је от-клонила правну препреку да Трепчу преда у руке злогласном Бернару Кушнеру, тадашњем челнику УНМИК-а, а овај је предао албанским сецесионистима о чему је *Полијтика* писала у 35 наставака фељтона „Казивања о Трепчи 1303–2018”.

Као последица овог безумног акта прелазне владе, држава Србија и запослени у преостала два рудника од тада имају онолико надле-жности и припадљности односно онолико права и користи колико су имали и у време Другог светског рата под окупацијом нацистичке Немачке. Ово је наша стварност на којој инсистира поменути фељтон.

Новак Бјелић, *Казивање о Трепчи 1303–2018.*
Службени гласник, Београд 2019.

„ЈЕ Л’ САД ТРЕБА ДА НАМ УЗМУ КОСОВО? ...
ПА, НЕЋЕ МОЋИ

СРЂАН ЂОКОВИЋ

Нови сѿандард, 9. март 2021.

<https://www.standard.rs/2021/03/09/s-djokovic-ako-si-na-celu-drzavne-institucije-ne-govori-da-je-kosovo-izgubljeno/>

„Је л’ сад треба да нам узму Косово? Узимају нам Косово,
наређују нам. Па, неће моћи. Како могу да нам узму?
Шта смо ми без Косова? Ми смо као тело без душе”

Срђан Ђоковић, отац српског и најбољег тенисера света Новака Ђоковића, изјавио је да је крајње време да се српски народ уједини и концентрише око националног интереса и нагласио да Косово, и поред јаких притисака, неће моћи да узму Србији, јер је оно „наш разлог бивствовања на овој планети и срж нашег постојања”, преноси Спутњик.

Срђан Ђоковић истиче да Косово неће моћи да узму Србији јер је оно суштина српског постојања.

„Је л’ сад треба да нам узму Косово? Узимају нам Косово, наређују нам. Па, неће моћи. Како могу да нам узму? Шта смо ми без Косова? Ми смо као тело без душе, то је наш ген, наше порекло, наш разлог постојања и бивствовања на овој планети. То је срж нашег постојања”, нагласио је Ђоковић.

Сматра да је крајње време да се српски народ уједини и концентрише око националног интереса, насупрот личним интересима и истиче да представници државних институција морају чврсто да бране националне интересе и став да је Косово саставни и неотуђиви део Србије.

„Морамо сви да будемо сложни и компактни када је национално и државно у питању. Као појединац можеш да искачеш и да кажеш своје мишљење које се коси с општим интересом, али ако си представник неке институције коју представљаш па кажеш да је Косово изгубљено и да нема повратка, то је онда катастрофа. Како мислиш да ти неко са стране помогне када ти то сам изјављујеш у име државне институције”, рекао је Срђан Ђоковић за Спутњик.

Извор: Сјуињик/Косово онлајн, 6. март 2021.

АКАДЕМИК КОСТА ЧАВОШКИ ИЗ БИРМИНГЕНА
 ПРЕДСЕДНИКУ САНУ: „ПИСМО КОЈЕ СТЕ УПУТИЛИ
 СВИМ ЧЛАНОВИМА САНУ ИЗУЗЕТНО
 МЕ ЈЕ УЗНЕМИРИЛО И ИЗНЕНАДИЛО.
 ИАКО АКАДЕМИКА ЧАСЛАВА ОЦИЋА ЗНАМ ПРЕКО
 ТРИДЕСЕТ ГОДИНА, НИСАМ НИ НАСЛУЋИВАО
 ДА ЋЕ ОН У СВОЈИМ ЗАБРИЊАВАЈУЋИМ
 РАСПОЛОЖЕЊИМА, НЕДОПУСТИВИМ НЕИСТИНАМА,
 НЕОДГОВОРНИМ ТВРДЊАМА И УВРЕДЉИВИМ РЕЧИМА
 ОТИЋИ ТОЛИКО ДАЛЕКО.”

У Бирмингену, 12. септембра 2018. године

Академик Владимир Костић
 Председник САНУ

Поштовани и драги председниче Костићу,

Писмо које сте упутили свим члановима САНУ изузетно ме је узнемирило и изненадило. Иако академика Часлава Оцића знам преко тридесет година, нисам ни наслућивао да ће он у својим забрињавајућим расположењима, недопустивим неистинама, неодговорним тврдњама и увредљивим речима отићи толико далеко.

Ваш одговор је у свему примерен и заснован на истини, па би га у неком тренутку, кад прођу избори, требало објавити.

Као члан Одељења друштвених наука дужан сам да потврдим да Ви ни на који начин нисте учествовали у смени академика Часлава Оцића са положаја секретара овог Одељења, а да сте о томе обавештени тек када је он на ванредном скупу двотрећинском већином гласова смењен. Ја сам био тај који је чак три пута на редовним скуповима захтевао да се у дневни ред уврсти питање поверења секретару Одељења, академику Чаславу Оцићу, па ми то није пошло за руком, јер је он дугим говорима од једног до два сата и непрекидним упадањем у реч саговорника, спречавао да се уопште донесе одлука о прихватању дневног реда. И тек тада смо били принуђени да одлуку о његовом смењивању донесемо на ванредном скупу.

Како сам тренутно у Великој Британији, молим Вас да ово моје писмо упутите свим члановима САНУ.

С поштовањем и најбољим жељама,
У Бирмингену, 12. септембра 2018. године
Коста Чавошки

Напомена уредника: Реч је о тајном писму које је председник САНУ академик Владимир С. Костић упутио свим члановима САНУ (осим Чаславу Оцићу) после Оцићевог интервјуа у *Печайи* почетком септембра 2018. (Невенка Стојчевић, интервју: Часлав Оцић: Невенка Стојчевић, интервју: Др Часлав Оцић: Убили су Бога, сад убијају човека, Печат, број 535, 7. септембар 2018. [<http://www.pecat.co.rs/2018/09/dr-caslav-ocic-ubili-su-boga-sad-ubijaju-coveka/>]) а који су сутрадан пренеле Вечерње новости (Др Часлав Оцић: Убили су Бога, сад убијају човека, Вечерње новости, 8. септембра 2018. [<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:748360-Dr-Caslav-Ocic-Ubili-su-Boga-sad-ubijaju-coveka/>]).

У поменутом тајном писму члановима САНУ председник САНУ тражи од чланова Академије да га заштите од „напада” Оцића на њега, јер то су (по сваком ауторитарном и тоталитарном схватању, а такво је Костићево) – „напади на Академију”. Једини члан који му је на тај захтев за подршку одговорио био је академик Коста Чавошки. Незадовољан таквим одзивом председник САНУ је упутио ново писмо пучистичким члановима Одељења друштвених наука у коме је тражио да они потврде Оцићеве наводне грехе због којих је он „оправдано” смењен. Међутим, ти чланови, иако лојални Председнику, били су врло опрезни у одговору, јер нису желели да оставе личног писаног трага о фалсификовању чињеница, тако да су на све његове упите о Оцићевим „огрешењима” одговорили са: „Нисмо приметили...”, „нисмо приметили...”, „нисмо приметили...”. Тиме су силно разочарали, па чак и расрдили „драгог и поштованог Председника Костића”, јер су осујетили Његов покушај да пилатовски опере руке од пуча у Одељењењу друштвених наука и одговорност за тај чин пребаци са себе на њих. Једини који „је приметио” био је академик Коста Чавошки; он је као „кинески добровољац” прихватио кривицу и одговорност за пуч. Иако је де факто он ту био само ситни подизвођач радова.

ЗАБОРАВНИ АКАДЕМИК ЧАВОШКИ СТАВИО
ОДЕЉЕЊЕ ДРУШТВЕНИХ НАУКА САНУ
НА РЕСПИРАТОР

ЧАСЛАВ ОЦИЋ

25. јула 2020.

Госпођа Александра Ћупурдија (за академика Косту Чавошког)
СС: чланови Извршног одбора и Председништва САНУ

Поштовани,

Дана 6. јула 2020. године (од техничке секретарице Одељења друштвених наука госпође Александре Ћупурдије) добио сам следећи допис:

„Поштоване колеге,

С обзиром [на то, *годао* Ч.О.] да још увек нисмо у могућности да одржимо редовну седницу Одељења, молим вас да се електронским путем сагласите са усвајањем за штампу зборника са научног скупа „Аврамовић: хиперинфлација, стабилизација и реформе”. Сваки приспели рад има по две позитивне рецензије. За уредника се предлаже дописни члан Павле Петровић. Тираж је 300 примерака. [...]”

У потпису: „секретар” ОДН академик Коста Чавошки.

12. јула 2020. сам госпођи Ћупурдији упутио следећи допис:

„Поштована госпођо Ћупурдија,

Молио бих Вас да као мој одговор на допис дат у attachment-у замолите лице ‘надлежно’ за објављивање зборника о доп. члану САНУ Драгославу Аврамовићу да ми пре моје одлуке о давању сагласности за штампање Зборника достави списак рецензената (‘Сваки приспели рад има по две позитивне рецензије’) с одговарајућим библиографским реферанцама о научном делу Д. Аврамовића које их – по дефиницији – квалификују за оцењивање прилога у Зборнику о Аврамовићевом научном опусу. [...]”

15. јула 2020. добио сам чудан допис у коме се одговара на питања која нисам поставио, а не даје одговор на основно и једино моје питање, односно молбу (захтев) да ми се достави **сйисак рецензена-ѿа** прилога у Зборнику о доп. члану САНУ Драгославу Аврамовићу („Сваки приспели рад има по две позитивне рецензије”) с одговарајућим библиографским референцама (рецензена) о научном делу Д. Аврамовића. На то питање нисам добио одговор тако да због **информационе инсуфицијенције** нисам у могућности да дам сагласност за штампање тог зборника. Уместо одговора добио сам следећу (оригиналну) „поруку”:

„----- Original Message -----
 Subject: Re: FW: Zbornik Avramović, odobrenje za štampu
 Date: 2020-07-15 18:41
 From: OiDn OiDn <oidn.sanu@afrodita.rcub.bg.ac.rs>
 To: Caslav Ocic <ocicc@sbb.rs>
 Reply-To: oidn@sanu.ac.rs

Академик Часлав Оцић

Поштовани колега Оцићу,

Ваше писмено обраћање техничком секретару нашег Одељења госпођи Александри Ђупурдији сматрам Вашим обраћањем нашем Одељењу. Саветујем Вам да то и убудуће чините уколико Вам је моје име толико **одбионо** [вероватно је академик Чавошки на уму имао реч **одиозно**, *най. Ч.О.*].

У тренутку када је требало донети одлуку о предаји у штампу зборника радова са научног скупа о Драгославу Аврамовићу, није било друге могућности него да одржимо електронску седницу, која је **већином гласова прихватила за штампу поменути зборник. Збирну рецензију** саставио је дописни члан Павле Петровић, један од наших **најугледнијих економиста**, о чему сведочи и велика учесталост цитирања његових радова у најпознатијим иностраним часописима. До његове библиографије иначе лако можете доћи.

С поштовањем,

Коста Чавошки, секретар Одељења друштвених наука”

Овај заиста оригиналан допис заслужује неколико краћих коментара:

1. „Ваше писмено обраћање техничком секретару нашег Одељења госпођи Александри Тупурдији сматрам Вашим обраћањем нашем Одељењу.”

Академик **Чавошки** вероватно овим жели да каже да сам ја ето ипак на крају признао легалитет и легитимитет **йуча** извршеног у потаји 15. јуна 2017. (непосредно пред почетак комеморације академику **Војиславу Становчићу**¹). Наравно да то његово учитавања њему толико

1 Дакле, у тренутку доношења историјских пучистичких одлука био сам у згради САНУ, као што је то био и академик **Баста**. На питање академика **Басте** упућено академику **Чавошком** на седници Председништва од 22. јуна 2017. зашто академик **Баста** није позван на тајну седницу пучиста од 15. јуна 2017, академик **Чавошки** је одговорио: Зато што смо знали да колега **Баста** не би гласао за смену секретара **Оџића** (!). Редак тренутак искренности академика **Чавошког** и крунски доказ *йройивйравној каракйтера йучисйичкој чина*. Тог дана смо и проф. **Баста** и ја били у згради САНУ, јер је у 12 часова у свечаној сали требало да буде одржана комеморација академику **Војиславу Становчићу** коју сам ја данима пре 15. јуна као секретар Одељења а у договору с породицом академика **Становчића** припремао (за шта сам добио крајем јуна 2017. и дирљиво писмо захвалности од госпође **Мирјане Становчић**). Тога дана (15. јуна 2017) од 11 часова до 11 и часова и 40 минута у кабинету академика **Михаила Војводића**, секретара Одељења историјских наука (нисам тад знао да је суседни кабинет Одељења друштвених наука био резервисан за пучисте!) седео сам с породицом академика **Становчића** у разговору у коме су се претежно, као што је то ред, евоцирале успомене на покојника. Том састанку присуствовао је и академик **Тибор Варади**, кућни пријатељ породице **Становчић**, тако да је део времена био посвећен размени информација о члановима породица **Становчић** и **Варади**. У међувремену је академик **Варади** излазио с тог састанка (на десетак минута; претпостављам да је један од излазака био посвећен доношењу пучистичке одлуке у суседној просторији – кабинету секретара ОДН и место одржавања скупова овог Одељења). У 15 минута до 12 са члановима породице **Становчић** отишао сам на претходно договорени пријем код Председника САНУ, академика **Владимира С. Костића**. На моје изнанађење, он нас је дочекао намргођен, стиснутих усана и потавнелог лица. После неколико кратких поздравних реченица наступио је непријатан мук. Пола од тих четврт сата боравка код Председника прошло је у гробној (мени тада несхватљивој) тишини. У минут до 12 сви присутни су из Председничког кабинета прешли у свечану салу САНУ. Ставио сам своју торбу на столицу на подијуму и сишао да се консултујем у вези с неким детаљима протоколарног типа (наиме, као секретар Одељења требало да „ председавам ” комеморацији) када ми је пришла службеница САНУ („сектор Председништво”) **Б. Ш.** и осорним гласом, подигнутог, наредбодавног, тона саопштила да сместа покупим своје ствари с подијума, јер ће комеморацији председавати академик **Варади**, ја сам смењен с места секретара Одељења! Уз то је изговорила такође наредбодавним тоном: Седите ту у први ред, да бисте могли да се, ако желите, касније јавите за дискусију (!). Нечија болесна машта

жуђеног и милог смисла у мој текст остаје само његова пуста жеља. И кад би хтео да га признам не бих могао, јер пуч остаје пуч и не може

је претпостављала или бар прижељкивала да ја на комеморацији направим неки експес па је зато наредила госпођи Ш. да ми пренесе ту морбидну идеју. То је све, међутим, небитно. Битно је да је **Председник САНУ лично** (пре заседања неког органа САНУ надлежног за разматрање пучистичких одлука) неколико минута после пуча ауторитарно, да не кажем диктаторски самовољно, **признао одлуке пучиста као легитимне** и одмах кренуо да их спроводи у дело. Што доказује да је он **иницијатор, сценариста и режисер пуча у Одељењу друштвених наука**. Чему онда састанци Председништва, годишња скупштина 2018. и сличне манифестације плебисцитарног изјашававања за Председника а против виртуелног (а смртног) „непријатеља” САНУ – **Часлава Оцића**. Сви ти **перформанси** имају своју (скривену) функцију, односно требало је да одиграју још неке, на први поглед невидљиве и несхватљиве, улоге. Тако је седница Председништва била показна вежба у исказивању лојаности Председнику (и истовремено показатељ „демократичности” одлучивања у САНУ, и, о истом трошку, скидање личне одговорности за противправне одлуке Председника и пребацивање одговорности на неки орган, што бројнији то боље, јер што већа „демократска већина” то је јачи и дебљи заклон за који се Председник заклања). Годишња скупштина (са сугестивно дефинисаном тачком о мом смењивању и тенденциозним тумачењем академика **Чавошког** да је у таквим случајевима обавезно јавно, а не тајно, гласање, да би се видело ко је за Председника а ко за злотвора **Оцића**) имала је и додатни задатак да мобилише тиху већину у САНУ која треба у предизборној кампањи за други мандат Председника збије редове око Председника, а све у борби против смртног непријатеља САНУ. Конструкт „непријатељ” прелази сада у другу, вишу, фазу: непријатељ није сада само **непријатељ Председника** којег мрзи и коме завиди, јер је Председник на власти а он није (па жели Председнику по сваку цену жели да отме ту власт) него се он неинформисаним и незаинтересованим члановима САНУ представља као **непријатељ САНУ** који жарко жели да укине Академију или бар у првој фази одузме академски додатак члановима. То је наравно све **пука измишљотина и бесмислица** у коју не верује ни сâм Председник али је то згодно и ефикасно **мобилизацијско средство**, нарочито **пред изборе** за други мандат, где је планирано да Председник победи огромном демократском већином (такорекућ плебисцитарно) и да се тако превлада болна и непријатна чињеница да је 2015. године Председник добио само 63 гласа, таман толико да буде изабран; чији је тај 63. глас био – његов или неког другог, остало је до данас велика енигма. Уз то, имало је и један **други (вешто прикриван циљ) да већинска подршка Председнику значи и подршку његовим противуставним и срамним изјавама о Косову и Метохији**. Врху власти у Србији и страним центрима моћи та подршка исказана приликом избора за други мандат је тако и тумачена. Такво тумачење прихватио је и део домаће јавности. То је довело и до опадања угледа САНУ у српској јавности, до таласа оправданих (и још више неутемељених) критика Академије (и „слева” и „здесна”), чак захтева за њено укидање и претварање њене зграде у КОВИД болницу.

се никаквом фишкарском и „демократском” еквилибристиком потрти девиза: EX INJURIA JUS NON ORITUR! *Право не ѝроисѝиче из неѝрава*, односно како сте Ви, академиче Чавошки, то прегнантно превели **Нема ѝрава из неѝрава!** и обнародовали у *Гласу јавности* од 4. маја 2008. године (<http://www/glas-javnosti.rs/clanak/glas-javnosti-04-05-2008/cavoski-nema-prava-iz-neprava>)². *Правно* дефинисану процедуру (Статутом и Законом о САНУ) смењивања секретара (иначе случај без преседана у историји САНУ, али и у историји европских академија наука) не може заменити никакав политички волунтаризам нити политиканство (типа Осме седнице). Никакви политички игрокази (величанствена манифестација демократске већине, демократског централизма, идејног монолитизма, самоуправног договарања, изливи подаништва и удвориштва) немају никакву правну обавезност и **правно су ништавни** и никаквим елементима **принуде и голог насиља** које у последњих неколико година примењује председник САНУ према мени и академику **Данилу Басти** не могу да доведу до „конвалидације” противправног чина – пуча у Одељењу друштвених наука.

2. „Саветујем Вам да то и убудуће чините ...”

Нисам тражио никакав савет од академика **Чавошког** па ћу занемарити овај његов излив великодушности. Моје обраћање има *ѝехнички* карактер и последица је чињенице да сам (као и академик **Ба-ста**) од 2017. године па све донедавно с Одељењем друштвених наука комуницирао преко почившег генералног секретара академика **Марка Анђелковића**, што је академик **Чавошки** изгледа **заборавио**. Тада се академик **Чавошки** није усуђивио да моје дописе, коју му је академик **Анђелковић** прослеђивао, тумачи као признање легитимности његовог пучистичког чина.

2 И у међувремену, академиче **Чавошки**, то сте **заборавили!** Кад сам Вас на то подсетио на годишњој скупштини САНУ у мају 2018, Ви сте нервозно реаговали и казали да је тај Ваш исказ дат одавно и да више не вреди (!?); бахато сте саопштили да вреди само оно што Ви у том тренутку изјављујете и да сви присутни треба да верују Вама на часну реч. То јест, да је све у случају пуча урађено у складу с правним прописима!?

Ваша **заборавност** би била Ваша приватна ствар да није у последњих неколико година постала битан (некипут) одлучујући фактор у **кршењу закона** у САНУ и њеном све бржем урушавању, пре свега, **затирањем друштвених и хуманистичких наука**. Ту је Ваш допринос немерљив као што је немерљиво и Ваше одсуство свести о (нечијој) одговорности за то злочињење. И одсуство покајања и спремност за синергијски напор поправљања... Спасавања онога што се још спасити може.

3. „...уколико Вам је моје име толико одбиозно [вероватно је академик **Чавошки** хтео да каже: одиозно = одвратно, мрско, гадно].” Изгледа да се и у овом случају потврђује општеприхваћена истина да самољубиве, егоцентричне особе врло често **не разликују јавну** (пословну, званичну) **сферу од њивајне**, личне, субјективне. Уз то себе **лујевски** проглашавају за институцију (Луј XIV: “L'état c'est moi”). Тако академик Чавошки, мислећи да се све врти око њега и његовог (бесмртно славног) имена, не може ни да замисли да моји мотиви нису лични (као што су то његови) него тражи објашњење (узроке, корене) мог поступања у **мржњи њрема његовом имену!** Према синтагми „Коста Чавошки” не осећам **ни љубав, ни мржњу, ни њнушање ни њрезир** ... После пола века комуницирања с њим **ојулао** сам на његове политикантске испаде, моралне и друге неподопштине. Ту се, дакле, може говорити само о – **равнодушности**. И ниочем другом.

Ако академика Чавошког баш занима на шта ме синтагма „Коста Чавошки” подсећа, рећи ћу му. Прва општа асоцијација су наслови његових научних монографија:

А) **Лујка у њујим рукама** (посвећена анализи лика и дела **Биљане Плавшић**, објављена 1998³).

Б) **Камелеон**, објављена 2008, издавач Српска либерална странка (посвећена лику и делу проф. др **Дејана Поповића**⁴. У рекламном летку за ту научну монографију стоји: „**Popović Dejan (1950–), komunistički**

3 Када смо већ код овог Вашег капиталног научног дела, желео бих Вас, академиче **Чавошки**, да подсетим на један догађај који се одиграо у кабинету академика **Димитрија Стефановића** 11. априла 2017, поводом тзв. медијације у (исконструисаном) спору у Одељењу друштвених наука. Тада сам Вас и **Александра Костића** питао да ли је тачно да Вам је он дао 127 хиљада динара и да сте Ви те паре од њега примили, што сте обојица, додуше муцаво и полугласно, признали. Потом сам Вас питао да ли сте Ви поменути књигу о госпођи **Плавшић** написали по наручби и уз позамашан хонорар. Ви сте потврдили да је то тачно, али да је то било давно, давно „пре десет година” и да је ту наступила застарелост (!). Ово не помињем да бих истакао Ваше специфично схватање застарелости (правне, моралне) него да бих указао на још један пример Ваше **заборавности**. Поменути књига није изашла пре десет година (2007) него пре 19 година (1998) – све у односу на 2017. Никад краја Вашој **заборавности** и никад краја штете од Ваше **заборавности/„заборавности”**.

4 Реч је о др **Дејану Поповићу**, професору београдског Правног факултета, код којег је, узгред буди речено, отпочео (и под чијим окриљем и даље тече) универзитетску каријеру проф. др **Светислав (Владимиров) Костић**, син академика **Владимира (Светиславовог) Костића**, актуелног председника САНУ.

bojovnik, profesor Pravnog fakulteta u Beogradu, rektor Beogradskog univerziteta, direktor Marksističkog centra Gradskog komiteta Saveza komunista Beograda, autoritarni član Predsedništva Centralnog komiteta Saveza komunista Srbije, savetnik Predsednika **Borisa Tadića**, ambasador Srbije u Velikoj Britaniji – **Titov** pionir, Posvećenik socijalizma, Šerif od Notingena, Partijski strateg trgovačkog duha, Potkazivač, Udvorica, ... Na naslovnim koricama slika **D. Popovića**.” Не знам ко је аутор овог рекламног летка. С обзиром на то да је издавач књиге била Српска либерална странка у којој је тада **Коста Чавошки** био „Бог и батина”, претпостављам да он није хтео да ником другом препусти задолство моловања портрета сиротог професора Поповића. Ту је широка палета епитета који се у неакадемском жаргону обично називају: „рекла-казала”, оговарање, опањкавање, трач, ... Ово помињем не да бих мало орасположио читаоце овог дописа него да бих илустровао речник, стил и садржај денунцијантског дописа неформалне групе (пучиста) Одељења друштвених наука председнику САНУ академику Владимиру С. Костићу о „смењивању” секретара ОДН **Часлава Оцића** (Видети оригинал дописа у: *Сџорови о дугућности Србије и САНУ: Шта и како даље? Друји део: Истинина и слобода*, прир. академик **Часлав Оцић**, Истер 21, 4СЕ, Београд 2018 (ISBN 978-86-81128-01-5), стр. 108.

Када је реч о САНУ синтагма „**Коста Чавошки**” мени је она синоним за „ентитет” који је из потаје, пучем (небитно да ли самоиницијативно или по нечијем налогу, или просто из *расејаности*, из нехата) **ставио Одељење друштвених наука на респиратор**. Према сопственом признању Одељење је „на ивици егзистенције”. „Ђекна још није умрла а ка’ће – не знамо!” Вероватно после још једне *йодеге* уз помоћ братског Одељења историјских наука и уз подршку из врха САНУ сорошевским кандидатима. А у последње време и укидањем рада Одбора за економске науке и Одбора за проучавањем становништва (чији сам ја – које ли случајности – председник). Као први Сорошев стипендиста (из бивше југословенске државе) академик **Чавошки** се сада из петних жила труди да интензивира процес сорошизације САНУ, правдајући се пријатељима да он то невољко чини, али мора, јер му је то **наредио председник САНУ**.

Кад већ поменух реч **заборавност** (расејаност), то је моја трећа асоцијација када се помене синтагма „**Коста Чавошки**”. Он је постао у САНУ *шампион заборавности*:

1. Он је **заборавио** да прочита Статут САНУ и закон о САНУ пре него што је кренуо у организацију пуча.

2. Он **заборавља** шта је све већ било на разматрању на седницама ОДН, откако је оно по његовом „командом”, па ставља на дневни ред тачке које су већ раније (пре или после оточињања његовог узурпаторског „мандата”) биле разматране и о којима је донета (нека) одлука.

3. У **расејаности** не може да пронађе моје дописе евидентиране у пријемној канцеларији, па онда одлучно тврди да тих дописа и нема. За њега (и **Ал. Ђ. Костића**) не постоји ни горе поменута књига (*Сиорови о будућности* ...): она је фантомска јер они нису могли да је нађу. Ја сам измислио наслов и постојање те књиге само да бих „насекирао” **Владимира** и **Александра Костића** и „намагарчио” **Косту Чавошког!**

4. Академик **Чавошки** је „заборавио” да врати паре (127.000 динара бруто) **Ал. Ђ. Костићу** (а овај опет „заборавио” да тим парама објави зборник о Младој Босни).

5. Академик **Чавошки** је приликом избора за нове чланове САНУ и унапређивање дописних у редовне био члан Изборне комисије задужен за бројање гласова ових последњих; из **заборавности** је три пута пребројавао листиће иако кандидата за редовне није био неки много велик број. (Међу кандидатима је био и **Ал. Ђ. Костић** за кога је **Чавошки** као новопечени експерт за експерименталну психологију писао реферат за унапређење).

6. Још један ексклузивни пример **заборавности**. На претходним изборима за нове чланове ОДН нашло се 24 кандидата. За њих ше-снаесторо мишљење о подобности писао је **Чавошки**. У силном креативном жару он је у неколицини случајева када су били у питању *кандидатки мушкој рода* променио им пол тако да су у они у закључку *кандидаткиња* (а не кандидат), на пример, стоји: *кандидаткиња* **Живадин** (измишљено име, кога занимају изворна имена могу, на захтев, да пошаљем копију *Мишљења*).

7. последњи избори за (ново/старо) часништво САНУ академик **Чавошки заборавио** да је у **сукобу интереса**: био је истовремено потписник предлога кандидата за нове часнике и истовремено члан изборне комисије.

8. **Заборавио је** да у своју биобиблиографију унесе (поред 35 наслова) и научну монографију *Камелеон* коју је он (у издању Српске либералне странке) објавио 2008. године (в. горе тачку Б).

9. Чавошки је заборавио да у видео запис научног скупа о сецесији (одржаном 3. јула 2020) унесе завршни (борбени) део свог излагања који се могао чути у верзији уживо („Косово је силом отето, силом ћемо га вратити”). Извињавам се (и саучествујем с њим) ако то није његов него чин неког злог цензора.

10. Чавошки је „заборавио” да је преко пок. академика Марка Анђелковића добијао извештаје о раду академика Басте и академика Оцића па академик Чавошки денунцијантски (као „секретар” ОДН) у писаној форми извештава врх Академије да поменута двојица нису ништа радила⁵ у претходној години (да су радили имали би о чему да га обавесте; нису послали значи нису ништа радили; генијално закључивање!). Стога треба предузети „енергичне мере” против њих, предлаже академик Коста Чавошки председнику Костићу.

11. Коначно, академик Чавошки је заборавио да сам ја у допису госпођи Александри Ђупурдији написао: „замолите лице ‘надлежно’ за објављивање зборника о доп. члану САНУ Драгославу Аврамовићу да ми пре моје одлуке о давању сагласности за штампање Зборника достави списак рецензената (‘Сваки приспели рад има по две позитивне рецензије’) с одговарајућим библиографским реферанцама о научном делу Д. Аврамовића које их – по дефиницији – квалификују за оцењивање прилога у Зборнику о Аврамовићевом научном опусу. [...]”

12. Чавошки је одговорио: „Збирну рецензију саставио је дописни члан Павле Петровић, један од наших најугледнијих економиста, о чему сведочи и велика учесталост цитирања његових радова у најпознатијим иностраним часописима. До његове библиографије иначе лако можете доћи.”

Дакле: „Баба шумом – деда друмом”.

Не унем да коментаришем овај одговор академика Чавошког.

Наслућујем да се он изгледа нуди да буде писац реферата за унапређење Павла Петровића у редовног члана. И, друго, почиње да ме нагриза црв сумње да поменуте („Сваки приспели рад има по две позитивне рецензије”) две позитивне рецензије уопште постоје. Ве-

5 Академик Чавошки „није приметио” да је „нерадник” академик Данило Баста управо у време када Чавошки извештава о његовој „неактивности” објавио *Сабране сјисе* у 14 томова.

рујем да ће ме академик **Чавошки** врло брзо демантовати и да ћу до краја јула добити копије свих тих позитивних рецензија⁶.

И да ће тако овај проблем бити на обострано задовољство решен. Међутим, оно што и даље забрињава јесте чињеница да **ЗАБОРАВНОСТ** академика **Чавошког** узима облик експоненцијалног тренда. Све нас то, разуме се, чека. Не можемо ништа против математичке и економске логике. Без обзира на наше жеље и наде, крштеница неумитно ради нама уинат. Проблем је у томе што у једном тако малобројном Одељењу као што је ОДН постоји диспропорционална количина **заборавности** која „угрожава његову егзистенцију” (да цитирам академика **Чавошког**). Изгледа да је *йословна сйособносйй* актуелног „секретара” Одељења *умањена* до тачке да више не може да успешно обавља ту функцију. Имам утисак да се академик **Чавошки** сада налази у фази у којој је био поч. академик **Становчић** када је збор здравствених разлога поднео оставку (да не би био смењен).

Стога му добронамерно саветујем да **одмах поднесе оставку на место секретара** ОДН, пре него што буде смењен. То ће бити мања срамота, и за њега, и за Одељење и за САНУ. А највероватније неће бити у (академској) јавности ни примећено у овом цунамију сензација који карактерише ову нашу спектакуларистичку еру опште естрадизације, посебно у Доба Короне.

Оставка или смена **Чавошког** с „челне” функције у ОДН највећа је услуга њему самом. Као ретко плодан аутор, моћи ће тада да се посвети припреми издања својих **сабраних дела** (у 40 до 60 томова) у коме ће, надам се, наћи и круна његовог научног стваралаштва – *Камелеон*. Тиме ће *Камелеон*, као неправедана жртва **заборавности**, бити – рехабилитован.

С поштовањем

и свако добро

Часлав Оцић, ред. члан САНУ

У Београду, 25. јула 2020.

6 До данас, првог дана пролећа 2021, те рецензије нисам добио. Вероватно оне ни не постоје.

ПОСЛЕ БОЈКОТА ВАНРЕДНЕ СЕДНИЦЕ
ОД 19. ЈАНУАРА ОЦИЋ И БАСТА
ПОНОВО ЗАХТЕВАЈУ
ОСТАВКУ КОСТЕ ЧАВОШКОГ
И ПРЕДЛАЖУ ДОПУНЕ ДНЕВНОГ РЕДА СКУПА ОДН
ЗАКАЗАНОГ ЗА 1. ФЕБРУАР 2021.

26. јануара 2021.

САНУ, Одељење друштвених наука (ОДН)

Поштована госпођо Ћупурдија,

С обзиром на то да се све пошиљке упућене на адресу kosta.cavoski@sanu.ac.rs из непознатих разлога перманентно враћају пошиљаоцу, то Вас молимо да академику **Чавошком** одштампате и уручите следећи текст (с прилозима које Вам шаљемо или ћемо Вам у току дана послати):

„Колега **Чавошки**,

Молимо Вас да нам безодвласно доставите записник са седнице ОДН-а одржане 2. децембра 2020. с видео и тонским записом (и транскриптом) с обзиром на то да је та on-line седница била снимана.

С обзиром на осетљивост тема које ће се разматрати на наредном (редовном, јануарском) скупу ОДН-а, молио Вас да обезбедите техничке услове да се та седница снима.

Данас је 26. јануар. Остало је још пет дана до краја овог месеца. Сматрамо да нема никаквог разлога да се јануарска седница одржава у фебруару (или, не дај Боже, у марту).

За ту седницу предлагемо допуну дневног реда:

Оставка академика **Чавошког** на функцију секретара ОДН-а. Образложење оставке које су потписали академици **Оцић** и **Баста** прочитано је на скупу ОДН-а од 2. децембра 2020, а које је академик **Чавошки** арогантно одбио да узме у разматрање; текст саопштења је код госпође **Ћупурдије**.

Изјашњавање о Божићној изјави Председника САНУ о КИМ на основу предлога академика **Басте** и **Оцића**. То изјашњавање су бој-

котовала четири члана ОДН (Тибор Варади, Александар Ђ. Костић, Алпар Лошонц и Павле Д. Петровић).

Питање одговорности поменутих чланова због бојкота рада ОДН.

Питање одговорности П. Д. Петровића због одуговлачења с писањем записника са скупа ОДН-а од 2. децембра 2020.

Научноистраживачка сарадња САНУ с Универзитетом у Косовској Митровици / Приштини; предлог међународног мултидисциплинарног пројекта, стр. 4 (у прилогу).

Планови рада Одбора за економске науке и Академијског одбора за проучавање становништва.

Допис Часлава Оцића академику Зорану Поповићу, председнику Фонда за истраживања у науци и уметности.

Наслови публикација Ч. Оцића који се предлажу да уђу у издавачки план за 2021.

Анализа уређивачке политике и праксе главног и одговорног лица за сајт САНУ.

Накнадно приспели материјали.

С дужним поштовањем

Часлав Оцић, ред. члан САНУ
Данило Баста, ред. члан САНУ

У Београду, уочи Савиндана, 26. јануара 2021.”

ПРОТИВПРАВНИМ ЧИНИДБАМА ДОВЕЛИ СТЕ
У ПИТАЊЕ РЕГУЛАРНОСТ ТЕКУЋЕГ
ИЗБОРНОГ ПРОЦЕСА.

СТОГА ПОДРЖАВАМО ПРЕДЛОГ ДА СЕ ПРОЦЕДУРА
ИЗБОРА „ЗАМРЗНЕ” НА ШЕСТ МЕСЕЦИ. ИЛИ ДА СЕ,
ЗБОГ „ВИШЕ СИЛЕ”, „КОНКУРС” ЗА НОВЕ ЧЛАНОВЕ
ПОНОВИ КРОЗ ГОДИНУ ДАНА, ОДНОСНО ДО ПОЧЕТКА
НОРМАЛИЗАЦИЈЕ СТАЊА, КАКО БИ ЧИТАВ ПРОЦЕС
БИО МАКСИМАЛНО ТРАНСПАРЕНТАН ЧИМЕ
БИ СЕ ОБЕЗБЕДИЛО ДА У САНУ УЋУ ЕМИНЕНТНИ
ЧЛАНОВИ С РЕСПЕКТАБИЛНИМ НАУЧНИМ
И УМЕТНИЧКИМ ДЕЛОМ.

БАСТА И ОЦИЋ АКАДЕМИКУ ЧАВОШКОМ

27. јануара 2021

САНУ

Одељење друштвених наука (ОДН)

Госпођа Александра Ћупурдија

Поштована госпођо Ћупурдија,

У одговору на наше писмо послато 26. јануара 2021. у 14:49 („On 2021-01-26 14:49, Caslav Ocic wrote:” / Re: со i db k chaw 26 1 2021) добили смо истог дана у 21:40 следећи одговор:

„Поштовани академици **Баста** и **Оцићу**,

Примио сам ваш допис. Из вама познатих епидемиолошких разлога нисмо у стању да одржимо јануарску седницу. Следећи састанак Одељења биће највероватније на дан уочи ревакцинације.

Дописни члан **Павле Петровић** је иначе благовремено саставио записник са претходне седнице који ћемо вам, као што се то одувек и радило, доставити уз позив за следећу седницу.

С поштовањем,

Коста Чавошки”

На овај допис одговарамо:

„Колега Чавошки,

Ваш одговор је непотпун. Пре свега, не одговарате на захтев да нам пошаљете видео и тонски запис (с транскриптом) седнице ОДН-а од 2. децембра. Наиме, увидом у овај документ могло би се документовати колико сте Ви, поред осталих, противправних чинидби, довели у питање **регуларност текућег изборног процеса**, о чему желимо правовремено да обавестимо председника и чланове Изборне комисије. Рад те комисије је додатно отежан, „из вама познатих епидемиолошких разлога”. Чини нам се стога врло разумним предлог који кружи по Академији да се **процедура избора „замрзне” на шест месеци** – или до краја овог режима понашања који је наметнула корона-вирус пандемија. Или да се, због „више силе”, „конкурс” за нове чланове понови кроз годину дана, односно до почетка нормализације стања, како би читав процес био максимално транспарентан чиме би се обезбедило да у САНУ уђу еминентни чланови с респектабилним научним и уметничким делом. Што би, између осталог, значило да су у САНУ извучене поуке из избора 2018. године.

Ваше одуговлачење са заказивањем јануарске седнице (како би се, између осталог, избегло изјашњавање о ставу Председника САНУ о КИМ, што је „успешно” остварено бојкотом четворице чланова нашег Одељења ванредног скупа ОДН од 19. јануара 2021; бојкот као (привремено) средство избегавања изјашњавања о осетљивим, а важним, питањима послужио је као узор и часништву Одељења језика и књижевности да на јучерашњој седници следи „пример” челништва и „демократске већине” чланова ОДН-а).

Ескалација Вашег противстатутарног и противправног понашања дошла је до тачке **сингуларитета**: да се послужим енглеском пословицом – то је гранична сламка која ломи кичму камили којој стално, сламку по сламку, оптерећују леђа, или народски речено: „кап која прелива чашу”. Ваше понашање у последње три године у јавним пословима ОДН-а и САНУ не говори само о Вашој острашћености, осветољубивости, интересном калкулантству и сличним манифестацијама злонамерног и зловољног (не бисмо баш да употребимо оштру и ружну квалификацију: **девијантног**) понашања, придружило се у последње време још једно, у крајњој инстанци саморазарајуће, зло. Реч је о Вашој све већој **заборавности**. Она је данас изразитија

него деменција почившег академика **Војислав Становчића** у тренутку када се с места секретара ОДН-а „с елементима достојанства” – повукао.

Предлажемо да то исто учините и Ви академиче **Чавошки**. Ми ћемо Вам, у име полувековног дружења с Вама, у томе помоћи. Захтевамо да без одуговлачења (до краја јануара) сазовете ванредну седницу ОДН-а, на којој ће једина тачка бити:

НЕОПОЗИВА ОСТАВКА АКАДЕМИКА КОСТЕ ЧАВОШКОГ НА МЕСТО СЕКРЕТАРА ОДН-А.

Писано образложење захтева за неопозиву оставку, у име академика **Басте** и своје име, прочитао је **Часлав Оцић** на већ поменутом састанку ОДН-а од 2. децембра 2020. године и који чини саставни део записника с тог састанка који се „пише” биће скоро два месеца. Уколико се тај текст загубио, шаљемо га поново, у прилогу. И молимо да се, заједно с овим писмом умножи и (или електронским путем) подели свим члановима ОДН-а.

Молимо Вас, академиче **Чавошки**, да нас обавестите о датуму и месту одржавања 2. ванредног (јануарског) састанка ОДН-а.

С дужним поштовањем
На Савиндан 2021.

Часлав Оцић, ред. члан САНУ
Данило Баста, ред. члан САНУ

БАСТА И ОЦИЋ ТРАЖЕ ТРЕНУТНУ И НЕОПОЗИВУ ОСТАВКУ АКАДЕМИКА КОСТЕ ЧАВОШКОГ

29. јануара 2021.

Поштована госпођо **Ђупурдија**,

Омашком смо Вам јуче послали допис с неколико грешака. Извињавамо се због тога и шаљемо Вам сад кориговану верзију:

САНУ
ОДЕЉЕЊЕ ДРУШТВЕНИХ НАУКА (ОДН)

Госпођа Александра Ђупурдија

Поштована госпођо Ђупурдија,

Молимо да овај наш допис а.с.а.р. проследите свим члановима Одељења друштвених наука:

У писму од 27. јануара 2021. захтевали смо да академик **Коста Чавошки** без одуговлачења (до краја јануара) сазове **ванредну** седницу ОДН-а, на коме ће једина тачка бити:

ТРЕНУТНА
НЕОПОЗИВА ОСТАВКА АКАДЕМИКА КОСТЕ ЧАВОШКОГ
НА МЕСТО СЕКРЕТАРА ОДН-А¹.

Та ВАНРЕДНА седница би због ургентности требало да се одржи пре редовне јануарске седнице. Додатни разлог да се та седнице одржи пре 1. редовне седнице састоји се у томе што смо ми ту седницу предложили пре него што је академик **Чавошки** упутио позив за 1. редовну седницу. Констатујемо поновно да досад ту ВАНРЕДНУ СЕДНИЦУ академик **Чавошки** није сазвао. Уколико је на сазове (тако да њено време одржавања претходи 1. редовној седници) до **29. јануара 2021. до 14 часова**, читаву кореспонденцију (од 2. децембра 2020. наовамо) у вези с оставком академика **Чавошког** предочићемо јавности у суботу 30. јануара 2021. године.

С поштовањем

Часлав Оцић, с.р., ред члан САНУ
Данило Баста, с.р., ред члан САНУ

У Београду, 29. јануара 2021.

¹ Писано образложење захтева за непозиву оставку, у име академика Басте и своје име, прочитао је **Часлав Оцић** на већ поменутом састанку ОДН-а од 2. децембра 2020. године и који чини саставни део записника с тог састанка.

**ЧАВОШКОМ И ЊЕГОВОЈ НЕЧИСТОЈ САВЕСТИ
ЗАХТЕВ ЗА ОСТАВКУ ПРИВИЂА СЕ КАО ПРЕТЊА.
ОТКУД ТО ДА ДА СЕ ОДВАЖНИ ПУЧИСТА ОДЈЕДНОМ
ПОЧЕО ДА ПЛАШИ ЈАВНОСТИ?**

ЧАСЛАВ ОЦИЋ

30. јануара 2021.

Госпођа Александра Ћупурдија

Поштована госпођо Ћупурдија,

Молим Вас да академику **Чавошком** проследите следеће:

Молим академика **Чавошког** да не шири окол повучене верзије дописа академика **Басте** и **Оцића** показујући и доказујући још једном (по ко зна који пут) своју заборавност. У овом случају заборавио је да постоји нова, коригована и сажета, верзија нашег захтева. Који се њему и његовој нечистој савести привиђа као претња. Његова панична и хистерична реакција доказ је губитка духовне рзборитости и његовог кукавичлука. Откуд то да да се одважни пучиста одједном почео да плаши јавности?

Надамо се да ће остали чланови ОДН („демократсак већина“) показати већи степен храбрости и доћи на на ванредну седницу ОДН у понедељак.

С поштовање

Часлав Оцић
ред. члан САНУ

-----Original Message-----

From: OiDn OiDn [mailto:oidn.sanu@afrodita.rcub.bg.ac.rs]

Sent: Saturday, January 30, 2021 5:18 PM

To: Danilo Basta; Aleksandar Kostić; Alpar Lošonc; Časlav Očić 2; Časlav Očić;

Pavle Petrović; Tibor Varadi

Subject: Fwd: ostavka c cavoskog

Поштоване колеге,

У прилогу вам достављам претеће писмо академика **Часлава Оцића** и **Данила Басте**.

С поштовањем,

Коста Чавошки

ЧАВОШКИ:

„ОДЛУЧЕНО ДА ОДН КАНДИДУЈЕ СЕДАМ КАНДИДАТА,
ОД КОЈИХ ЋЕ (НА ТАЈНОМ ГЛАСАЊУ У ОДН)
ПРОЋИ ПЕТ, А НА ИЗБОРНОЈ СКУПШТИНИ ТРИ” (?!)

Баста и Оцић:

захтевамо да ИО П одмах покрене поступак за смењивање
академика Косте Чавошког са места секретара ОДН-а

21. марта 2021.

САНУ

ИЗВРШНИ ОДБОР ПРЕДСЕДНИШТВА (ИО П)
АКАДЕМИК АНТОНИЈЕ ЂОРЂЕВИЋ, ПРЕДСЕДНИК ИЗБОРНЕ КОМИСИ-
ЈЕ

ПОШТОВАНИ,

У ПОСЛЕДЊИХ НЕКОЛИКО МЕСЕЦИ НЕРАЗБОРИТО, ОСИОНО И ПРО-
ТИВПРАВНО ПОНАШАЊЕ АКАДЕМИКА КОСТЕ ЧАВОШКОГ ПРЕВР-
ШИЛО ЈЕ СВАКУ МЕРУ И ЗАХТЕВА ХИТНО ПРЕДУЗИМАЊЕ КАЗНЕНИХ
МЕРА У ОКВИРИМА САНУ, КАКО ЧИТАВ СКАНДАЛ НЕ БИ ЕСКАЛИРАО
И ПОСТАО ПРЕДМЕТ ЦРНИХ ХРОНИКА У СРЕДСТВИМА ИНФОРМИСА-
ЊА. А КОНАЧНО И ПРЕДМЕТ СУДСКОГ ПОСТУПКА.

НА СКУПУ ОДЕЉЕЊА ДРУШТВЕНИХ НАУКА (ОДН) 2. ДЕЦЕМБРА
2020. ОН ЈЕ ОДБИО ДА СТАВИ НА ДНЕВНИ РЕД ЗАХТЕВ АКАДЕМИКА БА-
СТЕ И ОЦИЋА ЗА ЊЕГОВУ ОСТАВКУ, У ПИСАНОЈ ФОРМИ ОБРАЗЛОЖЕН
И ПРОЧИТАН НА ПОМЕНУТОМ СКУПУ. ОН ЈЕ ОДБИО СВАКИ РАЗГОВОР
НА ТУ ТЕМУ, ЈЕР СЕБЕ СМАТРА УСПЕШНИМ СЕКРЕТАРОМ КОЈИ ЋЕ СЪМ
ПОДНЕТИ ОСТАВКУ НА ТО МЕСТО АКО У ИЗБОРНОМ ЦИКЛУСУ 2021.
ОДН ДОБИЈЕ МАЊЕ ОД ТРИ НОВА ЧЛАНА. ОН ОДНЕКУД ЗНА ДА ЋЕ
ТА ТРИ ЧЛАНА БИТИ ИЗАБРАНА ТАЈНИМ ГЛАСАЊЕМ НА ИЗБОРНОЈ
СКУПШТИНИ. НА ПИТАЊЕ ОЦИЋА ОТКУД ЊЕМУ ТАКВЕ ПРОРОЧКЕ
СПОСОБНОСТИ, ОН ЈЕ ОДГОВОРИО ДА ЈЕ „ТАКО ДОГОВОРЕНО”. ШТА
ЈЕ ДОГОВОРЕНО, КО И КАДА ЈЕ ТО ДОГОВОРИО? ПИТАО ЈЕ ОЦИЋ. ЧА-
ВОШКИ ЈЕ РЕКАО ДА ЈЕ ОДЛУЧЕНО ДА ОДН КАНДИДУЈЕ СЕДАМ КАН-
ДИДАТА, ОД КОЈИХ ЋЕ (НА ТАЈНОМ ГЛАСАЊУ У ОДН) ПРОЋИ ПЕТ, А
НА ИЗБОРНОЈ СКУПШТИНИ ТРИ (ОПЕТ ТАЈНИМ ГЛАСАЊЕМ ИЛИ МО-
ЖДА ВИШЕКРАТНИМ БРОЈАЊЕМ ГЛАСОВА, КАО НА ИЗБОРИМА 2018,

КАДА ЈЕ ЧАВОШКИ БИО ЧЛАН ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ, НАПОМЕНА Ч.О.). ОСИМ ТОГА, ЧАВОШКИ НАС ЈЕ ОБАВЕСТИО ДА ЈЕ „ОДЛУЧЕНО” ДА ОДН НЕ ПРИХВАТИ НИ ЈЕДНУ КАНДИДАТУРУ „СА СТРАНЕ”, ИЗУЗЕВ КАНДИДАТА ОГРАНКА У НОВОМ САДУ.

СТОГА ЧАВОШКИ ОДБИЈА ДА ОДН УЗМЕ У БИЛО КАКВО РАЗМАТРАЊЕ ПРЕДЛОГ КАНДИДАТА КОЈИ СУ ПОДНЕЛИ АКАДЕМИЦИ БАСТА И ОЦИЋ И КОЈИ МУ ЈЕ У ПИСАНОЈ ФОРМИ УРУЧЕН НА СКУПУ ОД 2. ДЕЦЕМБРА 2020. МЕЂУТИМ, ВЕЋ НА ТОМ САСТАНКУ НИСУ СТВАРИ КРЕНУЛЕ КАКО ЈЕ „ОДЛУЧЕНО”. НАИМЕ, НА ДЕЛИМИЧНО ТАЈНОМ, А ДЕЛИМИЧНО ЈАВНОМ ГЛАСАЊУ (АКАДЕМИК ВАРАДИ И ДОПИСНИ ЧЛАН ЛОШОНЦ СУ ГЛАСАЛИ ЈАВНО, ЕЛЕКТРОНСКИМ ПУТЕМ, И ТО ЗА СВИХ 7 КАНДИДАТА) НИСУ ПРОШЛИ СВИ ПЛАНИРАНИ ФАВОРИТИ, ТАКО ДА ЈЕ ЧАВОШКИ, ЗБУЊЕН РЕЗУЛТАТИМА ГЛАСАЊА, ИЗЈАВИО ДА ЋЕ ОН ЛИЧНО СРЕДИНОМ ЈАНУАРА 2021. САОПШТИТИ КО ЈЕ „ПРОШАО” У СЛЕДЕЋИ КРУГ (?!).

ПРИЛИКОМ (ТАЈНОГ) ГЛАСАЊА У ДРУГОМ КРУГУ (1. ФЕБРУАРА 2021) ПРОПАЛА СУ ДВА „ЖЕЉЕНА” КАНДИДАТА (ДОБИЛИ СУ СВЕГА ДВА ГЛАСА). ЧАВОШКИ ЈЕ РЕКАО ДА ЋЕ ОН НАКНАДНО ДА ОДЛУЧИ ДА И ОВЕ КАНДИДАТЕ „ВРАТИ”, ТЈ. УКЉУЧИ У МАГИЧНУ БРОЈКУ ОД ПЕТ КАНДИДАТА ОДЕЉЕЊА. ОЦИЋ ГА ЈЕ УПОЗОРИО ДА ТО НЕ ЧИНИ И ДА ЋЕ ОБАВЕСТИТИ ПРЕДСЕДНИКА ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ О ЊЕГОВОМ ПОНАШАЊУ КОЈИМ УГРОЖАВА НЕ САМО РЕГУЛАРНОСТ ИЗБОРНОГ ПРОЦЕСА ВЕЋ И СЌМ ИЗБОРНИ ПРОЦЕС. ТАЈ ПРОЦЕС СЕ И ИНАЧЕ ОДВИЈА У УСЛОВИМА НЕДОВОЉНЕ ТРАНСПАРЕНТНОСТИ, ЛОБИРАЊА И ТСЛ., ШТО ЧИНИ ОПРАВДАНИМ СВЕ ГЛАСНИЈЕ ЗАХТЕВЕ У САНУ ДА СЕ ЧИТАВ ИЗБОРНИ ПРОЦЕС ОДГОДИ ДО ОКОНЧАЊА ВАНРЕДНОГ СТАЊА НАМЕТНУТОГ ПАНДЕМИЈОМ.

УЗГРЕД, НА СКУПУ ОДН ОД 1. ФЕБРУАРА 2021. ЧАВОШКИ ЈЕ ОДБИО СВЕ ДОПУНЕ ДНЕВНОГ РЕДА КОЈЕ СУ ПРЕДЛОЖИЛИ АКАДЕМИЦИ БАСТА И ОЦИЋ. ДАКАКО, НИЈЕ ХТЕО НИ ДА ЧУЈЕ БИЛО ШТА О СВОЈОЈ ОСТАВЦИ. ЗАХТЕВ ЗА ОСТАВКУ НА ОВОМ СКУПУ ЈЕ (ПО ДРУГИ ПУТ) ПРОЧИТАН И У ПИСАНОЈ ФОРМИ ПОНОВО УРУЧЕН ЧЛАНОВИМА ОДН. ЗА СЛУЧАЈ ДА СЕ ЗАХТЕВ ОД 1. ДЕЦЕМБРА 2020. НЕГДЕ ЗАГУБИО.

НА ОСНОВУ СВЕГА РЕЧЕНОГ, СМАТРАМО ДА СУ СЕ СТЕКЛИ УСЛОВИ ДА ИО П ОДМАХ ПОКРЕНЕ ПОСТУПАК ЗА СМЕЊИВАЊЕ АКАДЕМИКА КОСТЕ ЧАВОШКОГ СА МЕСТА СЕКРЕТАРА ОДН-А.

УКОЛИКО ИО П СТАНЕ У ЗАШТИТУ ЧАВОШКОГ И ПОДРЖИ ЊЕГОВЕ ЗЛОУПОТРЕБЕ ПОЛОЖАЈА, БИЋЕМО ПРИНУЂЕНИ ДА СЕ РАДИ ОДБРАНЕ НАШИХ ПРАВА И ДОСТОЈАНСТВА ОБРАТИМО НАДЛЕЖНОМ СУДУ.

С ПОШТОВАЊЕМ

ДАНИЛО Н. БАСТА
ЧАСЛАВ ОЦИЋ,
РЕДОВНИ ЧЛАНОВИ САНУ

ОЦИЋ:
СВИ У САНУ ТРЕБА ДА СЕ ИЗЈАСНЕ
О КОСТИЋЕВОЈ ИЗЈАВИ О КОСОВУ

Политика, 26. фебруар 2021, стр. 5.

**Академик Часлав Оцић, члан Одељења друштвених наука,
подржао је Бећковићев позив и навео да сви чланови САНУ
треба јавно да изнесу свој став
о КиМ и о изјави председника САНУ**

САНУ треба јавно да изнесу свој став о КиМ и изјави председника САНУ **Владимира Костића** да је „политичка мудрост на који начин, са елементима достојанства, напустити Косово јер ни де факто ни де јуре није у рукама Србије”.

Бећковић је у видео-поруци навео да је та изјава председника САНУ, коју је више пута поновио, постала нека врста магичне коцке. „Неки као и он сам сматрају да је то његово лично мишљење на које он има право, а други да мишљење председника Српске академије наука и уметности не може бити лично”, поручио је у видео-поруци **Матија Бећковић**. **Оцић** је за Танјуг изјавио да део чланства Српскв академије наука и уметности жели да изнесе свој став о Косову и Метохији и да никоме од њих није циљ оставка председника САНУ **Владимира Костића**.

„Важно ми је да **Костић** повуче своју изјаву. Мене не занима било каква борба за власт у САНУ. Постоји иницијатива **Владимира Костића** да се о његовој изјави изјашњавају појединачно секретари одељења. С друге стране, мишљења сам да сви академици треба да изнесу свој став о изјави председника **Костића**”, казао је **Оцић**. Он истиче да је заједно с академиком **Данилом Бастом** упутио званичан допис Председништву САНУ да се изјасне о **Костићевој** изјави. „Овде није реч о праву на мишљење председника САНУ. Наравно да **Костић** има право да мисли и каже шта жели, али нам је важно да знамо став сваког академика, па и чланова Председништва САНУ о најважнијем питању за српски народ – Косову и Метохији”, казао је **Оцић** и додао да је САНУ у обавези да у наредном периоду организује неколико на-

учних скупова о Косову и Метохији. Према његовим речима, САНУ није политичка организација већ научна установа. „Само научним чињеницама можемо допринети решавању питања Косова и Метохије”, казао је **Оцић**.

Найомена: Дана 25. фебруара 2021. телефоном ме је замолио новинар Танјуга да прокоментаришем идеју академика **Бећковића** о потреби изјашњавања чланова САНУ о божићној изјави председника САНУ, односно о неопходности повлачење те изјаве како би САНУ могла да изађе из дубоке кризе. Објаснио сам му да сам тренутно заузет и да нисам у могућности да о томе подробно и прецизно разговарам, али да му могу послати отворено писмо које сам 1. јуна 2020. на ту тему упутио председнику САНУ. Он је прихватио мој предлог да Танјуг објави моје отворено писмо, уз инсистирање да ипак кратко прокоментаришем изјаву академика **Бећковића**. То сам у две-три реченице и учинио. Сутрадан сам у *Полицији* на 5. страни прочитао текст „**Оцић**: сви у САНУ треба да се изјасне о **Костићевој** изјави о Косову”, који у основи одражава оно што сам новинару Танјуга рекао. У њему су, међутим, и неке формулације које нису моје („Важно ми је да...” „Постоји иницијативаива **Владимира Костића** да се о његовој изјави изјашњавају појединачно секретари одељења.”) Претпоставио сам у први мах да је новинар још с неким разговарао и да је од тих лица добио информацију о изјашњавању секретара одељења. Читалац би те нејасне формулације могао да припише мени. Отуд додатни разлог да што пре пошаљем писано саопштење Танјугу. То сам истог дана и учинио.

Оно гласи:

ПРУЖА ВАМ СЕ ПРИЛИКА ДА 3. ЈУНА ПОВУЧЕТЕ ВАШУ
ИЗЈАВУ КОЈУ СТЕ 18. ОКТОБРА 2015. ГОДИНЕ,
У СВОЈСТВУ ПРЕДСЕДНИКА САНУ
ДАЛИ РАДИО БЕОГРАДУ:
„...У ОВОМ ТРЕНУТКУ ЈЕДИНА ПОЛИТИЧКА МУДРОСТ
ЈЕ НА КОЈИ НАЧИН
СА НЕКИМ ЕЛЕМЕНТИМА ДОСТОЈАНСТВА
НАПУСТИТИ КОСОВО...”
И ТИМЕ ИСКАЖЕТЕ ИСКРЕНО ПОКАЈАЊЕ
ЗА ЈЕДИНСТВЕН ГРЕХ КАКАВ ДОСАД НИЈЕ ПОЧИНИО

НИЈЕДАН ПРЕДСЕДНИК НЕКЕ ОД НАЦИОНАЛНИХ,
ЕВРОПСКИХ И СВЕТСКИХ АКАДЕМИЈА НАУКА
И УМЕТНОСТИ

ЧАСЛАВ ОЦИЋ:

ОТВОРЕНО ПИСМО АКАДЕМИКУ ВЛАДИМИРУ С. КОСТИЋУ
(прилог дискусији на научном скупу „Сецесија са становишта унутрашњег и међународног права и њене политичке последице”,
3. јул 2020)

Поштовани г. Председниче,

На научном скупу „Сецесија са становишта унутрашњег и међународног права и њене политичке последице”, који треба да да научни допринос решавању косовскометохијског питања и који у САНУ почиње у петак 3. јула (где Ви држите уводно слово), пружа Вам се прилика (вероватно последња) да повучете Вашу изјаву коју сте 18. октобра 2015. године, у својству председника САНУ дали Радио Београду:

„...у овом тренутку једина политичка мудрост је на који начин са неким елементима достојанства напустити Косово...”

и тиме искажете искрено покајање за јединствен грех какав досад није починио ниједан председник неке од националних, европских и светских академија наука и уметности. Историја академија наука није досад забележила такав противправни, противуставни и пост-истински чин.

Повлачењем Ваше изјаве опрали бисте љагу с Вашег образа и образа већине чланова САНУ (искључујем аутошовинисте који су у САНУ безначајна али врло агресивна мањина) и скинули проклетство с ове највише наше научне и уметничке установе, пре свега, њених друштвенохуманистичких и уметничких одељења. Вашом новом изјавом Ви бисте, између осталог, поништили дејство пуча у Одељењу друштвених наука којим је прекретно ојачало затирање друштвених и хуманистичких наука (и њихова сорошизација), поништили бисте и дејство цензурисања научног скупа о КИМ, била би тако укинута и забрана објављивања зборника КОСОВСКА ВЕРТИКАЛА ИЛИ НЕОКОЛОНИЈАЛНА ХОРИЗОНТАЛА, био би деблокиран рад Одбора за економске науке и Одбора за проучавање становништва, коначно и мој рад у АОСП-у и АО за КИМ.

Другим речима, то био био повратак САНУ у правни поредак, оздрављење, нормализација живота и рада, што би обезбедило опстанак и даљи развој САНУ на изворним принципима њених часних и мудрих Оснивача.

Ако немате жеље ни воље да се одрекнете подршке сецесионистима, односно ако Вам је идеја Велике Албаније толико прирасла срцу, онда бисте могли да смогнете снаге („политичке мудрости“) да поднесете оставку на место председника САНУ.

Верујем да ће Вам се отворити врата палате САНУ да кроз њих ишетате — „с елементима достојанства“.

Ово писмо, упркос чврстим обећањима и потврди о пријему, Танјуг није објавио.

Одлучио сам да га пошаљем *Полиџици* где је текст „**Оцић**: сви у САНУ треба да се изјасне о **Костићевој** изјави о Косову“ (без позива на Танјуг) и објављен. Уреднику рубрике *Појлеги* послао сам унеколико допуњен текст:

ПРЕДСЕДНИК САНУ ЗАБРАНИО СКУП О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

Научни скуп ‘Сецесија са становишта унутрашњег и међународног права и њене политичке последице’, једна у низу радних манифестација Академијског одбора за српско питање (АОСП), одржан је 3. јула прошле године.

Као економист, на седницама АОПС-а последње две године залагао сам се да се изузетно важним темама проучавања и научних расправа Академијског одбора за српско питање (1. Сецесија и границе само-опредељења мањина у међународном праву / правила, искуства, преседани и потенцијални одрази на решавање косовско-метохијског питања; 2. Афирмација, очување и заштита уметничке и културне баштине српског народа на Косову и Метохији), придружи и комплементарна тема: Економски, социјални, демографски, геополитички и други стратешки аспекти косовскометохијског питања.

Председник АОСП-а, академик **Владимир С. Костић** је, међутим, на све могуће и немогуће начине блокирао мој рад на овом пројекту у оквиру АОСП-а (тако, на пример, у АОСП, поред првобитних 16 чланова, усмено је ‘кооптирао’ још толико чланова — углавном из одељења природних и техничких наука — чији је једини задатак да

одбијају моје предлоге истраживачких пројеката, 'демократском већином', дакако).

Желећи да отклоним препреке мом раду у АОСП-у, одлучио сам да поводом поменутог скупа од 3. јула (а као моје учешће у расправи на том скупу) упутим Председнику САНУ и АОСП-а Отворено писмо, све у нади да ће оно допринети да се ствари помере с мртве тачке.

Шаљем Вам копију тог писма:

ОТВОРЕНО ПИСМО АКАДЕМИКУ ВЛАДИМИРУ С. КОСТИЋУ

(прилог дискусији на научном скупу „Сецесија са становишта унутрашњег и међународног права и њене политичке последице”, свечана сала САНУ, 3. јул 2020)

Академику **Владимиру С. Костићу**, председнику САНУ, председнику Академијског одбора за српско питање и уводничару на предметном научном скупу

Поштовани г. Председниче,

На научном скупу „Сецесија са становишта унутрашњег и међународног права и њене политичке последице”, који треба да да научни допринос решавању косовскометохијског питања и који у САНУ почиње у петак 3. јула (где Ви држите уводно слово), пружа Вам се прилика (вероватно последња) да повучете Вашу изјаву коју сте 18. октобра 2015. године, у својству председника САНУ дали Радио Београду:

„...у овом тренутку једина политичка мудрост на који начин са неким елементима достојанства напустити Косово...”

и тиме искажете искрено покајање за јединствен грех какав досад није починио ниједан председник неке од националних, европских и светских академија наука и уметности. Историја академија наука није досад забележила такав противправни, противуставни и пост-истински чин.

Повлачењем Ваше изјаве опрали бисте љагу с Вашег образа и образа већине чланова САНУ (искључујем аутошовинисте који су у САНУ безначајна али врло агресивна мањина) и скинули проклетство с ове највише наше научне и уметничке установе, пре свега, њених друштвенохуманистичких и уметничких одељења. Вашом новом изјавом Ви бисте, између осталог, поништили дејство пуча у Одељењу

друштвених наука којим је прекретно ојачало затирање друштвених и хуманистичких наука (и њихова сорошизација), поништили бисте и дејство цензурисања научног скупа о КИМ, била би тако укинута и забрана објављивања зборника КОСОВСКА ВЕРТИКАЛА ИЛИ НЕ-ОКОЛОНИЈАЛНА ХОРИЗОНТАЛА, био би деблокиран рад Одбора за економске науке и Одбора за проучавање становништва, коначно и мој рад у АОСП-у и Академијском пдбору за Косово и Метохију...

Другим речима, то би био повратак САНУ у правни поредак, оздрављење, нормализација живота и рада, што би обезбедило опстанак и даљи развој САНУ на изворним принципима њених часних и мудрих Оснивача.

Ако немате жеље ни воље да се одрекнете подршке сецесионистима, односно ако Вам је идеја Велике Албаније толико прирасла срцу, онда бисте могли да смогнете снаге („политичке мудрости“) да поднесете оставку на место председника САНУ.

Верујем да ће Вам се отворити врата палате САНУ да кроз њих ишетате — „с елементима достојанства“.

Свако добро, пре свега,
здравља жели Вам

Часлав Оцић,
ред. члан САНУ

Крајем 2020. године у издању Српске академије наука и уметности изашла је монументална књига (457 страна): *Сецесија са сџановишћиа унутрашњеї и међународної йрава и њене йолитийичке йоследице* : зборник радова са научног скупа одржаног 3. јула 2020. године / главни уредник **Зоран Кнежевић** ; уредник **Коста Чавошки** . – Београд: САНУ, 2020.

Погађате, моје писмо није у Зборнику штампано. Ко је цензури-сао мој „прилог дискусији“ – главни (!?) уредник Зборника академик **Зоран Кнежевић** (астроном) или уредник Зборника академик **Коста Чавошки** („водећи српски правник“ и одскора шекспиролог) или Велики Инквизитор у САНУ – њен председник **Владимир С. Костић**. За њега би то била ситница у односу на цензуру читавог научног скупа „Демографски, економски, социјални, правни, геополитички и еколошки аспекти косовскометохијског питања“ који су Одбор за економске науке и Академијски одбор за проучавање становништва (чији сам ја председник) организовали у октобру 2018. године, и одбијања „часништва“ САНУ да се зборник радова с тог скупа (под насловом

Косовско мейхохијска верџикала или неоколонијална хоризонтјала) штампа као издање САНУ.

Тај Зборник (заједнички подухват пет издавача са Цетиња, из Грачанице, Београда и Зрењанина) је за кратко време доживео два српска издања, преведен је на два водећа светска језика (на трећи је превођење у току), цитирали су га портпароли министарстава спољних послова великих држава, као и многи домаћи и страни научници, имао је великог одјека у медијима, посебно на друштвеним мрежама.

Полиџика овај мој текст није објавила. Нисам добио ни потврду пријема, ни коментар (на пример, да скратим текст итсл.). Није било никакве реакције. Два пута сам се електронским путем интересовао за судбину овог дописа. Уредник рубрике *Поїледи* није ме удостојио одговора. У међувремену је *Полиџика* на ову тему објавила два дописа, г. Радоша Бајића и проф. Кубуровића, из Крагујевца; у овом другом се експлицитно помиње прилог објављен у *Полиџици* 26. фебруара и критикују „пакосници” – Часлав Оцић и Данило Баста. Оба прилога су дата и у електронском виду, док текст „Оцић: сви у САНУ треба да се изјасне о Костићевој изјави о Косову” у том виду није дат на сајту *Полиџике*.

НЕЋЕ МОЋИ: КОСОВСКА ЖРТВА АКАДЕМИКА КОСТИЋА

ФИЛИП РОДИЋ

Новосџи, 10. јануар. 2021.

<https://www.novosti.rs/vesti/kolumne/953062/nece-moci-kosovska-zrtva-akademika-kostica>

Истинита прича о томе како је академик Владимир Костић попут Југ Богдана са синовима јуначки погинуо на Косову, па сада једини има право да га даје коме хоће

Још у време док сам живео у Бриселу (до средине 2013) говорили су ми да избегавам одласке на простор општине Моленбек Сен Жан, јер није безбедно. Свега годину дана касније, маја 2014, један исламски екстремиста из тог краја убио је четворо људи, а јануара 2015, после

терористичких напада на „сатирични” недељник *Шарли едго*, белгијске снаге безбедности покренуле су опсежну операцију у том делу своје престонице у циљу разбијања терористичке ћелије повезане с тим терористичким чином током које је дошло до жестоког сукоба с исламистима у којем су ликвидирана двојица терориста. И у крвавим терористичким нападима у Паризу новембра 2015. исламисти с адресом у Белгији били су бројнији од оних из Француске (четири спрам три). Укратко, Белгија је у време када су европски исламисти масовно одлазили да се боре и секу главе у Сирији у име Исламске државе, од свих западноевропских држава пропорционално имала највише бораца у ИД, а већина њих је управо из Моленбека.

Сада се поставља питање да ли је Моленбек – Белгија. По академским стандардима председника Српске академије наука и уметности **Владимира Костића** – није, и с тиме се треба помирити. Заувек. Јер ако се држимо неких принципа и етике (у шта се академик често куне), онда су његови параметри за одређивање тога да ли је Косово и Метохија, како каже, „наше”, тј. српско, истоветни и када је у питању Моленбек, или париско предграђе Сен Дени и многи други делови западноевропских градова у којима су муслимански имигранти постали већина и где безбедности више нема. Каже он за једну телевизију с америчком заставом чији се програм, за сада, емитује на једној луксембуршкој телевизији: „Путовао сам скоро и прелазио границу, тачно су ми показивали улице које нису згодне за шетњу”. Прво, један академик би требало да зна да није реч о „граничним” него о административним прелазима који су Републици Србији наметнути агресијом и окупацијом. У глобалним размерама та „граница” је више непризната него призната. Уосталом, између Србије и Републике Српске постоје прави гранични прелази, па то не значи да Република Српска није оно што јој име каже, односно „наша”. Или је, можда, по академским стандардима реч о једној геноцидној творевини? Друго, то што на Косову неке улице, али и купалишта, њиве, па чак и читаве насеобине нису безбедни за Србе више говори о односу препуном зла који већина косовских Албанаца и њихове власти имају према својим суграђанима српске националности, но о томе чије је доиста Косово и Метохија. Или су управо Албанци академика упозоравали да не иде у српске средине, јер би му тамо безбедност могла бити угрожена с обзиром на глупости које изговара с позиције која би требало да је најугледнија у српским интелектуалним круговима?

Академик каже да „нико у овом народу, укључујући Цркву, нема тапију над истином када је Косово и Метохија у питању”, али истовремено себи даје ексклузивно право да о томе шта је истина говори, јер би владика Глигорије, који је дан раније рекао да академик није у праву, „требало да се остави парола”. Успут, истина је да СПЦ нема тапију над истином да је Косово и Метохија „наше”, јер је и та истина (а истина је само једна) истина свих Срба.

АКАДЕМИЈА ИЗ КНЕЗ МИХАИЛОВЕ 35
ВИШЕ НИЈЕ СРПСКА

СЛОБОДАН РЕЉИЋ

Печат, № 648, 15. јануар 2021, стр. 18 до 20..

<http://www.pecat.co.rs/2021/01/akademija-iz-knez-mihailove-35-sada-nije-srpska/>

Костић најневажнији играч у шибицарској игри „ђе куглица”
на аутобуским станицама

Ако је др Владимир Косић некад изнео мишљење, ово је сад већ лобирање с оркестром у коме су главне звезде Стејш дејарџменџ, ЦИА, Пенџајон, ЕУ и НАТО. Косић може да износи мишљење сујројно српском инџересу, али је нејримерено да остџаје на челу кључне научне истџијуџијесрпској народа. Од данашње САНУ (име више извесно не одјовара) нико више не очекује било шџа. Ошџућила се Академија. Тамо седе неки људи који без сумње имају нека знања, али извесно не држе до мудросџи и обавеза џрема народу. Они верују да су њихова експерџска знања изнад националној инџереса. „Издајници” су за ад-хок ујошреде, мудросџ Академије за дуја времена. И накујило се шџоја. Има и шџежину и сџеџифичну шџежину за векове. Једино шџо Академија џостџаје сџрано шџело у српском друшџву.

Човек који је у транзицији мењања свести Срба, уз страни притисак и домаћу сарадњу, изабран на чело институције која се и данас зове

САНУ (Српска академија наука и уметности) опет се укључио у кампању одсрбљивања Косова и Метохије. Ако је др **Владимир Костић** некад изнео мишљење, ово је сад већ лобирање с оркестром у коме су главне звезде Стејт департамент, ЦИА, Пентагон, ЕУ и НАТО. А он настоји да то представи као храброст.

Опште је место да грађанин **Костић** и треба да изнесе мишљење, какво год, и супротно српском интересу, али непримерено је да онда остаје на челу кључне научне институције овог народа. Ово је „слободна земља” и он може, на пример, да формира Удружење за неспутано филозофирање а за тај пројект би њему велику финансијску подршку дале западне амбасаде и фондације. Његова изјава га пре квалификује за председника Косовске академија или како би се већ могло звати тело чија је улога да пропагира ставове за сецесионистичку Приштину.

Онако намрачен као у ђачким једночинкама, др **Костић** стално је у гарду човека коме неко држи цев револвера на затиљку, али он мора по цену свега да нам јави истину. Сазнао је и мора да нам јави! Волео би као и сви самоумишљени Прометеји да изгледа као жртва а оставља утисак најневажнијег играча у оној коцкарској игри „ђе куглица” на аутобуским станицама где је ризик од губитка сведен на нулу.

КОСТИЋЕВА ОМИЉЕНА ИГРА У КОЈОЈ ЈЕ РИЗИК ОД ГУБИТКА СВЕДЕН НА НУЛУ

Уосталом и у оваквој САНУ су се – кад је одржано оно **недоношче од јавне расправе** о Косову и Метохији а које организовала власт с намером да добије подршку за „размену територија” као решење – изјаснили против идеје да „Косово није наше и то треба што пре схватити”. Пошто академици држе до морала ко до лањског снега, то није значило да човек који мисли дијаметрално супротно о најважнијем српском питању, њима не може бити председник. Мислите да ће се нека десетина академика огласити сада?

Чудно је како су и аргументи академика **Костића**, који понавља реч „издајник” као рефрен јавног погледа на своју улогу, тако опскурни. Софисти су нас научили да вештом мислиоцу морал и истина не морају бити препрека. Др **Костић** толико може, али не успева.

КОСТИЋ УПОРНО ШИРИ ДЕФЕТИЗАМ У СРПСКОЈ ЈАВНОСТИ

„Ја сам путовао скоро (на Косово) и прелазио границу, тачно су ми показивали делове улице који нису згодни за шетњу”, наводи човек који би – да се потрудио да пређе границу с Македонијом – био посаветован да не прелази преко Вардара, у други део главног града државе у којој амерички насилници истим Албанцима нису дозволила сецесију! У складу с међународним правом. А Косову јесу, противно међународном праву.

Др **Костић** као да није био на Западу сто педесет година. Не само селективно безакоње него су и гета „слободни свет” у Паризу, Лондону, Берлину, Бриселу, а у САД – то је култура живљења у складу с Декларацијом о независности.

Кад је једном САНУ уведена у планове разарања свести српског друштва и кад је изашло на видело да је др **Костић** **избор режисера из сенке**, јасно је ко је и шта је и шта ће чинити. Без обзира на срочену биографију. И церемонијал устоличења. Није оптужба. То је подсећање на начин чињења глобалне неолибералне политичке и обавештајне заједнице на терену. Стотине хиљада тако „имплементираних” ликовова глобално извршава задатаке за ширење „либералних вредности” шта год им под тим било представљено. А кад су при избору за нове чланове Академије у буљицима кренули другосрбијански учењаци, који су САНУ презирали, јасно је да је циљ да од Српске академија не остане ништа.

Срби су своју Академију доживљавали као место где „седе најумније главе”, које у корист српског рода како је обећано у оснивачком акту „обелодањује и изазива научна истраживања у природи, друштву и историјским споменицима, да подпомаже удомаћивање виших уметности, да удруженом снагом за напредак просвете извршава оно, зашта је посебна снага недовољна.” И постојао је, увек, висок степен народног уважавања. И очекивања су се подизала у критичним тренуцима. После глобалне хајке против Меморандума Српска академија се на сав глас одрицала такве улоге.

Од данашње САНУ (име више извесно не одговара) нико више не очекује било шта. Отуђила се Академија. Тамо седе неки људи који без сумње имају нека знања, али извесно не држе до мудрости и обавеза према народу. Они верују да су њихова експертска знања изнад националног интереса.

Том свету Милутин Миланковић, који је напустио најцењеније послове и светску каријеру у „царствјушчој Вијени” а долазак у Београд схватао као обавезу према народу, изгледа као луди зналац небеске механике. Сажале се над њим. Пупинови изливи српског милодара и стално везивање „српског порекла” за највећа светска достигнућа на Колумбији, Кембриџу, у Берлина, од професора Хермана фон Хелмхолца до господина Ендруа Карнегија, изгледају им као детињарије. А Тесла? „Поносан сам што сам потекао из земљорадничког витешког народа, који је у непрестаној љутој борби за своје идеале и европску културу задужио Европу и свуда заслужио част и поштовање читавог света, нарочито велике Америке.” То им стварно делује као измишљење. Ко би од њих то могао и да помисли. А да каже у XXI веку?

Кад они раде по свету, то су мали захвати слуга у великим пројектима, најрадије не помињу да су Срби, или ако се већ мора онда се на сав глас одричу дивљих сународника и недисциплиноване Србије. Нису они „ти” Срби. Осуђују Милошевића, Караџића и злочинца Младића. Али рачунају да баш зато и треба да буду на списку за исплате на Академијином шалтеру, јер они кажу Србима истину. Истину са Запада. Зато су **поруке које стижу из САНУ**, сем ретких изузетака, **саобразне операцијама хибридног рата** који се против Срба отворено води четврт века.

Живимо у колонијалној демократији и јасно је да су „најумније српске главе” схватиле како се ваља понашати. Њихова „мудрост” се своди на вештину корисности. „Реше” шта им тражи „српска елита”, па онда за себе и своје потомке. Зато, наравно, **антисрпској академији и њеном проалбанском лобисти председнику не прети никаква опасност**, јер они су у овако постављеном систему – на правом месту. Буџети неће шкрипати.

Да, ипак, не претерујемо у поједностављивању, није ни Академија Ђаволова пећина. Није све помрачено. Говоримо о истакнутој појавности, која се одржава као симбол распознавања. То никад није проблем оних који гледају, него увек оних на које се таква слика неупитно односи. Нису академици САНУ искључени из јавности.

ЈЕДНОКРАТНА, АД ХОК УПОТРЕБА

И срећом, не може се за четврт века избацити кроз прозор све што је уношено век и по. Не може „издајничка” памет др Костића

(како српски народ одређује председников однос) поништити **Јосифа Панчића, Јована Ристића, Стојана Новаковића, Јована Цвијића, Слободана Јовановића, Александра Белића** и толико озбиљних српских мужева. „Издајници” су за ад-хок употребе, мудрост Академије за дуга времена. И накупило се тога. Има и тежину и специфичну тежину за векове. Једино што Академија постаје страно тело у српском друштву. Др **Костић** би могао бити запамћен једино по томе.

КОМЕНТАРИ

Топлица, 15/01/2021

Под појмом академик увек смо подразумевали старијег господина, врхунског научника и ствараоца у некој области, активног у интересу одређеног друштва или, ако је дело толико значајно, целог Света. Академик је просто аристократа науке у једном друштву, онакав како га види филозоф Бердяев, на пример; пожртвован у помагању своме племену, просветитељ који се личним способностима испео на светлост знања, а онда своје моћи искористио да помаже племену у истом ”просвећивању”.

Ако се овоме општем, принесе наше дугогодишње стање, онда јасно увиђамо да своју академију ми заправо немамо. Имамо скупину људи који су се понаособ у нечему истицали, али њихова активност не да није у корист друштва, него је ненамерно и намерно штетна. Које оваква ”академија” треба осим љутим непријатељима ? Док окупација траје, деловати не можемо. Ипак, да ли можемо серијом оваквих написа да довољно разголитимо ствари ?! Зашто смо оволико контузовани, инертни, неосетљиви на зла ?

Јелена Јовичић, 18/01/2021

За време мојих млађих година зграда у Кнез Михајловој 35 била је свето место. Ми, обични људи, знали смо да тамо седе најумније главе Српства, доспели тамо својим великим заслугама на пољу уметности и науке, а с обавезом да раде за добробит своје земље. Иначе, ту им не би ни било места. У тој згради су се одржавали квалитетни концерти, изложбе, а ја сам, из унутрашњости, ту улазила као у храм. Онда је САНУ, некако, постао као невидљив и нечујан. У преломним догађајима у Србији, изостајао је њихов глас. Питала сам се, зашто се не оглашавају, зашто и не покушавају да утичу на догађања? Где су њихови гласови најумнијих људи у земљи? Биле су ту и неке афере с избором председника САНУ; пролазне, мислила сам. Захваљујући аутору текста, јасно ми је на каквом је клизавом путу, већ годинама, САНУ, до ових догађања која јој – ни избором председника, ни програмском оријентацијом, ни одсуством храбрости чланова, чак радом супротним ономе чему је требало да служи, равнодушношћу, личним прагматизмом, препуштањем стихији идиотског либерализма, ни пуштањем недостојних у чланство – не служи на част. АНУ, без С – али шта то њих брига?!

ЗАШТО ПРОТЕСТ ИСПРЕД САНУ

МИША ЂУРКОВИЋ

15. јануар 2021.

<https://www.youtube.com/watch?v=L94Zqmh8IV0>

У суботу 16. јануара нас неколико је решило да дође испред зграде Српске академије наука и уметности и да одржи јавно протестно обраћање. Ово ће, ако не грешим, бити први јавни протест српског народ против деловања српске академије за њених 180 година постојања. Ево разлога због којих то радимо.

Академије наука, заједно с националним матицама (од којих је у словенском свету Матица српска најстарија) фомиране су код европских народа као органи националног буђења и грађења савременог идентитета нације. Стандардизација, дефинисање, профилисање и полирање књижевног језика, критичко канонизовање историје, дефинисање етничких граница народа, сабирање културног блага, али и залагање за ослобађање и даље окупираних територија били су разумљиво најважнији задаци. Уз то су придолазиле и инжењерске, па природне науке, медицина, уметност и нове научне дисциплине које су се у међувремену рађале. Но *идентитетска питања* и јасна национална опредељеност увек су били *приоритет*.

Типски пример је **Стојан Новаковић**, председник ове институције од 1906. до 1915. године. Како је то у одличним монографијама показао академик **Михаило Војводић**, он је сваки свој јавни положај и научно знање (од функције амбасадора, министра, председника владе председника партије, председника Академије) усмеравао у националну пропаганду, помоћ и акцију према просторима Старе Србије, дакле, Македоније, Косова и Метохије. Захваљујући тим напорима и интелектуалним припремама, држава и војска су 1912. и 1913. ослободили Стару Србију и вратили је у састав државе што је потврђено Лондонским уговором.

Данас се међутим на челу те институције налази господин **Владимир Костић**, који континуирано већ пет година злоупотребљава своју јавну функцију да нас поучи како је **Стојан Новаковић** био будала те

како Косово није наше и како од читаве те работе треба дићи руке.

Владимир Костић као приватно лице има наравно право да износи своје мишљење о Косову, Метохији и њиховом будућем статусу. На страну што је то мишљење, као став лекара који нема никаква знања, тренинг или радове о међународним односима, геополитици, значају културног идентитета или рудног богатства, асполутно некомпетентно и неутемељено. И госпођа **Бисерко**, на пример, износи своје идентичне ставове па то никоме не смета. Но господин **Костић** у јавности не наступа као приватно лице већ као председник Српске академије науке и уметности.

Сматрамо, дакле, да је неприхватљиво да председник САНУ јавно наступа **негирајући** Устав државе која финансира академију. САНУ мора да буде носилац изградње културе владавине права, а не волунтаризма и хаоса. Затим, пошто господин **Костић** износи ове ставове као председник САНУ захтевамо да нас обавесте на којим је то форумима ове институције донета одлука да се са таквим ставовима иде у јавност и шири дефетизам у народу. Да ли је то став одбора за Косово и Метохију, да ли је то став одељења за историјске науке или за друштвене науке, на пример? Да ли је Председништво заседало и на основу бројних научних конференција о Косову заузело став са којим је **Костић** овлашћен да иде у јавност?

На основу јавних наступа часних академика **Оцића** и **Басте** закључујемо да се ништа од тога није десило већ да господин **Костић** волунтаристички злоупотребљава функцију коју обавља за изношење личних апсолутно некомпетентних ставова **брукајући** тиме и *институцију* којом председава.

Због тога је наше обраћање усмерено према члановима САНУ. Тамо седе велика имена српске науке и уметности, али и велике патриоте и учитељи српске омладине. Стога морамо да питамо, на пример, поменутог академика **Војводића**, **Косту Чавошког**, **Матију Бећковића**, **Василија Крестића**, између осталих, да ли господин **Костић** износи и њихов став? Ако не, зашто ћуте, зашто се макар не ограде од његових ставова или ураде нешто да скину љагу која ће трајно остати на њима и на институцији? Господин **Костић** наима континуирано од 2015. наступа с оваквим ставовима, а САНУ га је упркос томе недавно изабрала за још један мандат!? Тако је постало нормално да ова институција забрани већ спремљену изложбу о Јасеновцу покојног академика **Динка Давидова**, да се одељење за друштвене науке пре-

пусти агентима утицаја **Џорџа Сороса** и Светске банке, да се уместо скупова о демографској обнови праве скупови о „родној равноправности”, итд.

Поштована господо академици, ако нешто не урадите остаће забележено да сте ћутали о свему овоме и да је у ваше време по први пут српски народ дошао да протестује испред ваше институције јер ваш председник води политику супротну Уставу и елементарним интересима српског народа. Аферим!

ПРЕДСЕДНИК САНУ БИРА СЕ И НА ОСНОВУ ТОГА
КОЛИКО ДОПРИНОСИ УГЛЕДУ САНУ

АКАДЕМИК ПРЕДРАГ ПИПЕР ПОВОДОМ ИЗЈАВЕ
ПРЕДСЕДНИКА САНУ О СТАТУСУ КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

ПИСМО ЧЛАНОВИМА ОДЕЉЕЊА ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Објављено под насловом:
СЛОВО О НОВОЈ ВИЗИЈИ ЗА СРБИЈУ

Печаш, № 651, 5. фебруар 2021.

На електронском скупу Одељења језика и књижевности САНУ, који је одржан 26. јануара 2021, предложено је да се у дневни ред његовог скупа уврсти расправа поводом изјаве председника САНУ о статусу Косова и Метохије. Већина чланова Одељења била је мишљења да ту расправу треба одржати на редовном скупу Одељења. Верујући да се о њако кружном питању не сме ћутати и да одлагање није корисно за расправу, прилажем своје мишљење у наставку.

Као што знамо, председник САНУ не бира се само на основу његових научних или уметничких заслуга и успеха у организацији истраживачког рада, него и на основу тога колико доприноси угледу САНУ у јавности.

V. Kostić

До избора за председника САНУ академик **Владимир Костић** није давао политичке изјаве. После избора то се због нечега уочљиво променило. Његова последња таква изјава дата на православни Божић ове године, која је покренула бројне и бурне реакције јавности, поново је нанела штету угледу САНУ.

Да је председник Албанске академија наука рекао да Косово де јуре и де факто није део Србије, нико се овде не би томе посебно зачудио. Али када то каже председник Српске академије, онда је то шокантно за огроман број оних који се осећају Србима, али и за друге грађане Србије. Председник САНУ то тврди упркос чињеници да су по Уставу Републике Србије Косово и Метохија део Србије, да је на снази резолуција УН бр. 1244, да тзв. Косово није члан УН, да је 18 држава повукло признање тзв. Косова итд. На основу чега онда председник САНУ тврди то што тврди?

Суочен са својом ранијом изјавом, коју новинарка приликом интервјуа с њим цитира, да „Србима треба неко гласно и јасно да каже

да Косово де факто и де јуре није наше”, председник САНУ ту своју изјаву не повлачи и не мења, него даје следеће образложење: „Ја сам путовао буквално пре неколико недеља и прелазио границу. Тачно су ми показивали углове улица одакле почиње део који више није згодан за шетњу или кретање.”

Немајући боље аргументе, одмах затим мења тему и каже да је спреман да буде кривац и за Кумановски, Бриселски и Вашингтонски споразум (иако зна да нико то од њега не тражи и не може тражити). Даље истиче да је у време бомбардовања био на Косову и Метохији, отвара питање да ли је патријарх **Арсеније III Чарнојевић** издајник, итд. (В. тај интервју, под насловом, **Владимир Костић**, председник САНУ: О новој визији за Србију, <https://www.youtube.com/watch?v=FPT28WeUtR8>)

Разуме се, свако има право на своје политичке визије па и неуролог академик **Владимир Костић**. Такође свако има право да каже шта мисли (прихватајући терет последица изговорених речи), као што понекад имамо обавезу да не ћутимо. О многим питањима може се аргументовано расправљати (нпр. о научним питањима или о питањима: Београд на води, гондола на Калемегдану и сл.), али питања као што су поштовање интегритета земље, поштовање Устава, поштовање националног идентитета, имају неупоредиво виши статус. Постоје вредности чије је оспоравање недопустиво.

Сви Срби су наследници идентитета који су им преци оставили, не само биолошки преци, него и најбољи међу духовним и културним прецима. Али постоје добри наследници, чуварни, и рђави наследници, расипни. Ови други се дедовине лако одричу ради неког интереса који се обично магловито представља као светла будућност.

Албанске власти и њихови покровитељи сигурно би били спремни много да уложи да неко у Београду буде њихова личност за утицање на српско јавно мњење (*impract agent*). Неочекивано (за многе), сâм председник САНУ рекао је оно што би они највише желели да чују. Разуме се, он то чини бесплатно и често се ограђује да износи само лична уверења (али са функције председника САНУ), која саопштава, очигледно, као представник тзв. *нове нормалности, новој њајџриотизма и новој морала*, по којем је морално оно што некоме изгледа корисно, а није неморално бити председник САНУ и говорити против интегритета Републике Србије, и против суштинског дела идентитета и интереса српског народа, што су Косово и

Метохија за Србе. Јер Срби су онолико Срби колико поштују свој неокрњени идентитет већински православног народа с великим традицијама, у чијем је средишту и косовски завет. Без тога Срби би били само шодер за попуњавање рупа на путевима злочиначких цивилизација.

Будући да су такве изјаве академика **Владимира Костића** неспојиве с функцијом председника САНУ и да веома штете угледу САНУ, за САНУ је једино исправно решење његова **оставка**.

За чланове САНУ *изјашњавање* о томе није само изјашњавање о председнику САНУ, него се чланови САНУ истовремено изјашњавају и о *самима себи* – колико су достојни да буду чланови Српске академије наука и уметности.

Ако би се склањали у ћутање, у обарање главе или у немушта саопштења, или ако би подржали оно што урушава углед САНУ у српском народу па и Академију као такву, ако би подржавали оно што је у интересу отимача дела српске државе, традиције и културе, онда не би били достојни да буду чланови Српске академије, њен би назив у том случају требало променити или њу укинути, а нас распустити.

Нека нас Господ уразуми.

Предраг Пипер, редовни члан САНУ

На Савиндан 2021.

ПЕЋКА ПАТРИЈАРШИЈА: ДУД СВЕТОГА САВЕ

МИЛОСАВ ТЕШИЋ

Дуд црквењак, а и црква, молитве је и појања
у ластаре уљуљао.

Шум печалан, тихожалка: била звезда врх орања,
био ветар – свилу ткао.

Зрело сунце метохијско по васцелом греје крају.
Изгрејао Христос с фреске.

А кад звона, кад ударе, тад дудиње опадају
као сузе калуђерске.

Молитвени Дуд шумори – шумор чују жалне врбе:
да купачи са Бистрице
не наврате, не наврате; дрвосеци, листотрге
да не хрупe са литице.

Бежи, биљко, у трн-гору! Пропух жмарци из Ругова
по Дудовом лишћу бају.

Може ћукац у свирајку да ћурликне, могу сова
и секира да залају.

Ушушкај се, Дуде брате, у заборав месечине,
у божије невидело.

Ушушкај се, Сеновити, док не мине, док не мине
бунчице што је јело.

АКАДЕМИК МИЛОВАН ДАНОЈЛИЋ
 СЕКРЕТАРУ ОДЕЉЕЊА ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ
 АКАДЕМИКУ ЗЛАТИ БОЈОВИЋ:
 МИ ПРОЦЕЊУЈЕМО СТАЊЕ
 ИЗ ИСТОРИЈСКЕ ПЕРСПЕКТИВЕ.
 НАС ОБАВЕЗУЈЕ ИНТЕЛЕКТУАЛНО ПОШТЕЊЕ,
 СА ДУБЉИМ ДУХОВНИМ УВИДОМ,
 СА ИСКУСТВИМА КОЈЕ ЈЕ НАРОДУ,
 И НАМА
 КАО ЊЕГОВОМ ОСВЕШЋЕНИЈЕМ ДЕЛУ,
 ЗАВЕШТАЛА
 ПРОШЛОСТ.

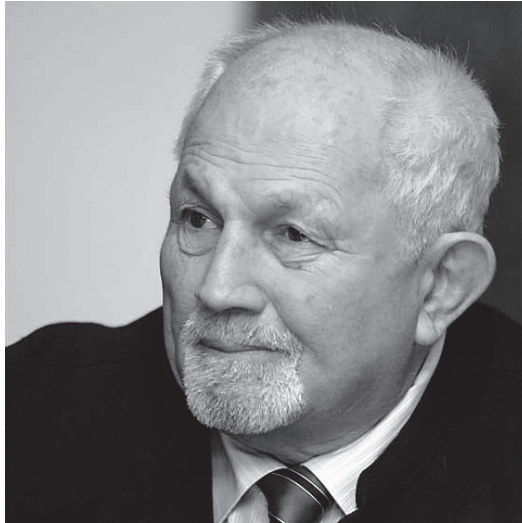
Поатје, 24. 3. 2021.

Поштована колегинице!

Допустите ми да још једном подржим став академика **Предрага Пипера**, и да поближе изнесем разлоге те подршке. Моје виђење ствари можда није оригинално, али се у разговорима о Косову овакав приступ избегава.

Косово с Метохијом је, данас, окупирани део Србије. Окупатор су Сједињене Америчке Државе. Вођство државе, у таквој ситуацији, ради шта мора, сме и може, избегавајући да призна отцепљење које је окупатор увео и омогућио. Политичари су принуђени на извесне компромисе. Они, у куповању времена, понекад морају тактизирати. Српска академија наука и уметности то не мора чинити. Академија није у могућности – није ни позвана – да окупатору пружа оружани отпор. Све што ми имамо, јесте мишљење. Очекивати је да оно буде јасно, одговорно пред историјом, а не пред дневном политиком, принуђеном да се бави *de facto* стварношћу.

Од нас, као ни од Цркве, нико не очекује предлоге за тренутно решење кризе. Ми процењујемо стање из историјске перспективе. Нас обавезује интелектуално поштење, са дубљим духовним увидом, са искуствима које је народу, и нама као његовом освешћенијем делу,

завештала прошлост. Дакако, може се и сарађивати са окупатором, из страха или понизности, свесно или несвесно. Свако има право на своје сумње, недоумице, на очајавање, на незнађе. То може изражавати у кругу своје породице, у интимним дневницима, у поезији; на истакнутом јавном положају, као што је председавање угледном културном установом, то му се право одузима, утолико пре што га – што нас – нико не тера да се изјашњавамо о странпутицама светске и домаће политике. Исповедање слабо артикулисаних личних расположења, сумњи и неразумевања, које могу имати штетне последице за Јавну Ствар, непромишљен је испад што га је наш Председник себи допустио, и у чему га Извршни одбор, нажалост, подржава.

Не знам да ли, како и када Председник треба да поднесе оставку, али сам сигуран да је иступ академика **Пипера** допринео одбрани угледа и части САНУ.

АКАДЕМИК СВЕТИСЛАВ БОЖИЋ:
 ЖИВЕЋИ КОСОВО И МЕТОХИЈУ У СВОМ
 СТВАРАЛАШТВУ КАО НАЈДРАГОЦЕНИЈУ ЗОНУ
 СВОГ УМЕТНИЧКОГ ПОСТОЈАЊА, ПРИДРУЖУЈЕМ
 СЕ СТАВОВИМА АКАДЕМИКА ПРЕДРАГА ПИПЕРА,
 МИЛОСАВА ТЕШИЋА, МИЛОВАНА ДАНОЈЛИЋА,
 ОЧЕКУЈУЋИ ДА СЕ ЧЛАНСТВО НАШИХ ОДЕЉЕЊА
 КАО И ЦЕЛОКУПНО ЧЛАНСТВО САНУ ОДРЕДИ ПРЕМА
 ОВОМ СУДБИНСКОМ ПИТАЊУ НАШЕГ
 МАТЕРИЈАЛНОГ И ДУХОВНОГ ПОСТОЈАЊА

Члановима Одељења језика и књижевности и Одељења уметности
 24. фебруара 2021.
 и академику Лојаници, секретару Одељења уметности
 26. фебруара 2021.

Поштовани чланови ОЈК и ОУ

Неколико изјава о Косову и Метохији председника САНУ академика Владимира Костића као и неубедљиво блед став Председништва САНУ подигло је велику буру код мислећих људи у српској јавности.

Више је него очигледно да лични став председника САНУ није само лични. Он се недвосмислено колективизује и тумачи као став целокупног чланства САНУ, а то није тачно.

У високовредним импулсима најзначајнијих српских композитора (од којих су већина били и јесу чланови САНУ) Косово и Метохија су пресудна тачка њиховог почела и њихова најматичнија територија.

Живећи Косово и Метохију у свом стваралаштву као најдрагоценију зону свог уметничког постојања, придружујем се ставовима академика Предрага Пипера, Милосава Тешића, Милована Данојлића, очекујући да се чланство наших одељења као и целокупно чланство САНУ одреди према овом, тако кључном, судбинском питању нашег материјалног и духовног постојања.

Срдачан поздрав,

Светислав Божић

Секретар Одељења уметности академик **Лојаница** тражио је од академика **Божића** „да појасни (!?) свој став”, што је академик **Божић** врло брзо и учинио:

На минулој седници ОУ енергија свих нас је била усредсређена на теме и нијансе у њима, које се тичу предизборних радњи. Ја сам тада рекао, да за своје ставове појединци носе одговорност (од портира до председника САНУ), не желећи да даљом елаборацијом, стварам већу дисонанцу.

Надао сам се да ће реакције у артикулисаном слоју наше академске заједнице ући у мирније воде, тако што ће се појавити додатна изјава управе САНУ, која би смирила буру покренуту личним ставом председника САНУ. Нажалост до таквог смиривања није дошло, а велико подозрење према САНУ и њеним члановима добија све комплексније размере.

За мене су Косово и Метохија не само материјална већ и нематеријална, духовна територија највишег ранга, те се стога она не може напустити, јер је незалазно покренула нашу литературу, песништво, музику, сликарство, архитектуру... наше биће.

Ми одатле не можемо отићи и не можемо окренути леђа Пећкој патријаршији, Грачаници, Дечанима, Богородици Љевишкој, Бањској, не можемо напустити кућу у којој лежи наша велика радост и истовремено наш велики бол. Не можемо оставити обале Јонске и наше без броја у њима, уморене, да самују од нас заборављени. Изван нас њих нема нико други да помене.

Не можемо рећи да тамо узалодно беху у послушању **Војислав Илић**, **Бранислав Нушић**, **Милан Ракић**, **Живојин Балугџић**, али и **Пантелија Дакић** и небројени уморени. САНУ је данас узглавље наде онима који не разумеју звук звона и клепала, који не чују рески звук добоша, али се у родољубном бдењу уздају у реч топлу, наше Академије (САНУ). И песникиња шумори Грачаници – да бар није од камена, да је може на небо вазнети.

Лични став изговорен с трона председника САНУ не остаје у оквирима личног. Једноставно, његова се акустика колективизује и може да узнесе, а у овом случају, депримира род.

И други народи су имали оваква искушења, па њиховим корифејима није била реч напуштања и одрицања на уснама. Ти велики народи, међу њима и они који су со земљи, подвижно су чекали да се врате на своју земљу с које су отерани, али је се никада нису одрекли.

Србији је потребна реч САНУ која не прагматизује тренутак, већ враћа наду....

Примите изразе мог дубоког поштовања,

Светислав Божић

АКАДЕМИК МАТИЈА БЕЋКОВИЋ:
 НЕОПХОДНО ЈЕ ДА СЕ СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА
 И УМЕТНОСТИ ЗВАНИЧНО ИЗЈАСНИ И У ОВОМ
 ПРЕСУДНОМ ЧАСУ САОПШТИ СВОЈ СТАВ, ОДНОСНО
 ДА СЕ ИЗЈАСНЕ СВИ ЊЕНИ ЧЛАНОВИ

члановима Одељењу језика и књижевности
 Српске академије наука и уметности

18. фебруара 2021.

Одељењу језика и књижевности Српске академије наука и уметности

Поштоване колеге.

Придружујем се академицима Пиперу, Тешићу и Данојлићу.

Оно што ја мислим о Косову и Метохији свима је познато и то нећу понављати.

Оно што је председник Српске академије наука и уметности не једном изјавио о Косову и Метохији постало је нека врста магичне коцке. Неки као и он сам сматрају да је то његово лично мишљење на које он има право, а други да мишљење председника Српске академије наука и уметности не може бити лично.

У сваком случају, то мишљење је изашло у јавности на противљења и одобравања, изазвало је полемике и петиције. Било је повод за прве демонстрације у 180-годишњој историји Српске академије наука и уметности. А што је најбитније, произвело је недоумице шта је став Српске академије наука и уметности о Косову и Метохији, том најактуелнијем и најважнијем питању Србије и српске нације.

Да бисмо били начисто неопходно је да се Српска академија наука и уметности званично изјасни и у овом пресудном часу *онлајн* и *офлајн* саопшти свој став, односно да се изјасне сви њени чланови, јер су се Председништво и Извршни одбор већ немушто изјаснили.

Ако то не учини Српска академија наука и уметности, Одељење језика и књижевности не би смело да ћути и јавност остави без свог јасног и недвосмисленог одговора.

С поштовањем

Матија Бећковић

АКАДЕМИК СВЕТОМИР АРСИЋ БАСАРА:
 КОСОВО
 ЈЕ ЗАВИЧАЈ СРПСКОГА НАРОДА.
 КАДА СРБИН КАЖЕ ДА КОСОВО НИЈЕ СРПСКО
 ЊЕГОВ ИСКАЗ
 ЈЕ ПОСЛЕДИЦА ЗАСТОЈА
 У РАЗВОЈУ
 ЊЕГОВЕ НАЦИОНАЛНЕ СВЕСТИ

Члановима Одељења језика и књижевности
 и члановима Одељења уметности

Мала Моштаница, 28. фебруара 2021.

Поштовани чланови ОЈК и ОУ

Када Србин каже да Косово није српско његов исказ је последица застоја у развоју његове националне свести. Његова свест сукобила се с реалним чињеницама. Не прави разлику између ропства и слободе, као и разлику између правде и неправде. Зато би требало да потражи себе у простору, да види где се налази и шта је на њега утицало да изгуби сазнајну способност и оријентацију. У том процесу изостало је и право сазнање о Косову. До његове свести није допрла права истина и значај Косова. Није додирнуо косовскометохијски простор у коме се налазе коначишта духовних ветрова неземаљских сила и по којима се шире чудновати снови испредени од невидљивих нити српске историје. Није пропутовао по том духовном бескрају и духовном пејзажу без одређених димензија и ширина, није осетио култ Косова у срцу српскога народа.

КОСОВО
 је Завичај српскога народа

На Косову се Србија рађала, расла и борила за опстанак. По Косову је позната у свету. А „спона с пореклом и тлом генетска је и митска. У људским и уметничким искушењима она антејски обнавља истроше-

ну снагу. Ван Завичаја животодавно корење се суши. Извора те обнове нема.

Он постоји само у меморији, а меморија је гробље, и, као свако гробље за живот није.” (Борислав Пекић).

Живети ван Завичаја осећај је као да се живи с два идентитета, јер Завичај нам пружа повратни креативни ефект.

Завичају дугујемо део своје величине и подстицање наше креативности.

Завичај је призор ванземаљског сјаја и најдивнији извор уживања. У Завичају доживљавао врхунске екстазе.

Он нам помаже да осетимо превласт над божанским делом сопствене природе.

Он нас до краја стимулише и претвара у природне таленте, пружа специјалне перцепције, продубљује и сазрева свест о смислу, производи неуобичајене асоцијације.

Завичај нам нуди поетске врхунце и визионарску величину.

Нуди нам неисцрпну имагинацију и пуноћу осећања.

У Завичају се у нама буди жеља за спознајм, за реafirмацијом

древног прегениталног знања и за физичком и креативном егзистенцијом.

У Завичају имамо прошлост и будућност, ван Завичаја имамо само садашњост.

Без Завичаја нестају узвишене визије, нестају имагинације, кастрира се и десензуализира племенита представа о свету и људима.

Без Завичаја остајемо на сензационалној муци тражећи илузорне просторе слободе.

Без Завичаја преживљавамо делиријумски затвор из кога нема изгледа да изађемо.

Без Завичаја налазимо се у понору патњи и вечитих мука. Притиснути смо неподношљивом чамотињом, јер у Завичају налазимо срце живота, излазак из обичног света.

Без Завичаја не постоји пут у уметност јер он нам ствара предодређеност.

У мандату актуелног председништва, САНУ исписује црне стране своје историје. У свом дугом постојању доживела је да њен сопствени народ организује демонстрације против њеног понашања.

Придружујем се ставовима академика Предрага Пипера, Милосава Тешића, Милована Данојлића, Матије Бећковића, Светислава Божића....

Академик Светомир Арсић БАСАРА

БЕЋКОВИЋ, ПИПЕР И ДАНОЈЛИЋ: САНУ ДА СЕ ИЗЈАСНИ ДА ЛИ ЈЕ ЗА ЊУ КИМ ДЕО СРБИЈЕ

Новосџи, 25. фебруар 2021.

Такође: Покрет за одбрану Косова и Метохије

<https://pokretzaodbranukosovaimetohije.rs/%D0%B1%D0%B5%D1%9B%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%9B-%D0%BF%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D1%80-%D0%B8-%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D1%98%D0%BB%D0%B8%D1%9B-%D1%81%D0%B0%D0%BD%D1%83-%D0%B4%D0%B0-%D1%81%D0%B5-%D0%B8/>

Сваки академик појединачно треба да се изјасни да ли је за њега Косово и Метохија део Србије или није. Академија би требало да одговори на питање да ли је Косово након толико векова престало да буде у саставу Србије и да ли је Устав обавезује.

Ово нам је рекао академик Матија Бећковић након што је његова видео-порука колегама са Одељења језика и књижевности САНУ изашла у јавност, а у којој он апелује да се академици изјасне о јужној српској покрајини.

Бећковић, за *Новосџи*, истиче да Косово није проблем који САНУ треба да решава, нити је то њен посао. Такође, сматра да академици не треба да се баве дневним догађајима, који не мењају чињеницу чија је то земља:

Чланови академије треба да било *онлајн*, било *офлајн*, кажу само једну реч – **јесте или није Косово у саставу Србије**. Академија не може да ћути, није свеједно шта најзначајнија научна и уметничка институција у земљи мисли о најважнијем питању Србије и српске нације.

РАЗРЕШЕЊЕ КАО ИЗЛАЗ

Академик Пипер каже да је поново актуелизована изјава Костића неспојива с функцијом председника САНУ:

Он је могао ту проалбанску и антисрпску изјаву да повуче и то би био какав-такав излаз из ове ситуације, али пошто се то није десило, пошто та изјава очигледно није случајна, Академија би из овога могла часно и доследно изаћи само разрешењем председни-

ка. Сва је прилика да се то неће десити, али и захтев за његово разрешење је јасан знак да о КиМ не мисле сви у САНУ исто што и садашњи председник. Космет морамо бранити сви и на сваком месту, данас на страницама *Вечерњих новостии*, касније негде другде.

А у видео-поруци коју је послао колегама на састанку Одељења језика и књижевности, **Бећковић** је навео да је оно што је „не једном председник САНУ изјавио о КиМ постало нека врста магичне коцке”.

Да подсетимо, први човек САНУ **Владимир Костић** више пута изјављивао је да је „у овом тренутку једина политичка мудрост на који начин, с елементима достојанства, напустити Косово, јер ни де факто ни де јуре није у рукама Србије”.

Бећковић у видео-поруци о овој Костићевој изјави каже:

Неки као и он сам сматрају да је то његово лично мишљење на које има право, а други да мишљење председника САНУ не може бити лично. У сваком случају, то мишљење је изашло у јавност и изазвало полемике и петиције. Било је повод за прве демонстрације у 180-годишњој историји САНУ. А што је најбитније, произвело је недоумице шта је став Академије о КиМ.

Бећковић додаје да ако се не изјасни САНУ, Одељење језика и књижевности не би смело да ћути и јавност остави без свог јасног и недвосмисленог одговора. Он, такође, наводи да се придружује академицима **Предрагу Пиперу**, **Милосаву Тешићу** и **Миловану Данојлићу** у њиховим ставовима.

А академик **Пипер** каже, за *Новостии*, да му је част што о том изузетно важном питању мисли исто што и **Бећковић**, **Данојлић**, **Тешић**, као и **Данило Баста** и **Часлав Оцић**:

Уосталом, и академик **Василије Крестић** је рекао да не дели мишљење председника САНУ да Косово де факто и де јуре није наше, али брани његово право на мишљење – наглашава **Пипер** и истиче да би сваки грађанин Србије морао имати мишљење о проблему Косова и Метохије као тренутно окупираном делу Србије, али да не морају сви да га јавно саопште, а из техничких разлога тешко да то сви грађани Србије и могу.

Пипер наводи и да су чланови САНУ посебно дужни да свој став о том питању саопште јавности и не смеју да заступају анти-српске интересе под изговором да је то одавно свршена ствар и да нас *издаја Косова и Метохије* као „нови *йајриотизам*” води у светлу будућност:

О томе треба да се изјасне сва одељења и Скупштина САНУ. Поред тога, за све православне хришћане у Србији Косово је много више од дела земље. То је лепо рекао на Видовдан 2006. тадашњи епископ **Артемије**: „Србија је храм, а Косово и Метохија је олтар. Без олтара, храм губи своју сврху и свој смисао постојања. Србија је тело, а Косово је срце у том телу. Ишчупа ли се срце из тела, остаје леш који се распада”. О тако важном питању САНУ мора имати већински, чак јединствен став који није антисрпски.

Суштина је, истиче **Пипер**, у томе да постоје вредности чије је оспоравање недопустиво.

Нико нема право да подстиче на нарушавање целовитости земље, угрожавање идентитета српског народа и кршење Устава. А ко то чини, треба да рачуна с последицама.

На питање шта он конкретно предлаже као решење, одговара како не верује да ико данас има тренутно и оствариво добро решење за Косово и Метохију:

Као што показују слични примери по свету, тзв. замрзнути конфликт не мора обавезно да значи припрему за нови рат, него може значити попуштање тензија, интензиван дипломатски рад, економско и политичко јачање земље, припрему за нове геополитичке околности да би се дошло до праведног решења.

МИЛОВАН ДАНОЈЛИЋ
ОТКРИВА САДРЖИНУ СВОГ ПИСМА КОЈЕ ЈЕ УПУТИО АКАДЕМИЈИ:
ОКУПАЦИЈА НИЈЕ ВЕЧНА,
КОСТИЋ
ДА РАЗМИСЛИ О ТОМЕ ШТА ГОВОРИ

Драго ми је што ме **Бећковић** подржава. Послао сам писмо нашем Одељењу језика и књижевности, чији смо и он и ја, чланови. **Матија** је упознат са садржином и рекао ми је да му се свидело.

То је, за *Новостии*, поручио академик **Милован Данојлић** напомињући да је у писму изнео свој став о КиМ:

Рекао сам да ово није питање односа према „држави Косово”, него односа према окупацији. Окупатор је Америка. Све друго је неважно. Не мисли, ваљда, неко да су нас победили **Тачи** или **Харадинај**? Зна се ко је окупирао Косово, зна се под чијим се покровитељством налази та лажна држава – преноси нам **Данојлић**.

А поводом те окупације додаје:

Пошто не можете да ратујете против Америке, онда ћутите. Или, сарађујете с окупатором.

Што се тиче Косова и Метохије, његов став је недвосмислен:

Наш однос, као нације, познат је вековима. Те ствари су свакоме од нас јасне. Косово може да буде окупирано 30 или 400 година, али знамо где је оно и шта оно за нас значи. Косово је неодвојиви део наше свести. То је наша историјска реалност. А ова, окупаторска реалност, од данас до сутра, то, знате, траје, па прође. Ништа није вечно!

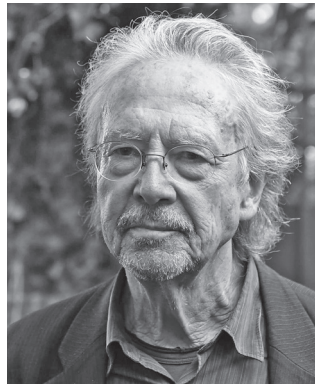
О предлозима да председник САНУ **Владимир Костић**, због онога што је рекао, да оставку, **Данојлић** истиче да је то ствар сваког појединца и његовог односа према својој савести.

Мој савет **Костићу** је да размисли о томе шта говори и ради, и да ту своју одговорност сам сноси – закључио је **Данојлић**.

Истовремено додаје да нема ништа против **Бећковићевог** предлога да сви чланови САНУ изнесу свој став о Косову и Метохији. (Г. Ч.)

Пипер

Хандке

Хандке и Бећковић

Хандке и Данојлић

ЗАХТЕВ ЗА ЕЛЕКТРОНСКО ИЗЈАШЊАВАЊЕ „ПОВОДОМ НЕДАВНИХ ЗБИВАЊА У ЈАВНОСТИ ПОВЕЗАНИХ СА САНУ” (!?)

Одељење медицинских наука
САНУ

Поштоване колегинице и колеге, чланови Одељења медицинских наука,
у прилогу се налази предлог саопштења ОМН поводом недавних
збивања у јавности повезаних са САНУ.

Молим Вас да саопштење прочитате, евентуално коригујете и до-
пуните и обавестите гђу **Наташу Станишић** у Одељењу медицинских
наука до четвртка 4. марта 2021. године да ли прихватате да га пошаљемо
Извршном одбору . Након добијања Ваше сагласности саопштење би-
[смо] упутили Извршном одбору САНУ.

Са срдчним поздравом,

Секретар ОМН
Драган Мицић

ИЗВРШНОМ ОДБОРУ САНУ

Поводом недавних збивања у јавности повезаних са САНУ, Одељење
медицинских наука сматра да треба инсистирати да се расправа међу
члановима САНУ када се не слажу у неким питањима, врати у инсти-
туционалне оквири САНУ ради очувања угледа који САНУ има у нашој
земљи. Непотребни конфликти у јавним медијима могу само да наруше
репутацију САНУ.

Сматрамо да сваки члан САНУ има право на сопствено мишљење
и да за јавно исказано мишљење предузима личну одговорност. Искази-
вање мишљења се не може вршити у име САНУ, сем у случајевима када
га САНУ овласти.

У нашим правним актима (Закон о САНУ и Статут САНУ) је пред-
виђена могућност да чланови САНУ дају мишљења о питањима која су у
вези њихове експертизе из научне и стручне област којом се баве, а која
су предмет рада САНУ.

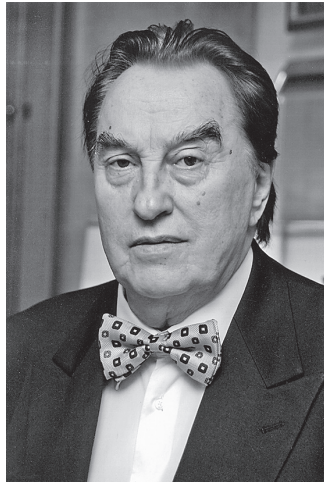
Мишљења смо да није прихватљиво позивање на индивидуално из-
јашњавање по појединим питањима, уколико то није предвиђено Стату-
том и другим правним актима САНУ.

Одељење медицинских наука подржава досадашњи рад Извршног
одбора, Председништва САНУ и председника САНУ имајући у виду да
су њихове активности у САНУ биле засноване на поштовању Закона о
САНУ и Статута САНУ.

академик **Драган Мицић**, секретар ОМН

АКАДЕМИК ВЛАДИМИР КАЊУХ:
ГОРУЋЕ ПИТАЊЕ ЈЕ СТАВ ПРЕДСЕДНИКА,
ПРЕДСЕДНИШТВА, ЧЛАНОВА САНУ
И САНУ У ЦЕЛИНИ ПРЕМА СУДБИНИ
КОСОВА И МЕТОХИЈЕ.
У ТОМ СМISЛУ, МОЈ ОДГОВОР ЈЕ:
„КОСОВО И МЕТОХИЈА СУ ДЕО СРБИЈЕ”!

3. март 2021.

Поштовани чланови Одељења медицинских наука САНУ,

у одговору на предлог саопштења ОМН, изјављујем: Нема сврхе давати неку подршку Председништву и Председнику САНУ за рад по Закону и Статуту САНУ, јер то није никакво актуелно питање.

Стварно горуће питање је СТАВ Председника, Председништва, чланова САНУ и САНУ у целини према судбини Косова и Метохије. У том смислу, мој одговор је:

КОСОВО И МЕТОХИЈА СУ ДЕО СРБИЈЕ!

Академик
Владимир Кањух

АКАДЕМИК ДУШИЦА ЛЕЧИЋ ТОШЕВСКИ
 КОСОВО И МЕТОХИЈА ЈЕ СВЕТА СРПСКА ЗЕМЉА,
 НАШ АРХЕТИП И ДУХОВНА РИЗНИЦА.
 КОСОВО ЈЕ НЕОТУЂИВИ ДЕО СРБИЈЕ
 И ТО НЕ МОЖЕ ПРОМЕНИТИ
 НИЈЕДНА ОКУПАЦИЈА
 НИТИ ПОЛИТИКА

3. март 2021.

Поштовани чланови Одељења медицинских наука,

Предлог саопштења ОМН садржи одговор на питање које није постављено. Колико сам разумела у јавности и у Академији постављено је питање да ли је за САНУ Косово део Србије или није.

Осећам обавезу да одговорим само на то питање. Моје мишљење је следеће:

Косово и Метохија је света српска земља, наш архетип и духовна ризница. Косово је неотуђиви део Србије и то не може променити ни једна окупација нити политика.

С поштовањем,

Душица Лечић Тошевски

МИША ЂУРКОВИЋ: ДОК СЕ НАРОД ПИТА...

(Интервју)

НАТАША ЈОВАНОВИЋ

Печаш, № 649, 22. јануар 2021, 15 до 17.

Која је њраница између слободе говора и њрава њојединца да се вербално залаже за независно Косово и обавезе њредседника САНУ да заштити ставове који су у складу с Уставом Србије?

Као што вам је познато, и ја сам заједно с професором **Браниславом Ристивојевићем**, др **Владимиром Димитријевићем** и још једним бројем људи жртва прогона по основу неокомунистичког вербалног деликта због свог успешног научног и јавног деловања које је довело до спречавања увођења тзв. образовних пакета. Дакле, апсолутно ћу бранити право приватне личности **Владимира Костића** као и право **Соње Бисерко**, **Ненада Чанка** или **Чедомира Јовановића** с којима он дели исте ставове о будућности Косова и Метохије, да те ставове јавно износе и политички заступају. С друге стране, осећам обавезу да као грађанин, Србин, коначно научник подигнем глас када лекар **Владимир Костић**, председник Српске академије наука и уметности износи ставове супротне Уставу, супротне Статуту Академије, и коначно супротне основним мерилима јавне речи која захтевају компетентност и знање о ономе о чему се прича. Зато смо питали на којим форумима, и на основу ког рада академије је он дошао до ставова о Космету које износи и ко га је овластио да тако говори. То је иначе човек који **Арсенија Чарнојевића** назива прелатом, који о Србима у Црној Гори говори као о националној мањини, итд.

Како објашњавајте чињеницу да је њтек неколико чланове ове институције осудило изјаве њредседника САНУ? Да ли ово њуштање можемо њшумачији као сајласносј, мирене с идејом одрицања од косовско-метохијској дела Србије ?

У обе иницијативе у које сам укључен поводом неприхватљивих јавних наступа председника САНУ, ми смо се наменски обратили управо читавој академији. Захтевамо, дакле, од самих академика међу којима је много великих научника, српских патриота, учитеља генера-

ција, људи које су многи доживљавали као интелектуалне и моралне светионике у ова тешка времена, да чујемо шта мисле о ставовима које износи њихов председник. Дакле, да се од тога оградe, изнесу јавну критику, покрену расправу о његовој одговорности, коначно да га смене због кршења Устава и злоупотребе положаја. Но, као што видите, сем академика **Пипера**, **Басте** и **Оцића**, остали ћуте и тиме очигледно прихватају да стану иза свог председника и његових оваких наступа. Уосталом он континуирано износи овакве ставове од 2015, а они су га упркост томе изабрали за нови мандат. И то је једина важна чињеница. Који су разлози за то треба њих да питате.

Који су то најни коридори моћи у САНУ који не дозвољавају да српска академска усјанова да свој допринос у дефинисању сиратишких праваца српске обнове?

Већ дуго времена траје планско глајхшалтовање академије од носиоца српског националног програма пут другосрбијанске институције. Одељење друштвених наука, које би морало да буде једно од најважнијих, темељно је одрађено у том правцу и тамо сада суверено влада професор **Соросевог** Централноевропског универзитета **Тибор Варади**. У то одељење више ниједан српски патриота неће моћи да уђе, а најбоља илустрација за правац којим иду је то што су средства од одбора за проучавање становништва, дакле, који би требало да се бави демографском обновом пребацили на нови одбор који ће се бавити родном равноправношћу као псеудонаучним истраживањем.

Поменимо и пример изложбе Тотални геноцид коју је припремио покојни академик **Динко Давидов** и коју су фактички забранили 2017, након што су академију посетили амбасадори једне велике силе и једне регионалне државе заинтересоване да јавност не види слике Јасеновца у Кнез Михаиловој. Господин **Давидов** је после живео још кратко, а припремљена изложба може и постхумно да се постави па је очигледно реч о забрани да се то покаже Београду.

Мислим да у свему велики утицај имају новац и привилегије. Од кад је у **Тадихево** доба подигнут академски додатак, а пензије у мђевремену пале, Београд свеке три године захвати лудило у вези с изборима у САНУ, јер се чланство доживљава као озбиљна материјална привилегија па су зарад новца и других погодности људи спремни да заћуте и „праве се блесави”.

У међувремену, са ојшишењем се ојласило и Одељење за Историју САНУ. Да ли се Косово може браниши само „свесираним изучавањем”?

Како наш народ каже „Не грди га мајка што се коцкао него што се вадио”. Несрећно саопштење које је Одељење историјских наука као „најнационалније” добило задатак да изда, још један је пример брукања и себе и институције. На врло кратко и јасно питање које смо им поставили: Да ли ви стојите иза ставова свог председника и хоћете ли да га смените? Они су одговорили бесмисленим набрајањем тога шта су одељење и САНУ радили последњих неколико деценија!? Подсетио сам их на то какав је био став **Стојана Новаковића** председника САНУ од 1906–1915: радило се на српској интелектуалној, образовној и пропагандној акцији ка окупираној Старој Србији, на основу које је она 1912. године особођена, а 1913. Лондонским уговором и формално враћена Србији. Уместо пута **Новаковића**, они су изабрали пут **Владимира Костића** и стога ће остати убележени у историји као прва генерација академика којој је српски народ дошао под прозор да протестује.

Да ли је уместо дефетистичких изјава да Србија фактички не контролише косовометохијски простор уместо да било у овом територијалној интеграцији када ССП не територира Косово као део Србије? Како оцењујете деловање ССП у правном систему Србије?

Током такозваног унутрашњег дијалога о будућем статусу Косова и Метохије јасно се као доминантно становиште показало оно које разуме да је то привремено окупирана територија и да је као такву треба и водити, а са друге стране радити све на њеном поновном реинтеграцији у уставно-правни оквир републике Србије. Ту нема никаквог замрзнутог конфликта: треба на све начине радити на побољшању односа са албанском заједницом, убрзавању протока капитала, људи, изборити се да и становници наше јужне покрајине буду стављени на „бели шенген” итд. Академија би да је среће требало да разрађује разне моделе за активно деловање на том простору, као и моделе за третман овог дела територије док се налази под страном окупацијом. На пример, не знам зашто се одустало од добре идеје судије **Ивошевића** да одређеним правним актом држава Србија власти привремене институције у Приштини да делују као парламент и влада, на пример. Коначно погледајте шта све раде Грци кад је север Кипра у питању. Свакако им не пада на памет да „пеихвате реалност”. А председник САНУ међутим каже да дигнемо руке од свега...

*Како оцењујете однос државних власти према Косову, од **Милошевића** до данас. Да ли смо све даље од реинтеграције или од признања?*

Нажалост за све политичаре од Милошевића до данас приоритет је био очување *сојсџивене власџи* па се према Космету углавном на тај начин и односило. То нимало не аболира основну чињеницу да је извор проблема такозвана међународна заједница која континуирано деценијама ради на сузбијању Србије ка београдском пашалуку и на отимању Косова зашта је користила *сва мојућа средсџива укључујући и џероризам и војну аџресџу*. Они тачно имају мапу пута испред себе где за сваког следећег кога доводе на власт одреде шта ће да уради током свог мандата. Наши политичари да би дошли на власт морају да преузму обавезе код њих и онда се труде да некако купују време дајући што мање. Нужно на крају сви уђу у сукоб с њима, али тада већ стоји следећи, чека у реду и нуди да одради следећу етапу. Стога се сукцесивно иде у правцу који Немци дефинишу као потписивање обавезујућег споразума о међусобној сарадњи и уласку Косова у УН и друге међународне институције. Но док год се и овај народ нешто пита, не иде све баш толико глатко.

С друге стране, да смо озбиљна држава, реинтеграција, ма колико далеко била удаљена морала би да буде оквир који дефинише деловање свих институција и читавог друштва.

Како објасниџи чињеницу да данас око Косџићевих изјава ћуџе они који су некада жесџоко наџадали Бриселски сџоразум збоџ њејове неусџавносџи? Чија је одјоворносџ већа, џредседника САНУ или оних који су закључили овај Сџоразум?

То су наравно неупоредиве категорије. Председник САНУ не доноси политичке одлуке нити је у ситуацији да потписује државне споразуме. То раде политичари чија је одговорност разумљиво највећа и о томе смо као што знате више пута говорили, писали и протествовали. Страшно је, на пример, што је предаја енергетског сектора приштинским институцијама прошла малтене незапажено у нашим медијима. Но Академија и њен председник имају огромну одговорност у креирању стратешких праваца кретања овога друштва и државе – у ситуацији у којој странци преко својих агената утација у јавности и власти ломе ову државу и њене члнике да преко колективних и личних уцена прихвати независност Косова и тиме себе трајно обогали, неприхварљиво је да Академија буде на њиховој уместо на нашој страни.

Ако Усџав јесџе џроменљив акџ, на који друџи начин наш однос џрема Косову можемо да учинимо аџсолуџно вредносним и неџроменљивим?

Ускоро излази српско издање књиге Јорама Хазонија Врлина национализма коју сам прошле године са задовољством превео. Израел

као што знате нема писани устав. За њих су устав Декалог, Стари завет и страдална историја јеврејског народа што их све обавезује да и савремени закони које Кнесет усваја или пресуде које судови доносе следе овај дубљи вишемиленијумски систем вредности који заправо чини њихов дубински, трансцендентални устав. Кад су Срби у питању *косовска вершикала* лежи у основи те наше дубинске уставности. Узмите народну поезију, *Његоша*, Видовданску етику *Милоша Ђурића* и видећете да без косовског завета Срби немају ни трансцендентални, ни етички, ни образовни ни политички корен. Онај ко то не разуме завршиће као *Мило Ђукановић*. За разлику од несрећне Академије, неке друге српске институције као што су *Српска православна црква* или *Мајница српска* врло јасно стоје на раменима дивова који су нам завет предали. Отуд ова наша „хајка” или „линч” како ови несрећни *окуиациони медији* говоре којом смо успели да бацимо светло на бар део проблема у вези са САНУ и да почнемо *процес који треба да врати Српску академију наука и уметности српском народу*.

Шта је то елита код Срба, има ли она заједнички вредносни став?

Свако нормално друштво мора да нађе меру између потребног плурализма мишљења и елементарног консензуса око основних питања. Код нас тога нема, али нажалост и у свету није много боље што изванредно илустрју дешавања на америчким изборима укључујући *нови дигитални социјализам* и масовно кршење основних људских слобода и права током ковид кризе и затаварања. Ако погледамо шта нам се дешава јасно је зашто *немамо елиту каква нам је потребна*, дакле, елиту у изворном смислу речи. Институције које треба да стварају елиту у разним областима у све су горем стању па и ово с Академијом дође некако логично. Све су гори кадрови и на универзитетима, у јавној управи, у политици и политичким партијама, у павосућу, итд. Свуда се на положаје гледа као на плен који треба освојити и експлоатисати, а то је опет логично ако вредносну вертикалу успостављају *ријалисти*. Но у свим и свакаким временима било је и биће *људи који ујркос свему знају ко су и зашто раде свој посао* и *ишито* дајући својој земљи све што могу. Има дивних вести: мој друг *Спаса*, преводилац прешао педесету и добио недавно пето дете, други пријатељ *Зоран*, професор универзитета са 49 добио четврто, а *Душан*, такође доктор наука са 45 недавно ме обрадовао вешћу да чека пето дете. За мене су они *елита* а има таквих и даље доста по Србији.

О САНУ И ЊЕНОМ ПРЕДСЕДНИКУ

ВАСИЛИЈЕ Ђ. КРЕСТИЋ

Печай, № 650, 29. јануара 2021.

Не делим мишљење председника САНУ господина Костића да су Косово и Метохија и de facto и de jure изгубљени. Међутим, нисам спреман да оспорим право господину Костићу да о статусу Косова и Метохије мисли другачије од мене

У протестима који су се збили против САНУ и њеног председника **Владимира Костића** више пута, у разним приликама, неки од протестаната су ме позивали да се изјасним о читавој ситуацији која се тиче Академије и њеног челног човека а у вези с његовим изјавама о статусу Косова и Метохије. Нисам бежао од оглашавања, али, упркос позиву протестаната да се огласим, мене нико, ниједан новинар, ниједан медиј до данас није позвао да дам било какву изјаву. Сви су унисоно понављали како се академици не оглашавају, а што се мене тиче, чекали су да их тражим, да их вучем за рукав и молим да ме удостоје неког разговора. Посебно и на провокативан начин прозвао ме је, као „великог српског патриоту”, господин **Миша Ђурковић**. Не желим с њим да се такмичим у патриотизму, јер он је, по начину како се понео, у том погледу недостижан. Моја дела, која су настајала током педесет и више година, говоре о мени, мом научном, националном и политичком опредељењу. Па, како не волим никоме да останем дужан, ево мог одговора.

ОКУПАЦИЈЕ НИСУ ВЕЧНЕ

У више наврата, на разним местима, заступао сам и заступам становиште да Срби и Србија никако не би смели да дигну руке од Косова и Метохије и да их препусте Шиптарима. Тврдио сам и тврдим да нема у свету озбиљне државе и озбиљног народа који би се под разним притисцима, какве већ више година доживљавају Србија и Срби, одrekli своје територије. По мом мишљењу, Косово и Метохија су окупирани, а окупације нису вечне. Поготово нису вечне у нашем

времену, када су геополитичке промене, у складу с убрзаним технолошким процесима, убрзаније него што су биле у прошлим временима. Не налазим да има потребе да се, од часа до часа, кад ме неко прозове, попут папагаја о овом питању по ко зна који пут изјашњавам. Не делим мишљење председника САНУ господина **Костића** да су Косово и Метохија и *de facto* и *de iure* изгубљени и да Србија због тога треба од њих да дигне руке, да их препусти Шиптарима. Међутим, нисам спреман да оспорим право господину **Костићу** да о статусу Косова и Метохије мисли другачије од мене, да га због тога оптужујем да је издајица или да је нечији плаћеник, како се могло чути у одржаним протестима, или прочитати у неким штампаним медијима. Ко ме ће историја дати за право, господину **Костићу** или мени, то у овом тренутку нико жив не може знати.

НИСАМ САГЛАСАН

Бруталне нападе па и тешке увреде упућене **Костићу** зато што мисли тако како мисли не одобравам. Нисам сагласан ни с онима који траже оставку председника **Костића** зато што се не слажу с његовим мишљењем о Косову и Метохији. Као члан САНУ будно пратим шта се у Академији догађа и шта се у њој ради. Нисам приметио да председник **Костић** чини било шта што је супротно интересима Србије и српског народа, да је издајица и нечији плаћеник. Да сам то уочио и да је тога било, не бих ћутао. Дигао бих глас против њега, као што сам чинио у време кад је председник био **Хајдин**, који је дозволио да буде слуга режима и који је чак био спреман да одустане од озакоњеног имена Академије, да из њеног назива избаци реч којом је она означена да је српска. **Хајдин** је забранио одржавање скупа о Косову и Метохији. Није дозволио да Академија штампа зборник радова с научног скупа „Велика Србија, истине, заблуде, злоупотребе”. Спречио је да се књига покојног академика **Виктора Новака** *Magnum crimen*, која је била преведена на енглески, размењује с научним институцијама широм света. Зазирао је од Меморандума, плашио се и његове сенке, а **Костић** је тај документ, поводом тридесетогодишњице његовог настанка, прихватио и похвалио, а осудио оне који су га кривотворећи нападали.

Костић је као председник предузимљив и својим активностима вишеструко је оживео Академију, која је под **Хајдином** истински

била успавана. Разлика између **Костића** и **Хајдина** је и у томе што је **Хајдин** мало и ретко наступао и није се изјашњавао о суштинским националним питањима, али је много тога урадио што није одговарало српским националним и државним интересима. **Костић** често јавно наступа и својим изјавама, које нису у складу с Уставом, **иритира јавност**. Међутим, као што сам већ рекао, у Академији он ништа није урадио што је против њених и било којих виталних националних интереса. Разлике има и у томе што сам ја у време **Хајдина** против њега и његових антисрпских одлука водио усамљену битку а јавност је ћутала. Данас јавност диже глас против **Костића** који једно прича а друго ради. И због тога нисам налазио и не налазим за потребно да га треба рушити, што не значи да га не треба критиковати.

Мислим да господин **Костић** чини пропуст што приликом јавних иступа изричито не каже да не говори у име Академије, као њен председник, јер он таква овлашћења и нема, већ као слободан грађанин. Многи су, не без разлога, дигли глас против њега баш због тога што су његове јавне иступе оценили као иступе председника у име читавог чланства САНУ.

ДОКАЗА НЕМА

У једном од својих најновијих текстова господин **Ђурковић** је поставио питање „зашто су велике српске патриоте и научници **Крестић** и **Чавошки** Одељење друштвених наука напустили” кадровима **Џорџа Сороса** и Светске банке. Не знам на основу чега научник **Ђурковић** тврди да сам напустио Одељење друштвених наука кадровима **Сороса** и Светске банке. У изборима за чланове САНУ учествује око 120 до 130 чланова. Нема те особе у Академији, ма колико била угледна и утицајна која може придобити већи део изборног тела да гласа за неког кандидата. **Ђурковић** би морао изаћи с доказима да сам ја у томе успео с кадровима **Сороса** и Светске банке. Међутим, тих доказа нема. Он измишља, износи неистине, и доказује да је неозбиљан и неодговоран, да му се не може веровати. Да је озбиљнији и одговорнији, а и добронамернији, могао је у неким мојим текстовима да види с којим „симпатијама” сам писао и говорио о **Соросу** и његовим српским љубимцима.

Недовољно обавештен а острашћен, господин **Ђурковић** је оптужио Академију што није одржана изложба коју је намеравао да

НИЈЕ ТАЧНО

Чисте су измишљотине господина **Ђурковића** када у прошлом броју *Печаша* пише да је изложба **Д. Давидова** забрањена „након што су Академију посетили амбасадори једне велике силе и једне регионалне државе заинтересоване да јавност не види слике Јасеновца у Кнез Михаиловој”. **Ђурковић** дезинформише јавност и кад каже да је изложба била припремљена па да и постхумно може да буде постављена, али је очигледно да се „ради о забрани да се то покаже Београду”. Није тачно да је изложба била припремљена и да би се могла приказати и постхумно. **Давидов** није успео да сабере изложбени материјал. Он је имао само илустративне материјале које је објавио у поменутој књизи *Тотални јеноцид*. Због тога је и затражио помоћ и понудио сарадњу **Вељку Ђурићу**. Све ове нетачности и неистине које је саопштио **Ђурковић**, а извор му је „веома поуздани” и маштовити **Туђманов** следбеник **Вељко Ђурић**, имају циљ да блате и бламирају Академију и председника **Костића**. А тај председник, означен као издајник, инсистирао је да се у САНУ одржи посебна академија посвећена Јасеновцу и јасеновачким жртвама. О томе је 2017, у издању САНУ, објављена и посебна књига на српском и енглеском језику с предговором **Владимира Костића**. Чудно је да **Костић** том приликом није водио рачуна о ставовима „једне велике силе и једне регионалне државе”.

Прозван, и не знам из којих разлога изазван од господина **Ђурковића**, који се према мени и према Академији поставио као истражитељ, тужилац и судија, невољно сам био принуђен да се огласим. Мислим да је непотребно дошло до ове полемике, али она је, очигледно, господину **Ђурковићу**, из њему знаних разлога, била потребна. Ја сам му само изашао у сусрет.

СПАШАВАЊЕ РЕДОВА КОСТИЋА

МИША ЂУРКОВИЋ

Печати, № 651, 5. фебруар 2021.

Од кад смо 15. јануара објавили петицију у којој захтевамо оставку председника САНУ **Владимира Костића**, а затим наредног дана одржали први јавни протест испред зграде академије, имали смо бар два оглашавања Одељења историјских наука, саопштење Председништва и саопштење Извршног одбора, опструкцију покушаја одржавања састанка Одељења друштвених наука и одбијање Одељења језика и књижевност да сазове посебну седницу одељења на којој би се расправљало о изјавама господина **Костића**.

Академик **Оцић** је у неколико јавних наступа изнео бројне проблеме који постоје у раду ове институције, а антологијским саопштењем огласио се и часни академик **Пипер**, који је уз академика **Тешића** потписао и петицију. **Костић** је у свом омиљеном *Недељнику* опет добио насловну страну уз прештампавање његових ахтисаријевских ставова о Косову, огласио се академик **Варади**, а од прозваних српских патриота огласио се академик **Крестић**. Академици **Чавошки**, **Бећковић**, **Војводић**, **Арсич** **Басара**, **Данојлић** и бројне друге патриоте и даље ћуте ... Има и оних који се врло нелагодно осећају, али као дописни чланови морају да ћуте.

Све у свему ова и оваква академија сем неколико часних изузетак изгледа стоји иза оваквог председника и нема никакав проблем са ставовима које он износи о Косову, с његовим свођењем Срба у Црној Гори на мањину, с предајом одељења за друштвене науке **Тибору Варадију**, и разним сличним тенденцијама које тамо постоје.

Шта да се ради, академски додатак је око 100.000 динара, по разним пројектима се добија још више, а САНУ је недавно добила 6 милиона евра за реконструкцију зграде и још толико за дигитализацију. Има академика који узимају од 2 до 7.000 евра месечно. Кога бре брига за то шта **Костић** прича о Косову...

Академик **Крестић** баш то и каже. **Костић**, тврди **Крестић** крши Устав али и не чини ништа што је супротно интересима Србије и

српског народа!? Он је, међутим, предузимљив и оживео је рад Академије (читај доноси новац), и **једно прича а друго ради!**? Дакле, то што **Костић** износи ставове који су у супротности с Уставом, који су у супротности са ставовима који су доминирали током сесије унутрашњег дијалога у Академији, који су некомпетентни, није никакав проблем јер је **Крестић** проценио да је он *ипредузимљив* и да *једно и прича а друго ради*. Алал вера за такву процену и такве критеријуме достојности председника Академије...

Обраћање господина **Крестића** такође је недостојно једног академика. Суочен са силним проблемима у којима се САНУ налази великим делом и због његовог деловања, он је одлучио да ме вређа, дефамира, и да ми подмеђе разне ствари. У свим бројним наступима сам и о њему и о свим овим људима говорио с поштовањем као о великим српским патриотама и научницима. Нимало иронично, нимало „провокативно”. Мој проблем и питање које поставља јавност јесте због којих разлога ови остали ћуте, а **Крестић** прибегава горњем софизму да одбрани опстанак **Костића** на челу САНУ? Коначно, они су ти који дезавуишу свој ранији углед бранећи неодбрањиво и ћутећи. [...]

Што се тиче избора нових чланова Одељења за друштвене науке, пре три године је *иешоро академика из историјској одељења* било *иридогајто* овом одељењу и управо они су уз академика **Чавошког** одиграли кључну улогу у одлуци да се не подрже **Антонић** и **Степић**, на пример, него **Павле Петровић** и **Алпар Лошонц**. У овом нашем малом селу сви знају да је господин **Крестић** сива еминенција овог Одељења и да је он, уз академика **Суботића**, помогао да се изаберу управо другосрбијански кандидати које је промовисао председник **Костић**.

Изложба. Имао сам увид у колико знам једину рецензију изложбе коју је написао академик **Димић**. Она је позитивна и експлицитно каже да аутори ни не морају да уваже ситне примедбе које је навео. Господине **Крестићу** постоји ли *груја рецензија* и на основу чега је Одељење историјских наука донело одлуку да се изложба заустави? Можете ли да објавите записник са седнице да видимо шта се ту дешавало, ако не постоји негативна рецензија? Узгред, неоспорна је чињеница да су поменути амбасадори посетили академију у новембру и да је након тога изложба трајно отказана. Неколико људи из академије, и сам **Ђурић** тврде да та два чина јесу повезана.

Што се тиче општег стања Академије, треба прочитати интервју управо академика **Крестића** дат *Новостима* 2014. поводом његове

књиге о како он каже антисрпском деловању САНУ. Он ту говори о томе како су друштвене науке потиснуте у запећак, о томе како се људи плаше због привилегија, односно воде политику незамерања, како председник не да да се огласе поводом антиуставних одредби Статута Војводине (замените ово са Бриселским споразумом, на пример) како се у Академију улази лобирањем, преко кумова и пријатеља, а не преко резултата. (Неки тврде да и кеш уме да помогне...)

Па шта се то господине Крестићу променило од 2014?

САНУ је данас приватизована институција у којој господин Костић и њему блиски људи све контролишу и уз велика средства којима располажу усмеравају Академију у правцу који нема никакве везе с интересима српског народа и српске државе. Апсолутно су нетранспарентни механизми увођења нових чланова. Чини се да је господин Костић човек с високим политичким амбицијама и чини се да је фактички читава САНУ и њена кадровска политика стављена у функцију његових будућих амбиција.

Овај проблем ће се решавати када Србија буде у мањој мери протекторат него што је данас. Мора се смањити велики новац који се тамо усмерава и користи за *коруџију*, а ваљало би размислити и о ономе што је неколико екс-комунистичких земаља урадило: да се распусти цела академија и да се онда по заиста мериторним критеријумима бира ограничен број људи који ће ту бити због части а не због пара.

Дотле, ваља се сетити једне речи коју наш народ користи у Црној Гори.

Засџиће.

ШТА АКАДЕМИК ВАСИЛИЈЕ Ђ. КРЕСТИЋ
ТАЈИ О ИЗЛОЖБИ
„ТОТАЛНИ ГЕНОЦИД”

ВЕЉКО ЂУРИЋ МИШИНА

Печай, № 651, 5. фебруар 2021.

Нисам се дуго двоумио да ли да реагујем на бројне дисквалификације упућене на моје име које је пре неколико дана написао проф. др академик **Василије Ђ. Крестић** с обзиром на његове године живота из разлога што то он не чини први пут.

Василије Ђ. Крестић има мишљење о мени и јавно га исказује, али не воли да му се супротставим чињеницама, па прибегава простачким квалификацијама недостојним за своја академска звања.

То је управо показао у реакцији на јавна иступања др **Мише Ђурковића** објављеној под насловом „О САНУ и њеном председнику” (*Печай*, 29. јануар 2021). У поменутом тексту моје име поменуо је девет (9) пута, што ме приморава да реагујем.

Историчар **Василије Ђ. Крестић** одбранио је докторат о угарско-хрватској нагодби 1868. године. Он није проучавао историју Независне Државе Хрватске нити је на ту тему написао један рад. Додуше, објавио је користан текст „О генези геноцида над Србима у Независној Држави Хрватској”.

Мој докторат је био „Српска православна црква 1941–1945. године”, више од три деценије истражујем српску историју 20. века и у том контексту објавио сам неколико монографија у којима сам се бавио до тада неподобним темама и чији садржај није оспорен: *Усташе и њихово правослање – Хрватска православна црква* (Београд, 1989), *Голубица Српске православне цркве 1941–1945. године* (Београд 1997), *Нови прилози за историју војводе Јездимира Данића* (Београд 1997), *Злочин је почео раније – Прилози за историју стварања Срба у Бановинама Савској и Приморској 1929–1939. и Бановини Хрватској 1939–1941. године* (Београд 2004), *Меморандуми Свештеног архијерејског синода Српске православне цркве 1941–1942. године војноуправним командантима Србије* (Београд 2020).

Професионалну каријеру историчара започео сам 1981. године у Историјском музеју Србије и ту научио много тога о музеологији. Тих година у Музеју упознао сам и господина **Динка Давидова** приликом једне од његових посета.

Академик **Динко Давидов** није непознат јавности у првом реду због истраживања страдања српске духовне и културне баштине у Независној Држави Хрватској. Када је од проте **Милорада Средојевића**, уредника у предузећу „Хришћанска мисао”, добио прве примерке тек одштапане књиге *Одлуке* (прво издање је штампано 1986), поменуо је да би желео своју каријеру да оконча тематском изложбом под радним насловом „Тотални геноцид”, то јест по наслову истоимене књиге коју је објавио 2013. године. Не стоји **Крестићева** тврдња да је његов позитивни приказ на ту монографију утицао на рађање идеје код **Давидова** да припреми изложбу под истим радним насловом. Уосталом, **Крестић** је био тај који је зауставио завршне радове на поставци изложбе под изговором да је Одељење историјских наука САНУ дало негативно мишљење и изложба је отказана готово пред само отварање!

Непобитна је чињеница да је **Давидов**, као дугогодишњи управник Галерије САНУ, знао поступак у сличним случајевима: молба и предлог за организовање тематске изложбе, одлука Извршног одбора о прихватању, одређивање рокова, почетак посла, отварање...

С обзиром на то да САНУ има свој процес рада иза кога остају писани трагови, није на одмет нагласити да је предлог академика **Давидова** био разматран и одобрен и да је ушао у програм за 2017. годину, па је ускоро започео други део посла – припрема изложбе и пратеће публикације, добијање новца од Министарства културе и информисања...

Свестан своје физичке моћи и бремена које настаје у самом процесу рада, позвао ме је да га посетим у његовој канцеларији у згради САНУ. Узгред да напоменем да је господин **Давидов** одлуком Наставно-научног већа Филозофског факултета 1990. године био одређен за члана комисије за оцену моје докторске дисертације „Српска православна црква 1941–1945. године”, да је познавао моју библиографију радова а нарочито рад у Музеју жртава геноцида. Све то била му је основа да ме позове у помоћ и на сарадњу у раду на поменутој изложби. Лако смо се договорили и сарадњу уздигли на виши ниво тако што је у посао укључен Музеј жртава геноцида. То је 4. маја 2017. у

новинама *Blic* потврдио високи званичник САНУ нагласивши да је „у сарадњи са Музејем жртава геноцида у Београду у припреми изложба *Тотални геноцид аутора Динка Давидова и коаутора Вељка Ђурића Мишине*”, прецизирајући да ће бити *ојворена у њериоду од 7. јуна до 20. јула у Галерији САНУ*.

Крестић је другачије видео мој ангажман: „Међутим, брзо се испоставило да **Давидов**, у дубоким годинама у којима је био, није био у стању да сакупи довољно изложбеног материјала, и да самостално, како је у поднеску Академији навео, приреди изложбу. Због тога се повезао с **Вељком Ђурићем**, в. д. директора Музеја геноцида. Када је Одељење историјских наука сазнало да ће **Ђурић** бити главни сарадник **Давидова**, посумњало је у то да ће изложба бити научно коректна, на нужном нивоу и објективна. Због тога је Одељење закључило да се изложба не одржи, јер с **Ђурићем** није желело да има било каквог додира. **Ђурић** је изгубио поверење својих колега из Одељења историјских наука зато што је, попут **Фрање Туђмана**, игноришући мноштво прворазредних изворних података, смањило број српских жртава у Јасеновцу. Чудим се да **Ђурковић** не зна ко је и какав је **Ђурић** на кога се позива да каже истину због чега изложба под називом *Тотални геноцид* није одржана.”

У ових неколико реченица, написаних у комесарском стилу, има мноштво дисквалификација моје научне и музеолошке стручности, лажних тврдњи и испразних речи без икаквих факата који би то потврдили. Уосталом, да кренем од почетка!

Давидов је био старији две године од **Крестића**, и био је 2017. саввим виталан, и умно и физички, па је дегутантно да **Крестић** помиње његову доб, пребацујући му како због старости „није био у стању”, није могао да ваљано припреми изложбу.

Крестић помиње да је **Давидов** доставио предлог изложбе јер је то била уобичајена пракса. Он, међутим, не помиње да ли је такву праксу примењивало и Одељење историјских наука и да о свом послу остави писане трагове у којима би се могло утврдити ко је затражио од Одељења историјских наука да се изјасни о изложби, када је изложба била предмет расправе, ко је упозорио присутне какви ће бити моји ставови у поставци и који су закључци усаглашени и коме су достављени на коначну одлуку. Како о томе **Крестић** ништа не казује, мени остаје да устврдим да тога није ни било а да је он све сам одлучио и у језуитском стилу подметнуо млађег колегу да (обави прљави

посао) напише текст с примедбама о изложби што је послужило Одељењу историјских наука као аргумент за њено отказивање. И да је коначна одлука донета (у **Крестићевом** маниру) у ходнику, у договору са врхом САНУ!

Крестић тврди да оног момента када су чланови Одељења историјских наука сазнали да сам ја укључен у посао, одмах су „посумњали да ће изложба бити коректна, на нужном нивоу и објективна” па су закључили да се изложба не одржи. И закључује да су то учинили „јер с **Ђурићем** није желело да има било каквог додира”.

На овом месту морам да подсетим на праксу у припреми музејске изложбе: Уобичајено је у музеологији да се сачини најпре концепција изложбе, потом се приступа изради детаљног садржаја („шпигл”) и онда се приступа самој поставци. Како је тадашњи управник Галерије имао довољно искуства у сличним пројектима, после упознавања с детаљима рада пружио нам је безрезервну подршку. Иако је „шпигл” био у разради, јер је зависио од материјала који је у међувремену прикупљан, нејасно је да је у таквим околностима организован састанак чланова Одељења историјских наука како би се расправљало о коректности и објективности будуће поставке.

Најпре питање: ако сам ја био неподобан као саорганизатор и коаутор, зашто Одељење није преузело на себе да све те послове обави и отвори изложбу према годишњем плану Галерије САНУ? Нешто је сасвим друго у питању! А о томе Василије Ђ. Крестић не проговара јер је много тога измислио. Уосталом, нека покаже записник са састанка и закључке ако они постоје, а ћу јавно признати да сам о овом случају лагао!

Крестић с ниподаштавањем говори о мени као историчару као што то чини када тврди да, попут **Фрање Туђмана**, смањујем број српских жртава у Јасеновцу. Немам ја никакве додирне тачке с **Туђманом**, нарочито о српским жртвама. Можда је дошло време да се **Крестић** запита колико је 1990. године својим саветима челницима комунистичко-радикалске политике помогао **Туђману** у чишћењу Хрватске од Срба, јер је управо то имало за последицу смањење броја Срба!

Доктор историјских наука, вишедеценијски универзитетски професор и академик **Василије Ђ. Крестић** показао је незнање када је утврдио да сам игнорисао „мноштво прворазредних изворних података”. Он би требало да зна да, кад је реч о злочинима у Јасеновцу, нема аутентичне, оригиналне и веродостојне архивске грађе јер, на при-

мер, **Вјекослав Макс Лубурић** није потписивао записник о убиству извесног јасеновачког заточеника који је пре тога био пропитиван за личне податке које су уносили у персоналну картотеку.

Крестић није квалификован да суди о мојим ставовима о Независној Држави Хрватској а још мање о Јасеновцу. Својим тврдњама да ја умањујем неутврђене бројеве он показује своје право лице када дисквалификацијама и поганим језуитским подметањима типа „није се желело с **Ђурићем** имати било каквог додира” жели да ме дискредитује, омаловажи...

Не желим ни овог пута да улазим у игру бројевима о јасеновачким страдалницима из простог разлога што није ваљаним научним методама утврђено колико их је страдало. Постоје само процене а оне су од неколико тисућа до 1.600.000 жртава! То значи да ја нити могу да умањујем нити да повећавам број страдалника, па **Крестићева** тврдња да је умањујем тај број представља пример шарлатанства у науци!

На овом месту желим да подсетим на део из тропара Јасеновачким новомученицима: „Имена су ваша у књизи вечности”! И упитам: шта пише на гробној плочи: име или број? (Музеј жртава геноцида не броји жртве већ пописује. Није до Музеја што не постоји политичка воља да се научноистраживачки пројекти пописа ратних жртава припреме и изврше и кроз које би се дошло до чврстих процена.)

Још једна **Крестићева** тврдња заслужује одговор: „Због тога што се компромитовао својим тврдњама о броју српских жртава, драстично их смањујући, и Министарство спољних послова Србије, кад је организовало изложбу о хрватском геноциду у Сједињеним Америчким Државама, није хтело да сарађује с **Ђурићем**.”

Морам да најпре констатујем да ниво поменутих речи приличи пре пиљарици него једном школованом историчару. Потом да га запитам: када сам и где помињао бројеве страдалих у Јасеновцу и уопште бројеве жртава припадника српског народа? Нека наведе, или нека заћути од стида, ако га има!

И тврдња да Министарство спољних послова није хтело да сарађује са мношвом у организовању једне изложбе мора да буде поткрепљена чврстим доказима који би, поред осталог, указивали да сам као историчар компромитован и зато некористан. Како тога нема, користим и ову прилику да нагласим да **Крестић** језуитски подваљује! Можда би у овом контексту било од опште користи да каже коју реч о хонорару који је добио као рецензент изложбе у чијој припреми ниједан исто-

ричар из Србије и Српске с пет катедри и четири историјска института није учествовао! Узгред, можда сам и некористан јер, кад је реч о јасеновачким страдалницима, не подилазим незналицама, аматерима, национал-шовинистима...

Крестићево питање које је упућено др **Миши Ђурковићу** а односи се на мене: „Чудим се да Ђурковић не зна ко је и какав је **Ђурић** на кога се позива да каже истину због чега изложба под називом *Тотални јеноцид* није одржана”, и квалификације упућене на мој рачун типа „веома поуздани и маштовити **Туђманов** следбеник” су испод интелектуалног нивоа једног универзитетског професора па и не заслужује никакав коментар јер говоре управо о ономе ко их је и написао!

С обзиром на положај који академик **Василије Ђ. Крестић** има у хијерархији САНУ, било би му боље да помогне у разјашњењу преосталих недоумица о боравку двојице амбасадора (Немачке и Хрватске) у управи САНУ, тако што би се објавила документација о посетама, службене белешке о разговорима, и потом новчаним донацијама САНУ фармацеутских компанија из Хрватске и Словеније... да се и на овом примеру не покаже да језуитски склања кључне доказе.

Узгред, та документа су, да подсетим свога некадашњег професора на једну од лекција из методологије истраживања и предмета „Увод у историјске студије” који се слуша на првој години студија, историјски извори првог реда! А из њих бисмо можда и видели да ли **Крестићево** спречавање изложбе у Галерији САНУ представља обећање дато хрватском амбасадору. (И потом дебело наплаћено од словеначких и хрватских фармацеутских компанија исплаћених кроз разноразне хонораре о чему има писаних трагова?) ...

ПРОРАДИЛА ЈЕ МАШТА УМИШЉЕНОГ ТУЖИОЦА

ВАСИЛИЈЕ Ђ. КРЕСТИЋ

Печайи, № 652, 12. фебруар 2021.

Да ли Миша Ђурковић, као прави револуционар, чини све да уништи САНУ?

Као што сам у претходном тексту објављеном у *Печайи* написао, господин Ђурковић се у случају око председника САНУ г. Костића и његове смене намеће као истражилац, тужилац и судија. Не знам којим правом он прозива групу академика да се, по његовој прозивци, изјасне о Костићу поводом његових изјава и ставова о Косову и Метохији. А пошто они, како он пише, „мудро ћуте и запањујући српску јавност чекају да олуја прође”, он им дели пацке и закључује да се они тако понашају због великог академијског додатка (он то назива академски додаток!) и неких других новчаних припадности, које сежу чак до седам хиљада евра. Из овога и оваквог става следи закључак да је Ђурковић тај који представља и заступа јавност и који захуктава олују. Што се тиче „новчаних припадности које сежу чак до седам хиљада евра”, ако је то тачно, и ако је нешто незаконито, за то постоје надлежни државни органи који то могу да испитају. Није то предмет и тема о којој ја, попут господина Ђурковића, могу да расправљам. Господин Ђурковић прозива академике да се јаве и осуде Костића због његових изјава о Косову и Метохији и закључује да се они не јављају због великог академијског додатка и неких других високих новчаних припадности. Ја бих рекао да они неће да се оглашавају на његове позиве зато што га не сматрају позваним да с њим расправљају. Очигледно је да они својим оглашавањем неће да уђу у тако ниске расправе које је мени наметнуо Ђурковић, неће да доживе опањкавање и увреде које он исказује према Академији и академицима.

Ђурковић ме је прозвао због тога што у свом одзиву на његову прозивку нисам осудио председника Костића зато што својим изјавама о Косову и Метохији крши Устав. Ја сам написао да се с Костићевим ставовима о Косову и Метохији не слажем. За паметног је то доста. Међутим, Ђурковић од мене очекује и тражи да се попут њега

самовласно прогласим и за дефензора Устава. Занимљиво је да он, тако страстан и храбар борац за националне интересе, за безгрешну Српску академију наука и уметности, за одбрану Косова и Метохије, није то затражио од председника државе после његовог оглашавања о **Костићевој** изјави. Те петље он нема, иако добро зна да моја осуда не би имала ни приближно ту тежину коју би имала осуда председника **Вучића**. То је истински лик храброг патриоте господина **Ђурковића**.

Господин **Ђурковић** је на једном месту у свом одговору написао да је САНУ у силним проблемима у којима се она „налази великим делом” и због мог деловања. Не знам о чему се ту ради и чиме сам допринео тим проблемима. Мислим да је у овом случају прорадила машта умишљеног тужиоца **Ђурковића**. Уместо што је ову констатацију само набацио, било би добро и коректно да је мисао и дорекао, да је саопштио и доказе којима би поткрепио своје тврдње. Како то није учинио, треба му веровати на реч, а ја у његову реч, кад се ради о исказаној тврдњи, не верујем.

Нисам позван да на било који начин говорим и пишем о групи оних академика које **Ђурковић** прозива да се огласе, а они ћуте. Својим јављањем нисам имао намеру да вређам господина **Ђурковића** и да га, како је написао, дефамирам. Његов текст написан је тако да би га сваки човек схватио као провокацију. Зар није провокација кад он изговори неистину да сам допринео да се Академија напуни кадровима *Џорџа Сороса* и Светске банке? Морао сам да одговорим на ту провокацију и при томе сам нагласио да нисам баш радостан што сам принуђен на њу да се одазовем. Такав мој одговор **Ђурковић** је доживео као вређање и прибегавање некаквом софизму да би одбранио опстанак **Костића** на челу САНУ.

Ђурковић у свом одговору наглашава да сам својим текстом покушао да га дезавуишем тиме што би га „увукао у познати спор домаћих историчара око броја српских жртава у Јасеновцу и НДХ”. Гле чуда, он заборавља да је сам у свом интервјуу, објављеном у *Печашу*, покренуо питање о одржавању изложбе у САНУ под називом „Тотални геноцид” и да је тим поводом изнео измишљени податак, који је преузео од **Вељка Ђурића**, о посети двојице амбасадора и забрани изложбе. Тиме је желео да окриви председника **Костића**, мене и читаво Одељење историјских наука због неодржавања изложбе. Сада, да би се оправдао, и заштитио свог партнера **Вељка Ђурића**, на чије податке се ослонио, написао је да је „апсолутно некомпетентан” за ра-

справе о српским жртвама у Јасеновцу и НДХ, па је поставио питање: „ко даје **Крестићу** за право да човека са којим се не слаже у том спору, господина **Ђурића** назива **’Туђмановим следбеником’**.” С тим у вези упетљао је и неке друге личности, које се, како произлази из његовог писања, „не слажу са уобичајеним бројем српских жртава у Првом светском рату”.

Што се тиче **Ђурковићевог** питања ко ми даје право да **Ђурића** назовем **Туђмановим следбеником**, морам му узвратити питањем: ко њему, који је, како сам признаје, за број српских жртава у Јасеновцу и НДХ „апсолутно некомпетентан”, даје право да мени поставља то питање, који сам апсолутно компетентан, јер сам написао књигу о генцоиду која је доживела пет издања на српском, два на енглеском, једно на француском и руском језику. Изворе и литературу о том питању током вишедеценијског рада добро сам савладао и могу да оценим све шта и како ради **Вељко Ђурић**. Уз то, глас против **Ђурића** није случајно подигла група српских интелектуалаца, међу којима су се нашли и господин **Владан Глишић** и угледни новинари *Печаша*, када су 23. октобра 2019. упутили апел Српској православној цркви „за одбрану светих српских новомученика јасеновачких” због **Ђурићевог** драматичног смањивања њиховог броја. Апел су потписале 52 личности. Али кад ми **Ђурковић** поставља питање ко ми даје право да његовог пријатеља називам **Туђмановим следбеником**, вероватно му смета што ту дозволу нисам тражио од њега, који се, како сам већ написао, надређује и као истражитељ и тужилац и судија.

Избори у Академији су тајни. Ту тајност поштујем и никоме се никада не исповедам коме сам дао глас а коме нисам. Упркос томе, све знајући **Ђурковић**, као озбиљан научник, позвао се на „прворазредни извор”, на то шта се прича „у овом нашем малом селу у којем сви знају да је господин **Крстић** сива еминенција одељења (не каже ког, Одељења за историју или Друштвених наука – В. К.) и да је он уз академика **Суботића** помогао да се изабере управо другосрбијански кандидати које је промовисао председник **Костић**”. Свака част научнику **Ђурковићу** на поузданим подацима на које се ослања, на томе шта се прича „у овом нашем малом селу”, али и, како тврди, на истинском поштовању и уважавању мог српског патриотизма и моје научности.

С намером да у што ружнијем и тужнијем светлу прикаже данашње стање у Академији, **Ђурковић** је из *Вечерњих новостии* (од 22. јуна 2014) цитирао неке моје оцене које сам изнео о стању које је владало

у Академији у време председника Хајдина. Пошто је наређао све шта сам тада рекао, у загради је додао, као да сам и то ја изговорио, „Неки тврде да и 'кеш' уме да помогне...” при уласку у Академију. Да је озбиљан научник, да нема злобних намера према Академији, да је научно одговорнији, он ми не би стављао у уста то што је дописао, већ би читаоцима ставио до знања да то није рекао **Крестић** већ **Ђурковић**.

Занимљиво је и, како би рекао **Фрањо Туђман**, знаковито је то да научник **Ђурковић**, који покушава да заведе ред у највишој српској научној установи о озбиљним и осетљивим питањима, о установи и људима расуђује као нека баба врачара. За њега су крунски докази то шта се прича „у овом нашем малом селу” и то што „неки тврде да и 'кеш' уме да помогне...” при уласку у Академију. Има ли у свему томе научне озбиљности, стручног знања и било какве одговорности. Зар такав човек, с таквим научним методом и знањима може да блати и руши Академију?

После овог одељка **Ђурковић** ми је поставио питање као да сам на оптуженичкој клупи, а он да је истражитељ. Запитао ме је: шта се променило у Академији после 2014. године? На то питање, као пресудитељ сам је дао одговоре, који су по Академију поразни. Њему моји одговори и нису занимљиви а ни потребни. Стога ћу му их ја и ускратити, али после свега морам рећи да се господин **Ђурковић** и ја много разликујемо у односу према Академији као националној институцији. Сви ми који смо у њој, као њени чланови, имамо обавезу да оставимо неки **позитиван траг**, али треба да знамо да смо у тој установи у пролазу, а да Академија треба и мора да буде трајна. Као њен члан, као одговорна личност, као историчар који зна њене заслуге, њене вредности и потребе, али и слабости и мане, ја се осећам обавезним да ту значајну установу, која болује од многих болести, као и читаво наше друштво, лечимо, крепимо и чувамо, а господин **Ђурковић**, као прави револуционар предузима све да је што више избламира и уништи. Наши ставови о тој српској установи су непомирљиви, па је због тога и наша расправа оштрија, мање господствена и достојанствена но што би могла и морала да буде.

С **Вељком Ђурићем** из много разлога немам намеру да полемишем. То сам већ више пута помињао. Сматрам да он ни у ком погледу није дорастао томе да буде мој партнер за било какве научне и стручне расправе, без обзира на то што умишља да је велики научник, да је надишао и далеко превазишао све историчаре који се баве

српско–хрватским односима и почињеним хрватским геноцидом над Србима у НДХ, што ће, како се нимало скромно хвали и рекламира, оставити за собом богату библиографију. Не желим с њим да полемишем зато што он није способан да води озбиљне научне и стручне расправе, што све који не мисле као он на суров, неотесан и примитиван начин обезвређује, потцењује и разним измишљотинама, нимало бираним речима и неистинама вређа. Уместо да је у стању да се чињеницама супротстави својим неистомишљеницима, он замишља да је у неком рингу, па му је основни циљ да се с противником „обрачуна”, како је и сам признао у једном од својих ранијих јавних наступа. Полемике с особом каква је **Ђурић** апсолутно су бесмислене. Овим текстом завршавам полемику с господином **Мишом Ђурковићем**. То чиним зато што не видим да би од сваке даље расправе могло да буде било какве користи.

ПРЕДЛОГ ПРЕДСЕДНИКУ АКАДЕМИЈСКОГ ОДБОРА
ЗА СРПСКО ПИТАЊЕ (АОСП-А) АКАДЕМИКУ КОСТИЋУ
И ЧЛАНОВИМА АОСП-А ДА ОВАЈ ОДБОР У СВОЈ
ПЛАН РАДА ЗА 2020. ГОДИНУ УКЉУЧИ И ИЗЛОЖБУ О
ТОТАЛНОМ ГЕНОЦИДУ (НАД СРБИМА У НДХ) НА КОЈОЈ
ЈЕ РАДИО ПРЕМИНУЛИ АКАДЕМИК ДИНКО ДАВИДОВ

ЧАСЛАВ ОЦИЋ, члан АОСП-а

15. јануара 2020.

САНУ

Академијски одбор за српско питање

Председнику Одбора академику **Владимиру С. Костићу**, председнику САНУ и члановима Одбора

Поштовани,

неколико недеља пред смрт на разговор ме позвао академик **Динко Давидов** и обавестио ме да је за његову изложбу о тоталном геноциду

(над Србима у НДХ) утврђен датум отварања и да су обезбеђена средства (или највећи део средстава) за реализацију те изложбе.

С обзиром на то да ова изложба болно сведочи о најтрагичнијем начину „решавања” српског питања у нововековној историји, сматрам да би Академијски одбор за српско питање требало неизоставно у свој план рада (за 2020. годину) да укључи и ову изложбу.

Стога молим да се овај предлог као посебна тачка дневног реда размотри на првом наредном састанку Академијског одбора за српско питање.

Подразумева се да ће одлука о овоме бити донета на основу сучељавања аргумената и контрааргумената, а не политичким поступком мајоризације („демократском” већином, односно енверхоцинским стопостотним једноумљем) која се на самом почетку рада овог Одбора, нажалост, на мала врата уводи као главни (пресудни) вид „научне” расправе.

Ако тај (лош) манир рада Одбора пусти корен и постане рутина, то ће, по мом мишљењу, нанети вишеструку штету и Одбору и самој Академији. Као и упорно, систематско, стављање српског питања под знаке навода („српско питање”) у документима Академијског одбора за српско питање (укључујући и сâм његов назив), а о чему сам (коментаришући записник) говорио на прошлом, децембарском, скупу Одбора.

С поштовањем

У Београду, 15. јануара 2020.

Часлав Оцић
ред. члан САНУ

НИН И САНУ

МИША ЂУРКОВИЋ

Печати, № 653, 19. фебруар 2021.

Уз извињење читаоцима и уредницима што се у кратком року јављам у Печату већ трећи пут, осећам потребу да закључим причу о САНУ на адекватан начин.

Стога и полазим од случаја НИН-ове награде

Уважени колега **Владушић** је између осталих дао хронологију дешавања и поставио питање да ли НИН-ова награда постоји и даље. Овакво питање се поставља из године у годину, но мислим да је приступ јавности која се жали над одлукама жирија погрешан. НИН-ова награда, наравно, више не постоји.

О судбини НИН-ове награде одлучили су **Војислав Коштуница** и **Борис Тадић** онога тренутка када су решили судбину НИН-а на начин на који су је решили. Колумниста *Печати*а господин **Рељић** може најбоље да посведочи о узалудним напорима и изостанку подршке владе ДСС-а да се НИН претвори у неку врсту националне фондације или акционарског друштва са запосленима као носиоцима будућег рада и власничких права. Та прича је развлачена неколико година, ништа није урађено и онда је решавање случаја преузео **Тадић**. Поред неколико заинтересованих домаћих привредника, укључујући и тада доста јаког **Богичевића**, врх ДС власти изабрао је да овај значајан и утицајан српски магазин преда ни мање ни више него Рингиеру, односно **Акселу Шпрингеру**, дакле великој корпорацији која у Немачкој промовише натовску слику света.

СУНОВРАТ НИН-А

Суноврат НИН-а са свиме што му припада, од тада нема никакве везе с оним што је била традиција овог магазина у претходној половини века и то је сасвим праведно. Приватна корпорација с њим може да ради шта год хоће – може да га укине, може да га препрода, може да га претвори у таблоид или инструментализује за идеолошке и политичке

ставове, своје потребе, итд. Дакле, шта год хоће, јер, нажалост, управо то се дешава с готово свим писаним медијима у западном свету чији смо ми део.

Исто се односи и на НИН-ову награду. Корпорација има пуно право да изабере да јој „Богољуб” Панчић, свршени средњошколац, буде највећи ауторитет и мерило „квалитета” као што има право да новац и награде сваке године додељује истом лауреату по критеријумима које она изабере. Дакле, потпуно је погрешан приступ у коме бисмо ми као јавност протестовали због свега тога, покушавали да тражимо да се тај жири држи естетских критеријума или било каквих норми пристојности, итд.

Са (нео)комунистима нема разговора и дијалога јер они, не заборавите, поштују само суд своје партије (или своје корпорације) – отуд ће као критеријуме узимати све оно чега се пристојан човек жељан уметности грози и стиди. (Најзанимљивије са целим овим феноменом је што су поменути „Богољуб” и лауреат „Лале Бас” испали једини стварни руски плаћеници које знам – спонзор овакве награде је Сбербанка, што такође заслужује занимљив осврт...)

Но то је, као што сам рекао, њихово пуно право. Реаговање на то треба да иде у другом правцу: *инорисање*. Дакле, српски писци и они који пишу на српском језику, а стало им је до естетских и цивилизацијских критеријума треба, наравно, да игноришу постојање некадашње НИН-ове награде која то више није и да забране својим издавачима да тамо шаљу своје књиге и да се тиме понижавају. Они који ураде супротно раде исто као патриотски научници који се пријаве за пријем у САНУ – не разумеју оквир и, у узалудној нади да ће пресудити квалитет, понижавају се.

Важније од тога је питање да ли смо ми као друштво, заједница и култура способни да изградимо и уздигнемо неку другу од бројних постојећих књижевних награда на ниво који је некада НИН-ова награда заузимала. Дакле, постоји ли институција, министарство, Народна библиотека, Матица српска, УКС, Андрићева задужбина, удружење грађана, богати српски задужбинар или било ко ко ће бити способан да формира или преузме неку постојећу награду и подигне је у следећих пет година, на пример, до нивоа који нам је потребан. Ако се то не деси, онда ћемо, како примети један мудар човек, и даље сваке године у исто време нарицати што НИН-ова награда више није оно што је била.

НОСИЛАЦ ДЕФЕТИЗМА

За разлику од формално приватизованог НИИ-а и његове награде, САНУ међутим то све више постаје иако је и даље доминантно плаћамо ми грађани Србије. Слажем се с академиком **Крестићем** да полемику треба да окончамо и бескрајно сам му захвалан што се огласио на начин на који се огласио. Ето, на пример, се изгледа стиди што је гласао за господина **Алпара Лошонца**, члана УО Фонда за отворено друштво, и мене оптужује да лажем. Но врло је лако проверити да је **Лошонц** добио свих девет гласова, укључујући наравно и подршку **Крестића** и **Чавошког**. У *Сведоку* од 29. 1. 2019. објављено је писмо академика **Чавошког** у коме он потврђује да је господин **Лошонц** добио свих девет гласова (четири од чланова Одељења друштвених наука и пет придодатих историчара), на чему најтоплије захваљује историчарима (њих петоро) што су подржали овог кандидата. **Крестић** је један од њих. Дакле, господине **Крестићу**, ко говори неистину, Ви или ја? И зашто се стидите својих одлука и покушавате да их сакријете од јавности? У том писму, иначе, **Чавошки** оптужује историчаре (и **Крестића**) да су сви гласали за **Милену Драгићевић Шешић** и **Мирјану Рашевић** и тиме их натурали Одељењу друштвених наука. Сада је, међутим, исти тај **Чавошки** предложио госпођу **Рашевић**!?

После свега остало је, чини ми се, још питање које ми широм Србије и из дијаспоре постављају људи: „**Чиме то Костић држи Крестића и Косту (Чавошког)?**” Ту ћу се зауставити.

Да закључим. САНУ је данас, као што смо показали, носилац дефетизма, институција чијем се председнику радују сви наши непријатељи, чији председник наступа само у *Недељнику*, на Н1 и Новој, а највећу подршку има с Пешчаника. САНУ је један *ѝросѝор* у коме се *врѝи велики новац, шѝо води редефинисању њене намене, смисла и базичне идеологије на којој је формирана*. Мислим да смо током ових месец дана петицијом, јавним протестом и серијом јавних наступа то добрано показали, као што смо и показали да се овакво идеолошко глајхшалтовање спроводи, нажалост, уз помоћ неких људи за које се сматрало да су национални светионици у сваком погледу.

САНУ ће и даље бити предмет бројних скандала – од каталога на актуелној изложби **Влаха Буковца**, преко начина на који се рецензирају и одбацују текстови непоћудним ауторима до нетранспарентног избора људи којима тамо апсолутно није место. Но после свега овога ми-

слим да ће разни **Костићи**, **Теодоровићи** више водити рачуна шта причају у јавности и да такви политички наступи с ореолом „члан САНУ” више никоме ништа неће значити. А након овакве реакције јавности мислим да ће и политичари којима је **Костићев** дефетизам симпатичан такође водити рачуна да не упадну у велику (вељу) невољу.

Оно где академик **Крстић** дебело греши јесте тврдња да сам ја револуционар и да хоћу да укинем САНУ. Она се, нажалост, сама укида и личи на некадашњу САНУ колико и садашња НИН-ова награда на некадашњу. И на протесту 16. јануара рекао сам да све ово видим као почетак борбе да се она врати српском народу. Она није награда чији је власник приватна корпорација па да направимо другу. Србија, а и српски народ треба да имају једну своју академију. Проблем је што она све мање припада њему и што јој заиста све више одговара онај други, не баш пристојни акроним који људи почињу увелико да користе. Процес њеног **однарођавања** све више **напредује**, што се види и по актуелним кандидатима и отуд је једино решење оно које сам понудио: од почетка је попуњавати људима којима је тамо место. У међувремену треба бранити **Матицу српску**, јер су стране агентуре веома заинтересоване да и њу „модернизују” по моделу САНУ.

Конечно, то да ли ће се за мог живота САНУ вратити својој изворној функцији и усмерењу, и да ли ћу за свог живота видети Космет поново под суверенитетом државе Србије уопште није важно. Моје је да у оба та случаја урадим највише што могу и да завет за борбу за те циљеве предам генерацијама које долазе.

Што би рекао онај (пре)учени лауреат: *quod erat demonstrandum*¹, „квод ерат демонстрандум”. Српски народ и његови представници нек виде шта ће с оваквом академијом.

1 Скраћено *q. e. d.* што је било за доказивање, што је требало да се докаже. (Напомена уредника: Овај превод дајем како би читаоцима олакшао читање и скратио време у потрази за објашњењима не баш тако уобичајених речи. Удовољам жељама чланова врховним форума САНУ (ИО И Председништва) који моје одговоре на њихова „оштра” саопштења (типа: „**Оцић** руши углед Академије”) нису могли до краја да разумеју због моје „претеране” употребе таквих идиома. Да, жалили се да употребљавам ретке, њима непознате, речи које не могу да нађу ни у најобимнијим речницима страних речи, архаизама и антологијама изрека, пословица и крилатица). Стога су ме дискретно (*by proxy*) замолили да такве речи убудуће избегавам. Не могу да дам такво обећање. Али могу да им сваки пут (у *фусноти*), дам одговарајуће објашњење. Овога пута то чиним, иако *q. e. d.* нисам користио ја него колега **Ђурковић**. (*ур. Зборника Ч. О.*).

ЗАСЛУЖУЈЕ ЛИ СРБИЈА ОВАКВУ САНУ

ВЛАДИМИР ПРВУЛОВИЋ

Политика, 4. фебруар 2021.

<http://www.politika.rs/scc/clanak/471999/Zasluzuje-li-Srbija-ovakvu-SANU>

Уместо традиционалне највише научне српске институције, имаћемо друштво „независних” мислилаца којима српске територије, споменици под заштитом Унеска, богословије, старе српске престонице, манастири, цркве светиње и напаћени српски народ који је преостао на Косову и Метохији нису приоритет

Није нека новост да живимо у временима када је све или готово све девалвирано? Од мирољубиве коегзистенције, преко курса долара и евра, схватања брачне заједнице, до традиционалних пријатељстава. То се види и кроз односе међу државама, везе између народа, позиције Васељенске патријаршије према политички наметнутим захтевима за аутокефалност новонасталих националних цркава, кроз братске односе Србије и Црне Горе и пријатељске са отцепљеним ју-републикама, до црногорског, македонског, хрватског и словеначког признавања тзв. независне државе Косово.

То се огледа и у ставу цивилизованог света према поновном претварању исконске хришћанске Аја Софије у џамију. Плашимо се да ова ноншалантност предказује и могући однос западног, хришћанског, али и дела православног света, према покушајима отимања Косова и Метохије, са свим српским светињама и културним споменицима, од стране бивших терориста из ОВК. Са подршком њихових симпатизера из западних земаља.

Зато је тако сурово, грубо, антисрпски, антиправно (с обзиром на Резолуцију СБ 1244) одјекнула изјава председника САНУ проф. др **Владимира Костића**, дата Радио Београду још 2015, да „неко овом народу треба да каже да Косово више није де факто, нити де јуре у нашим рукама, те да је једина политичка мудрост на који начин са елементима достојанства напустити Косово”. Сада је гостујући на једној ТВ поновио „да статус кво не постоји, да Косово није наше и да

што пре то треба схватити”. Да ли је могуће да то изјављује председник кровне научне и уметничке институције Србије, са славном прошлошћу и научним и уметничким величинама из историје српског народа? Да ли овим жели да оповргне раније тврдње о академијиним великосрпским аспирацијама, понављане од бивших југословенских република током отцепљења од СФРЈ, поводом никада озваниченог Меморандума САНУ? Дакле, требало би показати да је САНУ еволуирала (прецизније девалвирала!) од „великосрпске” институције у заједницу слободних соросевских модерних мислилаца опште културе, противника сваког подсећања на српски национални идентитет и интересе.

У том смислу, пошто је САНУ свела одељење друштвених наука на пар научника, треба само још примити представнике „друге Србије” и других „слободоумних” институција и посао је завршен. Уместо традиционалне највише научне српске институције, имаћемо друштво „независних” мислилаца којима српске територије, споменици под заштитом Унеска, богословије, старе српске престонице, манастири, цркве светиње и напаћени српски народ који је преостао на Косову и Метохији нису приоритет. Зато их треба препустити модерним процесима универзализације и заорава идентитетских корена.

Још је срамније објашњење 18 чланова Одељења историјских наука, да нисмо добро разумели оно што смо чули од председника САНУ, да он није мислио тако како је рекао!? „Током последњих неколико дана развила се читава хајка поводом нетачно интерпретираног интервјуа Владимира Костића, председника САНУ, са кључцима који стварају уверење да академија ништа не ради у вези са питањима везаним за Косово” (!?) Затим наводе библиографске јединице и изложбу „Српско наслеђе на КИМ: идентитет, значај и угроженост” из 2017, као доказ њиховог проучавања, које нико није оспоравао. Да би завршили ставом да „медијске изјаве било ког појединца, као лични чин слободе изражавања, не би требало да на то имају утицај”(!?)

Уз притиске западних спонзора, само нам је требало да поглавар славне српске научне институције отписује српски идентитет и интерес, зарад светских глобалистичких или ко зна којих интереса? Не можемо да верујемо да његов приступ подржава цела Српска академија наука и уметности. Ако подржава мора да се о томе званично, а не појединачним, слободним тумачењима изјасни. Ако не подржава,

онда мора да одлучи може ли, после наведених тврдњи, њен председник да остане на тој престижној функцији.

У међувремену, сетимо се речи редовног члана ове институције, великог драмског писца Душана Ковачевића о судбини Косова и Метохије које покушавају да нам отму:

„Ако постоји некакав 'сценарио' за 'коначно решавање српског питања' као вечитог 'реметиоца' идеје о међународној контроли балканских простора, он, вероватно, личи на немачки план током Другог светског рата – подела Србије по 'интересним зонама' (погледати мапе из 1941–1944). Тренутни, међународни 'дипломатски рат' око Космета води се заправо само из једног јединог разлога – како пронаћи у Србији људе – било би добро да су из 'врха власти', који ће потписати некакав папир – било шта, може и салвета, да се – (добровољно) одричу свог дела земље не би ли чиновници различитих 'мировно-преговарачких организација' имали нешто 'црно на бело' пред светом и, нарочито, пред сецесионистима у својим земљама, да је 'случај Србија' решен на 'добровољној основи', те нема смисла да и они, на пример, Баскијци, потежу за експлозивом и муницијом, у жељи да добију Оно, што су Они добили тероризмом.

Тај папир, тај 'поклон', у Србији нико (нормалан и моралан) неће потписати, а онима који би то ипак учинили – без обзира на то што би им потпис 'важио' као да је на тараби, ваљало би спремити 'анекс уговора', у који би било 'таксативно унето – поклања и своју кућу, окућницу, станарско право и гробно место, те, тако тим чином и потписом потврђује своје убеђење да се само уступцима и одрицањем могу изградити 'добросуседски односи' са будућом државом на територији Србије, све у име мира и будућности, Србије” (20 српских њодела (Срба на Србе), Завод за уџбенике, Београд 2015, стр. 32).

КУДА ИДЕ САНУ? НЕШТО ЈЕ ТРУЛО У АКАДЕМИЈИ СРПСКОЈ

ФИЛИП РОДИЋ

Печай, № 655, 5. март 2021.

Не улазећи у то да ли је непромишљена, или је баш промишљена, изјава председника САНУ Владимира Костића о томе како Косово и Метохија нису српски, дата 2015. и поновљена пре неколико месеци, она је изазвала буру у „главном штабу” српске интелигенције и на светлост дана избацила и многе друге проблеме који оптерећују једну од најважнијих институција српског народа

Без обзира на то што у демократском друштву сваки човек, па и када је реч о председнику Српске академије наука и уметности, има право на сопствено мишљење, рећи да „Косово више није де факто нити де јуре у нашим рукама”, те да је „једина политичка мудрост на који (га) начин, са елементима достојанства, напустити”, није достојно једног интелектуалца, посебно на тако високој позицији, јер показује дубоко незнање и неразумевање овог тешког, али суштински важног питања.

Пођимо од овога „де јуре”. Академик **Костић** или не зна значење овог појма, или има погрешну представу о материји о којој претендује да „сматра”. Косово и Метохија је апсолутно де јуре српско и део Републике Србије, што, ако ништа друго, доказују чињенице да није члан Уједињених нација и да се управо због тога центри моћи који се залажу за независност јужне српске покрајине, пре свих Вашингтон, Брисел и Берлин, толико боре за постизање некаквог „правно обавезујућег споразума” који би подразумевао „међусобно признање”, односно да Србија призна „Косово”. За Србију је безначајно да је „Косово” призна, али српско признање и прихватање отцепљења је, као што видимо, суштински значајно за сецесионисте. Значи, де јуре, Косово и Метохија је јужна српска покрајина и тачка. Обратите пажњу на то да нам за доказивање овога нису потребне странице текста, него тек неколико реченица разумљивих и „лучком раднику”, а камоли врхунском интелектуалцу на челу САНУ.

Што се „де факто” дела тиче, ту је ситуација мало сложенија. Ако де факто Косово и Метохија није наше, онда се поставља питање – чије је? Албанско?

Па није ни њихово, јер де факто немају пун суверенитет не само због тога што им се премијери и председници бирају и обарају у страним амбасадама него и зато што у полицијско-правосудном домену последњу реч има „страни фактор” у виду мисије ЕУЛЕКС, за чије је распоређивање ономад тражена сагласност Београда. Ту је и страшно војно присуство, које и де факто и де јуре води главну реч када је безбедност у питању. Садашњи премијер **Албин Курти** је у више наврата захтевао повлачење страних „играча” с Косова. Јесу ли га послушали? Нису. Дакле, де факто „Косово” није албанско. Јесу ли Дечани, или северна Митровица албански? Де факто, нису. Али чије је онда де факто Косово и Метохија? Америчко? Немачко? Евроунијатско? Просто је. Косово и Метохија је де факто окупирано, што никако не значи да није наше.

На крају, али не и најмање важно, што би рекли Англосаксонци, како паметан човек може имати идеју да се било шта може спровести „с елементима достојанства”? Шта то значи? Није баш скроз достојанствено него је мало достојанствено. То је као онај скеч Топ листе надреалиста где се каже да „вода није радиоактивна, вода је мало радиоактивна”. Свима нам је познато да се не може бити „мало трудан”, па се не може бити ни „мало достојанствен”.

Или јеси, или ниси.

Оваква идеја више него било шта показује карактерну флексибилност свог аутора који је мало председник САНУ, а мало и није, али увек има елементе памети.

ХЉЕБ ИЗДАЈЕ

Оцењујући да су овакве изјаве председника САНУ неприхватљиве јер су „непосредно супротне Уставу Републике Србије, по којем је Косово и Метохија неотуђив саставни део Србије” и јер „отворено доводе у питање територијални интегритет наше отаџбине” па представљају „насртај на историјско биће и идентитет српског народа”, група академика предвођена **Данилом Н. Бастом** и **Чаславом Оцићем** затражила је смену **Владимира Костића**. „Таквом изјавом, датом с врховног положаја САНУ, академик **Владимир С. Костић** је

самог себе дисквалификовао и показао се 'недостојним' функције председника наше највише научне и уметничке установе. Због тога не може и не сме остати на месту председника. Пошто његова изјава баца тешку сенку на Академију, огрешујући се о њену традицију, будући да она представља оптерећење за Академију и њену делатност, повлачење академика **Костића** с положаја председника увелико би допринело васпостављању ауторитета, учвршћењу моралног темеља и оснаживању достојанства САНУ", навели су они средином јануара у писму Одељењу друштвених наука САНУ. Међутим, у том случају ништа није учињено, превасходно заслугом академика **Косте Чавошког**, како ова двојица академика наводе у отвореном писму члановима Председништва и Извршног одбора Председништва САНУ под насловом „Хлеб издаје се лако куса али тешко гута”.

Паралелно с тим, група академика забринута за судбину САНУ, међу којима су **Предраг Пипер**, **Милосав Тешић**, **Милован Данојлић**, **Матија Бећковић**, **Светислав Божић** и **Светомир Арсић Басара**, покренула је иницијативу да председник САНУ поднесе неопозиву оставку, која би, по њиховом мишљењу, представљала излаз из дубоке кризе Академије за коју су, како наводе, најодговорнији њени челници.

И они, и **Баста** и **Оцић** сматрају да је одлазак **Костића** са чела САНУ неопходан први корак у циљу „опстанка” ове институције која мора да буде темељно реформисана и „потпуно ресетована”. Зато је, а не због некаквог инквизицијског „лова на вештице” потребно да се сви чланови САНУ, а у првом реду њени челници, појединачно изјасне о изјавама председника **Костића** о напуштању Косова и Метохије.

Баста и **Оцић** исправно примећују да то изјашњавање за или против мора бити недвосмислено: „Не могу се више чланови Председништва и Извршног одбора заклањати иза ауторитета председника, а ни председник иза ауторитета 'управних' колективних органа, да би се, на крају, одговорност могла (на годишњој скупштини) пребацити на читаво чланство САНУ. Лично изјашњавање онемогућило би и сваке (па и будуће) манипулације, као што је била она из 2019. године: ко је гласао за његов други мандат, тај је аутоматски гласао и за његов став о Косову и Метохији. Бар је председник то тако тумачио.”

НЕГАТИВНА СЕЛЕКЦИЈА?

У самој САНУ, али и у широј јавности, већ дуже време се преиспитује објективност при избору нових чланова, и сумња се да се на том пољу ради не само о некаквом „клановском” кадрирању већ се поступа у анационалном смеру, па чак и антационалном, да не кажемо аутошовинистичком. У свом отвореном писму **Баста** и **Оцић**, у другом контексту, постављају два важна питања примењива и на овај феномен: „Да ли у Председништву САНУ и његовом извршном одбору има чланова историјски самосвесних и одговорних, спремних на храбар искорак из садашње дубоке кризе која угрожава сâм опстанак Академије; Да ли они, при томе, имају и јасну визију повратка САНУ идентитетским коренима и истовремено њеног оспособљавања да прати развој савремене светске науке (ако не и да предњаче, као што су то некад чинили корифеји попут **Тесле**, **Пупина** и **Миланковића**)?”

Пажњу шире јавности на овај проблем скренула је серија отворених писама којим се одбија кандидатура за чланство у САНУ подстакнута „малодушним” (будимо скроз благи) односом председника **Костића** и неких других академика спрам судбине Косова и Метохије, али и смером којим се (негативном) селекцијом нових академика трасира пут САНУ, пут који одбацује епитет „српски” или га евентуално ставља на крај имена, претварајући ову институцију у Академију наука и уметности Србије, а не Српску академију. Скраћеницу овог могућег назива многи већ користе указујући на погубан правац којим се ова институција предуго креће. Овај проблем истиче између осталих и **Миша Ђурковић**, директор Института за европске студије и један од организатора недавног протеста испред САНУ због **Костићеве** изјаве.

Заиста реномирана имена и људи који су, извесно је, заслужили да буду уведени у чланство Академије протеклих дана изразили су противљење својој кандидатури за чланство, не зато што не желе да буду део српске интелектуалне елите него зато што не желе да буду део групе која српску интелигенцију води у пропаст, путем националног искорењивања и затирања.

Један од најеминентнијих конзервативних интелектуалаца, аутор сада већ култног дела *Дух самојорицања*, професор Филолошког факултета Универзитета у Београду **Мило Ломпар** изјавио је поводом навода о његовој кандидатури за чланство у Академији: „Као особа

која је именована као кандидат још 2015. године, написао сам писмо тадашњем секретару Одељења (19. 3. 2015), у коме сам тражио да се моје име уклони са листе кандидата. Ништа се у мом понашању и мишљењу није од тада променило.” Ако грешимо, нека нас професор исправи, али у његовом се понашању и мишљењу ништа није променило, јер се ни у САНУ ништа није променило, и он просто не жели да буде учесник у текућем злочину над српском интелигенцијом.

Слично је на помен свог имена као потенцијалног кандидата и из сличних разлога реаговао и српски редитељ **Емир Кустурица**: „Тешка срца сам донио одлуку да се захвалим Одјељењу језика и књижевности САНУ на кандидатури за чланство у угледној установи и да, ево, љубазно замолим брисање мога имена и презимена са поменутог списка.” Кустурица је, у свом маниру, био директнији од **Ломпара** и јасно рекао да замера што су тренутно „врата (САНУ) отворена вредним умјетницима, али онима чија политичка коректност је јачи израз него њихово дјело”, те да „не вјерује у добре намјере господина **Владимира Костића**, а најмање у његово виђење будућности Косова и Метохије које се разликује не само од ћутљиве већине у САНУ него је потпуно у складу са сорошевским виђењем окупираног Косова и Метохије, али и будућности Србије”. Раније су из сличних разлога своје кандидатуре повлачили и **Дарко Танасковић** и **Драган Симеуновић**, људи који би сигурно одавно били у САНУ да није критеријума политичке коректности који помиње **Кустурица**.

Костић је на **Кустуричино** писмо реаговао рекавши, између осталог, да он с организацијом **Џорџа Сороша** „никада није имао никакав контакт”, али није демантовао да се његово виђење решавања Косова и Метохије у било чему разликује од оног које се колоквијално назива „сорошевским”. Ако гаче као патка, хода као патка, изгледа као патка, биће да је патка, што би оно рекли, па макар и немала контаката с другим паткама. Кад смо код тога, **Костић** наводи и да „**Кустурица** не зна шта он мисли о трагедији отетог Косова и Метохије”. До сада се чинило да читава Србија која чита новине и гледа вести мисли да зна шта **Костић** мисли о тој теми – да „Косово” де факто и де јуре више није наше, али изгледа да ни сам **Костић** не зна шта мисли, јер ако је нешто, као што каже, „отето”, то ни по једном закону на овоме свету не може постати легално туђа својина. Ни де факто, ни де јуре. Ако се **Костић** предомислио, иницијатива за изјашњавање чланова САНУ на ту тему му је најсавршенија могућа прилика да то јасно и недво-

смислено исказе, и онда би му било паметно да исто организује што пре. Ипак, тешко је поверовати да би тако нешто могло да се доиста деси. Истини за вољу, раније је имао прилику да то учини, пошто га је **Оцић** још 1. јула 2020. позвао да искористи одржавање научног скупа о сецесији да повуче изјаву од 18. октобра 2015. године „и да тиме исказе искрено покајање за јединствен грех какав досад није почи- нио ниједан председник неке од националних, европских и светских академија наука и уметности. Историја академија наука није досад забележила такав противправни, противуставни и постистински чин”, али он то није учинио, а не чини ни сада.

ФАЛАНГИ РЕЧИ НЕ ЗНАЧЕ НИШТА

СЛОБОДАН РЕЉИЋ

Печай, № 656, 12. март 2021, стр. 22–23.

Кад је Џон Рид у пролеће 1915. стигао у Србију није му требало ни месец дана да разуме: „Код Срба сваки обични војник зна зашто се бори. Кад је био дете мајка га је поздрављала речима: ‘Здраво, освет- ниче Косова!’”

А ходио је знатижељни Американац земљом опустошеном ратом, срушени градови, спаљена сеоска имања, напуштене куће, глад- ни људи, изнемогли војници, страшне приче о аустроугарским зло- чинима, на све то епидемија тифуса и црни барјаци на кућама. Један саговорник му је испричао како је „водио четири рата за три године не променивши униформу”.

Вероватно је и тада Американац у Београду, Крагујевцу или Нишу могао срести неког „разумног Србина” који би му објаснио да је „све изгубљено”. Али свакако **Јовану Жујовићу** – који је на месту првог човека Српске краљевске академије наследио баш фебруара те године преминулог **Стојана Новаковића** – није било ни на крај па- мети како је „једина политичка мудрост на који начин са елементима

достојанства напустити Косово”. Као што зна његов „мудри” наследник век касније.

Какав наследник!? Баш се променио. Али, изгледа да се мењао као и Американци. **Џон Рид** би данас морао као **Едвард Сноуден** да бежи у азил у Русију. **Ребека Вест** (*Црно јајње и сиви соко* из 1941) би, вероватно, пријављивала **Х. Џ. Велса**, с којим је живела десет година невенчана, као силоватеља и мобинг силеџију.

А овај председник оног што се још по инерцији зове САНУ не би волео да га се повезују с неким ко није променио мишљење о Србима. Он је пре за виски с **Метју Палмером**. Пошто су његова брига за Косово и патриотски идентитет српског народа истоветни с Палмеровим, на пример. (А како бира аргументе у овој полемици можда би нас ударио кључном чињеницом да је **Палмер** ожењен Српкињом.) Додуше, његовом положају је много ближи часни **Мирослав Лајчак**, коме потпуни недостатак моралних скрупула даје могућност да својој земљи чини као и др **Костић** Србији, а све надајући се да је Косово *sui generis*, као што су му објаснили послодавци из Брисела и Вашингтона.

Онда се ових дана као сова из мрака Академије појави неки човек који се јавности представи као потпредседник а са хегелијанском надмишљу: „Постоји јединствен став да се Косово брани истином.” Човек је електроинжењер, али не сме се сумњати у филозофске таленте тих људи, јер и **Милутин Миланковић** бејаше инжењер.

Али, чим чујете такву досетку емитовану на медију којим ступа војска под командом **Веслија Кларка**, а на коју се понајпре и најочигледније односе оне **Орвелове** законитости (*Рај је мир. Слобода је ројсџво. Незнање је моћ*), инстинктивно се запитате, а шта је том човеку истина. И чему тако формулисани крик, на јавно оглашавање **Емира Кустурице**, **Мила Ломпара** и такве врсте људи? Јер да је њему истина о Косову иста као општераширена истина српског народа не би то наглашаво.

Јавља потпредседник да они у Академији имају Одбор за КиМ, који је издао 8 томова научних радова и 536 библиотечких јединица. Ево један скуп о Косову одложила је пандемија. А шта се ту ради? Јавља велики истинољуб:

„Свако има право да каже шта хоће и да то уђе у публикацију, ништа више од тога, нема никаквих активности о томе да се нека мишљења прихватају као општа или да се дефинише нека политика”.

Какви људи? Из неког Оза су ли? Шта је то? Алцхајмер? Деменција? Па ни деца у вртићима немају тако нехајан однос према својим мислима и речима. Јер у нормалном људском друштву, откад је света и века, говори се да би то произвело неке последице. Зато је говорење увек неки ризик. Зато је слобода говора велико начело људског рода.

Али овај човек говори о обичном *дледишању*. Кажи ако хоћеш, отиђи на благајну узми коверат, укачи се у неки пројект за још коверти, види да средиш нешто за децу и унуке и – прети.

Да Србија зна! То да неко мисли и оглашава да није лепо да члан Академије држи до Косова к’о до лањског снега „толико је ражестило чланове да су многа одељења већ имала своје састанке и први став (!?) који су усвојили је да је право сваког академика на сопствено мишљење, да оно не може бити ничим ограничено и да не може бити условљено никаквим прозивкама. Једино где се може очекивати став академика је у погледу стручног питања из области у којој је биран.”

Лепо. Дакле, не може се проблематизовати ако неко мисли да је „Косово лањски снег”. То не може ни онај ко другачије мисли. Нико. Ни онај ко плаћа те академске антикосовске мислиоце. Иако се, председник и потпредседник, саображавају у вези Косова са светом у коме је принцип: ако желиш да знаш зашто неко тако говори *Follow the money*. Реци ми ко за ово даје новац па ћу ти рећи зашто тако мислиш! Али ово је **академијски парадокс!**

Новац примитивних Срба, пореских обвезника, не носи те обавезе за умне академике. То се преваспитај части за велике напоре које чини у овој смрдљивој земљи. А могао је бити негде другде. Они стално јављају како њих свуда траже. Добро, они разумеју да се ваља клањати пред доларом или евром, али српски порески обвезници има да плаћају и не питају. Уосталом, ни српска држава неће смети да постави то питање.

Зато светина мора да зна – академика из Одељења за биологију и хемију, ако је ботаничар, на пример, могло би се замолити да направи пројект и за шест година изнесе своје мишљење о томе како косовски божури са Газиместана утичу на ширење ковид-19 на територији северне Косовске Митровице. И то је то. Стручно питање, стручан одговор. А то да ли ће Газиместан бити у Великој Албанији или Србији њих уопште није брига.

А наш академик из Одељења за математику, физику и гео-науке је, ипак, прекршио правило и учинио српској јавности плезир – те

филозофски објаснио шта је „нова инквизиција” која не допушта академицима да тако раде. То је кад замислите да је др **Костић – Галилеј**. Тешко је то замишљати, разумем, али зато потпредседник и не мисли да је ствар у томе да др **Костић** буде **Галилеј** до краја... То је оно „ајд да се играмо **Галилеја**”, али кад би **Костић-Галилеј** требало да се жртвује за своју „слободну мисао”, и да жртвом оставке просветли заблуделу српску гомилу, онда игра престаје.

И онда: „Нова инквизиција сада тражи од председника САНУ да се он одрекне сопственог мишљења, или да каже да он има своје мишљење али се не слаже с њим, или да, у најгорем случају, нема своје мишљење него прихвата оно које му кажу да прихвати. Замислите неку академију наука која има председника који нема своје мишљење.”

Занимљиво је. Може да се закаже и скуп у Одељењу за математику, физику и гео-науку око ове велике мисли. Једино, што није тачно да неко тражи да др **Костић** мења мишљење. Кога брига шта лично мисли др **Костић**. „Нова инквизиција” има баналнији захтев – да он с тим мишљењем не мора (или директније – не би смео) да буде председник САНУ. Као што никог не би повредило да потпредседник оде с њим, а можда да се после кандидује за Одељење друштвених наука па да дебатује с колегом **Данилом Бастом о Фихтеу и Канту**.

Пошто људи који не мисле да је у Србији данас „једина политичка мудрост” како предати Косово не желе да имају таквог председника Српске академије, онда би др **Костић**, потпредседник и други, да би попунили зграду у **Кнез Михаиловој 35** могли наћи да је згодно населити добро људство из хелсиншких одбора и сорошевских фондова.

Шта би била САНУ после тога зна се. Али, ако се деси то ће нам унаказити НВО сектор. А оне од њих које не убаце у Српску академију оставиће без хлеба! Ко ће из Брисела да расипа паре на тзв. институте и демократоборитељске одборе и конвенте кад САНУ буде доминантно попуњена одговарајућим људством. Ваљда неко мисли и о томе. Замислите да Србија остане без *НВО фаланџи*? Па, не би нам двадесет година отворили ни једно поглавље на беспућу за ЕУ.

КРИЗА У САНУ ЧЕГА СЕ ТО СТИДИТЕ?

ФИЛИП РОДИЋ

Печай, № 656, 12. март 2021.

Одбијањем да прихвати јавно изјашњавање о Косову и Метохији, руководство САНУ јасно показује да ову институцију више замишља као неко тајно друштво, него као орган који својим јавним деловањем треба да даје смернице друштву.

Испоставља се да су транспарентност и демократски принципи оно чега се највише плаше.

Али зашто?

Управо у јеку напада на председника и поједине чланове САНУ – гласи почетак најновијег саопштења Извршног одбора Српске академије наука и уметности, која сама сваким даном даје повода да се озбиљно запитамо да ли се ту заиста налазе „најученије српске главе”. Спорна је, изгледа, свака реч ове синтагме. И најученије, и српске и главе. Кажу да се ради о „нападу”. Појам „напад” са собом повлачи врло негативну конотацију и оставља утисак да се, с једне стране, налазе зли *ајресори*, а с друге – доброћудне *жријве*. Погледајмо о каквом се „нападу” ради. Део академика и јавности изнео је критике на рачун изјаве председника САНУ Владимира Костића у вези с јужном српском покрајином. Раније смо у више наврата доказивали колико је та изјава не само противуставна, него и, мора се рећи, глупа. Заиста, да би се био успешан, врхунски, најбољи неурохирург не мора се знати значење појмова „де јуре” и „де факто”, али ако се оно не зна, онда се и не користи, а ако се већ користи, онда се мора сносити одговорност за погрешну и неосновану употребу. Треба ли поново објашњавати како је немогуће да Косово и Метохија де факто и де јуре нису наши? Ако бисмо сад то учинили, поједине мудре главе из САНУ, али и из цивилног и других сектора би нас лако у свом маниру могли оптужити да „гебелсовски” понављамо лаж по хиљадити пут како би она постала истина, али сами погледајте чињенице и утврдите ко понавља лажи изнова и изнова. Ко нам говори о „непромењивој реалности коју тре-

ба прихватити”. Реалност је да већина Срба не жели геј параду. Хоћете ли ви прихватити такву реалност, или се упињете до последњег долара да је промените? Реалност се мења и предлогом закона о истополним заједницама. Побогу људи, што покушавате да промените реалност?

У крајњој линији, ако ћемо право, нема никаквог напада на академика **Костића**, којег неки желе да представе непогрешивог попут римског папе. Чак и за тог папу католичка црква је усвојила догму да је он непогрешив „екс катедра”, односно када говори о питањима вере и морала, а не апсолутно. Тако и **Костић** може до миле воље бити непогрешив у питањима неурохирургије, али не и у питању судбине Косова и Метохије. Дакле, критика његовог става о овом питању није никакав напад. Хронолошки произлази да **управо људи који га „нападају” бране Косово и Метохију које је Костић својим изјавама напао**. Да се он није занео, нико га у вези с тим не би напао, али пошто јесте, право је сваког човека да такав један став аргументовано критикује и да због њега **тражи одговорност аутора**. **Костић** је тај који напада и то упорно.

ЛИЧНО МИШЉЕЊЕ

Кажу даље аутори мудрог саопштења из Извршног одбора САНУ „да се право на лично мишљење, као и на његово изражавање, никоме не може ускратити”. Ово у модерном свету добија карактеристике апсолутне вредности. Свакако да свака индивидуа, било да се ради о земљораднику, рудару, правнику, новинару, хирургу има право на своје мишљење и то се најочитије огледа у институцији избора. Сви ми, у складу са својим мишљењем бирамо своје политичке вође и представнике. Једна од основних демократских тековина. Исто тако, свака индивидуа има право да верује да је неко мишљење глупо, да аргументује зашто то мисли и да то све слободно изрази. Али зашто онда група око председника **Костића** чини супротно? Зашто изношење другачијег мишљења од оног **Костићевог** назива „нападом”, из чега произлази да су људи који се не слажу с њим његови непријатељи и агресори? Стиче се утисак да живе у уверењу, или само желе јавност да увере – да они који се не слажу са ставом да Косово и Метохија није „наше” желе да изврше геноцид над академицима, пошто многи од њих и овако сматрају да међу Србима постоји значајан „геноцидни потенцијал”. Мали је корак од „напада” и „агресије” до „геноцида”.

Значи, Извршни одбор САНУ у крајње академском духу сматра да су само нека „лична мишљења” дозвољена. Ако се каже да Косово и Метохија није наше, то је у реду и не представља напад на уставни поредак државе коју заступају и која их (макар делимично) плаћа, не представља напад на идентитет и интересе овог народа, али ако је „лично мишљење” да је председник САНУ изрекао глупост, то је онда напад који је недопустив и мора се осудити и одбацити. Јесу ли наши академици присталице оне чувене **Волтерове** што је већ постала опште место „ја се не слажем нити с једном речју коју си изговорио, али ћу до смрти бранити твоје право да их изговориш”? Нема само **Костић** право на своје мишљење. Право на мишљење имају и они који се с њим не слажу и који сматрају да због тога мора да сноси одговорност. Не да иде на Голи оток него да се повуче с места председника САНУ. **Не тражи му се глава него функција**, али изгледа да су он и „његови” та два поистоветили. Отуд вероватно и параноја око „напада”. А можда их и прате.

СЛОБОДА (НЕ)ИЗЈАШЊАВАЊА

У тачки два чланови Извршног одбора САНУ оспоравају легитимност позива групе академике окупљене око **Матије Бећковића** да се чланови САНУ јасно и јавно одреде око питања Косова и Метохије. „Неприкладно је и неприхватљиво прозивање чланова САНУ да се појединачно изјашњавају по принципу да или не на питање које предлагач самог поступка поставља, већ и због добро познатих политичких и историјских асоцијација које такав захтев буди”, наводи се у саопштењу Извршног одбора. Ту се поставља питање како у једном демократском друштву било какво појединачно изјашњавање може бити „неприкладно” и „неприхватљиво”. Да ли су онда и појединачна изјашњавања на изборима исто неприкладна и неприхватљива? Референдум о Косову и Метохији који би био уставна обавеза исто? Онда је неприкладан и неприхватљив и сâм избор председника САНУ, јер се спроводи појединачним изјашњавањем.

Можда је, међутим, Извршном одбору споран онај део са „јасним и јавним” одређивањем. Стиде ли се то они својих „личних мишљења”, па не желе јавно да их изнесу? Каква су то мишљења којих се интелектуалци, које би требало да оличавају храброст и највиши морални принципи, стиде? Не желе да јавност зна какви су им ставови

и у складу с којим принципима раде? **Зар нису они јавни делатници?** Зар им није сврха да своја размишљања и сазнања деле с народом како би читав народ напредовао? Или је поента њиховог окупљања у прелепом здању у Кнез Михаиловој улици испијање кафе и размена мишљења у уском и конспиративном кругу? Па нису масони, ваљда. Макар не сви.

Чудан и речит је и избор речи „прозивају”. Не, они се **не прозивају него позивају** да нешто учине, односно да јавности отворено предоче своје „лично мишљење” о Косову и Метохији. Позивање не може бити ишта лоше, али прозивање је само по себи негативно. Сад, опет долазимо до дилеме **јесу ли ови људи параноични**, или оваквом представом ствари желе да обману јавност. Без обзира на то шта је, добро није.

„Ово се подвлачи због чињенице да су чланови САНУ, у дугом низу година, били потпуно слободни да се изјашњавају о проблему Косова и Метохије (КиМ) на најразличитије начине (многи су ту могућност искористили и користе је), да би их неко ко то није уочио прозивао да своје претходно образложене ставове укратко понове по његовом диктату”, наводе они. Па ако је тако, зашто се сада стиде да то поново учине и дижу прашину око тога. Због тога што се ради „о диктату”? До сада су се слободно изјашњавали, али сада је то баш „неприхватљиво” и „неприкладно” јер је по „диктату”. Да то није инат у питању? „Е, сад баш нећемо” је приступ скроз достојан академика. А питање је и како то **Матија Бећковић** може било шта да им диктира. Лепо их човек позива да се изјасне зарад интегритета САНУ. Да се ствари рашчисте и разреше све недоумице и коначно реши криза у којој се наша једна од најважнијих српских институција.

ЕНИГМА ВЕЋИНЕ

Пошто с индигнацијом одбијају могућност појединачног и јавног изјашњавања, чланови Извршног одбора САНУ нам обелодањују да је „огромна већина академика подржала наведена начела и јасно дала подршку Председништву, Извршном одбору и председнику САНУ да наставе са радом”. Можда је неког изјашњавања на ту тему и било, али нама није познато. Ако га је било, зашто оно није било **јавно и отворено**? Зашто се крило? **Која је та већина**? Зашто та „огромна већина” својим именом и презименом не подржава рад свега набројаног? Та-

кође, ако је таквог изјашњавања било, зашто оно није било „неприкладно и неприхватљиво”? У чему је разлика између тог и изјашњавања о Косову и Метохији?

Ако пак тог изјашњавања није било, одакле Извршном одбору информација да их подржава „огромна већина академика”? Из кулоарских, да не кажемо закулиских радњи и контаката? Људи моји, па какав је то начин? Опет, јесте ли ви масонска ложа, или јавна институција с називом Српска академија наука и уметности?

„Степен ове подршке знатно подиже захтеве за још одговорнијим деловањем, али и указује да је неприхватљива атмосфера која се креира у делу јавности да се проблем КиМ великим делом прелама баш у САНУ, која као да постаје некаква парадигма за решавање читавог овог проблема”, наводе. Који је то „степен”, зна ли се шта? Имамо ли ми као јавност право да знамо за тај „степен” и колика је та „огромна већина”? Опет се нечега стидите. Али чега? Јесте ли ви друштво учешака, или шипарица?

У ШКРИПЦУ

ЉИЉАНА БОГДАНОВИЋ

Печаш, № 656, 12. март 2021, стр. 3.

Само ако смо добро спремни за рат, не може нам нико угрозити мир, закључили су недавно аутори дигиталног записа на популарној српској интернет-дестинацији. Своје промишљање о огромним безбедносним изазовима у земљи и свету почели су тврђом: **рат је пред нашим вратима**, а Србија се чешља.

Да ли је претња „**рат пред вратима**” стварнија но што је у нашем колективном мњењу то освешћено, и да ли су апсурдним политичким и пропагандним „шминкерајем” заузети сви они које би пред нацијом требало да се изјасне „на околности *сиремни за одбрану*”, питања су око којих тешко да би у овом тренутку у Србији било сагласности. У колективној слутњи и овдашњем расположењу нешто друго,

међутим, није спорно: опште (пред)осећање опасности, нарасло у атмосфери претњи и неприкривеног насиља, који су подразумевајући део званичног протокола међународне сцене и стварности коју данас живимо.

Поново се у Европи спремају ратови, мимо воље њених народа, упозорава сада проф. др **Митар Ковач** из Евроазијског безбедносног форума. У својој анализи (*Факџи*) напомиње да „Европска унија и НАТО, пре свега под утицајем САД, креирају нове кризе и сценарио рата, слично као што је то чинила Немачка пред Други светски рат”.

Глобално, атмосферу новог страха и егзистенцијалне угрожености већ дуже од дванаест месеци потпирује лудовање с корона наративом, правилима и статистиком, те безочним порицањем могућности повратка у нормалан живот. Мање упадљива, тактикама хибридног ратовања медијски скрајнута, јесу предочавања опасности од избијања оружаног сукоба глобалних размера.

О приликама којима идемо у сусрет професор **Ковач** говори подробно: „У току 2021. године НАТО ће појачавати притисак на западне границе Русије. У мају-јуну, алијанса ће одржати највеће маневре након Хладног рата – ‘Бранилац Европе 2021’”. Какав симболичан назив, који не одражава истину и суштину НАТО припрема у Европи. Суштински би одговарао прави назив „НАТО офанзива 2021”.

Подсетимо, у прошлом броју *Печаша* било је речи о упозоравању Вашингтона на могућност да америчка агресија и потпуно игнорисање интереса руске државе (не)очекивано доведу до извесности „краја историје”, али не у познатој идеолошки програмираној интерпретацији него у најтрагичнијем облику – у глобалном уништењу. Реч је о цитираној анализи једног од водећих америчких „кремљолога” **Дмитрија Сајмса**, који упозорава председника **Џоа Бајдена** да не може више да игнорише Русију и њене легитимне интересе, нити да врши бесконачни притисак на Кремљ, јер ће се то веома негативно одразити баш на америчке интересе. Ако амерички непрестани притисци на Москву „без било каквих подстицаја и дијалога с њом – могу довести до краја историје људске цивилизације”, да ли је опасност од отварања линија ватре на другим просторима, посебно европским, мање забрињавајућа? За одречан одговор заслужан је и јужни правац овогодишње НАТО офанзиве.

„Један број вежби намењен је и тзв. Западном Балкану. Посебна пажња биће посвећена заједничким вежбама у Црној Гори, на тзв. Косову и у Албанији. Вежбе ПВО и с ракетама земља-земља одржаће се у

Бугарској и Румунији, а Мађарска ће служити као оперативна дубина у другом ешелону.”

У овим плановима изгледни „сценарио рата” не назирју само пессимисти. Када је о Србији реч, механизми деловања јединствени су у својој бруталности. „Конструктивни дијалог је за НАТО добровољни пристанак на разбијање државе, као што су то урадили с бившом СФР Југославијом и што чине сада са Србијом”, подсећа Ковач.

Отуда није изненађујуће када председник **Александар Вучић**, после седнице Савета за националну безбедност у протеклу суботу, изјави да се од Србије „на целој западној хемисфери” очекује да прихвати независност Косова. Препознајемо ли **Сајмсово** очајање поводом несувисло потпуног игнорисања интереса једне државе?

Изасланик „целог” Запада (специјални представник ЕУ за дијалог Србије и Косова) **Мирослав Лајчак** прошле недеље је боравио у Београду и Приштини. Његови коментари („статус кво није нешто што Европа подржава”, „влада немају луксуз да бирају приоритете и стога се очекује наставак дијалога”) само су појачали овдашње националне фрустрације. Премда многи сумњичаво врте главом када се помене да се чине „огромни притисци” на Србију, ево једног занимљивог примера где се открива које се *хидридне* тактике предузимају у том правцу.

У осврту поводом **Лајчаковог** боравка у Београду, немачки *Дојче веле* (ДВ) објављује: „Преговара се да би се упаковало признање Косова.” Саговорницима ДВ све је јасно, поготово када то најављује наводно, тоталне српске губитке.

„Интересантно је како смо од концепта ‘више од аутономије, мање од независности’ дошли до момента где заправо разговарамо о модалитетима признавања Косова. У овом тренутку сврха тог дијалог за Србију је само како би се нашао неки модел по коме ће Србија имплицитно или експлицитно признати Косово. И мислим да **Вучић** већ пар година покушава да припреми терен за то кроз различите институције које су се до сада томе противиле, попут Цркве, војске или САНУ.” Ово за ДВ каже **Наим Лео Бешири**, директор [београдског] Института за европске послове. Неспорно, најважнији део ове стратегије јесте убеђивање јавности, српске посебно, да је све одлучено, да су преговори фикција и камуфлажа. Разуме се да се то у овом кругу не именује као тактика спиновања, ширење дефетизма или провоцирање осећања националне поражености међу Србима.

Корисне напомене за сналажење у предоченом вербалном и појмовном галиматијасу, рецимо у поменутиим **Лајчаковим** исказима, даје нам сјајно размишљање публицисте **Дмитрија Дробњицког**.

„Западни глобални новогovor је непријатељски свим народима и суверенитетима. Суверенитет је штетан појам и искључен је из језика глобалног руководства. По самој логици глобалног језика – саморазоружавање и повлачење (пред Западом) једино су исправно понашање. Све остало је, наравно, агресија.”

Јесу ли нам сада јасније поруке доброг **Лајчака**? У овом случају олакшање је што разумемо и контекст. **Дробњицки** пак каже: „Ако се не зна контекст, све може изгледати као акутни облик шизофреније, пацијент губи контакт са стварношћу. Али много је разумније претпоставити да се реч о посебном језику, коду у којем наизглед разумљиве речи значе нешто сасвим друго.”

Дакако да бенеvolentност европског изасланика значи „нешто сасвим друго” од „наизглед разумљивог”. И није „акутни облик шизофреније” већ форма високе бескрпулозности овлаш увијена у семантичке бравуре!

Проницљиви Рус иначе сматра да је наш главни проблем што и сами прихватамо новогovor који води у појмовно беспуће. Ако уважимо његов савет да би требало да почнемо да говоримо на свом језику, и да се споразумевамо речима чије је значење семантички разговетно, те за почетак, тако проговоримо „између себе”, не само да ћемо јасније сагледати прилике и своју судбину већ и могућности да превладамо трагичну садашњицу.

Извесно је да *новогovor* доприноси својеврсном затамњењу неупитних чињеница: агресивне управљачке елите Запада нам одузимају територију, мењају будућност, уз то нас и својим шизофреним говором заводе за Голеш планину.

Срби данас јесу у својеврсном историјском ћорсокаку, но у једнако великом ћорсокаку, или шкрипцу, налази се и велики део света. Извесно је, међутим, да би се чак и у новоговору тешко нашло објашњењење разлоге који нас могу убедити како су наше шансе да превладамо тешке проблеме и да се извучемо из историјског шкрипца мање него што су то шансе других, агресијом и отимачином циљаних, народа.

СПИН ДОКТОР – ЕДВАРД БЕРНЕЈС: ПРОПАГАНДОМ ОД ХАОСА ДО ПОРЕТКА

БОШКО И. БОЈОВИЋ

Париз – Београд, мај 2020.

*Мудрости је постојала знање,
знање информација,
информација синовање*

Последња је реченица којом се завршава *Propaganda – Public Relation* (Манипулација јавним мњењем у демократији), Едварда Бернејса (Edward Bernays, 1891–1995), књига објављена у Њујорку 1928. године, предодређујући *Нови светски поредак*, како је неподељену доминацију западног савеза прозвао амерички председник Џорџ Буш старији, након пада Берлинског зида, пропасти комунизма и распада СССР-а.

Под утицајем Волтера Липмана, претече неолиберализма, аутор *Пропаганда* систематизује методологију манипулације јавности путем медија, који се оркестрирају преко одабраних представника елита, анимирајући најширу јавност као масу која није у стању да мисли сопственом главом, у корист „владе из сенке”, анонимних покретача свега онога што доноси неконтролисану моћ и профит у експоненцијалним размерама.

Бацајући у сенку све *теорије завере*, које се могу ставити ад акта као успутне диверзије и бесловесне шпекулације, *Пропаганда* разоткрива пројект света у коме живимо као финални продукт једне психопатске пројекције.

Рођен 1891. у Бечу, синовац и сестрић Сигмунда Фројда истовремено (Бернејсов отац је био брат жене Сигмунда Фројда /1856–1939/, његова мајка, Ана, је била Фројдова сестра), Едвард Бернајс се сматра творцем политичког маркетинга или „пропаганде”, речи коју није желео да промени у наслову његове књиге, у време када је та реч већ добила негативно значење (N. Baillargeon, предговор E. Berneys, *Propaganda. Comment manipuler l'opinion en démocratie*, Paris 2007).

Стварање концензуса је општеприхваћени назив за технику условљавања јавног мњења, која настаје заслугом овога мага манипулације, у време када почиње његова каријера у Америци. Основна поставка његовог схватања јавности састоји се у томе да масе нису у стању да мисле својом главом, да одређене елите треба да мисле уместо њих, што није у супротности с идејама тоталитарних система његовог доба, нацизмом и комунизмом. Гебелс је био најуспешнији извођач радова које је пројектовао и примењивао Едвард Бернејс, комунистички агитпроп је знатно заостајао за тим достигнућима, која су своја најдалекосежнија и најдоследнија остварења достигла у либералним демократијама. Оним најмоћнијим, које нису престале да усавршавају њихову примену у све ширем оквиру такозване меке моћи (*soft power*). Све док од демократског поретка није остала празна љуштура у облику представничке демократије, за коју би сламка спаса могло бити само директно, плебисцитарно изјашњавање гласачке већине, чији најприближнији модел још увек постоји у Швајцарској.

Спиновање јавног мњења у функцији гласачког маркетинга превазилази орвеловске размере, као што упозорава Ноам Чомски (*Orwell's Problem*), иначе најцитиранији аутор после Библије, на примеру казне не експедиције НАТО пакта против СР Југославије 1999. године.

Одрастао у сумрачном амбијенту двојне монархије, на фону психопатологије и психоанализе, у окружењу ујака и стрица Сигмунда Фројд, Бернејс је развио свој дар манипулације до неслућених размера, на тај начин што је користио најтање емотивне пориве, индивидуалног и колективног етоса.

Уживао је да највеће тешкоће преокрене у своју корист, као да од неукусне позоришне представе минорног француског сценаристе, о психопати и сифилистичару, непримерен америчкој публици, направи запажени бродвејски успех. Као стогодишњак живео је таман толико, до 1995, да доживи остварење својих најперверзијих снова – на сцени глобализације.

Приручник *Пропаганда*, у циљу придобијања јавног мњења, анимирања потрошачких маса, као и инструментализације гласачког тела, врло је експлицитан и садржајан према поглављима:

1. Организовати хаос; 2. Нова пропаганда; 3. Нови пропагандисти; 4. Психологија public relation-а; 5. Предузећа и јавност; 6. Пропаганда и јавна власт; 7. Пропаганда и женска активност; 8. Пропаганда у слу-

жби просвете; 9. Пропаганда и добротворна делатност; 10. Уметност и наука, 11. Механизми пропаганде.

Ако се има у виду да се управо тих година појављује у САД термин „потрошачко друштво”, постаје јасније колико је актуелна и примарна тематика *Пројајанде* у време када Америка постаје водећа светска сила. Жил Делиз назива 20. век „временом дисциплине” или дисциплиновања, другим речима претварања слободног избора у поредак, путем условљавања јавности, структурисања друштвене свести, све разрађенијим средствима меркантилне, доминаторске или предаторске пропаганде. Исти француски филозоф другу половину истог века сматра транзицијом ка „друштву контроле”, о којој као „Орвеловом проблему” најбоље и најлуцидније расправља Ноам Чомски. Једина алтернатива овој појави за Делиза је „отпор”, слично опредељењу Чомског, с тим што је познавање методологије условљавања, пропаганде као меркантилистичке и доминаторске друштвене субверзије, коју систематизује, теоријски и практично установљује Едвард Бернејс, неопходно за рационализацију и демистификацију најважнијег инструмента „меке моћи”, предуслов за стање свести које омогућава пружање отпора.

Отуда и све веће интересовање за *Пројајанду*, почев од новог издања 2004, овог за ширу јавност готово заборављеног студиозног приручника, којим се као савременим макијавелизмом бави све већи број политичких мислилаца, у време немирења с новом светским беспоретком и свести да је оно кардинални услов отпора новом светском опскурантизму.

Признат као најугледнији лингвиста, филозоф и политички мислилац, Ноам Чомски истиче три философска проблема којима се бавио дуги низ година. Платонов (како су људи с тако мало тадашњих сазнања могли разумети толико много? Чиме се иначе бавио Берtrand Расел), Декартов (питање слободног избора и креативности) и Орвелов проблем (како је могуће да људи који располажу с толико информација и сазнања разумеју тако мало?), као најбољи пример самозаслепљења или намерног заслепљивања Ноам Чомски узима агресију НАТО против СР Југославије.

Анкета међународне комисије, под вођством Јужноафриканца, угледог правника, Ричарда Голдстона, закључује да је агресија НАТО илегална али легитимна – јер није било другог начина да се заустави масакр на КиМ, што се показало нетачним, јер су жртве, када их је и

ако их је било, последица а не узрок агресије. Западна аргументација је извршила замену теза, тако што је последицу узела као узрок. Масакри су били предвидиви, као што је било познато на основу познатих и прецизних извештаја с терена, стога је агресија извршена да би се они изазвали, чиме би се могла оправдати иста та агресија.

Она представља флагрантно кршење међународног права, кардинални злочин попут оног за који су нацисти осуђени у Нирнбергу.

Упркос бројним доказима и обиљу документације, рационална дискусија о овом злочину НАТО агресије није могућа на Западу, што је најбољи доказ за **Орвелов** проблем.

Лажи, клевете, хистерија, Public Relation индустрија, једини су одговор када се покрене дискусија о овоме.

Да је злочиначка агресија против СР Југославије (Србије) кардинални доказ општег правила, сведоче претече и узорни либералног капитализма.

Волтер Липман: „интелигентна мањина мора имати иницијативу, јавност мора бити стављена на своје место, што значи бити посматрач а не учесник, осим приликом периодичних вежби које се називају изборима” (W. Lippmann, *Public Opinion*, New York 1922).

Херолд Ластвин: „Интелигентна већина мора сагледати незнање и глупост маса, које морају бити под контролом, за њихово добро”. Недостаје још само авангарда пролетаријата и политички комесари.

Чомски такође тврди како су земље трећег света, некадашњи несврстани осудили НАТО агресију и право на хуманитарну интервенцију, што је мање уверљиво, јер само делимично тачно. Запад је, наиме, знатан део своје стратегије заснивао на наводној одбрани муслимана од православаца, што је имало више успеха него неуспеха на страни муслиманских земаља. Неке од земаља где та западна тактичка стратегија није имала добру прођу, као Либија, Ирак, биле су нешто касније најбруталније кажњене, као и друге, током арапских револуција.

Бернејсов макијавелизам у свим овим манипулацијама западне лажне савести имао је одлучујућу улогу: „Тешко је сагледати друштвене, политичке и економске трансформације до којих је дошло током 20. века, без позавања свега онога што је Едвард Бернејс остварио” (J. Stauber, Sh. Rampton, *Toxic Sludge is Good for You!*, Monroe, Maine 1995).

Као креатор индустрије public relation **Бернејс** је углавном признат као творац онога што Американци називају **spin**, што значи

манипулација – вестима, медијима, јавношћу – као и праксе систематске и у најширим размерама пристрасне интерпретације догађаја, коју **Алекс Кери** сврстава у једну од три најважније појаве 20. века: „масовни развој пропаганде од стране корпорација у циљу одржаја њихове власти на штету демократије” (N. Baillargeon, предговор E. Bernays, *Propaganda*, Paris 2007).

„Свесна и интеллигентна манипулација јавним мњењем и организованим навикама маса, имају важну улогу у демократском друштву. Они који манипулишу тим неприметним друштвеним механизмима, сачињавају невидљиву владу која истински управља земљом” (E. Bernays, *Propaganda*, New York 1928 (2004), Први пасус, на првој страни Бернејсове *Propaganda*).

Анимирати јавност придобијањем за пројекте који су против интереса већине, притом у интересу опскурне и нелегитимне владајуће мањине, најважнија је технологија владања масама и условљавања јавног мњења, „друштвеног инжењеринга”, концензус концентрације све веће моћи у рукама све мањег броја одлучилаца.

Слично је и на глобалном плану или на хоризонталном нивоу, где технологија концензуса аргументизацијом лажне савести производи мистификацију критичног ступња, којим се онемогућава кохерентни фронт отпора глобалној доминацији најмањег над највећим бројем.

То је, дакле, оно што **Чомски** назива **Орвеловим** проблемом – како је могуће толики број људи превести жедне преко воде упркос великом броју сазнања која би им требало да отворе очи.

Могуће је спрегом цинизма и лицемерја, заменом теза лажне савести, саставним делом тржишног маркетинга који се преноси на правни, етички, стратешки и политички терен, с утолико више бескрупулозности што је у игри већи улог у доминацији лажне савести, друштвеног модела све веће контроле над појединцем и императива све веће концентрације моћи на глобалном плану.

ВЛАСТ, САНУ И „ОКНО ОВЕРТОНА”

ДЕЈАН Р. СТЕВАНОВИЋ

14. март 2021.

Џозеф П. Овертон (1960–2003), оснивач Центра за јавну политику у Мичигену, пре двадесетак година је описао једну *манипулативну технологију*, усмерену на крупне промене у свести народа, односно већих друштвених скупина. Да то није требало да уради, или бар да није смео да своје увиде поткрепљује неким примерима којима се користио, очито је по томе што је свој овоземаљски век окончао релативно брзо после тога. Остало је пак име – *Окно Овертона*.

Дакле, када они који држе власти хоће да начине битан заокрет у односу на неко питање, које се до тада није ни сматрало за питање, јер се *неодразумевало* да се на њега може дати један једини одговор, будући *очигледношћу*, поступа се на начин:

Бира се тренутак (и лица, односно институције) када се широким масама саопшти да, ето, оно што до јуче није било спорно (јер је било немогуће око тога се спорити), сада неки оспоравају, штавише кажу да треба бити потпуно другачије, то јест онако како се раније чинило немогућим. И, креће општи напад на те и такве, и на то за шта се залажу. То је прва, или, по аналогiji с дугиним спектром боја, *црвена фаза* – фаза „радикалног противљења”.

По њеном слегању (временских ограничења у принципу нема), отпочиње друга, *наранџаста фаза*, када се почетна „ратоборност” и „нетрпељивост” стишавају, а замењују их сталоженији гласови: како су „наши ставови непоколебљиви”, али „треба ипак чути и другу страну”.

Пошто се та „друга страна” већ добрано чује, отпочиње трећа, *жути фаза*, када се запажа да „они, наравно, нису у праву”, али „ипак, има нечега у томе” – фаза „рационализације”.

У наредним корацима, то што је претходно „рационализовано”, постаје прво сасвим *разумљиво*, затим *прихватљиво*, па *пожељно*, а на крају – *једино исправно*.

Тиме се „окно Овертона” затвара и – наступа „*нова реалност*”.

Описана технологија, безброј пута опробана на различитим

местима и у различитим временима, беспрекорна је, поготово када нема временских ограничења, то јест када властодршци не журе, али уз услов – да је у народу замрла *очигледност*, на значај које је, с правом, толико указивао руски филозоф **Иван Иљин**. Способност за очигледност заправо је кључни духовни акт који народ чини Народом. Без ње нема ни народа – постоји само *маса* која све гута, а највише што није за људе. Гомила коју лако обмањују, јер је рада да верује у све што макар наговештава да ће бити „хлеба и игара”, бар за појединце који се у томе „најбоље снађу” (а надају се да ће они бити међу њима).

Српски народ, ломљен у две Југославије, сломљен је у ономе што је уследило по распаду СФРЈ. Да ли је сломљен коначно, показаће време, нимало дуго; варају се они који мисле да времена има, јер, како је то у своје време казао велики руски геополитички мислилац, **Алексеј Јефимович Едрихин – Вандам**, историјски часовник неумољиво откуцава.

А о српској елити (или: „елити”) – други пут!

КОСОВО И МЕТОХИЈА: НЕ ЗАМЕРАМ кратКОВИДом КОСТИЋУ, ЧУДИМ СЕ ВАСИЛИЈУ КРЕСТИЋУ

ДАРКО ЂОГО

НСПМ, 9. фебруара 2021.

Објављено као „О чему се не можемо центлменски договорити да се можемо договарати...” у:

Вести Србија, 8. фебруар 2021.

<https://vestisrbija.rs/2021/02/08/o-cemu-se-ne-mozemo-dzentlmski-dogovoriti-da-se-mozemo-dogovarati/>

Као и сви провинцијалци и суштински маргиналци, пратио сам, врло пасивно, полемику око ставова председника САНУ и, сасвим случајно, човјека који по имену **В. Костића**, око статуса и будућности Косова и Метохије. Његове ставове не бих ни коментарисао –

као људског бића недостојне (бар од времена од када је Платон показао да приклањање аргументу силе и учењу о праву јачега не чини човјека човјеком већ софистом), као за Србина бесмислене (није ли вазални карактер многих околних идентитета управо био оно што ми не можемо бити?) и као за академика бесмислене (гдје се изгуби опаска о разлици између свирања у дипле и предавања етике?) Ипак, морам да признам да ме је апологија **В. Крестића** забринула много више. Као провинцијалац, свештеник (коме убјеђења тешко да дозвољавају да постане припадник псеудорелигијског друштвеног круга зачетког у Француској и Енглеској у раној модерни), ја свакако немам право да коментаришем рад Академије чији члан нећу нити могу бити.

Као Србин, ипак, имам право да замишљам рад САНУ, бар ништа мање од тога како то чине наши непријатељи – можда зато што још само она, уз Српску Православну Цркву још увијек има тај префикс. Па је тако и замишљам: стари слободни зидари, у дубини душе, ипак, патриоте, крију тајне чинове Војске Србије и жељу да помогну Отачаству, у миру носећи твид, испијајући виски и пишући меморандуме и начертанија – у рату, једући благу са својим војницима, трпећи мраз и глад, дописујући се картама са дјецом по фронтovima...

Да, пробудите ме...

Али моји снови не би били разлог да пишем. Разлог јесте одговор човјека којег не можеш да не поштујеш – **Василија Крестића**. **Костићев** ставови су од раније познати и не разликују се у суштини од лапидарно изговорених **Палминих**: естетска форма не маскира успјешно квинтесенцију отужног прагматизма и, било да кажете да се патриотизам не сипа у трактор, било да Србија ни *de facto* ни *de iure* нема ништа на Косову и Метохији – суштина је иста. Некаква мизерна стварност најнижега реда успоставља се као једини меритум нашег погледа на свијет.

„Реализам” као свјетоназор.

Наравно, није **Костић** једини. Готово све гарнитуре српских политичара после 2000. у неком тренутку су говориле исто што и **Костић**. Тражећи алхемијску формулу претварања вазалског односа према окупационој сили и прагматизма према „Стварности” у злато „жртве” и „патриотизма”, уз ријетке изузетке готово све наше власти су настојале да задовоље сва идентитетска тржишта, све унутрашње и спољашње политичке секторе – а такве су биле и остале све опози-

ције. Отуда њихова неразличност јер је то неразличност колонијалне управе, разлика између раџе од Бангладеша и раџе од Пенџаба.

Но: САНУ је, бар у нашој националној културној имагинацији, још увијек посљедњи бастион интегралности српског бића – иако имамо и АНУРС, а, надајмо се, некада и ЦАНУ, оне никада неће постићи идентитетски значај САНУ. Она је, управо попут СПЦ, као својеврсна Црква српског грађанског национализма, ако је СПЦ ту да буде Црква српског црквеног народног интегралитета. И зато: њој придајемо митске и мистичке моћи, њеном предсједнику углед раван само ономе патријарха српскога и поморских земаља. Али, као што рекох: **Костић** нас није изненадио. Изненађује одговор академика **Крестића**. Центлменски и великодушан: нисам у стању да процјењујем његове полемичке тонове уперене према **Ђурковићу** и **Мишини**, то мом спознанију фочанског професора, како су ме раније упозоравали у сличним ситуацијама, измиче.

Оно што ми не измиче јесте суштина центлменског односа: **В. Крестић** се свакако не слаже с **Костићем** али **Костићу** не спори право да другачије мисли.

Најприје: право да се другачије мисли није ствар центлменског допуштања већ демократског уређења. Ипак, од када је друштва, номоса и логоса, постоји граница тога права. То је институција издаје. Ни у једном друштву немате право да се залажете да ваша држава преда дио територије некој другој држави. Окупација није аргумент – уколико нисте поборник свјетоназора названог по норвешком заговорнику окупације стране силе као достатног свјетоназорног аргумента. Дакле: најосновнији номос културног човјека не даје право академику **Крестићу** да „центлменски” уступи право **Костићу** да се са њим не сложи.

Али, ако **Костићев** став нешто говори о **Костићу** као личности, шта нам он говори о САНУ, изузев академика **Оцића** и **Пипера**? Говори нам да је за најбоље међу академицима, попут несумњиво заслужног **Крестића**, питање Косова и Метохије питање које постоји на истом нивоу стварности попут рада Академије. Дакле: или академици сматрају да је Академија – уз сву нашу идентитеско-културну имагнацију – метафизичка раван попут оне у којој постоји Поље на коме смо се коначно формирали као Завјет, или сматрају да је Косово Поље – својеврсна академијска проблематика. Можда сматрају и једно и друго, па се питање рада САНУ и Косова и Метохије некако сусрећу у истој метафизичкој и телеолошкој равни.

И ту долазимо до суштине. Не бих понављао шта јесте Косово. Укратко: Косово јесмо Ми и Ми јесмо Косово и Метохија. Ми можемо да не будемо ми – ако престанемо да сањамо Косово, као што смо без Косова ми – одмах и сада – неко други. Косово је очувало идеју о јединству Архиепископије српске и поморских земаља, Патријаршије пећке и када су нас комадали. Косово је једини разлог зашто нам је САНУ – с апанажама, одјељењима, твидом, меморандумима и пројектима – уопште потребна. САНУ је битан инструмент српског интегрализма и косовске завјетности. Без Косова – САНУ је нико и ништа.

И зато не замјерам кратковидом **Костићу** већ се чудим џентлменском **Крестићу**. Не улазим у ваше међусобне односе, лобирања, гласања, односе и изложбе, поздраве и игнорисања. Изволите, то су ваше привилегије. Али Косово немате право ни да дајете, ни да се џентлменски не слажете с давањем, али да не негирате права. Ако сте Срби и академици, морате ускратити право на предају и издају. Можете да опростите увреду и псовку, лобирање за ваше непријатеље и непоћудно гласање – иако знам да ништа од тога нико од вас не прашта. Али Косово не можете да праштате. Немате права да се не слажете, али да џентлменски прелазите преко тога. То нешто већ говори о вама, о нивоима стварности на којима гледате Смисао и функцију.

Телос и техне.

И то не зато што Косово није Ваше – не, ви га не можете дати јер јесте ваше, и моје, и праједова који су га сањали и дјеце која ће га сањати.

Немате право да ћутите, нити да дате право на другачије мишљење. Наравно – ви то можете – али, опет, и ћутање и џентлменско не-слагање понешто ће рећи о вама.

А Завјет је ту. Не само да ми стојимо пред Завјетом већ Завјет стоји пред нама. Гледа нас у лице очима Лазара, очима Христа, очима Царства небеског...

EAP.SFPP 983638: INHIBITORS OF BOTULINUM NEUROTOXINS (1)

АКАДЕМИК ШОЛАЈА –
КОСТИЋОБРАНИТЕЉ С НАЈДУЖИМ СТАЖОМ:
БРАНИ ПРЕДСЕДНИКА САНУ КОСТИЋА
И НАПАДА КОЛЕГЕ ПИПЕРА И ОЦИЋА

Између сна и јаве, 1. фебруар 2021.

<https://izmedjusnajave.rs/%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BC%D0%B8%D0%BA-%D1%88%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D1%98%D0%B0-%D1%82%D0%B0%D1%98%D0%BD%D0%BE-%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81/>

У „интерном допису” (!) на четири странице (свака снабдевена грбом и званичним заглављем САНУ) с пиједестала врхунског моралног и интелектуалног арбитра академик **Богдан Шолаја** брани председника САНУ академика **Владимира С. Костића**, напада академике **Оцића** и **Пипера** и, узгред, хвали академике **Крестића** и **Чавошког**.

За оне који мање или више помно прате процес саморазарања САНУ ово није никакво изненађење. Академика **Шолаја** одавно **краси** титула првоборца у малобројној али грлатој скупини интересно умрежених бранитеља лика и дела председника **Костића**. У бисере тих денунцијантско-удворичких и арогантних писанија несумњиво спада и његово реаговање на текст „Пси лају, каравани пролазе” **Александра В. Гордића** који је објављен у двонедељнику *Сведок* 25. децембра 2018. Дана 15. јануара 2019. он у истом листу „демантује” **Гордића**. Његов деманти објављен је под насловом „Слобода мишљења је једно, а пристojност, поштовање особе коју критикујете је нешто друго...”

У одговору доцента **Гордића** („Академик **Шолаја**: ‘Што је више клевета и лажи, **Костић** нам је милији и дражи!’”, *Сведок* од 29. 1. 2019) академик **Шолаја** се провео као бос по трњу. Да му се то не би поново десило, он је одлучио да своју нову оду Председнику и *кришцику кришцике* неких својих колега, уместо јавно, предочи у тајном („интерном”) допису члановима САНУ.

„Заклела се земља рају да се тајне све дознају”, па је тако откривена и тајни (једносмерни) „дијалог” академике **Шолаја** и његових колега академика.

Академик **Шолаја** је својим „интерним дописом” реактуелизовао неке раније критичке анализе рада САНУ. Препуштамо читаоцима да оцене да ли су те анализе издржале пробу времена.

Преносимо сва четири текста у изворном виду, без икаквих (граматичких, правописних, стилских...) интервенција:

АКАДЕМИК БОГДАН ШОЛАЈА : ЧЛАНОВИМА САНУ

(1. фебруар 2021)

Члановима САНУ – Интерни допис

Поштоване колеге,

У последње време, са почетком нових избора у САНУ, као и за време претходног изборног периода, врши се притисак на САНУ, овог пута посредно нападајући председника **Владимира С. Костића**.

Јавни притисак на председника **Костића** врши се преко очито унапред припремљених, врло конфузних, телевизијских интервјуа који садрже мноштво нетачних тврдњи, инсинуација започетим а недовршеним реченицама, уз ретко виђену острашћеност интервјуисаног (академик **Оцић**). У жељи да се докаже било каква уплетеност председника **Костића** у деловање нашег колеге **Оцића**. У интервјуу се скреће и на лични напад на председника **Костића** и његову породицу. Наравно, ту је и већ добро позната реченица „Србима треба неко гласно и јасно да каже да Косово *de facto* и *de iure* није наше” (у оригиналу ова изјава нешто другачије гласи, *Време*, 2015, 1294). Ова реченица, изговорена/написана 2015. године, била је иницијална каписла да се оспе „дрвље и камење” на председника **Костића** и саму САНУ. У ствари, недавни интервју председника **Костића**, у коме исту није изрекао нити коментарисао, изазвао је лавину протеста једног мањег дела грађанства који себе називају патриотима или мисле да се тако осећају. Истог, или сличног, мишљења је и неколико чланова САНУ. Четворица чланова САНУ изнели су сопствена мишљења у новинама/медијима *Данас* (2021, 8520), *НИН* (2021, 3657), *Печати* (2021, 650) и *Стање ствари* (2021).

У свом чланку у *Печату*, академик **Крестић** наводи да не дели мишљење председника САНУ, господина **Костића**, да су Косово и Метохија и *de facto* и *de iure* изгубљени. Исто тако, академик **Крестић** наводи да није спреман да оспори право господину **Костићу** да о статусу Косова и Метохије мисли другачије од њега, да га због тога опужу да је издајица или да је неки плаћеник „како се то могло чути у одржа-

ним протестима или прочитати у неким штампаним медијима”. У наставку чланка академик **Крестић** каже „Бруталне нападе па и тешке увреде упућене **Костићу** зато што мисли како мисли не одобравам. Нисам сагласан ни с онима који траже оставку председника **Костића** зато што се не слажу с његовим мишљењем о Косову и Метохији.”

У свом чланку у **Стању ствари** академик **Пипер** између осталог каже: „Албанске власти и њихови покровитељи сигурно би били спремни много да уложе да неко Београду буде њихова личност за утицање на српско јавно мњење (*impact agent*). Неочекивано (за многе), сам председник САНУ рекао је оно што би они највише желели да чују. Разуме се, он то чини бесплатно и често се ограђује да износи само лична уверења (али са функције председника САНУ), која саопштава, очигледно, као представник тзв. нове нормалности, новог патриотизма и новог морала, по којем је морално оно што некоме изгледа корисно, а није неморално бити председник САНУ и говорити против интегритета Републике Србије, и против суштинског дела идентитета и интереса српског народа, што су Косово и Метохија за Србе.” Чланак академика **Пипера** завршава се овако: „Будући да су такве изјаве академика **Владимира Костића** неспојиве с функцијом председника САНУ и да веома штете угледу САНУ, за САНУ је једино исправно решење његова оставка. За чланове САНУ изјашњавање о томе није само изјашњавање о председнику САНУ, него се чланови САНУ истовремено изјашњавају и о самима себи – колико су достојни да буду чланови Српске академије наука и уметности. Ако би се склањали у ћутање, у обарање главе или у немушта саопштења, или ако би подржали оно што урушава углед САНУ у српском народу па и Академију као такву, ако би подржавали оно што је у интересу отимача дела српске државе, традиције и културе, онда не би били достојни да буду чланови Српске академије, њен би назив у том случају требало променити или њу укинути, а нас распустити.”

Каква разлика у приступу, размишљању, одмерености и промишљености!

Слободан сам да изнесем неколико чињеница које могу додатно осветлити насталу ситуацију:

1. Председник **Костић** је изјавио: „Србима треба неко гласно и јасно да каже да Косово *de facto* и *de iure* није наше”, 2015. године. До пред ове изборе у САНУ (и недавног интервјуа председника **Костића**) није било коментара унутар САНУ на његов интервју из 2015. године, при

том је (поново) изабран (скоро акламацијом) за председника САНУ четири године касније. То што штрајкачи испред палате САНУ, који „по први пут штрајкују против своје Академије у њеној 180 година дугој историји” траже оставку председника САНУ једна је ствар, али колега **Пипер** би требало да зна како и коме председник САНУ може поднети оставку уколико се то буде тражило или он сам то буде желео. Шта представља ова реченица због које се председник **Костић** оптужује за издајника, не-патриоту, *impact-agent-a* (каква скандалозна инсинуација!) и тражи се његова глава, односно оставка на место председника САНУ? То је, према мом мишљењу, виђење председника **Костића** о стању ствари у вези **Косова** и **Метохије**. Интересантно је да нико од острашћених „критичара” испред палате САНУ, као и оних са дугог списка опскурних критика, а и чланова САНУ, није примио к знању мишљење **Владимира С. Костића** о **Косову** и **Метохији** које је изнео у Уводној речи у „Учешћу САНУ у унутрашњем дијалогу о **Косову** и **Метохији** - Прилози чланова и Одељења САНУ” (2018), и ауторизованом излагању у ОМН 27. децембра 2017. Све је написано. али треба прочитати и онда се не слагати са нечијим мишљењем, а не с **истргнутим делом реченице**. Уз то, видети и **Танјугову** вест од 01. фебруара 2021.

2. У вези *de facto* и *de iure* интересантан је ауторски текст академика **Чавошког** у истим „Прилозима”, који препоручујем за читање заједно са свим осталим прилозима у тој **књижици**. Наводим део разматрања проф. **Чавошког**: „После потпуног и често принудног спровођења свих споразума потписаних у Бриселу, на **Косову** и **Метохији** нема више ни једног трага српске државности, Сви избори (општински и парламентарни) одржавају се по уставу и законима самозване косметске државе. Наши сународници, доскорашњи српски држављани, могу гласати на овим изборима само с личним исправама те називи државе. Да би наши сународници, рецимо лица која су постала пунолетна, добили личне исправе и возачке дозволе с косметском адресом, морају се претходно уписати у књигу држављана те такозване државс. Негдашње српске судије и полицајци могу то и даље бити само ако постану држављани самозваног **Космета** и положи заклетву по косметским законима. Наши сународници то наравно не би чинили да нису на то принуђени. Примера ради, директори и управници свих здравствених, школских и других установа присиљавају своје запослене да с одраслим члановима својих породица чопоративно излазе на изборе, уколико желе да и даље примају плату из републичког

буцета. А позиви после сваког дневника РТС-а да се шаљу поруке за народне кухиње на Косову и Метохији нису довољни да прехране толико гладних уста.

Ако се све ове чињенице пажљивије размотре, из њих несумњиво следи закључак да је влада Републике Србије *de facto* признала сувереност и независност самозване државе косметских Арбанаса. О томе најуверљивије сведочи наплаћивање царине на државној граници између те самозване државе и остатка Републике Србије. А царина је још од Исуса Христа искључиво била приход централне државне власти, за разлику од мостарине, пијачнине, гробарине или пореза на непокретностима који су најчешће приход локалних власти. Уз то, наши званичници уопште не могу ногом ступити на тло Косова и Метохије, ако им то претходно не одобре косметске власти.

Како је, дакле, наша Влада већ *de facto* признала самозвани Космет као суверену и независну државу, поставља се питање да ли се у преговорима с том назови државом још увек нешто може углавити, а да то не буде и њено *de iure* признање, које подразумева и њен улазак у Уједињене нације. Моје познавање уставног и међународног јавног права уверава ме да између *de facto* и *de iure* признања нема ничегашто би било веће од *de facto* а мање од *de iure* признања самозваног Космета. Отуда, ако Вучић заиста жели да нешто ново учини по окончању овог наводног дијалога, то је једино *de iure* признање такозване државе косметских Арбанаса и њен улазак у УН. И ништа мање од тога.”

Како сагледавати/коментарисати горње текстове, садашњу хајку на председника Костића, САНУ? Остављам сваком од вас, уколико то жели, да донесе суд о догађајима који су узроковали недавни допис Владимира С. Костића, и стварне разлоге и изворе ових хајки.

Овде инсистирам да је свима нама, члановима САНУ, јасно да свако од нас има право да износи своје мишљење, па и председник Костић. Не једном су чланови САНУ и председник Костић, наглашавали да у јавност износе искључиво своја приватна мишљења. Службена мишљења САНУ саопштавају Извршни одбор и Председништво.

На крају, никада, молим вас не претите својим колегама, не „укидајте” САНУ, никад не прилажите савете са позиције духовног вође, јер тај није нико од нас.

Академик Богдан Шолаја

АЛЕКСАНДАР В. ГОРДИЋ:
ПСИ ЛАЈУ, КАРАВАНИ ПРОЛАЗЕ

(25. децембра 2018)

Пошто је *Сведок* једино јавно гласило које је током ове, изборне године у континуитету пратило збивања у САНУ, равноправно дајући реч обема (или бројним) супротстављеним странама, ваљало би у последњем овогодишњем броју резимисати недоличне догађаје, па и идентификовати субјекта (не само номинално) најодговорнијег за рецентно урушавање угледа доскора високопоштоване институције.

Та, неоспорно (и формално и супстанцијално) најодговорнија, а по својој жељи и најистакнутнија особа, лако је погодити, управо је челник Академије **Владимир С. Костић**, који постаје отелотворење бездана у који ова највиђенија наша установа неповратно срља.

Премда ове квалификације могу деловати (пре)тешко, потписник ће настојати да у наредним редовима наведе чињенице и аргументе који на такве констатације недвосмислено упућују.

Најпре, иако то није у складу са грађанским редом, ваља поћи од породичног залеђа садашњег председника, који је оличење *нейоџизма* у академским установама Србије.

Додуше, на свом Медицинском факултету није (био) и једини експонент и промотор ближе и даље родбине: ту су и друге династије.

Његов отац, за којег нису демантована широко распрострањена подозрења о сарадњи с одређеним службама, довео је сина (не успевши да нађе бољег сарадника) за асистента на Медицинском факултету, а сада је у београдском болничком кругу на Савској падини запослено (колико се помиње у медијима) још макар десетак чланова *famiglia*-е (а било би незамисливо да ако је отац био декан, то не буде, тридесетак година потом, и преспособни син, који је, биће, генетски наследио надареност управо за медицину).

ВСК се својевремено похвалио како му је дед био неписмен, прост сточар са Старе планине – не бих повлачио паралеле нити се упуштао у вредносне судове, али лично мислим да му је дед био дале-

ко озбиљнија личност, домаћин на своме месту, који није посезао за незаслуженим.

Пошто је већ и сâм у једном недавном новинском интервјуу изјавио како је његова *главна животиња побед*а петооктобарски преврат (који је појединцима јамачно донео значајне добитке, док је нама, обичним грађанима, приредио искључиво штету), ваља подсетити да је **Костић** у Академију изабран управо неколико дана касније, у систематски орхестрованој еуфорији коју су подјаривали пучисти.

У тим делиричним околностима, када су скоројевићи долазили на министарска и амбасадорска места, тешко да је неко и обраћао пажњу на кандидате за Академију, што је тада представљало само стручну почаст, са безначајним повластицама.

Међутим, када је реч о научном раду **Владимира С. Костића**, недавно су обелодањене сумње да је, с обзиром на квантитет, „сапотписао” бројне радове млађих сарадника. Но, ово није типично само за њега, него и за многе његове миљенике унутар и изван Академије, који су такође евидентисани *са десетинама, ња и сџоштинама* „ауџорских” *радова јодишње* (чије ни наслове, вероватно, не би успели да поброје), само зарад вештачког прикупљања бодова.

Уосталом, како је могуће, поред обављања десетак врло одговорних функција и ван активног контакта с клиником и наставом, бити толико (хипер)продуктиван?!

Такође, у погледу стручног деловања ВСК-а, бројни грађани су имали ту несрећу да обилазе своје ближње и драге на Неуролошкој клиници у време када је он био њен управник.

Неизвесно је да ли је болесницима током боравка битно поправљано стање, али су, заузврат, вршена *нејтрансијаренјна клиничка исјишћивања нових медукаменаша*, о чему су, без икаквог накнадног демантија, писала поједина јавна гласила.

Неуролошка клиника је у време управниковања ВСК-а деловала као „болница на крају града”, где су редовни посетиоци могли да се нагледају баш свега и свачега...

Врло је индикативно да се, поред изношења бројних политичких, историографских и етнопсихолошких запажања и тврдњи, али и паушалног, импресионистичког оцењивања тренутних прилика у Србији те других екскурсија у домене за које очигледно није компетентан, господин **Костић** практично никад (макар колико се може утврдити помном претрагом прес-клипинга) *није изјаснио о кључним јробле-*

мима савремене медицинске науке (на пример, однос дијагнозе и терапије, индивидуализованост третмана, алтернативне терапије, увођење нових медицинских процедура, улога фармацеутске индустрије у лечењу, статус и могућности савремених биотехнологија), па ни данашњег српског здравства (о којем ни запослени, ни корисници, ни процењивачи немају високо мишљење) – да не помињем најболније проблеме непотизма и корупције у нашим некад уваженим медицинским установама.

Од истакнутог медицинског стручњака очекивало би се да макар покоју реч покатакд прозбори о тој проблематици, за коју је најквалификованији, уместо штедрога дељења политичких, демографских и сличних савета.

Тако, рецимо, у изливу родољубиве бриге **Вл. С. Костић** патетично упозорава на одлазак младих стручњака у печалбу – не размишљајући *колико би међу њима овде нашло ухлебљење, само да небројене њоложаје није заузео лично, уз још многе чланове своје уже и шире њородице* (ангажоване на његовом Медицинском факултету, КЦС-у и сродним местима).

То веома подсећа на оне који тобоже брину о Ромима, избеглицама, мигрантима а да никоме од њих нису понудили ни подруме или дворишта својих троспратних вила.

Узгред, незаинтересован, а може бити и необавештен о бројним (250 *научних* за годину дана) скуповима који се одржавају под сводовима његовог пантеона, ВСК није прокоментарисао чињенице да се за његовог мандата под окриљем САНУ одржало готово више скупова о ромској него о српској култури и историји, као и да се Етнографски институт претежно бави тематиком наших суседа (под називима Бањаши, Египћани, Синти итд), па би се данашња Академија слободно могла назвати Српско-ромском академијом наука и уметности (с пропратном скраћеницом).

Уместо да разреши затечене нерашчишћене рачуне с финансијским и осталим пословањем установе на чијем је челу (на пример, извештај Државне ревизорске институције, корупција на изборима из 2012. и евидентни кронизам и клијентелизам 2015. године), ВСК је допустио да се у Академији пре неколико година на прилично одговорном положају у (иначе све бројнијем) административном апарату запосли *стиарлеџа* – но, када је то разобличено у штампи, није уследила никаква прикладна реакција, а још мање санкције према непо-

средно одговорнима за такав пропуст (ако то **Костић** уопште сматра пропустом).

Још мање су расветљени пословање **Будимира Лончара** млађег и *сѣаѣус Академијине имовине* (легата, ренти за поклоњене станове у „кругу двојке”, пар хектара у Кнез-Михаиловој и око ње...), о чему у круговима око Академије постоје разне сумње.

А тек је нетранспарентно ангажовање буџетских средстава за тзв. дигитализацију (скенирање) књижног фонда Библиотеке САНУ, где су ангазоване *десетине новозайослених* (у Београду и Сремским Карловцима) и набављено мноштво најсавременије рачунарске опреме (у време званичне забране запошљавања у јавним институцијама, као и прокламоване штедње у буџетским издацима); но, ове милионске издатке у конвертибилној валути, по свему судећи, не би успели да објасне ни **Костић** јуниор и **Костић** сениор (главни заговорник подухвата) заједно. Можда се један врхунски лекар не разуме у све ове правне, административне и економске зачкољице, вероватно није ни „дигитални урођеник” ни стручњак за ИКТ, али би морао да јавности прикаже податке које о финансијама прикупљају његови чиновници.

У јавним гласилима је посебну пажњу задобио својевремени **Костићев** позив на „достојанствено” одрицање од Косова, али, зачудо, после срамоте коју је тада причинио својој установи *није заиста достојанствено (ијј. бесѣризивно) демисионисао од главне сојсѣивене функције* (коју, по прилици, сматра драгоценијом од свих наших светиња).

Заправо је ова недавна понуда била лакрдија од оставке, чија је озбиљност најављена (претеће?) подигнутим кажипрстом, а потом профанисана кратким обавештењем како су се „сва одељења” изјаснила против опозива (без назнаке о томе ко је могао да одлучује, колико академика је гласало, на који начин је спроведено опредељивање, шта је било образложење и који су били мотиви за подршку итд.).

Помпезно (већ други пут) нудећи (а онда повлачећи, „под притиском изнутра”) виртуалну оставку, само је оголио подземне игре које се воде под егидом академ(и)јске части и одговорности, а уједно се изругао и самом институту оставке, која се или даје неопозиво, или је пак предмет разнолике трговине и кадровске комбинаторике.

Међутим, независно од свих ових огрешења, у овогодишњем изборном поступку најтежи проблем био је *ѣајностѣ целокујне ѣроце-*

дуре, упркос заклињању на транспарентност, отвореност и наводну доступност свих информација, што се односи једино на хвалоспеве упућене ВСК-у, који су доиста учињени изразито видљивим и такоређи незаобилазним, већ на насловној страници сајта Академије.

При томе господин **Костић** губи из вида да чланови Изборне скупштине, већ самим тим што гласају о будућим корисницима буџета РС, врше *јавна овлашћења* (утолико пре што је САНУ чисто буџетска установа и што је њена делатност прописана државним законом [а не само сопственим статутом], па апсолутна аутономија мора бити ограничена, макар када је реч о избору будућих потрошача буџета, а и они који пуне тај буџет морају имати извештан увид о апсолутним и компаративним мерилима на основу којих се бирају „најбољи од најбољих“). Али су његови „часници“ успели да се и пре изборâ у једном тенденциозном гласилу „офирају“ обзнањујући да *дирају груштво и за кафану*, а с алузијом да се у овом случају очекује још интимнији однос.

Паметан се тиме не би поносио...

Да нагласим, процедура је несумњиво била тајна, почев од (потпис(ив)ања „мишљења“ за предложене кандидате без непосредног осведочавања у њихов опус (пакети с приложеним конкурсним материјалима нису били ни отворени), преко скривања рефератâ (макар и само) о предложеним члановима (уз чуђење што нико није поднео формални приговор на те извештаје – наравно, кад нико од академаца или грађанства није ни имао ефективну прилику за то), па све до чињенице да реферати о (свим) предложеним кандидатима нису били презентовани чак ни самим члановима Изборне скупштине, што их је довело у понижавајући положај да о претендентима (боље речно, протежеима одређених клика) гласају на основу личног утиска или кулоарских приповести.

Ово се поготово односи на његовог интимуса, миљеника, који је управо ономад на државној телевизији демонстрисао и на делу своје блиставе језичке способности тиме што је безмало сваку реченицу започињао муклим полугласом *э*, а у свакој другој-трећој „обавезујуће“ користио узречицу „ајд’ да кажемо“ (чак и приликом увођења најбаналнијих формулација), док његову синтагму *један од средсџава* заиста никад раније нисам сусрео.

Када се томе додају немотивисана гестикалација и прилично чудна, егзалтована мимика, јасно је како не би требало да такав јавни делатник буде репрезентативан заступник САНУ у јавности.

Осим врло комотног трошења буџетског новца на већ поменути **крајње суспектни пројект дигитализације** (где би било најбитније извршити одговарајућу селекцију, а то изискује темељит рад широког, непристрасног *сйручної* одбора састављеног од најозбиљнијих представника *националних* дисциплина), у самој тој дигитализацији се не уочава неки посебан значај за Академију, јер она не представља никакву научну, него тек репродуктивну активност, каква се врши у бројним библиотекама.

И мимо свих мистификација којима су **Костићи** јуниор и сениор заогрнули те трошкове, нису настојали (а још мање успели) да објасне *сйандарде йрема* којима *ће се сама ойерација одвијати*.

Још је загонетније зашто у свему томе није поменут честити професор **Жарко Мијаиловић**, који је ту активност, безинтересно, у Математичком институту започео од споменичке (понајпре сакралне) баштине.

И ове околности недвосмислено говоре о перманентној, неотклоњивој карактерној црти ВСК-а: сви иоле критички судови о његовим поступцима на тренутном одговорном положају протумачени су као *аїтак на личносй, дело, йа и саму (сйаросйавну) инсйїиуцију и све њене дивше, садашње и бугуће чланове*, док су похвале из њему блиских кругова приказане као једини објективни, утемељени ставови.

У том изливу самохвалисавости **Костић** сматра како треба да буде (а, на жалост, за сада и јесте) лучоноша безвремене, есхатолошке истине, заштићенији од патријарха, а можда и од светаца. За њега је сваки другачији став ништа друго него **хостилност**, док свака пријатељска подршка, као (из његовог угла) непристрасна оцена, налази место на сајту Академије и у њему наклоњеним листовима.

У интелектуалном и моралном профилу академика **Костића** најзанимљивије је **избегавање сваке јавне, разложне дискусије** упућивањем на околност да су већину приговарача кандидовале институције изван САНУ („улица”), односно да су били директно инволвисани у овим изборима (што би требало да их, наводно, априорно *дисквалификује* за сваку интелектуалну расправу) – значи ли то да су, и када указују на непобитне, ничим порекнуте аномалије, и даље непоуздани сведоци, јер нису „наши”?!

Како би, узгред, неко из грађанства (попут садашњег потписника, који никад неће бити лично заинтересован за ту врсту привилегија) и могао да дозна за малверсације попут неотварања и необзна-

њивања конкурсног материјала, за *йовришно и руџинско сасџављање мишљења о кандидатџима йредложеним са сџране* (о чему је у више наврата писао *Сведок*), за мутне комбинације које су кулминисале на изборима пре шест година?!

Обичан члан академске заједнице није могао ни да приступи материјалима релевантним за избор (јер, премда достављени, нису били и *йрезенџовани елекџронски*, док су у библиотеци, без уобичајеног оглашавања у средствима јавног информисања, били изложени тек на петнаестак дана, без могућности фототипског репродуковања).

Они који су били лично уплетени свакако су неформално могли да доспеју до одређених информација, које додатно подривају реноме некада цењене институције и бацају сенку на њен свеукупан рад, а, пошто њихови наводи, изложени у новинама, ничим нису оспорени, преостаје ми једино да у њих основано верујем (за разлику од, на пример, веродостојности једне приватне преписке, коју је ВСК, без доказа о аутентичности, изложио јавности, што подлеже и правној одговорности).

Уосталом, када сам – на основу незваничним каналима прибављеног (тобоже јавног) реферата о експерименталном психологу **А. Ђ. Костићу** (који су потписала двојица правника и један музиколог) – у писарници (две недеље пре гласања) поднео примедбе на тај реферат упућене Председништву и свим члановима Изборне скупштине, Председништво САНУ (или, како себе воле да ословљавају, „часништво“) *йрикрило је џај документи* од уважених чланова ИС који су гласали о кандидатима – има ли јачег доказа за закулисне радње које се одвијају под окриљем „старе славе“ древне установе?!

Када **Вл. С. Костић** исказује своје „сасвим личне“ судове о Косову и Метохији, то је свакако његово грађанско право (које, додуше, не би добило никакав публицитет да се не налази на високом положају), али када један други академик, позванији да се бави том драгоценом тематиком, *жели да о Космеџу орџанизује научни скуџ*, са релевантним саговорницима, онда му се то апостериорно забрањује (тј. повлачи већ дато одобрење).

Ако медицинар већ не жели да јавно говори о својој тематици, ако не жели да лично организује скупове о проблемима у које се не разуме (што често покушава његов старији презимењак), зашто не би препустио другима да уприличе симпозијум неистомишљеника, где би **разне перспективе** могле доћи до изражаја?

Зар се држалац моћи и функција прибојава јавног испољавања неког другачијег става?!

Не бих се упуштао у спекулације, али, да поновим, већ и *наводне оставке* показују *хабијус самопрокламованој носиоца свих замисливих врлина* – да ли би се икада искрено, неопозиво, одрекао иједне од својих садашњих небројених синекура и тиме упразнио место за неког од младих стручњака над чијим одласцима крокодилски јадикује?

Најзад, чуди да овај „највећи живи српски интелектуалац” (према децентној оцени Драгана Ј. Вучићевића, културтрегера данашње Србије) не уме ни назив своје главне функције да изговори са свим гласовима српског језика, а још је фрапантније да ни на сахрани покојног академика, једног од неколико најзнаменитијих српских историчара минулог века, његово презиме није успео да изрекне без грешке, као часно [Милорад] ЕкмеЧИЋ.

Просторне могућности овде не дозвољавају да се набрајају друге, ништа мање бројне „заслуге” садашњег (из сопствене визуре вечитог) функционера, који је већ почео да се кандидује и за следећи мандат, а ваља се подсетити да је и за овај текући *изабран с једним јединим иласом преко неопходној минимума* (да ли својим или можда погрешно пребројаним?).

Додуше, његови тадашњи противкандидати били су под кривичним истрагама, што је *њему* била основна предност.

Међутим, у том контексту, током предстојеће године, наслућујем, откриће још многе своје изванредне особине (које, за разлику од стандардних процедура у САНУ, *не држи у тајносјии*, по чему су овогодишњи избори имали и секташка обележја), па ће бити прилике да се и о томе штогод прозбори.

EAP.SFPP 983638: INHIBITORS OF BOTULINUM NEUROTOXINS (4)

АКАДЕМИК БОГДАН ШОЛАЈА:
 „СЛОБОДА МИШЉЕЊА ЈЕ ЈЕДНО, А ПРИСТОЈНОСТ,
 ПОШТОВАЊЕ ОСОБЕ КОЈУ КРИТИКУЈЕТЕ
 ЈЕ НЕШТО ДРУГО...”

(15. јануар 2019)

Поштована господо,

Скорашњи чланак објављен у листу *Сведок* од 25. децембра 2018. под насловом: „Пси лају, каравани пролазе...” у облику личног става доцента **Александра В. Гордића** са факултета за примењену екологију Футура Универзитета Сингидунум изненадио је многе нучнике, професоре универзитета и академике.

Чланак је саздан од полуистина, лажи и вешто пласираних измишљотина и чини се да је намењен личној обрачуни са председником САНУ.

Или са САНУ.

На пример:

- полуистине - професуре ВСК и његовог поштованог оца изједначава са непотизмом користећи реч *Famiglia*. Наравно без основа, што је лако проверљиво.

- лажи - приписује високо поштованом оцу ВСК везу са „одређеном службама”

- инсинуира да су „вршена нетранспарентна клиничка испитивања нових медикамената” на Неуролошкој клиници (нејасно да ли под руководством ВСК или са знањем ВСК);

- „нетранспарентно ангажовање буџетских средстава САНУ за тзв. дигитализацију (скенирање) књижног фонда....” (примедба Б.Ш.: дигитализација је много више од скенирања).

- вешто пласиране измишљотине - датум избора ВСК у САНУ, 2000. године, повезује се са „петооктобарским превратом”. Непозна-

вање изборног процеса (показано и у овом чланку) није мана Гордића, али јесте исказана видна нетрпељивост.

- Увођење термина „Српско-ромска академија наука и уметности са пропратном скраћеницом” аутор исказује свој ниво образовања и лоших намера.

Инсинуира на поклањање станова и пар хектара „у кругу двојке”. Доцент А.В. Гордић је овим, а чини се и претходним дописима у различитим приликама, исказао високу **нетрпељивост према САНУ**, и њеном председнику.

Поставља се питање **зашто**:

а) **заштита истине** и указивање на израбљивање друштва од руководства САНУ и њених академика?

б) **писање увредљивог чланка после консултација са извесним менторима** који имају увид у свакодневна догађања у САНУ, па се истина може довољно изврнути да послужи сврси чланка?

в) **жеља аутора чланка да се истакне као глас „обесправљених”, неизабраних кандидата за чланове САНУ** (а по сопственом мишљењу значајних научника)?

д) или можда **нешто друго**?

Како сам горе навео, налазим да је чланак врло оштро и непримено интониран и то као израз великог личног незадовољства аутора чланка и његове констернације произашле из тога. Аутор овог чланка би требало да зна да је, пре него што некога оптужимо за учињену неподопштину, потребно да се претходно упитамо знамо ли чињенице, познајемо ли особу на коју се обрушавамо и да ли то чинимо на пристојан и достојанствен начин.

И, шта је то у нама што нас тера томе?

Обично се тада нама разјасни неки други след догађаја који нас фрустрира, као и сопствена улога, и улога других, у тренутном подухвату.

Ни Српској академији наука и уметности, нити њеном председнику, није потребан тутор који ће процењивати њен рад на овакав начин.

САНУ то 177 година јавно саопштава у писаном виду у складу са садашњим, и ранијим одговарајућим законима.

Доценту А.В. Гордићу препоручујем да се више позабави научним радом не би ли напредовао у звању, а не, чини се, нарученим и непримереним чланцима, пуним неистина, лажи и вешто пласираних измишљотина.

EAP.SFPP 983638: INHIBITORS OF BOTULINUM NEUROTOXINS (5)

АЛЕКСАНДАР В. ГОРДИЋ:
АКАДЕМИК ШОЛАЈА: ‘ШТО ЈЕ ВИШЕ КЛЕВЕТА И ЛАЖИ,
КОСТИЋ НАМ ЈЕ МИЛИЈИ И ДРАЖИ!’

(29. јануар 2019)

Најсрдачније захваљујем уваженом академику **Шолаји** на луцидном савету да објавим бројне научне радове како бих напредовао у звању – тога се никад нисам досетио. И бескрајно благодарим што је један од својих најдужих моноауторских радова посветио управо мојој маленкости, која (као ситни доцент) једва да то завређује. Међутим, не бих прихватио препоруку да упознам „личност” брањеника – надам се да никад *лично* нећу имати контакт ни с њим ни с његовом (без)бројном фамилијом у белим мантилима.

Индикативно је да се уместо чак два („нападнута” и увређена) **Костића** јавља академик **Шолаја**, који ме заузврат оптужује да је мој напис „наручен” од „ментора” – какав је онда тек његов, када брани живу и здраву „личност”, која се, иначе, нимало не устеже од честог наступања у медијима?! Сви подаци потичу из *јавних* извора, а нисам указао баш ни на једну инсајдерску информацију (за моју аргументацију она не би ни била значајна), па су крајње недоличне инсинуације да неко наводно стоји иза моје маленкости. За разлику од појединих полемичара у дебата о скандалима у САНУ, нисам ни у асоцијацији помињао кога бих, на основу сопствене методолошке процене, сматрао прикладним кандидатом, што академик сматра грехом, који непобитно „обеснажује” моје аргументе. Признајем, неке претенденте (као старије колеге философе) лично познајем. *Mea culpa, tea maxima culpa!*

Бранитељ лика и дела **Владимира С. Костића** (ВСК) није демантовао ниједан **чињенички** навод, а такође није оспорио ни један једини аргумент – цењени академик је сметнуо с ума да се тврдње не оповргавају пуким порицањем, него супстанцијалним, независно проверљивим наводима. На пример, ако је „измишљотина” да је ВСК изабран у (С)АНУ непосредно после 5. октобра 2000. године, опонент вероватно није упућен у званичну биографију свог штићеника. Ако се поштова-

ни академик лично не сећа ко је и у којем својству с Медицинског факултета у другој половини 1940-их одстранио, на пример, предратне професоре Војислава Арновљевића и одиста легендарног Александра Ђ. Костића (али не овог рецентног, експерименталног психолога и дигитализатора, који се кити[о] његовим радовима), макар је могао да се распита; иначе, не знам шта је протумачио као „одређене службе”, али би ваљало да то експликује, па тек онда побија неспорне (и несрећне) историјске податке. Уједно, можда се хемичари служе неком другачијом дефиницијом *нейоџизма* и *клијенџелизма* од оних устаљених у стандардном српском језику, али не знам шта би иначе означавао *нейоџизам* ако не ангажовање рођеног сина (што потврђује и сâм заштитник) у државној установи у којој је отац руководилац.

СТИЦАЈЕМ ОКОЛНОСТИ, знам шта је дигитализација, али у овом случају, како је у више наврата на радију и ТВ-у објашњавао Костић сениор (АЂК), није реч о свеобухватној обради културног наслеђа Србије, него о механичком, репрографском раду. Кад се већ говори (и) о томе, било би лепо да нас академик обавести о томе где је изашао јавни конкурс за батаљон новоупослених делатника/-ца на овом подухвату, као и о томе на основу којег је конкурса, те каквих способности и квалификација старлета-крупике постала секретар(ица) важног сектора (С)АНУ.

Пошто ме опсесивно ословљава као доцента (као да се нисам и лично управо тако представио и као да је то нека посебна срамота), шта ли тек мисли на пример о асистентима, својим лаборанткињама или, не дај Боже, медицинским сестрама, возачима, или пак онима који нису завршили ни средњу школу (а од њихових прихода се такође издваја за апанажу поштованог академика)?! Нисам (сапот)пис(ив)ао по 50-ак радова годишње (нити објавио *иједан* коауторски чланак), а и иначе се не кандидујем (нити ћу то икада) за доскора угледну институцију; но, ваљда ми неће бранитељ Шолаја ускратити право на лични став. За разлику од бранитељевог апеловања на цензуру, управо сам одувек пледирао да у штампани излази што више текстова чак и *оваквих* академика, како би јавност стекла уверљиву представу о томе ко су немилосрдни потрошачи буџета.

СИГУРНО ЈЕ најинтересантније да бранилац прво позива на пристојност а онда безмерно клевеће и подмеће, користећи неакадемске изразе, попут *лаж*, *измишљоџина* итсл, и то без икаквог поткрепљења тих оптужби. Кад би познавао богатство српског језика, служио би се изразима попут *заобилажење чињеница*, *иџедљивост* на *исџини*, *избејавање аријуменаџа*, *замена џеза*. Једино је похвално што се,

за разлику од брањеника ВСК-а (и АЂК-а), пуномоћник макар служи српским *йисмом*. Уопште узев, академик поступа управо супротно од онога што званично прокламује!

Још у претходном напису предказао сам и директно најавио да ће се мој напис протумачити као округан атак на васколику историју Академије (тј. ДСС-а, СУД-а, САН), али и на врховне принципе научног рада, моралне врлине и вертикалу васцелог српства – тај шаблон (Академија – то сам ја, тј. Костић[и]!) одавно је познат, код свих тоталитарно настројених „умова”. Можда је уместан савет да оставим на миру његовог штићеника, вредног академика, да предано ради за народно добро и сапотписује по неколико десетина радова годишње – но, пустио бих ја њега, али *неће он нас*, јер се *чешће од естрадних звезда оглашава у штампи поводом свих могућих тема у које се (не) разуме, а онда неслагања са својим судовима тумачи као атак на (недодирљиву) „личност”*.

Видно је умишљање и приписивање (задњих) намера, а нејасно је зашто се хемичар није бавио мојим аргументима, него *йобудама* (лична мржња, незадовољство), кад му (претпостављам) боље успева хемијска анализа него психоанализа. Тек је поготово загонетно на основу којих је ранијих написа то докучио, кад указује само на један. Напросто сам запањен тиме да је поузданије упућен у моја ментална стања и расположења него што сам то и сâм. Када је већ толико склон психоанализи, могао би да је провежба на гестикулацији свог брањеника!

Побројао сам довољно контрадикција, дозвољених, додуше, за хемичара који се не бави ни математиком, ни херменеутиком, али и хемија претендује на статус егзактне или макар кохерентне науке, па бих из своје скромне перспективе препоручио поштованом академику да ипак обнови гимназијско градиво из **логи**ке. Све у свему, брањитељ је, према скромној оцени овог неважног методолога (штавише, обичног доцента), свог протежеа могао узносити и хвалити знатно уверљивије, пошто га, за разлику од мене, блиско познаје, док ја, ето, незнавен каквог ме је Бог(дан) дао, нисам имао прилику да се осведочим у *истинске* врлине брањеника.

Ако академик Шолаја овако „успешно” брани свог пријатеља ВСК-а, остаје питање ко ће од једног „незадовољног” доцента заштитити њега самог. Ко би други него – сâм ВСК! Или (можда) НАТО?! (Академик Шолаја је то заслужио, јер је од 2010. до 2013. успешно руководио НАТО-пројектом EAP.SFPP 983638: *Inhibitors of Botulinum Neurotoxins*, „јединим оваквим пројектом у Србији”, како то сâм Шолаја тврди у свом цевеу [CV].)

КОСОВО И МЕТОХИЈА -
У ТАЧКАМА ПРЕДСЕДНИКА САНУ

ВЕЛИБОР ЦОМИЋ

протојереј-ставрофор, доктор наука и координатор Правног савета
Митрополије црногорско-приморске

Нова српска њолиџичка мисао, 24. фебруар 2021.

<http://www.nspm.rs/politicki-zivot/kosovo-i-metohija-u-tackama-predsednika-sanu.html>

Пренето у:

Између сна и јаве, 26. фебруар 2021.

<https://izmedjusnajave.rs/%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BC%D0%B8%D1%88%D1%99%D0%B0%D1%9A%D0%B0-%D1%81%D1%83%D1%88%D1%82%D0%B8%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B3-%D0%B8-%D0%BD/>

под насловом

РАЗМИШЉАЊА СУШТИНСКИ АТЕИЗИРАНОГ
И НАЦИОНАЛНО ОТУЂЕНОГ ЛЕКАРА.
ПОВОДОМ ИЗРЕЧЕНИХ СТАВОВА ПРЕДСЕДНИКА САНУ
О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

У *Nedeljniku* (бр. 472 од 28. јануара 2021. године) објављен је текст „Мојих шест тачака за Косово и Метохију” проф. др **Владимира Костића**, неуролога, професора Универзитета и председника САНУ. Бољи познаваоци прилика су, после читања тог текста, лако могли да закључе да није у питању нови текст **Владимира Костића**. Прештампан је, после три године, **Костићев** текст који је саопштен на X скупу Одељења медицинских наука САНУ 27. децембра 2017. године у оквиру посебне тачке о Косову и Метохији, а потом је објављен у зборнику *Учешће Српске академије наука и уметности у унутрашњем дијалогу о Косову и Метохији*. [1]

Право је сваког човека, па и председника САНУ, да промишља и јавно саопштава своје ставове о разним друштвеним питањима, па и о Косову и Метохији као једном од најважнијих питања не само српске државе него и свеколиког Српског народа и његове Цркве. Тог таквог права, разуме се, не може и не сме бити лишен нико, па ни академик Владимир Костић. Али, поштовање и коришћење тог права

никако не значи лишавање права других да критикују или оспоравају јавно саопштене ставове, посебно када је реч о Косову и Метохији.

КОСТИЋЕВИ СТАВОВИ О КОСМЕТУ СУ ЈАСНИ, НЕ МОГУ СЕ ПОЈЕДНОСТАВЉИВАТИ

Председник САНУ Владимир Костић је до сада три пута излазио у јавност са својим ставовима о Косову и Метохији. Први пут је то то учинио 2015. године када су *Вечерње новости* пренеле најважније делове његовог интервјуа Радио Београду. Текст је, као и сваки, опремљен редакцијским насловом – „Једино политичко питање је како достојанствено напустити Косово и Метохију” [2]. Наслов је изведен из **Костићеве** изјаве да је „у овом тренутку једина политичка мудрост на који начин, са елементима достојанства, напустити Косово” [3] и да „неко овом народу мора да каже да Косово више није *de facto* нити *de iure* у нашим рукама” [4].

Други пут се читовао својим текстом без наслова у зборнику *Учешће САНУ у унутрашњем дијалогу о Косову и Метохији*. [5]

ДА ЛИ ЈЕ КОСТИЋ СПРЕМАН ЗА ОДЛАЗАК

Трећи пут је то учинио у божићне благе дане 2021. године када је, поред осталог, поручио да „нико у нашем народу, укључујући Цркву, нема тапију над истином када је Косово и Метохија у питању”. [6] Из неког разлога, у *Nedeljniku* је поново, после реакција на Костићеве ставове, прештампан његов текст из зборника САНУ. У уводном делу текста, Костић је навео да је „поједностављено и површно тумачено речено”. [7]

КОСТИЋ ЈЕ ПОВРШНО ПРИСТУПИО СЛОЖЕНОМ И ДУБОКОМ КОСОВСКО-МЕТОХИЈСКОМ ПИТАЊУ

И површни познавалац српског језика би се тешко могао сложити са Костићем да је потребно било какво тумачење његових ставова о Косову и Метохији, које је упорно саопштавао од 2015. године до данас. Јер, његови ставови су више него јасни и прецизни и они, све и када би неко то хтео, не могу „поједностављено и површно” да се тумаче и протумаче! Поједностављеност и површност се у овом случају једино могу повезати са **Костићем**, јер је он поједностављено

и крајње површно приступио сложеном и дубоком косовско-метохијском питању.

Није у питању никакво, како **Костић** тврди, „поједностављено и површно тумачење реченог” него је, ваља рећи, у питању перцепција његових ставова у лаичкој и стручној јавности с обзиром да нам је **Костић**, на свој начин, предложио да се ”суочимо са реалношћу” како би коначно схватили да „Косово више није de facto и de iure у нашим рукама”.

Трудим се да не будем од оних који ће **Костићеве** речи и јасне ставове о Косову и Метохији да квалификује као издају или патриотизам, али ни од оних који су позвани да га подсети и опомену да се његове изјаве, када износи своје ставове о Косову и Метохији као председник САНУ у другом мандату, итекако рефлектују и на ту важну српску националну, научну и културну установу. Није моје да на то упозоравам ни уважене чланове САНУ. Историја и будућа поколења ће и без мене о свему дати своју реч, а свако ће, па и **Костић**, добити место које је својим делом заслужио. **Није прилика да се детаљније анализира о Костићево вишекратно напомињање да је као лекар учествовао у одбрани државе од НАТО агресије 1999. године, али се мора констатовати да није био ни један, а ни једини лекар који је само вршио своју узвишену хуману дужност. Многи од њих су положили своје животе на олтар Отаџбине.**

Костићеви предлози, односно тачке „за Косово и Метохију”, свакако заслужују осврт и коментар, јер је у одређеним круговима (на пример, у редакцији Nedeljnika стечен утисак ”да се јавност није баш толико помучила да сазна шта је председник најугледније српске институције – и не само он – до детаља предложио о Косову”. [8]

ЗАШТО ЈЕ ПРЕГОВОРЕ О КОСОВУ ВОДИО РАНИЈЕ ПРЕМИЈЕР, А ОД 2017. ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ

1. Владимир Костић сматра да је „преговоре (о Косову и Метохији – прим. В.Ц.) неопходно наставити у прихватљивом формату”. Уочљиво је да **Костић** инсистира на „преговорима”, а не на „дијалогу”. **По њему, о Косову и Метохији треба преговарати, а не разговарати.** Јавност, чак и кад би се помучила, не би могла да дође до одгонетне на који „формат” преговора о Косову и Метохији мисли **Костић**. Да ли, када је реч о „формату”, мисли на Владу Републике Србије која,

сходно члану 123 став 1 тачка 1 Устава Републике Србије од 2006. године, „утврђује и води (унутрашњу и спољну – прим. В.Ц.) политику”. Истина, тешко је од неуролога очекивати дубље промишљање о томе што је Влада Републике Србије своја уставна овлашћења и обавезе, после председничких избора 2017. године, пренела на председника Републике Србије. Или, можда **Костић** под „прихватљивим оквиром за преговоре” подразумева председника Републике Србије, који, сходно члану 112 став 1 тачка 1 Устава Републике Србије, „представља Републику Србију у земљи и иностранству”.

Костић не види никакав проблем у досадашњем току преговора о Косову и Метохији. Није, наравно, проблематизовао ни то што је преговоре од 2013. до 2017. године водио тадашњи председник Владе Републике Србије уз учешће тадашњег првог потпредседника Владе без учешћа тадашњег председника Републике Србије, а од 2017. године до данас председник Републике Србије без учешћа председника Владе Републике Србије. Можемо само да нагађамо зашто се **Костић** није определио за „формат” који нормира Устав Републике Србије?

2. **Костић** се заложио за „преговоре”, али се зна да се преговори сукобљених страна увек одржавају у присуству медијатора. Није се заложио да медијатор буде из Уједињених нација, па се може закључити да му уопште не смета медијаторска улога Европске уније која упорно игнорише Резолуцију 1244 Савета безбедности Уједињених нација.

КОСТИЋ НЕТАЧНО УПОТРЕБЉАВА ТЕРМИНЕ И ПОЈМОВЕ ЈЕР ИХ НЕ ЗНА И НЕ РАЗУМЕ

3. Прва **Костићева** тачка се односи на његово залагање за решења која „штите по највишим могућим стандардима и организационим форматима појединачна и колективна права наших суграђана на Косову и Метохији”. Када се употреби формулација „наши суграђани” онда се, свакако, мисли на грађане са којима се живи у истом граду. Даље, под „нашим грађанима”, које **Костић** није поменуо, мисли се на људе који живе у Републици Србији.

Разумео бих, а тако бих и схватио, да се **Костић** заложио за индивидуална и колективна права свих грађана Републике Србије без обзира на националну, верску или било коју другу припадност. Међутим, **Костићев** суграђани су Београђани, па се поставља питање:

шта је за **Костића** спорно у погледу заштите њихових индивидуалних и колективних права? Јасно је да **Костић** нема суграђана на Косову и Метохији!

Права Албанаца на Косову и Метохији нису угрожена, али су итекако угрожена или, прецизније, доведена до непостојања права Срба и осталог неалбанског становништва. Мишљења сам да **Костићева** мера патриотизма није на том нивоу да би под „нашим суграђанима” подразумевао само Србе. И то је добро!

ЗАШТО УМЕСТО „НАШИХ СУГРАЂАНА” НИЈЕ УПОТРЕБИО ИЗРАЗ „ДРЖАВЉАНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”

Спорно је зашто уместо „наших суграђана” није употребио израз „наши сународници” – ако је мислио на косовско-метохијске Србе. Или, зашто уместо „наших суграђана” није употребио израз „држављани Републике Србије” – ако је мислио на Србе, Албанце, Роме, Ашкалије и остале српске држављане? Ваљда **Костић** зна да они нису исписани из српског држављанства и да многи од њих и данас узимају пасоше Републике Србије.

Неспоран је **Костићев** навод о „заштити права по највишим стандардима” и он не ствара простор за негативну перцепцију. Али, **Костић** није појаснио на које „организационе форме” мисли када се залаже за заштиту индивидуалних и колективних права „суграђана”. Ту нема много простора за мудровање и домишљање, јер нас је оставио да закључујемо да ли се под „организационим формама” подразумева Република Србија (у којој, по **Костићу**, Косово *de iure* и *de facto* није наше) или тзв. Република Косово?

КОСТИЋЕВЕ ВРАТОЛОМИЈЕ И НЕЗНАЛАЧКИ ПРЕДЛОЗИ

Без сумње, **Костићев** предлог треба посматрати у ширем контексту. Познато је да се под „организационим формама” за заштиту индивидуалних и колективних права (су)грађана подразумевају државни органи – законодавни, извршни, судски, управни и други – који су конституисани у складу са правним поретком једне државе.

Познато је, такође, да су државни органи Републике Србије на 85% територије Аутономне покрајине Косово и Метохије од 1999. године и закључивања Војно-техничког споразума у Куманову, а од

2013. године и закључивања Првог споразума за нормализацију односа у Бриселу и на 100% те наше територије, голом силом после НАТО агресије онемогућени да врше своје уставне надлежности. Осим тога, од 2008. године и нелегалног проглашења тзв. Републике Косово на тој територији је успостављен тзв. правни поредак те самопроглашене квази-државе. Из тога се, сходно предлогу Владимира Костића, може закључити да Република Србија треба да се залаже само за заштиту индивидуалних и колективних права (су)грађана у складу са тзв. правним поретком тзв. Републике Косово, али не и за заштиту државних интереса и сопственог правног поретка.

Костић би морао да зна да се не може изједначити залагање за индивидуална и колективна права Срба у Хрватској, Мађарској, Румунији, Северној Македонији, Албанији, Босни и Херцеговини и Црној Гори као државама које Република Србија признаје и у тзв. Републици Косово коју као такву Србија не признаје.

ТРЕБА ТРАГАТИ ЗА ОДГОВОРОМ НА ПИТАЊЕ ЗБОГ ЧЕГА ЈЕ ВЛАДИМИРУ КОСТИЋУ ТОЛИКО ТЕШКО ДА СЕ ЗАЛОЖИ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА СРБА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ У СКЛАДУ С ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ СРБИЈЕ

4. Костић се залаже за „решења која у потребној мери обезбеђују идентитетско присуство Србије на том простору (Косова и Метохије – прим. В.Ц.), пре свега кроз максималну могућу заштиту културне, историјске и уметничке баштине српског народа на Косову и Метохији, које највећим делом спада у власништво и домен Српске Православне Цркве”.

На веома малом простору је изречено доста намерних нејасноћа („потребна мера”, „идентитетско присуство”, „максимална могућа заштита”), а све са циљем да се одрицање од Косова и Метохије оправда наводном бригом за свиме што би се трајно одвојило од Србије и Срба.

Шта се подразумева под „потребном мером идентитетског присуства Србије” на Косову и Метохији? Наравно, то није речено, али то, заправо, значи одбацивање и примисли о присуству државних органа Републике Србије на Косову и Метохији чак и у блиској или далекој будућности. Цитирани предлог Владимира Костића значи да тзв. Републику Косово треба признати и *de iure* и *de facto*, али да

тамо можемо да будемо „идентитетски присутни” путем одржавања неких трибина, манифестација, пријатељских спортских утакмица, друштвених мрежа и слично.

КОСТИЋЕВИ ПРЕДЛОЗИ ИСКЉУЧИВО У ФУНКЦИЈИ ЗАЛАГАЊА ЗА ОДРИЦАЊЕ И ОПРАВДАЊЕ ЗА ТРАЈНО СРПСКО ОДРИЦАЊЕ ОД КИМ

Костић се у претходној тачки заложује за „заштиту по највишим могућим стандардима” индивидуалних и колективних права „наших суграђана на Косову и Метохији”, али се у наредној искључиво заложује за „заштиту културне, историјске и уметничке баштине српског народа на Косову и Метохији”. То значи да би, сходно Костићевој тачки-предлогу, Србија требало да се одрекне културне, историјске и уметничке баштине која на Косову и Метохији није везана за српски народ, односно оне која није српског порекла. Шта би у том случају било са том несрпском културном, историјском и уметничком баштином на Косову и Метохији? Она би, сходно Костићевој тачки-предлогу, требало да буде препуштена Албанцима и њиховој „власти” на Косову и Метохији.

У овој Костићевој тачки-предлогу је садржана и констатација да културна, историјска и уметничка баштина на Косову и Метохији „највећим делом спада у власништво и домен СПЦ”. У питању је општепозната чињеница која у Костићевој тачки-предлогу једино служи да се замагли суштина и узвиси његова земаљска „брига” за Србију до небеских висина. И овде смо остали без одговора на два веома важна питања. Прво, шта ћемо са православним храмовима, манастирима и осталим црквеним објектима који немају културну, историјску и уметничку вредност попут Пећке Патријаршије, Високих Дечана, Грачанице, Богородице Љевишке и других? Ко ће да одлучује о „власништву и домену СПЦ” на Косову и Метохији? То значи да Српску Цркву треба оставити саму да брине о себи на Косову и Метохији.

Владимир Костић констатује да је проблем Косова и Метохије „кључан” и сматра да га „треба сагледавати у ширем контексту питања важних за будућност Србије /неким чудом се изборна парола Српске напредне странке нашла у тачки-предлогу Владимира Костића – прим. В.Џ./ (друштвених, политичких, безбедносних, економских,

демографских итд.)”. Није речено ништа ново, јер је слична размишљања много пре њега, пишући о Косову и Метохији као ”канцеру Србије” [9], детаљније износио **Добрица Ћосић**.

Уочљиво је да је **Костић** из ”ширег контекста питања важних за будућност Србије” избацио историјска, духовна, културна, морална, идентитетска и друга питања. По свему судећи, та важна питања за **Костића** нису важна и, како се види, не представљају део његовог ”ширег”, а заправо суженог контекста. **И лаику је јасно да је избацивање тих питања из ширег контекста Косова и Метохије, Србије и Српског народа и његово сужавање на политику (партије), безбедност, економију, демографију и слична питања искључиво у функцији залагања за одрицање и оправдање за трајно српско одрицање од КиМ.**

КОСТИЋ НЕ ЗНА КО СУ СРПСКИ НЕПРИЈАТЕЉИ И НЕ ЗНА ИМА ЛИ ИХ?!

Може се слободно закључити и да је **Костић** на крајње некреативан начин плагирао раније саопштени став **Добрице Ћосића**, који је много пре **Костића** тврдио да „Косово и Метохија у Србији представља демографски, економски и политички терет који Србија не може успешно да носи и нормално да се развија. Косово и Метохија у територијалној целокупности у Србији било би фактор трајне политичке нестабилности и кочница њеног цивилизацијског препорода”. [10]

6. Исти је случај и са **Костићевом** тачком-предлогом да Србија „у избору својих одлука (о Косову и Метохији – прим. В.Ц.) треба да води рачуна да не буде поново изолована и искључена из токова ширег окружења коме припада”. За народни и свој пркос због неправедних и деструктивних санкција међународне заједнице Србији, **Костић** експлицитно тврди да је „контрапродуктиван” и да „ако се апсолутизује у политички став, у супротности је са интересима грађана, народа и државе”.

За евентуалну нову изолацију и санкционисање Србије, разуме се због Србијиног одбијања да се трајно одрекне Косова и Метохије, **Костић** сматра да би била „коначни успех њених (Србијиних – прим. В.Ц.) хипотетичких „уклетих непријатеља” „под условом да постоје”. Одмах иза тога, **Костић** нам посебно указује на „тешке демографске,

економске, технолошке и друге последице изолације са чим, на жалост, имамо искуства из не тако далеке прошлости”.

Зачуђујуће је што Костић из историјског искуства Српског народа не може да докучи ко су српски непријатељи. Поражавајуће је што Костић, после свега што нам се догодило кроз историју, није сигуран у постојање српских непријатеља, па их зато дефинише као „хипотетичке”. Иако није сигуран у њихово постојање (наводи „под условом да постоје”), Костић је сигуран да би ти „хипотетички” непријатељи доживели „коначни успех”. Како би то „хипотетички непријатељи ако постоје” сигурно доживели реалан и „коначни успех”? Костићево подсећање на потенцијалне нове санкције и изолацију је једино у функцији уверавања Срба „коме ће се приволети царству”.

КОСТИЋ ПРЕДЛАЖЕ ДА СРБИЈА ПОСТАНЕ ЧЛАНИЦА ЕУ, НАТО И ДРЖАВА ПОД ДОМИНАНТНИМ УТИЦАЈЕМ САД

7. Са претходне две је непосредно и повезана следећа Костићева тачка-предлог о Косову и Метохији. Он предлаже да „наши стратешки и политички избори морају посебно узети у обзир изузетно тешке и сложене регионалне односе, да се никако не дође у ситуацију да будемо острво окружено ‘ненаклоњеним’ суседима”. Костић се прибојава да би „њихове одлуке у ситуацијама политичких и стратешких дилема биле преваходно условљене њиховим већ изабраним правцима геостратешких интеграција (тј. ЕУ, НАТО, доминантан утицај САД), уз пренебрегавање принципа „права и правде” због сопствених партикуларних интереса”.

И овај Костићев навод је у функцији залагања за српско одрицање од Косова и Метохије. Костић, заправо, предлаже да Србија, због „тешких и сложених регионалних односа”, постане чланица ЕУ, НАТО и држава под доминантним утицајем САД, а што у реалним геополитичким и геостратешким односима значи да се одрекне пријатељства са Русијом, Кином и другим важним пријатељским државама.

8. Костић је на крају истакао да „као појединац подржава званичну политику (државног руководства Србије – прим. В.Ц.)”, али не и „недефинисано дуг status quo”. Али, брине да се у избору одлуку „не одрекнемо својих стратешких приоритета”.

ЧАК 80 ОДСТО ГРАЂАНА СРБИЈЕ ЈЕ ПРОТИВ УЛАСКА СРБИЈЕ У НАТО

Костићеве тачке-предлози су у функцији образложења његовог става да Косово „de iure и de facto није наше”. У питању је размишљање суштински атеизираног и национално отуђеног лекара који не може ни да наслути, а камоли да осети, доживи и другима пренесе метафизичку димензију и значај Косова и Метохије за Србију и Српски народ у целини – за прошлост, садашњост и будућност.

Костићеви предлози су радикално супротстављени не само Уставу и правном поретку Србије него и образу и души Српског народа. На срећу, Косово и Метохија не стају у тачке, посебно не у Костићеве, а косовско-метохијско питање се не решава се тачкама него мудрошћу, вековним искуством, стрпљењем, жртвом и подвигом. Зашто, на пример, и стрпљење не би било решење?

КОСТИЋ ИПАК НИЈЕ ЧИТАО...

Жалосно је што многи наши интелектуалци, а међу њима и академик **Владимир Костић**, нису ни чули, а камоли прочитали *Плач Сџаре Србије* архимандрита **Серафима** (Ристића), *Сџрадање Сџаре Србије и Македоније* Епископа Жичког **Саве Дечанца**, *Дневник руског јеромонаха Дионисија*, *Зайисе Петра Костића*, *Григорија Божовића* и других Срба. Или, *Задужбине Косова и Метохије*, *Књију о Косову* академика **Димитрија Богдановића**, *Од Косова до Јадовна* епископа **Атанасија** (Јевтића) и осталу косовско-метохијску литературу која нам помаже да пронађемо праве одговоре о Косову и Метохији.

НАПОМЕНЕ

- [1] *Учешће Српске академије наука и уметности у унутрашњем дијалогу о Косову и Метохији – прилози чланова и одељења САНУ*, ур. Марко Анђелковић, Српска академија наука и уметности, Београд 2018.
- [2] В. Костић, Једино политичко питање је како достојанствено напустити Косово и Метохију, портал *Вечерње новости*, 18. октобар 2015. године, <https://bit.ly/3pSEm0L>
- [3] *Истио*.
- [4] *Истио*.

- [5] Уочљиво је да у САНУ, из неких разлога, није организован округли сто у оквиру тзв. унутрашњем дијалогу о Косову и Метохији као што је, на пример, 17. новембра 2017. године организован у Матици српској у Новом Саду.
- [6] В. Костић, Нико нема тапију на истину, портал *Вечерње новости*, 8. јануар 2021. године, <https://bit.ly/2NFVPrw2>
- [7] V. Kostić, Мојих šest tačaka za Kosovo Metohiju, *Nedeljnik*, бр. 472, 28. јануар 2021. године, стр. 14.
- [8] *Истио*, стр. 15.
- [9] Д. Ђосић, *Косово*, Новости, Београд, 2004, стр. 255.
- [10] *Истио*.

КАД ЊЕГОВ ИДОЛ ПАДНЕ КОМЕ ЋЕ СЕ ЧАВОШКИ КЛАЊАТИ?

ЧАСЛАВ ОЦИЋ И ДАНИЛО Н. БАСТА

ОТПОЗДРАВ АКАДЕМИКУ КОСТИ ЧАВОШКОМ ВОДИ РАЧУНА О КРАЈУ (RESPICE FINEM!)

Између сна и јаве, 6. март 2021.

<https://izmedjusnajjave.rs/%d0%ba%d0%b0%d0%b4-%d1%9a%d0%b5%d0%b3%d0%be%d0%b2-%d0%b8%d0%b4%d0%be%d0%bb-%d0%bf%d0%b0%d0%b4%d0%bd%d0%b5-%d0%ba%d0%be%d0%bc%d0%b5-%d1%9b%d0%b5-%d1%81%d0%b5-%d1%87%d0%b0%d0%b2%d0%be%d1%88%d0%ba%d0%b8/>

Часлав Оцић

Ред. члан САНУ (Одељење друштвених наука, антисецесионистички део)
Члановима и „секретару” ОДН-а (на издисају)

RESPICE FINEM!

ОТПОЗДРАВ АКАДЕМИКУ ЧАВОШКОМ

Ових дана ме држао неки чудан предосећај да ће ме ујутро када се пробудим у рачунару затећи Оставка академика **Чавошког** на место „секретара” Одељења. Кад оно, гле, уместо Оставке, стиже, од **Косте**

Чавошког срочено, Саопштење ОДН-а у коме се изражава безрезервна подршка Председнику САНУ и енергично брани његов лик и дело од „хајке и харанге“! У том Саопштењу нигде нема изјашњавања о (противуставном) ставу Председника САНУ о (несрпској) великоалбанској будућности Косова и Метохије. Из чега се може закључити да **Чавошки** и три члана ОДН-а (академик **Александар Ђ. Костић** и дописни чланови **Алпар Лошонц** и **Павле Д. Петровић**; дакле, „демократска већина“) подржавају став **Владимира С. Костића**, председника САНУ о „достојанственом“ напуштању Косова и Метохије (академик **Тибор Варади**, опрезан као и увек, уздржао се од изјашњавања и тиме, уз **Оцића** и **Басту**, нарушио од Председника толико жуђено – и наручено – јединство, какво је на пример, у први мах, постигао секретар Одељења уметности; то јединство је имало живот вилиног коњица – својом изјавом академици **Светомир Арсић Басара** и **Светислав Божић** разбили су то „јединство“ у парампарчад).

Нацрт дописа Извршном одбору [Председништва] САНУ, како га је чланству крајем фебруара о.г. отпослао **Чавошки**, гласи:

„Поводом хајке која се у делу јавности води против академика **Владимира Костића**, председника САНУ, а која је, поред осталог, заснована и на нетачној интерпретацији његових двеју изјава о Косову и Метохији, Одељење друштвених наука осуђује такву харангу и пружа одлучну подршку и Извршном одбору и председнику САНУ.

Изнаенађени смо захтевом четворице наших колега из Одељења језика и књижевности да се Академија изјасни о томе да ли су Косово и Метохија Србија или нису, кад о томе постоје правно обавезујуће одредбе важећег Устава. Оно што је, међутим, од судбинске важности за територијални интегритет Србије, то су преговори који су у Бриселу вођени са самозваном државом косметских Албанаца, захваљујући којима на Косову и Метохији нема ни више ниједне српске државне институције, а измеђз Космета и остатака Србије успостављена је права државна граница на којој се поред осталог наплаћују и царине. То поменуте наше колеге не помињу нити нити пак, траже изјашњење о томе.

Иначе, на предлог акад **Владимира Костића** Одељење друштвених наука организовало је научни скуп под насловом ‘Сецесија са становишта унутрашњег и међународног права и њене политичке последице’¹, на којем је не само једногласно осуђена сецесија самозване

1 За мој коментар тог скупа и истоименог Зборника радова види: Сецесија: аме-

косметске државе, него је било и више радова у којима је критикована текућа државна политика према тој ‘држави’, нарочито узастопни преговори у Бриселу.”

ОДН, дакле, иако у дерутном стању („на респиратору”) овог пута је смогло снаге да заузме енергичан став подршке Председниковој Божићној изјави. Остаје нејасно чијем захтеву Одељење удовољава овим саопштењем – захтеву Извршног одбора или Председника лично?

Ту снагу нису имали (или су је вешто крили) када смо академик **Баста** и ја средином јануара о.г. тражили ванредну седницу на којој би се о томе изјаснили чланови ОДН-а. 19. јануара ту су седницу (очигледно у договору с **Чавошким**) бојкотовали академици **Тибор Варади**, **Александар Ђ. Костић** и дописни чланови **Алпар Лошонц** и **Павле Д. Петровић**). На наредном скупу ОДН-а 1. фебруара 2021. Чавошки је одбио да стави наш предлог на дневни ред.

Када сам прочитао допис ОДН-а Извршном одбору (Председништва) САНУ поново сам се разочарао. **Костини** досадашњи памфлетићи су увек имали и извесне литерарне валере – неку (црно)хуморну црту чија маштовитост ме разгаљивала, тако да сам их са задовољством читао. Памтио и препричавао. На пример, сећам се његове чувена аналогија где мене поистовећује с гнусним диктатором **Франком** а себе с просвећеним демократом краљем **Хуаном Карлосом**. (Погађате, реч је о „научном” објашњењу пуча у ОДН-у 15. јуна 2017).

Зашто је академик **Чавошки** од сличних (механичких и надреалних) аналогија овог пута одустао?

1. Да ли због тога што је његов узор, краљ **Хуан Карлос**, нагло (и потајнице) из Шпаније побегао у иностранство; Његова Екселенција је „ухватила маглу” и збрисала у непознатом правцу да не би изашла пред суд због оптужби за корупцију.

2. Или је степен заборавности академика **Чавошког** нагло (по)скочио.

Стога је његов памфлетић збркан и смушен, сувопаран и досадан, траљав, готово отаљавајући, плеонастички („хајка” и „харанга” у истој реченици) чак и кривописан (да поменем само један пример: „акад”). Неки злобник би приметио: „Какав секретар – или какво Одељење – такво и „секретарско” изјашњење! У сваком случају оно

верно одсликава стање у дубоко подељеном и урушеном Одељењу. Оно несумњиво доприноси даљем срзавању угледа Одељења, али и целе Академије.

Да закључим, овај мучни секретарски *урадак* не могу да сматрам ставом „мог” (нормалног, претпучистичког) Одељења, као што не држим ни академика **Чавошког** за легитимног и легалног него узурпаторског (пучистичког) секретара Одељења.

Од свих мана његовог секретарског изјашњења најтеже ми пада одсуство умесних цитата његових омиљених аутора – Тукидида и/или Макијавелија и/или Шекспира... Стога му (и читаоцима који су већ сигурно од досаде заспали) поклањам једно **Хораџијево** упутство које ми се чини пригодним:

Quisquid agis prudenter agas et respice finem!
Шта год да радиш, ради мудро и мисли на крај!

Аплицирано на предметни случај – Питање је сад: Кад његов идол падне коме ће се академик **Чавошки** клањати односно коме ће писати удворичке оде? Самом себи?

А што се тиче његових ћорак-фатви, на њих већ одавно нико не обраћа пажњу.

Свако добро, пре свега здравље

У Београду, почетком марта 2021.

жели Вам
Часлав Оџић

Одмах по пријему горе поменутог нацрта изјашњења реаговао је 27. фебруара 2021. године академик **Данило Н. Баста**:

Данило Н. Баста, ред. члан САНУ

Реаговање академика **Данила Басте** на допис **Косте Чавошког**

УДВОРИЧКИ И ОСОРНИ ДОПИС ЧАВОШКОГ

Обраћам Вам се као *фактичком* секретару *фактичкој* Одељења друштвених наука САНУ. Јер, никако се не може сматрати да сте Ви и Одељење, после пуча изведеног пре скоро четири године, у валидном правном статусу.

Примио сам текст Вашег „секретарског” удворичког дописа чија је сврха да одлучно подржи Извршни одбор и председника САНУ. За мене су већ стилски разлози довољни за одбацивање тако сроченог дописа (на пример, речи „хајка” и „харанга” у истој реченици!). У допису се олако тврди како је хајка, која се води против председника САНУ, „заснована и на нетачној интерпретацији његових двеју изјава о Косову и Метохији”. Зашто се те изјаве дословно не наведу и зашто се не покаже црно на бело у чему се састоји њихова нетачна интерпретација? Није ваљда да је то саморазумљиво и да се у то унапред мора веровати здраво за готово! Чак и незнатна мера обзирности према логици исказа и доказивања не би била излишна.

У допису се хини изненађеност захтевом четворице, иначе врло угледних, академика из Одељења језика и књижевности о потреби изјашњавања да ли су Косово и Метохија Србија или нису. Они се при том, као какви ђаци незналице, претенциозно и туторски подучавају како о томе постоје правно обавезујуће одредбе важећег Устава. (Узгред, чим је „важећи”, одредбе су му „правно обавезујуће”!) *Но, да ли ће исте одредбе важе и за председника САНУ? То је кључно питање*, које је пре састављања овог јадног дописа његов аутор требало да постави и на њега одговори, а не да угодно прибежиште потражи у наводном нетачном тумачењу Председникових неодговорних и његове функције недостојних изјава, којих се он никада, ни симболично ни метафорично, није одрекао. Он то још увек може да учини! А и Ви бисте му као врхунски правник могли у томе помоћи, ако не критикујући га, а оно учећи га ономе о чему осорно држите лекције **Матији Бећковићу, Миловану Данојлићу, Милосаву Тешићу и Предрагу Пиперу.**

Могу потпуно да се сложим с оним што је у допису речено о погубности бриселских преговора/споразума и резултата досадашње политике према Косову и Метохији, укључив успостављање државне границе и наплату царина. (Познати су ми, академиче Чавошки, и сви Ваши текстови о томе.) Али, зашто би се једино четворица академика из Одељења језика и књижевности укоравали због непомињања тих чињеница и нетражења изјашњавања о њима, када је аутор овог дописа, заједно с његовим сагласним потписницима (академиком **Александром Ђ. Костићем** и дописним члановима **Павлом Д. Петровићем** и **Алпаром Лошонцем**), имао прилику (и још увек је има) да то од Академије затражи. Непристојно је „нашим колегама” пребацити оно што човек и сам у Академији може да учини.

Верујем, академиче **Чавошки**, да су Вам сада јасни разлози из којих не могу и не желим да свој потпис ставим, а тиме и своје име заложим, испод једног оваквог улизичког дописа.

Изволите примити моје искрене жеље за добро здравље у овом тешком и болесном времену.

27. фебруар 2021.

Данило Н. Баста

КОСТИЋУ, ИМАТЕ ЛИ ПОРУКУ ЗА КЛАРУ:
ДА ЛИ ВЛАДИМИР КОСТИЋ СТВАРНО ВЕРУЈЕ
ДА КОСОВО И МЕТОХИЈА НИЈЕ СРПСКО
ИЛИ ЈЕ ЗАМОЉЕН
ДА НАМ ПРВИ ЈАВИ „РАДОСНУ” ВЕСТ

МИША ПЕРОВИЋ
некадашњи народни посланик ДСС и
председник Скупштине града Београда

Између сна и јаве, 24. јануар 2021.

<https://izmedjusnajave.rs/%d0%ba%d0%be%d1%81%d1%82%d0%b8%d1%9b%d1%83-%d0%b8%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b5-%d0%bb%d0%b8-%d0%bf%d0%be%d1%80%d1%83%d0%ba%d1%83-%d0%b7%d0%b0-%d0%ba%d0%bb%d0%b0%d1%80%d1%83/>

Жан Дитур, француски академик: „Срби су били наши савезници, наша браћа по оружју. У име тога, они би за нас морали да буду светиња.” Шта бисте председниче постхумно, поручили Жану Дитуру француском књижевнику”?
Слободан Јовановић: „...Он уопште духовне вредности не разуме...све цени према томе, колико шта доприноси успеху у животу...”

„...У овом *ѿренуѿку* једина *ѿолиѿичка мудросѿ* је на који начин, са неким елементима *досѿојансѿива*, *наѿусѿиѿи* Косово...” (нови председник САНУ, Владимир Костић, 2015).

„Косово није наше, ѿо ѿреба шћо ѿре схваћишћи.” (В. Костић, јануар 2021.)

Једну ствар председнику Костићу морамо да признамо – доследност. Од човека његовог кова, конзистентност се очекује – лекар, истраживач и академик тако говори и дела.

Непремостив проблем је међутим што др Костић нема право на то – због Устава Републике Србије, због Закона о САНУ, због моралних норми. Јел’ могуће да он то стварно не разуме?

А тек лежерност и самоувереност с којом то изговара, прича је за себе.

Шта ће да нам јави др Костић кад Албанци још гласније, масовније и озбиљније упитају шта Србија тражи у Врању и јужније? Кад притисну амбасадори „пријатељи Санџака” да се коначно реши Рашка? Или Војводина?

Да ли Владимир Костић стварно верује да Косово и Метохија није српско или је замољен да нам први јави „радосну” вест?

Да ли следи предлог за Ису Мустафу (приштинског политичара) за члана?

Шта члана, Председника САНУ?

Зашто не и уједињење САНУ с Хелсиншким одбором, по угледу на ЦАНУ и ДАНУ?

Две муве једним ударцем – проширено чланство и приступ фондовима? Ахтисари може да погура, Финац се пуно бавио Србијом, испуњава критеријум за ино члана.

Када су Арноа Гујона питали ко најчешће донира за Косово и Метохију, рекао је да су то обични људи па је прочитао једно писмо:

„Драга децо с Косова, добила сам нешто новца за Божић и срећна сам што могу да га поделим с вама. С мојим родитељима и моје три млађе сестре се молим за вас и ваше породице. Нека вас Бог благослови”.

Аутор је девојчица Клара, има 9 година, живи у Бретањи и поклонила је 50 евра.

Костићу, имате ли поруку за Клару?

Чланови Српске Академије су били Лав Толстој, Хенрик Сјенкјевич, Александар Солжењицин, Ђерђ Конрад који је био снажно против дивљачке НАТО агресије? Обавезује ли вас то Председниче?

САНУ је писмом октобра 1997. изабрала француског књижевника и академика Жана Дитура (1920–2011) за иностраног члана и о томе га обавестила писмом. Академик је одговорио да писмо „...није

читао јер је написано на енглеском... колико год бих био срећан да сам примио од Вас писмо написано Вашим лепим српским језиком, толико сам био разочаран што сте ми се обратили језиком трговаца и рекламних агената.

Са свим мојим жаљењем, ја Вас, Господо, поздрављам.”

Le Figaro је 1996. објавио део његовог говора пред француском Академијом под насловом „Похвала Србима” у коме академик Дитур *urbi et orbi* поручује:

„Срби су са нама победили у рату 1914-1918. О том рату се више не говори; његови трагови се грозничаво бришу или изврћу да би сумњива заслуга за стварање модерног света могла у целини да припадне екуменском пуританству. Срби су били наши савезници, наша браћа по оружју. У име тога, они би за нас морали да буду светиња.”

Шта бисте Председниче постхумно поручили Жану Дитуру француском књижевнику”?

Председник Костић, рођен у Београду 1953, био је студент Медицинског факултета с просеком 10, где је наставник и декан био његов отац проф. др Светислав Костић (НИН, 16. новембар 2000); данас седи у фотељи неумрлог претходника Слободана Јовановића.

Велики правник нам је оставио сабрана дела у седамнаест томова и често цитиран али још увек употребљив текст о полуинтелектуалцу:

„...Он уопште духовне вредности не разуме... све цени према томе, колико шта доприноси успеху у животу... неомекшан културом, а са олабављеном моралном кочницом има сирове снаге напретек... школска диплома, као улазница у круг интелигенције, дала му је претерано високо мишљење о себи самом”.

Невероватно је да је Србија, тек изашла из ратова за ослобођење, већ средином 19. века створила основне институције политике и културе а да јој у 21. предстоји борба за духовни препород као *sine qua non* опстанка читавог друштва и државе.

Уместо да Академија буде вектор, народ више нема разлог да јој верује; оваквој јој се радују само Хрвати, Албанци и остале „добронамерне” комшије.

Ако та борба изостане, оно што је започео почасни члан САНУ др Јосип Броз (некролог му је написао Павле Савић), завршиће њен актуелни председник Владимир Костић. Тај Костићев матадорски *coup de grâce* Академији, историја ће записати и упамтити.

Плаши ли вас то Председниче?

ХЉЕБ ИЗДАЈЕ СЕ ЛАКО КУСА АЛИ ТЕШКО ГУТА

ОТВОРЕНО ПИСМО АКАДЕМИКА БАСТЕ И ОЦИЋА ЧЛАНОВИМА ПРЕДСЕДНИШТВА И ИЗВРШНОГ ОДБОРА ПРЕДСЕДНИШТВА САНУ

Нова српска политичка мисао, 14. март 2021.

<http://www.nspm.rs/politicki-zivot/otvoreno-pismo-clanovima-rukovodstva-sanu-hleb-izdaje-se-lako-kusa-ali-tesko-guta.html>

*Ја мислим да овоме није дрући узрок нејо шио им наука
није йрицијейљена на здрави народни разум.*

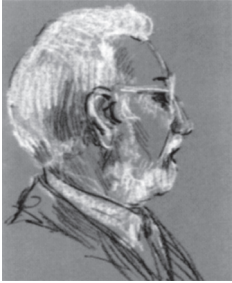
Вук Стефановић Караџић

Средином јануара 2021. упутили смо члановима Одељења друштвених наука (ОДН) САНУ следећи допис:

„Изјава председника Српске академије наука и уметности, академика **Владимира С. Костића**, о Косову и Метохији из 2015. године, актуелизована на Божић 2021. године, узнемирила је јавност до крајњих граница, изазвала велики број негативних, често и поражавајућих коментара, довела чак до протестног скупа испред зграде Академије, намеће неодложну потребу да се о њој и њеним последицама заузме јасан *став* и у Одељењу друштвених наука. Стога предлажемо да Одељење закључи:

1. Изјава председника **Костића** непосредно је супротна Уставу Републике Србије, по којем је Косово и Метохија неотуђив саставни део Србије. Она отворено доводи у питање територијални интегритет наше отаџбине, она је насртај на историјско биће и идентитет српског народа. Она свесно противречи међународном праву, пре свега Резолуцији 1244. Уједињених нација. Она се коси с највишим интересима државе Србије. Зато је опасна и неодговорна, непромишљена и произвољна, у сваком погледу неприлична за челну личност Српске академије наука и уметности. Она потиरे и обесмишљава све резултате до којих се под кровом Академије, на основу научне методологије, дошло у бројним истраживањима објављеним у књигама и зборницима трајне вредности.

2. Таквом изјавом, датом с врховног положаја Српске академије наука и уметности, академик **Владимир С. Костић** је самог себе

Пастел: Љубомир Вујаковић, 2008.

дисквалификовао и показао се *недостойним* функције председника наше највише научне и уметничке установе. Због тога не може и не сме остати на месту Председника. Пошто његова изјава баца тешку сенку на Академију, огрешујући се о њену традицију, будући да она представља оптерећење за Академију и њену делатност, повлачење академика **Костића** с положаја Председника увелико би допринело васпостављању ауторитета, учвршћењу моралног темеља и оснаживању достојанства Српске академије наука и уметности.

Одељење друштвених наука упућује свој сивав Председништву Академије, с молбом и очекивањем да оно претресе новонасталу ситуацију и формулише своје гледиште о изјави коју је Председник дао о Косову и Метохији и да о томе упозна нашу јавност.”

После извесног отезања и неозбиљног покушаја уцењивања („заказаћу ванредни скуп ако обећате да ћете на тај скуп доћи” /?!/), академик Чавошки је ванредни скуп с једном једином тачком (Божихна изјава председника **Костића** о /напуштању/ КИМ) заказао за 19. јануар 2021. Тај су скуп бојкотовали – у ствари рад Академије, а не наш захтев – четворица чланова ОДН (**Тибор Варади, Алпар Лошонц, Павле Д. Петровић и Александар Ђ. Костић**). Академик Чавошки је уз потпис примио горе поменути наш предлог, уз молбу предлагача да га упути Председништву САНУ. Остали смо у нади да на тој инстанци неће бити бојкотован, односно само „**примљен к знању**”. Или, не дај Боже, проглашен „**говором мржње**”, како су (једногласно, то се подразумева) квалификовани сви наши дописи Председништву (и Извршном одбору Председништва САНУ) у последње четири године. Да напоменемо, од 22. јуна 2017. (а када је реч о ИОП од 2015. године *све* одлуке су доношене једногласно. По максимално „демократском” принципу: „**Један за све – сви за једног**”! Или по принципима „демократског централизма” који владају у једнопартијским, тоталитарним, системима. **Дирљиво сагласје по духовној сродности или дубоко укоревен интересни консенсус или једноумље или ... ?!**

Коста Чавошки тај наш предлог није проследио Председништву САНУ. Захтевали смо од њега 27. јануара да се тај предлог размотри на наредној редовној седници ОДН 1. фебруара, али он је одбио да га стави на дневни ред, као што је осино одбио да прихвати наш предлог

других допуна дневног реда. Врхунац његовог дискриминаторског понашања јесте одбијање (по други пут) да се разматра богато документован и темељно образложен писани захтев за његову оставку.

У међувремену је део чланства, забринут за судбину Академије (академици Предраг Пипер, Милосав Тешић, Милован Данојлић, Матија Бећковић, Светислав Божић, Светомир Арсић Басара¹), покренуо иницијативу да Председник САНУ поднесе *оставку*. Не да буде смењен, него да тренутно поднесе неопозиву оставку! Ти чланови САНУ виде у оставци Председника излаз из дубоке кризе Академије за коју су најодговорнији њени челници.

Подржавамо ту иницијативу. Сматрамо, уз то, да би оставка Председника била само потребан *први важан корак* ка превазилажењу кризе, ако Академија жели да опстане. А може да опстане само **реформисана, потпуно ресетована**. Стога би други, важнији, **корак** у правцу покретања процеса ревитализације САНУ био онај који би дао одговор саображен историјском тренутку (глобалним изазовима 21. века), као и завештању мудрих и часних оснивача (Димитрија Исаиловића, Јована Стерије Поповића и Атанасија Николића). То би био и одговор на питање: Куда (да) иде Академија (у овом веку), а што би могао да буде и ваљан путоказ – куда (треба да) иде отаџбина Србија.

Стога је важно појединачно изјашњавање *свих* чланова САНУ, првенствено њених челника, о изјавама председника Костића о напуштању Косова и Метохије. То изјашњавање (за или против) мора бити недвосмислено. Не могу се више чланови Председништва и Извршног одбора заклањати иза ауторитета Председника, а ни Председник иза ауторитета „управних” колективних органа, да би се, на крају, одговорност могла (на годишњој скупштини) пребацити на читаво чланство САНУ. Лично изјашњавање онемогућило би и сваке (па и будуће) манипулације, као што је била она из 2019. године: ко је гласао за његов други мандат, тај је аутоматски гласао и за

1 Њима су се у међувремену, придружили академици Владимир Кањух и Душица Лечић Тошевски.

његов став о Косову и Метохији. Бар је Председник то тако тумачио.

Нису безразложна питања:

1. да ли у Председништву САНУ и његовом Извршном одбору има чланова историјски самосвесних и одговорних, спремних на храбар искорак из садашње дубоке кризе која угрожава сâм опстанак Академије;

2. да ли они, при томе, имају и јасну визију повратка САНУ идентитетским коренима и истовремено њеног оспособљавања да прати развој савремене светске науке (ако не и да предњаче, као што су то некад чинили корифеји попут Тесле, Пупина и Миланковића)?

Другим речима, да усавршавају нова, космополитска знања (и вештине), не одступајући од традиционалних врлина.

Или ће се по инерцији наставити да понашају опортунистички, неки – парадоксално – чак као приврженици култа личности Председника. Када он каже: „Ја сам то рекао и то је истина, ако треба то ће потврдити и неко колективно Тело” (или Орган), ту су „евет ефендије” да ауторитетом тог тела обезбеде опште сагласје (и нови „квалитет” „демократске већине”, не хајући што се то тело од академијског *suū generis* органа тиме претвара, истовремено, у приватно и политичко, односно политикантско тело). Тако се Одговорност с индивидуалног нивоа Председника преноси на Орган, где чланови тог тела, када се накнадно постави питање одговорности (а питање одговорности, односно полагање рачуна – однос према истини и новцу – у овом одсудном тренутку дошло је на дневни ред), своде најчешће на банална „објашњења” (оправдања): „Па и сви други су за то гласали” или „Нисмо били довољно обавештени” или „Забога, зар да не верујемо нашем Председнику који нам је тако лепо објаснио зле намере (мотиве) гнусног тандема Оцић-Баста и њихових спонзора”...

Тиме се мисли да се лична одговорност „скинула” с Најодговорнијег и да се утопила у маси колективне (не)одговорности. Није. И да нико у тој маси неће никад сносити никакву личну одговорност за (добре и лоше) одлуке које је доносио као члан колективног Тела. Хоће!

Наступио је тренутак истине!

Подразумева се да академици треба да раде оно за шта су позвани и што је дефинисано циљевима и задацима Академије у Закону о САНУ, односно њеном Статуту. А по нашем мишљењу, ако су добри научници и уметници, онда су и добри патриоти и грађани Србије.

Као грађани, они имају право да (мање или више острашћено) партиципирају у дневнополитичким свађама (у борби за власт), али нема нико право (зарад личних амбиција или нечијих интереса) да у то увлачи Академију.

Академија није ни парламент ни партија ни политички покрет. Ако се то деси, онда, по правилу, академици испадају и лоши научници (јер немају времена за озбиљан истраживачки рад) и неуспели политичари (јер професионални политичари имају више искуства и мање скрупула), а све на радост наших непријатеља, а на жалост и срамоту народа и државе. И истине и правде.

У томе видимо смисао (и мотив) нашег „критичког” ангажмана у покушају деполитизације (или бар смањења негативне политизације) САНУ – како она не би постала *главни ајолојећ и бранилац ојравданостѝ НАТО ајресѝе на Србију, ојшимања Косова и Мејохије, јљачкашке јривајшизације срјске јривреде, Србије као великој јаркинја за масу азиланајша из Азије и Африке, ујојшреде њених јрађана као заморчића у разним јандемијама и вакцинацијама и ГМО ексіериментшима...*

Јер: политичари долазе и одлазе, режими долазе и одлазе. А Академија остаје. Под условом да су јој академици, пре свега њени челници, привржени.

Коме је привржен Челник Академије који изјављује:

„... у овом тренутку једина [је] политичка мудрост на који начин са неким елементима достојанства напустити Косово, које de facto и de jure више није у нашим рукама”?

Дана 1. јула 2020. године члан Академијског одбора за српско питање (АОСП) Часлав Оцић послао је отворено писмо Владимиру С. Костићу с молбом да искористи одржавање научног скупа о сецесији (3. јула т. г.) као погодну прилику да повуче изјаву коју је у својству председника САНУ 18. октобра 2015. године дао Радио Београду и да тиме искаже искрено покајање за јединствен грех какав досад није починио ниједан председник неке од националних, европских и светских академија наука и уметности. Историја академија наука није досад забележила такав противправни, противуставни и постистински чин.

Повлачењем своје изјаве опрао би љагу са свога образа и с образа већине чланова САНУ (искључујући аутошовинисте који су у САНУ безначајна, али врло чврсто интересно умрежена, агресивна мањина) и скинуо проклетство с ове највише наше научне и уметничке установе,

пре свега, њених друштвенохуманистичких и уметничких одељења. Другим речима, то би био повратак САНУ у правни поредак, оздрављење, нормализација живота и рада, што би обезбедило опстанак и даљи развој САНУ на изворним принципима њених часних и мудрих Оснивача.

Ако нема жеље ни воље да се одрекне подршке сецесионистима, односно ако му је идеја Велике Албаније толико прирасла срцу, онда би могао да смогне снаге („политичке мудрости”) да поднесете **оставку** на место председника САНУ.

Сви морамо знати да над нама лебди дух **Лазареве** косовске клевете и судносног питања „ко је вера а ко је невера”.

Не желимо да нагађамо како ће челници поступити. Шта год одлуче – избор је њихов! Ово је тренутак истине када свако, па и они који избегавају јасну реч, морају да покажу одважност на нивоу историјског императива. Јер: „Одважити се значи за тренутак изгубити тле под ногама, не одважити се значи изгубити сâм живот”, написао је својевремено чувени дански мислилац **Серен Кјеркегор**.

При одлучивању челника САНУ могле би им од користи бити и мудре речи **Беле Хамваша**:

Одбациш ли *чин* (изјашњавања о изјави Председника о напуштању КИМ),

из њега ће изаћи *сџав* („ћутање је знак одобравања”).

Одбациш ли став, из њега ће израсти *каракџер*.

Одбациш ли карактер, из њега ће израсти *судбина*.

Могу ли челници САНУ да побегну од судбине?

Данило Н. Баста и Часлав Оцић, ред. чланови САНУ

У Београду, 28. фебруар 2021.

НСПМ коментари

четвртак, 4 март 2021

Ово отворено писмо двојице академика, Ч. Оцића и Д. Басте, требало би да истера на чистину академике и председника. Да се јасно види и чује шта заступају, да не релативизују изјаве и ставове. То је само први и најмањи корак у прочишћавању Академије. Нажалост то није довољно, Академија је препуна осредњих и лоших из својих струка, још више је национално несвесних или свесних антисрба. Академија је изворно и *de facto* установа народа и државе (краљевска док је била краљевина). Држава има задатак да овакву САНУ распусти и реформише

на јасним принципима. (Пре свега одлучити се за карактер будуће Академије - почасна, као Француска Академија, или радна и масовнија, као на пр. Руска Академија.) Не можемо очекивати од ове власти да то обави јер је компромисерска, манипулаторска и непринципијелна!

Александар, 4 март 2021

Од свега сам највише запрепашћен мојим идолом из студентских дана, Костом Чавошким.

Зар и ти сине Бруте крете странпутицом.

Ако је и Чавошки кренуо низастрану, мрачном страном, онда дођавола. Онда стварно дођавола.

Ако пргави и некада као стена чврсти националиста Коста подржава вајног неуролога „председника” а самим тим и арбанасе (тако их Чавошки јавно и званично назива), онда је заиста све релативно. Данас човек никоме не може потпуно да верује.

Гсм, 4 март 2021

Све наново, неколицину доказаних оставити да изаберу праве људе, научнике најбоље и , изнад свега, праве патриоте!

ПС

Овакви људи би лако све преокренули.

Не смеју бити богати, нипошто!

Тања Пауновић, четвртак, 04 март 2021

Очекујем да ће уважени академици Часлав Оцић и Данило Н.Баста истрајати у својој искреној намери да се председник САНУ удаљи из Академије због свог отвореног противустановног деловања са позиције председника.

Све је речено, 4 март 2021

Све је речено и јасно као дан. Чегга има више код академика: страха или корумпираности?

Чавошки ме разочарао. Можда ће се исправити?

perkins, 04 март 2021 23:43

Gospodo!, svaka vam je Njegoseva, cast i postenje cene nemaju, dok postoje ljudi vaseg kova, postoji i nada

Евпатий Коловрат, 5 март 2021

Питање и проблем око САНУ и Косова и Метохије су сувише велики.

Mile Marković, петак, 05 март 2021

Како је лепa зграда наше Академије, лепша чак од Вечке, а unutra trulež!

„Пантер”, 5 март 2021

Захваљујући академицима Оцићу и Басти ситуација око Костића и става осталих чланова САНУ према Косову ће коначно бити изведена на чистину. Биће стављена тачка на смешне аргументе о „приватном” мишљењу потписана званичним функцијама, на кукавичка ћутања, на накнадна „тумачења” савршено јасно изречених издајничких ставова...

ЗР, петак, 5 март 2021

Цаба је све. Бојим се да предлог ове двојице неће бити прихваћен. Онда преостаје још само да се, без обзира на апанажу, напусти та установа, па нека Костић бира за „академике” којег са оне листе који му дају подршку, такви би се савршено уклопили.

Nebo, петак, 5 март 2021

Ukidaj bre to.

Oliver Kromvel, 5 март 2021

Kosta Čavoški me ne iznenađuje, bio i ostao udbaš po potrebi ubacivan po zadatku u svaku nacionalnu organizaciju i stranku, vrlo podmukao čovek i lažni patriota.

Kolektivno preumljenje, 5 март 2021

I danas se na televiziji Happy govorilo o tome da je Vladimir Kostic u americkim planovima jedan od onih koje bi oni rado videli na mestu predsednika Srbije, umesto Vucica. I zaista, covek je izuzetno uspesan: dvaput je ogromnom vecinom izabran za predsednika Akademije bas na osetljivoj temi Kosova I Metohije. Medjutim, namece se pitanje da li su i njegovi biraci, clanovi Akademije, preparirani za taj izbor. Kako su oni tako lako presli put od famoznog Memoranduma do danasnjeg zalaganja za „međusobno priznanje Srbije i Kosova”? Ocicu i Basti cestitke za to sto su ostali principijelni I nastavili putem casti.

@ Колективно преумљење, 5 март 2021

За економски део Меморандума највеће заслуге припадају академицима Кости Михајловићу и Ивану Максимовићу, двојици изузетно часних људи, великих патриота и великих стручњака. Они, нажалост, нису више међу живима.

VK ambassador, петак, 05 март 2021

Dobro dosli braco akademici. Potpuno ste u pravu. Nemojte stati jer vam to ni mi necemo dati kao ni Kosticu i ostalima.

Хауел, петак, 05 март 2021

Има ли у Академији још оних довољно часних да на ово реагују, или они који су се већ огласили чине целину српске популације међу Тридесетосребрењацима?

Костић се повући неће, јер части нема. На вама је да га смените, господо, ако сте вере.

Неважан, петак, 05 март 2021

@ Хауел „Костић се повући неће, јер части нема. На вама је да га смените, господо, ако сте вере.”

Пре неколико дана написах да не треба тражити оставку В. Костића, већ га треба СМЕНИТИ. И да су јалови (да не кажем лицемерни) такви захтеви, и посебно „прикључивање” оних који су уживали деценијама разноврзне привилегије, а сада се сетили да САНУ (АНУС) исписује „црне странице”. И за то добих гомили минуса на овом истом сајту. Али, ја ипак остајем при ставу да Владимир Костић мора да буде СМЕЊЕН, то је минимум који би показао да у установи која се зове СРПСКА(!) академија наука и уметности још има имало морала и образа, и да

сваки будући председник не може просто речено да буде ИЗДАЈНИК. Ви сте, наравно, апсолутно у праву, Костић се повући неће, и мора бити СМЕЊЕН. А честити академик Пипер, уз још пар академика (укључујући гг. Оцића и Басту) морају да се ограде од оних који се покушавају (невешто и немушто) прикачити на воз на коме пише патриотизам.

О изјави или о Косову, субота, 6 март 2021

Да ли академици треба да се изјашњавају о Костићевој изјави или о Косову? Наслов из данашњих Новости као да сугериша да постоји та дилема. Изјашњавати се о Костићевој изјави значило би вртети се у круг и понављати нешто што је већ безброј пута речено а то је да он има право да износи сопствено мишљење. Дакле, академици би требало да се изјасне о Косову. Тиме се уједно изјашњавају и о Костићу и о његовом статусу председника САНУ.

ИЗЈАВЕ ПРЕДСЕДНИКА САНУ И ГРАНИЦЕ СЛОБОДЕ ИЗРАЖАВАЊА

МОМИР М. РАДИЋ

Нова српска њолиџичка мисао, 1. март 2021.

<http://www.nspm.rs/hronika/momir-m.-radic-izjave-predsednika-sanu-i-granice-slobode-izrazavanja.html>

Након спорне изјаве председника САНУ у вези с Косовом и Метохијом, путем видеа се недавно обратио и академик Матија Бећковић, наводећи:

„Неки као и он сам (председник САНУ Владимир Костић) сматрају да је то његово лично мишљење на које он има право, а други да мишљење председника Српске академије наука и уметности не може бити лично.”

С обзиром на то да је то питање правно регулисано, али је – како ми се чини – остало недовољно разјашњено у јавности, мислим да га треба појаснити:

1. У Србији начелно влада слобода изражавања. Али, према члану 10. став 2 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода – та слобода повлачи са собом „дужности и одговорности” и може се подвргнути формалностима, условима, ограничењима,

казнама прописаним законом у интересу заштите: „територијалног интегритета” и „националне безбедности”.

2. Кривични законик Републике Србије прописује, на пример, у члану 306. **кривично дело признавање капитулације и окупације**, по коме се затворском казном од најмање десет година кажњава „грађанин Србије који потпише или призна капитулацију или прихвати или призна окупацију Србије или појединог њеног дела”.

Поред тога, само у изузетним случајевима, када је друштвена опасност велика, наш Кривични законик предвиђа да је кажњиво и само припремање дела (тзв. кажњиве припремне радње). То је случај и за ово кривично дело (из чл. 306). Тако је забрањено и кажњиво чак и припремање дела (чл. 320. ст. 2 у вези са ст. 1 и чл. 306. КЗ), које се, на пример, састоји у: „отклањању препрека за извршење кривичног дела, у договарању, планирању или организовању са другим извршења кривичног дела или у другим радњама којима се стварају услови за непосредно извршење кривичног дела.”

Иначе, као посебна кривична дела су предвиђена још и „угрожавање независности” (чл. 305), „угрожавање територијалне целине” (чл. 307), „повреда територијалног суверенитета” (чл. 318.) и сл.

3. С обзиром на то да је уредник спољне редакције швајцарског листа *Тајесанцајер*, **Енвер Борели**, у свом напису „Неуролог који нервира националисте” (<https://www.tagesanzeiger.ch/der-nervenarzt-der-nationalisten-nervt-450399461448>) критичаре изјаве председника САНУ портретирао као националисте (sic!), који му пребацују велеиздају (Landesverrat), и практично збацио кривицу за распад СФРЈ на Србију и САНУ (реченицом: „Diese hysterische Rhetorik mobilisierte nationalistische Hetzer in den anderen Teilen Jugoslawiens”, не помињући уопште изјаве и улогу **Месића**, **Туђмана**, **Изетбеговића**, **Геншера**, **Кинкела**, **Лончара**, **Зимермана** и сл. и деманти), заинтересовало ме је: да ли можда, у мултиетничкој и конфедералној Швајцарској, кривично законодавство допушта отцепљење и пропаганду отцепљења дела територије? Одговор је: не. Швајцарски кривични законик предвиђа да су кривина дела велеиздаја (Hochverrat чл. 265), напад на државну независност (Angriffe auf die Unabhängigkeit der Eidgenossenschaft чл. 266) и иностранци подухвати и настојања у циљу нарушавања безбедности Швајцарске (Gegen die Sicherheit der Schweiz gerichtete ausländische Unternehmungen und Bestrebungen чл. 266bis, који обухвата и лажне/нетачне изјаве с тим циљем).

4. По члану 2. Закона о САНУ, Академија је највиша научна установа од посебног националног значаја која ради на основу прописа (члан 5) и организује и обавља научна истраживања од значаја за друштвени, економски и културни развој земље (члан 6), а средства за њен рад се обезбеђују у буџету (члан 43).

Да САНУ има и само статус неког „обичног” удружења грађана или невладине организације (а нема га), на њу би се примењивао Закон о удружењима, који прописује да циљеви и деловање удружења не смеју да буду усмерени на „насилно рушење уставног поретка и нарушавање територијалне целовитости Републике Србије, (...) подстицање неравноправности...” и сл. (чл. 3 став 2 Закона о удружењима).

5. Ако се погледа мапа Србије под нацистичком окупацијом (https://en.wikipedia.org/wiki/German-occupied_Europe#/media/File:Europe_under_Nazi_domination.png), може се закључити да је Косово и Метохија тада било отргнуто од Србије и припојено Албанији, што је вероватно био разлог за осуду изјаве једног лидера албанске националне мањине од стране Европске комисије (ЕК) (<https://www.novosti.rs/vesti/politika/956047/haradinaj-najavio-ici-cemo-referendum-u-jedinjenjealbanijom> ;

<https://informer.rs/vesti/politika/580485/evropska-komisija-ostro-osudila-haradinajeve-pretnje-velikom-albanijom>). Међутим, и Повеља УН фиксира међународни поредак настао победом над нацизмом, где је српски (конститутивни) народ био међу победницима, и чак даје посебна права државама жртвама агресије да се бране у случају „агресивне политике”, чак и без одобрења Савета безбедности Уједињених нација. С обзиром на то да Србија има добре правне аргументе (Хелсиншка повеља и сл.), то и чини правним и дипломатским путем, па је 18 држава опозвало изјаве о „признању независности Косова”.

Мислим да је овиме, с правне тачке гледишта, појашњено где су границе „слободе изражавања”, не само у Србији – већ и у Швајцарској.

КОМЕНТАРИ

паја патак добио задатак..., 1 март 2021

Али он, Костић, председник САНУ, је лекар по струци.

Да, па што се меша у нешто што не разуме?

Нема више партијске дисциплине СК, нити „демократског централизма”.

Осим,ако није добио позив, лично из ложе.

dux, 1 март 2021

bravo!

Рајетинац, 1 март 2021

EK je uz nas.

Zivela EU!

Арса, 1 март 2021

Nezgodno je što se sve ovo odnosi i na osobu koja je na mnogo višem položaju...

синиша, 1 март 2021

У реду је то да Костић има право да слободно износи своје мишљење какво год да је. Међутим проблем настаје кад он наступа у име институције, и успут заборавља да и други имају то исто право. И ја имам право на слободу мишљења које никад и нигде нисам био у прилици да изнесем. Ја сам голооточко дете и ми нисмо имали право и слободу мишљења. Али код Костића је то и мало шире. Он има слободу говора, а свима другима брани да изнесу своје.

Србољуб, 2 март 2021 01:03

Костић има право на слободу мишљења!

Има право на слободу говора!

Али има одговорност за то што говори!

Мени је несхватљиво шта то може бити у уму и срцу човека да решење види у одустајању од КиМ.

Да ли је то страх који паралише здрав разум па пристаје да још једним повлачењем купи мирну старост, нека потомци копају ровове код Ниша или Рушња.

Опасније је ако мисли да је неки Месија који ће нас извести их затуцаних митова у светлу ЕУропску будућност.

Зато је и цитирао Бранка Миљковића :

„Повраћаћу али у рај ћу ући.“

Како год није дорастао функцији и времену. И боље би било да се повуче.

Ах, 2 март 2021

Добар почетак. Ако је све тако а логично је да јесте, где су онда тужбе за смену и кривичну одговорност Костића? Давно их је требало поднети па и да тужилаштво не реагује важан је утицај на јавност да би овакви схватили да се не могу некажњено довека играти суверенитетом Србије. То би била порука и за „прворођеног“ који мало па мало тражи „макар нешто“ у замену за све остало ваљда на Косову за Шиптаре.

Правници где сте?

Килибарда, 2 март 2021

Брани ли ко интегритет државе Србије? Има ли кога да организује излазак на тргове у Србији и да виче: – спашавајмо државу. Припремају распад. Има ли или нема? Позивате правнике. Сваки писмен човек може да потегне кривичну пријаву. Али – држава (полиција, тужилаштво) неће да реагује, него ће тог „галамцију“ да притвори за нарушавање јавног реда.

Куку Тодоре!

Костићу, одлази. Пемзија.

Хвала за објашњење, 2 март 2021

У овој стручној анализи (истина не баш лакој да просечном читаоцу буде одмах јасно) дат је одговор да ли постоји одговорност за изјаве од стране оних који се налазе на челу државних институција.

Закључак је да би били доследни својим изјава треба да пређу у статус слободних грађана и као такви да одговарају по законима своје државе.

И то се односи на све а не само за председника САНУ.

Дакле, академик Бећковић је у праву.

Како народ себи да помогне, 2 март 2021

Izvanredan правнички текст за који је права штета што, вероватно, не може да буде објављен у штампи. Овде је очигледно рећ о вељиздајничком делу признанја окупације на једном делу суверене државе. Костић и САНУ објективно немају овлашћења да поћине тако нешто, али председник САНУ својим јавним иступима у прилог потпуне предаје Косова и Метохије доприноси значајном слабљенју српске позације уочи сваким међународних преговора о овом питању. То је, значи, дело извршенја припремних радњи за вељиздајнички акт.

Postavljam питање ценјеном аутору текста да ли је суверени народ у овом случају овлашћен да прибегне правном средствима самопомоћи и у којим би се радњима тај ћин самопомоћи могао састојати?

Predsednikova desna ruka, 2 март 2021

Akademik **Miro Vuksanović** представио је данас на RTS-у две своје нове прозне књиге, које су хибридног жанра, што значи да ће се ради овог најнаграђиванијег аутора у српској књижевности морати основати две нове награде. Приликом наступа на телевизији **Vuksanović** ни рећју није споменио дешавања у Академији. Међутим, код свих јавних наступа он седи с Костићеве десне стране, као његова узданика. Ко ће веровати у његову одбрану српства у родној му Crnoj Gori, кад на вересију продаје српство у Србији?

Диоген, 2 март 2021

@Како народ себи да помогне. Тужилаштво је дужно да и „по службеној дужности” води поступке, тј. ако сами виде довољно елемената за неко кривично дело у штампи (а штампу редовно добијају и читају). Ако би 10, или 100, или 1000, или 10000 грађана почело да републичком државном тужиоцу почело да пише писма или мејлове, и рекло да поштују Устав и законе РС по којима је Космет део Републике Србије, и да их занима да ли су покренули поступак по службеној дужности против неке изјаве којом се оспорава територијални интегритет Републике Србије... сигуран сам да би било реакције. Ако се не варам, адвокат Горан Петронијевић, који је специјалиста за кривично право, је писао пријаве водио поступке баш за дела из тог поглавља.

Има још опција: након што се сакупи 100.000 потписа бирача, Скупштина Србије је у обавези да распише референдум о неком њеном питању. Добро осмишљена петиција са 100.000 потписа, предата председнику Републике или Народне скупштине може исто да буде добро „оруђе”.

ЗАШТО ТРЕБА СМЕНИТИ ПРЕДСЕДНИКА САНУ? ДОКЛЕ ЋЕ СЕ ИЗ БУЏЕТА СРБИЈЕ ФИНАНСИРАТИ АЛБАНСКИ ЛОБИ?!

СЛАВКО ЖИВАНОВ

Између сна и јаве (блог Јове Вукелића и Славка Живанова),
8. март 2021.

<https://izmedjusnajave.rs/%d0%b7%d0%b0%d1%88%d1%82%d0%be-%d1%82%d1%80%d0%b5%d0%b1%d0%b0-%d1%81%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d1%82%d0%b8-%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4%d1%81%d0%b5%d0%b4%d0%bd%d0%b8%d0%ba%d0%b0-%d1%81%d0%b0%d0%bd%d1%83/?script=lat>

Изјава председника САНУ, **Владимира Костића**, да „’неко овом народу мора да каже да Косово више није дефакто нити дејуре у нашим рукама’ и да је, у овом тренутку, ‘једина политичка мудрост на који начин са елементима достојанства напустити Косово’”, изазвала је (не)очекивану буру у јавности и њен гласан, неодобравајући одјек.

Бука и метеж настали с **Костићевом** нехајном реториком, временом, почели су да замагљују поенту и срж како његове изјаве, тако и реаговања на њу.

Зато бисмо побројали само оне важне, приоритетне чињенице и указали на императив да се оне ни за јоту не изгубе из фокуса јавности.

Дакле, од суштинске важности било је то што се огроман део српске јавности уопште не слаже с оваквим ставом председника САНУ, и с друге стране, то што значајан део интелектуалне јавности сматра да председник националне установе, те и такве врсте, себи није смео да допусти трапав излив несмотрености, безобзирности, штеточинства и увреда. Пошто му је, на трудбенички заслужен урадак, достојно спочитано да је његова изјава заправо неистинита, да је противна Уставу Србије, нашим националним, државним и општим интересима, као и ставу велике већине народа, **Костић** се бранио да је криво протумачен, да је то његов „лични” став на који има право и да није реч о ставу САНУ. Јавност се, наравно, и око овога поделила, а мобилисала се и јединица за **Костићеву** одбрану па како време пролази све је више скретничара пажње и шумава који прекривају суштину ове „афере” и њене погубне, далекосежне последице.

ЗАШТО ЈЕ КОСТИЋЕВА ИЗЈАВА СПОРНА?

1. Устав Србије, у члану 8. каже: „Територија Републике Србије је јединствена и недељива. Граница Републике Србије је неповредива, а мења се по поступку предвиђеном за промену Устава.”

2. У члану 50. став 3. Устава, између осталог, каже се: „...У Републици Србији нема цензуре. Надлежни суд може спречити ширење информација и идеја путем средстава јавног обавештавања само ако је то у демократском друштву неопходно ради спречавања позивања на насилно рушење Уставом утврђеног поретка или нарушавање територијалног интегритета Републике Србије”. (*аушорово подедљавање тиксиа, овде и даље у цишаишима*)

3. У члану 182. Устава, став 2. пише: „Република Србија има Аутономну покрајину Војводину и Аутономну покрајину Косово и Метохија.”, а у 4. ставу се закључује: „Територија аутономних покрајина и услови под којима се може променити граница између аутономних покрајина одређује се законом. Територија аутономних покрајина не може се мењати без сагласности њених грађана изражене на референдуму, у складу са законом”.

4. Кривични законик Србије члан 306. каже: „Грађанин Србије који потпише или призна капитулацију или **прихвати** или **призна** окупацију Србије или појединог **њеног дела**, казниће се затвором најмање десет година.”

5. Кривични законик Србије предвиђа у члану 307: „Ко силом или на **други** противустанован начин покуша да отцепи неки део територије Србије или да део те територије припоји другој држави, казниће се затвором од три до петнаест година.”

6. Српска академија наука и уметности финансира се из буџета Републике Србије, плата коју **Костић** и академици добијају (сваки академик добија месечно најмање хиљаду евра академског додатка) обезбеђује се из пореза и других намета које ова власт дере са леђа грађана. Иако је САНУ Законом устројена као „самостална установа од посебног националног значаја” таква самосталност никако не би смела да претпоставља независност од закона и Устава државе која јој финансирањем омогућава живот. Односно, од академика се с покрићем очекује и подразумева да поштују законе и Устав државе у којој живе, најпре као и остали грађани, а потом и као корисници државне апанаже, плате, накнаде. Ни једна једина држава на свету не

плаћа своје чиновнике, службенике, па чак ни научнике како би се ови некажњено залагали за њено територијално сакаћење. Из ових факата јасно је да би дело **прихватања отцепљења Косова и Метохије**, или учествовање у том процесу, „**дејуре и дефакто**” представљало **кривично дело**. Истовремено, **позивање** на извршење овог дела може се сматрати само лакшим кривичним делом, али се никако не може сматрати правом на „лично мишљење”. **Позивање на извршење кривичног дела нигде и никад није сматрано правом на слободно мишљење.**

Ово би, укратко, било сасвим довољно објашњење зашто је део јавности захтевао оставку председника САНУ и зашто је организован протест, по први пут у историји постојања САНУ. Притом, не говоримо о било којем, или ма којем парчету Србије, већ о територији коју је претежни део српске популације **који је икада живео на овој планети** сматрао својим духовним, историјским, егзистенцијалним и суштственим бићем. А тако Косово и Метохију разумеју и осећају и множина Срба који данас живе.

КОСТИЋЕВА ОДБРАНА

Међутим, иако председник САНУ ово није изрекао први пут (неколико пута је од 2015. године наовамо понављао своје становиште), одједаред је почео да понавља како није ваљано цитиран, и како је жртва неоснованих напада. Истовремено, како је већ приметио академик **Данило Н. Баста**, није указао шта је евентуално погрешно у тумачењу спорне изјаве, нити је додатно, објашњавајући свој став, указао на разлику између онога како јесте и онога како му се спочитава. Очекујући да део јавности прогута тај **квазидеманти Костић** заправо жели само да отупи оштрицу напада, јер је извесно да је у интервјуу нагласио да **изречено представља његов став**. (Транскрипт **Костићевог** /спорног/ интервјуа можете погледати *овде*.)

С друге стране, чак и нетачним тврђењем да председник САНУ није веродостојно цитиран, потпуно се неутрализује и обесмишљава аргумент да му се ускраћује право на слободно мишљење. **Костић** би имао право на слободно, (своје) мишљење, али се прво **Костић** и његови бранитељи морају договорити о каквом мишљењу је реч. Односно, ако оно није правилно протумачено, онда оно није његово, и зашто би му се, као таквом, приписивало или одрицало право на слободно изра-

жавање. Но, у овом случају, није реч о праву на слободно изражавање мишљења, јер је реч о позивању на кршење највишег правног акта и закона Србије. Правом на слободно изражавање мишљења, такође, не бисмо могли да назовемо нечију „идеју” да силовање каткад није кривично дело, или да крађа може да буде, понекад, сасвим оправдана, рецимо. И то његови бранитељи знају, али су њихови мотиви другачији.

„Право на слободно мишљење” је заправо оруђе, инструмент одбране формулисан као најмањи заједнички именитељ разноразних интересних група, различитих политичких провинијенција са подударањем интереса у очувању Костића на месту председника Академије. Иза те формулације сакрили су се и баштиници идеје о независности Косова, али и њени противници који имају с Костићем неке друге рачунице. Ови први не бране његово „право”, него га бране јер се слажу са суштином његове изјаве. Лицемерно, заклањајући се иза апстрактних вредности, индиректно подржавају отцепљења Косова и Метохије.

Лако ћемо се ми договорити о томе да сви људи имају право на сопствено мишљење и његово јавно изражавање генерално, али, о овој ствари требало би да се претходно сви изјасне о суштини проблема – јесу ли за територијално целовиту Србију, или су против ње.

Десно крило Костићевих бранитеља, та друга група пак, очевидно сматра да су **бенефиције** које им омогућава **Костић** довољне за одбрану његове функције, али не и његовог става. Другачије речено, **тргују ставом о Косову кријући се иза тобож демократских тековина.**

И на концу, постоји и трећа група, најтиших, мутавих академика који ћутањем подржавају Костића. Све те групе, то је и те како важно, прожела је и импрегнирала власт у Србији, којој политички одговара релативизација територијалне целовитости Србије, што је иначе и сама неретко чинила. Због тога **Костић** не само да није угрожен на месту председника, него **ужива бескрајну подршку власти.**

ЗАКЉУЧАК

Нико у Србији не би требало да се јавно изјашњава и позива на територијално распарчавање државе у којој живи. Особито то не би смели да раде људи који су плаћени из државног буџета, који од државног новца издржавају породице, и нарочито они којима је држава омогућила да дођу до високог социјалног, академског или економског

статуса који експлоатишу. Односно, уколико их тај проблем толико тишти и толико им је битан да морају о њему јавно да говоре, требало би да баштине и минимум моралности и етике па да након изреченог става поднесу оставку и напусте државну установу у којој раде. Не треба се градити наиван и кратковид не видевши да тако изречени ставови иду наруку свима онима који не само да прижељкују наречени сценарио, него својски на њему раде. Недопустиво је да у државним установама бивкују групе или појединци који отворено и јавно заступају ставове које заступају најљући и најмоћнији непријатељи српске државе и народа. На тај начин, хотевши или не, они представљају део лоби групе задужене за препарирање и анестезирање овдашње јавности да се она што лакше и припремљеније сагласи са свршеним чином и зацело прихвати и аминује окупацију, а тиме и одобри еутаназију духовног, идентитетског корена српског бића. У томе многи учествују из лукративних и идеолошких разлога, многи нехотице због пуне људске глупавости или што просто не знају шта раде.

Истине ради, таквих људи било је одувек, и није их избацила поплава у овом или прошлом веку. Таквих људи било је од настанка историје, а за једног, још из Новог завета знамо да је наплатио 30 сребрњака за издају. Према предању, кнез Лазар изрекао је уочи Косовског боја клетву која је уклесана и у камену на споменику на Газиместану. Није кнез то чинио јер није имао паметнијег посла, него зато што је и тада било потребе за тим. Све то време, до дана данашњег, одржало се и једно и друго.

И Завет и издаја.

Само што су неки у Академији од силног (пре)учења то заборавили, или се надају да су Лазарове речи изветреле, да им је истекао рок трајања.

Е, нису.

СТРАНПУТИЦА САНУ И ЊЕНОГ ПРЕДСЕДНИКА

МИЛОМИР СТЕПИЋ

Нови сџандарг, 5. марта 2021.<https://www.standard.rs/2021/03/05/stranputica-sanu-i-njenog-predsednika/>

Мора да нешто друго, веома важно, мотивише преседника САНУ Владимира Костића да баш у најделикатнијим тренуцима о Косову изнесе „лично мишљење на које свако има право”

Чланови националних академија наука (и уметности) махом су врхунски образоване, талентоване, марљиве, одговорне, моралне и интелектуално храбре особе. Њихов патриотизам и посвећеност „националној ствари” не доводе се у питање. Када свом народу и држави упуте оштре критичке тонове на далекосежне последице неких негативних појава и процеса, то јавност тумачи на подразумевајући начин – као добронамерне, на знању утемљене и никако мотивисане материјалним разлозима, корупцијом, уценом, непотизмом, спољашњим утицајем, политичким захтевима и амбицијама. Без обзира да ли су „бесмртност” заслужили достигнућима у тзв. идентитетским наукама (култури, уметности) – археологији, антропологији, историографији, географији, етнологији, језику и књижевности – или пак, у математици, хемији, физици, медицини, природним и техничким наукама, они по правилу мисле, пишу, говоре и делују у складу са универзално схваћеним и дефинисаним националним интересима. Штавише, ако су народ и територија угрожени, окупирани и поробљени, академици предњаче не само у аргументованом образлагању слободарских тежњи, већ и у јавном деловању као истински народни трибуни.

ЈАЛОВА УСТАНОВА

Дешавало се и раније да неки чланови наше „највише научне и уметничке установе” – било да се она звала Друштво српске словесности, Српско учено друштво, Српска краљевска академија, Српска академија наука или Српска академија наука и уметности – подлегну политичким нарудбинама, притисцима и заблудама. Подсетимо се

само да су неки од њих својим ауторитетом стали иза стварања „прве” југословенске државе у којој су се Срби нашли у аморфном стању и без сопствене националне политичко-територијалне јединице, што су платили ненадокнадивим жртвама. А много година касније су се готово сви сложили са пријемом у почасно чланство Јосипа Броза Тита, челника „друге” Југославије у којој су заташкавана српска страдања, дискордантним републичким границама фрагментиране српске земље, од српског корпуса декрет-етногенезом издвајане „инстант-нације” и успостављено обуздавајуће правило „Слаба Србија – Јака Југославија”. За покушај неколицине академика да *Меморандумом* 1986. „кажу и спасу душу своју” САНУ је демонизована наметањем комплекса кривице за распиривање неопростивог српског национализма. Јер титоистичка формула да су сви национализми опасни, али је српски најопаснији важила је раније, а важи и данас. „Меморандумски синдром” од тада кочи било какав плодотворан заједнички допринос чланова САНУ у решавању српског питања. Свело се све углавном на напоре часних појединаца, састанчења одбора, припрему изложби и отаљавање научних скупова, од којих, како видимо, они неподобни буду онемогућени.

САНУ се временом претворила у национално жалову, безутицајну установу. Диспропорција чланства по одељењима одавно је постала алармантна, а ништа се стварно не чини како би се то отклонило. Представника наука које би по дефиницији требало да се баве националним проблемима је мало или их уопште нема. Избори за дописне чланове, нарочито у десеткованом Одељењу друштвених наука, прожети су скандалима. Јер, како другачије назвати чињеницу да конкурсна документација неких кандидата, укључујући њихове књиге и научне радове, није ни распакована, а камоли анализирана. То значи да чланови САНУ постају они који *шреба*, а не они који то *заслужују* својим научним резултатима. Зато не треба да чуди што има и оних дописних, па и редовних чланова са оскудном библиографијом од једне-две књиге, међу којима су неке у вечитој најави или урађене као стелт-издање. С друге стране су, пак, они који су се уклопили у „бодоманију”, „научно задругарство” и „коауторску ротацију”, те штанцују на десетине колективних чланака годишње. И једни и други кубуре са истинским научним доприносом и немају *кайишнално дело* којим су учинили помак било у истраживачком смислу, било у позиционирању неке нове научне дисциплине. О њиховој националној забринуто-

сти и учешћу у тражењу одговора на егзистенцијалне изазове српског народа беспредметно је и расправљати. Учмалост, пасивност и neodговорност знатног дела САНУ, а нарочито тзв. часништва на челу са председником – и то не само актуелним – несумњиво је разлог – мада не једини – за срзавање њеног угледа. Нарочито поводом круцијалног проблема – Косова и Метохије. Зато не изненађују протести испред зграде САНУ, отворено протестно писмо групе интелектуалаца, јавно саопштена и образложена повлачења потенцијалних кандидата и одустајање од надметања за чланство многих угледних научника и уметника чак и пре него што је конкурс уопште расписан.

ПИТАЊЕ МОТИВА

У неколико наврата поновљене изјаве председника САНУ да Срби треба да се помире са губитком косовско-метохијског дела Србије само је кап која је прелила чашу. Ноторна је чињеница да те изјаве нису научно утемељене, а он је на челу *научне* установе, зар не? Дакле, неспорно је да Косово и Метохија *de jure*, тј. према Уставу Републике Србије и Резолуцији 1244 СБУН, недвосмислено јесу у саставу Србије. Остаје да се размотре делови изјаве која се односи на *de facto*. Истина је да српске државне власти и институција на Косову и Метохији (готово) нема, чему су својим одлукама, корак-по-корак, доприносиле „гарнитуре” у Београду од 1999. до данас. Али, такође је истина да се принудом допуштена међународна цивилна (УН и ЕУ) и војна мисија (КФОР/НАТО) претворила у окупацију. Уосталом, стање је оквалификовано као *окупација Покрајине* и у познатој Поруци Светог Архијерејског Сабора СПЦ из маја 2018. године! Не позива ли то председник САНУ, и не само он, да признамо окупацију и њоме изнуђен статус Косова и Метохије, образлажући то реалношћу? А та реалност је следећа: тзв. косовску независност признао је, *grosso modo*, већи део политичко-економског и цивилизацијског Запада под америчким вођством, те неколико десетина његових трабаната и земаља у неоколонијалном статусу које и нису могле другачије. Исто је учинила и неколицина проамеричких исламских држава. Атлантистички баждарени српски умови оно што артикулишу и предводе Вашингтон и Брисел виде као „цео свет” и ту помоћи нема. Њих не вреди убеђивати да је процес признавања тзв. косовске независности још 2017. године готово заустављен и да се преоријентисао у отпризнавање. Те-

шко им је објаснити да признање није дао или га је повукао већи део света – највећи број држава Азије, Африке и Латинске Америке, две најмногољудније земље света, многе исламске земље међу којима и оне популационо и територијално највеће, најпространија и ресурсима најбогатија земља света, две чланице СБУН с правом вета и истовремено силе у брзом успону. Чак и пет чланица њима тако драге ЕУ. Али, председник САНУ, иако очигледно привржен „западним вредностима”, требало би да буде рационалан и не пренебрегава чињенице. А чињенице су да тзв. косовску независност, закључно са 2020. годином, признају земље које укупно чине само 29% становништва и 35% територије свих држава света. Дакле, у популационо-просторном смислу, ни једна трећина! Требало би да политичку карту света на којој је уцртано (и) то *de facto* стање председник САНУ непрекидно држи пред очима.

De facto стање (не)признавања *de facto* косовске независности закључно са 2020. годином

Не оправдава председника САНУ што, као доктор медицине, не (жели да) зна или пренебрегава да су Косово и Метохија српски идентитетски и државотворни темељ, да у том простору, према наводима СПЦ, има око 1.500 српских манастира, црква, манастиришта, црквишта, утврђења, палата и других споменика културе (просечно на

сваких 7 км² по један!), да тамо, упркос вишевековном прогону, још увек живи знатан број и то демографски највитаљнијег српског становништва као и других држављана Србије, да је већи део земљишта још увек у српском приватном, црквеном и државном поседу, да само резерве лигнита могу да трају наредних 180–200 година и то када би експлоатација била као данас у читавој Србији, да се ради о немерљиво важној геополитичкој „макро-тврђави” из које може да се контролише читав Балкан и да би евентуалном предајом или поделом тог простора уследио сепаратистички „ефекат домина” широм Србије. У том контексту, није беспредметно поставити питање: зашто колеге „из Региона” у сличним приликама поступају потпуно супротно од председника САНУ? Није познато, на пример, да је председник ХАЗУ у Загребу 1991–1997. академик **Иван Супек**, иако физичар, изјавио да је једина политичка мудрост на који начин, с елементима достојанства, напустити Републику Српску Крајину. Нити се академик **Сеид Хуковић**, фармаколог, председник АНУБиХ у Сарајеву 1990–1999. иступајући у медијим успротивио да се спроведе нелегални референдум и да се на основу његовог фаличног резултата прогласи независност БиХ, нити да је, суочен са све мањом територијом под муслиманском контролом, дефетистички позивао „признај је Алија нек’ је к’о авлија”. Још мање је академик **Неџад Даци**, хемичар, председник АНУК у Приштини 1999–2002. упозоравао да је насилни, терористички арбанашки сепаратизам у супротности са међународним правом, а академик **Реџеп Исмаиљи**, лингвиста, његов наследник у периоду 2003–2009, тврдио да погром на Србима 2004. и проглашење независности 2008. неће ни *de jure* ни *de facto* довести до стварног признања и чланства у УН. Мора да нешто друго, веома важно, мотивише председника САНУ да баш у најделикатнијим тренуцима изнесе „лично мишљење на које свако има право”. Можда потреба да се представи као објективан, мудар, далековид, усаглашен са „главним током”...? Или да је модеран, актуелан и „политички коректан” по сваку цену? А, што би рекао Сремац, „кад Србин хоће да буде напредан, он прихвата мишљење својих непријатеља”.

КОСТИЋЕВ СТАВ О КИМ
КОРЕСПОНДИРА С ТЕЖЊАМА
НАТО, ЕУ, ПЕНТАГОНА, БУНДЕСВЕРА...

ОДГОВОР НА ЗАМЕНЕ ТЕЗА ПОВОДОМ ЗБИВАЊА У
АКАДЕМИЈИ, КОСОВА И СРПСКЕ

ДУШАН ПРОРОКОВИЋ

Све о Српској, 13. фебруара 2021.

<https://sveosrpskoj.com/komentari/prorokovic-kosticev-stav-o-kim-korespodnira-sa-teznjama-nato-eu-pentagona-bundesvera/>

Дешавања унутар САНУ за време „председниковања” академика

Хајдина ишла су тако да је мало фалило да се и оно „српска” избаци из назива. Срећу у несрећи представљала је околност да скраћеница АНУС није била одговарајућа. А садаши председник САНУ Владимир Костић тврди да је Србија и де јуре и де факто „изгубила Косово” и да с „елементима достојанства” треба да „напусти Косово”

Проблем је што академик Костић овако наступа као председник

САНУ. А његов став поводом КиМ кореспондира с тежњама НАТО, ЕУ, Стејт департамента, Пентагона, Бундесвера и... да ли уопште треба набрајати даље!? Која се то организована група у Србији, силна и моћна, може успротивити његовим политичким истомишљеницима?

Изјаве академика Костића, не као појединца већ као председника

САНУ, јесу политички штетне. И органи Академије ту штету не могу „извадити” инсистирањем на његовом праву на „лични став”. Зашто академика Костића другде, тамо где се заговара „прихватање реалности на Косову” и укидање Републике Српске, славе као „најумнијег међу Србима”, а његове речи „промичу” и најављују као „мудре”!?

О значају и узроцима данашњих полемика, као и разлозима за укључивање научних и уметничких институција или појединаца који

њима руководе, тачније ће се знати у наредном периоду. Када, једног дана, буду доступни разни архивски материјали.

Или раније, ако нам то омогуће **Асанжови** сарадници.

Углавном, ништа неће остати сакривено. Па ни мотиви.

У условима када по западним дипломатским представништвима седе аташеи за културу и информисање са задатком да прате и анализирају процес „латинизације српског језика” (а то се не чини бадава, него да би на вишим нивоима биле осмишљаване активности како би се поменути процес подстакао!), није могуће да из видокруга остану изостављене најважније институције. Па ни – САНУ.

Дешавања унутар САНУ за време „председниковања” академика **Хајдина** последњи је описао академик **Крестић**. Мало је фалило да се и оно „српска” избаци из назива. Срећу у несрећи представљала је околност да скраћеница АНУС није била одговарајућа. Ипак, да несрећа никада не долази сама, показују и дешавања након одласка академика **Хајдина** с ове позиције.

Ничим изазван, његов наследник почео је упорно образлагати своје виђење о косовском питању. Које се, иначе, тиче много већег броја тема од статуса Косова и Метохије. Неспретним реакцијама, сада су у све укључени и органи Академије.

У последњој расправи која је уследила, протурају се очигледне замене теза. И то у официјелним одговорима, званичним саопштењима.

Прво, академик **Владимир Костић** има право на своје мишљење. Таман то мишљење остало исказано кроз нетачну формулацију како је Србија и де јуре и де факто „изгубила Косово”, или кроз невероватну конструкцију да с „елементима достојанства” треба „напустити Косово”.

Његов став, с којим се можемо сложити или не, ако имамо потребу подржати га или с њим полемисати. И то је све у реду. Није, међутим у реду да се за пласирање личног става злоупотребљава функцију председника САНУ.

У неким стварима, може се приметити, слично као и челни човек наше значајне институције, размишља и његов колега академик **Теодоровић**. Хиперактиван је, ангажован и на друштвеним мрежама, чест гост у одабраним телевизијским емисијама, изјашњава се и о текућим политичким питањима.

Да ли су његови ставови изазвали такву буру као и речи академика **Костића**? Нису. Заправо, одавно не изазивају било какве реакције.

Евентуално се на то осврну какви страначки активисти, када их **Теодоровић** „поткачи”, или „твитер ратници”, уживајући у прилици да расправљају с једним академиком.

Дакле, овде се не оспорава право на мишљење академика **Костића**, или, не дај Боже, позива на повратак вербалном деликту, већ захтева спречавање даље злоупотребе положаја за политикантски активизам.

Када би академик **Костић** наступао у своје име, када се не би налазио на позицији председника САНУ, његови ставови би остајали мало запажени, не би изазивали овакве реакције.

Друго, када говоримо о слободи говора, треба знати да се под тим подразумева и слобода одговора. Јесте, за сваку осуду су неке поруке и вулгарности упућене академику **Костићу**. Око тога, такође, нема спора. Али, тумачити сваку критику на његов рачун из тог контекста, па онда извучити закључак како је реч о „нападу” не може да прође.

Уосталом, академик **Костић** је, по избору на место председника Академије, решио да се често оглашава о политичким питањима, укључи у политички живот и самим тим мора бити спреман за свакојаке јавне реакције. А јавне реакције одавно не личе на оне од пре двадесетак година, ту се преко друштвених мрежа укључује свако ко се осети позваним. Па и извесни кик-боксер. Исто као што се својевремено укључио један кошаркаш.

Да подсетимо, тада су став кошаркаша, у неколиким стварима сличан као и академика **Костића**, као потпуно релевантан, браниле другосрбијанске перјанице, представљајући га за „глас разума”.

Кик-боксер, кошаркаш, естрадне уметнице (о да, и међу њима има оних које се изјашњавају о важним друштвеним питањима, о томе редовно извештавају таблоиди) или ликови неутврђених занимања који „висе по малим екранима”, све је то у јавности, с мањим или већим бројем пратилаца и лајкова, с краћим или дужим временом трајања и с плићим или дубљим утицајем на обликовање дискурса.

Околности су такве, свиђале се нама или не. Углавном, због таквих околности често се може „бирати” чије ставове узимати за релевантне, на шта се освртати, нема сваки одговор вредност, нити му треба придавати истоветан значај.

И у том процесу се нити могу, нити смеју бркати „бабе и жабе” и у исти кош стављати мишљења једног кик-боксера (заправо, оно што

је тај младић написао није ни мишљење у пуном смислу значења тог појма) и, на пример – академике **Предрага Пипера**.

Није овде реч о жељи да било ко напада, већ да се аргументовано критикује злоупотреба положаја и захтева одговорност за такво деловање.

Треће, када се помињу „напади”, онда се стиче утисак како нека силна и моћна организована група удара на слабог и невиног појединца. Став председника САНУ кореспондира с тежњама НАТО, ЕУ, Стејт департмента, Пентагона, Бундесвера и да ли уопште треба набрајати даље!? Која је то организована група, силна и моћна, која се може успротивити његовим политичким истомишљеницима?

Иза конструкција о „де факто и де јуре” и „елементима достојанства” стоје „ала и врана”, они који у колонијалним демократијама (или стабилократијама) усмеравају кључне политичке, економске и друштвене процесе, с огромним буџетима, бирократским и обавештајним апаратом, медијским гигантима и читавим армијама аналитичара ангажованим по невладином сектору и тинк-танковима.

Право је чудо, а о томе ће историчари дати суд у наредним деценијама, што се српски корпус, уз све грешке, лутања и погрешне процене и даље некако одржао, артикулисао своје циљеве и интересе, успоставио неки „координатни систем” унутар ког делује.

У сличним околностима, уз овакве притиске и бесомучне нападе, неки други народи би нестали, постали историјска категорија.

Председник САНУ „дува у тикву” која је највећа, укључује се у кампању која је започета још средином деведесетих година. Свесно или несвесно, с добрим намерама или без њих, самостално или након туђих сугестија, за креирање мишљења о конкретном догађају и његовом месту у конкретном процесу, сасвим је свеједно.

Четврто, академик **Костић** је итекако добро протумачен. Не, није овде реч само о интерпретацији његових ставова у Београду. Него и у комшилуку!

Да ли је ико у Загребу, Сарајеву, Приштини, Тирани, па и у оним швајцарским новинама схватио његове речи другачије? Погледајте наслове! Погледајте извештавање електронских медија! У неким је чак био међу ударним вестима.

Зашто академике **Костића** другде, тамо где се заговара „прихватање реалности на Косову” и укидање Републике Српске, или недељ-

но разглаба о „српском питању”, славе као „најумнијег међу Србима”, а његове речи „промичу” и најављују као „мудре”!?

Зашто се у свим тим гласилима и интелектуалним кружоцима свако мишљење супротно ставу академика **Костића**, макар било засновано само и искључиво на аргументацији коју нуди међународно јавно право, већ дуги низ година проглашава „атавизмом”, „средњовековљем”, „национализмом”, „шовинизмом”!?

Петко, није ово ништа лично. Оваква бура у јавности и серија критика (укључујући и протест испред седишта САНУ, ваљда први пут организован у историји испред било које националне академије у свету) уследиле су баш сада због континуалног понављања истог дела.

Први пут, 2015. године, било је изражавања незадовољства по друштвеним мрежама, било је и неколико појединачних реакција, али се ипак уважавала чињеница да је то председник САНУ, да је човек неискусан у политици и самим тим – у изношењу политичких ставова.

Да се ситуација некако смири помогла је и релативизација, прича како академика **Костића** нисмо добро разумели. Тактика „јесам музичар, нисам музичар” уродила је плодом, уз приметну жељу да се све заташка и заборави. Јер, велика је срамота да председник САНУ заговара легализацију творевине коју је НАТО дао на управљање дилерима хероина и трговцима људским органима.

Други пут је било више незадовољства и више реакција, али је опет све некако прошло, уз утисак да се академик **Костић** о „косовској проблематици” на овакав начин више неће изјашњавати. Успут, дешавало се све у „изборно време” у САНУ, те је испало и као да критикама „диригују” незадовољници, зато што нису постали академици. Истовремено, то је период трајања „унутрашњег дијалога”, па се још из врха државе поручивало како свако има право да изнесе свој став, што је медије, упућене на државне јасле, одвраћало да овој теми посвете шири простор.

Када неко, после свега, изађе и трећи пут (без обзира што је у односу на први иступ ово трећег пута изречено у знатно блажој варијанти), онда се критике умножавају, а незадовољство експлодира, и то из два разлога.

Прво, због тога што је претходне критике, од којих су већина биле добронамерне (без обзира како их је он лично доживео), намерно заобишао.

Председник САНУ је два пута лаконски завршавао те фазе одбијајући да улази у јавне расправе. Саопшти политичку поруку, а онда о њој не жели да полемише. И друго, зато што се упорним понављањем једне те исте тезе стиче утисак како није реч не о жељи појединца за полемиком, већ о политичком задатку.

Ако је реч о политичком задатку, онда је један од разлога и „мерење” реакције јавности, уже – академске, шире – политичке, или оне најшире у коју се убрајају и боксери, кошаркашки и пратећа естрада!

Онима који то незадовољство мере, а који би да опосле са Србијом и Србијом шта им је у контексту њихових геополитичких циљева неопходно, треба послати што гласнији одговор.

Опет, свесно или несвесно, са добрим намерама или без њих, самостално или након туђих сугестија, академик **Костић** био је **само пуко средство за оцену стања у српском друштву по једном врло важном националном и државном питању**. И због ових ствари је све кулминирало, а **реакција не мањка ни месец и по дана након његових речи**.

Инсистирајући на томе како се академику Костићу ускраћује право на слободу говора и мишљења, да је свака критика његовог иступа ортаклук с башибозуком, да су се сви удружили против једног невиног човека који није добро схваћен, **руководство САНУ изабрало је најгору могућу опцију за одбрану**.

Јер, прво, све речено у циљу одбране лако је проверљиво и обориво. **Овакав начин одбране не може издржати било какав тест времена**. Друго, Академија је (и даље!) српска, то јој стоји у називу, финансирају је порески обвезници Републике Србије, захваљујући чему постоји и, као ретко игде другде примењивана пракса – академски додатак.

Ако грађани ове државе, у условима у којима живимо, издвајају поприличну суму да би се исплаћивао доживотни додатак, онда се од председника очекује да поштује Устав те државе.

Треће и најважније, јесте што политички процеси иду својим током, имају своју динамику. Бавећи се на свој начин „косовском проблематиком”, академик **Костић** није испратио последње „увезивање” косовског и босанског питања у „један чвор”.

Требало је ту још да буде и Црна Гора, али се клатно, напослетку почело враћати ка другој страни.

Уступање на Косову и Метохији тешко ће наштетити укупним српским интересима и врло брзо довести Републику Српску у немо-

гућу позицију. Без тог „косовског баланса”, Бања Лука ће у будућности тешко одржати своју позицију. Знају то, наравно, и другде, те се баш сада појачавају притисци ка коначној дедејтонизацији.

Излажење у јавност, у овом тренутку, с поновљеном поруком није само „прича о Косову”, већ и „прича о Српској”. То је слање једног, по шире српске интересе ужасног сигнала. И због тога је тај сигнал одлично примљен како у Приштини и Тирани, тако и у Сарајеву и Загребу.

Ова ствар, очигледна чак и просечним познаваоцима регионалних политичких збивања, не може се релативизовати неспретним саопштењима, нити заменама теза.

Изјаве академика **Костића**, не као појединца већ као председника САНУ јесу политички штетне. И органи Академије ту штету не могу „извадити”, приступом који су одабрали, могу само и целокупној институцији наштетити.

А што се садржаја спорних изјава тиче, уместо било каквог одговора, најбоље је цитирати француског пуковника **Жака Огара**, аутора књиге *Европа је умрла на Косову*, који је после обављене мисије на Косову и Метохији, гостовао у Београду лета 2007. године:

„Није на мени да дајем савете Србима, али, наравно, имам идеју. Пред вама су два пута. *Лош њуџ* је онај за који се мисли да ће Европа решити проблеме Србије, она не регулише проблеме Француске, она као да има тенденцију да наше проблеме погоршава, једном ужасном бирократијом, једном врстом уједначавања, нивелисања култура, напуштања свега онога што је било наше индивидуално богатство, у корист једног изједначавања, које је тужно и без будућности. *Друџи њуџ* јесте окупити све Србе добре воље, који воле своју земљу, своју веру, културу, вредности, традицију, у једном отвореном духу. За ту будућу Европу коју ћемо једног дана оформити, коју сматрам ексклузивно хришћанском. Данас се нашим идентитетима прети и наша улога је да штитимо своје идентитете да бисмо једнога дана могли да направимо једну конфедерацију, хришћанску, европску.”

Sapienti sat!

КОСОВО И МЕТОХИЈА: ИЗМЕЂУ БРУТАЛНЕ РЕАЛНОСТИ И НОРМАТИВНЕ СВЕТОСТИ

БОГОЉУБ ШИЈАКОВИЋ

Људи говоре, 26. фебруар 2021.

<https://www.ljudigovore.com/2021/02/bogoljub-sijakovic-kosovo-i-metohija-izmedju-brutalne-realnosti-i-normativne-svetosti/>

За српски народ и за државу Србију статус Косова и Метохије је питање елементарног идентитета и интегритета: *идентитет* – у смислу да је српско саморазумијевање одређено нормативном сфером у коју свакако спадају косовски завјет и видовданска етика; *интегритет* – не само у смислу територијалног интегритета и суверенитета него и интегритета као способности самоодржања. Због тога је Косово *витално* питање српског државног и националног организма, или: органско питање српске државне и националне виталности. У суочењу с проблемом Косова као народ и држава разапети смо између *друштвене реалности* (војно отимање Косова и Метохије од стране НАТО као савезника побуњених Албанаца у овој српској покрајини) и *нормативне светости* (значај Косова у црквено-народном предању). Ова комплексност мора да се узме у обзир да бисмо разумјели проблем и формулисали одговор, а не да бисмо под притиском реалности рјешавали косовски проблем „сад или никад” (историјске појаве одликује дуго трајање!) нити да бисмо под притиском нормативности одиграли „све или ништа” (коцкање са судбином није израз трезвености). Разборит одговор (а он не искључује ни „емоције” јер и оне имају рационалан смисао) треба тражити у суочењу са свим структурним елементима овог компликованог проблема. Проблем се ни не рјешава неким „договором Срба и Албанаца”, јер тврђаву косметских Албанаца пројектују и утврђују Вашингтон, Лондон, Брисел. Одмах да признам, много је лакше дисквалификовати сваки предлог него рећи шта да се ради, и то просто због тога што многи елементи неопходни за одлучивање нису у нашој власти. Но када се не зна шта треба чинити веома је важно знати шта не треба чинити.

КОМПЛЕКСНА РЕАЛНОСТ

О Косово, њрдно судилиише.

Његош, Горски вијенац, 987.

Садашња комплексна историјска реалност Косова и Метохије представља за српски народ и српску државу јединствен и веома сложен проблем. Јединствен – значи да је за нас то уникатан и монолитан проблем, па нам због тога често изгледа нерјешив. Сложен – то значи да се састоји од великог броја важних посебних питања, од којих свако има мноштво специјалних момената. Онда да бисмо се позабавили тако сложеним проблемом треба га детаљно структурно разложити и потом рјешавати оно што је у датим околностима могуће. Структурни моменти косметског проблема треба да буду предмет не само политичке него и детаљне научне анализе, да бисмо тако формулисали *наше* виђење тзв. свеобухватне нормализације односа на коју нас сада принуђују. Наиме, важан аспект је територијални интегритет и суверенитет државе Србије зајемчен Резолуцијом Уједињених нација 1244. Какво год да је тзв. фактичко стање – ова правна чињеница је капитална и треба је на све начине активирати. Сасвим је легитимно позвати се на чињеницу да је историјска, културна и вјерска самосвијест српског народа (српски идентитет) у значајној мјери оријентисана око Косова. На Косову и Метохији постоји изузетно значајно и отворено црквено питање, у смислу српске и свјетске културно-историјске баштине и у смислу имовине Српске православне цркве. При том, не треба неопрезно износити никакве моделе (па ни монашке заједнице Свете Горе), поготово то не треба да чини министар спољних послова, него треба трагати за јединственим рјешењем (наравно, под основном претпоставком потпуне безбједности). Косово и Метохија је веома озбиљно и реално војно и безбједносно питање. У том смислу треба да сузбијамо свако настојање да се косметски Албанци војно ојачају и да од међународних институција тражимо гаранције у том смислу. Неразуман би био сваки поступак са српске стране који би јачао албански фактор у региону, јер се тај фактор према нама недвосмислено испољио као непријатељски. Немогуће је заобићи бројна економска питања на Косову и Метохији: узурпирана имовина (приватна, црквена, државна), инвестиције и кредити на терет Србије, енергетика, природна богатства, ресурси, трговина, комуникације.

„Косово” као српски и међународни проблем је такође једно сложено правно питање, а на КосМету постоји безброј на шету Срба неријешених правних питања (узурпација од сваковрсне имовине до голог живота). Не само због тога што су етички аспекти права непорециви, него и предањски (традиционално) Срби доживљавају Косово и као морално питање. Уосталом, ствар је елементарне цивилизованости да се не прихвати да насиље има предност над правом и правдом. Све то нас ставља пред питање трансгенерацијске одговорности – историјске одговорности пред прошлошћу и за будућност. Када се, дакле, тражи „свеобухватна нормализација односа” онда треба свеобухватити и ова и многа друга питања, а о „нормализацији” нема смисла говорити ако је право суспендовано и дата предност сили.

Срби на Косову и Метохији треба да изграде легитимну самоуправну форму (то би могла бити и „заједница српских општина”) и да легализују своје аутентичне интересе сличне онима албанских сепаратиста, који су своје интересе реализовали уз страну помоћ, па то треба у погодном тренутку да учинимо и ми. За то су потребне одлучност, спремност и упорност, управо оне особине које мора да има онај који брани живот свој и својих ближњих, слободу и достојанство, што су све идеали за чију реализацију није потребан додатни легитимитет. Тамо гдје људима предстоји борба за слободу (признање, и уједињење) није потребно посебно оправдање и образлагање.

„НОРМАЛИЗАЦИЈА” КАО ПРИХВАТАЊЕ НЕНОРМАЛНИХ ОКОЛНОСТИ

*ал' ширјансѝву сѝаѝѝи ноѝом за враѝѝ,
довесѝѝи ѝа к ѝознанију ѝрава,
ѝѝо је људска дужносѝѝ најсвѝѝѝѝја!*

Његош, *Горски вијенац*, 618–620.

Референцијални оквир нашег разговора и промишљања на тему Косова и Метохије садржи као момент притиска становиште евро-атланских структура моћи да је чланство Србије у Европској унији (а то је званично спољнополитички приоритет Србије) условљено „правно обавезујућим документом” између Србије и приштинске администрације албанских сепаратиста, документом који је резултат „процеса нормализације” и који претпоставља „пуну нормализацију

односа” Србије и албанског Косова. Притом се истиче да се од Србије не тражи да у правно обавезујућем споразуму изрази формално „признање независности” албанског Косова. Међутим, изрази „правно обавезујући документ” и „пуна нормализација односа” не само да значе управо „признање независности” привремено окупиране територије (признање се од Србије и тражи јер је то њена окупирана територија), него ови изрази прикривају да је овдје у питању уцјена: уколико је за Србију из виталних разлога приоритет чланство у Европској унији, онда тај витални приоритет Србија неће моћи да реализује ако не призна независност окупираног дијела своје територије. Србија о томе треба да одлучи наводно слободно и самостално, а у питању је заправо уцјена (и то „кредибилна”, јер долази након насилне војне промјене правног поретка и фактичког стања).

Ову уцјену предузимају земље које су аутори Резолуције Савјета безбједности 1244 којом су потврђена начела суверенитета и територијалног интегритета СР Југославије тј. Републике Србије, и то након што је Србија војно онемогућена да као држава врши ефективну контролу над територијом и становништвом на привремено окупираном дијелу своје територије. Гарант суверенитета и територијалног интегритета Србије на Косову и Метохији су Резолуцијом 1244 постале Уједињене нације, али су главни актери новог стања и аутори Резолуције ту гаранцију обеснажили и изиграли. Дакле, ријеч је о насиљу као супротности праву, па се у том смислу не ради просто о поразу Србије него о поразу права. Онда је консеквентно да моћ која суспендује право наставља с уцјенама да би легализовала последице насиља. Зато треба истаћи да све што се догађа на Косову и Метохији догађа се у ванредним околностима стране окупације, а страна окупација се по дефиницији мора третирати као *привремена* без обзира на дужину трајања. Управо овакво стање ствари (присуство страних трупа које су окупирале територију Косова и Метохије) има за последицу немогућност да извршна власт Републике Србије спроводи Устав и закон на тој територији. Сада се од Србије тражи да сопствену штету као последицу „права јачег” призна као свој интерес. Сви други који су признали „Косово” признали су заправо своју политику и своје интересе, па, дакле, сами себе, те стога то и није право признање. То је заправо накнадно признање већ извршене намјере да се Србији отме дио територије. Насилно успостављено стање није валидно све док онај над којим је почињено насиље не да свој пристанак. Управо због

тога је у нормативном смислу најважније признање од стране Србије, а за Србију би то било признање сопственог пораза, чији би саучесник постала сама Србија. Тек тада би пораз права добио легитимацију на чијој полеђини би био пораз Србије. Кад људи не знају шта све треба да чине онда морају знати шта нипошто не треба да чине: нипошто и ни у којој форми не треба признати легализовање насилног отимања Косова и Метохије. Признањем у било којој форми одустали бисмо од права и дужности (само)одбране, што значи да бисмо сами угрозили сопствени интегритет и идентитет.

НОРМАТИВНОСТ

*Поље као ниједно
Над њим небо
Под њим небо*

Васко Попа, *Косово Поље*

Но уколико није реално да сада можемо изаћи на бојно поље, императивно је да никад и нипошто не треба да напуштамо нормативно поље – поље права и морала, идеала и вриједности слободних и одговорних људи. Поводом Косова и Метохије за нас се отварају многа нормативна питања која и као појединци и као заједница морамо узети у обзир. Та питања су правна, морална, традицијска, вриједносна, и сва су битна за идентитет српског народа, за његово саморазумијевање и самопотврђивање, и имају активну функцију у изградњи државе и друштва.

Свијест да припадамо конкретној историјској заједници и да је наша одговорност трансгенерацијска и свијест о моралном јединству историјског времена (ког се не можемо одрећи) утемељују нашу *историјску одговорност* (и такође етику историјске одговорности). Историјска одговорност налаже да се у конкретној ситуацији има своје *сѣановишије*, сопствена *ѱерсѣкѣива* као оријентација у простору и времену. Уопште узев, да би се оријентисао у простору и времену човек себи гради менталну (когнитивну) мапу стварности; наше представе стварности су утолико функционалне, оне су сврховите. Овај *ѱерсѣкѣивизам* не значи остајање у својим провинцијалним ставовима (у затвореном и некомуникабилном идентитету), нити препуштање себе некој наводно угодној интегришућој општости о чијем

контексту смисла уопште не одлучујемо (бити интегрисан у Европску унију предочава се као бити прикључен на инфузију у неком сигурном инкубатору). Перспективизам подразумејева вољу и способност да се сопствено становиште учини релевантним, да се своја перспектива универзализује, наиме учини таквом да је и други „мора” узети у обзир.

Историјска одговорност и интегритет историјског времена сугеришу да нас историјски догађаји обавезују. Храброст и одговорност историјског постојања обавезује нас на аксиоматску одлуку да су Косово и Јасеновац важан и непобитан дио нашег идентитета, који нам нико не може одузети – уколико му га ми не дамо. Аксиоматски значај важних историјских догађаја састоји се у томе што нам они дају вриједносну оријентацију и тачке ослонца у којима видимо надисторијски смисао. На темељу витешког и жртвеног косовског Видовдана изграђени су идеали *видовданске еџике*, наиме правда и човјечност, самопожртвовање и страдање, покајање и праштање, трпељивост и великодушност, што је заправо етика хришћанске културе, па, дакле, етика Жртве. Видовданска жртва свједочи тотални и радикални реализам, који нас суочава с бруталном конкретизацијом историје. Жртва је сублимација историје. Историјска истина није логичка ни универзална, већ догађајна и уникатна. Догађај узвишеног жртвовања има значење присуства *свейиої* и даје смисао историјском времену, постаје истина историјског времена. Спремност на жртву наравно не значи величање жртвовања као вриједности по себи, јер је вриједност жртве у њеној чистоти и сврси. Смисао и сврха историје мора бити спасење и унапређење живота, иначе би нам остало обесмишљавајуће трајање у протоку физикалног времена. Косовски Видовдан и Јасеновац су јединствене жртвене парадигме које омогућавају да догађаје разумијевамо као *нашу* историју. Историја је за један народ и оно шта тај народ види у сопственој историји. Наш поглед на сопствену историју омогућава нам не само да бруталност историје поднесемо него и да историју разумијемо и прихватимо. За српски народ, који је мали по броју али хоће да буде велики по карактеру, историја је већ и због тога страдање. Жртва је најважнији спомен који обасјава оно што се догодило у историји. Жртва и страдање (наиме доживљај историјски проживљеног страдања, историјско искуство граничних ситуација, победа и пораза, славе и унижења) имају епистемички смисао јер омогућавају разумијевање историје. Одатле производи херменеутич-

ки значај страдалних народа за разумијевање историје, уколико смо у стању да историјске догађаје посматрамо из перспективе жртве.

Истина из перспективе Жртве као субјекта битно се разликује од истине из перспективе насиља које тражи жртву као објект. Насиље стигматизацијом конструише жртву као објект и тако рационализује своје поступке, оно демонизује жртву и тако прикрива светост жртве. Прикрива и своју природу: савремено Насиље, као модернизација варварства и нови апсолутизам, користи се митотворним оправдавањем насиља конструисањем кривице. Стигматизација српског народа као настојање да се поништи његов идентитет и да му се наметне кривица као средство овладавања, жигосање које смо на својој кожи осјетили и у последњем грађанском рату а које се често служило антисрпском пропагандом из Првог свјетског рата, заправо је техника којом се означени објект (српски народ) најприје истискује из поља морала да би потом био истиснут и из поља права: онај ко је дисквалификован као морално биће уподобљен је да се над њим предузме бесправно насиље.

Дакле, на Косову и Метохији ми треба да бранимо нормативност – право умјесто насиља, истину умјесто лажи, правду умјесто отимачине, традицију умјесто будућних илузија. Један од услова одбране нормативности је памћење. Историјско памћење као претпоставка историјског знања и историјске самосвијести, као брига за тачке ослонца националног идентитета у историјском трајању, неопходно је и због сабирне свијести о прошлости и због оријентације у будућности. Тим прије што нам се на социјалном плану намеће једна структурна амнезија као гашење селектованих тачака у памћењу (*damnatio in memoria*). Истраживање структура социјалног памћења и сјећања и откривање техника деформације памћења и сјећања предуслов је данашњег критичког историјског знања и историјске самосвијести. Производња потребе за ослобађањем од историје, што је заправо пражњење идентитета, има за драматичну последицу заборав идентитета.

Недопустиво је *Косовски завјет* банално и пејоративно тумачити као косовски „мит” у смислу архаичног и фантазмагоријског баласта ког се треба ослободити. Мит је света прича о светим догађајима, мит у социјални живот уноси светост и тако гради нормативну аксиоматику друштва, утемељује и образлаже норме социјалног понашања. Мит има функцију да у историју једне заједнице унесе смисао. Шелинг је сматрао да не ствара историја једног народа његове митове него обр-

нуто: митови једног народа одређују његове обичаје и историју, чак мит је судбина једног народа, као што је човјеков карактер његова судбина. Косовски мит је трансформација (епска, историјска, егзистенцијална) драматичног и неподношљивог историјског догађања у смисао, који постаје дјелатан за оријентацију у историји. Косовски мит тј. завјет је упориште за нормативност и смисао историјског постојања српског народа, чиме се задовољава потреба за оријентацијом да би се сходно националном карактеру реаговало на историјску стварност и да би се кроз историјске ломове сачувао и учврстио идентитет. Косовски мит, као и мит уопште, говори нам да вриједносни систем као нормативну претпоставку државе и друштва не ствара држава него да је његово исходиште у моралној и религиозној сфери која долази из вјерских и етичких традиција, па су због тога ове традиције друштвено обавезујуће. Људске индивидуе не могу да произведу нормативну структуру друштва без вриједносне категорије светог, која је на начин евиденције аксиом друштвености. Дакле, на Косову и Метохији треба да бранимо оно што је за нас свето и због тога има снагу да производи норму и смисао нашег историјског карактера.

ЗАКЉУЧАК

Комплексни проблем Косова и Метохије треба разложити на структурне елементе и онда ове рјешавати упорно, стрпљиво и онолико дуго колико је потребно. „Правно обавезујући споразум о свеобухватној нормализацији односа” (то је исто или горе него признање!) треба схватити као комплексан и дуготрајан процес који мора да обухвати и сва питања која се тичу Срба и Србије (територијална, војна, црквена, културна, економска, историјска, правна, морална, духовна). Нипошто и ни у којој форми не треба признати легализовање насилног отимања Косова и Метохије. Није наш интерес да предузимамо поступке који су начелно неприхватљиви и који би осим тога водили српско друштво у општу конфузију, у бесплодна исцрпљујућа спорења и међусрпске сукобе. На простору Косова и Метохије треба јачати српски фактор а слабити албански. Треба експлицитно истаћи право да на Косову и Метохији бранимо оно што је за нас свето и због тога има снагу да производи норму и смисао нашег историјског постојања. Треба бити одлучан и спремат се за неки будући повољнији тренутак (већ данас је повољније него прије двадесетак година). Не:

одлагати па ништа не радити, него: свакодневно на косовским искушењима јачати своју националну и државну виталност.

Задатак који се поново налази пред нама је – слобода и уједињење.

СЛУЧАЈ ВЛАДИМИРА С. КОСТИЋА: ПРЕДСЕДНИК САНУ И АУТОКОЛОНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ

БОЈАН ДРАШКОВИЋ

19. јануар 2021.

Никада до сада у историји САНУ није се десило да неко демонстрира против ње и њеног руководства. Против САНУ обично су били непријатељи српског народа који су је оптуживали за национализам, као и политичари чијој вољи се ова институција није покоравала.

Али ретко да су против ње били интелектуалци, а још ређе српски народ који је у врху САНУ увек видео једног од заштитника слободне мисли и своје духовне баштине. Очигледно да су се ствари радикално промениле и да нису онакве какве су некада биле.

Грађани се питају с правом: ДА ЛИ ЈЕ ЛИЧНИ СТАВ ПРЕДСЕДНИКА САНУ ВЛАДИМИРА КОСТИЋА УЈЕДНО И СТАВ САНУ О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ? И ако није, као што поједини академици јавно тврде, онда се поново поставља мноштво питања, међу којима су најзначајнија следећа: има ли јавни заступник САНУ право на лично мишљење, и ако га има, какав је смисао институције у којој, о народном трошку, свако има право да ради шта хоће и шта му је воља, и да прича шта му падне на памет?

Да ли је таква институција способна да чува народну традицију и национално благо? Како ће вршити стандардизовање највиших културних и уметничких вредности уколико није у стању да реши најбитнија питања компетенције и артикулације јавног мишљења свог првог челника и њеног „часништва”.

ПОЛИТИЧКА РЕАЛНОСТ, ИЛИ...

Први пут се десило да се председник ове институције јавно одриче територијалног интегритета и националног суверенитета, позивајући се на политичку реалност, а да сам врх Академије о томе „мудро ћути”. Не изјашњава се и јефтино се правда да је реч о приватном ставу њеног председника а не о ставу саме Академије.

У том случају ваљало би их подсетити, да **Владимир Костић** није приватно лице, нити обичан академик који има право на свој приватни став, он је човек којег су већином гласова, дотична господа изгласали да их јавно представља и заступа и као такав он с њиховим бланко пуномоћјем није позван да износи своја приватна мишљења и фантазије него општа мишљења институције на чијем је челу.

Кроз њега, који је јавно изабран и чији је мандат потврђен, грађани (порески обвезници), из чијих се џепова и финансира ова институција, имају пуно право да посумњају у њен легитимитет и легалитет, ако њен изабрани представник и у неку руку јавни заступник не износи ставове с којима се не слаже већина чланова ове институције.

САНУ (НИ)ЈЕ ЕЛИТИСТИЧКИ КЛУБ

Српска академија наука и уметности (САНУ) је најзначајнија институција српске науке и културе, а њени чланови су људи од највећег научног и уметничког звања и ауторитета, или би бар тако, по закону и неком неписаном правилу, требало да буде.

Наравно, ова институција, као део српског народа и српског друштва, није никакав издвојен елитистички клуб, како га многи замишљају, или како би многи желели да буде...

Академија, као и Црква, институција је која, поред све своје јединствености и значаја, дели судбину државе и народа којој припада и не може, колико год се појединци трудили, избећи судбину тог народа. Не може се ослободити политике, било оне дневне или стратешке, националне, а с њоме и перманентних интрига и игара, које нужно прате турбулентне процесе у којима се српско друштво налази...

ИНТЕЛЕКТУАЛЦИ ТРАЖЕ ОСТАВКУ

Негативне појаве у друштву увек су се одражавале и на живот институција, у томе САНУ свакако није никакав изузетак, напротив. То је место велике борбе која безмало траје деценијама, а ових дана посебно добија на интензитету, када је први пут у српској историји дошло до тога да су интелектуалци (досад деведесеттroje, потписивање се наставља), потписали петицију за смену председника САНУ **Владимира Костића** поводом његове изјаве о Косову, дате још давне 2015. године, а на православни Божић ове године јавно поновљене и потврђене...

Народ овој институцији – изгледа – више не верује, и сматра је продуженом руком власти која је под страним притисцима спремна да се одрекне Косова и Метохије које представља духовну вертикалу српског националног бића и смисао српског националног постојања, средиште културе и духовности, место на ком се обликовало сопство овог народа.

ГЛОБАЛИСТИЧКО-МОНДИЈАЛИСТИЧКА ПОЛИТИКА

Да се подсетимо **Владимир С. Костић** је на чело САНУ дошао после трећег мандата **Николе Хајдина**, који је био дугогодишњи пост-петооктобарски председник САНУ, који се у великој мери покоравао владајућем естаблишменту и преко институције САНУ изражавао углавном ставове глобалистичке и мондијалистичке политике која је, почев од 5. октобра 2000. године, била на снази. Та његова активност није имала пуну подршку чланова САНУ који су још за живота **Дејана Медаковића** пружали озбиљан отпор глобализацији и утицају страног фактора који је покушао да овој еминентној институцији српске науке и културе буквално „поломи кичму” и учини је послушним оруђем своје политике. У том смислу **Хајдинов** успех био је половичан. САНУ је делимично пацификовао, релативно високим академским додацима које су академици у време **Дејана Медаковића** и његовог претходника **Александра Деспића** могли само да сањају, тако да САНУ није била изричита приликом мартовских погрома над Србима 2004. године, о чему резигнирано у својим дневницима пише **Дејан Медаковић**. Али, такође, у исто време САНУ и њено меморандумско крило, у Одељењу историјских наука, однело је велику и непризнату националну победу, научним скупом о Великој Србији. Зборник радова саопштених на том

скупу тадашње Председништво Академије с Хајдином на челу одбило је да штампа. Но, без обзира на то, ова књига публикована у Српској књижевној задрузи, у великој мери успео је да помогне Слободану Милошевићу да хашко тужилаштво одустане од оптужбе за Велику Србију, која је била темељ оптужнице против њега и која је суштински одбацила његову кривицу за ратне злочине и геноцид и тако спасила српски народ од додатног међународног понижења. Из овог примера јасно можемо да сагледамо много тога шта се у САНУ дешава и зашто је ова институција значајна. Да није било САНУ и међународног скупа о Великој Србији, не би нас опрали ни Сава ни Дунав, јер су тадашње српске власти, окупиране од страних служби, биле сасвим сервилне према сваком њиховом интересу и захтеву. Хајдин није успео да спречи одржавање скупа, превагнуо је висок ауторитет и углед појединих академика у Одељењу историјских наука попут Дејана Медаковића и Чедомира Попова, као и Славка Гавриловића и Василија Крестића.

Председништво није забранило скуп али је забранило штампање зборника под именом САНУ, чиме је суштински отпочео прави правца политички бој за стратешке смернице српске политике, због чега је значај САНУ од велике важности. Овај пример конкретно показује да се Одељење историјских наука САНУ овим својим поступком уврстило у историју српске науке и културе, док се руководство Академије, пратећи дуг континуитет националне издаје, својим поступцима уврстило у историју бешчасћа.

ПОДРИВАЊЕ ДРУШТВЕНИХ И ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА

Времешни Хајдин, Академију је подривао изнутра тако што је јачао одељења техничких и медицинских наука а слабио одељења уметности, друштвених и хуманистичких наука, чиме је полако добијао гласачку машинерију која је дизањем руку опструирала готово све националне пројекте који би могли да угрозе интересе страног окупатора и његових вазала у српском политичком врху. У том контексту изјава Владимира С. Костића о Косову није никакав изузетак, у САНУ је увек било бешчасника и подгузних мува, корисних идиота и људи недостојних звања академика, националног и јавног радника. Добрих (или самопроглашених) стручњака, али морално слабих личности подобних бројним режимима који су преко њих покушавали, покушавају и покушаваће да утичу на ток српске науке, политике и културе.

Још од чувеног Меморандума из 1986. САНУ је била у сукобу с политичким естаблишментом, јер је у то време донела пророчки документ у коме је изнела свој став о проблемима Југославије, државе за коју је речено да ће се распасти, али и о ширим проблемима југословенског друштва... Меморандум је критиковао титоизам и самоуправљање, анализирао дискриминаторску политику према српском народу наслеђену још из времена Аустроугарске, пренесену у Коминтерну, а из Коминтерне инкорпорисану у нову социјалистичку стварност, где је дошло до темељног и постепеног поништавања свих тековина српске ослободилачке традиције, стварања нових нација, поништавања српске историје...

Меморандум је допирао и до најдубљег узрочника и катализатора друштвене кризе који се огледа у негативној селекцији, која попут тешког и неизлечивог карцинома нагриза српску науку, културу и образовање, таленоване људе тера из земље што резултира националним одумирањем... Том приликом је први пут јавно и отворено наглашено и **косовско питање**, као и геноцидне радње које су дуго и систематски вршене над српским народом на овом подручју. Документ је имао пророчки карактер, и све што је у њему речено већ се догодило управо онако како је написано, чега нису били свесни ни сâми писци Меморандума попут **Василија Крестића** који га је 1990. године, сматрао превазиђеним документом.

ОПОЗИЦИЈА КОМУНИСТИЧКОМ РЕЖИМУ

Од тог времена САНУ је постала део народне опозиције титокомунистичком режиму: српски непријатељи ставили су је на стуб срама, а историјски самосвесни део српског народа на пиједестал врлине. Стога су академици од стране политичара пролазили кроз извесну тортуру, радили су смањеним финансијским средствима а самим тим и српска наука, посебно њене тзв. идентитетске дисциплине, су занемариване. Под Слободаном Милошевићем тај притисак се појачао, нарочито кад је **46 академика приступило ДЕПОС-у** и јавно затражило његову оставку 1992. године. Истовремено, САНУ је била проглашена и за легло национализма. У последњих неколико деценија разни политички чиниоци покушавали су да се у Академију инфилтрирају и да јој тако промене „агрегатно стање” (од традиционалистичке у „прогресивну”, „демократску” институцију),

„поправе” правни статус (јавно-приватно својинско партнерство), бацајући при том око на њене раскошне (најатрактивније лоциране) – некретнине.

РАЗВОЈ ДРУГОСРБИЈАНСТВА

Суштински од 1992. године САНУ је политички и идеолошки дубоко подељена институција на Милошевићево и опозиционо крило. Припадници меморандумске групе: Каназир, Марковић, Медаковић, Крестић, Михаиловић, углавном су били на страни Слободана Милошевића, јер су (исправно или погрешно) сматрали да он у том моменту штити српске националне интересе. У то време у оквиру национално оријентисане опозиције почиње да се развија идеологија другосрбијанства, коју су у име демократије и грађанских слобода подржавали чак и неки национални кругови. Али темељна одлика и једних и других био је неприкосновен став о Косову. Тај став, у другим питањима подељене САНУ, одражавао је, и симболички и суштински, њено јединство као најрепрезентативније националне научне и уметничке институције. Јер академици иако се по многим питањима дубоко не слажу, једино се слажу у одбрани имена и части Академије.

Став да Косово не би требало да припадне Србији и да би Срби требало да се повуку с Косова, први пут је у САНУ наговестио Александар Деспић, на годишњој скупштини 4. јуна 1996. године. Том приликом његов став (о коме у САНУ није претходно било никакве расправе, тако да је он за многе био изненађење) подржао је Павле Ивић, а делимично и Добрица Ћосић који се још у то време залагао за поделу и напуштање Косова и Метохије. Већина се на самој скупштини негативно одредила према Деспићевом „пробном балону”.

„КОСОВСКИ БОЈ У САНУ”

Од тог времена суштински је отпочео прави правцати Косовски бој у оквиру ове институције који је још једном поделио Академију на ранију меморандумску групу око које су се окупљали националисти и нову мондијалистичку групу код које се постепено развијала идеја да Косово треба препустити Албанцима и њиховим америчким менторима.

Дејан Медаковић је тада резигнирано написао да се боји да Академија неће одолети страном утицају и притиску. Касније, у својим дневницима, чије штампање (последња два тома) је забранио тадашњи директор Завода за уџбенике и наставна средства Радош Љушић, Медаковић је центар проалбанске и пронатовске групације у САНУ детектовао у Љубисаву Ракићу, муновцу, пријатељу Милана Панића и Махмута Бакалија и члану Косовске академије наука и уметности. У Одељењу друштвених наука опасну антисрпску улогу је играо Војислав Становчић (за кога неки његови земљаци тврде да се пред крај живота покатоличио), док је Добрицу Ћосића за антисрпство још 1988. године оптуживао Владимир Дедијер, сматрајући да се продао словеначким језуитима за обећање да ће једног дана добити Нобелову награду, због чега је радио у Академији на томе да се забрани одржавање скупа о Јасеновцу.

Ова међусобна трвења и начелни и лични сукоби били су углавном далеко од очију јавности и о њима се веома мало зна ...

ЛОМЉЕЊЕ КИЧМЕ ОДЕЉЕЊУ ИСТОРИЈСКИХ НАУКА

Из свега овде наведеног јасно произилази да је изјава Владимира С. Костића о Косову, из 2015. године, делимично утемељена у политици његових претходника. Ексклузивно његов успех је ломљење кичме Одељењу историјских наука (од чијих чланова је уз помоћ академика Крестића направио најпонижније послушнике), као и гушење Одељења друштвених наука, где је главну и најснажнију позицију заузео Тибор Варади, и његови доглавници у лику Косте Чавошког и Александра Ђ. Костића, који, између осталог, имају задатак да темељно спроведу „сорошизацију” Одељења друштвених наука, што се на најбољи начин видело приликом избора Алпара Лошонца и Павла Петровића за дописне чланове САНУ.

Суштина те неакадемске и антисрпске работе највише је дошла до изражаја приликом избора у чланство за Академију у новембру 2018. године, као и у време реизбора Владимира Костића у априлу 2019. године. Том приликом, у први план су избили „проверени” српски националисти Коста Чавошки и Василије Крестић, који су постали стуб политичке моћи и угледа на коме се заснива утицај и ауторитет актуелног председника САНУ Владимира Костића.

ПРОМЕНА ПОНАШАЊА КОСТЕ ЧАВОШКОГ

Чавошки који је нападао Слободана Милошевића, и оптуживао за издају Косова 1998. године, према Владимиру Костићу, а нарочито према **Тибору Варадију** почео је да се понаша крајње полтронски, одобравајући све одлуке и махинације које су ови радили приликом измене статута САНУ и тоталитаризације њиховог рада, и смене **Часлава Оцића** с места секретара Одељења друштвених наука у јуну 2017. године, као и изолације **Часлава Оцића** и **Данила Басте** приликом избора нових чланова Одељења, у чему су им на најбољи могући начин помогли историчари: **Василије Крестић**, **Михаило Војводић**, **Мирјана Живојиновић**, **Гојко Суботић** и **Момчило Спремић**, чиме су се максимално покорили вољи сорошеваца и другосрбијанаца.

Очигледно да **Владимир Костић** има задатак да прво признање Косова дође из САНУ, у чему га подржавају академици **Александар Ђ. Костић**, **Душан Ковачевић**, **Љубомир Симовић**, **Душан Теодоровић**, **Богдан Шолаја**, **Милан Лојаница**, **Зоран Поповић**, **Владимир Стевановић**, **Миро Вуксановић** и дописни члан **Владица Цветковић**. Имплицитно ту је и опортунистичка „ћутећа (релативна) већина” која чека исход да би се „определили”. Ако би се за идеју **Владимира Костића** о ампутацији Космета и његово утапање у Велику Албанију придобила већина чланова САНУ, после тога би било лакше српским државним властима да успоставе дипломатске односе с Приштином. (Тиме притисак на Србију не би престао, него би се нагло повећао). А САНУ, као **изворно анитититоистичка институција**, парадоксално, била би на крају та која би суштински у решавању „српског питања” спровела титокомунистичку политику Дрезденског конгреса (1928) и АВНОЈ-а (1943). На тај начин би САНУ постала један од кључних актера дезинтеграције и саморазарања Србије и српске нације. То су национално свесни интелектуалци схватили као више него очигледну издају националних интереса. Стога су се национално опредељени српски интелектуаци – у Академији и ван Академије, у Србији и у расејању – јавно побунили.

ОДБРАНА ЛИКА И ДЕЛА ВЛАДИМИРА КОСТИЋА

Парадоксално, управо је **Владимир Костић** био тај који је тражио 2015. године да се академици отворено и јавно изјасне о Косову

и Метохији како би његов лични став постао и званични став САНУ. Преко новина први су кренули у изјашњавање **Љубомир Симовић** и **Душан Ковачевић**, али су у једном моменту престали. Зауостављени су буквално донкихотовским јуришем **Часлава Оцића** и **Данила Басте** који су укључивањем јавности у закулисне радње САНУ успорили али не и зауставили процес признања косовске независности у оквирима највеће и најзначајније српске научне и уметничке институције. **Часлав Оцић** је публикацијама *Сјорови о будућности Србије и САНУ, Шта и како даље?* (у два тома), документарно предочио широку лепезу проблема повезаних с пучем у Одељењу друштвених наука, изборним нерегуларностима, пучу у Одбору за економске науке и пучу у Академијском одбору за проучавање становништва, опструирању штампања „политички неподобних” научних публикација (пример: зборник о економској кризи), форсирању „дигитализације”, комерцијализације и естрадизације и са сличним, по његовом мишљењу, девијантним процесима који су водили не само срозавању угледа САНУ него угрожавали и њен опстанак. Нарочито је зборник радова *Косовска верџикала и неоколонијална хоризонтала* био кост у грлу Председнику САНУ, јер је садржај тог зборника директно негирао његов наратив о „достојнственом” напуштању Косова. Стога је Председништво САНУ штампање тог зборника (не само хајдиновско-костићевском „демократском већином” већ полпотовско-енверхоцинским „консенсусом”) као издања САНУ – **забрањено**. Пре тога је председник САНУ (опет уз стопостотну подршку чланова Председништва) забрањено одржавање скупа о косовскометохијском питању који су припремили Одбор за економске науке и Академијски одбор за проучавање становништва и по кратком поступку сменио **Часлава Оцића** с места председника ових двају одбора.

У одбрани лика и дела председника САНУ **Владимира Костића**, највише се истакао **Коста Чавошки**, који је у Одељењу друштвених наука увео лични, диктаторско-полтронски режим, понашајући се осино, кршећи при том, не само Статут и Закон о Академији него и опште законске прописе.

Парадоксално, у јавности постоји уверење да је **Чавошки** културни националиста, доследни бранич Косова, а управо је он први (од 20 академика) 2019. године потписао да се **Владимир Костић** поново бира за председника САНУ, док су српски историчари, у туђе, суседно одељење убацили потпуно некомпетентне људе, по националном кљу-

чу (а не према специфичној тежини научног дела). Тај кључ горљиво пропагира, разуме се из којих интереса, академик **Тибор Варади**.

ЧИМЕ ЈЕ В. КОСТИЋ ОПЧИНИО ЧАВОШКОГ?!

Поставља се питање, чиме је **Владимир С. Костић** фасцинирао лажног патриоту **Чавошког**, и зашто је поклекло Одељење историјских наука? Зашто се понашају као жртве стокхолмског синдрома, или тачније речено, ко их је, када и где, духовно силовао и кастрирао?

Српски интелектуалци, потписници апела за смену **Костића** поводом изјаве о Косову, покушавају да колико знају и умеју зауставе процес признања косовске независности у САНУ и поручују њеном Председнику и члановима Председништва да је боље да таква академија не постоји него да послужи као оруђе потчињавања наше земље њеним непријатељима. Другим речима, **труде се да САНУ не буде катализатор, а камоли главни протагонист, аутоколонијације Србије.**

Додуше, то много не брине **Владимира С. Костића**. Он је сасвим сигуран у успех своје мисије све док му проверени српски „националисти” у САНУ чувају леђа.

На Богојављење, 19. јануара 2021.

ПОКАЈАЊЕ ИЛИ ОСТАВКА!
 ПОРОДИЦЕ НЕСТАЛИХ СРБА СА КОСМЕТА ОД
 ПРЕДСЕДНИКА САНУ ЗАХТЕВАЛЕ ДА ПОВУЧЕ ИЗЈАВУ
 О НЕЗАВИСНОСТИ КИМ

МИЛЕНА МАРКОВИЋ

Вечерње новости, 9. марта 2021.

Нико живи ни у сну не би пожелео да се суочи с драмом која је у уторак, у Српској академији наука и уметности, трајала готово два сата. Очи у очи, сударили су се патња и бол породица отетих и несталих Срба са Космета са председником САНУ, академиком Владимиром Костићем, који је изјавио да је „једина политичка мудрост на који начин, са елементима достојанства, напустити Косово, јер ни де факто ни де јуре није у рукама Србије”.

Кад такву поруку пошаље председник Академије, крвне институције која сабира наш најумнији род, то је за нас, косметске Србе, за прогнане, као и за оне који су остали да умру на свом прагу, на својој, српској земљи – велики ударац. То су нове ране. Понижење

наших патњи, а пре свега повреда Устава Републике Србије – говори **Ранко Ђиновић**, књижевник и члан Удружења породица киднапованих и несталих Срба на КиМ, док су са фотографијама синова, браће, родитеља... њихових најдражих, они који су шиптарском злочину претекли заузимали неколико десетина метара испред улаза у САНУ.

Препознајемо лица мајки с којима су *Новосћи* живеле патњу која не пролази.

Драгица Божанић:

- Мој Иван, седамнаест година је имао. Немам више ни суза, ни снаге. Жива слика. Жива рана.

Олгица Божанић:

- Седамнаесторо **Костића** нестало је у једном дану. Два моја брата. Мајка их још чека. И кад су их ексхумирали и остатке сахранили на Орловачи у Београду, она ту стварност не прихвата. Живи да их дочека.

Тако је почело ово тужно подсећање на жртве. Десет минута тишине. И песма девојчице о томе како мајка чека синове. Онда су окупљени тражили да их прими председник Академије.

Кратак разговор на портирници... Из кабинета председника **Костића** јављено је: „Наравно, нека дођу”. Нико није упитао: да ли су се најавили. То, заиста, није било важно. А окупљање ових мученика није било ни најављено, као ни пријем код председника Академије.

У кабинету, уз изузетну љубазност особља, сви пристигли су примљени. Ушли су са фотографијама несталих. Новинари су остали испред. Разговор је потрајао готово два сата. А онда, на истеку разговора, из кабинета је почело да допире нешто налик свађи. Чуло се: „Ви лажете, ви сте лажов!”

Сусрет и разговор су, очигледно, били завршени.

- Од председника Академије смо тражили да повуче изјаву да је Косово независна држава, или да поднесе оставку због нама, српском, косметском народу, нанесеног душевног бола – казао је **Ранко Ђиновић**. – Он на то није пристао. Упозорили смо га на кршење Устава Србије. Да је то казао било ко други, то нас не би толико дирнуло.

Председник Академије **Владимир Костић** је, после **Ђиновићевог** обраћања новинарима, повремено прекидан упадицама, био изричит:

- Од мене је тражено: или да поднесем оставку, или да изјавим оно што су ми издиктирали. А тај диктат је: „Косово је срце Србије”. У

духовном, симболичком плану, ја могу да се са тиме сагласим, али не знам шта ће од тога, у овом тренутку, да имају људи који тамо живе.

Пред новинарима је почело, поновно, драматично сучељавање:

Ранко Ђиновић:

- Много тога бисмо имали од такве ваше поруке.

Владимир Костић:

- То ти мислиш, ја не мислим тако. Мислим да тим нашим људима треба озбиљно помоћи да не би поново били глинени голубови, као 2004. године. Ми смо, у овој нашој кући, у Српској академији, вас примили, без најаве, заиста, отвореног срца, али... Сада сам уверен да ви нисте тако овде дошли.

Председник Академије је додао:

- Мене је изабрала Академија, она ће ме и сменити и ја ћу се по томе владати.

Ранко Ђиновић:

- Што би за вас било тешко да се покајете, да признате да грешите? Сви грешимо, али имамо и право на покајање. Оно обнавља унутрашњи лик човека. Кад погрешимо, да се извинимо људима.

Владимир Костић:

- Овај разговор оставио је мучан утисак. Разумем трагедију људи, посебно оних чије су слике донели. Али ја сам доживео данас да се на мене виче. Јер, данас и јесте таква атмосфера. Вређали су

ме, викали и урушавали углед ове институције и мене. И, казао сам: „Боље да више не разговарамо”. Ја, заиста, нисам моторна опруга коју ће неко навијати доле-горе, како се њему ћефне. Да ми неко каже: „Ајде, сада прочитај овај текст”. Па, то се ради када се узимају таоци. Не, господо, ја сам вас примио као грађанин, као ваш суграђанин. Примио сам људе који носе горчину и огромну количину трагедије у намери да заједнички продискутујемо. Али ви сте дошли са другим намерама.

БИЋЕ НАС И ХИЉАДУ

Потрајало је сучељавање Ранка Ђиновића и академика Костића иза затворених врата, а разговор је настављен и пред новинарима. Костић је одбио и да повуче изјаву и да поднесе оставку. Ђиновић је на то одговорио:

- Кад престане опасност од вируса, а преживи га Костић, испред САНУ биће хиљаду људи.

КОМЕНТАРИ

Srbija. 09.03.2021. Друге државе имају трустове мозга који доносе стратегије развоја за наредних 50 година док смо ми још у дубоком југословенском С(а)НУ!

011. 10.03.2021. Из Београда сам, никада нисам живео на КиМ, али сам 101% и срцем и душом на страни наших људи оданде. Као сасвим обичан и просечан житељ Србије тврдим да је САНУ одавно све и свашта, само не српска.

Ljube. 10.03.2021. Pa taj covek je sve vise samo Srbin pravoslavac NE !

Sremac. 10.03.2021 I Kokeza da da ostavku...

ПОСЛЕ СТАВЉАЊА ПРЕДСЕДНИКА „ПРЕД ЗИД”: САНУ НИЈЕ УЛИЦА

ВЛАДАН ДИНИЋ

Svedok Online, 12. март 2021.

<https://svedokonline.medium.com/posle-stavljanja-predsednika-pred-zid-sanu-nije-ulica-f95b222a2dec>

Овакви потези, ма колико се некима учинили – нормалним, то – нису! Не би се смело да у нашој угледној установи – а то САНУ, без обзира на све, јесте – завлада закон улице... И линча.

Многе који ме познају и који прате моје раније текстове о Српској академији наука и уметности, биће изненађени мојим ставом у вези с недавним уласком, да не кажем – упадом, веће групе чланова удружења породица несталих Срба са КиМ у просторије САНУ, и стављање председника проф. др **Владимира Костића** „уза зид” и постављања ултиматума – „или повуци шта си рекао или полижи”.

Више пута сам написао да се председник САНУ, **Владимир Костић**, грдно огрешио „де факто и де јуре” својом изјавом да Косово „де факто и де јуре” није више у саставу Србије и да је таква изјава и неуставна, ништа не доприноси разрешењу ситуације а само иде на руку испуњењу жеља окупатора 16,2 одсто територије Србије.

Често сам писао и пишем да сам уверен да др **Владимир Костић** не води САНУ у добром смеру, да су тамо завладали неки другачији, неакадемски критеријуми, да се води „буразерска” кадровска политика, да се свесно неким људима затварају врата наше, требало би да буде, најумније установе.

Јасно сам писао и написао, да о изјави председника **Костића** МО-РАЈУ да се изјасне академици, а не да неки ИО, који очито подилази свом Председнику, издаје свакојака, најчешће неразумна саопштења, али и да се цела САНУ претвара у својевсани скуп ћутолога, који – свако из свог интереса и ћепенка – не жели да се изјасни о дубоко упитној и више пута поновљеној изјави **Владимира Костића**.

Против сам, међутим, да се у САНУ – НАМЕЋЕ УЛИЧНА ДЕ-МОКРАТИЈА, а то је свакако УПАД групе несрећних људи са КиМ којима су нестали најмилији. Против сам постављања УЛТИМАТУМА председнику САНУ, или српски речено, његовог извођења пред зид...

Овакви потези, ма колико се некимачини учинили – нормалним, то – нису! Не би се смело да у нашој угледној установи – а то САНУ, без обзира на све, јесте – завлада закон улице... И линча.

Био сам против насилног упадања у зграду Скупштине Србије (где то постаје нажалост пракса), био сам против кад су **Бошко Обрадовић**, **Драган Ђилас** и део опозиције на силу улетели у РТС... Био сам против и 5. октобра када се упадало како је коме пало на памет у бројне институције система, СДК, банке, РТС, *Новосћи*... и увођења такозваних „кризних штабова”, као и ломљења излога, крађе робе из продавница... пребијања људи, поготово због – „јер ја мислим другачије”. А био сам и против система који је био људе на улицама и деведесетих кињио, кривио и блатио само једну страну — опозициону.

Добро је што је упад у САНУ завршен мирно, да није било физичког насиља, хвала Богу. Али, није добро да и у САНУ улица пресуђује... Јер, овако, потпуно је било разумљиво и понашање председника САНУ који је одбио захтеве.

Уз то, и то мора да се каже, брине ме ако злоупотребу несрећних, али часних људи с Косова и Метохије којима су нестали најмилији, неко није осмислио као додатни притисак на **Владимира Костића** и на српске академике – зарад својих интереса?! И случај Академије, као и многи други случајеви у нашој држави, показују – да нам је елита покварена, да јој корупција и неморал сметају само као они у то нису укључени и немају користи, а кад јесу, онда ћуте, иако су им приходи од државних пара као и синекуре које имају, знатно веће од 95% народа, кога се очито гнушају а из чијих џепова се финансирају.

На потезу су пре свих академици: мораће, хтели то или не, желели или не, да се – кад-тад, изјасне: Да ли изјава председника САНУ о КиМ његово лично мишљење, или је то СТАВ Српске академије наука

и уметности. Уосталом, постоји и петиција с тим захтевом коју су потписали бројни људи.

Јер, то што је грађанин **Владимир Костић**, де факто и де јуре, рекао о Косову, као само доктор **Владимир Костић**, његово је право... Али, ако је то рекао као председник САНУ и има подршку већине академика, онда је то сасвим другачија ствар. То је онда став који се коси с уставним начелима наше државе, као и с прокламованим циљевима и задацима САНУ, и онда ће бити много јасније да ли би требало да остане на челу наше, некад, надам се и убудуће, најумније установе.

О томе, опет кажем, морали би академици, сви од реда, да се изјасне, а не да се улица пресели у САНУ!

Уз то, мислим да за дискусију о овој теми нама не требају „срце-парајући текстови”, као онај моје драге и уважене колегинице **Милене Марковић** из *Вечерњих новоси*и (ПОКАЈАЊЕ ИЛИ ОСТАВКА!), јер нимало не доприносе смиривању страсти у САНУ, а могуће и у Србији.

КУСТУРИЦА ОДБИО КАНДИДАТУРУ ЗА САНУ

Политика, 28. фебруар 2021.

<http://www.politika.rs/scc/clanak/473870/Kusturica-odbio-kandidaturu-za-SANU>

Кустурица је истакао да не верује у добре намере Владимира Костића, а најмање „у његово виђење будућности Косова и Метохије које се разликује не само од ћутљиве већине у САНУ него је потпуно у складу са сорошевским виђењем окупираног Косова и Метохије, али и будућности Србије

Прослављени филмски редитељ **Емир Кустурица** одбио је данас да буде кандидат за члана Српске академије наука (САНУ).

„Тешка срца сам донио одлуку да се захвалим Одјељењу језика и књижевности САНУ на кандидатури за чланство у угледној установи и да, ево, љубазно замолим брисање мога имена и презимена са поменутог списка”, написао је **Кустурица** у ауторском тексту за портал Искра.

Он је навео да иза овог предлога стоји, како је рекао, „осветољубиви” председник САНУ **Владимир Костић**, оценивши да данас у Србији има млађих писаца који заслужују да буду академици пре њега.

Оценио је да би било логичније да га је уместо Одељења за језик и књижевност, на предлог **Костића**, предложило новостворено Одељење за уметност где су кандидати сценски уметници и што представља медиј у којем је постигао највеће резултате

„Таква кандидатура би одговарала здравом разуму и читавом поступку дала смисао. Овако, та су врата отворена вредним умјетницима, али онима чија политичка коректност је јачи израз, него њихово дјело”, рекао је **Кустурица**, преноси **Танјуг**.

Истакао је да не верује у добре намере **Владимира Костића**, а најмање „у његово виђење будућности Косова и Метохије које се разликује не само од ћутљиве већине у САНУ него је потпуно у складу са сорошевским виђењем окупираног Косова и Метохије, али и будућности Србије”.

„Дуго ће се чекати одговор на позив **Бећковића**, **Пипера**, **Тешића**, **Данојлића** о неопходности истицања става САНУ у вези са статутом и будућношћу Косова и Метохије”, закључио је **Кустурица**.

КОМЕНТАРИ

Biljana Radivojevic. Mesto Kosova i Metohije u nasoj istoriji, veri, kulturi, srcu i ustavu je jasan! To je nase! Samo imam jedno pitanje! Kad ga budemo povratili, kako mislimo da resimo pitanje zaposlenosti, mladih Albanaca sa Kosova ?

Slavica Krsmanovic, glumica. Bravo Kusturice. Ostavka Vladimira Kostica a ostali da se izjasne. Sta nije jasno?

Bozidar. Pod hitno raspustiti akademiju nauka komentari vam sve govore.

Miroslav. Kusturicini razlozi za ne, su opravdani. Spominje on i imena onih što su već morali biti u akademiji. Doći će vreme, kad ce Kusturica reći da. Šta se to dešava u akademiji? Običan svet misli da su to naše pametne i mudre glave, to bi morale biti, ali izgleda da i među njima ima onih, što sa đavolom tikve sade?

Milosav Popadic. S jedne strane Kusturica ima pravo - predlog je trebalo da stigne od Odjeljenja za umjetost, s druge pak, sklon sam da vjerujem da vecina clanova SANU ne dijeli misljenje predsjedavajuceg, koji - valjda nije nezamjenjiv samodrzac.

leposava

Pa nije sastav SANU neka amorfn masa starkelja, koja po svoje mišljenje treba da ide u CK, valjda imaju svaki svoj lični stav kao i pretседnik te ustanove, brani li im neko da ga iznesu na videlo, ako ne u vidu Saopštenja za javnost, neke 'rezolucije', nekog Memoranduma, ili samo tabele sa dve kolone za i protiv pa da se TU POTPIŠE svaki od njih punim čitkim imenom i prezimenom. Pitanje treba da glasi: Da li se slažete

- poštovani članovi SANU sa datom izjavom predsednika ove ustanove o KiM.
- Zlatan.** Pa to pitanje je pokrenouo Beckovic s vise clanova akademije, ali je neko „izgubio” taj zahtev i to traje mesecima..
- Slobodan.** Očigledno je da se dešava nešto jako važno, sa čega treba da nam se skrene pažnja. Vlast i oni koji su uvek uz nju nameću teme važne za svakoga ko je Srbin i častan čovek. Problem je što pri tome prave podele u narodu, i onda se ljudi, umesto da se bave pravim i suštinskim problemima, međusobno optužuju i iscrpljuju.
- Tata.** Emir je bio veoma jasan. Nema tu mesta za nikakvo „zasto”. To sto pojedini sada izmisljaju zavere i politicke trilere ne znaci da Emir ima obavezu da ista dodatno objasnjava na ovu temu. Emir za razliku od SANU i pojedinih malobrojnih pristalica SANU ima obraz i ne prodaje svoje ime i cast za fotelju ili saku dolara. Da se SANU ugledala na Emira jos uvek bi imala nekadasnji ugled. Sada samo ima sramotu i izdajnicki oreol.
- Miodrag.** Kusturica, svaka ti čast. Uvek „gađaš” u centar problema. Sa velikim zadovoljstvom propratim svaki tvoj nastup u medijima. Kamo sreće da imamo više takvih ljudi.
- dr Slobodan Devic.** Potpuno je u pravu. Narod bez intelektualne elite je rulja koja ne zna gde srlja. I Hitler je to dobro znao te je izricito naredio da se 6-og aprila bombarduje Narodna biblioteka. Srpskim intelektualcima rodoljubivog karaktera nije mesto u ovakvoj SANU ...
- Tanja.** U potpunosti se slažem sa vama. Retko ko u SANU ima neki, ikakav, bilo kakav stav. Bitno je reći da je član SANU ali njegovo delovanje kao intelektualne elite je ravno 0. Bez talasanja je krilatica SANU...
- Br. коста чавошки** je najveće разочарање - просто не могу да верујем
- Zoran Rešić.** Ponižavajuća je bila Kustina kandidatura preko odeljenja za jezik i književnost, jer je odavno trebalo da je tamo, kao reditelj, scenski umetnik... O ostalim, umreženim kandidatima iz Matice i sa Filološkog nema smisla govoriti. Prevazilaze ih i trenutna zaduženja i zvanja. Karijeristi.
- Srdjan Loncar.** Kusturica ima svetsko ime. Kad takav 1 covek stoji sa svojim narodom, to je za divljenje. Na drugoj strani imate Varadija, koji predaje na Soros U. i Kostica takodje sa slicnim vezama, zauzimaju stavove protiv svog naroda, kad se radi o EGZISTENCIJALNIM pitanjima (pitanju celovitosti svoje zemlje). Beckovic je javno trazio da se ona Bratija u SANU zvanicno izjasni - sta im je stav prema Kosovi, da li podrzavaju Kosovu? Nacekace se. Moj savet mu je da kao casni covek istupi, posle nekog cekanja.
- Gale.** Kusturica nije jedini. Koliko sam procitao i Milo Lompar je odbio ovih dana da bude kandidat. Sta ce kod uvazenog akdemika Kostica da upali crvenu sijalicu. Sigurno nemam njegov intelektualni kapacitet ali bi se dobro zamislio da sam na njegovom mestu da je prvi put u istoriji bio protest Srba protiv svoje akademije. Covek ne oseca stid. A da ne pominjem kritiku na njegov racun od jednog naseg fizicara iz Nemacke, list Svedok, pre godinu dana za dopisivanje svog imena na sci radove.
- analiticar91e4d.** Komunisticko nasledje doticnog predsednika SANU samo za sebe dovoljno govori, a o kleptokratskoj grupi Akademika koji sami sebe biraju na ta

mesta presudice vreme. Pravi umetnik kao g. Kusturica nema sta tu da trazi.

Милан Лекић. ... Косово није мит, оно је активна легитимација великог српског народа пред читавим светом - народа спремног на витешку, колективну жртву за слободу и своју груду, пред којим сви остали обарају поглед. Без Косова и Светосавља - нема будућности српског народа. Мало је Срба који не мисле тако.

Неко. Да се не заборави: Београдски Универзитет је дао počasni doktorat Мајклу Волзеру који је Nato bombardovanje nase zemlje 1999. nazvao opravdanim.

Самуил Вићентијевић. Браво! Ма, пале су рукавице и дошло време да се ствари поставе на своје место. И власт и СПЦ и САНУ. Доста нам је подметања кукавичијег јаја од закамуфлираних у домољупце западњачких неолиберала (или како су сада узели ново име да се не препознају – прогресисти). Кусто, свака ти част!

неприципијелно сврставање. @ Samuil Врло лукаво сте у друштво које чине власт и САНУ, покушали да неприметно и сугестивно ставите и СПЦ. Емир Кустурица ствара и живи у свему у складу са учењем СПЦ.

Угурсуз зановетни. @Dasa Те три „институције” су стубови нације. Или би бар требале да буду, ако хоћемо да опстанемо. Власт на оперативном, безбедносном и политичком нивоу, САНУ на нивоу стратегије развоја друштва, науке и уметности, а СПЦ на нивоу заштите традиционалних, или ако већ хоћете конзервативних, моралних норми друштва. Иначе нема опстанка.

„Jasenov” ili i „Na Drini ćuprija”?!

Apsolutno је у праву. На основу пар објављених knjiga Kusturica sam sebe ne vidi kao člana „Odeljenja za jezik i književnost” SANU tvrdeći da за то odeljenje SANU ima i mlađih (у смислу и перспективнијих?!) i заслужнијих од njega. Kusturica је vrsta renesansnog umetnika („pokriva” razne oblasti umetnosti). Dovoljno је videti i svu tu arhitekturu „Drvengrada” i „Andrićgrada” uz sve ostalo što radi. Njemu је MESTO у другом odeljenju SANU. Nadati се novim filmovima.

Пјесник. Dace Bog , да uskoro Kusta bude glavni у SANU.

Darko. SANU је odavno izgubila poverenje у srpskom narodu i smisao njenog postojanja postaje vrlo cudan.

Radoslav Racić. SANU svakim danom gubi на ugledu, а njen predsednik tome značajno doprinosi. Ne misli неко да би dokazani srpski nacionalista (на Правном смо учили да је nacionalizam ljubav prema svojoj naciji) сеbi dopustio да postane član organizacije која нема jasan stav о pitanju srpskog Kosova i čiji predsednik ima jasan stav да га треба predati Šiptarima.

Иван. Ослободимо се тоталитаризма политичке коректности и суочимо се са „петколонаштвом” у интелектуалној елити. Поштовање за став, Кусто.

Marko. smeniti Kostića pod hitno!

Darko. SANU vec odavno nema poseban uticaj на istorijske odluka koje се ticu srpskog naroda-jednostavno је izgubila poverenje.

**КОСТИЋ:
КУСТУРИЦА НЕ ЗНА ШТА ЈА МИСЛИМ
О ТРАГЕДИЈИ ОТЕТОГ
КОСОВА И МЕТОХИЈЕ**

Политика, 1. март 2021.

<http://www.politika.rs/scc/clanak/473949/Kostic-Kusturica-ne-zna-sta-ja-mislim-o-tragediji-otetog-Kosova-i-Metohije>

Председник Српске академије наука и уметности **Владимир Костић** упутио је отворено писмо у коме одговара на тврдње које је редитељ **Емир Кустурица** изнео у јуче објављеној поруци, у којој је захвалио Одељењу за књижевност САНУ на кандидатури за чланство у тој установи и замолио да се његово име избрише са списка.

Одговор председника САНУ **Владимира Костића** на поруку **Емира Кустурице** преносимо у целости:

У тренутку када свакодневно трпим оркестриране нападе засноване на неистинама и приписаним, измишљеним ставовима, суочио сам се са изјавом господина **Емира Кустурице**, која ме је натерала да макар за кратко изађем из (само)наметнутог ћутања:

1. У процедуралном смислу, Одељење језика и књижевности (ОЈК) није до сада кандидовало господина **Емира Кустурицу** као кандидата на изборима за чланство у Српској академији наука и уметности (САНУ), који су планирани за новембар ове године (по процедури избора то се може урадити тек у априлу и мају).

Колико је мени познато, господин **Емир Кустурица** је, као уосталом и сви други разматрани ствараоци, евидентиран као један од могућих кандидата одељења о којима ће се тек гласати у неколико кругова током наредних месеци, и то на предлог академика **Матије Бећковића**.

Уосталом, на исти начин и на истом одељењу господин **Емир Кустурица** је био предложен и у изборном циклусу 2018. године. Идеја да сам овога пута извршио утицај на академика **Матију Бећковића** да га предложи, звучи ми крајње апсурдно.

2. Господин **Емир Кустурица** и ја се не познајемо, сем неколико случајних и свечарских сусрета. Нисам никада крио и то сам у неколико јавних наступа веома јасно рекао, да га сматрам великим умет-

ником. То мислим и сада, без обзира на евентуалне међусобне неспоразуме и разлике.

3. Господин **Емир Кустурица** наводи: „Предсједник САНУ, **Владимир Костић**, је телефонским разговором обавјестио Одјељење за језик и књижевност како би требало они да ме предложе за чланство, а не новостворено Одјељење за умјетност гдје су кандидати сценски умјетници и што представља медиј у којем сам постигао највеће резултате”.

То једноставно није тачно! Нисам контактирао ОЈК (а свакако не предлагача) и то ће верујем, сами потврдити и они који ово одељење воде и они који су његови чланови.

Јесам, међутим, у бројним приватним разговорима износио ставове из тачке 2, али нажалост, најмање са члановима ОЈК – и ништа, ништа више. Исти став сам у разговорима током последње две године разменио и са колегама у Одељењу уметности.

Али, предлоге на било ком одељењу дају сами чланови и тешко да ту било шта може неко са стране, без обзира на функцију (а можда и управо због ње). Идеју о деменцијалном науку да господин **Емир Кустурица** буде предложен, а потом неизабран, нећу да коментаришем. Осим његове уметничке неупитности, он дефинитивно није особа о којој у овим околностима могу да размишљам, а камоли да против њега смишљам неразумљиве завере због неке, само њему знане, „освете”.

4. Господин **Емир Кустурица** ми приписује способности контроле „армије” академика која, очито парадоксално, као „тиха већина мисле другачије”, вређајући и њих и њихов интегритет. Академике једноставно није могуће контролисати – нису то успели ни неупоредиво моћнији од мене.

Уосталом, како је могуће контролисати вишекратно тајно гласање током изборног процеса? Помињање политички коректних кандидата ми није разумљиво (мада је несумњиво увредљиво), утолико пре што на овом нивоу предлагања нико не може да буде више од евидентираног ствараоца.

5. Господин **Емир Кустурица** не зна шта ја мислим о трагедији отетог Косова и Метохије, а не желим да се по питању патриотизма надгорњавам са било ким, поготову не са онима који користе јефтине денунцијације о сорошевским виђењу проблема, организације са којом никада нисам имао никакав контакт. САНУ и њени чланови

појединачно нису ћутали о Косову и Метохији – питање је само да ли неко то жели да види. Или прочита... А има доста и да се види и да се прочита, наводи се у писму академика **Владимира Костића**, преноси РТС.

КОМЕНТАРИ

Zabrinut. Gospodin Kostić je i ovaj put eskivirao da se jasno odredi o svom viđenju situacije i statusa КиМ. За жалjenje је да је мали број академика реаговао на његове ставове који су, имајући у виду његову чeлну функцију у САНУ, за сваку осуду.

Mirko. Опет није рекао шта мисли.

Владо. Живо блато је незгодно окружење. Што се више мрдаш све дубље потањаш.

Радојко. Огромна енергија и пажња се троши на ре-интерпретације и тумачења о томе шта је рекао а шта мислио један човек. Зар академици заиста немају друга посла? Ја не знам да ли је Косово изгубљено, али, ако су академици наши најумнији људи, требало би да нам дају конкретне предлоге шта даље, не треба нам упорно и јалово понављање како је Косово изгубљено, јер има ко да нам то виче сваког дана из Брисела и Вашингтона, нема потребе да нам се то преводи и понавља из Кнез Михајлове.

Električar. Ne znam ni ja šta ti misliš, naravno, ali sam lepo čuo i video šta govoriš ... E, ako sam još i čorav i gluv, a ne umem ni da čitam, onda se izvinjavam, skroz...

Миша Бизон. Господин Костић би можда морао да се подсети својих изјава из рецимо 2015. Јавно је изјавио да је Косово фактички и формално изгубљено за Србију и да је једина политичка мудрост како „са елементима достојанства” напустити Косово. И није ово једина таква изјава. Сетимо се оне о „унутрашњем тајном дијалогу о КиМ”. Да ли господим Кустурица чита Политику па не зна шта г. Костић мисли о КиМ, то не знамо. Али знамо ставове г. Костића о КиМ из његових јавних изјава.

Mladjo. A kako bi bili da vec jednom uradite nešto korisno i izdate rečnik srbskog jezika umesto što gundate.

Mihailo Krunić. Вићу врко кратак у коментару. Само због првог protesta грађана Србије испред своје Академије, од њеног постојања, довољан је signal да у тој Установи има нешто што није добро. Toliko.

Ђорђе. Јел може неко да појасни, чиме се бави САНУ: Језиком, науком и уметношћу, или политиком? Чини ми се да врло ретко чујемо о раду САНУ на пољима науке и културе а превише често чујемо којешта о политичким ставовима чланова. Није ми јасно чиме се ти људи баве када се не види никакав резултат њиховог деценијског деловања. Једна од првих задатака за САНУ би требало бити реституције ћирилице у Срба.

„К вragу”- nismo svi dementni. Neverovatna situacija koja pomalo liči na veliku igru u filmu „Balkan ekspres” - veliku filmsku ulogu Bore Todorovića : „Agent” pita „Pika” (B.T.): „A jesi li ti muzičar ?.Ne nisam muzičar, Nisi ? Jesam. A jesi a? A jesam. A jesi ? Kažem nisam. Samo tetki da odnesem lek.. . vratiću se”. Čitali smo u „Politici”

drugačije formulisano i od mnogih hvaljeno baš kao sopstveno mišljenje uvaženog Akademika koje danas ide za tim da ono (bar E.K.?) uopšte nije poznato? iz glave. da su najumniji među nama ne bi im se stavovi poklapali sa okup-kolon planovima

Magdalena. DW@Silva je potpuno u pravu. Umesto traženja savetodavnog mišljenja za pitaje: „da li je deklaracija o proglašenju tzv. nezavisnog Kosova u skladu sa međunarodnim pravom” intelektualna i politička elita u Srbiji su trebali da podnesu zahtev (pa i tužbu) bar protiv jedne države čija je vojska bila u sastavu KFOR.a kada je potpisan Kumanovski sporazum (a bilo ih je oko 35) da se izvrši Kuman. sporazum povratak odabranog srpskog osoblja na Kosmet na zadatke iz Rezolucije UN. Umesto toga trik za trikom!

Ranko M. Po meni, najbolje bi bilo da se gospodin Kostic nije ni javljao, ovim pismom, jer bi ostavio bolji utisak. Ovako, bez obzira sto se radi o „akademiku”, vidimo i to veoma jasno o kakvom se ovde narativu radi. Da li vam, ovo obracanje, lici na obracanje jednog akademika? Oprostite, ali meni ne! Vise mi lici na nemusto pravdanje nekoga, ko zna da je nesto „zgresio” a onda, posto ne moze da se opravda sustinskim, on pribegava proceduralnim razlozima. Akademik, kako to gordo zvuci! A je li bas tako?

Anabela. „Kosovo nam je oteto”, to je jedina (in)direktna poruka o privremeno okupiranom KiM koju nam daje Predsednik nase Akademije nauka. Za njega su dato vreme i stanje „zakucano” zauvek i jedan provizorijum u njegovim ocima ima znacaj neceg „realnog”. Posto ne sagledava resenje, on onda zakljucuje da resenja nema, da je pokrajina „oteta”.

Silva. Ja sam Hrvatica ali Stojko@ je u pravu zašto Srbija nije predala zahtev da se izvrši povratak odabranog srpskog osoblja u broju 1000 - državama čije su vojske bile u sastavu KFOR-a kada je zaključen Kumanovski sporazum. Velika je šteta za Srbiju da ovaj ugovor ostane neizvršen. Toliki akademici i doktori pravnih nauka - neverovatno?! Bar da je zahtev predat...od 2000.g. do danas ni pomisliti.

DW. @Silva. Kako očekivati da neko ko je došao na vlast obojenom revolucijom, (pritom sam mišljenja da je Milošević morao biti smenjen) traži od onog ko mu je u tome pomogao i čiji je interes nezavisno Kosovo, da mu vrati vojsku na Kosovo??? Malo nelogično zar ne?

Anabela. Gospodin Dejan Medakovic na primer, nije imao nikakav problem da kaze da je Kosmet u sastavu Srbije, nije imao kompleks nize vrednosti pred zapadnom naukom i kulturom, nije imao gubitnicki stav i nije nasedao na price o „realnosti na terenu”. Bio je omiljen u srpskoj javnosti. On je medjutim, po vasem misljenju, bio „neodgovoran” ili mozda manje svestan ili mozda cak manje obrazovan od Kostica? Nasedati na tudju politiku i spinovanje „istine” je najneodgovornije.

Алмеида. Све ово је организовано да би се омаловажила САНУ. Систематски се ради на томе да се све институције друштва уруше. Одавно се урушава углед образованих и вредних људи и уводи се нови систем вредности. Све ово је већ виђено у историји стварања тоталитарних друштава. Академија је по свом бићу институција у којој су образовани људи и то треба уништити. Револуције нису заувек завршене и она улична окупљања против академика су организовано

испитивање моћи. Типови са лажним дипломама стижу у САНУ.

Dusan. sta tu ima da se omalovazava!? kakvu reputaciju ima SANU , dokazuju ovi komentari . da li se iko seca bilo kakvog stava nase AKADEMIJE o obrazovanju , kulturi , SPC, stradanjima srba, kosovu , crnoj gori , republici srpskoj bilo sta !?

Ljubisa. Ovaj ' lik' (predsednik SANU) postaje smesan. Prica kao da se ne secamo sta je 'onomad' izjavio na tv Nova. Doduse, ne bi me iznenadio da je pomesao znacenje reci koje izgovori tada: „de facto” i „de jure”. To su za njega, ispade, neologizmi.

Milosav Popadic. Iznenadjuje nivo pismenosti, a jos vise prazna slama. Nigdje zdravog zrna. Zao mi je.

Данашња изјава Лајчака демантује проф. Костића. Очигледно је да су Другосрбијнци у свом хистеријском заносу због „Бајденове победе” пожурили да се препоруче и тако се поново врате у државне институције. Јер „Демоклов мач” виси над свима онима који су учествовали у крими. распродаји српске индустрије, српских банака и распуштању војске. У то се може убројати и САНУ која „прстом није макла” да се такав развој догађаја спречи а морала је – по функцији!

VesaD. ..Kosmet je poodavno postao problem koji se ne resava iz fotelje ...

Mile. Kako ne zna? Pa covece ti si to nekoliko puta, ne jednom, nedvosmisleno ponovio pred kamerama raznih tv stanica. Cemu sada ovo izvrtanje ociglednih cinjenica

Nedja. Gos Kostic je imao obavezu da podnese ostavku a ne da zauzima pola stranice Politike

Иван. Господине Костићу, изградите морални и етички интегритет, као предуслов за полемику са Кустурицом. P.S. Поднесите оставку, не унижавајте институцију на чијем сте челу.

Ostavka akademika Kostića. Akademik Kostić je svojim kontroverzним izjavama doveo u pitanje ugled institucije SANU i treba da podnese ostavku.

Dimitrije. Zadatak nacionalne akademije nauka i umetnosti je da odrzava i promovise nezavisna i objektivna gledista u oblasti nauke, tehnike, medicine, drustvenih nauka i umetnosti, kao i da podstice napredak u ovim oblastima. Akademija se ne bavi vođenjem drzavne i nacionalne politike, niti ocenjivanjem politickih, drustvenih i religijskih stavova ukljucujuci tu i one koje privatno iznose clanovi akademije.

Jakov. SANU finansira država koji bi zauzvrat kao trust mozgova trebalo da može da odgovori na ključna državna pitanja. Taj odgovor može biti i posebno plaćen kao oročeni projekat. SANU ne podstiče ništa od nabrojanog (Dimitrije). To je sada socijalna ustanova za stare profesore sa zaslugama (koji to i zaslužuju).

Sofija. Citam ovaj „rekla kazala” tekst o tome ko je kome telefonirao ili nije, bez moralne snage da gradjanima koji ga placaju kaze sta je stav nase Akademije, nego nam porucuje da tragamo za njegovim izjavama, kao da mu je „ispod casti” da kaze gradjanima mozda, jos jednom (?) sta je stav SANU o Kosovu. Kako je ovo moguće?

Sofija. Moj stav je da gospodin Kostic da ostavku na mesto Predsednika SANU. Kao neko ko je završio master na Frei Universitaet Berlin, sve stekla i prodigla decu u inostranstvu da maju srpski identitet, kao neko ko je umeo da prozre i odbaci zapadnjacki spin i „realnost” na licu mesta, bez strahameni je zao sto gđin Kostic ne moze da predstavlja SANU.

Nastavnik. Vi ste očigledno odrasli u sistemu jednomnija te Vam je nemoguće razumeti kako SANU, tako i Kusturicu. Jednostavno, VI NEMATE NIKAKAV SVOJ STAV.

Марио. Знамо ми добро шта мисли председник и шта (ни)је урадио за Косово, него се сада прави невешт. Да има мало морала поднео би оставку, али фотеља је удобна и тешко је изаћи из ње.

Најзад. Slazem se potpuno! Ako ste mislili na PRAVOG predsednika...

Krkan Novak. Nigde ne vidimo šta gospodin akademik misli o tragediji Kosova & Metohije osim šta bez potrebe polemiše s Nemanjom.

Penzionerka. Dusan Knezević: Kusturica je više uradio za Srbiju i svojim stvaralaštvom podigao ugled naše države a i danas to uspešno čini, u celom svetu u odnosu na bilo kog akademika. Posebno je žalosno kada predsednik SANU daje izjave za medije a posle ih negira

Bibi. Voleo bih da vidim diplome i naucne radove ovih koji se zalazu da se Akademija ukine.

Јеремја. О територијалном интегритету се не преговара.

Anabela. Tako je. Da se javno i nedvosmisleno izjasni Predsednik SANU.

Aleksa. Davnih dana je Akademiju nauka trebalo raspustiti.

Ристић Милан. Господин Костић може да мисли о Косову шта год хоће али не би смео да своје мишљење износи јавно као председник САНУ.

Петар. Народ и повест казаће последње а то нека свако има на памети кад ради, говори, одлучује!

Milivoje. Akademija nauka je postala farsa na grbaci gradjana pod hitno ugasiti izgubila je smisao i svrhu svoju

Drug Stari. Gospodine Kosticu, BRAVO!

Ђирилаш. На чему Браво? На остављању Милутинове Грачанице, сјајних Дечана, призренске Богородице Љевишке, Арханђела цара Душана ... народу који их није градио? За напуштање Газиместана, на коме се водила Косовска битка, за Србе од свих најважнија? На остављању вековима главног српског црквеног места Пећи, тј. Пећке патријаршије у којој је до 1690. столовао патријарх Арсеније III Чарнојевић (Црнојевић)? Подсетимо да је Скопље, гл. град Српског царства, Титовом одлуком у Јајцу 1943, одавно ван Србије.

Jovo. Kostic je intelektualac.

DW. @Jovo. Što bi trebalo da bude neka vrednost samo po sebi?!? Biti intelektualac znači imati i moralnu vertikalnu.

Академик је сада противуречан. Председниче Српске академије наука, сада постајете и противуречни, што би народ рекао, Ваше казивање овде сада „нити смрди, нити мирише”. Ви кажете да је „Косово отето”, а онда пре тога раније сте казали да „Косово није наше”. А ако „није наше”, по Вама, то онда значи да Ви сматрате да није наше само зато што је отето. Истина је да се КиМ покушава насилно отети. А да је отето и да више „није наше”, зашто би нам сваки дан тражили да ми потпишемо да КиМ није наш. Академиче, уозбиљет се!

Станиша Младеновић. Не само да најбољи међу нама не могу да се сложе, већ се препуцавају преко медија и слушају и онако слушаени и разједињени народ, који од њих очекује да седну и договоре „шта нам је чинити”.

Ralence. Као академик и председник САНУ овај човек је заборавио шта значи ова скраћеница у Србском Народу. Србска Академија Наука и Уметности и њен председник себи дозвољава да Србију бране од разних Србомрзаца и Клерофашиста ,разни страни политичари, уметници, књижевници и уметничка дела. филмови итд....док они спавају зимским сном и само се пробуде и реагују на критике за нерад и самовољу. Недодирљиви су док неки у свету негирају злочине над Србима и Држави. Писма пишу не да бране Србе већ само себе.

Bozidar. Ukinuti ovu Akademiju nauka i oformiti novu samo sa dvadesetak najumnijih patriotskih clanova

Bibi. A, verovatno ce Bozidar odlucivati o tome ko su najumniji patriotski clanovi!

Dr Slobodan Devic. Pa ne znamo ni mi - jedino znamo sta ste rekli ...

Miodrag. Akademija Nauka je prezivela institucija pod hitno da se ukine.

Miodrag mio. @Miodrag: Imenjace zao mi je sto tako govoris. Treba upoznati akademike i promenio bi misljenje. Predsednik Kostic je pogresio i trebao bi podneti ostavku. Ali velika vecina njih je pozitivna i SANU je od velike koristi za Srbiju i narod Srbije. Srdacan pozdrav.

КУСТУРИЦА ОДГОВОРИО ПРЕДСЕДНИКУ САНУ: КОСТИЋ ДА СЕ ПРИЈАВИ ЗА ПОЛИГРАФ

В. М., *Вечерње новости*, 1. март 2021.

<https://www.novosti.rs/vesti/drustvo/970265/kusturica-odgovorio-predsedniku-sanu-kostic-prijavi-poligraf>

С обзиром на то да постоје основане сумње да председник САНУ Владимир Костић говори на телевизији оно што касније побија у приватном и јавном дискурсу, а највише у писму упућеном мени, предлажем да се пријави надлежној институцији и да иде на полиграф – поручио је за *Новости* редитељ Емир Кустурица, одговарајући на реаговање председника САНУ поводом редитељевог јавног захтева да се његово име уклони са списка кандидата за чланство у Академији.

ПРЕДСЕДНИКУ САНУ:
 НАИВНОМ
 И
 НЕВЕШТОМ

МИЛКО ГРБОВИЋ
 Народни певач
 2018.

*Не знам када маску сīавиши
 а које ти право лице
 наивнији сад се правиши
 од мађарске собарице.*

Прашину у очи маси
 бацаш ко зна који пут,
 да ти други кажу шта си:
 зидар, црвен или жут.

А можда си у све троје,
 три у један такорећи,
 намазаном са три боје
 у друштву је значај већи.

Јер све троје са те листе:
 звезда, шестар, патак–жућко
 из кухиње дошло исте,
 све је исти казан збућк’о.

Црвени су сада жути
 (такав налог Газда зад’о)
 а и шестар поменути
 многи од њих држе радо.

Неком је то тројство свето,
 једнакости, братства, правде
 а ти невешт, кажеш: ето
 не знам, нисам ја одавде!

Не знам какве предеш нити
 кријеш боју својих пређа,
 ал „наиван” тако бити
 – то већ разум здрави вређа.

На свој избор имаш право
 и одлуке твоје, али
 доста си нас замајав’о
 нисмо ни ми с крушке пали.

Р. С.
 Са некога становишта
 можда тако ствари стоје,
 можда збиља ниси НИШТА
 (мислим: ништа од то троје.)

МАТИЈА БЕЋКОВИЋ ЗА *НОВОСТИ* О СТАЊУ
У САНУ: „ТЕЖЕ КОСТИЋУ ДА ПОВУЧЕ РЕЧ,
НЕГО ДА СЕ ПОВУЧЕМО С КОСОВА”

Љ. БЕГЕНИШИЋ

Вечерње новости, 9. марта 2021.

<https://www.novosti.rs/c/vesti/drustvo/973251/matija-beckovic-novosti-stanju-sanu-teze-kosticu-povuce-rec-nego-povucemo-kosova>

Извршни одбор Српске академије наука и уметности подржао је у уторак председника академије Владимира Костића, оценио да је непримерено изјашњавање о томе да ли је Косово и Метохија део Србије и подржао право сваког члана да на важне теме **износи лично мишљење.**

Овако је врх САНУ одговорио на иницијативу академика Матије Бећковића да се чланство изјасни о Костићевој изјави да је „у овом тренутку једина политичка мудрост на који начин, са елементима достојанства, напустити Косово, јер ни де факто ни де јуре није у рукама Србије”. Његове речи изазвале су велику буру и протест јавности.

Академик **Матија Бећковић**, за *Новостии*, коментарише да се из саопштења Извршног одбора закључује да право на сопствено мишљење имају само они:

- Ми који смо тражили да се САНУ изјасни да ли је КиМ део Србије или није, то право немамо. Оно што сам рекао на седници Одељења језика и књижевности, пре него што је доспело у јавност, изгледа не испуњава „процедуралне могућности у самој кући”. „Добро познате политичке и историјске асоцијације које захтев буди”, заправо је тон саопштења Извршног одбора. Онима који постављају једно просто питање спочитавају они који су се сити наизјашњавали у Комунистичкој партији све до њеног краја.

КОМЕНТАРИ

Gavrilo Princip 10.03.2021.

Podrška za Matiju!

Boki 10.03.2021.

A kad bi nedaj bože ova vlast i de jure priznala KiM ovi akademici koji već sada priznaju KiM kao nezavisno bi narod digli na noge. Zato zabeležiti njihova imana za svaki slučaj.

Stojan 10.03.2021.

Svi oni koji deluju recju ili delom protiv Ustavno, treba da idu u zatvor. Traziti pokajanje ili ostavku predsednika SANU je, ne samo smesno i ludo, vec protivzakonito. Nadležni organi bi trebalo da deluju u skladu sa zakonom i Ustavom Srbije. Ukinuti SANU i njene krsitelje Ustava strpati u zatvor.

Slavko Radovanovic 10.03.2021.

To je Titova organizacija.

Dejan 10.03.2021.

Izlišno je reći koliko je štete napravio Kostić i bez ikakvog ... žaljenja treba ga najuriti pa neka laje na N1 posle toga. Ono što je evidentno da je njegovo ponašanje i stav guranje prsta u oko i da kao takav ne treba da bude u Srpskoj Akademiji.

ПОВЛАЧЕЊЕ СА ЕЛЕМЕНТИМА ДОСТОЈАНСТВА

ЕМИР КУСТУРИЦА

Искра: свейла сѣрана свейла, 25.марта 2021.<https://iskra.co/kolumne/povlacenje-sa-elementima-dostojanstva/>

Није Владимир Костић једини јавни радник који се ових дана правда упадајући у парадоксалне ситуације из којих не зна да се извуче. Наиме, оно што он говори данас нема никакве везе са стварима које је о Космету изговарао раније. Дакле, доктор се правда како данас не би потписао ништа око Косова, што је свакако боља ствар од оне реченице која је запала за око сваком ко је увјерен да су Косово и Метохија у Србији. Он је, наиме, рекао да се са Косова треба повући са „елементима достојанства јер оно дефакто и де јуре није у нашим рукама”. Онда је, послѣ неколико година, у једној телевизијској емисији споменуо моје презиме и рекао да сам у својој подршци литијама у Црној Гори и тексту написаном тим поводом, озарен силином тог покрета, на крају, споменуо како се надам да предсједнику САНУ неће више

пасти на ум та реченица. Тамо је достојанственим гласом додао да сам му тако нацртао мету на леђима, што није била моја намјера.

Новост у најновијој фази **Костићевог** односа према Космету је коришћење језика који ону стварну реченицу враћа у први план, али и академика поставља у, како се то данас каже, контекст струке. До стварне истине се долази заобилазним путем. Тако сам ја пратећи судбину једног човјека из Аустралије, који је наумио да с породицом отпутује у Швајцарску и тамо добровољно конча живот, пронашао сличност између његове одлуке и језика нашег предсједника САНУ. Болница у којој обављају те сцене асистираног самоубиства зове се *Dignitas*, али оно што је најзанимљивије тај поступак је у „реклами” самоубиства које кошта 4.000 еура обиљежен као, „повлачење са елементима достојанства”, па никако не могу да се отнем дојму сличности у изразу нашег предсједника САНУ и болнице за асистирана самоубиства.

Посљедње и немуште јавне наступе предсједника САНУ би требало вратити на његов ранији дискурс. Не због тога што је мене намјерио да намагарчи приликом пријема у САНУ него што је доктор предложио да се над Косовом изведе еутаназија. На Швајцарском сајту *Dignitasa*, свима који желе асистирано самоубиство тако се обезбјеђује одлазак „са елементима достојанства”, дакле, онда када човјек не жели да више живи ни дефакто ни де јуре. Да ли је оригинална реченица о повлачењу са Косова била заправо његова подсвјесна жеља да се психолошки ратосиља кољевке или само пуки медицински израз којим се описује еутаназија као идеја о рјешењу предсједника САНУ за Косово и Метохију?

Увјерен сам да би последије одговора на ово питање ствар била јаснија, а можда у богатој филмској индустрији Србије неко снимити филм под насловом „Повлачење са елементима достојанства”.

„КОСТИЋЕВА ПЕТОРКА” ДУГУЈЕ ДВА ОДГОВОРА

ИГОР ИВАНОВИЋ

Нови стандард, 7. март 2021.

<https://www.standard.rs/2021/03/07/kosticeva-petorka-duguje-dva-odgovora>

Петорка која је стала у одбрану Костића (Ирина Суботић, Горан Марковић, Небојша Брадић, Драган Великић и Зоран Хамовић) морала би да пружи одговоре на два важна питања

Оглашавајући се поводом полемике која се у јавности водила ових дана између Емира Кустурице и председника САНУ Владимира Костића, група уметника и интелектуалаца окупљена око иницијативе „Креативна Србија” у саставу Ирина Суботић, Горан Марковић, Небојша Брадић, Драган Великић и Зоран Хамовић, дала је јавну подршку Владимиру Костићу на следећи начин:

Српска академија наука и уметности носилац је цивилизацијских вредности и једна је од најзначајнијих институција српског друштва. Напад једног редитеља, навикнутог на посебан третман и специјалне привилегије у свим режимима, на председника Академије није само облик личног обрачуна, већ представља удар на институцију хришћанске духовности Србије. Покушај Владимира Костића да на културан начин одговори иступи Емира Кустурице значио је одбрану достојанства дијалога и подршку да се САНУ заштити од насртаја буке и беса њоме.

За оне који се питају да ли је ово прави моменат за геобе и разврставања, одговор се налази тамо где смо били давно пре оснивања САНУ. Ако сада устукнемо и повучемо се пред силом која се не уштеже да длати све и свакога, преуштивши њеног председника насиљу руље и шаблонида, јесмо ли саучесници?

НЕДОРЕЧЕНА ПЕТОРКА

Пошто је ова група уметника и интелектуалаца осетила снажну потребу да се јавно огласи, било је више него очекивано да ће се држати суштине спора између Кустурице и Костића: реч је, наравно,

о Косову и Метохији. Међутим, они очигледно нису осетили потребу да на тему Космета изрекну на српском језику ниједну једину реч: уместо тога користили су апстрактни неоглобалистички језик којим се дотиче само форма, као што изабране мисице подржавају „мир, дијалог и благостање свуда у свету”. И на том језику грађанистичког понашања – заштићеног кишобраном лажног елитизма, нагојеног нарцизмом малих разлика – остали смо на несрећу чак без одговора и на споредна питања. У интересу је читаве јавности, а посебно је у интересу ове петорке, да у овој полемици не остану недоречени и да нам поред јасног мишљења о статусу Космета, одговоре и на неколико споредних питања.

Рецимо: зашто је САНУ „институција грађанске духовности Србије” (како они тврде), а није институција националне духовности српског народа без обзира да ли његови припадници живе унутар граница Србије или изван њих? Да ли под речју „грађанска” подразумевају ону елиту која се нужно културолошки ограђује и идентитетски дистанцира од обичног народа („руље”) склоног „буци и бесу”? Зашто је један конвенционални, стереотипни и пристојни одговор **Владимира Костића** подигнут на пиједестал одбране „достојанства дијалога”, када сличних одговора има у свакој полемици у нашој јавности?

Да ли постоји реална опасност да – ако је неко од њих кандидат за пријем у САНУ – јавност у оваквом обраћању препозна полтронски облик понашања ради остварења користи од пријема у Академију? Да ли им чињеница да се на списку Академије не налазе ствараоци националне оријентације попут **Емира Кустурице**, **Мила Ломпара**, **Слободана Антонића**, **Срђе Трифковића** и **Мише Ђурковића** не говори у прилог постојању „сорошевског” критеријума политичке коректности? Или можда сматрају да наречени немају дела вредна пријема у САНУ? Нека се изјасне, само нека не ћуте.

Ако не желе да нам појасне све претходне недоумице, или сматрају да им је испод границе достојанства да полемишу с овим аргументима (што могу да разумем у потпуности), опет остаје питање свих питања: Космет! С ове теме је немогуће њихово бекство ко год да је делегирао испред њих. Зато би било крајње морално да нам пруже одговоре на ова питања:

1. Да ли се слажу с изјавом **Владимира Костића** да Космет више није де факто нити де јуре у нашим рукама и да је у овом тренутку једина политичка мудрост на који начин са елементима достојанства

напустити Косово? Свидело се многима или не, **Владимир Костић** је показао храброст када се конкретно изјаснио на ову тему, па би зато било морално да подједнако конкретан одговор изнесу и **Ирина Суботић**, **Горан Марковић**, **Небојша Брадић**, **Драган Великић** и **Зоран Хамовић**.

2. Какав год одговор да пружи на претходно питање – а нарочито ако је одговор потврдан – дужни су да одговоре у чије име говоре. Бесмислено би било да одговоре да то чине у сопствено име, јер се подразумева да људи кад изнесе ставове говоре у сопствено име. Реч је о нечему другом: у име које заједнице (или народа!) би изнели такве круцијалне ставове?

ТИТОИСТИЧКА ИДЕЈА

Јер ако се неко декларише као Србин православне вере или традиције, како се изјашњава велика већина нашег народа, онда је његов став о Косову, мање-више, јасан. Али шта се дешава с једном другом заједницом унутар нас самих, чији су идеолошки корени пуштени још давне 1928. године у Дрездену? Да се подсетимо: тада је Комунистичка партија Југославије на Четвртом конгресу донела закључке да треба подржати право албанског народа да и оружаним путем направи „Јединствену Албанију” у чију би територију ушао и Космет (и чије границе се у длаку поклапају с данашњим радикално националистичким пројектом „Велике Албаније”).

Ови закључци се потврђују током новембра 1943. године на Другом заседању АВНОЈ-а када партизански покрет (као оружана формација комуниста) уређује државно и друштвено будуће Југославије. С обзиром на то да је реч о југословенском, недемократском и атеистичком уређењу државе (које је настало као изразита негација претходне Краљевине Југославије са српским монархом на челу), Космет добија статус будуће аутономне покрајине унутар Републике Србије. Наредбом после рата (с потписом **Владе Зечевића**) комунистичка власт забрањује повратак Срба на Космет, који су протерани током Другог светског рата од стране сарадника окупатора и тако легализује њихов прогон. Та иста власт ставља тачку када Уставом из 1974. у потпуности Космету даје статус државе у држави.

Дакле, припадници комунистичке идеологије су од почетка имали дијаметрално супротан став од ставова православних Срба када је

реч о статусу Космета. Без обзира на све могуће релативизације или политичке процене, ставови председника САНУ Владимира Костића о статусу Космета се подударају са ставовима југословенских комуниста, ставовима које су временом прихватили и многи у Србији који нису били чланови КП, а нису морали бити чак ни идеолошке присталице комуниста. Такви ставови би се најпрецизније дефинисали као „титоистички”, да би се овакво југословенство јасно разграничило по питању статуса Космета на појмовном нивоу од монархистичког југословенства, које је апсолутно третирао Космет као српску државу.

Мишљења сам да би петорка (Ирина Суботић, Горан Марковић, Небојша Брадић, Драган Великић и Зоран Хамовић) која је оправдано изразила бојазан у дилеми „јесмо ли саучесници?”, морала да јавност Србије прецизно упозна с одговорима на два претходна питања. Ако то не учини, остаће прећутно уверење да су на неки начин саучествовали у титоистичкој идеји.

АКАДЕМИК
ЉУБИША РАКИЋ:
САНУ НЕ ДЕЛИ КОСТИЋЕВЕ СТАВОВЕ ПРЕМА КОСМЕТУ.
ПОЈЕДИНИ АКАДЕМИЦИ СУ СЕ ОГРАДИЛИ
И ЈАСНО ИСКАЗАЛИ
ДА НЕ МИСЛЕ КАО КОСТИЋ.
ИНДИКАТИВНО ЈЕ ДА ЊЕГОВЕ СТАВОВЕ НИКО
ИЗ РЕДОВА АКАДЕМИЈЕ НИЈЕ ЈАВНО ПОДРЖАО.

Политика, 11. април 2021, стр 1 и 7.

[...]

Јавност од САНУ очекује недвосмислен став и када је реч о пројекцији будућности Космета.

Истина, академија се није изјаснила о овом питању. Имали смо недавно једно иступање председника САНУ Владимира Костића, на трагу његових и ранијих ставова, да је Косово фактички и формално

изгубљено за Србију. Уз поштовање његове стручности и научних доприноса, мора се рећи да је тако експлицитно изјашњавање, чак и као лично мишљење, било несмотрено и непримерено функцији коју обавља. Став академије може да се изнесе а само после одлуке Скупштине академије, а појединачни ставови академика, укључујући и председника, не могу да представљају став САНУ.

Зар Костићеви иступи, као и потоња реаговања, нису могли да буду повод за изјашњавање Скупштине САНУ о будућности Космета?

Нажалост, не. Академија још не ради у пуном радном саставу због актуелне епидемијске ситуације. Истина, поједини академици су се оградиле и јасно исказали да не мисле као **Костић**. Индикативно је да његове ставове нико из редова Академије није јавно подржао. Из тога би могао да се наслути некакав закључак.

А какво је ваше гледиште о овом питању?

Мој став је у сагласју са ставовима највећег броја чланова САНУ. Прво морамо да синхронизујемо наше националне погледе о питању Косова, потом да видимо на које упоришне тачке у Резолуцији УН 1244 можемо да се ослонимо. Мој став је идентичан с општим националним интересом Србије који је формулисан у Уставу, да је Косово нераскидиви део Србије, а који подржава наша влада. Изричито сам против притисака западних земаља о подели Косова и цепању интегралне територије Србије. Уместо прекрајања историје, одрицања од Косова, нужно је тежити договору о будућем суживоту, на темељу по-

штовања људских и националних права. По мом мишљењу, грешка Милошевића је била што није довољно уважао чињеницу да међу косовским Албанцима има велики број пројугословенски оријентисаних и пријатељски настројених према Србији. На Косову је и пре распада СФРЈ било утицајних појединаца чији су ставови према интеграцијама били блиски нашим данашњим. То тврдим, јер сам тамо живео и радио, помагао сам да се формира Медицински факултет у Приштини. Милошевић је олако све њих одбацио, и то је велика грешка његове политике.

За исправљање грешака из прошлости све је мање времена и простора, тим пре што је на челу САД поново администрација која је „гурала” Косово ка отцепљењу?

Наша актуелна спољна политика инсистира на уважавању и поштовању српских националних интереса, што је охрабрујућа чињеница. Такав случај нисмо имали у претходним владама, које су биле склоне трговини и погађању око Косова. Нарочито је таква била досовска власт. Сматрам да је Зоран Ђинђић нанео велику штету по том питању, а ништа бољи учинак није имао ни на плану развоја демократских процеса. Зато верујем да га историја неће запамтити као прогресивну фигуру. Напротив. Нисам усамљен у мишљењу да таква личност не заслужује споменик на Академском тргу у Београду, преко пута споменика Његошу.

Такав закључак о легату Зорана Ђинђића несумњиво је вредан полемике, можда управо у окриљу академије? Били сте један од аутора чувеног Меморандума САНУ, у коме је под критичку лупу стављен Титов режим и последице које је имао по српски народ. Да ли у академији има ентузијазма за нови меморандум који би на исти начин сагледао период од Милошевићевог доласка на власт, преко постпетоктобарског периода до данас?

У овом тренутку – не. Стање у САНУ није такво да би могло да се дође до јединственог става према недавној прошлости, па чак и неким савременим темама и дилемама. Сувише смо поларизовани да би се о нечем таквом уопште размишљало.

II

ПРИЛОЗИ

НЕКА РЕАГОВАЊА

КИМ И ПРАВО: УСТАВНО И МЕЂУНАРОДНО

КОСОВО КАО RES EXTRA COMMERCIIUM
ИЛИ АЛХЕМИЈА КОЛОНИЗАЦИЈЕ

ПРИЛОГ 1

НЕКА РЕАГОВАЊА

PAVLE RADIĆ:
NEOČEKIVANI ŠAMAR KVAZIPATRIOTAMA.
GLAS RAZUMA PRISTIGAO ODAKLE SE NAJMANJE NADALO

HELSINŠKI ODBOR:
POZDRAVLJAMO HRABAR ČIN PREDSEDNIKA SANU

Autonomija, 20. oktobar 2015.

<https://www.autonomija.info/pavle-radic-neocekivani-samar-kvazipatriotama.html>

Na vrhuncu kvazipatriotske histerije povodom očekivane odluke o prijemu Kosova u UNESCO i jasnih uslova EU za otvaranje pristupnih pregovora, nacionalistička nomenklatura dobila je šamarčinu odakle se najmanje nadala. Od predsednika SANU **Vladimira Kostića**. Taman kad je nomenklatura javni govor sabila u horsko ponavljanje izandalih mantri da „Kosovo nema cenu”, da „nema tog Srbina koji bi ga se odrekao”, predsednik SANU je izjavom da je jedina mudrost kako dostojanstveno napustiti Kosovo – prosuo ne kofu, nego bure hladne vode na manipulativno ludilo.

Kostić je jednostavno, razumno i hrabro razobličio mantre kojima se u Srbiji zadnjih decenija osvaja i čuva vlast, bez obzira što se time ubija njezina i sadašnjost i budućnost. Bez kalkulacija i licemerja istupio je kako i priliči funkciji na kojoj je, a koju su zadnjih decenija njegovi prethodnici strašno kompromitovali podastirući nacionalistički resantiman politikantima na upotrebu.

Neočekivani moralni i intelektualni novum akademika **Kostića** sablaznio je nacionaliste. Usudio se da bar nakratko upali svetlo u ustajalim mračnim odajama SANU. Videćemo da li će ih i provetriti. Ili će ga profesionalni srboljubi vrlo brzo umiriti ili odatle najuriti. **Kostić** je rekao da stav SANU na temu Kosova nije artikulisan i da je to njegov stav.

„Govoreći pošteno, ako jedan ministar, premijer ili predsednik mora da traži dozvolu da uđe na tu teritoriju, to vrlo jasno govori da nemamo ni ljudske ni ekonomske ni bilo koje kapacitete da nametnemo svoju volju. Možemo da se gledamo u oči i lažemo, ali alternativa je vrlo jasna”, izjavio je on u intervjuu Radio Beogradu.

Kvazipatriotska javnost se zgrozila. Uskopistili se profesionalni domoljubi i srboljubi, oni koji su svih ovih godina brukali Srbiju, koji su je srozavali u jad i

bedu, koji su na nacionalističkom prostakluku pravili karijere, koji su najdarovitije i najmoralnije među nama terali u svet i bolja mesta za život. Treba li reći ko ih predvodi?

„Predsednika **Nikolića** je veoma iznenadila, da ne upotrebimo mnogo grublju reč, izjava predsednika SANU, profesora **Vladimira Kostića**, da je Kosovo de fakto i de jure izgubljeno za Srbiju i da je savez sa Rusijom veštačka alternativa i da Srbija ‘povraćajući treba da uđe i u taj raj Evropske unije’. Profesor **Kostić** je to izjavio i ostao živ”, saopštila je Služba za odnose s medijima **Tomislava Nikolića**.

U saopštenju predvodnika kvazipatriotizma i otpora evropejstvu kaže se još mnogo toga patetičnog i manipulativnog. **Nikolić** je prozvao SANU da se izjasni o **Kostićevom** stavu, kao i o tome da li posle takve izjave on može da ostane predsednik Akademije. De fakto je pozvao akademike, profesionalne domoljube i srboljube, da se uključe u hajku na svog predsednika. Nagledat ćemo se i naslušati svega i svačega protiv **Vladimira Kostića**, kako unutar SANU, tako i izvan nje. Izlišno je govoriti da će prednjačiti oni kojima je **krvlju natopljen Memorandum SANU** – uзор-štivo.

HELSINŠKI ODBOR:
POZDRAVLJAMO HRABAR ČIN PREDSEDNIKA SANU

Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji pozdravio je hrabar čin predsednika Srpske akademije nauka i umetnosti (SANU) **Vladimira Kostića**, kojim je on „priznao realnost – da je Kosovo nezavisna država”.

„Istovremeno, on navodi da je pitanje zrelosti srpske elite da to već jednom jasno predoči srpskoj javnosti. Srpska javnost je i inače, svesna te činjenice ali je zbog stalne političke i medijske manipulacije pod stalni pritiskom da se homogenizuje na pitanju Kosova”, navodi se u saopštenju ove nevladine organizacije.

Helsinški odbor smatra da je izjava akademika **Kostića** posebno važna jer se on njome distancira od „pogubne politike i uloge koju je SANU svojevremente imala u kreiranju velikodržavnog projekta”.

„Bilo bi dobro da upravo SANU sa autoritetom koga ima, pokrene **društveni dijalog sa ciljem uvažavanja realnosti, što podrazumeva normalizaciju odnosa sa Kosovom (i Albanijom)**, kao i istorijsko pomirenje sa Albancima”, navodi se u saopštenju.

Helsinški odbor očekuje isti gest prema Bosni i Hercegovini.

Hajka je dakle pokrenuta. **Aleksandar Vučić** je doduše izjavio da predsednik SANU ima pravo na svoje mišljenje o tome šta treba raditi sa Kosovom, ali se on ne slaže s onim šta je akademik **Kostić** izjavio. Međutim, zato je njegov trbuhozborac **Vulin** izjavio da i dalje ne može da veruje da je to čuo i da se nada da predsednik SANU to nije rekao, da se nada da se radi o novinarskoj patki.

„Ako je to rekao predsednik SANU, onda ja moram da pitam ostale akademike da li je to i njihov stav i, ako nije, dokle će ćutati”, pita se bivša uzdanica JUL-a i bliski saradnik **Mirjane Marković**, a sada predvodnik nečega što se zove Pokret socijalista.

Crkva za sada još čuti. Da li je teško predvideti do kada će čutati i pretpostaviti kako će reagovati, uz SANU, druga nacionalna uzor institucija? Ne treba sumnjati da tabloidi i druga bratija samozvanih patriota svih fela spremaju podjarivanje javnosti protiv čelnika SANU koji se drznuo da javno kaže da je car go.

Iako u intervjuu predsednika SANU Radio Beogradu ima nedorečenih stavova sa kojima se ne moramo slagati – na primer, nejasni paternalistički stavovi o Republici Srpskoj – njegov javni istup je, ipak, hrabar i vredan poštovanja. Nasuprot ustaljenoj praksi, akademik **Kostić** ne ide niz dlaku, a koliko će ga to koštati i kroz šta će u huškanoj javnosti sve prolaziti, tek ćemo videti. Poštovanja vredna je njegova izjava da „neće dozvoliti da mu bilo ko određuje šta sme da kaže, a šta ne i šta je jedinstveni korpus mišljenja kojeg treba da se drži”. Poštovanja vredna je i njegova odluka da **neće da govori da li je patriota, da je iz Srbije mogao da ode 20 puta za veliki novac**, ali je odlučio da ostane u Srbiji sa svojom decom i unucima, „a Srbija neka odluči kome će da veruje”.

Ima razloga da se poveruje da iza takvih stavova stoji ličnost sa integritetom kakvu SANU baš odavno nije imala na čelu. Da li je tako, vreme će brzo pokazati.

PISMO PODRŠKE PRAVU NA JAVNI STAV AKADEMIKA VLADIMIRA KOSTIĆA

Beograd, 20. 10. 2015.

Izvor: policycenter.info

<http://nuns.rs/info/news/25283/pismo-podrske-pravu-na-javni-stav-akademika-vladimira-kostica.html>

Akademik i profesor **Vladimir Kostić**, predsednik SANU, izneo je javno svoje viđenje kosovskog problema koji već više od veka opterećuje državu i društvo u Srbiji i izaziva brojne posledice na život građana celog Balkana. Umesto otvaranja demokratske debate o problemu Kosova i svim aspektima različitih rešenja koje stoje pred nama, deo institucija i javnosti pokušao je da učutka akademika Kostića. Predsednik Republike **Tomislav Nikolić**, čak je doveo u pitanje i njegov položaj predsednika SANU koristeći pri tom teške reči. Premijer **Aleksandar Vučić** ocenio je da je „loše vreme za ovakve izjave”.

Pitanje Kosova i njegove budućnosti, uključujući državno-pravni status, položaj srpske i drugih nacionalnih zajednica, status kulturno-istorijskih spomenika i brojna bolna pitanja vezana za blisku i ne tako blisku prošlost ljudi koji žive ili su živeli na Kosovu jesu važne teme za javnost u Srbiji i regionu i zahtevaju ozbiljnu i argumentovanu debatu. Ove teme deo su **šire diskusije o suštinskim pitanjima razvoja Srbije** koja traje već više od vek i po i jezgrovito je sažeta u dilemi formulisanoj od strane profesorke **Olge Popović-Obradović**: kolika ili kakva država?

Pravo je svakoga da iznese svoj stav o Kosovu, kao i o bilo kojoj drugoj temi. To pravo ne može i ne sme biti uskraćeno pozivanjem na ono što pojedinci ili vlast proglašavaju za nacionalne interese. Niko nema monopol nad temama koje su važne za sve građane Srbije. Vreme je da se sve teme otvore i da se o njima vodi javna i demokratska debata. **Reči kao što su izdajnik, neprijatelj ili strani plaćenik treba definitivno da odu u istoriju.** One nisu primerene demokratskoj kulturi niti kulturi dijaloga koja pokušava da se razvije u Srbiji.

Pozivamo sve institucije i nosioce vlasti u Srbiji da omoguće **otvaranje dijaloga** o temama koje polarizuju javnost, uključujući i pitanje statusa Kosova i definisanja granica Srbije. To podrazumeva i uzdržavanje od teških reči i nametanja sopstvenih uverenja ili ideja kao ekskluzivnih i jedino ispravnih. Akademik **Vladimir Kostić** već je svojim javni istupom u velikoj meri doprineo izgradnji kulture dijaloga i premeštanju teških tema iz zatvorenih, monopolističkih krugova u javni život, kako je jedino primereno demokratskom društvenom uređenju. Svaka odmazda i pritisak na njega zbog izgovorene reči značila bi drastičan korak unazad i ozbiljno bi naštetila razvoju države i društva.

Spisak potpisnika pisma:

1 . Aleksandar Arsenijević, glavni i odgovorni urednik Čačanskog glasa	19 . Dušan Todorović, diplomirani inženjer
2 . Aleksandar Bratković, CRNPS	20 . Dževid Sadović, Građanske inicijative
3 . Aleksandar Radović	21 . Filip David, književnik
4 . Anja Suša, rediteljka	22 . Fismir Jahiu, Građanske inicijative
5 . Beba Kapičić	23 . Gojko Božović
6 . Bogoljub Milosavljević, profesor Pravnog fakulteta Univerziteta Union	24 . Goran Marković, reditelj i profesor emeritus Fakulteta dramskih umetnosti
7 . Bojana Maljević, glumica	25 . Gordana Suša, novinarka
8 . Bojana Selaković, menadžerka programa u Građanskim inicijativama	26 . Grujica Spasović, novinar
9 . Branko Čečen, novinar	27 . Ibrahim Hadžić, književnik
10 . Doc. Dr Radina Vučetić, profesorka Filozofskog fakulteta u Beogradu	28 . Igor Marojević, književnik
11 . Đorđe Subotić	29 . Iris Žeželj, docent na Filozofskom fakultetu u Beogradu
12 . Dragan Ćosić	30 . Ištvan Balint
13 . Dragan Kapičić	31 . Ivan Čolović, etnolog
14 . Dragan Popović, Centar za praktičnu politiku	32 . Jadranka Jelinčić, direktorka Fondacije za otvoreno društvo
15 . Dragiša Stanković, novinar	33 . Janko Baljak, reditelj
16 . Dubravka Velat, aktivistkinja	34 . Janko Kubinjec, advokat
17 . Dušan Mijić	35 . Jelena Milić, direktorka CEAS
18 . Dušan Petričić, karikaturista	36 . Jelena Perković, TACSO eksepert za medije

- 37 . Jelka Jovanović, novinarka
 38 . Julijana Mojsilović Dežulović, novinarka
 39 . Kokan Mladenović, reditelj
 40 . Ljiljana Subotić
 41 . Luka Petrušić, student
 42 . Maja Stojanović, direktorka Građanskih inicijativa
 43 . Mijat Lakićević, novinar
 44 . Milan Antonijević, direktor Komiteta pravnika za ljudska prava
 45 . Milan Jovanović, predsednik Foruma za bezbednost i demokratiju
 46 . Milanka Šaponja-Hadžić
 47 . Miloš Avramov
 48 . Miša Bjelić, penzioner
 49 . Miša Brkić, novinar
 50 . Mrđan Bajić, vajar, profesor Fakulteta likovnih umetnosti
 51 . Nadežda Gaće, novinarka
 52 . Nebojša Petrušić, privatnik
 53 . Nebojša Spaić, novinar
 54 . Nenad Prokić, dramaturg
 55 . Neven Marinović, SMART kolektiv
 56 . Pavle Radić, komunist
 57 . Petar Žmak, Građanske inicijative
 58 . Prof. Dr Aleksandar Bošković, redovni profesor Univerziteta u Beogradu i naučni savetnik u Institutu društvenih nauka
 59 . Prof. Dr Aleksandar Molnar
 60 . Prof. Dr Aleksandra Jovićević, redovna profesorka Univerziteta La Sapienza, Rim
 61 . Prof. Dr Biljana Stojković, profesorka Biološkog fakulteta u Beogradu
 62 . Prof. Dr Dragan Popadić, profesor Filozofskog fakulteta u Beogradu
 63 . Prof. Dr Dragana Jeremić Molnar
 64 . Prof. Dr Dubravka Stojanović, profesorka Filozofskog fakulteta u Beogradu
 65 . Prof. Dr Fuada Stanković, profesorka Univerziteta u Novom Sadu
 66 . Prof. Dr Goran Brajušković, profesor Biološkog fakulteta u Beogradu
 67 . Prof. Dr Ilija Vujačić, profesor Fakulteta političkih nauka
 68 . Prof. Dr Jelena Đorđević, Fakultet političkih nauka
 69 . Prof. Dr Jovan Teokarević, profesor Fakulteta političkih nauka
 70 . Prof. Dr Julijan Tamaš, akademik
 71 . Prof. Dr Ljubinka Trgovčević, istoričarka
 72 . Prof. Dr Ljubomir Madžar, Alfa Univerzitet u Beogradu
 73 . Prof. Dr Milena Dragičević Šešić, profesorka Fakulteta dramskih umetnosti
 74 . Prof. Dr Mirjana Miočinović
 75 . Prof. Dr Mirjana Todorović, profesorka Pravnog fakulteta
 76 . Prof. Dr Oliver Stojković, profesor Univerziteta u Beogradu
 77 . Prof. Dr Slobodan Marković, Fakultet političkih nauka
 78 . Prof. Dr Svenka Savić, Univerzitet u Novom Sadu
 79 . Prof. Dr Teodor Ast, profesor Univerziteta u penziji
 80 . Prof. Dr Vesna Cvejić, profesorska Univerziteta u Beogradu u penziji
 81 . Prof. Dr Violeta Beširević, profesorska Pravnog fakulteta Univerziteta Union
 82 . Prof. Dr Vojin Šenk, profesor Univerziteta u Novom Sadu
 83 . Rade Radovanović, novinar
 84 . Radomir Folić
 85 . Ratko Božović, sociolog
 86 . Ratko Femić, novinar
 87 . Sandra Petrušić novinarka

- 88 . Sara Dereta, Centar za praktičnu politiku
 89 . Saša Ilić, pisac
 90 . Slaviša Lekić, novinar
 91 . Slobodan Gavrilović, sociolog
 92 . Slobodanka Ast, novinarka
 93 . Srđan Sikimić
 94 . Srećko Mihailović, sociolog
 95 . Stanimir Lazić, dipl.ing. mašinstva
 96 . Štanjo Tot Gizela
 97 . Svetlana Gavrilović
 98 . Tamara Spaić, novinarka
 99 . Vera David
 100 . Veroljub Milošević, urednik STV Čikago
 101 . Vesna Mališić, novinarka
 102 . Vesna Pešić, sociološkinja
 103 . Virdžinija Gabrić, dipl.ekonomista
 104 . Vladimir Beljanski, advokat
 105 . Vladimir Đorić, arhitekta
 106 . Vladimir Milutinović , sociolog
 107 . Vojkan Ristić, novinar
 108 . Vukašin Obradović, predsednik NUNS
 109 . Žarko Jokanović

ВЛАДИМИР С. КОСТИЋ И КОСОВО

АЛЕКСАНДАР ПАВИЋ

ФСК, 20. октобар 2015.

<http://www.fksrb.ru/fond-strateske-kulture/ostalo/vladimir-kostic-i-kosovo-vestina-naspram-vrline/>

Једна стара, често заборављена мудрост, поготово у времену опште фасцинираности технологијом и њеним достигнућима, разним титулама, стварним или купљеним, као и личностима које су на било који начин постале „познате”, говори нам да вештина није исто што и врлина.

У ултра-прагматичном свету, у коме се једино вреднује „резултат” који је донео „успех”, таква једначина делује помало апстрактно, па чак и безнадежно идеалистички. Шта кога брига какав си карактер, важно је да ли си „успешан” или не, да ли имаш власт, новац, моћ – или, најпожељније, све то заједно. Другим речима, „успех” је, већ сам по себи, врлина. То је, у сваком случају, модел вредновања који мас-медији промовишу.

Али Косово, колико год непријатељи спољни и унутрашњи покушавали да га приземље, није обичан материјални факт, обичан интерес, обичан део територије. Да јесте, не би колективни дух нације, чак и у овом неславном историјском тренутку, спречавао чак и „најпрагматичније” припаднике политичке класе – чисти политички плаћеници, агенти или трајно одрођени Срби се овде не рачунају – да се усуде да отворено пропагирају његово признавање као независне државе. Чак и народ слуђен немаштином, неизвесношћу, медијском цензуром и (анти)културном агресијом већински негде дубоко осећа да се ради о светињи, с којом се једноставно не може трговати, с чијим добровољним гу-

битком би се изгубио и део себе, онај најбољи. И то трајно, попут губитка душе. Косово нас, очигледно, колективно одржава у духовном животу, подсећа нас на узвишене сфере битисања, којих ипак не би да се одрекнемо, упркос сиренском зову „бољег живота” који би, наводно, требало да дође чим се определимо за „царство земаљско”.

Зато вреди, осврћући се председника САНУ **Владимира Костића** („Неко овом народу мора да каже да Косово више није дефакто нити де јуре у нашим рукама. Бојим се да је, у овом тренутку, једина политичка мудрост на који начин, са елементима достојанства, напустити Косово које дефакто и де јуре више није у нашим рукама”.[i]), најпре цитирати глас „обичног света”. Глас народне врлине који је, више него икад у памћењу, загушен гласом бескрупулозне „вештине”. Ево само неколико коментара читалаца сајта РТС на интервју [ii] који је **Костић** дао тзв. јавном сервису само дан после свог несрећног гостовања на Радио Београду, ради „разјашњавања” своје горе-наведене изјаве:

- „Као представник било које државне институције Ви за време мандата УВЕК представљате ту институцију а не СЕБЕ, за то сте и плаћени. Поднесите оставку па онда изнесите ‘своје’ мишљење!”

- „Лажна је дилема која се помиње у медијима, да је услов који се ставља пред Србију: Признавање Косова или улазак у ЕУ! Не, право питање које се поставља Србији је: Одрицање Србије од својих права на Косову или улазак у ЕУ! То је питање на које актуелни политичари, академици и остали треба да дају своје мишљење. Да је академик **Костић** прелистао уџбенике из историје, тамо би могао да пронађе да је било периода када ни цела Србија ‘де факто и де јуре’ није била у рукама Срба. Сетимо се, била је 350 година у турским рукама, неколико година у аустроугарским, у немачким, у рукама Титових комуниста. ‘Ничија није горела до зоре’, па тако ни Косово неће довека бити окупирано.”

- „Професор је довољно образован и озбиљан и не може рећи грађанима Србије да није одговоран за своје изјаве и поступке, а представља САНУ. То је брутално, дрско, лицемерно и непримерено представљати на такав начин САНУ. Напустио је своју науку и упустио се у науку којој није дорастао очигледно са одређеним циљем, и то свесно са свим последицама којих је итекако свестан, али није га брига за последице, јер је вероватно добио за себе довољну награду. Зна он да је требао прво да да оставку на своју функцију па онда да каже своје лично мишљење, али тада његова изјава и мишљење не би имало никаквог значаја и смисла нити би имало било какву тежину па самим тим не би за то добио ни награду. Дакле, свесно је злоупотребио своју функцију и потценио грађане Србије.”

- „Можда наша генерација и не успе да се врати на део окупираног Косова, али време ће показати. Полако али сигурно оно ради за нас! Политичка ситуација се мења. Зашто нашим наследницима да не кажемо да је то наша земља и да нико нема права да се одрекне наших корена?”

- „Зашто ја као порески обвезник ове земље морам да плаћам човека који говори у своје лично име?”

Овај интервју је, иначе, добио неуобичајено велики број коментара читалаца, а горе-наведени коментари одсликавају већински став коментатора. Још један доказ да, не само да врлина у овом повесном тренутку много више стањује у народу него у „елити” – заједно с оним што се зове здрав резон – већ и да, супротно свим необавештеним или циљаним гласинама, народ уопште није „мртав”, што је, иначе, још једна од теза којом данашња „вештина” често уме да правда свој недостатак врлине.

Нема се много шта додати наведеним коментарима. Само неколико ствари.

– Као професионалац егзактне науке каква је неурологија, др **Костић** би требало да буде свестан чињенице да његова одбрана да је његов изречени став, како је рекао, „став једног бесконачно усамљеног појединца”, на који има не само право, већ, по свом тумачењу, и обавезу – једноставно емпиријски не пије воду. Довољно је само послушати увод у његов изворни интервју за Радио Београд, па видети да водитељка говори искључиво о САНУ, њеном деловању и имиџу, и **Костићевој** улози као недавно изабраном председнику САНУ [iii]. Дакле, очигледно је да је он позван у емисију као председник САНУ, а не као др **Владимир Костић**, еминентни неуролог, па чак ни као **Владимир Костић**, грађанин. А, као што су „обични” коментатори са сајта РТС-а приметили, кад си носилац јавне функције – ти УВЕК представљаш ту институцију, кад си у било ком јавном простору. Приватна си личност једино у приватним просторијама, без камера и микрофона, у којима имаш право на приватност. То је природа обављања јавне функције, и то није ништа ново. Кома се не допада – не мора да буде јавна личност. Није смак света, макар тако можда и изгледало.

– **Костић** је још један припадник новије школе, утемељене после 5. октобра, према којој се „храброст” дефинише наспрам блискости ставовима (до скоро) једине светске суперсиле. Што си ближе ставу Зле империје, то си „храбрији” – макар тај став био у супротности с интересима сопствене заједнице. А, са залеђином империје и најмоћнијег војног савеза у историји, некако је лакше бити „бесконачно усамљени појединац”, какав би др **Костић** можда чак и желео да буде. Узгред – то је још један доказ да чак и поклоници вештине бар подсвесно чезну за врлином, па воле себе или да виде или да представе у том светлу.

– Подупирући свој дефетистички став, др **Костић** каже: „Али, говорећи поштено, ако један министар, премијер или председник мора да тражи дозволу да уђе на ту територију, то врло јасно говори да немамо ни људске ни економске ни било које друге капацитете да наметнемо своју вољу. Можемо да се гледамо у очи и лажемо, али алтернатива је врло јасна” [iv]. Питање за др **Костића**: да ли се и колико борио да до тог стања не дође? Да ли се оглашавао против споразума о интегрисаном управљању границом? Бриселског споразума? Да ли се мрзнуо на улици демонстрирајући управо против споразума којима је садашња власт сама себи одузела могућност да без дозволе окупатора уђе на територију КиМ, тј. бар њен северни део? Да ли је позивао САНУ да бар организује скуп где би се размотрила сврсисходност ових споразума? Ако јесте – то широј јавности није познато.

– Зашто др **Костић** није јавно заступао став да „треба напустити Косово” пре него што је постао председник САНУ? Није ли то довољно крупно питање, довољно важно да остала господа академици буду упознати са његовим ставом пре него што су га предложили, а потом и изгласали? Или је, можда, „прагматично” чекао да прво постане председник САНУ, па тек онда да изнесе став? У сваком случају, може се рећи да су овде замењене тезе: није реч о „праву” др **Костића** да каже шта год му је на уму, макар био и председник САНУ, већ о праву његових колега, као и шире јавности, да буду упознати са његовим ставовима по кључним питањима пре његовог ступања на функцију. Тек тада би се могло говорити о некаквом његовом „интелектуалном поштењу”. Овако је реч управо о његовој супротности, јер је др **Костић** заправо крио оно што мисли о Косову, све док није обезбедио садашњу функцију. Вешто? Свакако. Врлински? Тешко...

– Функција председника САНУ је аналогна функцији генерала или команданта, или капитена спортског тима. Обичан војник, обични члан тима могу да исказују мишљења – уз ризик санкционисања од стране надређених. Јер, прави команданти или лидери никад не дозвољавају уношење малодушности или дефетизма у своје редове. Гунђање се често може толерисати у ограниченим дозама, али призивање или свесно пропагирање пораза – никако. А овде имамо команданта, капитена који призива пораз. То је, једноставно, наопако. Војска или тим који он предводи може да буде само губитнички. Визуелизација је једна од кључних компоненти победничког менталитета. Односно, по речима старца **Тадеја** – какве су ти мисли, такав ти је живот. Визуелизација пораза или повлачења – нужно ће довести до тог исхода.

– Да ли је, на крају, с обзиром да је оптеретио САНУ хипотеком своје изјаве, др **Костић** спреман да следи сопствени рецепт, односно да покаже политичку мудрост и да, с елементима достојанства, напусти своју фотељу (па онда може, до миле воље, да исказује сва могућа приватна мишљења)?

Признаћете, то је неупоредиво блажи позив од онога који је он упутио на рачун Срба који су, упркос свему, опстали и остали на Косову до данашњег дана.

[i] www.politika.rs/vesti/najnovije-vesti/Kostic-Kako-sa-elementima-dostojanstva-napustiti-KiM.sr.html

[ii] www.rts.rs/page/stories/ci/story/1/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0/2076085/%D0%9A%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%9B+%D0%B7%D0%B0+%D0%A0%D0%A2%D0%A1+%D0%88%D0%B0+%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%B3%D0%B5+%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B5+%D0%BD

[iii] www.rts.rs/page/radio/ci/story/27/%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BE+%D0%91%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4+1/2072887/%D0%A1%D0%B5%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D1%86%D0%B0.html

[iv] stanjestvari.com/2015/10/19/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D1%81%D0%B0%D0%BD%D1%83-%D0%B2%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80-%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%9B-%D0%BA%D0%B0%D0%BA%D0%BE/

СПОРОВИ О БУДУЋНОСТИ СРБИЈЕ И САНУ 1 (2017)

Спорови о будућности Србије и САНУ: Шта и како даље? Први део: Ојстџанак и развој // прир. академик Часлав Оцић, (Могуће стратегије развоја Србије 2), ИСТЕР 21 и СКП, Београд и Нови Сад 2017; ISBN 978-86-81128-00-8, COBIS-SR.ID 253387276, XVI+406 стр.

IV КОСОВО: У ТЕМЕЉУ ИДЕНТИТЕТА

Стр. 221 –341:

Владимир С. Костић НА КОЈИ НАЧИН СА НЕКИМ ЕЛЕМЕНТИМА ДОСТОЈАНСТВА НАПУСТИТИ КОСОВО ♦ Бранкица Ристић СЛУЧАЈ АКАДЕМИКА КОСТИЋА (РАЗГОВОР С ТИБОРОМ ВАРАДИЈЕМ И КОСТОМ ЧАВОШКИМ) ♦ Тибор Варади ТЕРИТОРИЈАЛНА И ПЕРСОНАЛНА АУТОНОМИЈА ЗА СРБЕ НА КИМ ♦ Градимир Аничих, СМИЉА МАРЈАНОВИЋ ДУШАНИЋ: МИТ ЈЕ У ТЕМЕЉУ ПОВЕСТИ ♦ Винко Перић ОТВОРЕНО ПИСМО АКАДЕМИКУ КОСТИЋУ ♦ Никола Росић ДА ЛИ АКАДЕМИК КОСТИЋ НЕКОМЕ НУДИ КОСОВО У НАШЕ ИМЕ? ♦ Antonije Kovačević / Branko Miljuš КОЛИКО КОШТА ИСТИНА У СРБИЈИ: СЛУЧАЈ АКАДЕМИКА VLADIMIRA KOSTIĆА ♦ Коста Чавошки ВЕЛИКА АЛБАНИЈА И ПОНИЖЕНА СРБИЈА ♦ Blic VLADIMIR S. KOSTIĆ: DIJALOGOM DA STAVIMO TAČKU NA SVE RATNE POKLIČE ♦ Vladimir S. Kostić У POSLEDNЈE TRI NEDELЈE NISAM DАVAO INTERVЈUE ♦ Виктор Петровић Смирнов / Виктор Петровић Смирнов БУДИ СЕ – СВАНУ ЈУТРО БЕЛО / ПРОСЫПАЮСЬ – ЗАРЈА ЗА ДВЕРЈУ ♦ Марио Калик ПОНЕКАД ЈЕ ПАМЕТНИЈЕ ЋУТАТИ, ИЛИ ЗАШТО ВЛАДИМИР КОСТИЋ ТРЕБА „ДОСТОЈАНСТВЕНО” ДА НАПУСТИ МЕСТО ПРЕДСЕДНИКА САНУ ♦ Синиша Ковачевић ВЛАДИМИР КОСТИЋ СЕ ОДРИЧЕ МЕСТА РОЂЕЊА ♦ Љубомир Симовић А ШТА БИСМО С КОСОВОМ И ДА НАМ ГА ВРАТЕ? ♦ Михаило Меденица „А ШТА БИСМО С КОСОВОМ И ДА НАМ ГА ВРАТЕ?” ♦ Мило Ломпар У ОЧЕКИВАЊУ БИСТЕ: „А ШТА БИСМО С КОСОВОМ И ДА НАМ ГА ВРАТЕ?” ♦ Александар Павић ВЛАДИМИР КОСТИЋ И КОСОВО: ВЕШТИНА НАСПРАМ ВРЛИНЕ ♦ Коста Чавошки ВЕЛЕИЗДАЈА У ВИШЕСТРУКОМ ПОВРАТУ ♦ Митар Ковач ЗАКЉУЧЦИ И ПОРУКЕ С НАУЧНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ ♦ Епископ Иринеј ЦРКВА ВИШЕ НИКАКВЕ УСТУПКЕ ПО ПИТАЊУ КОСОВА НЕЋЕ ПОДРЖАТИ ♦ Војислав Становчић, Видојко Јовић, Коста Чавошки, Љубомир Максимовић и Часлав Оцић САНУ: ПРЕД НИКОЛИЋА СА ПРЕДЛОГОМ ♦ Часлав Оцић ПИСМО АКАДЕМИКУ МИХАИЛУ ВОЈВОДИЋУ, ПРЕДСЕДНИКУ АКАДЕМИЈСКОГ ОДБОРА ЗА КОСОВО И МЕТОХИЈУ ♦ Предраг Пипер У ТЕМЕЉУ ИДЕНТИТЕТА ♦ Душан Пророковић О КОСОВСКОЈ РЕАЛНОСТИ ♦ Časlav Osić KOSOVO AND METONIA ISSUE – RESEARCH PROPOSAL ♦ Живојин Ракочевић КАКО ЈЕ У ПРИШТИНИ ОБЕЛЕЖЕН ДАН ПРИМИРЈА: САВЕЗНИЦИ, НА НАШЕМ ГРОБЉУ ♦ Политика ИЗЛОЖБУ „СРПСКО УМЕТНИЧКО НАСЛЕЂЕ НА КИМ” ВИДЕЛО ВИШЕ ОД 46.000 ПОСЕТИЛАЦА ♦ Данило Баста ОТИМАЊЕ КОСОВА И МЕТОХИЈЕ ♦ Душан Бјелогрић ПРИКАЗ СТУДИЈЕ НАСЕЉА И СТАНОВНИШТВО ОБЛАСТИ

БРАНКОВИЋА 1455. ГОДИНЕ ♦ Драго Његован СРБИ НА КОСОВУ И У МЕТОХИЈИ 317–320 САДРЖАЈ ЗБОРНИКА САНУ СРБИ НА КОСОВУ И У МЕТОХИЈИ ♦ Чедомир Попов „ВИ СТЕ КРИВИ КАО НАРОД” ♦ Данило Баства НЕЗАОБИЛАЗАН ЗБОРНИК О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ ♦ Коста Михаиловић ПРЕДГОВОР ЗБОРНИКУ САНУ КОСОВО И МЕТОХИЈА: ПРОШЛОСТ, САДАШЊОСТ, БУДУЋНОСТ ♦ САДРЖАЈ ЗБОРНИКА КОСОВО И МЕТОХИЈА: ПРОШЛОСТ, САДАШЊОСТ, БУДУЋНОСТ ♦ Данило Н. Баства СЛОБОДА ЈЕ СРПСКО СТАНОВИШТЕ

СПОРОВИ О БУДУЋНОСТИ СРБИЈЕ И САНУ 2 (2018)

Спорови о будућности Србије и САНУ: Шта и како даље? Други део: Истина и слобода // прир. академик Часлав Оцић, (Могуће стратегије развоја Србије 3), ИСТЕР 21, Београд 2018; ISBN 978-86-81128-01-5, COBIS-SR.ID 264086796. – XXVIII+584 стр.

III „КОСОВО ЈЕ ГРДНО СУДИЛИШТЕ”

Стр. 355–572:

Александар Павић КОСОВСКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА ВРЛИНЕ И КАРАКТЕРА ♦ Миљана Краљ СВЕТОМИР АРСИЋ БАСАРА: МОЈ ЗАВИЧАЈ КОСОВО НИЈЕ ТУЂА ДРЖАВА ♦ Вилијем Монтгомери ДУБОКО У ДУШИ, СРБИ ОСЕЋАЈУ ДА ИМ КОСОВО ПРИПАДА И ДА ИМ ЈЕ ОДУЗЕТО НА НЕПОШТЕН И БРУТАЛАН НАЧИН ♦ Зоран Чворовић ДА ЛИ ОВАКАВ САНУ И ОВАКВИ АКАДЕМИЦИ ТРЕБА ДА ОДЛУЧУЈУ О СУДБИНИ КОСМЕТА? ♦ Богољуб Шијаковић КОСОВО И МЕТОХИЈА: ИЗМЕЂУ БРУТАЛНЕ РЕАЛНОСТИ И НОРМАТИВНЕ СВЕТОСТИ ♦ Александар Апостоловски ПАТРИЈАРХ СРПСКИ ИРИНЕЈ НИКО НЕ СМЕ ДА СЕ САГЛАСИ С ОТУЂЕЊЕМ КОСОВА ♦ ВИСОКА ЦРКВЕНА ПРИЗНАЊА ЗА АРНОА ГУЈОНА И МАРИНОСА РИЦУДИСА ♦ ПОРТРЕТ БЕЗ РАМА: МАРИНОС РИЦУДИС ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ БИО ЈАЧИ ОД НАТО-А ♦ ЕПИСКОП БАЧКИ ИРИНЕЈ: ПИТАЊЕ КИМ НЕ МОЖЕ ДА СЕ РЕШИ ИСХИТРЕНИМ ОДЛУКАМА, АКО БЕЗ ОТПОРА ПРИСТАНЕМО НА ОТИМАЊЕ, ТО НЕЋЕ БИТИ КРАЈ ПРОЦЕСА, ВЕЋ НАСТАВАК ♦ Живојин Ракочевић МЈЕСТО ПОВЈЕРЕЊА У ЖИВОТ ♦ МИТРОПОЛИТ АМФИЛОХИЈЕ (РАДОВИЋ) ПОМЕНИК НОВОГ КОСОВСКОГ СТРАДАЊА, РУСКО ИЗДАЊЕ, СВЕТИГОРА, ЦЕТИЊЕ, 2014. ♦ МУФТИЈА БЕОГРАДСКИ МУСТАФА ЈУСУФСПАХИЋ: КОСОВО ЈЕ КОЛИЈЕВКА ОВЕ ЗЕМЉЕ, НЕ ВОЛИМО ДА НАМ СЕ ЗЕМЉА ЦИЈЕПА ♦ Владика Теодосије КОСОВО И МЕТОХИЈА НАДИЛАЗЕ ПРОЛАЗНЕ ГРАНИЦЕ И ТАКОЗВАНЕ ПОЛИТИЧКЕ РЕАЛНОСТИ ♦ Вуле Журић БРИСЕЛСКИ МИТ И ДРУГИ ЗАВЕТИ ♦ Миомир Гаталовић КОСОВО И МЕТОХИЈА 1959/60. – ЕНИГМА ПРОШИРЕЊА ♦ Миломир Степић КОСОВО ЗА НЕШТО – СВОЈЕ ЗА СВОЈЕ ♦ Никола Танасић ДЕСЕТ БАЈКИ О КОСОВУ (КОЈЕ НИСУ ОНО ШТО МИСЛИТЕ) ♦ Никола Танасић „УНУТРАШЊИ МОНОЛОГ” – ИЛИ

КАКО АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ ЗАМИШЉА ДИЈАЛОГ О КОСОВУ ♦ Живадин Јовановић КОСОВО И МЕТОХИЈА – О ЧЕМУ СЕ ГОВОРИ А О ЧЕМУ ЋУТИ ♦ Мила Милосављевић САНДРА ДАВИДОВИЋ: КАКО ЈЕ УЗУРПИРАНА СРПСКА ИМОВИНА НА КИМ ♦ Дејан Мирковић ЗАКЉУЧАК ВУЧИЋЕВОГ „УНУТРАШЊЕГ ДИЈАЛОГА” О КОСОВУ – ДА ГА ПРИЗНАМО, АЛИ ДА НЕ ПРИЗНАМО ДА СМО ГА ПРИЗНАЛИ ♦ Душан Ковачев ВУЧИЋ НАЈЗАД МОРА ДА ОТВОРЕНО ЗАИГРА КЉУЧНУ УЛОГУ У ОДРИЦАЊУ СРБИЈЕ ОД КОСОВА И МЕТОХИЈЕ ♦ БИЛД: ЕУ ЖЕЛИ АЛБАНИЈУ И МАКЕДОНИЈУ – ДА ЧОВЕК НЕ ПОВЕРУЈЕ 431–432 АУСТРИЈА, УГАРСКА И РУМУНИЈА ПРЕ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА (мапа) ♦ Петар Искандеров ОД ЕУ – КА АУСТРОУГАРСКОЈ ♦ РОРАБАХЕР: ДОК БИХ ДОЂЕ НА РЕД ЗА ПРИЈЕМ У ЕУ – ЕВРОПСКА УНИЈА ЋЕ ПРЕСТАТИ ДА ПОСТОЈИ ♦ THE BALKANS (мапа) ♦ МОНТГОМЕРИ: СРБИЈА ДА НЕ ПРИХВАТИ ФОРМИРАЊЕ КОСОВСКЕ ВОЈСКЕ НИ ПО ЦЕНУ ЧЛАНСТВА У ЕУ ♦ Вили Вимер СРБИЈА ТРАЈНО ИСКЉУЧЕНА ИЗ ЕВРОПСКОГ РАЗВОЈА ПИСМО ВИЛИЈА ВИМЕРА КАНЦЕЛАРУ ШРЕДЕРУ ♦ Сенка Милош КОЛИКО ДО СЛОМА? ЕВРОПА ПАЛА НА ТЕПИХУ И КАВИЈАРУ И ОТКРИЛА РАЗАРАЈУЋУ БОЛЕСТ ♦ SILOVALI SU ŽENE I MALOLJETNICE NA KOSOVU I U VIN: RAZOTKRIVEN JOŠ JEDAN SEKS SKANDAL BEŠĆUTNIH HUMANITARACA ♦ Јово Вукелић EULEX – ИНКУБАТОР КОРУПЦИЈЕ КОЈИ ЈЕ АЛБАНЦИМА ПРАВИО ДРЖАВУ ♦ Slobodan Reljić ТО ЈЕ РОТПУНИ НАОС КОЈИ ЋЕ СЕ САМО УВЕЋАВАТИ ♦ МАЂАРИ У ТРАНСИЛВАНИЈИ ТРАЖЕ ШИРУ АУТОНОМИЈУ ♦ БАСЕСКУ: НЕМАЧКА ПРИТИСКА РУМУНИЈУ ДА ПРИЗНА КОСОВО 461 РУМУНИЈА, КИПАР И ШПАНИЈА НЕ ЖЕЛЕ КОСОВО НА САМИТУ У СОФИЈИ ♦ Б. Б. МАКРОН ПРОТИВ БАЛКАНА У ЕУ ♦ Милан Добромировић ЗАШТО НАС ЕУ ПАНИЧНО „САВЕТУЈЕ” ДА СЕ УЧЛАНИМО ДО 2025. ГОДИНЕ? ♦ Љубомир Максимовић НА ИНИЦИЈАТИВУ АЛЕКСАНДРА ВУЧИЋА САНУ ДО КРАЈА МАРТА ИЗДАЈЕ КЊИГУ КОЈА ЋЕ САДРЖАТИ МИШЉЕЊЕ ЧЛАНОВА О УНУТРАШЊЕМ ДИЈАЛОГУ О КИМ ♦ Садржај Зборника САНУ УЧЕШЋЕ СРПСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ У УНУТРАШЊЕМ ДИЈАЛОГУ О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ: ПРИЛОЗИ ЧЛАНОВА И ОДЕЉЕЊА САНУ, УРЕДНИК АКАДЕМИК МАРКО АНЂЕЛКОВИЋ, БЕОГРАД 2018. ♦ Akademik Ljubomir Maksimović Potpredsednik SANU SANU: LAŽNA DILEMA ISTOK ILI ZAPAD ♦ Д. Радека Ђорђевић АЛЕКСИС ТРУД: СРБИЈА ЋЕ ПОСТАТИ ДЕО СЛОВЕНСКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ 470–471 ЛАКОМИСЛЕНО ОСЛАЊАЊЕ НА БРИТАНИЈУ ♦ Бошко Мијатовић СРБИЈА ТАЛАЦ ХРВАТСКЕ ♦ Милован М. Митровић КОСОВСКА КВАДРАТУРА КРУГА ♦ ТРИФКОВИЋ: СРБИ НИСУ СВЈЕСНИ СВОГ ПОЛОЖАЈА НА БАЛКАНУ ♦ Миленко Пешић ДР БЕАТРИС БИСИО, ПРОФЕСОР ФЕДЕРАЛНОГ УНИВЕРЗИТЕТА У РИО ДЕ ЖАНЕИРУ БРАЗИЛ НАПУШТА САВЕЗ БРИКС ♦ KOSOVO: SUI GENERIS OR PRECEDENT IN INTERNATIONAL RELATIONS Edited by Dušan Proroković Institute of International Politics and Economics, Belgrade 2018 CONTENTS ♦ ПЕТИЦИЈА У ЧЕШКОЈ: ИСПРАВИТЕ СРАМОТУ, ПОВУЦИТЕ ПРИЗНАЊЕ КОСОВА ♦ Никола Јоксимовић ПРИБЛИЖАВА ЛИ СЕ ДАН КАД ЋЕ ФРАНЦУСКА ШОКИРАТИ ПРИШТИНУ ♦ ЖАН-ЛИК ШАФХАУЗЕР, ФУНКЦИОНЕР НАЦИОНАЛНОГ ФРОНТА И ФРАНЦУСКИ ПОСЛАНИК У ЕВРОПСКОМ ПАРЛАМЕНТУ, У СВОМ ГОВОРУ У ЕП ОСУДИО ЈЕ ПОДРШКУ КОЈУ ЕВРОПСКА УНИЈА ПРУЖА МАФИЈАШКОЈ ДРЖАВИ КОСОВО ♦ Миленко Пешић РАЗГОВОР НЕДЕЉЕ: ХАЈНЦ-КРИСТИЈАН ШТРАХЕ ВИЦЕКАНЦЕЛАР АУСТРИЈЕ

КОСОВО ЈЕ ДЕО СРБИЈЕ ♦ ДАЧИЋ: ЗАХВАЛНОСТ СУРИНАМУ ЗБОГ ПОВЛАЧЕЊА ПРИЗНАЊА КОСОВА ♦ УЗ БЛАГОСЛОВ ПАТРИЈАРХА, СНВ ЦРНЕ ГОРЕ ИНИЦИЈА ОПОЗИВ ПРИЗНАЊА КОСОВА ♦ Дејан Спаловић ПРОТЕСТНЕ НОТЕ ПАРИЗА ЗБОГ ПОВЛАЧЕЊА ПРИЗНАЊА КОСОВА ♦ Александар Павић СУПРОТНО ТВРДЊАМА ПРЕДСЕДНИКА СРБИЈЕ, САВЕТОДАВНО МИШЉЕЊЕ МСП НИЈЕ „СТАВИЛО ПЕЧАТ” НА НЕЗАВИСНОСТ ТЗВ. КОСОВА ♦ ВОЈНИ СИНДИКАТ ПОДРЖАО ДАНАШЊИ ПРОТЕСТ: НАТО ДАХИЈЕ МАРШ ИЗ СРБИЈЕ! ♦ ДОДИК: ЧЛАНСТВО У НАТО ПРЕДСТАВЉАЛО БИ ПОНИЖЕЊЕ ЗА СВЕ СРБЕ ♦ Александар Раковић ПИТАЊЕ КОСОВА ЋЕ СЕ РЕШИТИ ТОТАЛНИМ СУКОБОМ СРБА И АЛБАНАЦА 530 НЕМЦИ ТУЖЕ НАТО ЗБОГ БОМБАРДОВАЊА СРБИЈЕ ♦ Клаус Витман НАТО ПОТЦЕНИО ЗНАЧАЈ КОСОВА ЗА РУСИЈУ ♦ ПУШКОВ: САД ДА ОБЈАСНЕ КАКО СУ БОМБАМА ОТПЕПИЛЕ КОСОВО ♦ Ања Филимонова КОСОВО ЈЕ ДИРЕКТНА ПРЕТЊА ЗА РУСИЈУ ♦ VOLFGANG PETRIČ ZA DW: PRVO ZSO RA ČLANSTVO KOSOVA U UN ♦ KOREA CAN'T REPLICATE GERMANYS REUNIFICATION: МОЖЕ ЛИ (ЦЕНТРАЛНА) СРБИЈА (ЈЕДНОГ ДАНА, А МОЖДА И ПРЕ!) РЕПЛИЦИРАТИ РЕУНИФИКАЦИЈУ С КОСОВОМ И МЕТОХИЈОМ ПО НЕМАЧКОЈ МУСТРИ ИЛИ ЈЕ МОЖДА МОДЕЛ „ДВЕ НЕМАЧКЕ” ИЗГЛЕДНИЈИ У СЛУЧАЈУ ТАНДЕМА „РЕПУБЛИКА СРБИЈА – РЕПУБЛИКА СРПСКА”? ♦ Danijel Igrac КЛОПКА ЗА SRBIJU: POSLEDNJA BRISELSKA PODVALA, UVOD U ZAVRŠNICU OTIMANJA KIM ♦ Слободан Самарџић ЧЕМУ ТОЛИКА ОБМАНА ЈАВНОСТИ ♦ Мирјана Бобић-Мојсиловић СРЦЕ ПОД ПРИТИСКОМ: СРБИЈА У 26 СЛИКА 555–556 Халил Џибран ТЕШКО НАРОДУ ♦ Александар Апостоловски КОСОВСКИ МУЧЕНИЦИ НОВИ СВЕЦИ СПЦ ♦ СРБИЈА ЗАТРАЖИЛА ПОМОЋ ОД РУСИЈЕ И КИНЕ ЗБОГ КОСОВА ♦ Слободан Антонић РАЗУМЕТИ ШТА СМО ♦ Милош Ковић: ОБНОВИМО КОСОВСКИ ЗАВЕТ, ЗАМРЗНИМО КОНФЛИКТ 566–568 ПОРУКА СВЕТОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ САБОРА О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ.

ПЕТИЦИЈА ЗА ПОВЛАЧЕЊЕ ПРОФ. ВЛАДИМИРА КОСТИЋА СА ПОЗИЦИЈЕ ПРЕДСЕДНИКА СРПСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ

РАДОМИР БАТУРАН

Људи љоворе, 4. фебруар 2021.

<https://www.ljudigovore.com/2021/02/peticija-za-povlacenje-prof-vladimira-kostica-sa-pozicije-predsednika-srpske-akademije-nauka-i-umetnosti/>

Вучење у туђем јарму није само присутно у Србији, него у свим малим државама чији властодршци, да би дошли на власт и одржали се на њој што дуже, издају националне интересе, а спроводе интересе империје која их је довела да владају својим народом не бранећи им да га пљачкају и у своју корист. Најбезоч-

није, уједно најлукавије и најбруталније, извршено је то у току и после разарања Југославије и стварања од ње 5–6 банаана држава.

Ту бруталност у Србији спровеле су САД и ЕУ, са својим колонијалним управницима крајем 20. и почетком 21. века. Прво су је дивљачки бомбардовале, отеле јој 15% територије и много више културне баштине, а онда су преузеле сву привреду, али прикривеним инжењерингом и просвету, културу, информисање, науку и уметност. Спроводио је то за кратко **Ђинђићев** тим док их је слушао, а онда су га убили због непослушности. Дошли су кадрови државне безбедности, на челу са **Борисом Тадићем**, а потом кадрови **Александра Вучића**. Све је опљачкано па је актуелни колонијални управник у Србији прешао на диктаторско узурпирање свега у држави, заснивајући своју апсолутистичку власт на страху и сиромаштву народа. Своју партију је претворио у мафију која дели плен пропорционално и строго поштујући субординацију. Својим подаништвом, корупцијом, лицемерјем и бројем партија председника Србије надмашила је **Брозову** Комунистичку партију. Колонијални управник пита се за све па и за избор патријарха и председника академије наука и уметности српског народа.

Империје су одредиле главни услов за своју подршку диктатору и његовој власти: признање независности окупираној и отетој колевци српске нације, цркве и државе – самопроглашеном Косову и Метохији, што је противуствано по званичном уставу Србије. Колонијални управник одрађује тај услов, са својим срамним помагачима, од доласка на власт. Зато је, под лицемерним називом „унутрашњи дијалог”, расписао „стални конкурс за издају Косова и Метохије”, како тај процес пунозначно именује проф. **Мило Ломпар**. Све што је до сада председник Србије урадио на „решавању косовског питања” противуствано је и велеиздајничко. У свим уређеним државама због тога би био смењен. Што није, нека је на част политичким партијама у Србији и грађанима који живе у њој. Ми, држављани Србије у расејању, не делимо ту част јер не учествујемо у политичком животу Србије нити имамо своје представнике у њеном парламенту. Међутим, учествујемо у науци, уметности, култури, просвети, информисању и неговању слободарске и патриотске традиције српског народа. Зато, с пуним правом, покрећемо петицију за повлачење проф. **Владимира Костића** са функције председника САНУ, јер учествује у велеиздајничкој кампањи отимања свете српске земље Косова и Метохије од своје државе Србије и српског народа. Како се председнику **Вучићу** нико од угледних, људски и интелектуално поштених, српских интелектуалаца није одазвао на тај дијалог, ево, одазвао се три пута његов верни дужник, проф. **Владимир Костић** (у првом мандату једном, а у другом два пута!) и изјавио за јавни информативни сервис Србије следеће:

„Неко овом народу мора да каже да Косово више није де факто нити де јуре у нашим рукама. Бојим се да је у овом тренутку једина политичка мудрост на који начин, са елементима достојанства, напустити Косово које де факто и де јуре није више у нашим рукама.

И то неко овом народу мора да каже.”

После пет година (када је Вучићу најпотребније!), опет проф. **Владимир Костић** јавно саопштава српском народу:

„Косово није наше, то треба што пре схватити.”

У провидном маневрисању и разводњавању суштине свог мишљења из претходних јасних изјава да треба признати самопроглашено Косова за самосталну државу, проф. **Костић**, у трећем јављању, пред **Вучићеву** посету Француској, износи 6 тачака које све воде његовом главном мотиву и циљу да Србија призна Косово*. Занимљиво је да су сви Вучићеви медији ово пренели, без критичког мишљења.

Оваквим изјавама и поступцима председник САНУ се замерио свим патриотски и национално оријентисаним интелектуалцима Србије, ни мање ни више него њима 93, који су га у отвореном писму позвали да поднесе оставку и организовали протесте пред САНУ. Часни академик **Предраг Пипер** га је и у јавно позвао да поднесе оставку овим речима:

„Албанске власти и њихови покровитељи сигурно би били спремни много да уложе да неко у Београду буде њихова личност за утицање на српско јавно мњење (impract agent). Неочекивано (за многе), сâм председник САНУ рекао је оно што би они највише желели да чују. Разуме се, он то чини бесплатно и често се оградајује да износи само лична уверења (али са функције председника САНУ), која саопштава, очигледно, као **представник тзв. нове нормалности, новог патриотизма и новог морала**, по којем је **морално оно што некое изгледа корисно**, а није неморално бити председник САНУ и говорити против интегритета Републике Србије, и против суштинског дела идентитета и интереса српског народа, што су Косово и Метохија за Србе. Јер Срби су онолико Срби колико поштују свој неокрњени идентитет већински православног народа с великим традицијама, у чијем је средишту и косовски завет. Без тога Срби би били само шодер за попуњавање рупа на путевима злочиначких цивилизација

Будући да су такве изјаве академика **Владимира Костића** неспојиве с функцијом председника САНУ и да веома штете угледу САНУ, за САНУ је једино исправно решење његова оставка.

За чланове САНУ изјашњавање о томе није само изјашњавање о председнику САНУ, него се **чланови САНУ истовремено изјашњавају и о самима себи** – колико су достојни да буду чланови Српске академије наука и уметности. Ако би се склањали у ћутање, у обарање главе или у немушта саопштења, или ако би подржали оно што урушава углед САНУ у српском народу па и Академију као такву, ако би подржавали оно што је у интересу отимача дела српске државе, традиције и културе, онда не би били достојни да буду чланови Српске академије, њен би назив у том случају требало променити или њу укинути, а нас распустити.”

У потпуности се саглашавамо с изјавом и ставовима академика **Предрага Пипера**. Наше виђење решења косовског питања идентично је с виђењем овог проблема проф. **Мила Ломпара** који каже:

„Да укажемо да актуелни аспект косовско-метохијске кризе не треба изоловати од његове генезе, да је реч о једном проблему који дуго траје и да ови напори да се он медијски и пропагандно сузи на данашњи тренутак нису ништа друго него да се јавност изманипулише, инструментализује као што се она врло често уцењује различитим облицима егзистенцијалних, социјалних и културних условљавања наших грађана.

У том смислу ми смо овде солидарни с нашим сународницима на Косову и Метохији, али смо солидарни с оним што припада укупном идентитету онога што припада нашем народу. Сматрамо да је целисходно да се ово питање постави на одлучујући начин у неком другом времену које би више одговарало укупној историјској ситуацији српског народа, а да је на нама данас да чинимо да таква ситуација у будућности настане.”

Проф. **Владимир Костић** није се замерио само својим савременицима, него и великим српским покојницима. У својој гордости да баш он мора саопштити српском народу своју и менторову издају, ни он ни његов ментор не хају за вечиту истину да смо „онолико велики колико је у нама мртвих великих” (Елиот).

А ево како су великани српске културе говорили и поступали према темељној српској земљи Косову и Метохији:

Боља ми би похвала смрти
него ли са поругом живети. (...)
Не поштедимо живот наш,
да живописан пример после свега
другима будемо.

Данило III у њохвали кнезу Лазару

Свима судбину одређује Косово.
Сима Милушиновић Сарајлија

Хајде пођи равној Шумадији,
Поздрави ми српске витезове:
Нек не пашу сабље од Јордана,
Већ нек јашу коње од мегдана;
На Косову да се састанемо,
Да ми наше старе покајемо.

Њеиош

Све мирно. Тајац. Ћути поље равно
Где некада паде за четама чета...
...Из многе крви изникнуо давно,
Црвен и плав, Косовом божур цвета...

Милан Ракић

„И заиста, српски народ се одржао и све издржао благодарећи Косову и Цркви. Црква му је била тумач Косова, а Косово тумач свега што се догодило пре и после пропасти земаљског царства српског. Помоћу та два верна тумача, народ је схватио суштину слободе...” (Св. Николај Српски).

„Косово, нити је престало нити је нестало, нити ће икада док је нас. Не почиње оно од кнеза Лазара, него још раније. Немањин брат Тихомир претрпео је пораз на Косову када је, с помоћу Грка покушавао да врати престо који му је Немања преотео био. Од тога Тихомира, од кнеза Лазара и Мурата, преко разних устаника, преко владарских напора Његошевих и његове поезије, преко Куманова, преко Албаније и Кајмакчалана, преко средњовековне наше уметности, преко Мештровића – оно, Косово, живи и живеће и сутра и прекосутра, иако увек као нешто друго и треће, политичко, културно, уметничко, научно. Косово, које је све већа и већа сума истина с којима се ми дружимо и у нечем битном не мењамо. Као што латинске државе још од древног Рима повлаче своје *mos, jus, fas*, тј. вољу, правичност, и наредбе од људи и по бољем и моралном закону, тако ми носимо наслеђе косовско даље кроз разне савремене догађаје, али увек са везаношћу за нешто што је древно косовски елемент у нашим природама и опредељењу”. (Исидора Секулић).

„... Намучене жене које су се одмарале поред бремена дрва на каменој ивици пута говориле су му о Косову као о својој особеној судбини и личној трагедији. Наша су права на Косову закопана, говорили су људи резигнирано и не помишљајући да је траже другим путем до онога који им Косовски завет налаже. Целокупна судбина свих људи била је тим заветом омеђена и управљана. Као у најдревнијим легендама, које су увек и највећа људска стварност, сваки је на себи лично осећао историјску клетву која је „лафе” претворила у „ратаре”, оставивши им у души „страшну мисао Обилића”, да тако живе разапети између своје „ратарске”, рајинске стварности и витешке, обилићевске мисли. Црна Гора и свет који је избегао у њена брда били су квинтесенција тога косовског мистерија. Све што се у тим брдима рађало, долазило је на свет са рефлексом косовске крви у погледу.” (Иво Андрић).

„Сматрам да можемо, ако будемо људи као што треба, да се на Косову и Метохији настави живот где је ратом прекинут.” (Патријарх Павле).

„За нас Косово и Метохија није географија једног простора, већ топографија животног смисла и опредељења.” (Митрополит Амфилохије).

„Нема сумње да је Косово и Метохија и у историји српског народа у средњем веку средишња област са највећом концентрацијом српског становништва, са изузетно великим економским потенцијалом у свим гранама привреде, са развијеним градовима и са таквим остварењима у уметности, без којих се култура српског народа не може ни замислити (...) Косово је зато симбол српске државности и културе, нешто као света земља српског народа...” (Димитрије Богдановић).

„Његош је учинио Косовски завјет актуелним у вријеме кад је то изгледало немогуће, кад је изгледало да је нововјековна култура (епохално затворена у свој хоризонт) тражила од српске интелигенције да завјет заборави и да се тако коначно ’европеизује’...” (Жарко Видовић).

„Завереници ћутања, користећи актуелни терор над Србима, не желе да се свет суочи са чињеницом да европски историчари и европски картографи (Dulcerto 1339; Valvasor 1539; Di Val 1663; Cantelli 1690) никада у територију Албаније нису уписивали област српског Косова и Метохије. Овај регион Старе Србије никада није била посебна територијална јединица, већ у хиљадугодишњој историји саставни део духовног, културног и државотворног српског суверенитета.” (Предраг Р. Драгић Кијук).

„Косовски завет је српски културни образац, односно духовна, верска и државотворна свест српске нације.” (Милан Радуловић).

Будући да су председник Србије и његов председник САНУ завађени са свим поштеним интелектуалцима у Србији, који држе до интегритета своје личности, ево, и ми из српског расејања, позивамо да се проф. Владимир Костић повуче са позиције председника САНУ, а чланове, чији је он Председник, да се јавно изјасне о његовом лобирању за албанско отимање српске свете земље Косово и Метохија. У супротном, нећемо сматрати достојним ни професора Костића за председника САНУ, ни њене чланове да буду то што слове, а ни садашњу Српску академију наука да носи име које има.

Проф. Владимир Костић није се замерио само својим савременицима, него и великим српским покојницима. У својој гордости да баш он мора саопштити српском народу своју и менторову издају, ни он ни његов ментор не хају за вечиту истину да смо „онолико велики колико је у нама мртвих великих” (Елиот). А сви великани српске науке, уметности и културе бранили су и одбранили државотворност и културу српског народа, и темељну и свету српску земљу Косово и Метохију.

Ако је и даље за српске песнике-академике „Косово – најскупља српска реч”, позивамо их да се ограде од антисрпских изјава свог председника, ... а Ви председниче Владимире Костићу покајте се и поднесите оставку на месту првог човека Академије. Јер, 'човек који је спреман на велику жртву, велику част и заслужује, човек који је спреман на малу жртву, малу част и заслужује, а човек који није спреман ни на најмању жртву никакву част и не заслужује', каже Митрофан Хиландарац.

Од почетка фебруара до 21. марта 2021. године око 270 интелектуалаца (претежно из расејања) потписало је ову петицију:

ПЕТИЦИЈА ЗА ПОВЛАЧЕЊЕ ПРОФ. ВЛАДИМИРА КОСТИЋА
СА ПОЗИЦИЈЕ ПРЕДСЕДНИКА САНУ

Radomir Baturan, Canada	Ron Kraishnik, Kitchener, Canada	Momir Pokrajac, Mississauga, Ontario, Canada
Radmilo Visnjevac, Toronto, Canada	Jelena Subotic, Beograd, Serbia	Владан Војиновић, Novi Sad, Serbia
Cviko Vidakovic, Mississauga, Canada	Miroslav Ubovic, Toronto, Ontario, Canada	Тома Перовић, Mississauga, Ontario, Canada
Sasa Maljukan, Toronto, Canada	Sanja Cvetanovic, Toronto, Ontario, Canada	Milos Maslovaric, Novi Sad, Serbia
Radomir Baturan, Toronto, Canada	Zeljko Djogo, Mississauga, Ontario, Canada	Olivera Bone-Cerovic, Toronto, Ontario, Canada
Dragana Baturan, Toronto, Canada	Aleksandar Petrovik, Etobicoke, Ontario, Canada	Милорад Ђошић, Beograd, Serbia
Miroslav Gligorevic, Toronto, Canada	Mireo Miketic, Thornhill, Canada	Rajko Vicentic, Barrie, Canada
Sladjana Niksic, Burlington, Canada	Mile Barajević, Beograd, Serbia	Александар Јовановић, Beograd, Serbia
Boris Mistic, Toronto, Canada	Djordje Petrovic, Toronto, Canada	Радмила Тонковић, Beograd, Serbia
Sasa Prokic, Ottawa, Ontario, Canada	NIKOLA ZUBIC, Windsor, Ontario, Canada	Aleksandar Dovijarski, Toronto, Ontario, Canada
Marina Prokic, Ottawa, Ontario, Canada	Slavica Zlatar-Banika, Toronto, Ontario, Canada	Cedomir Nikolic, Beograd, Serbia
Katarina Kostic, Toronto, Ontario, Canada	Aleksandra Dodic, Toronto, Ontario, Canada	Mirko Palfi, Brampton, Canada
Branko Petrovic, Beograd, Serbia	Angelina Čarkić, Beograd, Serbia	Драган Милашиновић, Beograd, Serbia
Branko Markovic, Beograd, Serbia	Zorica Mistic, Toronto, Ontario, Canada	Mirko Dumanovic, Canada
Goran Gojevic, Markham, Ontario, Canada	Mirjana Kostic, Toronto, Canada	Miras Miketic, Flesherton, Canada
Svetlana Djogo, Markham, Canada	Aleksandar Selaković, Valjevo, Beograd, Serbia	Milivoje Brčić, Beograd, Serbia
Александар Цвијетиновић, Toronto, Ontario, Canada	Marina Bulatović, Thornhill, Ontario, Canada	Dusan Devic, Belgrade, Serbia
Brankica Djogo, Des Plaines, Illinois, US	Budislav Bulatovic, Markham, Ontario, Canada	Gabrijela Djosic, Beograd, Serbia
Sinisa Cvetkovik, Toronto, Canada	BOJOVIĆ ZORAN, Novi Sad, Serbia	Zoran Eric, Beograd, Serbia
Dragica Gadjanski, Thornhill, Canada	Bojan Baturan, Novi Sad, Serbia	Марко Milovanović, Beograd, Serbia
		Петар Недељковић, Beograd, Serbia
		Dragana Mucibabic, Beograd,

- Jugoslav Nestic, Beograd, Serbia
- Саша Домазетовић, Beograd, Serbia
- Zoran Marković, Beograd, Serbia
- Ковиљко Ловре, Beograd, Serbia
- Slobodan Živadinović, Beograd, Serbia
- Stevan Bukovic, Beograd, Serbia
- Miroljub Dragičević, Beograd, Serbia
- Karolina Bujak, Toronto, Ontario, Canada
- Vladan Đoković, Beograd, Serbia
- Иван Ђинђић, Beograd, Serbia
- Aleksandar Lolic, Canada
- Nikola Vasilic, Beograd, Serbia
- Miladin Dabetic, Beograd, Serbia
- Петар Радановић, Podgorica, Montenegro
- Марко Цмиљановић, Прибој, Serbia
- Драгана Павловић, Saint Petersburg, Russia
- Aleksandar Tošić, Beograd, Serbia
- Vladimir Ignjatović, Belgrade, Serbia
- Dragan Vesić, Beograd, Serbia
- Branko Posarac, Thornhill, Ontario, Canada
- Dusica Krafft, Beograd, Serbia
- Aleksandar Mirkovic, Saint Kilda, Australia
- Georgije Djokic, Milton, Ontario, Canada
- Ivan Tasic, Glenview, Illinois, US
- Rade Protić, Leibnitz, Austria
- Milan Milicevic, Stanisic, Serbia
- Saša Petković, Novi Sad, Serbia
- Goran Pop-Jordanov, Ottawa, Canada
- Tamara Uros, Beograd, Serbia
- Душко Јанковић, Clinton Township, Michigan, US
- Mirko Golubovic, Oakville, Canada
- Marija Dragosavac, Beograd, Serbia
- Silvija Rajin, Beograd, Serbia
- Milena Krilic - Andan, Toronto, Canada
- Mila Vukojevic, Toronto, Ontario, Canada
- Aleksandra Zoric, Stoney Creek, Ontario, Canada
- Vlado Zoric, Stoney Creek, Ontario, Canada
- Zoran Stanic, Oakville, Canada
- Danilo Zivkovic, Podgorica, Montenegro
- Ivana Lukich, Whitby, Canada
- Мирјана Перовић, Podgorica, Montenegro
- Милорад Кнежевић, Beograd, Serbia
- Nikoleta Ilic, Bethesda, Maryland, US
- Анџи Данијела, Beograd, Serbia
- Sasha Isailovic, Mississauga, Ontario, Canada
- Dragan Andjelković, Beograd, Serbia
- Danijela Djokovic, Beograd, Serbia
- Danilo Šalvarica, Banja Luka, Bosnia
- Srđan Samardžić, Bosnia
- Dragisa Macar, London, Ontario, Canada
- Mihailo Macar, London, Canada
- Dragana Ivanović, Beograd, Serbia
- Sanja Miletić, Beograd, Serbia
- Aleksandra Krstovic, Toronto, Ontario, Canada
- Sinisa Samardzic, Windsor, Ontario, Canada
- Snezana Andrejevic, Edmonton, Alberta, Canada
- Rada Stijović, Belgrade, Serbia
- Зоран Поповић, Beograd, Serbia
- Milorad Kolašinac, Beograd, Serbia
- Куљанчић Иван, Novi Sad, Serbia
- Недељко Курилић, Beograd, Serbia
- Zoran Lazendic, Oakville, Canada
- Nenad Šakić, Beograd, Serbia
- Братислав Гарчић, Muscat, Oman
- Душан М. Стојановић, Serbia
- Predrag Vidic, Beograd, Serbia
- Slavoljub Ninkovic, Beograd, Serbia
- Svetlana Jovanović, Beograd, Serbia
- Десимир Ивановић, Beograd, Serbia

- Ivana Markovic, Belgrade, Serbia
- Momčilo Došić, Beograd, Serbia
- Снежана Мостарац, Beograd, Serbia
- Dejan Bujak, Silver Spring, Maryland, US
- Sandra Vojvodic, Beograd, Serbia
- Predrag Micevic, Edmonton, Alberta, Canada
- George Radisic, Edmonton, Canada
- Labud Dragic, Beograd, Serbia
- Branislava Lovre, Beograd, Serbia
- Zoran Lisinac, Beograd, Serbia
- Dragana Cvetkovic, Beograd, Serbia
- Jelena Kovač, Beograd, Serbia
- Snez Zubic, Ann Arbor, Michigan, US
- Dusan Zivojinovic, Krusevac, Beograd, Serbia
- Snezana Kralj, Beograd, Serbia
- Milenko Gemaljević, Banja Luka, Bosnia
- Драган Ђорђевић, Beograd, Serbia
- Ljubomir Ilic, Edmonton, Canada
- Saša Nikitović, Beograd, Serbia
- Ксенија Бундало, Beograd, Serbia
- Lyubomir T. Gruyitch, Beograd, Serbia
- Peter Nikolic, Mississauga, Canada
- Miroslav Orbovic, North York, Canada
- Bratislav Milovanovic, Novi Pazar, Beograd, Serbia
- Љиљана Лукић, Toronto, Ontario, Canada
- Borislav Stanković, Beograd, Serbia
- Mira Kuljanin, London, Ontario, Canada
- Предраг Ђурђевић, Beograd, Serbia
- Zlata Bijelic, Toronto, Ontario, Canada
- Mirna Markovic, Kitchener, Canada
- Ray Kraishnik, Waterloo, Ontario, Canada
- Jugoslav Gorunović, Beograd, Serbia
- Milojka Vukovic, Kitchener, Ontario, Canada
- Mirko Knezevic, Waterloo, Canada
- Jovica Nikic, Toronto, Ontario, Canada
- Jelena Mitrovic, Bern, Switzerland
- Gordana Budisa, Nurnberg, Germany
- Manuela Jankovici, Podgorica, Montenegro
- Obrad Milovanović, Beograd, Serbia
- Miodrag Stojanović, Belgrade, Beograd, Serbia
- Luka Joksimovic Barbat, Belgrade, Serbia
- Anush Balayan, Belgrade, Serbia
- Dusan Bajagic, Zemun, Belgrade, Serbia
- Velimir Abramović, Beograd, Serbia
- Miodrag Kovcic, Beograd, Serbia
- Knežević Tamara, Novi Sad, Serbia
- Zoltan Boršoš, Novi Sad, Serbia
- Patrizia Rosso, Baldissero Canavese, Italy
- Nikola Stakić, Serbia
- Nikola Svilarov, Novi Sad, Serbia
- Ivan Nalbandian, Beograd, Serbia
- Dejan Vujcic, Novi Sad, Serbia
- Душан Лазаревић, Beograd, Serbia
- Marija Timotić, Beograd, Serbia
- Branko Subotic, Mississauga, Ontario, Canada
- Radovan Miatov, Dubai, United Arab Emirates
- Radojka Praštalo, Banja Luka, Bosnia
- Salih Selimović, Beograd, Serbia
- Ratko Makitan, Banja Luka, Bosnia
- Marija Veljkovic, Novi Sad, Serbia
- Sofija Stamatović, Beograd, Serbia
- Bozidar Mitrovic, Москва, Russia
- Snezana Krstic, Beograd, Serbia
- Tamara Jelic, Podgorica, Montenegro
- Vladimir Dimitrijevic, Amsterdam, Netherlands

- Lyubomir. T. Gruyitch, Beograd, Serbia
- Драгутин Мишић, Beograd, Serbia
- Tanja Tara, Beograd, Serbia
- Krste Mitric, Ottawa, Canada
- Оливер Стаматовић, Beograd, Serbia
- Cerimovic Velimir, Woodville, Wisconsin, US
- Nebojša Radić, Cambridge, England, UK
- Кристина Мипдраг, Beograd, Serbia
- Ljubomir Latinović, Beograd, Serbia
- Dragan Colic, Vancouver, British Columbia, Canada
- Gligor Djogo, Markham, Ontario, Canada
- Bosko Vukojevic, Ottawa, Quebec, Canada
- Mileva Andan, Belgrade, Serbia
- Ђорђе Сремчевић, Pančevo, Serbia
- Marko Varagic, Ottawa, Ontario, Canada
- Rad Milo, Etobicoke, Ontario, Canada
- Miljana Maslovarić Lukičić, Beograd, Serbia
- Milan Grba, Las Vegas, Nevada, US
- Dragan Saponjic, Toronto, Canada
- Zoran Markovic, Mississauga, Canada
- Жељко Продановић, Окланд, Нови Зеланд, New Zealand
- Mira Popovic-Keser, Toronto, Canada
- Vesna Radovanovic, Vista, California, US
- Mirjana Stojisavljević, Banja Luka, Bosnia
- Ljiljana Bralovic, Serbia
- Tomislav Jovanović, Beograd, Serbia
- Zoran Talovic, Toronto, Canada
- Prvoslav Puric, Thorold, Canada
- Dragomir Vukosavljevic, Gatineau, Canada
- Akrus Acras, Roll, Arizona, US
- Svetlana Markovic, Cacak, Serbia
- Bojana Vukosavljevic, Gatineau, Canada
- STANKO LAKIC, Goc, Serbia
- Zoran Perunović, Beograd, Serbia
- Kommen Becirovic, France
- Buda Bulat, Canada
- Перо Ковачевић, Windsor, ON, Canada
- Лела Марковић, Serbia
- Дејан Пиљак, Belgrade, Serbia
- Dusan Rmus, Ajax, Canada
- Miodrag Nikolic, Bell Canyon, California, US
- Petar Nikolich, Mesa, Arizona, US
- MItch MATOVICH, Las Vegas, Nevada, US
- Љубиша Јовановић, Београд, Serbia
- Драгољуб Вујошевић, Chicago, Illinois, US
- Vladislav Milosavljev, Serbia
- Dusan Dragic, Hartsdale, New York, US
- Верица Петровић, Chicago, Illinois, US
- Dragisa Dragovic, Australia
- Srdjan Trajkovic, Belgrade, Serbia
- Aleksandar Dzunic, Australia
- Спасоје Лугоња, Chicago, Illinois, US
- Natasha Mladjenovich, Australia
- Dragan Kotic, Serbia
- Jovan Cojic, Perth, Australia
- Радован Пешикан, Belgrade, Serbia
- Vanja Vasic, Belgrade, Serbia
- Милан Ристић, Sydney, Australia
- Božidar Marošan, Pančevo, Serbia
- Lazar Kovacevic, Chicago, Illinois, US
- Miodrag Petrovic, Trento, Italy
- Јован Пејчић, Beograd, Serbia
- Томаш Ђоровић, Montenegro
- Dalibor Krivokapic, Novi Sad, Serbia
- Daniela Cavlina, Beograd, Serbia
- Милица Томашевић, Belgrade, Serbia
- Zoran Mileusnic, Toronto, Ontario, Canada
- Jovan Mašić, Serbia
- Biljana Milutinovic, Beograd
- Vanja Božović, Beograd, Serbia
- Nebojsa Simovic, Podgorica, Montenegro

ПРИЛОГ 2
КИМ И ПРАВО: УСТАВНО И МЕЂУНАРОДНО

ПРЕАМБУЛА УСТАВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ИЗ 2006. ГОДИНЕ

Полазећи од државне традиције српског народа и равноправности свих грађана и етничких заједница у Србији, полазећи од тога да је Покрајина Косово и Метохија саставни део територије Србије, да има положај суштинске аутономије у оквиру суверене државе Србије
и да
из таквог положаја Покрајине Косово и Метохија следе уставне обавезе свих органа да заступају и штите интересе Србије на Косову и Метохији свим унутрашњим и спољним политичким односима.

РЕЗОЛУЦИЈА 1244:
ГАРАНТ
СВЕТСКОГ МИРА

ЖИВАДИН ЈОВАНОВИЋ
2019.

Речено је не једном – да је проблем Косова и Метохије дуготрајан и сложен, да су га страни, ванрегионални фактори вековима чинили тежим и сложенијим јер су им прилази увек били искључиво у функцији њихових геополитичких интереса. И данас је тако. Агресијом НАТО-а 1999, која је представљала најдрастичније кршење Повеље УН и Финалног документа ОЕБС-а од њиховог усвајања до данас, проблем је учињен знатно сложенијим. Једна од последица је и отимање Косова и Метохије од Србије применом најгрубље силе, окупација и противправно проглашавање једностране независности 2008. године. САД и Немачка имале су водећу улогу у покретању те агресије, успостављању окупације и сондирању противправног отцепљења. Прави циљеви евентуалног потписивања „свеобухватног, правно обавезујућег документа” су: накнадно амнестирање, ослобађање одговорности учесника агресије за злочине против мира и човечности, за разарање и трајну контаминацију природне околине; одбијање одговорности за разарање међународног правног и безбедносног поретка успостављеног на резултатима Првог и Другог светског рата; прихватање тезе да је за све то одговорна сама Србија, смањивање и кажњавање Србије уз награђивање српских непријатеља; отклањање важног разлога нејединства унутар ЕУ у којој пет чланица одбија признање Косова и Метохије као нове државе. Примарни геополитички циљ Запада је успостављање потпуне контроле над Балканом у функцији глобалне конфронтације с Русијом и Кином. Саставни део такве геополитике је признавање једностраног отцепљења Косова и Метохије, смањивање Србије и њено увлачење у конфронтацију с Русијом. Признавање Косова и Метохије од стране Србије, с тзв. корекцијом граница или без ње, улазак „Републике Косово” у Уједињене нације, били би само први корак ка његовом чланству у НАТО-у и ка отвореном захтеву да Србија у најкраћем року, такође, поднесе захтев за улазак у НАТО, уз могуће „аргументе” да ће, иначе, остати без Војводине, Рашке Области, дакако и уз друга „образложења” сличног нивоа уверљивости. Нису ли представници САД својевремено упозоравали Шпанију – или чланство у НАТО-у, или отцепљење Баскије, Каталоније?! Шпанија је прихватила чланство у НАТО-у, а да ли је сачувала суверенитет и територијални интегритет будућност ће тек показати. Србија је утолико лакши залог за НАТО, јер је ИПАП-ом, као и низом других споразума с НАТО-ом (слободан транзит НАТО трупа, СОФА), свесно или несвесно, и тако, све то већ припремила, остајући вербално – војно неутрална.

Када је реч о бризи **Ангеле Меркел** да решење за Косово буде без „домино ефеката”¹, ваљало би се подсетити на чињенице: Све је почело подршком коју су САД, Велика Британија, Немачка и друге земље Запада, пружале сепаратистичко-терористичкој ОВК у дугом периоду пре оружане агресије и отвореног савезништва с њом током агресије 1999. године. Да подсетим на ноторну чињеницу да је Немачка деценијама пружала гостопримство тзв. косовској влади у избеглиштву **Бујара Букошија** одржавајући истовремено дипломатске односе са СФРЈ, односно, СРЈ. Немачке власти су годинама „жмуриле” на убирање илегалног пореза од Албанаца у Немачкој, често уз претње и уцене, за финансирање „ослободилачке борбе”. И друге земље су наоружавале, финансирале и обучавале терористе на Косову и Метохији игноришући упозорења о повезаности с Ал Каидом и **Бин Ладеном** лично. Све то, како је добро знано, није било толико „уникатно”, јер су екстремистичке и терористичке групације на разним странама света коришћене увек када је то било у интересу водећих западних центара моћи, све до финансирања, обуке, наоружавања и савезништва са тзв. умереном опозицијом у Сирији.

Да би 1998. и почетком 1999. убедили поједине своје, не нарочито вољне, европске савезнике у неопходност оружаног напада на СРЈ, представници **Клинтонове** администрације су прихватили да ће то бити изузетак од принципа да НАТО, као одбрамбени савез, не интервенише изван свог уговорног подручја, односно, од принципа „колективне одбране”. Дакле, да ће напад на СРЈ бити изузетак, а не преседан. Колективни консензус, решеност и дух заједништва НАТО-а коначно су остварени. Знамо на каквим моралним, правним и демократским нормама и по коју цену – у људским животима, економским разарањима и потресима у самом систему глобалних међународних односа. Међутим, непуну годину после тог „уникатног” напада, већ априла 2000. године, на конференцији НАТО-а у Братислави, амерички представници, како је забележио немачки политичар **Вили Вимер**², су саопштили:

„Не умањујући значај легалистичке интерпретације Европљана да се код ширења задатака НАТО-а преко граница уговорног подручја, у рату против Југославије радило само о изузетку, јасно је да је реч о преседану, на који се свако може позивати у свако доба или ће се позивати” [*Актуелна ишћања сјољне йолийиике* 2007: 74]. Уследиле су оружане интервенције „вољних” у Авганистану,

1 Реч је о телефонском разговору америчког председника **Доналда Трампа** и немачке канцеларке **Ангеле Меркел** 29. августа 2018.-

2 *Найомена ур. Зборника: Вили Вимер* је у интервјуу за *Вечерње новости* од 25. фебруара 2019, које подсећају да је он још 2000. рекао да је Косово „потреба Америке да доминира Балканом”, указао да од агресивног рата против СРЈ 1999, НАТО, предвођен САД, није престао са сукобима. Лист преноси његове речи да „ратна коалиција у Вашингтону води константну борбу против председника **Доналда Трампа**, јер им је жеља да се настави с ратовима, а главна мета је Европа”.

Овај бивши немачки посланик, државни секретар и потпредседник Парламентарне скупштине ОЕБС-а, оценио је да је евентуална *йонуда Србији да уђе у Евройску унију*, ако призна лажну државу Косово, *наставак рата ирошив Србије*: „Тај захтев је чудан. Њиме се наставља рат против Србије који је морао бити заустављен пре инвазије на вашу земљу”, рекао је **Вимер**.

Он је поновио да је рат против Југославије био илегалан и да се за „*решење конфликта мора инсистирајти на изворној Резолуцији 1244 СБ УН*” из 1999. године. (*йодвл. Ч. О.*)

Ираку, Либији, Малију... Свет је добио нови феномен – глобализацију интервенционизма, односно рата.

Госпођа Меркел, одједном, тек сада, у својим сусретима и разговорима са страним колегама, укључујући и поменути телефонски разговор с председником Трампом, изражава бојазан да би договор Београда и Приштине могао запретити „домино ефектом”. Чудно је то, бар за део јавности, који зна да ништа слично није изговорила о опасностима „домино ефекта” одлуке своје владе о признавању једностране, противправне независности „Републике Косово” 2008. године, јавности која зна да се ефекти таквих одлука већ увелико осећају у Европи, укључујући и унутар ЕУ, на Блиском Истоку, у Африци, Америци и да ће се тек осећати. Свеједно, госпођа Меркел, брани незаконито, једнострано отцепљење Косова и Метохије као „новостворену вредност”, јер каже: „Говоримо наравно да је територијална целовитост *каква је сада створена* једна вредност” коју треба заштитити. Термин „сада” звучи прешироко али, треба признати, да је резултат канцеларкиног умећа да једном речју обухвати агресију НАТО-а 1999. и једнострано отцепљење 2008!

Све што су западни центри моћи, јавно или тајно, дипломатијом, медијима или новцем, стручњацима и оружјем, подржавали и помагали на и око Косова и Метохије, од исламистичких екстремиста и сепаратиста, затварања очију пред злочинима против Срба и етничким чишћењем Срба, до рушења споменика српске средњовековне културе већ је постало преседан. Пошто је пустио „духа из боце” рачунајући да ће му бити од користи за ширење геополитичких интереса, Запад се сада у чуду пита – откуда данас с Косова и Метохије и из Босне и Херцеговине толико муџахедина међу борцима ИД?! Откуда екстремизам, тероризам, неофашизам у Европи, на улицама Лондона, Берлина, Париза, Мадрида, Кијева... „Домино ефекти” „вредности” које су на Балкану произвели западни центри моћи, укључујући и владе неких земаља, све теже се могу контролисати или усмеравати само ка туђим вратима. „Мечка је заморена предугом игром пред чичином кућом!” То је поражавајућа истина којој треба погледати у очи и не заваравати се „успесима” сепаратизма, агресије, кршења Повеље УН као некаквим „новим вредностима”.

Што се самог решења за Косово и Метохију тиче треба поћи од следећег:

Прво, да Косово и Метохија у целини припада Србији – историјски, културно, међународноправно, по Уставу Србије и, посебно, по Резолуцији Савета безбедности УН 1244. Ову истину не мењају ни окупација, ни отимање, ни једностране декларације. У мору свакојаких „аргументата” којима се нагриза, иначе, пољуљано самопоуздање нације, као што су – да немамо ништа, да су други све предали и за све одговорни, да спасавамо само што се спасти може, да нам нико не нуди ништа, да је Запад суспендовао Резолуцију СБ УН 1244, да друге не интересује ништа осим да Србија призна независност, да Косово није увек било српско и слично – неопходно је истину вратити на њено право место и одлучно бранити. Ако неко то не прихвата, доводи у питање, потцењује, то не значи да Србија мора да прихвати лажи, преваре, уцене или трговину националним идентитетом и државном територијом као робом.

Друго, треба се оканити пропаганде, ружења свог народа, његове историје, вере и морала, пребацивања одговорности на друге и свега што олакшава позицију противника и прикрива диктат, уцене и ароганцију Запада према Србији и српској нацији.

Треће, да је свеобухватно, праведно и одрживо решење могуће једино у свеобухватном формату који није ни ЕУ, ни ЕУ+САД, већ једино Савет безбедности УН.

Четврто, једини, свеобухватни, правно обавезујући споразум највише правне снаге као и једини општеприхватљив оквир за решење питања статуса јесте Резолуција СБ УН 1244 за коју не постоје ни замена, ни промена без одлуке СБ УН.

Пето, у складу с одредбама Повеље УН, једино Савет безбедности има овлашћења да одлучује о интересима међународног мира и безбедности поготову у оним случајевима у којима већ постоје његове одлуке које су и даље на снази као што је то Резолуција 1244.

Шесто, евентуални договор ЕУ и САД, односно, Немачке и САД, поготову телефонски разговори, нису довољни за свеобухватно, праведно и одрживо решење већ су неопходни преговори под окриљем СБ УН. Не постоје, нити могу постојати, одлуке које искључују надлежност СБ УН утврђену Повељом УН и резолуцијама СБ УН.

Седмо, ако је у условима униполарног поретка 90-их година прошлог века, за окончање тзв. југословенске кризе, а потом и за окончање агресије НАТО-а 1999. на СР Југославију, било неопходно директно ангажовање Русије с владом председника Бориса Јељцина, онда је данас у условима дубоко измењених глобалних односа моћи још логичније да се у решавање питања статуса Косова и Метохије директно укључе Русија председника **Владимира Путина** и Кина председника **Си Ђинпинга**. Без тога ни једно решење за будућност не може бити уравнотежено, истински компромисно и одрживо.

Осмо, Србија не треба да се понаша као да неко треба нешто да јој нуди, а она да се изјашњава да ли прихвата или не прихвата, већ да има активну позицију с јасно дефинисаним захтевима, полазећи од чињенице да је Косово и Метохија њена покрајина – правно, историјски, по култури и духовности, која је силом и кршењем међународног права отета.

Девето, неправедно решење на штету Србије, трговина по формули Косово и Метохија за обећање чланства у ЕУ, које би било израз геополитичких интереса водећих земаља Запада – САД, Велике Британије и Немачке – не би било у интересу мира и стабилности. Напротив, оно би убрзало раст конфликтног потенцијала због немирења Запада с процесом убрзаног губљења привилегија и монопола у европским и глобалним односима.

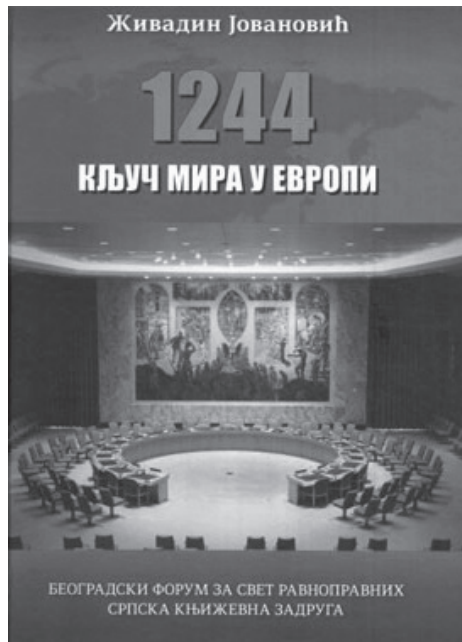
И десето, уколико би Србија, упркос свему, одустала од својих неотуђивих права и признала криминалну отимачину своје државне територије „правно обавезујућим документом”, тај документ би доживео исту судбину као и сви претходни чији су гаранти биле водеће земље Запада – извршило би се само оно што су обавезе Србије и ништа од оног што је у њену корист, макар та корист

и не била од већег значаја. Била би то још једна реприза једностраног односа ЕУ према тзв. Бриселском споразуму. Србија се не сме уздати у било какве гаранције, поготову, у обећања оних који су је 1999. разорили, потом окупирали и силом отели Косово и Метохију а 2008. ту српску територију прогласили за независну државу.

Што се тиче става САД, чињеница је да су њени садашњи највиши представници, укључујући председника **Трампа**, својевремено јавно осуђивали агресију НАТО-а против СРЈ, односно Србије. Многи су говорили да је то био приватни рат **Клинтоних** у позадини којег је била и тежња да се скрене пажња америчке и светске јавности с бешчашћа, неморала, злоупотреба положаја Била Клинтона са стажисткињом у Белој кући **Моником Левински**. Аутор ових редова дубоко верује да нико из садашње администрације, најмање председник **Доналд Трамп**, има интереса да срамну баштину **Клинтоновог** клана, у које спада и противправно једнострано отцепљење Косова и Метохије од савезничке Србије, прихвати као баштину САД. Отклон од тог срамног, неморалног и трагичног рата и његових разорних последица је најмање што се очекује.

ЛИТЕРАТУРА

Актуелна ишћања спољне пољитике, Београдски форум за свет равноправних, Београд 2007, стр. 74.

МИЛЕНКО КРЕЋА: КОСОВО ПРАВНО ПРИПАДА СРБИЈИ

(интервју)

ЖЕЉКО ШАЈН

Политика, 9. март 2021, стр. 6.

Мишљења Бадинтерове комисије су јак и репрезентативан аргумент да су границе Космета, правно гледано, административне границе унутар Србије

Отворено косовско питање и притисци великих сила о његовом признавању били су повод да о овој теми разговарамо с проф. др Миленком Крећом, експертом за међународно право и дипломатију, који је специјално за *Политику* с правне стране гледишта приближио статус Косова, правно утемељење признавања једне државе, као и положај Србије када је реч о овом питању. Крећа је био судија Међународног суда правде, Европског суда за људска права, члан Венецијанске комисије и Сталног арбитражног суда у Хагу.

Решење косовског питања последњих година једно је од централних питања које је предмет интересовања великих сила, САД и ЕУ. С правне тачке гледишта, како дисци објаснили приписак за узајамно признавање Републике Србије и Косова и да ли по међународном праву Косово испуњава услове за признање? Однос Републике Србије и Косова се у том смислу често ујоређује с односом СР Немачке и ДР Немачке. Колико је, заправо, такво ујоређење правно утемељено?

Последњих неколико година учестали су предлози, понекад формулисани и у форми захтева, водећих западних актера за узајамним признањем Републике Србије и тзв. Косова, као јединог начина разрешења косовског питања. У суштини, постоји сагласност да је признање државе слободан акт којим постојећа држава констатује да ентитет који се признаје испуњава правне и фактичке услове да буде признат као држава у смислу међународног права. У примени правних принципа признања постоје бројне варијације као последице политизације давања или ускраћивања признања нове државе на бази прагматичних политичких интереса, те опортунитета и односа снага. Оне се ослањају на квалификацију признања као слободног акта државе, пренебрегавајући чињеницу да израз „слободан акт” не значи потпуно слободан дискрециони акт, већ само акт у оквиру правних принципа признања. Као добар пример у том смислу може се навести признање Косова од значајног броја држава, иако је било очигледно да оно, као територија под међународном контролом, није испуњавало ни правне ни фактичке услове неопходне за конституисање државе.

Да ли то значи да се оваква признања одводе у категорију мешања у унутрашње ствари једне државе?

Признања попут ових представљају преурањена признања, чије објективно значење лежи у покушају прејудуцирања. У пракси, државе преурањена признања обично сматрају мешањем у унутрашње ствари. Стране у признању су, по правилу, постојећа држава, као субјект међународног права, на једној страни, и ентитет који претендује на статус државе. Узајамна признања постојећих држава – права су реткост. У свом дејству ограничена су на политичко подручје као израз намере за успостављање нормалних међудржавних односа. Чешћа су узајамна признања влада. Узајамно признање између Републике Србије и Косова било би лишено правног смисла. Какав би био правни учинак признања постојеће државе, чланице породице независних држава и пуноправног члана универзалне политичке организације УН од стране непостојеће државе? Посебно што је у односу између Републике Србије и тзв. Косова – Република Србија „мајка држава”, без чијег признања део њене територије који је кренуо путем сецесије (према доктрини коју је формулисала Велика Британија још у 18. веку поводом признања независности САД од стране Француске) не може стећи статус независне државе. Заговорници узајамног признања Србије и Косова позивају се на пример две немачке државе – Савезне Републике Немачке и Демократске Републике Немачке – чији је однос регулисан Основним уговором од 21. децембра 1972. године.

Постоји ли основ за њоређење?

Не постоји основ за аналогију јер би у конкретном случају нормативна аналогија подразумевала принцип конзистентности, тј. да узајамно признање две немачке државе и, евентуално, узајамно признање Србије и Косова припадају истој категорији. То, међутим, није случај. Пре оваљујуће мишљење немачких међународних правника и водећег међу њима, професора Зима, а то је да СР Немачка и ДР Немачка пре закључења Основног уговора „нису службено сматране државама у пуном смислу речи да се не би умањиле шансе за реунификацију”, тако да је, рецимо, СР Немачка „службено описана као ентитет *ad interim*” или „корпоративно тело административне природе”, због тога СР Немачка и није имала свој устав, већ Основни закон. Тек закључењем Основног уговора СР Немачка и ДР Немачка су примљене учланство Уједињених нација, 18. септембра 1973.

На чему почива узајамно признање?

Узајамно признање почива на принципу реципроцитета, тесно повезаним с принципом једнакости и, као такво, имплицира да су стране у поступку признања једнаког статуса у правном и политичком смислу. Као такав принцип је одговарајући стандард само у односима између суверених држава. Принцип који је примењен у односима СР Немачке и ДР Немачке није применљив на релацији Република Србија – Косово. Република Србија је универзално призната држава, чланица ОУН, док је статус Косова пак најближи горе наведеној квалификацији немачке теорије међународног права – представља један ентитет *ad interim*, политичко-административно тело у статусу покрајине Републике Србије.

Шта каже њозијивно међународно право?

Самопроглашење Косова за независну државу не може произвести жељени исход из два фундаментална разлога. Први се тиче правног основа настанка

нових држава. У позитивном међународном праву, право народа на самоопредељење је релевантан основ настанка државе. Ово право је апсолутно резервисано за народ, док га националне мањине не поседују. Националне мањине, како је нагласила **Бадинтерова** арбитражна комисија, у Мишљењу бр. 2, имају само право да уживају сва права призната мањинама и етничким групама међународним правом”. Чак и у хипотези да се албанска заједница на Косову квалификује као народ опремљен правом на самоопредељење, вршење тог права подвргнуто је суштинским ограничењима. Декларација Уједињених нација о начелима међународног права о пријатељским односима и сарадњи држава у складу с Повељом УН (1970), која представља правну конкретизацију основних начела Повеље, предвиђа у императивној форми да вршење права на самоопредељење народа „неће бити тумачено као да овлашћује или подстиче било какву акцију која би имала циљ да разори или угрози, потпуно или делимично, територијални интегритет или политичку независност било које суверене и независне државе”. Други се односи на непостојање основног конститутивног елемента државе као правне личности међународног права – суверене власти. Суверена власт подразумева право вршења функција државе уз искључење било које државе или међународне организације.

На Косову то није случај...

Привремене институције на Косову лишене су је будући да тзв. Свеобухватни предлог за решавање статуса Косова који је 2007. године поднео Специјални изасланик генералног секретара УН **Марти Ахтисари** све виталне функције државе поверава међународним представницима постављеним од Европске уније и НАТО-а. Управо због тога **Ахтисари** говори о „контролисаној независности” Косова, што је контрадикција по себи.

Бадинтерова арбитражна комисија давила се границама СФРЈ. Да ли је предмет била и косовска територија и које се њравне чињенице из њених мишљења могу применити на косовско питање?

Бадинтерова арбитражна комисија се у свом Мишљењу број 3, као одговор на питање лорда **Карингтона**, председника Мировне конференције о Југославији, бавила границама унутар СФРЈ. Одговор је, како се наводи у мишљењу, тражила у светлости „начела и правила међународног јавног права”. Основна теза комисије је да се у одсуству споразума између република, административне границе између република СФРЈ трансформишу у државне границе. Дакле, у Мишљењу број 3 Бадинтерове арбитражне комисије Космет, као аутономна покрајина унутар СР Србије, не помиње се нити се могао помињати у духу принципа којима се комисија руководила. Мишљење број 3 ваља тумачити у вези с Мишљењем број 2 комисије, у којем она констатује да је „СФРЈ у процесу растакања”, тако да, чим тај процес доведе до стварања једне независне државе или више њих, питање граница има се решавати у складу с принципима међународног јавног права.

То искључује накнадну промену граница?

Може се рећи да Мишљење број 3 заједно с Мишљењем број 2 комисије гарантује неповредивост граница држава насталих на просторима бивше СФРЈ.

Оне би се могле мењати само на основу међународног споразума. У моменту конституисања бивших република као независних држава, републичке границе постају спољне границе, а први принцип комисије је да се „све спољне границе морају поштовати у складу с принципима утврђеним у Повељи Уједињених нација, Декларацији принципа међународног права о пријатељским односима и сарадњи између држава у складу с Повељом УН и завршним актом Хелсиншке конференције”. У том смислу, мишљења комисије су јак и репрезентативан аргумент да су границе Космета, правно гледано, административне границе унутар Србије. Самопроглашење независности Косова и признање трећих држава је, правно гледано, без утицаја на мишљења Бадинтерове арбитражне комисије, која су послужила као основ за разрешење југословенске кризе.

**РЕЗОЛУЦИЈА 1244 СБ УН ЈЕ ЈАЧА
ОД ДЕКЛАРАЦИЈЕ О ПРОГЛАШЕЊУ НЕЗАВИСНОСТИ**

Какав је сјаав Међународној суда љравде о Резолуцији 1244?

Од кључне важности је налаз суда да је Резолуција 1244 Савета безбедности на снази јер она, између осталог, предвиђа у Преамбули „приврженост свих чланица суверенитету и територијалном интегритету СРЈ” (са становишта међународног права, Србија има правни идентитет и континуитет са СРЈ, тј. колоквијално речено, сматра се територијално умањеном истом државом), те да одговорност цивилног присуства на Космету укључује „унапређење успостављеног присуства до коначног решења суштинске аутономије и самоуправе на Косову” (оперативни део резолуције, т. 11а). Резолуција 1244 је створила једну објективну правну ситуацију коју како декларација о проглашењу независности, тако ни признања независности Косова не могу мењати.

Косовско љишћање било је љредмет размаћрања Међународној суда љравде. Донесен је закључак да усвајање Декларације о независности није љрекришило оишће међународно љраво, Резолуцију Савета безбедности 1244. Како анализирати овакву одлуку и љнено љравно мишљење?

Међународни суд правде је 22. јула 2010. донео саветодавно мишљење које се тицало сагласности једностране декларације о независности Косова с међународним правом. Мишљење је дато као одговор на питање које је поставила Генерална скупштина УН на предлог Србије. Мора се рећи да питање није било добро формулисано јер је суду оставило простор за логицирање и софизме. Ефекте мишљења можемо оцењивати с политичког и с правног становишта. С политичког становишта, неспорно је да је мишљење било добродошао аргумент заговорницима независности Косова, посебно налази суда да „усвајање Декларације о независности од 17. фебруара 2008. није прекршило опште међуна-

родно право, Резолуцију Савета безбедности 1244 или уставни оквир”. Гледано с правног становишта суд није ни ушао у суштину ствари, дајући апстрактни одговор ван контекста.

На који начин?

Нашао је, наиме, да „опште међународно право не садржи применљиву забрану Декларације о независности”, а да није установио ко је аутор декларације. У мишљењу се констатује да у аутентичном тексту декларације на албанском језику ништа не упућује на скупштину Косова као њеног аутора, да се језик декларације разликује од онога који се користи у актима скупштине Косова, као што се и процедура усвајања декларације разликује од уобичајене законодавне процедуре у скупштини Косова (пар. 107 мишљења). Декларација, надаље, није упућена специјалном представнику генералног секретара ради објављивања у „Службеном листу”, тако да није ни објављена. Ћутање специјалног представника о декларацији сугерише, наводи се у мишљењу, да он није сматрао да је декларација привремених институција самоуправе (пар. 108 мишљења). Излази, дакле, по резонувању суда, да су аутори декларације деловали у личном, приватном капацитету, па је отуда и разумљив закључак да „опште међународно право не садржи применљиву забрану Декларације о независности”, нити је доношењем декларације прекршено опште међународно јавно право будући да се међународно јавно право и не бави приватним актима групе лица без обзира на њихову позицију у официјелним структурама. Суд се уздржао од квалификације тзв. права на ремедијалну сецесију, нашавши да је „ван домашаја питања постављеног од Генералне скупштине”. У конкретном контексту, ова чињеница је од посебног значаја јер је право на тзв. ремедијалну сецесију, као доктрина самоопредељења у ширем смислу, и креирано с идејом да неутралише правну немогућност позивања на самоопредељење од националних мањина и ограничења у вршењу права на самоопредељење.

**САВЕТОДАВНО МИШЉЕЊЕ МСП
НИЈЕ „СТАВИЛО ПЕЧАТ”
НА НЕЗАВИСНОСТ ТЗВ. КОСОВА:
НАПРОТИВ!**

АЛЕКСАНДАР ПАВИЋ

Јавност Србије је већ неко време изложена убеђивањима, нажалост често и од стране државног врха, да смо на Косову и Метохији „све изгубили”, да „немамо ништа”, и да ће сваки „метар” за који би се евентуално „изборили” бити више од онога што наводно имамо сад. Уз то, неретко се у јавности може чути и тврдња да је Саветодавно мишљење Међународног суда правде „ставило печат” на не-

зависност тзв. Косова, захваљујући „катастрофално” постављеном питању које су поставиле претходне власти.

О квалитету питања које је у октобру 2008. упућено МСП-у се, наравно може и мора расправљати на државном нивоу, и то много озбиљније и стручније него до сада. Но, то неће променити Саветодавно мишљење МСП-а, које је објављено у јулу 2010, и које је већ постало аргумент у међународним односима, као, на пример, у случају повратка Крима Русији. Важније је, дакле, утврдити да ли је све баш тако црно како нам се представља, и да ли Србија може да извуче ишта позитивно из тог Саветодавног мишљења. Кратак одговор на оба питања је можда за многе изненађујући и гласи – ДА! Прецизније, пажљиво читање Саветодавног мишљења МСП нам говори управо супротно од дефетистичких тумачења која нажалост преовладавају: нити је МСП ставио „печат и восак” на независност лажне творевине на територији АП Косова и Метохије, нити је својим Мишљењем МСП на било који начин укинуо, нити могао укинути, Резолуцију 1244 Савета безбедности Уједињених нација, по којој је Косово и Метохија и даље саставни део Републике Србије.

Штавише, из Саветодавног мишљења МСП произилази да се садашња творевина која се представља као „Косово”, а која је производ једностраној чина самопрокламоване групе грађана обзнањеној 17. фебруара 2008. у Приштини у форми тзв. Декларације о независности Косова – налази изван оквира Резолуције 1244, односно изван јавној пореци која је усвојио Савет безбедности УН. А, као што се зна, нико до дан-данас није укинуо нити променио ни Резолуцију 1244, ни правни оквир који је она дефинисала.

АНАЛИЗА САВЕТОДАВНОГ МИШЉЕЊА МСП

Погледајмо најпре како је у свом Саветодавном мишљењу Међународни суд правде окарактерисао природу онога што се десило 17. фебруара 2008.

Члан 76 Саветодавног мишљења МСП описује шта се тог дана тачно десило:

„Декларација о независности је усвојена на састанку одржаном 17. фебруара 2008, пошто је за њу гласало 109 од 120 чланова Скупштине Косова, укључујући Премијера Косова и Председника Косова (који није био члан Скупштине). Десет посланика Скупштине који су представљали заједницу косовских Срба и један посланик који је представљао заједницу косовских Горанаца одлучили су да не присуствују састанку. Декларација је написана на два листа папируса и прочитана, изгласана и затим потписана од стране свих присутних представника. Она није прослеђена Специјалном представнику Генералног секретара УН, нити је објављена у Службеном гласнику Привремених институција самоуправе на Косову”.

Затим се у члану 77 описује реакција Србије:

Члан 77:

По објављивању Декларације о независности, Република Србија је обавестила Генералног секретара да је усвојила одлуку по којој та декларација представља насилно и једнострано оцетиљење дела територије Србије, и да она не производи никакве правне последице, ни за Србију ни за међународнојавни

йоредак (док. S/PV.5839 Уједињених нација; Извештај Генералног секретара о Мисији Привремене администрације Уједињених нација на Косову, док. S/2008/211 Уједињених нација). По захтеву Србије, 18. фебруара 2008. је одржано хитно јавно заседање Савета безбедности, на којем је учествовао г. **Борис Тадић**, председник Републике Србије, одбаивши Декларацију о независности као незаконит акт који је Народна скупштина Републике Србије прогласила ништавим (док S/PV.5839 Уједињених нација)”.

Дакле, и сам МСП констатује да су тадашње власти Србије предузеле, ако ништа друго, бар правне радње којим су огласиле непризнавање тог једностраног и нелегалног чина.

Уз то, као што ће се видети у даљем тексту, *Савештодавно мишљење МСП суштински даје за право званичном ставу Србије, изнећом на заседању Савешта безбедности УН од 18. 2. 2008. године.*

У члану 102 МСП изражава своју намеру да утврди тачан идентитет аутора декларације:

„Суд треба да утврди да ли је декларација о независности од 17. фебруара 2008. представљала акт ‘Скупштине Косова’, једне од Привремених институција самоуправе основаних према Поглављу 9 Уставног оквира, или су они који су декларацију усвојили деловали у неком другом својству”.

Члан 105 говори о томе како су аутори декларације о независности сами себе видели и шта су им биле намере:

„Декларација о независности одсликава свест њених аутора да су преговори о коначном статусу пропали и да је наступио критичан тренутак за будућност Косова. Преамбула декларације помиње ‘вишегодишње међународно спонзорисане преговоре између Београда и Приштине по питању нашег будућег политичког статуса’ и изричито ставља декларацију у контекст неуспеха преговора о коначном статусу, с обзиром да наводи да ‘никакво међусобно прихватљиво решење статуса није било могуће’ (десети и једанаести став преамбуле). Полазећи од тога, аутори декларације о независности истичу своју решеност да ‘реше’ статус Косова и пруже народу Косова ‘јасноћу у вези његове будућности’ (тринаести став преамбуле). Ова терминологија указује да аутори декларације нису настојали да делују у оквиру стандардног оквира привремене самоуправе Косова, већ им је циљ био да установе Косово ‘као независну и суверену Државу’ (став 1). Стога, они који су декларацију усвојили нису имали намеру да она *стиии на снаиу у оквиру йравној йорейка који је створен за йривремену фазу*, нити је она то могла. Напротив, *Суд смайра да аутори декларације нису деловали, ниийи су намеравали да делују, у кайацийейиу инстийиуције створене и овлашћене да делује у оквиру йој йравној йорейка, већ су йредузели да усвоје меру чија ће важности и йоследице биийи изван йој йорейка*”.

Дакле, МСП је констатовао да је скупина која је једнострано прогласила „косовску независност” свесно деловала изван оквира Резолуције 1244 СБ УН.

Члан 106 затим описује како су *йрошайонистии једностйраној йројлашења независностии објавили намеру да узурйирају инйеренције које йрийдају искључиво Сйецијалном йредсйавнику Генералној секретйара УН:*

„Овај закључак подупиरे чињеница да су аутори декларације предузели да испуњавају међународне обавезе Косова, посебно оне које је за Косово креирао УНМИК (став 9), и изричито и свечано објавили обавезе Косова према трећим Државама у складу са обавезама наведеним у декларацији (став 12). Насупрот томе, под режимом Уставног оквира, сва питања везана за руковођење спољних односа Косова била су под искључивом ингеренцијом Специјалног представника Генералног секретара:

(м) склапање споразума с државама и међународним организацијама у свим стварима везаним за РСБУН 1244 (1999);

(н) надзор над испуњавањем обавеза из међународних споразума који су склопљени у име УНМИК-а;

(о) спољни односи, укључујући с Државама и међународним организацијама... (Глава 8.1 Уставног оквира, ‘Овлашћења и Обавезе које припадају СПГС-у),

у складу са којим се Специјални представник Генералног секретара само консултује и сарађује с Привременим институцијама самоуправе по овим питањима”.

Члан 107 изричито наводи да *йворци декларације нису истао ишта и Скуи-иштаина Косова*, односно орган Привремених институција самоуправе предвиђених правним поретком који је успостављен под окриљем УН:

„Одређене појединости у тексту декларације као и околности њеног усвајања такође наводе на исти закључак. Нигде се у изворном тексту декларације на албанском језику (који је једини аутентични текст) не помиње да је декларација дело Скупштине Косова. Речи ‘Скупштина Косова’ појављују се у заглављу декларације само у енглеском и француском преводу у досијеу приложеном у име Генералног секретара. Језик који је коришћен у декларацији разликује се од језика који се користи у актима Скупштине Косова, с обзиром да први пасус почиње фразом: ‘Ми, демократски изабрани вођи нашег народа...’ док акти Скупштине Косова користе треће лице јединине.”

„Уз то се процедура везана за декларацију разликовала од процедуре коју је користила Скупштина Косова за усвајање законодавних аката. Прецизније, декларацију су потписали сви присутни, укључујући и Председника Косова, који (као што је наведено у члану 76) није био члан Скупштине Косова. Заправо, особе које су усвојиле Декларацију о независности себе дефинишу у самом тексту као ‘демократски изабране вође нашег народа’ непосредно пре саме Декларације о независности (‘путем ове декларације проглашавамо Косово независном и сувереном државом’, члан 1). Такође се примећује да декларација није прослеђена Специјалном представнику Генералног секретара ради објављивања у Службеном гласнику”.

Члан 108 потврђује да ни сам представник Генералног секретара УН није сматрао да је декларација акт Привремених институција самоуправе:

„Реакција Специјалног представника Генералног секретара на Декларацију о независности такође има одређену важност. Уставни оквир је дао Специјалном представнику моћ надзора и, у одређеним околностима, поништавања акта Привремених институција самоуправе. У претходним случајевима,

поготово у периоду између 2002. и 2005, када је Скупштина Косова предузела иницијативе у циљу промоције независности Косова, Специјални представник је оценио да један број аката није у складу са Уставним оквиром, односно да 'превазилазе домет компетенција [Скупштине]' (Досије Уједињених нација бр. 189, 7. фебруар 2003), и да, стога, превазилазе овлашћења Скупштине Косова.

Буџање Специјалног представника Генералног секретара у вези декларације од 17. фебруара 2008. указује да он није сматрао да је декларација била акти Привремених институција самоуправе који је требало да почне да делује у склопу поретка за који је надзор он био овлашћен. Како пракса показује, он би био дужан да реагује на акте Скупштине Косова за које је сматрао да су ultra vires, тј. изван њених прерогатива.

Суд прихвата да у Извештају Генералног секретара о Мисији привремене администрације Уједињених нација на Косову, поднетом Савету безбедности 28. марта 2008. пише да је „Скупштина Косова одржала седницу током које је усвојила 'Декларацију о независности', чиме је прогласила Косово као независну и суверену Државу” (Док. Уједињених нација S/2008/211, став. 3). То је био нормалан периодични извештај о активностима УНМИК-а, у циљу обавештавања Савета безбедности о дешавањима на Косову; он није био намењен као правна анализа декларације или својства у ком су деловали они који су је усвојили”.

Члан 109 јасно закључује да су лица која су прогласила независност фактички самозванци:

„Стога Суд закључује да аутори декларације о независности од 17. фебруара 2008. нису деловали у својству једне од Привремених институција самоуправе у склопу Уставног поретка, него као лица која су деловала као представници народа Косова изван оквира привремене администрације”.

Чланови 114–117 показују да Резолуција 1244 у свом тексту није не препознаје актере проглашења независности. Наравно, тиме је МСП желео да истакне да доносиоци Декларације о независности нису кршили међународно право – али тиме МСП такође прави јасан дисконтинуитет између правног поретка предвиђеног Резолуцијом 1244 и свега што је уследило након акти самопроглашења „косовске независности” од 17. 2. 2008. Другим речима, управо су самопроглашене институције садашње „Косова” оне истинске паралелне институције, изван међународног правног поретка успостављеног Резолуцијом 1244.

Члан 114:

„Суд примећује да је суштински циљ Резолуције 1244 Савета безбедности (1999) стварање привременог режима на Косову, с намером да се дугорочни политички процес усмери ка постизању коначног статуса. Резолуција не садржи никакве одредбе које се тичу коначног статуса Косова или услова његовог постизања...

Стога Резолуција 1244 (1999) не искључује објављивање декларације о независности од 17. фебруара 2008, пошто та два инструмента делују на различитим нивоима: за разлику од Резолуције 1244 (1999), декларација о независности представља покушај да се коначно утврди статус Косова”.

Члан 115, уз позивање на члан 58, именује актере на које се Резолуција 1244 односи, а који су специфично наведени у Резолуцији: Савезну Републику Југославију и њене оружане снаге, међународно цивилно и безбедносно присуство, државе чланице УН, органе УН попут Генералног секретара и његовог Специјалног представника, КФОР, Међународни трибунал за бившу Југославију и, најзад, ОВК и друге наоружане групе косовских Албанаца. Изван тога „не постоје индиције у тексту Резолуције 1244 Савета безбедности (1999) да је Савет безбедности намеравао да, мимо тога, наметне специфичне обавезе деловања или забране деловања неким другим актерима”.

Члан 117, пак, изричито подвлачи да, за разлику од претходних резолуција везаних за косовску кризу, наведених у члану 116 (резолуције 1160, 1199, 1203) Резолуција 1244 не наводи „вођство косовских Албанаца” као једног од актера на које се Резолуција односи:

„Таквог помињања вођства косовских Албанаца или других актера, осим прилично уопштеног помињања ‘свих заинтересованих’ (члан 14), нема у тексту Резолуције 1244 Савета безбедности (1999)”.

Стога, наводи се у члану 118:

„... Суд не може да прихвати аргумент да Резолуција 1244 Савета безбедности (1999) садржи забрану против проглашавања независности која би се односила на ауторе Декларације о независности...”

Да би се затим, у члану 119, закључило, фактички, да се актери проглашења независности налазе изван правног поретка успостављеног од стране УН, па се тако он на њих и на њихову декларацију и не односи, и да стога они нису ни прекршили Резолуцију 1244:

„Суд стога налази да Резолуција 1244 Савета безбедности (1999) није спречавала ауторе декларације од 17. фебруара 2008. да објаве Декларацију о независности од Републике Србије. Дакле, декларација о независности није прекршила Резолуцију Савета безбедности 1244 (1999)”.

По истој логици, МСП закључује да декларација није прекршила ни Уставни оквир успостављен од стране УНМИК-а, с обзиром на то да *Декларација о независности – ово је врло бићно – није дело Привремених институција*:

Члан 120:

„Сада ће се Суд бавити питањем да ли је Декларација о независности од 17. фебруара 2008. прекршила Уставни оквир успостављен под покровитељством УНМИК-а. Поглавље 5 Уставног оквира дефинише овлашћења Привремених институција самоуправе Косова. Један број Држава које су учествовале у поступку пред овим Судом је изнео аргумент да је доношење декларације независност акт изван овлашћења Привремених институција самоуправе, како то предвиђа Уставни оквир”.

Члан 121:

„Суд је, међутим, већ утврдио (види чланове 102 до 109 горе) да Декларацију о независности од 17. фебруара 2008. нису објавиле Привремене институције самоуправе, нити је била намера да тај акт ступи на снагу, или да има стварну снагу, унутар правног поретка у оквиру ког су деловале те Привремене инсти-

туције. Из тога происходи да аутори Декларације о независности нису били ограничени оквиром овлашћења и обавеза који је успостављен ради управљања деловањем Привремених институција самоуправе. Стога, Суд закључује да Декларација о независности није прекршила Уставни оквир”.

ЗАКЉУЧАК

Шта из свега овога произилази? Један једини закључак: садашње „државне” структуре у Приштини – немају никакве везе с Резолуцијом 1244. Оне су настале изван ње, изван правног поретка који су успоставио УН, а који и даље постоји, у облику Резолуције 1244 и пратећих аката и докумената. Истина, МСП је утврдио да су косметски Арбанаси имали право да узурпирају право да прогласе независност преко својих самопрокламованих „демократски изабраних вођа”, односно да политички изразе своје виђење коначног статуса КиМ. Но – то право свакако, према резонувању МСП, имају и друге етничке групе на КиМ (и широм света), односно њихове „демократски изабране вође” (а нигде се не наводи каква је то тачно процедура која некоме даје статус „демократски изабраног”). Наравно, то се на првом месту односи на Србе на Косову и Метохији.

Другим речима, нема ничега у међународном праву, како га је протумачио МСП, што обавезује и једног актера на КиМ да се подреди поретку самопрокламованих власти у Приштини, нити било ког другог државног или међународног актера, укључујући Србију или неку другу државу, да садашње „државне” институције у Приштини призна, па чак и да са њима општи. Следствено томе, нема никаквог правног разлога нити обавезе да држава Србија приморава Србе (а, стога, и остале неалбанце) да се „интегришу” у самопрокламоване „институције” Приштине, као што то, на пример, предвиђа Бриселски споразум. Обавезе могу да буду само политичке, али не и правне природе.

Што се тиче „статусне неутралности” у приступу преговорима о Косову и Метохији, ако се пажљиво прочита Саветодавно мишљење МСП, јасно је да се статусна неутралност може наћи искључиво унутар Привремених институција самоуправе успостављених Уставним оквиром, произашлим из Резолуције 1244 – а МСП је јасно рекао да су доносиоци декларације о независности искорачили изван тог Уставног оквира.

Истинска статусна неутралност не станује изван тих оквира, које су дефинисале УН. Изван њих станују једино покушаји – који, сада знамо, нису противни међународном праву – да се установи коначни статус. Косметски Арбанаси су то право искористили. Исто то право, дакле, имају и Срби на КиМ (а и остале националне заједнице које су заинтересоване). То право, оверено од стране МСП, држава Србија и Срби на Косову и Метохији који делују по њеним упутствима тренутно, нажалост, не користе. Али, по Саветодавном мишљењу МСП – држава Србија и косовско-метохијски Срби имају исто оно право које су искористиле самопроглашене власти у Приштини, а да, при томе, ни на који начин не наруше Резолуцију 1244.

Самопроглашене, дивље „институције” у Приштини су изабрале да коначни статус буде – независност. Свака власт у Београду има, дакле, право да каже, у времену које буде изабрала, да не признаје приштинске структуре, и да, принципијелно, захтева поновно формирање правих Привремених институција које предвиђа Резолуција 1244. Пошто се у садашњем историјском тренутку не може очекивати позитиван одговор на такав захтев, званични Београд има и друге алтернативе, између осталог: да прогласи алтернативни коначни статус – аутономију Косова и Метохије унутар Србије, да формира институције аутономије, односно Скупштину Аутономне покрајине КиМ – која је, иначе, била проглашена у Северној Митровици 4. 7. 2013. али су је власти у Београду игнорисале и игноришу – па чак и да прогласи садашње приштинске структуре „паралелним”, односно нелегалним. И да све то буде у складу с међународним правом, онако како га је дефинисао МСП. Наравно, све то може да буде у овој фази више декларативно, без улажења у војне или било какве друге сукобе – мада постоји опција да, на пример, држава Србија стане пуним капацитетом иза неке новоизабране Скупштине АП КиМ, и омогући јој функционисање бар на делу територије покрајине, па чак да и од КФОР-а затражи исту заштиту какву уживају дивље приштинске институције. У сваком случају, тиме би се истакла јасна намера државе Србије да остане привржена Резолуцији 1244, Косову и Метохији као саставном делу Републике Србије и међународном праву. И тиме би се створили услови за неку врсту институционализације „замрзнутог конфликта”, где би обе стране имале и јасно дефинисане ставове и јасно дефинисане институције (односно „институције”) које отелотворавају дијаметрално супротстављена виђења коначног статуса КиМ.

Што се тиче тога да ли је уопште требало постављати другачије, или било какво питање Међународном суду правде, или је требало једноставно тужити све земље које су признале тзв. Косово – сада је касно о томе расправљати. Питање је каква се „правда” уопште могла и може очекивати од садашњих институција међународне правде којима још увек доминира пристрасни западни утицај. Имамо то што имамо – Саветодавно мишљење МСП, и од њега треба да извучемо максимум који нам иде у корист у садашњем историјском тренутку.

Очигледно је да је, после објаве Саветодавног мишљења МСП у јулу 2010, изостала ваљана правна анализа од стране тадашње Владе Мирка Цветковића, што је за последицу имало то да су они – истина под снажним западним притиском, у време када ни Русија ни Кина још увек нису биле оно што су данас – наставили да дају легитимитет дивљим приштинским структурама, улажењем у нове преговоре с њима, без одговарајуће оградe, и потписујући ССП са ЕУ. Владе које су уследиле су, потписавши с том дивљом структуром тзв. Бриселски споразум, исте само додатно легитимисали и, још горе, укинули институције државе Србије на територији КиМ.

Срећом по Србију, дивље приштинске структуре, односно њихови спонзори, нису вољне чак да дају ни ону мрвицу звану ЗСО, на коју су се тзв. Бриселском споразумом обавезале. То државу Србију начелно ослобађа обавеза даљег учествовања у преговорима с њима, односно од давања било каквих да-

љих уступака. Имамо чак и аргумент да се дивља приштинска структура коју је Бриселски споразум легитимисао, сама делегитимисала тиме што га је изиграла. Што отвара пут да се од њих полако дистанцирамо, постепено их све више делегитимишемо и посветимо се (поновној) изградњи сопствених институција на КиМ, у складу с тренутним могућностима и односима снага у свету.

Јасно је да игра око Косова и Метохије не само да није готова, већ да тек треба да почне, оног тренутка када будемо прихватили и усвојили ону реалност која нама и нашим савезницима – а не само нашим непријатељима или супарницима – иде у прилог. Много нам је опција на располагању, међународно право је, како се сада види, на нашој страни, наши савезници су све јачи, а дивље приштинске структуре све слабије. А то што садашње владајуће структуре политичког Запада немају намеру да промене свој став о „косовској независности” – то нека се, захваљујући између осталог и нашем раду и обновљеној борби за оно што је наше, постепено претвори у њихов, а не у наш проблем, како незадовољство њиховом укупном, суштински анти-европском (про-имиграционом, анти-традиционалном, анационалном, сорошевском) политиком у њиховим земљама буде расло, а тзв. Косово буде постајало све веће оптерећење за њих, и све већи симбол сценарија који може и њих да задеси у не тако далекој будућности.

ПРИЛОГ 3

КОСОВО КАО RES EXTRA COMMERCIIUM И АЛХЕМИЈА КОЛОНИЗАЦИЈЕ

ЧАСЛАВ ОЦИЋ

САНУ, Београд, Србија

ocicc@sbb.rs ♦ caslav.ocic@sanu.ac.rs ♦ caslav.ocic@gmail.com

САЖЕТАК: Колико плурализма подноси демократија? ♦ Глобални контекст 1: квантитет против квалитета ♦ Глобални контекст 2: милитаризација (сила против права) ♦ Глобални контекст 3: комерцијализација и корпоративизација (вештина против врлине) ♦ Стабилнокрација и нови империјализам: криза као перманентно стање ♦ Варуфакис: косовизација Европе ♦ Хофбауер: експеримент Косово – повратак колонијализма ♦ Има ли наде? ♦ Могу ли мање земље уопште утицати на своју (економску) судбину? ♦ Стратегиологија: откуд и чему? ♦ Природа стратегије ♦ Три димензије стратегије ♦ Косовско-метохијска напетост је *par excellence* стратешко питање типа парадокс ♦ Од антистратегије до оптималне стратегије ♦ Косово и Метохија 20 година после НАТО агресије: пресек стања и препоруке.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: Косово и Метохија, Србија, Балкан, косовизација Европе, нови империјализам, стратегиологија, парадокс

КОЛИКО ПЛУРАЛИЗМА ПОДНОСИ ДЕМОКРАТИЈА?

У савременим плуралним демократским друштвима једно од најважнијих (егзистенцијалних) питања гласи: „Колико плурализма подноси демократија?“ које је најпрегнатније поставио чувени аустријски политички филозоф Петер гроф Килманзег. Он сматра да је „неопходно ... направити разлику између најмање три врсте плурализма:

плурализма интереса,
плурализма вредности и
плурализма идентитета.

♦ Плурализам *интереса* бави се питањем: како (пре/рас)поделити дељива добра?

♦ Плурализам *вредности* бави се питањем: које вредности треба да важе?

♦ Плурализам *идентитета* бави се питањем: кога укључује реч ‘ми’? С ким ја чиним заједницу?“ [Kielmansegg 1991: 30–42].

Килманзег сматра да „демократија подноси приличну количину плурализма интереса; теже јој иде с плурализмом вредности, а најтеже с плурализмом идентитета“¹.

Косовско питање је вековима у Срба „у темељу идентитета“ [Пипер 2017: 281–283]. У одговору на то питање се уздиже или пада². Лоше ће се провести онај ко с тим (покушава да) тргује³.

ГЛОБАЛНИ КОНТЕКСТ 1: КВАНТИТЕТ ПРОТИВ КВАЛИТЕТА

Крајем минулог столећа већина западних и транзиционих интелектуалаца веровала је да наступа време универзализације, уместо *ханџинијоноовској* *сукоба цивилизација*, да долази *ера глобалне цивилизације*. То је време када и глобални моћници интензивирају рад на својеврсном историјском инжењерству: безусловна заповест новог Правила Службе која гарантује опстанак и ширење глобалне цивилизације у знаку је Капитала⁴ и гласи: аутентична политика и култура не смеју да стоје на путу економској експанзији транснационалног капитализма. И по цену саморазарања ове цивилизације, којој је изгледа то иманентно, јер апсолутна, глобална турбокапиталистичка цивилизација бори се против свега што је у основи *синџуларно*, аутентично: против нације и националне државе, против права, против науке, против васпитања и образовања, против породице, против вере, против традиције уопште, па и против рада.

- 1 „Зашто је то тако? Тамо где је реч о уделу у дељивим добрима постоји могућност споразума и компромиса. А правила демократског политичког процеса су релативно погодна за реализовање таквог споразума. Сличне могућности споразума и компромиса не постоје када је реч о вредностима. Одлуке у сукобима вредности морају следити императив „или ... или“, оне не могу следити удобан пут „како ово тако ... оно“. Вредности имају за људе друго, егзистенцијалније значење него интереси; због тога је у овом подручју много теже формирати њихову способност за толеранцију. Плурализам идентитета коначно значи да недостаје „ми“-свест. Али тиме је стављена под знак питања спремност да се заједничка правила игре прихвате као обавеза за нас и за друге и у случају пораза. Тако је од самог почетка демократски консенсус угрожен у својој суштини.“ [Kielmansegg 1991: 39].
- 2 Епископ Рашко-призренски и Косовско-метохијски г. Теодосије: „Косово и Метохија, истовремено може бити некеме, или благослов, или проклетство. Онај који живи у свести тог благослова и чува га и држи, биће срећан, јер чува оно што су нам оставили наши свети преци као залог нашег опредељења за Царство Божије, а не за царство овога света које пролази.“ [https://kossev.info/vladika-teodosije-kosovo-i-metohija-moze-nekom-bit-blagoslov-ili-prokletstvo/]
- 3 „За оне, пак, који би да тргују својим наслеђем, па и по цену страдања народног, тај благослов Божији постаће за њих проклетство, које ће их пратити и за живота на земљи, а и после у вечности. Њихово име ће заувек остати упамћено с онима који су рушили живу Цркву, кривоклетницима и обмањивачима, који лицемерним речима једно говоре, а друго мисле, радећи тајно, не би ли сакрили своју срамоту. Али, нека би и њима Господ дао разума и покајања да се и сами окрену Богу и схвате да оно што им је дато у наслеђе није само земља, већ и ово парче неба на земљи, наше свето Косово и Метохија, које је вековима обједињавало наш верни народ где год он живео.“ [http://www.eparhija-prizren.com/sr/episkop-rasko-prizrenski-i-kosovsko-metohijski-g-teodosije]
- 4 „Јуримо у пропаст која је условљена тржишним системом који је *проблема џремесијо* из *друштва* у *сферу џржиштва*. Зато су у Сједињеним Државама интереси капитала, транснационалних корпорација и финансијских институција стављени изнад интереса људи“. Овим речима је Ноам Чомски недавно упозорио сународнике да Сједињеним Америчким Државама прети крах „због неолиберализма и тржишне економије“ [Чомски 2018].

Упростијено речено: против квалитета, а за квантитет! Против вредности, а за корисност; против креативности, а за имитацију и симулацију; за униформност, а против диверзитета; за сивило и досаду медиокритетства; максимизацију количине и брзине...⁵

ГЛОБАЛНИ КОНТЕКСТ 2: МИЛИТАРИЗАЦИЈА (СИЛА ПРОТИВ ПРАВА)

Још је Карл Шмит тврдио да је *раиџ* излаз из кризе: излаз из мале кризе је мали, а из велике – велики рат! Стварање кризних жаришта и покретање ратова без победника (*no win war*) и преко опуномоћеника (*war by proxies*) после Корејског рата средином минулог века (први већи такав рат) постало је ствар рутине моћника. А изгледа и нужност, јер се структура производње и потрошње, на пример, у САД, драстично променила у корист војноиндустријског комплекса, тако да било каква динамизација привредне активности, односно излазак из кризе, подразумева раст производње оруђа, оружја и муниције. А тражњу је могуће повећати само ако се крене у неки нови рат. Ту су и профити највећи и брзо се остварују. Дакле, *инвестиција у раиџ* је у привредама такве структуре *најисцлаививија* инвестиција⁶.

Изрази који се користе у данашњим економским расправама у знатној мери дефинисани су семантичким наслеђем из ранијих дебата. При томе, у економској терминологији видљив је утицај других тзв. егзактних наука: најпре физике (равнотежа, осцилаторна кретања...), затим биологије (кружни ток или циркулација, раст, развој, семенски капитал), медицине (шок терапија) и све више војне науке (економске санкције, економска безбедност, економски рат, хибридни рат, кост-бенефит анализа стратешких миграција као оружја рата, стратешки менаџмент...). Милитаризација економије (науке о привреди) несумњиво је последица милитаризације економије (привреде). Многи критикују употребу војних термина у економској сфери; они ту милитаризацију сматрају изразом неомеркантилизма и економског национализма; према њима, она нужно води у конфликте. Јер, реална и „надреална“ (шпекулативна, тачније: шпекулантска) економија (заснована на војној и политичкој моћи, а не на економској ефикасности) перманентно нарушава равнотежу (пре свега капитала и рада) потребну за одржив привредни (и укупни) развој.

5 У ствари: „Победа и пословање једини су њени императиви. И најмања приврженост, осећање, право, закон, љубав, емоција, религија – све што може да угрози потпуну слободу [избора, додао Ч. О.] представља уступак конкуренцији, камен је спотицања и знак пораза. Све је дозвољено, али тек пошто се осигура економска победа, тек пошто превласт [капитала, додао Ч. О.] постане извесна“, записао је у роману *Гомора* пре неколико година италијански књижевник Савијано [Savijano 2010].

6 Како се то одражава на тржиште рада? Осим повећане тражње за оруђем, оружјем и муницијом, расте тражња и за плаћеницима (јаничарима), проституткама и (вољним и невољним) донаторима људских органа. Но, с обзиром на то да већ дуже време живимо у постхеројском добу, то се сматра „нормалним“, а ко у домену тих „нових“ услуга успе, он је јунак нове реалности (пример: Бернар Кушнер, челник једне од глобалних мафијашких организација за трговину људским органима, неретко у сукобу интереса с организационом јединицом НАТО-а која има исти делокруг „пословања“).

ГЛОБАЛНИ КОНТЕКСТ 3: КОМЕРЦИЈАЛИЗАЦИЈА И КОРПОРАТИВИЗАЦИЈА (ВЕШТИНА ПРОТИВ ВРЛИНЕ)

Истовремено су све снажније тенденције комерцијализације и корпоративизације. Све је предмет купопродаје, укључујући и људе, њихове органе, па и душе. Локалне и регионалне пијаце узглобљују се у глобални бувљак проданих душа. Mainstream неолиберална доктрина то легитимизује слободом избора на светском – једином правом – тржишту (рада): дакле, („поштено“, без гриже савести) радим за онога ко ме више плати. На том тржишту у последње време је све већа гужва: понуда расте експоненцијалним трендом, јер, све већа понуда прати општи тренд масовног осиромашења (већина земаља другог света транзиционом пљачком претворена је у земље трећег света, а расте и јаз између традиционално развијених и неразвијених), па цене издаје, у складу с теоријом, рапидно падају⁷.

Максимална количина и максимална брзина врхунске су и (једине) вредности; оне замењују сваку вештину – и, дакако, врлину. Die Schnellen fressen die Langsamern (брзи прождиру споре) записала је 1997. Хајке Лајтшу-Фехт у чланку који се зове: „Сви ћемо једног дана бити Први“, дефинишући тако суштину (турбо)капиталистичке идеологије. Дакле: *ишио више, ишио држе!* То је једино мерило успеха. А да бисмо били успешни, морамо се *инкорпорираиши*⁸.

7 Шта се некад о томе уобичајено мислило? „Нација може да преживи своје будале, па чак и амбициозне. Али нација не може да преживи издају изнутра. Непријатељ пред вратима је мање страхан, јер је познат и носи своју заставу отворено, док се издајник креће слободно унутар градских капија; његов лукави шапат шири се свим улицама и чује се [...] у кулоарима владе. Такав издајник нам се не појављује као издајник, он прича гласом који је жртвама близак и пријатан; његово лице и начин одевања сличан је њиховом и он оживљава ону поквареност која лежи дубоко у срцу сваког човека. Издајник разара душу нације, подрива темеље града, шири заразу у телу политике, све док она не подлегне његовој болести. Мање се треба плашити убица – издајник је куга!“, писао је Цицерон пре две хиљаде година. Шта се отада променило? Много тога, нарочито од краја Другог светског рата, што се на примеру Енглеске може видети у књизи *Значење издаје* ненадмашне Ребеке Вест [Вест 2013]. В. такође: [Чворовић 2006], [Чавошки 2017].

8 Влада је постала *корпорација*, партија је постала корпорација, и болница је корпорација, то је и школа, и научноистраживачки институт, чак и црква, војска је професионална, плаћеничка (солдати убијају за солде)... Циљна функција корпорације је *максималан њофити*. Дакле, школа више не образује и не васпитава, научници не трагају за истином, војници не бране земљу, политичари не брину о општем добру (сматра се да је државничко понашање атавизам прошлости), свештеници не брину о душама верника, економија је постала нова религија, сви су у сектору бизниса у трци за максималном добити. У свету доминирају тенденције замене културе забавом (тј. заборавом; ове речи у словенским језицима имају исти корен: забит = заборавити), обука замењује образовање, технике убеђивања (*џреумљивањем*) потискују, чак укидају науку, а политичка сцена поприма све више обележја циркуса и сточне пијаце. Њиховим дискредитовањем губи се *аутономија* појединих друштвених сфера (политике, науке, здравства, просвете, спорта, медија...), срзава се њихов *квалитет*, губи се њихова *ауθενитичност* и разлог постојања. Личности постају све више индивидуе (редуковане на функцију пореског обвезника и потрошача); међутим, све мање је произвођача који би могли бити опорезовани и који би се својим зарадама на тржишту потрошних добара појавили као носиоци ефективне тражње. Падају буџетски приходи, пада тражња; зато настају *кризе*.

СТАБИЛОКРАТИЈА И НОВИ ИМПЕРИЈАЛИЗАМ: КРИЗА КАО ПЕРМАНЕНТНО СТАЊЕ

Какви су изгледи да за нашег живота видимо крај светске економске кризе? Веома слаби. Криза је фактички постала перманентно стање на које се треба привикавати. Томе служе различити *reality shows*. Постмодернистичка идеологија све то релативизује, све вредности поравнава и, деконструишући прошлост и садашњост, припрема нас за постхуману (или: постхумну) будућност.

У међувремену нам се стално саветује да треба да живимо у миру и стабилности. „Стабилност“ овде стоји као еуфемизам за „контролу“. У новоговору, дакле, „стабилност“ може да значи (и најчешће значи): све је под контролом! Тачније: под *нашом*⁹ контролом. То је *суштина и сјај* и *новој империјализма*. У старом империјализму контрола се врши директно (применом тврде силе; копненом инвазијом, на пример), а у случају новог, тзв. економског империјализма много суптилније: применом *најевски* (реч је о *Џозефу Нају*) дефинисане – „меке“ и паметне силе. Економски империјализам се јавља када једна земља контролише другу и користи потребне ресурсе за ту контролу. Идеолошко *ојравдање* контролора гласи: то је јефтиније за земљу-жртву, стога она „дозвољава“ да буде контролисана. Критичко *осиоравање* контролисаних: земља-жртва увек има могућност да каже „не“, нема дугорочног решења, тј. одрживости економског империјализма, јер доминација траје док трају ресурси који се користе за контролу. Са становишта интереса империјалне силе решење је: учинити земљу-жртву зависном од ресурса „контролора“, на пример, *задуживањем*¹⁰. (Класична окупација је много ризичнија и скупља.)

ВАРУФАКИС: КОСОВИЗАЦИЈА ЕВРОПЕ

Пред нашим очима „стари поредак“ се мрви (или је већ у развалинама) пред силама ароганције (*Ми правимо историју!*) и цинизма (експеримент деконструкције). У све снажнијем процесу десуверенизација, тј. историјске десубјективизације, бројчано мали и економски немоћнији народи постају објект („заморчићи“) „новог“ поретка: „Текућа политика Европе води је распарчавању. Најгори сценарио кризе је *косовизација* Грчке, Шпаније, Ирске, Португалије, Италије, итд. у протекторате који користе евро, под намесништвом европског комесара и локалних клептократа, с омладином као јединим значајним извозним артиклом.“¹¹

9 Ко су *наши*, а ко стабилократи – в. [Bieber 2018: 176–185].

10 Актуелан је (и парадигматичан) случај грчког дужничког ропства. Јанис Варуфакис, бивши грчки министар финансија, 6. фебруара 2015. сажео је проблем у једној реченици: „Збуњен и брљив политички персонал, *неирајући системску природу кризе* следи политику сличну тепих-бомбардовању поносних европских нација да би их тобож спасао.“

11 Овим је речима Варуфакис предсказао крајем 2014. посткризни развој Европе и Грчке уколико изостане радикалан искорак из најтеже финансијске и економске кризе од Другог светског рата.

ХОФБАУЕР: ЕКСПЕРИМЕНТ КОСОВО – ПОВРАТАК КОЛОНИЈАЛИЗМА

Хофбауерова књига *Експеримент Косово: Повратак колонијализма* [Хофбауер 2008; даље: ЕК] представља интелектуално поштен покушај да се разуме садашња косовска ситуација у ширем историјском и међународном контексту. Аутор није интересно везан ни за једну страну у сукобу, као ни за садашњу „међународну“ владавину, нити дели њен *Weltanschauung*, који – он сасвим исправно примећује – не представља искрено идеолошко убеђење, већ покриће за крајње прагматичне и агресивне циљеве. Да би се разумели разлози који су довели до садашњег стања на Косову и Метохији, до мафијашке државе која се размахала испод глазури колонијалне војно-полицијско-политичке управе, потребно је на адекватан начин разумети позадину, тј. историјско-политички контекст косовске области и њеног непосредног окружења, не губећи из вида, притом, и шири, геополитички *контексти* [Павић 2009].

Хофбауер пре свега пушта чињеницама да саме говоре. Довољан разлог да му се без већих интервенција директно да реч:

Као економски и социјални историчар он се критички бави европским пројектом, а конкретно Балканом, као регионом у којем Аустроугарска некада, а ЕУ и САД данас воде империјалну политику. Последице такве политике су трагичне: рат у бившој Југославији, изгубљене стотине хиљада живота, милиони расељених, огромна материјална разарања, а као последње напад на СРЈ и отимање Косова и Метохије сувереној Србији 2008. године, када „се једностраним проглашењем независности Косова крши *међународно* право и замењује људским правом. Међународно право је било потпуно јасно, а *људско право* може да се тумачи на разне начине. Оно је одраз економске и војне силе. То што се решило 1945. сада се геополитички¹² поново помешало“, односно с „бомбардовањем бивше Југославије без мандата УН започето је кршење међународног права, а признањем једнострано проглашене независности Косова оконча на епоха која је почела 1945.“ [Интервју с Хофбауером на: www.blic.rs/politika.php?id=79495]

Дакле, оно што је окосница и главна теза *Експеримента Косово* јесте нова империјална политика САД и ЕУ, превасходно оличена у деловању НАТО-а. Међутим, Косово, по Хофбауеру, није први, већ други случај успостављања империјалне власти на простору бивше СФРЈ. Први је Босна и Херцеговина. Штавише, у оба случаја је на делу сличан сценарио: најпре војно ангажовање, а потом управљање и администрирање окупираним територијама над којима се изводи јединствени политички, социјални и економски *експерименти* што подразумева спајање „извршне и административне власти“ која као раздвојена чини „срж демократије на Западу“ [Интервју с Хофбауером на: www.blic.rs/]

12 „Оваквом одлуком (да се на Косову и Метохији изгради америчке базе Бондстил) ... своје војно присуство на Косову планира за наредне деценије САД, у ствари, демонстративно показују да је у питању завршна тачка дугорочно припремане геополитичке стратегије која представља коректуру почетком 1945. на Јалти договорене поделе Европе на утицајне сфере.“ В. Вимерово писмо Шредеру из 2000. године на http://starisajt.nspm.rs/PrenetiTekstovi/arhivanspm/2008_vimer1.htm, као и у недељнику *НИН* од 8. 2. 2007.

politika.php?id=79495]. На делу су *двосируки стандарди* – једни за „цивилизовано“ становништво западних демократија, а други за „полуписмене ратоборне дивљаци“ с Балкана, којима се мора управљати чврстом руком¹³.

Велике силе ће балканска национална превирања у новије доба искористити за властите интересе. Све конце и главна дешавања оне ће повлачити у периоду с краја 19. и почетка 20. века, од Балканских ратова, формирања Албаније 1912, Првог и Другог светског рата, настајања Југославије... Јер, како каже **Михаел Вајтман**, којег наводи **Хофбауер** [ЕК: 45], „балканске државе су одувек *објекти*, а не *субјекти* велике политике“, односно „ниједан једини национални проблем није решен. Саме повучене границе делују као систем који увек изнова изазива непријатељства како би велике силе, у зависности од ситуације, могле да овдашње народе држе у шаху и користе њихову неслогу за своје циљеве.“ [Weithmann 1997: 327]

Пошто је обрадио прошлост Косова и међунационалних односа од 14. века па све до формирања прве, односно друге Југославије, **Хофбауер** прелази на разматрање узрока разарања СФРЈ, наводећи да је „југословенска катастрофа истовремено изазвана и изнутра и споља“ [ЕК: 76]. **Хофбауер**, међутим, одмах подсећа да се без разумевања светскооекономских односа и зависности не могу адекватно разумети разлози распада те многонационалне државе. Након слома комунизма требало је извршити *нову йрерасйоделу* средстава и *ресурса*, поделити територије Балкана по ексклузивним *зонама инйереса* појединих земаља и крупног капитала. Утолико, „подела на нације и етничке заједнице није била само од помоћи већ и предуслов за остварење таквих циљева. Јер, *социјално раслојаванье нужно води класној борби йри йодели йосййојећеи колача, а национална борба, насуйрои йоме, води само йодели йржшииша*“. [ЕК: 77]. Дакле, *за нову економску инйеирацију*, односно за несметану циркулацију робе, људи, идеја и капитала, *неойходна је била дезинйеирација*¹⁴. Поглед на добитнике после деценијског сукоба све говори: *мулйинационални кайишйал и локалне елишье* једини су *йрофийшери*.

У ситуацији (светске) економске кризе с краја седамдесетих и почетка осамдесетих година југословенска привреда, грцајући под теретом спољних дугова и инфлације, у периоду 1980–1990. почиње убрзано да тоне. **Џефри Сакс**, стручњак ММФ-а за санацију, предлаже план по којем је „такозваном социјалном шок-терапијом требало успоставити у земљи конвертибилност валуте, државном новцу одузети економски живот и тиме усмртити ’југословенски самоуправни социјализам““. [ЕК: 79].

Фаталну формулу којом се руководио Запад у решавању проблема, а која ће резултовати трагедијом југословенских народа, **Хофбауер** сажима у једну мисао: „солидарност с националним правом на самоопредељење“. Радикални

13 В. [Купер 2007]. Посредник Европске уније у дијалогу Београда и Приштине **Роберт Купер** британски је дипломата и обавештајни официр високог ранга, стручњак за безбедност, шеф службе за политичко планирање Форин офиса, заменик секретара за одбрану и прекоморске послове, особа блиска **Тонију Блеру**, аутор доктрине „новог либералног империјализама“ и „нове либералне империје“ на простору Југославије. Подробије о њему и његовим идејама и акцијама у: [Кљаквић 2011].

14 „Дезинтеграција“ па „интеграција“ следи алхемијску формулу: Solve et coagula!

захтеви „национално и демократски“ освешћених Словенаца, Хрвата, Муслимана, а на крају и Албанаца, уперени против југословенске федерације, пронаћи ће у Немачкој, Аустрији, Француској и САД свесрдну подршку и савезнике. А зашто су западни политичари, медији, водећи мислиоци и теоретичари тумачили национално самоопредељење као друштвену еманципацију, може се објаснити као „чисто колонијална тежња, као колонијални зов“. У ствари, Хофбауер сматра да је „*рајџ био унапред испланиран, намерно изазван*“¹⁵. [ЕК: 86] Било је потребно пронаћи само пригодно „филозофско“ оправдање: био је то захтев за поштовањем људских права, а иза тога су следиле војне интервенције у циљу заштите тих права. Људска права као идеолошко оправдање свих војних акција под називом „хуманитарне интервенције“. Испод ове мисионарске логике људских права која имају да важе универзално крило се и крије нешто сасвим друго, што је данас јасно. У игри је било нешто битно више – наиме, наметање једног облика материјалне и друштвене репродукције, где је слобода у центру пажње, и то слобода тржишне размене. Оно што је *causa efficiens*, али и *causa finalis* догађања о којима је реч јесте капитал, односно логика капиталистичке експанзије. Дакле, иза западног универзализма вредности и људских права стајала је логика капиталистичких односа: тржиште и њему инхерентна слобода кретања људи, идеја и робе као универзална светска религија.

Хофбауер има јасан и одлучан став поводом агресије и рата који је Запад повео против СРЈ, под изговором заштите људских права и спречавања хуманитарне катастрофе: „Овај необјављени НАТО рат против Југославије представљао је агресију која није имала никакву правну основу, нити било какав реалан разлог. Прекршене су све норме међународног права, све одредбе Повеље УН, НАТО статут и сви национални уставни земаља чланица, посебно немачког устава.“ [ЕК: 118].

У Куманову је у ноћи 9. јуна 1999. потписан споразум између СРЈ и НАТО-а о прекиду дејстава, након чега је по одредбама споразума и Резолуцији 1244 СБ УН Косово предато на управљање УН, односно КФОР-у, чији је највећи контингент сачињавала НАТО војска. Следила је подела Космета по окупационим зонама између америчких, немачких, италијанских, британских и француских снага, успостава цивилне мисије УН (УНМИК). Наредних месеци, под покровитељством западних војски, следи албанска одмазда, која је за последицу имала небројена убиства, киднаповања, злостављања неалбанског становништва и која врхуни у протеривању, према извештају УНХЦР-а [ЕК: 123], 250.000 Срба, муслимана словенског порекла, Рома, Египћана, Ашкалија. „Ишли смо од куће до куће и давали Србима 15 до 30 минута да нестану“, наводи Хофбауер речи којима

15 Говорећи о позадини распада Југославије, Хофбауер недвосмислено истиче: „Рат је, у ствари, био унапред испланиран, намерно изазван. Више од самих локалних националиста, у то су веровале стране снаге. Оне су нашле за то и одговарајуће филозофско оправдање. То су била права човека односно њихово кршење... Мекоћа и растељивост појма људских права омогућавали су њихово једноставно коришћење у зависности од потреба, тако да се могло лако тумачити шта је добро, а шта није, по сопственом нахођењу. Расправе које су с тим у вези вођене о *вредностима*, не само да нису дозвољавале дискусију о *интересима*, већ су их спречавале.“ [ЕК: 86].

се бивши албански наставник хвалио репортеру француске новинске агенције¹⁶.

За јужну српску покрајину била је припремљена цивилна управа коју ће спроводити УН, градећи постепено идеју независног надгледаног протектората. Непосредно након рата УН успоставља мисију УНМИК, која почива на тзв. четири стуба. У ствари, „УНМИК је држава у тоталитету“ [ЕК: 140], јер обухвата и извршне, законодавне, судске, полицијске, административне и управне и послове на изградњи демократије и институција. А на врху пирамиде стоји SRSG (Special Representative of the Secretary General), специјални представник генералног секретара УН који влада неограничено.

После проглашења противправне независности дошао је Еулкс да одмени УНМИК. А ту је и, како наводи Хофбауер, око 4.500 невладиних организација које држе разне курсеве, обуке, наводно изграђују демократију и институције, штите људска права... Планетарна вулгата о слободном тржишту примењена је одмах по окончању рата. Наиме, високи представник Бернар Кушнер запленио је целокупну покретну и непокретну имовину СРЈ на Косову. Потом се прешло на приватизацију, којом је руководила КТА (Kosovo Trust Agency), а која се завршила као *иљачка века*¹⁷ и од које су користи имале само мафијашке структуре и спољни фактор¹⁸ [ЕК: 212]. Не треба ни помињати да, док Косметом хара сиромаштво и незапосленост од преко 60 одсто, међународне елите уживају у огромним примањима за њихов напор на успостављању „мира и демократије“. Привреда практично не постоји¹⁹ осим црног тржишта²⁰, којим руководе локални мафијашки кланови²¹.

16 О карактеру „новог“ Косова као мултиетничке заједнице – дакле, тобожњег разлога због кога се водио рат – сведочи и чињеница да у Приштини, након уласка снага НАТО-а, Јеврејска општина више не постоји.

17 Каква је власничка структура косметске привреде данас? – пита се Миодраг Скулић у раду „Друштвена предузећа на Косову и Метохији 1990. године“ у борнику *Косовска вершикала или неоколонијална хоризонтала?* (Цетиње, Грачаница, Београд, Зрењанин 2019.), стр. 106.

18 „Бивша државна секретарска САД Мадлен Олбрајт од продаје Телекома Косова зарадила 20 милиона евра“, пишу чешки медији. Прашки портал *Парламентарни листи* наводи да се Олбрајтова водила искључиво личним разлозима у свом залагању за бомбардовање СРЈ 1999. године, као и за стварање тзв. независног Косова. Портал наводи да је она, захваљујући својим блиским везама с лидерима терористичке ОВК, пре свега с Хашимом Тачијем, после доласка међународне управе на Косово и Метохију, приватизовала косовску телефонску компанију Ипко, а коју је њена компанија касније продала словеначком оператеру Телеком Словенија. [https://www.espreso.rs/vesti/drustvo/362957/olbrajtova-debelo-zaradila-od-nezavisnog-kosova-zgrnula-milione-cifra-je-vrtoglava?utm_medium=push&utm_source=pushpushgo&utm_campaign=CampaignName]

19 Удео индустрије у БДП-у опао је у периоду 1989–2006. са 47 одсто на 17 одсто. У 2006. увезено је робе у вредности од 1,25 млрд. евра, док је извезено 77 милиона! Видети: [ЕК: 202–203]. У првом делу зборника *Косовска вершикала или неоколонијална хоризонтала?* (стр. 29 до 88) налазе се два семинална (а по много чему и пионирска) рада која на систематичан начин информшу о демографским, привредним, друштвеним и еколошким променама на Космету у овом веку (Гојко Рикаловић и Дејан Молнар: (Не)успех евроатланстичког State Formation пројекта: демографске, економске, социјалне и еколошке промене на Косову и Метохији у прве две деценије 21. века), посебно разматрајући сценарије будућих промена у контексту косметске економске и друштвене одрживости (Миленко Целетовић и Бојан Димитријевић: Могући сценарији будућности Косова и Метохије у контексту његове економске и друштвене одрживости)

20 Годишњи обим илегалних активности у 2007. достигао је вредност од око пола млрд. евра! В. [ЕК: 228].

21 О томе ко води главну реч и ко заправо влада Косметом довољно говори и један од чланова „Устава Косова“ заснованог на Ахтисаријевом плану: „Уколико би дошло до неслагласности између уставних

Том и таквом Косову, с девастираном привредом, руинираним друштвом, у фебруару 2008. страни тутори додељују независност. Противно међународном праву, отимају сувереној држави Србији део територије, под изговором да је у питању случај *sui generis* и с последицама које су несагледиве, уз примену старог правила *divide et impera*, настављају да кроје судбину малих народа...²²

„Сарадња UNMIK и EUPT одвија се на свим пољима и на свим нивоима. Заједно са шефом ICO PT, шеф EUPT одржава двомесечне састанке са SRSG и P/DSRSG.“²³ Ову реченицу из комуникација међународних управљача на Косову и Метохији из јуна 2008. Хофбауер користи како би на једноме месту сажео у којим правцима све „цури новац“ у окупираној српској покрајини, тј. куда све иду силне милијарде које се троше на „Експеримент Косово“. Та реченица је уједно можда и најјезгровитија слика ледене неоколонијалне владавине над тим делом древних српских земаља [Павић 2009], коју на више него адекватан начин представља Хофбауер. А суштина те владавине састоји се у следећем: „Надзирана односно надгледана независност“ унапред је замишљена као заједничка акција владајућих чинилаца који држе у својим рукама инструменте владавине широм света. Залогу државне независности представља комбинација различитих инструмената непосредне и посредне стране владавине. Косово/Kosova пружа у том погледу идеалне услове за експериментисање.“²⁴ [ЕК: 234]. Разуме се, уз споредну (бар на папиру) улогу некадашњих команданата ОВК, „који су играли улогу копнених снага НАТО 1999, [и] герилску униформу сада заменили за цивилне функције у управљању“, тако да им је сад „дозвољено... да глуме власт“ [ЕК: 6].

одредби, закона или одредби предлога за Споразум о статусу Косова од 26. марта 2007. (одредбе Ахтисаријевог плана, X. X), ово друго, тј. Ахтисаријев документ, има предност.“

- 22 Немачки политичар Вили Вимер, некадашњи потпредседник Парламентарне скупштине ОЕБС-а и бивши заменик министра одбране Немачке, предочио је у свом, сада већ легендарном писму упућеном тадашњем немачком канцелару, Герхарду Шредеру, маја 2000. закључке конференције о безбедности која је управо одржана у Братислави, а на којој су амерички званичници изнели разлоге због којих је бомбардована СР Југославија – између осталог, и због исправљања поменуте „Ајзенхауерове грешке“ из 1945. У том светлу – а не у светлу било каквих „хуманитарних“ обзира – може се, дакле, посматрати и бомбардовање СРЈ: циљ је, дакле, био (прерас)подела тржишта и интегрисање овог дела постсоцијалистичке Европе у нови (победнички), неолиберални, глобалистички економски поредак, па до већ поменутог коришћења Косова и Метохије као матрице за колонијално ширење на другим просторима.
- 23 Притом, „скраћеница ЕУПТ стоји за European Union Planning Team for Kosovo, ICO PT је скраћеница за International Civilian Office, Preparation Team (Међународни цивилни биро, тим за припрему), а SRSG ... за Special Representative of the Secretary General (Специјални представник генералног секретара ОУН), DSRSG је скраћеница за његовог 'заменика', дакле, Deputy.“
- 24 „Уставотворац изражава 'намеру да држава Косово у потпуности учествује у процесу евро-атлантске интеграције.“ [ЕК: 286]. Притом је јасно да је „уставотворац“ тзв. међународна заједница – коју, Хофбауер, иначе, неизоставно обележава наводницима. Такође, у том смислу су упутне и препоруке „Међународне комисије за Балкан“, која у свом извештају из 2005. за Косово предлаже „независност без пуног суверенитета“ под надзором ЕУ, што касније треба да доведе до „придруживања односно усисавања“. International Commission of the Balkans, *The Balkans in Europe's Future*, 2005, цитирано у [ЕК: 279]. И, према Хофбауеру, амбиције се не завршавају на Косову: „Надгледана независност“ представља заметак новог поретка, који се може убудуће применити и на друге периферне државе ако то само моћније силе нађу за сходно као одговарајуће политичко, финансијско и војно средство.“ [ЕК: 244].

О Хофбауерову немилосрдну анализу разбијају се снови свих идеалиста – ако они уопште више постоје – о томе да „просвећена“ међународна управа над било којим простором може том простору донети ишта добро. „Колонијална управа воли скраћенице“, пише Хофбауер [ЕК: 276], али се иза тих анестезирајућих акронима крије својеврстан пакао на земљи – цинично колонијално черупање⁸, огољена отимачина српске имовине од стране „међународне заједнице“, а у корист западног крупног капитала²⁵, метастазирајућа страна бирократија састављена од људи чији је главни циљ да што више зараде у што краћем периоду уз најмањи могући додир с локалним становништвом²⁶ и, наравно, свеприсутна косовско-албанска мафија, која је продрла у све поре косовско-албанског друштва²⁷.

Хофбауер посебно истиче да, с озбиром на текст Резолуције 1244, у којој се „гарантује територијална неповредивост СР Југославије ... у ствари *није било ничега о чему је требало иреговарати*“ [ЕК: 236] и чуди се: „зашто је Србија уопште пристала да учествује у овој очигледно унапред срачунатој игри“ [ЕК: 239]. А резултат те „игре“ је следећи: „Оно што је с међународноправног становишта, поред Повеље ОУН и разних резолуција најјасније жртвовано успостављањем новог поретка на Балкану били су завршни акти Хелсиншке конференције о европској безбедности и сарадњи (КЕБС)“, а „преговори о статусу Косова су вођени мимо свих оних начела и у њима су прекршене све наведене тачке Хелсиншке конференције“ [ЕК: 242–243]. Ако је за утеху, чврст став Русије [и Кине!] о неприхватању једнострано проглашене косовске независности створио је „знатне тешкоће западној међународној заједници држава“, јер, „све док постоји Резолуција 1244, постоје и две стварности у светској заједници“ [ЕК: 256].

С овим се Хофбауер слаже, сматрајући да његова књига „погађа у саму срж... колонијалне владавине на Косову“, као и да нуди решење за будућност, у којој би се требало усредсредити на „потенцијално заједничке могућности за економски развој“ [ЕК: 298]²⁸.

25 „Отимање косовских природних извора које спроводи страни капитал је ... до детаља унапред испланирано“ [ЕК: 217]. С друге стране, „на синдикат се на Косову гледа као на безначајну невладину организацију; једноставно, наше мишљење се ни на који начин не уважава, такорећи не примећује“, каже Хофбауеру Хаџи Арифи, председник Удружења независних синдиката на окупираном Косову [ЕК: 216].

26 „С примањима десетоструко већим од локалних, ови људи из невладиних организација [МАНГО, тј. „мафија НГО“] су већ створили посебан социјални слој изван нормалног друштва, које наводно желе да помогну“ [ЕК: 155–156]. Уз то, „виши службеници УНМИК и ЕУЛЕКС персонала примају по 5.000 евра и више месечно“ [ЕК: 231].

27 „Једина економска грана која је у процвату јесте сива економија и илегални сектор – то јест мафијашка привреда“ [ЕК: 200], док Франкфуртјер алемајне цајтунг текст од 16. 3. 2008. насловљава: „Злочин се ипак исплати. Од проглашења независности Косова организовани криминал је добио сопствену државу“ [ЕК: 226].

28 А тај став би се можда и могао бранити, да није историјске позадине од претходних 60-ак година, која више него јасно показује да чак и титоистичко „братство и јединство народа и народности“, подржано обилатим трансферима средстава, није зауставило косовско-албанске тежње за отцепљењем, као ни њихову нетрпељивост према свим не-Албанцима. Јер, како истиче сам Хофбауер: „Религија Албанаца је албанство.“ [ЕК: 187].

ИМА ЛИ НАДЕ?

Има ли још у суморном светском пејзажу изгледа за различитост и разноликост, за универзална начела и правила, за опште вредности, за мале, слабе и сиромашне, „галантљиве а нешчасљиве“? *Песимисти* их не виде (јер, како општу судбину тумачи Вајлдов ткач: „У рату јаки од слабих праве робове, а у миру то чине богати од сиромашних“), *оптимистички* озарена лица сцијентиста и технобиروقрата проповедају безрезервну веру у неминовну светлу будућност. *А реалисти*? Они – сучу рукаве!

МОГУ ЛИ МАЊЕ ЗЕМЉЕ УОПШТЕ УТИЦАТИ
НА СВОЈУ (ЕКОНОМСКУ) СУДБИНУ?

У егзактној (позитивистички схваћеној) економској науци опште је познато да се *величина* земље мери бројем становника, квадратуром површине и агрегатном економском моћи. Поред *квантитативних* показатеља величине земље (нације), ради целовитијег и дубљег увида неопходно је узети у разматрање и *квалитативне* (тешко мерљиве или немерљиве) показатеље величине. Они се могу установити квалитативном анализом у кључу „духовних“ научних дисциплина (Дилтај), које нагласак стављају првенствено на *разумевање* (смисла) појава и процеса, а мање на њихово *објашњење* (што је примарни задатак на Западу традиционално схваћене науке). Ту се у *историјској њерсијекцији* тумаче културне, социјалне, економске, политичке, географске *специфичности* земаља и народа. *Контекстуализација у њројору и времену* тиче се анализе карактера (квалитета) односа земаља, вредносних система, стремљења (аспирација/амбиција²⁹), стратешког мишљења и делања или одсуства стратешког

29 Релевантан је покушај Владана Ивковића да да типологију односа земаља (народа, односно њихових елита) на скали *слобода–ројство*:

„Ако бисмо европске народе као политичке заједнице дијелили према амбицији и оквирном политичком менталитету, предложио бих слиједеће четири основне категорије: *ројски, зависни, независни и завојевачки*. Припадност овим скупинама би, наравно, била условљена историјским раздобљима и посматрањем током неколико епоха, а већина народа би посједовала елементе више од једне категорије.“ [...] Дакле, „основа ове категоризације је *амбиција*:

[...] има народа који се не труде довољно, нису способни или мисле да немају права да се ишчупају из канџи робовања другим народима и империјама.

Има оних који воле да се ослањају на туђу моћ, који мисле да им нешто припада, али траже да им то нека виша сила обезбиједи [...] или не могу обезбиједити добит без ослањања на силе заштитнице.

Има и оних који пак знају да им слобода или материјална добит припада и спремни су да се организују у одбрамбени поредак чак и ако њихова држава усљед геополитичких услова и није сасвим у стању да потпуно самостално доноси одлуке, уколико је то уопште игде могуће. [...]

Најјачи су они који отимају без обзира да ли мислили да им нешто припада или не припада, тј. мисле да је њихово све што посједују и да им припада све што још не држе. [...]

Немати слободарску амбицију није, међутим, једнако немању материјалне стабилности. Има ропских народа који би за себе рекли да сасвим добро живе с материјалног аспекта [...]

Завојевачки народи морају знати и да граде цивилизацију, засновану на одрживом управном стању. Ропски народи, с друге стране, да би опстали, морају показати корисност завојевачким. Зависни народи се најбоље препознају по тежњи ка напретку у једном погледу, рецимо материјалном, због

мишљења и делања (тј. препуштања самотоку, спонтаности, стихији, „логици историје“, покоривања диктату³⁰...).

То је све предмет истраживања нове научне дисциплине – стратегиологије³¹:

СТРАТЕГОЛОГИЈА: ОТКУД И ЧЕМУ?

„Стратегиологија ... покушава да разуме стратегије свих учесника игре у њиховој међусобној кооперацији и надметању. Конфликте између субјеката стратегиологија сматра исто толико вероватним, као и њихову међусобну кооперацију. Не прихвата готову и морално подобну, већ искључиво изабрану стратегију, која може да буде и добра и рђава, није ничим осигурана, али има своје аргументе, има своје шансе – може да пропадне или да изгуби исто тако, као што се може показати успешном.

Стратегиологија даје највеће шансе оном актеру који најнепристрасније сагледа правила ове игре несагледивог исхода. Онај ко бива заслепљен властитом идеологијом има знатно мање шансе да буде на добитку.“ [Konrad 1999: 61].

ПРИРОДА СТРАТЕГИЈЕ

О томе шта је стратегија постоје толико различита мишљења да је, уместо излагања свих њених дефиниција или трагања за новим јединственим општим њеним одређењем, упутније покушати идентификовати *сйрашешка шйшћања* и сагледати *йерсйекйшйе њиховой решавања*.

Различите стратешке перспективе, односно углови сагледања, другачије наглашавају значај једне или друге стране стратешких тензија. Уобичајено је стога најпре саслушати све аргументе за и против, па онда прићи решавању

којег жртвују независност и слободу борбе за своје нематеријалне интересе. Независни народи су увијек на граници рата; без рата не могу опстати, а рат се против њих увијек води, јер су међа. [...] Оваква [експериментална] класификација је једна од парадигми унутар широке геополитичке матрице изграђене на историјском искуству, улози и потенцијалу појединачни европских народа. Народи као номиналне политичке заједнице кроз историју мијењају своје *кайацишеше, айешеше, сйешене* и облике *орјанизованосйи, шйе количину конйроле над својим елишјама*. Ове промјене, изазване споља или изнутра, позиционирају и репозиционирају народе унутар геополитичке динамике моћи. Основни елементи менталитета историјских народа и њихово познавање, укључујући *самосйознају*, кључни су стубови изградње *сйрашешје* против њих као препреке и непријатеља или с њима као савезником или вазалом.“ [Ивковић 2017].

30 „Рад [‘Геополитичка ограничења на (?!) развојну политику малих држава’] се окончава са (?!) препоруком да би мале земље требало озбиљно да настоје да се пажљиво уклопе у интересе и политике великих сила, да уложе једнако велике напоре у бирање подесних савезника, те да се прагматично прилагоде њиховим претензијама и, већ према околностима случаја, чак и њиховим налозима.“ [Madžar 2017: 11]; в. такође [Маџар 1979] и [Маџар 2013]. Као противтежу овом лакејском покушају *йреумљивања* в.: чланке Слободана Антонића „Пут Србије у статус колоније“ [Антонић 2017а] и „Самоокупација у култури“ [Антонић 2017б]. В. такође: [Томаш 2016], [Оцић 1996, 1998, 2017] и [Senior i Singer 2011].

31 За покушај утемељења српске савремене стратегиологије в. [Оцић 2015, 2017] и [MCPС 2014].

напетости. Четири су општа приступа утврђивању и тумачењу стратешке напетости. Она се посматра:

1. као *загонетка*. Загонетка је изазовни проблем с *једним оптималним решењем* („одгонетком“). Стратешка напетост може се појавити и у овом облику; при томе, њен узрок настанка најчешће је у неразумевању загонетке, а не у њеним контрадикторним премисама.

2. као *дилема*. Дилема је узнемиравајући проблем с *два могућа решења*. Најпознатија је затвореникова дилема. С дилемом се суочавају они који покушавају да реше тај проблем с тешким избором *или–или*, при чему свака опција има своје предности и недостатке, али није недвосмислено супериорна у односу на другу. Стратешке напетости могу се појавити и у виду дилема. У том случају стратег се мора одредити за једну од опција – на пример, *или* да сарађује (кооперативна стратегија) *или* да се такмичи (конкурентна или конфликтна стратегија).

3. као *компензаторна релација*. Компензаторна релација (или trade-off) јесте проблемска ситуација у којој има *многа могућих решења*, од којих свако представља другачију равнотежу конфликтних притисака, при чему увек више једнога значи за исто толико мање другог – односно, оно што је за једног играча добитак то је за другог губитак. Ова игра, која описује *редисциплинаивну* ситуацију, позната је као игра с нултом сумом (zero-sum game). Ниједно решење није супериорно. Стратешке напетости могу се посматрати и као компензаторне релације. У том случају оне се превазилазе неком од могућих равнотежа конфликтних солуција.

4. као *парадокс*. Парадокс је ситуација у којој се два наизглед противречна или чак узајамно искључива чиниоца (А и Б) у исто време јављају као истинита или ваљана. Парадокс *нема реалног решења*, јер не постоји начин да се два опозита логично интегришу у консистентно разумевање проблема. За разлику од природе дилеме *или–или*, парадокс се може окарактерисати као проблем *и–и* – један фактор је истинит, али и противречни фактор је истовремено „прави“. И А и Б које противречи А-у јесу пожељни. (*И конкуренција и кооперација! И тржиште и план! Више тржишта и више плана! Боље тржиште и бољи план!*) Стратешке напетости могу се посматрати и као парадокс. Оне немају („традиционално“) реално решење, не само због тога што се одлуке доносе у условима *ризика и неизвесности* у садашњости, него и стога што је свака стратегија нужно отворена према *будућности*, а о будућности је тешко говорити, јер је она најчешће непредвидива и недокучива. Иако успешна стратегија увек садржи неки футуристички аспект, он је нужно најслабији, јер је готово немогуће сачинити стратегију иновација. У процепу између сталности и променљивости, решење се налази у комбинацији солуција која представља *функционални компромис* којим се *привремено* излази на крај с нерешивим парадоксом. Ово „привремено“ практично подразумева *стално рвање с проблемом* (Његош: борба непрестана!) а да се никад не стигне до дефинитивног решења. *Нема*, дакле, *коначних решења* (Endlösung-a у нацистичком и неонацистичком смислу), а нема ни *спрајшеије* која би једном заувек укинула све *спрајшеије* (о чему је др Стренцлав сањао и што неки хипермоћници прижељкују).

У случају када се напетост јавља као парадокс³² стратег се, дакле, мора трудити да истовремено изађе у сусрет и А-у и Б-у. Он ће трагати за новим (хетеродоксним) путевима у циљу помирења супротности на најбољи могући начин, користећи предности и једне и друге опције (The best of both worlds; „и јаре и паре“), а настојећи да минимизује штете обеју. По својој природи, нов, „оригиналан“ начин комбиновања опозита делује подстицајно, он доприноси иновативности и, уопште, креативности. То је најтежи и најизазовнији приступ решавању стратешког проблема, али и најуспешнији, јер би на крају требало да сви буду на добитку, с обзиром на то да је реч о ситуацији која се описује као игра с не-нултом сумом (non-zero-sum game).

Косовско-метохијска напетост је par excellence стратешко питање типа парадокс.

ТРИ ДИМЕНЗИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ

Треба правити разлику између *три* суштинске *димензије* *стратешког* *питања*. То су:

1. *Стратешки процес* – одговара на питања *како, ко и када*: Како је и како би требало стратегија да буде сачињена, анализирана, сањана, формулисана, примењивана, мењана и контролисана? Ко су учесници? Када треба да се десе неопходне активности? Производ стратешког процеса је

2. *Стратешки садржај* – одговара на питање *шта* је и шта треба да буде стратегија за појединца, домаћинство, посао, фирму, привредни сектор, локалну заједницу, регион, националну привреду, глобалну компанију, макрорегионалну интеграцију ...

3. *Стратешки контекст* – показује *где*, у каквоме окружењу, тече стратешки процес, односно где је уклопљен стратешки садржај.

Процес, садржај и контекст нису делови него *димензије* стратегије. Из чињенице да је стратегија тродимензионалан феномен следи да све три димензије треба разматрати *истовремено*.

Стратешки процес сачињавају стратешко мишљење, стратешко формирање и стратешка промена. Њих обележавају следећи полови стратешких напетости и одговарајући опозити стратешких перспектива:

Стратешки садржај дефинише *ниво* стратешког мишљења и делања. То може бити ниво функције, ниво посла, корпоративни ниво, ниво мреже (*регионалне* или неке друге), национални или интернационални ... У тржишном моделу стратешки почињу да се понашају субјекти на микро нивоу, те потом на вишим нивоима (down-top), а у централнопланским привредама и друштвима апсолутни приоритет има „стратегизација“ на врху, а према доле (top-down) она је више формална него стварна, због одсуства аутономије нижих нивоа.

32 А данас се јавља код свих, те поготово код мањих земаља и (слободољубивих) народа: за њих је то *ишњање ојштанка*, док је код великих и моћних то питање престижа и/или (материјалног) интереса: апсолутне концентрације моћи, доминације, хегемонизма, експлоатације... – в. [Robinson 2012].

Увек, дакле, постоји и постојала је нека стратегија³³, у овој или оној равни, конкурентска или кооперативна...

Сџрајџешки конџексџи. Сви се слажу – и теоретичари и практичари – да је сваки конџексџи *јединсџивен*, непоновљив, специфичан, уникатан... Разлике међу њима јављају се у погледу тога који утицај врши контекст на стратегију. *Дејтерминисџи* верују да стратези³⁴ немају много слободе у свом избору, јер су процес и садржај најчешће резултат околности које они не могу да контролишу. *Волунџарисџи* верују да на стратегије не утиче толико контекст колико њихова воља да одреде и следе (неки) правац активности. Они тврде како стратегија треба (и може) да створи („сопствене“) околности, уместо да буде заробљена околностима које затиче. Укратко, контекст се може одредити уместо да се пусти да он одређује. У организационој равни та се ствар релативно једноставно дефинише као „контрола versus хаос“, док се на секторском нивоу ситуација већ усложњава и одређује као „повиновање или избор“ (Compliance versus Choice), а дилема се на националном нивоу такође драматично исказује као „покораванње или слободан избор“ – односно, ту се супротстављају две перспективе: (д) еволуција versus креација³⁵.

Сџрајџешке најџосџи		Сџрајџешке џерсџекџиве
	<i>Сџрајџешко мишљење</i>	
Логика		Рационално
	<i>Сџрајџешко формирање</i>	
		Планирање
Интенционалност vs. спонтаност (Deliberateness vs. Emergentness)		Непрекинута vs. прекинута промена

33 Изгледа да је данашња Србија у том погледу – изузетак. Поготово ако је реч о тзв. кровној (*џранд* или државној) стратегији. Овде не укључујемо у разматрање бројне „мртворођене“ (секторске) стратегије – њих око 200 – које су и остале мртво слово на папиру. В. [СБССАНУ 1: 3–12].

34 О томе какав треба да буде оптималан стратег в. поглавље „Стратег – homo paradoxicus“ у: [Оџић 2015, 2017: 16–18].

35 То врло добро илуструју бројне „расправе“ у нашој јавности о „новој“ реалности пред којом смо – беспомоћни. Па нам не преостаје ништа друго него – покораванње. В. фусноту 30 на стр. 13 Зборника *Косовска верџикала или неоколонијална хоризонџала?*

ОД АНТИСТРАТЕГИЈЕ ДО ОПТИМАЛНЕ СТРАТЕГИЈЕ

Следеће три пословице: *Дај, Боже, да наша коза ухвати вука* (грузијска); *Ако ти се земља љуба, држи се за небо* (бугарска) и *Кад ђаво куца на врати, ти – ради!* (српска) илуструју могуће приступе у замишљању и спровођењу стратегија развоја:

Нихилистички или кунктајорски (антиистрајешки). Прва пословица се може тумачити као пука пројекција жеља (*лесеферистички wishful thinking*, а не његошевско: „нека буде што бити не може!“), где ни сâм молилац баш не верује у позитиван исход своје молбе (а ништа и не предузима да му се такав исход деси). Она, у ствари, поништава идеју стратешког мишљења и деловања...

Ескајистичка или њошеницијално мобилизайорска. Друга пословица је вишезначна и једва да се може интерпретирати ван контекста: у тренуцима страдања и пораза она може бити израз потребе за утехом, вапај за (небеском) правдом и знак вере у коначну победу добра над злом (на овом или оном свету), а може да буде и надахнуће које крепи дух и мобилизаторски прикупља снагу за акцију којом се невоље и неприлике превазилазе.

Активистичка. Трећа је директно делатна (проактивна), наизглед једно-смерна и једнозначна, иако не шаље изричиту поруку да радиност искључује промишљеност (на руском језику ова реч управо означава индустрију) – контемплацију, анализу, просуђивање и расуђивање ...

Акција и смисао (сврха): Дакле: *Боју се моли, а ка обали њлови!* Можда ова руска пословица (формулисана парадоксално у стилу Нејзбитовог мегатренда *и-и*) прагматично синтетизује одговор на питање примерености конципирања и успешности остваривања неке стратегије развоја у неком просторном и повесном контексту.

Како да се у Србији стратешки мисли и шта да се стратешки ради? Како да историјско искуство 20. века послужи као поука за успешнију будућност? Куда плови „будућности српске брод“? Забринути и компетентни аутори сабрали су своје радове у овај зборник; на максимално професионалан начин они анализирају непомерљиву фактографију и предлажу решења, односно дефинишу стратешке правце расуђивања и деловања:

„У свом деловању Срби ... морају да буду не само сложни већ и упорни и истрајни, да не верују обећањима ни на папиру, искуство је показало да, нажалост, ни најсвечаније проглашена начела нису примењивана. То је пре више од једног века спознао млади докторанд **Милован Миловановић**, који је балканским народима поручио да увек имају сув барут и добро заштиљен мач, две ствари које никаква гаранција не може да замени. Само народи који знају да се боре наћи ће браниоце своје ствари³⁶. Није сувишно да се данас подсети ових метафоричних речи будућег поборника балканске сарадње и творца балканског савеза који је извршио највећу промену на Балкану после пет столећа. И у коренито изме-

36 M. Milovanovitch, *Les traités de garantie au XIXe siècle. Étude de droit international et d'histoire diplomatique*, Paris, 1888, p. 408.

њеним приликама нешто остаје исто. Мобилизацијом свих физичких и умних снага то треба искористити у *џренуцима који моју да буду џресудни*, начела и правила међународног права могу да буду најјачи аргумент у рукама оних који умеју да их употребе. На своју и општу корист.“ [Милојевић 2006: 247].

У српској турбулентној историји ретко када тренуци нису били пресудни. Поготово данас, у време растуће глобалне међузависности, згушњавања и убрзавања историје када Балкан поново (и све више) постаје светски сеизмограф. Зато: кад ако не – сад. Јер за бирократе и политиканте никад није Тренутак: „За војнике је увек рано, а за официре увек касно.“ „Одважити се значи за тренутак изгубити тло под ногама, не одважити се значи изгубити сâм живот“, написао је својевремено чувени дански мислилац Серен Кјеркегор.

РЕФЕРЕНЦЕ

- Антонић, Слободан (2017а). Пут Србије у статус колоније, у: [СБССАНУ 1: 353–355].
- Антонић, Слободан (2017б) Самоокупација у култури, у: [СБССАНУ 1: 363–366].
- Баста, Данило (2017). Слобода је српско становиште, у: [СБССАНУ 1: 367–370].
- Баста, Данило (2017). Отимање Косова и Метохије, у: [СБССАНУ 1: 294–299].
- Вест, Ребека (2013). *Значење издаје*, прев. Ана Селић, Београд: Алгоритам.
- Вимерово писмо Шредеру из 2000. године, у: [СБССАНУ 2: 439–446].
- Ивковић, Владан (2017). Теорија класификације народа (<http://www.carsa.rs/teorija-klasifikacije-naroda/>)
- Кљакић, Љубомир (2011). Роберт Френсис Купер – империјални стратег и администратор, *Печати* 14. 7. 2011. (део студије „Европска Унија као ‘мека’ империја и Срби“, 2010).
- Маџар, Љубомир et al. (1979), Кидричева визија система планирања, *Марксистичка мисао*, № 4, 1979, стр. 75–90.
- Маџар, Љубомир (2013). Стратегија и ограничења, *Политика* 25. 12. 2013.
- Милојевић, Момир (2006). Срби на Косову и у Метохији и начела међународног права, у: *Срби на Косову и у Метохији*, ур. Стеван Карамата и Часлав Оцић, Београд: САНУ.
- МСРС 2014 → Мојуће стјарајтеије развоја Србије*. Ур. Часлав Оцић / Српска академија наука и уметности, Одељење друштвених наука, Београд 2014. ISBN 978–86– 7025–643–9; ISBN 978-86-7025-643-9; COBISS.SR-ID 212200972. – XVI +1152 стр., граф. прикази, карте, табеле; 25 ст. – (Економски зборник, књ. 13). (<http://www.sanu.ac.rs/Izdanja/ElIzdanja.aspx>)
- Оцић, Часлав (1996, 1998, 2017). Просперитет и слобода; *Економика* 11–12, 1996; штампано у: Часлав Оцић, *Метјаккономика кварежи*, Београд 1998. и у: [СБССАНУ 1: 356–358].
- Оцић, Часлав (2015, 2017). *Ка обали џлови. Стјарајтејолошка разматјрања*, Београд: Друштво за привредну историју.
- Павић, Александар (2009). Косово као лабораторија новог светског поретка, *Зборник Матјице срјске за друштјивене науке*, № 128, 2009.

- Пипер, Предраг (2017/2008). У темељу идентитета, у: [СБССАНУ 1: 281–283].
- СБССАНУ 1 → *Сјорови о будућности Србије и САНУ: куда и како даље? Први део: Истинанак и развој* (2017). Прир. Часлав Оцић, ИСТЕР 21 – Београд и СКП – Нови Сад, Београд 2017.
- СБССАНУ 2 → *Сјорови о будућности Србије и САНУ: куда и како даље? Други део: Истина и слобода* (2018). Прир. Часлав Оцић, Београд: ИСТЕР 21 и 4СЕ.
- Томаш, Рајко (2016). Могу ли мале земље имати властите стратегије развоја у условима глобализације?, *Глас CDXXVI Одељења друштвених наука*, књ. 32, Београд: САНУ.
- Хедин, Свен (1943). *Америка у борби конјиненаија*, Београд: Просветна заједница а.д.
- Чавошки, Коста (2017). Велеиздаја у вишеструком поврату, у: [СБССАНУ 1: 265].
- Чворовић, Зоран (2006). Издаја (<https://srbin.info/2019/02/06/zoran-cvorovic-izdaja/>)
- Чомски, Ноам (2018) Америка иде у пропаст! *Србин инфо*, 5. 3. 2018. (<https://srbin.info/2018/03/05/noam-comski-amerika-ide-u-propast/>)
- Bieber, Florian (2018). The Rise (and Fall) of Balkan Stabilitocracies, *Horizons. Journal of International Relations and Sustainable Development*, Winter 2018, Issue № 10, pp. 176–185.
- Хофбауер, Ханес (2009). *Експеримент Косово: повратак колонијализма*, Београд: Albatros plus. <http://www.eparhija-prizren.com/sr/episkop-rasko-prizrenski-i-kosovsko-metohijski-g-teodosije>
<https://kossev.info/vladika-teodosije-kosovo-i-metohija-moze-nekom-bitu-blagoslovlili-prokletstvo/>
- Kielmansegg, Peter Graf (1991). Koliko pluralizma podnosi demokratija, *Gledišta*, № 3–4/1991.
- Kuper, Robert (2007). *Raspad nacija*. Београд: „Filip Višnjić“ (hrv. превод: *Slom država. Poredak i kaos u 21. stoljeću*, Zagreb: Profil, 2009).
- Madžar, Ljubomir (2017). Geopolitical Constraints on Development Policies of Small Countries / Геополитичка ограничења на (?) развојну политику малих држава, *Acta Economica* (Бања Лука), Volume XV, № 26 / June 2017, pp. 11–54.
- Savijano, Roberto (2010). *Gomora*, Београд: Geopoetika.
- Senior, Dan i Sol Singer (2011). *Nacija u usponu: priča o izraelskom ekonomskom čudu*, Београд: Klub Plus.
- Vejl, Simon (1995). *Ukorenjivanje: Uvod u deklaraciju o dužnostima prema ljudskom biću*, Београд: BIGZ.
- Weithmann, Michael W. (1997). *Balkan-Chronik: 2000 Jahre zwischen Orient und Okzident*, Regensburg: Pustet; Graz-Wien-Köln: Verl. Styria.

III

ПАТРИЈАРХ ПОРФИРИЈЕ О КОСОВУ

КОСОВО НАС НЕ СМЕ ДЕЛИТИ

КОСОВО – ТЕМЕЉ НАШЕГ НАЦИОНАЛНОГ БИЋА

АКО СМО СА ХРИСТОМ, МИ СМО ЗАСИГУРНО
УВЕК ПОБЕДНИЦИ

НА НАШЕМ КОСОВУ ИМА МЕСТА ЗА СВЕ

РЕФЕРЕНДУМ О КОСОВУ ИЗВРШЕН ЈЕ 1389. ГОДИНЕ

КОСОВО – СРЦЕ ПОСТОЈАЊА СРПСКОГ НАРОДА

КОСОВО НАС НЕ СМЕ ДЕЛИТИ

Експрес, 30. август 2018.

– Сама иницијатива за премештање патријарховог седишта у Пећ је површна и политикантска. Пећка патријаршија је древно седиште Српске православне цркве и титула пећког архиепископа и данас краси нашег патријарха. Косово и Метохија су били и увек ће бити центар нашег молитвеног, али и сваког другог прегнућа. Косовски чвор, како га Ви називате, мрсили су деценијама многи којима Косово није била „најскупља српска реч“ и оставили да га други одреше. Како и може ли безболно? Не знам.

– Нисам политичар, него свештеник. Ми свештеници, књижевници, историчари, филозофи расуђујемо на основу искуства, историје, предања, завета, емоција, а политичари на основу егзактних

показатеља, привредних, статистичких, дипломатије, онога што се зове *Intelligent Service*. Ми свештеници о томе често не знамо довољно, или можда неки и знају, али ја свакако не. Ваљда зато и постоје држава, избори и демократски поредак. Питање Косова је толико болно и истовремено важно да не смемо дозволити да буде злоупотребљено за постизање било чијих личних или партијских политикантских интереса. Оно не сме да продуби постојеће и створи нове поделе међу нама. Напротив, нормално би било да нас приближи једне другима, да обједини наше снаге, да нас покрене на сарадњу, да нам помогне да оштре емоције и речи, као и међусобна оптуживања оставимо по страни и почнемо да сарађујемо трагајући за решењем.

С искуством наше распете цркве на просторима Хрватске, молим се за владикау Теодосија, његово свештенство и верни народ, да му Господ да мудрости и снаге. Молим се за помирење српског и албанског народа. Молим се Богу да, узимајући у обзир све изречене ставове и мишљења, наши политички лидери у дијалогу с албанским и међународним факторима, што је неминовно, буду кадри да пронађу решење у којем ће степен незадовољства обе стране бити сведен на минимум. Бојим се да идеалног нема.

КОСОВО – ТЕМЕЉ НАШЕГ НАЦИОНАЛНОГ БИЋА

Вечерње новости, 21. јануар 2020.

Данас Косово има ултимативно значење; значење магнета који нас везује. Ми немамо свој национални наратив, али имамо Косово. Косово је наш наратив. Мит је једно, а завет је друго. Мит може да буде победнички, или губитнички, јер он припада имагинацији. Мит је нешто што може бити погодно за политичку употребу. Завет је нешто много дубље јер припада духовности. Косовски завет је израз Новог Завета, а у средишту Новог Завета стоји светост. Свети Сава је светост усадио у Косово и у темеље нашег националног бића. Зато питање нације није теоретско питање, то је питање опстанка и живота. Питање да ли ћемо изгубити контакт с нашим манастирима, прошлошћу, с нашим заветом. Заветна свест Срба је толико снажна, чему смо и ове дане сведоци, да ми немамо разлога да се бавимо сопственим страхом за будућност Косова, за будућност Србије.

Владика Николај је рекао да су наши непријатељи наши сурови пријатељи. Они ће нам сигурно помоћи, да се и ако смо заборавили, сетимо ко смо, да збијемо своје редове, да раздвојимо оно што је важно од мање важног. Они можда, с нама никада неће водити искрен и поштен дијалог. То не значи, међутим, да ми не треба са њима да будемо искрени и да не инсистирамо на разговору и тражењу обострано прихватљивог решења. У томе, пак, морамо бити сложни, макар у свему другом били на другачијим позицијама. То су теме у којима власт и опозиција треба да сарађују и да уложе сваки напор да нађу заједнички именоватељ. Не смемо дозволити поделу на патриоте и издајнике. Није природно и нормално да се делимо око онога што нас обједињује и што нас чини оним што јесмо. Још мање је морално злоупотребљавати најбитније питање за остварење личних, страначких, групних интереса. Нарочито је важно да ми, као људи Цркве, избегнемо сваку врсту политикантског односа према Косову. Епископи и свештеници не треба да се опредељују између једне партије и друге, за једну или другу. За нас је политика само амбијент кроз који пролазимо као кроз Сцилу и Харидбу, сведочећи увек једну и исту истину, а то је, да је Христос разапет и васкрсао, да је победио смрт, да нам увек даје наду. Стога, ако смо са Христом, ми смо на крају, али сигурно увек победници. Моје мишљење је да, уз помоћ Божју, треба подржати настојања државе да се обнови дијалог Срба и Шиптара, да се васпостави какав-такав суживот који је вековима постојао на том подручју. Верујем да је сада јасно свима и светским силама и Албанцима: Косова и Метохије се никада нећемо одрећи. Свима би нам било лакше када би о Косову и Метохији разговарали они који тамо и живе, Срби и Шиптари. Наше је, међутим, да увек настојимо да пронађемо мирно и трајно решење.

Став Цркве према Косову више пута је изрекао наш Сабор. А став Сабора најбоље је интерпретирао наш Патријарх кроз антологијску реченицу: Оно што дамо или поклонимо не можемо никада вратити, а оно што нам неко отме и те како имамо право и можемо вратити. Када бих говорио било шта више или мање од тога, искакао бих из оквира Цркве.

АКО СМО СА ХРИСТОМ, МИ СМО ЗАСИГУРНО УВЕК ПОБЕДНИЦИ

Верски мозаик Србије, РТС 2, 12. јануар 2021.

Тему Косова и Метохије морамо посматрати у контексту светосавске идеје, у контексту идеје да је светост у темељима нашега духовног бића и нашег националног идентитета, односно да је светост наш циљ. Косово је заправо заветна тема за нашу Цркву и за наш народ. Косовски завет је везан за Нови завет, завет Божији с нама људима унутар којег се поставља одређени систем вредности. Тај систем вредности за своју основу има крстолику љубав, нашу љубав према Богу, а самим тим и љубав према ближњем. У суштини, у нашем животу постоје две љубави: једна је љубав према Богу, а друга је љубав према самом себи. Љубав према ближњем је у спрези, остварује се заједно са љубављу према Богу.

То значи да у зависности од тога за коју се ми љубав опредељујемо, да ли за љубав према себи или према Богу, зависиће наш однос према другом човеку и према свим вредностима које су око нас.

Ако је оквир постојања српског народа Косовски завет тј. Нови завет, онда се у Светоме Сави наш народ једанпут за свагда, определио за прави пут. Определио се за смисао, а то је љубав према Богу, кроз коју се онда и ми као људи откривамо. Зато за нас Косово има не само посебан значај, него има значај који надилази сваки други значај, то је управо питање опредељења за светост или што је исто за Царство Небеско. Опредељењем за Косово ми се заправо опредељујемо за Христа и опредељујемо се за себе. О томе какав је наш став према Косову – кад кажем наш мислим на Цркву – наш Свети Сабор је више пута изрекао. Најбоље од свих, чини ми се, тај јединствени став Сабора интерпретирао је наш Патријарх кроз једну заиста антологијску реченицу: *Оно што дамо никада нам се не може враћати а оно што нам се ојме и ње како имамо право и можемо враћати.* И било шта више или мање рекли од тога, искакали бисмо из онога што наша Црква говори. Међутим, важно је и то рећи да је у нашој јавности данас – за разлику од онога што је у време Светога Саве помогло да се изгради и Црква и држава, а то је јединство мисли и вере и циља – говор и питање о Косову често постаје политикантско питање – питање које нас дели. Али независно како се други постављају у односу на тему Косова мислим – управо из најдубље вере у Јеванђеље и Хри-

ста – да ми морамо избећи сваку врсту политикантског односа према Косову. За нас политика није амбијент и атмосфера у којој ми као епископи, свештеници, треба да се опредељујемо између једне партије и друге, за једну или за другу, него за нас је политика амбијент кроз коју ми пролазимо као кроз Сцилу и Харибду, сведочећи увек једну те исту истину да је Христос распет и васкрсао, и да заправо ако смо са Христом, ми смо засигурно увек победници.

Али то је заправо порука светолазаревска, то је порука Косовског завета, јер је то порука Новог завета. Дакле, не једанпут, него много пута, Сабор је изнео свој став по питању Косова. Без обзира што смо мали и без обзира што немамо снаге и у контексту Косова, као и у контексту свих простора, нарочито овога региона где наш народ живи, као немоћни с Господом постајемо јаки. Баш онда када смо слаби, наравно то није моја реч него реч Апостола Павла, када тако слаби црпемо снагу у Христу, у Новом завету и у Косовском завету постаћемо засигурно победници. Тада ће, систем вредности и Истина из које извиремо и која нам је једини циљ, постати заправо наша снага.

НА НАШЕМ КОСОВУ ИМА МЕСТА ЗА СВЕ

Беседа на устоличењу, 19. фебруар 2021. године

Моја највећа брига и највећа брига наше Цркве и даље је наше многострадално Косово и Метохија, наш духовни Јерусалим, како је говорио блаженопочивши патријарх Иринеј. Косово и Метохија за Србе нису напосто само мит. Косово је за нас завет, а тај Косовски завет је везан за Нови завет у чијем темељу стоји светост, Божији позив! Отуда је Косово за нас пупчана врпца, нит која нас повезује с нашом духовно-историјском колевком, са суштином нашег идентитета. Косово је у нама и ми смо у Косову, у нашим светињама, ћирици и Косовском завету, који нам говори да је земаљско за малена царство, а небеско увек и довека! *Косово је срце Срдије*, пева данашње младо поколење. Срце је, по светим оцима, орган живота и љубави. У срце може и треба да стане свако, па тако и на нашем Косову има места за све; за све људе које ће обожити лепота Дечана – у којима сам ја недостојни положио своје прве завете, монашке завете – и лепота Грачанице, Девича и Соколице; за све људе које ће умудрити Пећка Патријаршија, окадити црвени божури, благословити Свети краљ Стефан Дечански.

Наш свети Сабор је много пута говорио о Косову и Метохији и увек је говорио и увек ће рећи исто – Косово је део Србије, Косово и Метохија су Стара Србија и тако ће бити у векове који долазе.

РЕФЕРЕНДУМ О КОСОВУ ИЗВРШЕН ЈЕ 1389. ГОДИНЕ

РТС Упитник 2. март 2021.

У овом тренутку, иако наша држава физички није присутна у пуном смислу те речи, суштински Косово и Метохија су саставни део Србије. А став Српске Православне Цркве, мишљење и доживљај Цркве, толико пута су у Сабору изречени да би све што бих ја сада рекао било сувишно. Ако тако могу да кажем: референдум о Косову извршен је 1389. године, на Видовдан! Косово је, од тада, за нас не само колевка нашега народа, већ је то, могу да кажем, и кивот препун моштију светих. Косово, за нас, није само геополитичко питање, него је за нас заиста главна тема нашега идентитета. Потпуно сам сигуран да без обзира на реал-политичке околности, које нису ни најмање наклоњене нашем народу, наша држава, дипломатским и стратешким методама, чини све како би се, пре свега, сачувао мир на тој територији и како би се постигло највише што се може за добро нашег народа. Наш покојни патријарх Иринеј, својим једноставним речима, говорио је да ако се нешто поклони, не може се вратити, али ако се нешто отме увек се може вратити. Према томе мислим да нико патриотски расположен не може ни да помисли да Косово није део Србије....

....Мислим да о свему треба разговарати и на то нас позива и Јеванђеље. Али никада не бих био за то да разговарамо на нашу штету, као што наравно, не бих разговарао ни на штету других. Постојали су векови иза нас! Шест векова за нас Косово је молитвена прича, молитвена тема за нас Србе. И после шест векова ми смо остали на Косову и Косово је остало унутар Србије. Према томе, разговарати о заједничком животу да, али све мимо тога и изван тога, што се тиче Цркве, било би одрицање од саме суштине нашега бића. Ја сам у Дечанима, на Косову, у Метохији, постао монах. Мој први епископ био је блаженопочивши Патријарх Павле и он је, и у контексту овог питања, говорио да је молитва најјаче оружје против зла и још је додавао: „Ако је Бог с нама не може нам онда нико ништа“. А ја верујем да Бог јесте с нама јер, када је реч о Косову, истина је на нашој страни, у потпу-

ности, А треба нам, сасвим сигурно, много више молитве и обраћања Богу да нас учини снажнијима како бисмо успоставили заиста колико-толико суживот са онима који нису Срби на Косову и како бисмо им показали и доказали да Косово јесте њихов дом али у исто време нешто што је део Србије.

КОСОВО – СРЦЕ ПОСТОЈАЊА СРПСКОГ НАРОДА

Из интервјуа ХРТ-у, 23. марта 2021. године

Косово није нико издао а проблеми који на Косову постоје, не од јуче, данас су дошли до неке високе тачке. Кулминирали су као последица деловања разних међународних фактора, различитих међународних интереса, већих, великих, мањих сила итд. То да је Косово ствар идентитета српског народа није само моја дубока емоција. И фактографски се може видети међу свим Србима да је Косово ствар неотуђивог духовног и сваког другог идентитета, да је напросто срце постојања српског народа. У овом тренутку је ситуација заиста тешка, али и историјске околности су такве да су се ситуације мењале. Било је времена када су Срби, под вођством свога патријарха напуштали Косово, долазили у северне крајеве, у Мађарску... Тако да све је то у Божијој руци. Оно што Српска Православна Црква чини, што је њено опредељење, јесте да буде увек са својим народом и она заиста јесте тамо са својим народом. У исто време ми се трудимо и трудићемо се, колико год је могуће, да се успоставе нормални, или што нормалнији односи у комуникацији два народа. Јер кроз заједнички живот, управо кроз упознавање имамо већ такво искуство, сигуран сам да ће онда и многи политички проблеми неупоредиво лакше превазилазити, да ће се налазити решења која ће очувати Косово као такво у оквирима Србије, а пружити опет могућност да људи живе у миру.

IV

ПРЕДСЕДНИКОВА МОРА (?) БИТИ ПОСЛЕДЊА

ПРЕДСЕДНИКОВА ЈЕ ПОСЛЕДЊА,
ИАКО ЈЕ ОН СКЕПТИК
КОЈИ ФАТАЛИСТИЧКИ ВЕРУЈЕ,
А РЕТРОФУТУРИЗАМ ДА НЕ ПОМИЊЕМО

ВЛАДИМИР С. КОСТИЋ
„Наш највећи непријатељ је полуписменост“
Новосџи, 16. октобра 2018.

КУД ПЛОВИ САНУ БРОД?

„Скептик који фаталистички верује да ће и ова планета једном експлодирати попут гранате у иначе пословично незаинтересованом космосу, са те позиције ће се чудити забринутости и страху који су покренули ову трибину, и, надам се наше будуће деловање.“

Председник САНУ академик Владимир С. Костић; из предговора Зборнику
КА БОЉОЈ ДЕМОГРАФСКОЈ БУДУЋНОСТИ СРБИЈЕ
(уредници Владимир С. Костић, Славица Ђукић Дејановић и Мирјана Рашевић,
САНУ и Институт друштвених наука, Београд 2018, стр. 7).

КУД ПЛОВИ БУДУЋНОСТИ СРПСКЕ БРОД?

ОДГОВОР ДАЈУ:
СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА СРБИЈЕ У 21. ВЕКУ
(„Циклус” Други)

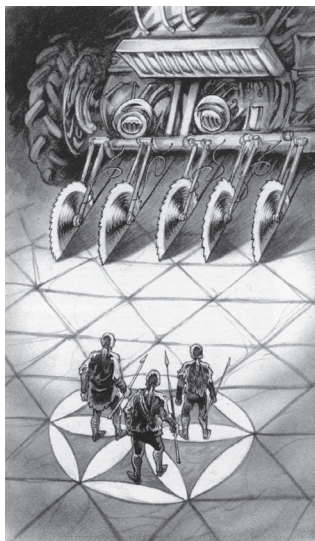
Осмишљивачи

Академици Александар Ђ. Костић и Владимир С. Костић

Образлајач и промицајтељ
Академик Мило Вуксановић

„Пивоџи”

Конкурс стално отворен

Драган Боснић, Транзиције/преумљивање, лавирани туш, 1996.
Из: Часлав Оцић, *Меџаекономика кварежи*, Знамен, Београд 1997, стр. 50.

ОСМИШЉИВАЧИ И (ПОД)ИЗВОЂАЧИ ♦ CONTENT SUPPLIERS & EXECUTORS

<https://mef.edu.rs/obavestenja/blog/retro-futurizam>

Илустрација на претходној страни

Shigeru Komatsuzaki, Space Colony, 2016.

https://www.reddit.com/r/RetroFuturism/comments/3j7rza/space_colony_by_shigeru_komatsuzaki/

ИНДЕКС ИМЕНА

- Аврамовић, Драгослав 205, 206, 213
Агамбен, Ђорђо 7, 12
Адамс, Џон 73
Ален (Alain) псудоним француског
философа Емила Шартијеа
(Émile-auguste Chartier) 103
Алцхајмер, Алојз 299
Амфилохије (Радовић), митрополит
црногорско-приморски 443, 449
Анђелковић Лукић, Мирјана 198
Анђелковић, Марко 110, 124, 127, 152,
189, 209, 213, 444
Аничич, Градимир, 444
Антонић, Слободан, 3, 4, 5, 7, 197, 271,
426, 445, 487, 492
Апостоловски, Александар 443, 445
Арновљевић, Војислав 335
Арсић Басара, Светомир 79, 250, 252,
270, 294, 348, 357, 443
Артемије (Радосављевић), владика
255
Асанж, Џулијан 379
Ахтисари, Марти 270, 353, 463, 483,
484
Бабић, Милана 198
Бадинтер, Робер 461, 463, 464
Бадју, Ален 7
Бајден, Џозеф Џо 306, 419
Бајић, Радош 230
Бакали, Махмут 399
Балибар, Етјен 7
Балугџић, Живојин 248
Басара, Светислав („Лале Бас“) 286
Басеску, Трајан 444
Баста, Данило Н. 27-28, 31-33, 42, 44,
48, 51-52, 57, 61, 90, 98, 109, 110, 121,
122, 124-126, 128, 133, 154, 181-184,
187-190, 207, 213, 215-217, 219-220,
222-223, 230, 254, 294-295, 347, 349-
350, 352, 358, 360-361, 370, 442-443,
492
Батуран, Радомир 445, 451
Бегенишић, Љиљана 99, 421
Белић, Александар 236
Бернејс, Едвард 309-310, 312-313
Бећковић, Матија 179, 191, 224-225,
249, 252-256, 270, 294, 303-304, 357,
363, 367, 410, 413, 421-422
Бешири, Наим Лео 307
Бизмарк, Ото фон 175
Бин Ладен 455
Бисерко, Соња 135, 238, 260
Бисио, Беатрис 444
Бјелић, Новак 199, 201
Бјелогрлић, Душан 442
Блер, Тони 481
Бобић-Мојсиловић, Мирјана 445
Богдановић, Димитрије 346, 449
Богдановић, Љиљана 198, 305
Богићевић, Мирослав 285

Напомена: Овде нису имена потписника Отвореног писма 93 интелектуалаца од 15. јануара 2021, 109 потписника писма подршке праву на јавни став Академику Владимиру Костићу од 20. октобра 2015 као и имена 270 потписника петиције за повлачење професора Владимира Костића са позиције председника САНУ. Та имена се налазе на странама 197-199, 436-438, 451-454, респективно.

- Богишић, Валтазар 25
 Божанић, Драгица 404
 Божанић, Олгица 404
 Божић, Светислав 246-248, 252, 294, 348, 357
 Божовић, Глигорије 346
 Бојовић, Бошко 106, 244, 309
 Бојовић, Злата 140
 Бокан, Драгослав 198
 Борели, Енвер 364
 Боровић, Синиша 198
 Боснић, Драган 508
 Брадић, Небојша 425, 427-428
 Бранковић, Ђурађ 193
 Браун, Ден 171
 Брдар, Милан 99, 197
 Брнабић, Ана 88
 Броз Тито, Јосип 32, 89, 170, 174, 177, 354, 374, 418, 430, 439, 446
 Бугарчић, Бојан 19-20, 58, 115, 119-120, 122-124, 132, 140, 143, 152, 161
 Букоши, Бујар 457
 Буонароти, Микеланђело 171
 Буш Старији, Џорџ 309
 Бушатлија, Мехмед паша 63
 Варади, Тибор 29, 40, 48, 50-51, 54, 56-58, 61, 186, 188, 207, 216, 223, 261, 270, 348-349, 356, 399-400, 402, 442
 Васиљевић, Предраг 198
 Вебер, Макс 173
 Великић, Драган 425, 427-428
 Велић, Драган 197
 Велс, Х. Џ. 298
 Вест, Ребека 298
 Видовић, Жарко 449
 Вилсон, Вудро 170
 Вилхем II, немачки цар 170
 Вимер, Вили 444, 457, 480, 484, 492
 Витман, Клаус 445
 Владушић, Слободан 197, 285
 Војводић, Михаило 3, 13, 140-141, 146, 207, 237-238, 270, 400, 442
 Волтер, Франсоа Мари Аруе 168, 173, 303
 Ворхол, Енди 171
 Врзић, Никола 198
 Вујачић, Илија 99
 Вујовић, Александар 197
 Вујовић, Мишо 62
 Вујошевић, Слободан 198
 Вук (Војин Поповић), војвода 96
 Вукајловић, Филип Раке 77-78, 82-83, 199
 Вукашиновић, Милорад 198
 Вукелић, Јово 198, 368, 444
 Вуковић, Игор 198
 Вуксановић, Миро 60, 166, 400, 508
 Вучинић, Маринко М. 192
 Вучић, Александар 88, 172, 280, 307, 323, 446, 446, 447
 Вучићевић, Драган Ј. 131, 137, 331
 Гавриловић, Славко 396
 Гавриловић, Слободан 99
 Гајић, Александар 197
 Гајић, Стеван 199
 Галилеј, Галилео 300
 Гаталовић, Миомир 443
 Гаус, Карл Фридрих 80
 Гвоић, Љубиша 199
 Геншер, Ханс-Дитрих 364
 Глигорије (Дурић), владика диселдорфски и немачки 232
 Глишић, Владан 197, 281
 Гојковић, Ранко 198
 Голдстон, Ричард 311
 Гордић, Александар 319, 324, 332-334

- Грбовић, Милко 420
 Гујон, Арно 353, 443
 Давидов, Динко 238, 261, 268, 269,
 274-275, 283
 Давидовић, Сандра 444
 Дакић, Пантелија 248
 Данило III, архиепископ пећки и
 патријарх српски 448
 Данојлић, Милован 244, 246, 249, 252-
 256, 270, 351, 357, 410
 Даци, Нецад 377
 Дачић, Ивица 445
 де Бержерак, Сирано 174
 де ла Брокијер, Бертрандон 166
 Дедијер, Владимир 399
 Декарт, Рене 168, 172-173, 311
 Делиз, Жил 311
 Дерета, Миљенко 88
 Деспић, Александар 395, 398
 Деспотовић, Љубиша 198
 Дечанац, Сава 346
 Дивјак, Слободан 7, 72
 Димитријевић, Бојан 483
 Димитријевић, Војин 88
 Димитријевић, Владимир 197, 260
 Димић, Љубодраг 271
 Динић, Владан 16, 19, 49, 51, 53, 66,
 110, 111, 148-149, 197, 407
 Дионисије, руски јеромонах 346
 Дитур, Жан 94, 98, 100, 104, 352, 353-
 354
 Добромировић, Милан 444
 Додик, Милорад 445
 Достојевски, Фјодор Михаилович 89,
 171
 Драгић Кијук, Предраг Р. 450
 Драгићевић Шеших, Милена 4, 6, 287
 Дракулић-Пријима, Драгана 197
 Драшковић, Бојан 393
 Драшковић, Вук 64
 Дробњицки, Дмитриј 308
 Душанић, Јован Б. 198
 Ђилас, Драган 135, 137, 408
 Ђинђић, Зоран 88, 430, 446
 Ђиновић, Ранко 198, 404, 405-406
 Ђого, Дарко 315
 Ђоковић, Срђан 202
 Ђукановић, Мило 264
 Ђукић Дејановић, Славица 55, 137,
 138, 507
 Ђурић, Марко 199
 Ђурић Јовичић, Милица 77
 Ђурић Мишина, Вељко 268-269, 271,
 273, 275-278, 280-283
 Ђурић, Милош 264
 Ђурковић, Миша 198, 237, 260, 265,
 267-270, 275, 278-282, 285, 288, 295,
 317, 426
 Едрихин – Вандам, Алексеј
 Јефимович 315
 Екмечић, Милорад 331
 Елиот, Томас С. 448, 450
 Ераковић, Велимир 60
 Ерић, Добрица 90
 Живанов, Славко 198, 368
 Живковић, Никола Н. 198
 Живојиновић, Мирјана 3, 400
 Жујовић, Бранко М. 197
 Жујовић, Јован 297
 Журић, Вуле 443
 Зечевић, Владо, поп 427
 Зим, немачки професор права 462
 Зимерман, Ворен 364
 Зиновјев, Александар Александрович
 78
 Иван III Васиљевич, велики кнез

- московски, а од 1462. и „свих Руса”
 169
 Иван IV Грозни, руски цар 169-170
 Ивановић, Игор 198, 425
 Ивата, Масајуки 109
 Ивковић, Владан 486-487, 492
 Ивошевић, Зоран 262
 Изетбеговић, Алија 364
 Илић, Велимир 134, 135
 Илић, Војислав 248
 Иљин, Иван Александрович 315
 Иринеј (Буловић), епископ бачки 442-
 443
 Иринеј (Гавриловић), патријарх
 српски 443, 501-502
 Исаиловић, Димитрије 357
 Искандеров, Петар 444
 Исмаиљи, Реџеп 377
 Исус 323
 Јанковић, Слободан 198
 Јањић, Сава, игуман манастира
 Високи Дечани 194
 Јеврић, Небојша 198
 Јовановић, Бојан 3, 5
 Јовановић, Драгољуб 140
 Јовановић, Живадин 456
 Јовановић, Јасмина 69-70
 Јовановић, Наташа 260
 Јовановић, Паја 176
 Јовановић, Слободан 236, 352, 354
 Јовановић, Чедомир 260
 Јовић, Видојко 442
 Јокановић, Жарко 99
 Јоксимовић, Никола 444
 Јусуфспахић Мустафа, муфтија
 београдски 443
 Калабић, Радован 198
 Калик, Марио 442
 Каназир, Душан 398
 Кангрга-Микулић, Гордана 197
 Кант, Имануел 39, 79, 168, 300
 Кањух, Владимир 258, 357
 Капичић, Беба 99
 Капичић, Драган 99
 Капор, Весна 197
 Карамата, Стеван 141, 492
 Караџић, Радован 235
 Карингтон, Питер, лорд 463
 Карнеги, Ендру 235
 Кенеди, Џон Фицџералд 13
 Кери, Алекс 313
 Ки Јуан, кинески песник 165
 Кинђић, Зоран 198
 Кинкел, Клаус 364
 Кјеркегор, Серен 360,492
 Клара, девојчица из Француске 352-
 353
 Кларк, Весли 298
 Клаус, Вацлав 109
 Клинтон, Вилијам Бил 457, 460
 Кљакић, Љубомир 481, 492
 Кнежевић, Зоран 229
 Ковач, Митар 198, 306, 442
 Ковачев, Душан 198, 444
 Ковачевић, Душан 95, 99, 291, 400, 401
 Ковачевић, Сениша 442
 Ковић, Милош 76, 83, 195, 445
 Конрад, Ђерђ 353
 Копривица, Часлав 195, 197
 Костић Млађи, Светислав 210
 Костић Старији, Светислав 210, 354
 Костић, Александар Ђ., психолог и
 дигитализатор 12-14, 33-35, 39, 48,
 50-51, 53-54, 57-58, 61, 64-65, 152-
 153, 186-188, 210, 212, 216, 335-336,
 348-349, 351, 399-400, 508

- Костић, Александар, хистолог и сексолог 335
- Костић, Владимир С. (ВСК), 6, 18, 30, 34-35, 42-43, 49, 54-55, 57, 61-63, 66-67, 75, 94-95, 98-99, 114-123, 127, 129-134, 136-139, 145, 147-148, 150, 152, 159-161, 181-182, 185-186, 190-197, 203-204, 207, 211, 224-238, 240-242, 246, 254-256, 260, 262-263, 265-272, 279-281, 283, 287-290, 292-296, 298, 300-302, 315, 316-318-330, 334, 336-348, 352-359, 361-363, 365-371, 373, 378-384, 393-396, 399-410, 413-415, 417-419, 421, 423-429, 438-442, 445-448, 450-451, 507-508
- Костић, Ненад 121
- Костић, Петар, 346
- Костићобранитељи 319
- Коштуница, Војислав 88, 285
- Краљ, Миљана 443
- Крвавац, Хајрудин Шиба 172
- Крга, Бранко 197
- Крестић, Василије 3, 13, 33, 188, 238, 254, 265, 270-279, 281-282, 287-288, 315-321, 379, 396-400
- Крећа, Миленко 461
- Крцуновић, Душан 198
- Кубуровић, Мирослав 230
- Куче, Емил 171
- Кулић, Миодраг 75, 131, 198
- Куљанин, Бранимир 197
- Купер, Роберт (Kuper) 481, 492-493
- Кустурица, Емир 167, 296, 409-410, 412-415, 419, 423
- Кушнер, Бернар 201, 483
- Лазих, Александар 197
- Лајчак, Мирослав 298, 307-308, 417
- Лајтшу Фехт, Хајке 478
- Ластвин, Херолд 312
- Левински, Моника 460
- Лекић, Милан 197, 412
- Лекић, Славиша 99
- Лекић, Славољуб 76, 84, 86, 87, 98, 198
- Лечић Тошевски, Душица 259, 357
- Леонида 80
- Липман, Волтер 309, 312
- Лихт, Соња 88, 99
- Лојаница, Милан 140, 247, 400
- Ломпар, Мило 295-296, 298, 426, 442, 446-447
- Лончар, Будимир, управник послова САНУ 327
- Лончар, Будимир, министар спољних послова Југославије и саветник Стјепана Месића 364
- Лошонц, Алпар 4, 6-7, 9-12, 50, 53-54, 186, 216, 223, 271, 287, 348-349, 351, 356, 399
- Лубурић, Вјекослав Макс 277
- Лукић, Радомир 29, 40-41
- Луковац, Иван 198
- Љајић, Расим 100
- Љепојевић, Синиша 198
- Љушић, Радош 399
- Макијавели, Николо 5, 32, 350
- Макрон, Емануел 444
- Максимовић, Иван 362
- Максимовић, Љубомир 75, 139, 157-158, 161, 442, 444
- Маловић, Марко 198
- Мендељејев, Дмитриј Иванович 80
- Мангано, Силвана 164
- Марић, Илија 3, 5
- Марјановић Душанић, Смиља 442
- Марковић, Горан 425, 427, 428
- Марковић, Милена 403, 409

- Марковић, Михаило 34, 398
 Маркс, Карл 7-8, 10-12, 168
 Маркузе, Херберт 11
 Маркуш, Јован 198
 Маск, Илон 77
 Маџар, Љубомир 487, 492
 Медаковић, Дејан 19, 395-396, 398-399
 Меденица, Михаило 198, 442
 Меркел, Ангела 457-458
 Месић, Стјепан 364
 Мештровић, Иван 449
 Мијатовић, Бошко 444
 Мијовић, Томислав 105
 Микавица, Дејан 197
 Миланковић, Милутин 176, 235, 295, 298, 358
 Милић од Мачве (Милић Станковић) 79
 Милкић, Ненад 198
 Миловановић, Градимир 139
 Миловановић, Милован 491
 Милованчев, Никола 198
 Милојевић, Момир 492
 Милосављевић, Мила 444
 Милош, Сенка 444
 Милошевић, Зоран 198
 Милошевић, Никола 32
 Милошевић, Слободан 235, 263, 396-398, 400, 430
 Милутин (Немањић), краљ српски 418
 Милутиновић Сарајлија, Сима 448
 Миљковић, Бранко 366
 Миновић, Жика 134
 Мирковић, Дејан 444
 Митић, Александар 197
 Митровић, Милован М. 444
 Митрофан, Хиландарац 450
 Михаиловић, Коста 141, 398, 443
 Мицић, Драган 139, 257
 Младић, Ратко 235
 Молнар, Александар 99
 Молнар, Дејан 483
 Молотов, Вјачеслав 172
 Монтгомери, Вилијам 443, 444
 Мурат, османски султан 449
 Мустафа, Иса 353
 Над, Борис 197
 Наерловић, Хана 145-147
 Нај, Џозеф 479
 Немањићи 175
 Николај (Велимировић), владика и светитељ (Св. Николај Српски) 449, 499
 Николај II Романов, руски цар 170
 Николић, Атанасије 357
 Николић, Зоран М. 198
 Николић, Мирослав 99
 Николић, Томислав 95, 98, 442
 Никчевић, Желидраг 198
 Ниче, Фридрих 78, 82-83
 Новаковић, Стојан 236-237, 262, 297
 Нушић, Бранислав 248
 Његован, Драго 443
 Његош, Петар Петровић 79, 94, 264, 386-387, 430, 448-449, 488
 Обрадовић, Бошко 408
 Обреновић, Михаило, кнез 197
 Овертон, Џозеф П. 314
 Огар, Жак 384
 Олбрајт, Мадлен 483
 Орвел, Џорџ 298, 311-313
 Оцић, Часлав 12-13, 15-17, 19, 23-24, 27-29, 31-37, 39-41, 45-54, 56-57, 59, 61, 63, 65-71, 90, 98, 109-129, 131-133, 139, 141-145, 147-148, 150-154, 157-

- 158, 160-162, 176, 179, 181-190, 203-208, 211, 213-217, 219-227, 229-230, 238, 254, 261, 270, 283-284, 288, 293-297, 317, 319-320, 347-348, 350, 355, 358-361, 363, 400-401, 442-443, 475, 487, 490, 492, 493
- Павелић, Анте 76
- Павић, Александар 179, 197, 438, 442-443, 445, 465, 480, 484, 492
- Павићевић, Борка 88
- Павле, Апостол 501
- Павле (Стојчевић), патријарх српски 175, 449, 502
- Палма, (Драган Марковић) 316
- Палмер, Метју 298
- Панић, Милан 399
- Панчић, Јосиф 236
- Панчић, Теофил („Богољуб”) 286
- Пекић, Борислав 251
- Перић, Винко 442
- Перовић, Латинка 88
- Перовић, Милорад 198
- Перовић, Миша 352
- Петровић, Драгољуб, професор 198
- Петровић, Драгољуб Дража 154
- Петровић, Зоран 140
- Петровић, Павле Д. 50, 54, 187, 205-206, 213, 216-217, 271, 348-349
- Петронијевић, Горан 367
- Пешић, Весна 88
- Пешић, Миленко 444
- Пилиповић, Стеван 139
- Пипер, Предраг 197, 239, 242, 244-246, 249, 252-256, 261, 270, 294, 317, 319, 321-322, 351, 357, 363, 381, 410, 442, 447, 476, 493
- Плавшић, Биљана 32, 210
- Платон 311, 316
- Попа, Васко 389
- Попов, Јован 198
- Попов, Чедомир 396, 443
- Поповић, Владимир 77
- Поповић, Вук 165
- Поповић, Дејан, академик САНУ, професор ЕТФ УБ 32
- Поповић, Дејан, професор ПФ УБ, политичар и дипломата 210-211
- Поповић, Зоран В. 120, 139, 161-166, 216, 400
- Поповић, Оливера 163, 165
- Поповић, Петра 165
- Порфирије (Перић), патријарх српски 495
- Првуловић, Владимир 289
- Продановић, Јаша („Јаша Продан”) 140
- Пророковић, Душан 198, 378, 442
- Пуланцас, Никос 7
- Пупин, Михајло 235, 295, 358
- Пушков, Алексеј Константинович 445
- Путин, Владимир Владимирович 459
- Раденковић, Божидар 197
- Радичевић, Бранко 128
- Радић, Момир М. 198, 363
- Радонић, Јован 193
- Радуловић, Милан 450
- Ракић, Љубисав Љубиша 399, 428
- Ракић, Милан 248, 448
- Раковић, Александар 445
- Ракочевић, Живојин 442-443
- Расел, Берtrand 311
- Рашевић, Мирјана 4-6, 55, 137, 287, 507
- Рашуо, Боривој 197
- Рељић, Митра 195, 197
- Рељић, Слободан 199, 232, 285, 297

- Рибентроп, Јоахим фон 172
 Рид, Џон 297-298
 Рикаловић, Гојко 483
 Ристивојевић, Бранислав 260
 Ристић, Бранкица 442
 Ристић, Јован 236
 Рицудис, Маринос 443
 Родић, Радисав IV
 Родић, Филип 199, 230, 292, 301
 Росић, Никола 442
 Русо, Жан-Жак 7-10
 Савановић, Александар 197
 Савић, Павле 354
 Савијано, Роберто (Savijano, Roberto) 477, 493
 Сајмс, Дмитри 306-307
 Сакс, Џефри 481
 Самарџић, Никола 76
 Самарџић, Радован 83
 Самарџић, Слободан 195, 445
 Свети Петар Цетињски 63
 Свети Сава (Растко Немањић) 498
 Секулић, Исидора 449
 Селимовић, Салих 198
 Селић, Ана 197, 492
 Селић, Момчило 198
 Серафим (Ристић), архимандрит 346
 Си Ђинпинг 459
 Симеуновић, Драган 296
 Симић, Драган Р. 4
 Симовић, Љубомир 75, 400-401, 442
 Сиоран, Емил 170
 Сјенкјевич, Хенрик 353
 Скулић, Миодраг 483
 Смирнов, Виктор Петровић (Виктор Петрович Смирнов) 442
 Сноуден, Едвард 298
 Соколовић, Мехмед-паша 63
 Сол, Волтер 173
 Солжењџин, Александар 353
 Сорос, Џорџ (енгл. George Soros ['dʒɔ:rdʒ 'sɔ:rouz], мађ. György Soros ['jɔrɟ 'ʃoroʃ]); право име György Schwartz ['jɔrɟ 'ʃvɔrtʃ] 66, 239, 261
 Спаловић, Дејан 445
 Спремић, Момчило 3, 13, 400
 Средојевић, Милорад 274
 Сремац, Стеван 377
 Стаљин, Јосиф Висарионович (Џугашвили) 170, 172
 Станишић, Наташа 145-147, 257
 Становчић, Војислав 68, 207, 214, 219, 399, 442
 Становчић, Мирјана 207
 Стевановић, Видосав 99
 Стевановић, Владимир 139, 400
 Стевановић, Дејан Р. 314
 Степић, Миломир 197, 271, 373, 443
 Стерија Поповић, Јован 357
 Стефан Дечански, српски краљ 501
 Стефановић, Димитрије 14, 29, 31, 34, 48, 50, 51, 54, 56, 61, 210
 Стефановић Караџић, Вук 355
 Стефановски, Мирјана 5
 Стојадиновић, Нинослав 139
 Стојановић, Дубравка 76, 99
 Стојановић, Радослав 83
 Стојковић, Миодраг 26, 97, 99
 Стојчевић, Невенка 204
 Ступарушић, Славица 163
 Суботић, Гојко 3, 13, 271, 281, 400
 Суботић, Ирина 176, 425, 428
 Супек, Иван 377
 Тадеј, Старац 441
 Тадић, Борис 88, 261, 285, 446, 467

- Тадић, Љубомир 33
 Танасић, Никола 443
 Танасковић, Дарко 296
 Танасковић, Љубица IV
 Тарковски, Андреј 89
 Тачи, Хашим 172, 255, 483
 Тацит 94
 Тепић, Милан, мајор 80
 Теодоровић, Душан 288, 379
 Теодосије (Шибалић), владика рашко-
 призренски и косовско метохијски
 443, 476
 Тесла, Никола 79, 235
 Тешић, Милосав 243, 246, 249, 252,
 254, 294, 351, 357
 Тихомир, Немањин брат 449
 Толстој, Лав Николајевич 353
 Томаш, Рајко 158, 487, 493
 Томић, Милан 198
 Трамп, Доналд 93, 457, 458, 460
 Трифковић, Срђа 199, 426
 Трифуновић, Лазар 178
 Трубецкој, Николај 78, 169
 Туђман, Фрањо 268-269, 275-276, 278,
 281-282, 364
 Тукидид 5, 25, 32, 350
 Турлаков, Слободан 177
 Белентано, Адријано 170
 Ђеранић, Предраг 198
 Ђосић, Добрица 95, 344, 347, 398-399
 Ђупурдија, Александра 51, 58, 184,
 205, 215, 217, 219-221
 Филимонова, Ања 445
 Фихте, Јохан Готлиб 300
 Флајнер, Томас 109
 Франко, Франсиско, генералисимус,
 шпански диктатор 41, 56, 117, 349
 Фројд, Ана 309
 Фројд, Сигмунд 309-310
 Фуко, Мишел 7
 Хабермас, Јирген 109
 Хазони, Јорам 263
 Хајдин, Никола 266-267, 282, 378, 379,
 395-396, 401
 Хамовић, Драган 197
 Хамовић, Зоран 425, 427-428
 Ханкок, Џон 73
 Харадинај, Рамуш 255
 Хаџиниколау, Николај 99
 Хегел, Георг Вилхелм Фридрих 9, 79,
 168
 Хедин, Свен 493
 Хелмхолц, Херман фон 235
 Хитлер, Адолф 172
 Хобс, Томас 173
 Хофбауер, Ханес 480-485
 Хомер 94
 Хорације 350
 Хуан Карлос, шпански краљ 42, 349
 Хуковић, Сеид 377
 Цар Лазар (кнез Лазар
 Хребељановић) 79, 88, 97, 175, 177,
 318, 360, 372, 448-449
 Цветковић, Владица 400
 Цветковић, Мирко 472
 Цвијић, Јован 67-68, 191, 236
 Цвјетковић, Јово 198
 Црњански, Милош 79
 Цукенберг, Марк 77
 Чавошки, Коста 7, 13-18, 20, 22, 24-25,
 27, 30-35, 37-42, 44-45, 48-54, 56-57,
 59-61, 65, 119-120, 124, 133, 140, 153,
 183-189, 203-207, 209-215, 217-223,
 229, 267, 270, 287, 347-352, 356, 361,
 399-401, 411, 442, 478, 493
 Чанак, Ненад 260

- Чанковић, Дане 197
 Чантрак, Ђорђе 197
 Чарнојевић, Арсеније, патријарх
 српски 193, 241, 260, 418
 Чворовић, Зоран 198, 443, 478, 493
 Челић, Душко М. 198
 Чомски, Ноам 109, 310-313, 476, 493
 Целетовић, Миленко 483
 Цексон, Џонатан 151
 Џибран, Халил 445
 Шакота, Жељко 198
 Шафаревич, Игор Ростиславович 78
 Шафхаузер, Жан-Лик 444
 Шеварлић, Миладин 197
 Шекспир, Вилијам 31, 350
 Шелинг, Фридрих фон 391
 Шиђански, Душан 109
 Шијаковић, Богољуб 195, 197, 385,
 443
 Шљукић, Марица 198
 Шљукић, Срђан 199
 Шмит, Карл 8, 9, 477
 Шолаја, Богдан 133, 319-320, 323, 332,
 334-336, 400
 Шпрингер, Аксел, 285
 Шредер, Герхард 444, 480, 484, 492
 Штрахе, Хајнц-Кристијан 444
 Шупут, Биљана (Б.Ш.) 67
 Baillargeon, Normand 309, 313
 Bieber, Florian 479, 493
 Hitler, Adolf 411
 Hofbauer, Hanes 480, 493
 Igrac, Danijel 445
 Kielmansegg, Peter Graf 475-476, 493
 Kokeza, Slaviša 406
 Kovačević, Antonije / Branko Miljuš
 442
 Madžar, Ljubomir 437, 487, 493
 Marković, Goran 436
 Marković, Mirjana 434
 Miljuš, Branko / Antonije Kovačević 442
 Milovanovitch, Milovan 491
 Petrič, Wolfgang 445
 Popović-Obradović, Olga 435
 Radić, Pavle 433, 437
 Rampton, Sh. 312
 Senior, Dan 487, 493
 Shigeru, Komatsuzaki 508
 Singer, Sol 487, 493
 Šipka, Pero 156
 Todorović, Bora 415
 Vejl, Simon 493
 Vulin, Aleksandar 434
 Weithmann, Michael W. 481, 493
 Weizsäcker, Ernst Ulrich von 100
 Wijkman, Anders 100